

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

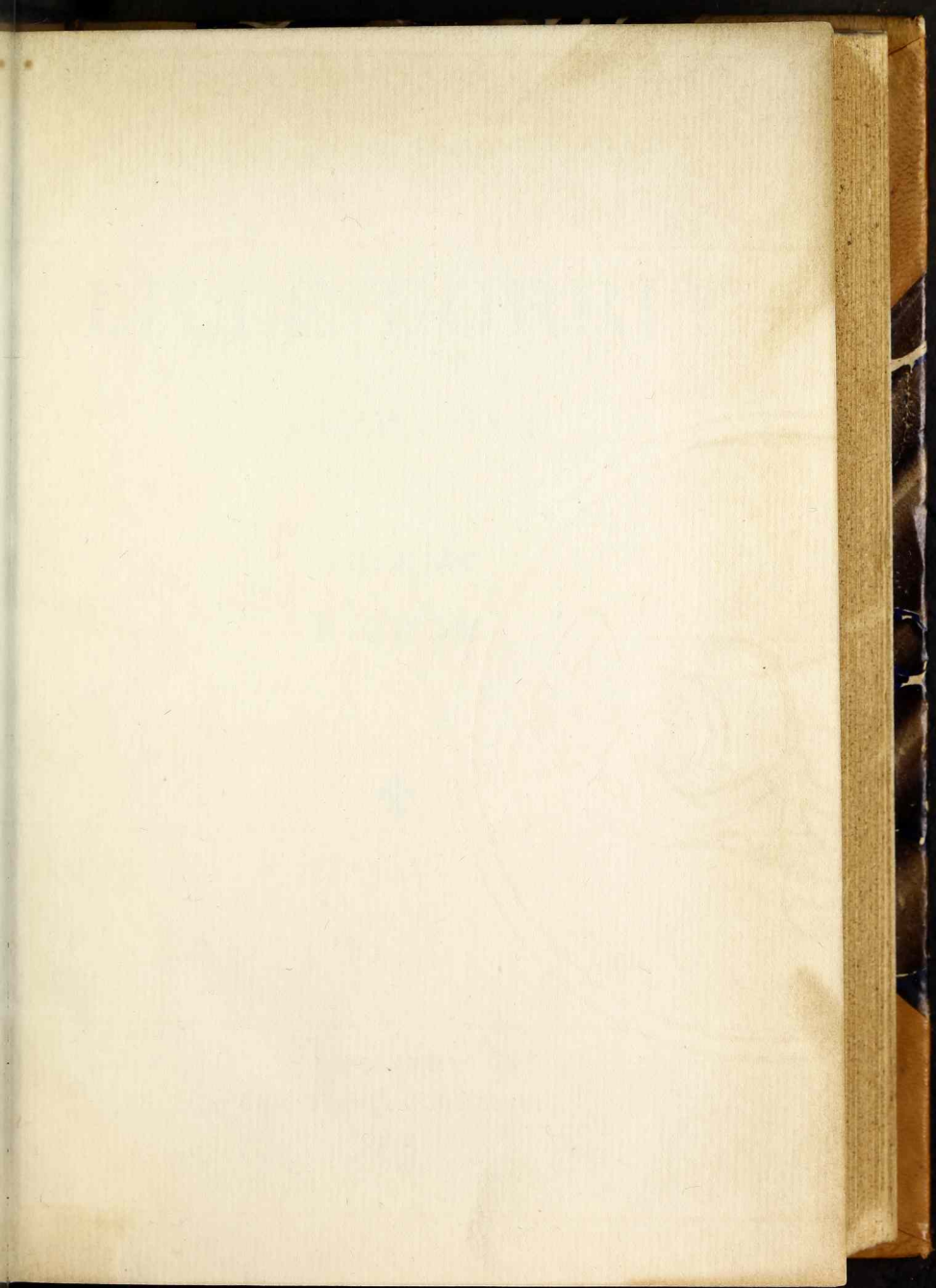
Forfatter(e) Author(s):	Dickens, Charles.; overs. af L. Moltke.
Titel Title:	<u>Lille Dorrit</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : Chr. Flors Boghandel, 1909
Fysiske størrelse Physical extent:	2 bd.

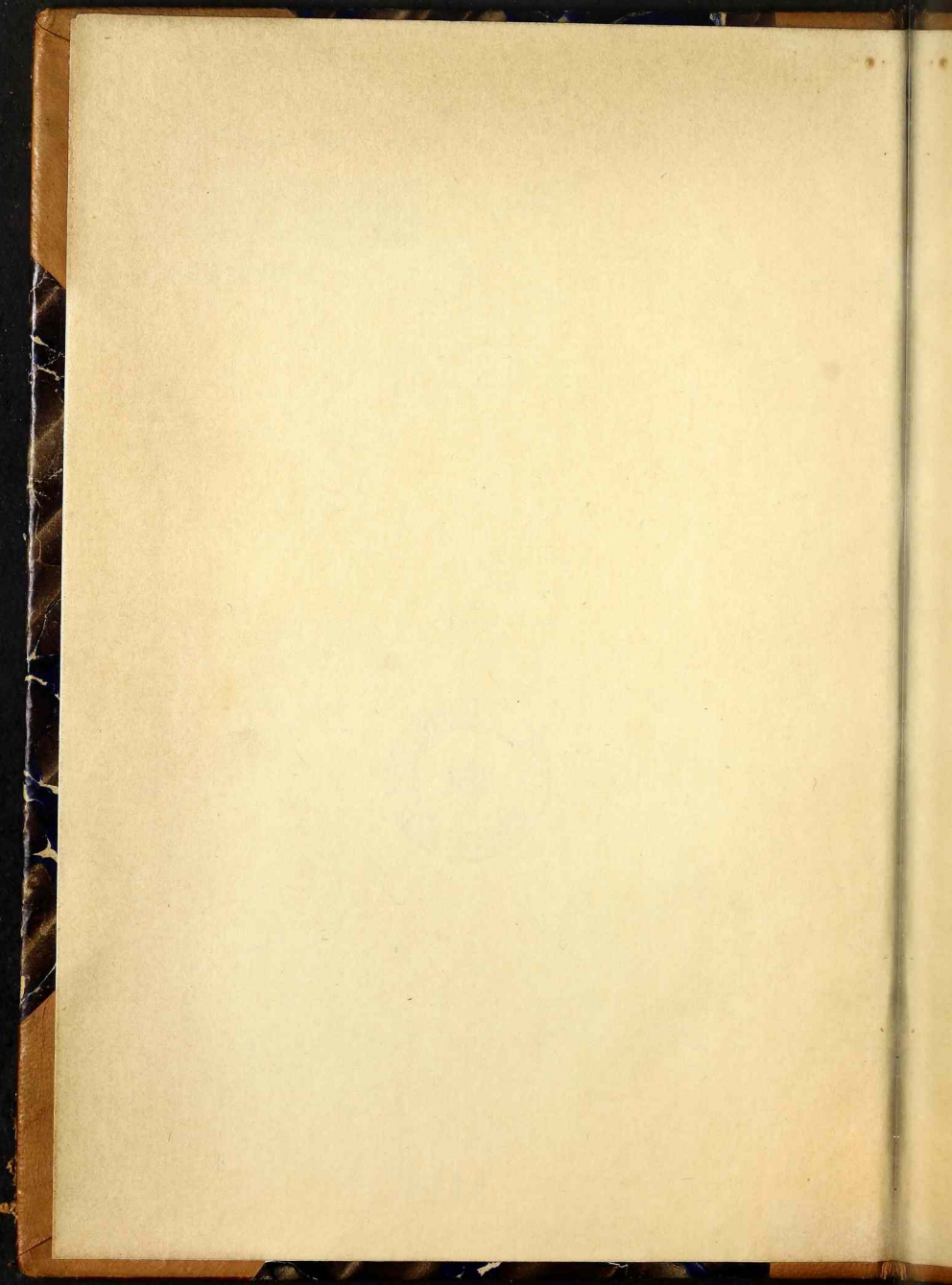
DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

CHARLES DICKENS

LILLE DORRIT

OVERSAT AF L. MOLTKE

ANDEN BOG

RIGDOM

1910 L 503 -

KØBENHAVN
CHR. FLORS BOGHANDEL

1909

I. COPENH. BOGTRYKKERITZ
(GEORG A. BACH)

FØRSTE KAPITEL.

Rejsekammerater.

Det var Efteraar. Nattens Mørke var i Færd med at liste sig op til Alpernes højeste Aase.

I Dalene paa Svejtsersiden af Store St. Bernhards Passet og ved Genevesøens Bredder, var det Vinhøstens Tid, og Luften var opfyldt af de indsamlede Druerklassers Duft. Kurve, Truge og Tønder stod i de mørke Døre i Landsbyerne, spærrede de smalle og stejle Gader og var hele Dagen blevne befordrede paa Veje og Stier. Overalt laa tabte og knuste Druer. Barnet, der blev baaret i en Slynge af den belæssede Bondekone, som slæbte sig hjem, blev bragt til Tavshed med Druer; Kretinen, der soled sin Kropudvækst under Tagskægget paa Bondehuset ved Vejen til Vandfaldet, sad og gumlede paa Druer; Køernes og Gedernes Aande lugtede af Drueblade og Stilke; i enhver lille Kro blev der spist og drukket og snakket om Druer. Skade, at denne bugnende Overflod ikke kunde give den tynde, haarde, stenede Vin, som frembragtes af disse Druer, en moden Fylde!

Hele den klare Dag igennem havde Luften været varm og gennemsigtig. I Ny og Næ havde man kunnet se blanke Metalspir og Kirketage tindre i det fjerne, og de snedækkede Bjærgtoppe havde været saa tydelige, at et uvant Øje, der glemte det mellemliggende Landskab, lod haant om deres ujævne Højde og maalte dem, som om de magelig kunde naas i nogle faa Timer. Bjærgtinder, som der gik stort Ry af nede i Dalene, hvor man undertiden ikke saa noget Spor af dem hele Maaneder i Rad, havde lige fra Morgenstunden været synlige og klare paa den blaa Himmel. Og skønt det var blevet mørkt nedenfor, og de syntes at vige højtidelig tilbage ligesom Genfærd, idet Solnedgangens røde Skær tabte sig paa dem, saa at de blev kolde og

hvide, ragede de endnu tydelig frem i deres ensomme Maje-stæt oven over Taagen og Skyggerne.

Set fra disse Ødemarker og fra Passet paa Store St. Bernhard, der var en af dem, drog den frembrydende Nat som en Vandflod op ad Bjærget. Da den omsider havde naaet Murene af Klostret paa Store St. Bernhard, var det, som om denne vejrslagne Bygning var en anden Ark, der svømmede bort paa de skyggeagtige Vover.

Mørket, der havde faaet Forspringet for nogle rejsende paa Muldyr, var saaledes steget op til de svære Klostermure, medens de rejsende endnu klavrede op ad Bjærget. Ligesom Dagens glødende Hede, der havde bragt dem til at standse for at drikke af Is- og Sne-Bækkene, var bleven forvandlet til en bidende Kulde af den gennemfrosne, fortyndede Natteluft, saaledes var ogsaa de lavere Regioners friske Skønhed vegn for Nøgenhed og Goldhed. En stenet, bugtét Sti, hvor Muldyrene arbejdede sig frem fra Klippeblok til Klippeblok, som om de steg op ad den forfaldne Trappe i en kæmpestor Ruin, var nu deres Vej. Intet Træ var der at se eller nogen anden Plantevækst end noget kummerligt, brunt, stridt Mos, der frøs i Klipperiferterne. Sværtede, benradagtige Træarme ved Siden af Vejen pegede op ad mod Klostret, som om Genfærdene af rejsende, der var omkomne i Sneen, hjemsøgte Skuepladsen for deres Lidelser. Huler, behængte med Istapper, og Kældere, der var anbragt som Tilflugtsteder under pludselige Uvejr, var lige saa mange Paamindelser om Stedets Rædsler; rastløse Taagemasser svævede omkring, forfulgte af den klagende Blæst, og Sneen, Bjærgets største Fare, mod hvilken der især var truffet enhver Foranstaltning, hvirvlede og fygede.

Rækken af de udmattede Muldyr snoede sig langsomt op ad den stejle Skraaning, medens det forreste blev ledet af en Fører til Fods med bredskygget Hat og i en rundskaaret Trøje; han havde et Par Bjærgstokke paa Skulderen, og en anden Fører talte med ham. Rytterne selv vekslede ikke et Ord. Den skarpe Kulde, den anstrengende Rejse og en uvant hikende Fornemmelse, ligesom om de nylig var komne op af et iskoldt Bad, eller som om de havde hulket, gjorde dem tavse.

Endelig glimtede et Lys fra det øverste af Klippetrappen gennem Sneen og Taagen. Førerne raabte til Muldyrene, Muldyrene løftede deres ludende Hoveder i Vejret, de rejsendes Tunger løsnedes, og under en almindelig Gliden, Klingren, Klapren og Snakken kom de til Klosterdøren.

Ikke længe i Forvejen var andre Muldyr ankomne, nogle med Bonderyttre, nogle med Varer, og havde traadt Sneen uden for Døren sammen til en Mudderpøl. Ridesadler og Tømmer, Pak-sadler og Klokker, Muldyr og Mennesker, Lygter, Fakler, Sække, Foder, Tønder, Oste, Krukker med Honning og Smør, Halmbundter og Pakker af mangehaande Skikkelser laa hulter til bulter i dette optøede Hængedynd og omkring paa Trappetri-nene. Heroppe mellem Skyerne saas alt gennem Skyer og op-løstes alt i Skyer. Menneskenes Aande var Skyer, Muldyrenes Aande var Skyer, Lysene omkredsedes af Skyer, Folk, som talte tæt ved, kunde ikke ses for Skyer, om end deres Stemmer, ligesom enhver anden Lyd, var vidunderlig klare. Naar Mul-dyrene, der stod bundne til Ringe i Muren, bed eller sparkede hverandre, forstyrredes hele Taagen, medens Mennesker dyk-kede ind i den, og Skrig af Mennesker og Dyr kom ud fra den, uden at nogen af de omkringstaaende kunde skelne, hvad der var i Vejen. Midt under alt dette udsendte Klosters store Stald sit Bidrag af Skyer, som om hele den plumpe Bygning ikke indeholdt andet, og, saa snart den havde udtømt sig, vilde synke sammen, saa at Sneen faldt paa Bjærgets nøgne Top.

En halv Snæs Skridt fra al denne Støj og Tummel laa det tavse, tilgitrede Hus, som indesluttede de rejsende, der var fundne døde paa Bjærgtet, og hvor de samme Skyer omgav dem, de samme Sneflokke drev ind paa dem. Moderen, der for mange Vintre siden var bleven overrasket af Snevejret, stod endnu stadig i Krogen med sit spæde Barn ved Brystet; Man-den, der var frossen ihjel, idet han enten af Frygt eller Sult havde løftet sin Arm op til sin Mund, trykkede den endnu efter saa mange Aars Forløb til sine tørre Læber. Et forfærdeligt Selskab! Hvor grufuldt, om hin Moder kunde have forudset sin Skæbne — hvorledes hun, omgivet af Ulykkesfæller, som hun aldrig havde kendt, skulde bo paa Store St. Bernhard med sit Barn og overleve Slægter, der vilde komme for at se dem, men aldrig erfare deres Navn eller et Ord af deres Historie undtagen Enden!

De levende rejsende tænkte i dette Øjeblik ikke meget paa de døde. De tænkte langt mere paa at stige af ved Klostret og varme sig ved dets Ild. Udfriede af Tummelen, der allerede begyndte at lægge sig, alt som Muldyrene efterhaanden fik Plads i Stalden, ilede de rystende op ad Trappen og ind i Byg-ningen. Fra Rummet, hvor Dyrene stod bundne, opsteg der en Lugt som af et Menageri. Indenfor var der stærke, hvælvede

Gange, vældige Stenrækværker, store Trapper og tykke Mure med smaa, dybtliggende Vinduer — Forskansninger mod Bjærgets Uvejr, som om det var en Fjende i Menneskeskikkelse. Indenfor var der skumle, hvælvede Sovekamre, umaadelig kolde, men renlige, som gæstfrit holdtes rede til besøgende. Endelig var der en Sal, hvor Gæster kunde sidde og spise til Aften, hvor et Bord allerede var dækket, og hvor en klar Ild blussede.

Efter at de rejsende havde faaet deres Nattekvarter anvist af to unge Munke, samlede de sig omkring Kaminen i dette Værelse. Der var tre Selskaber, af hvilke det første, som det talrigste og fornemste, havde været det langsomste og var blevet indhentet af et af de andre paa Vejen op ad Bjærget. Det bestod af en ældre Dame, to graahaarede Herrer, to yngre Damer og deres Broder og var belemret med et drabeligt Følge, nemlig — for ikke at tale om fire Førere — en Kurér, to Tjenere og to Kammerpiger, som havde faaet Ly et andet Sted under samme Tag. Det Selskab, som havde indhentet dem og var fulgt bagefter i deres Spor, bestod kun af tre Medlemmer, en Dame og to Herrer. Det tredje Selskab, der var steget op fra Dalen paa den italienske Side af Passet og kommet først, talte fire Personer, en fuldblodig, sulten og tavs tysk Hovmester med Brillen, der var paa Rejse med tre unge Mennesker, hans Elever, allesammen fuldblodige, sultne og tavse, og allesammen med Brillen.

Disse tre Grupper sad om Kaminen og betragtede koldt hverandre, medens de ventede paa Aftensmaden, og kun een, den ene af Herrerne i det andet Selskab, gjorde Forsøg paa at indlede en Samtale. Idet han nemlig, henvendende sig til sine egne Ledsagere, kastede sit Garn ud efter Høvdingen for den fornemme Stamme, bemærkede han i en Tone, der omfattede samtlige tilstedeværende, hvis de skøttede om at lade sig omfatte af den, at det havde været en lang Dagrejse, og at han havde haft ondt af Damerne, og det saa meget mere, som han frygtede for, at en af de unge Damer ikke var nogen stærk eller øvet, rejsende og for to eller tre Timer siden havde følt sig overanstrengt; thi fra sin Plads i Bagtroppen havde han set, at hun sad paa sit Muldyr, som om hun var udmattet. Han havde derfor nogle Gange senere tilladt sig at spørge Førerne om, hvorledes den unge Dame befandt sig, og var bleven henrykt ved at erfare, at hun var kommen til Kræfter igen, og at det kun havde været et forbigaaende Ildebefindende. Han turde

derfor maaske nu — thi nu havde han fanget Høvdingens Blikke og henvendt sig til ham — tage sig den Dristighed at ytre det Haab, at hun ikke havde haft nogen Ulempe af Rejsen og ikke vilde fortryde at have gjort den.

„Min Datter — jeg er Dem meget forbunden, Sir —“ svarede Høvdingen — „min Datter befinder sig fuldkommen vel og har haft megen Fornøjelse af Turen.“

„Maaske ikke vant til Bjærgrejser?“ spurgte den indsmigrende rejsende.

„Ikke vant til — hm — Bjærgrejser,“ svarede Høvdingen.

„Men De er sagtens vant til dem?“ mente den indsmigrende rejsende.

„Saa — hm — temmelig. Skønt ikke i de sidste Aar, ikke i de sidste Aar,“ sagde Høvdingen med en Svingning med Haanden.

Den indsmigrende rejsende besvarede Svingningen med en Bøjning med sit Hoved og gik fra Høvdingen over til den anden unge Dame, der hidtil ikke var bleven omtalt, undtagen som en af de unge Damer, for hvem han følte en saa levende Interesse.

Han haabede, at hun ikke følte sig besværet af Dagens Anstrengelser.

„Jo, nok besværet,“ svarede den unge Dame, „men ikke træt.“

Den rejsende indrømmede med en Kompliment Rigtigheden af denne Forskel. Det var netop, hvad han havde villet sige. Enhver Dame maatte uden Tvivl føle sig besværet ved at have at gøre med et saa besværligt Dyr som Mulæselet.

„Vi har naturligvis,“ sagde den unge Dame, der var temmelig tilbageholden og stolt, „maattet lade Kareterne og Pakvog-
nen blive i Martigny. Og det er ingenlunde behageligt, at man ikke kan tage noget af det, man behøver, med til dette utilgængelige Sted, men maa lade enhver Bekvemmelighed blive tilbage.“

„Det er unægtelig et vildt Sted,“ sagde den rejsende.

Den ældre Dame, hvis Paaklædning vidnede om en mønster-
værdig Akkuratesse, og hvis Optræden var lige saa korrekt som en Maskine, indskød her med dæmpet, blød Stemme en Bemærkning. „Men ligesom andre ubehagelige Steder, maa man se det. Som et meget omtalt Sted maa man nødvendigvis se det.“

„Aa, jeg har ikke det mindste imod at se det, forsikrer jeg Dem, Mrs. General,“ svarede den anden ligeegyldig.

„De, Frue, har før besøgt dette Sted?“

„Ja,“ svarede Mrs. General, „jeg har været her før. Jeg maa anbefale Dem, min bedste,“ tilføjede hun til den unge Dame, „at skærme Deres Ansigt mod Ilden, efter at det har været udsat for Bjærgluften og Sneen. Og Dem med, min bedste,“ sagde hun til den anden unge Dame, der straks gjorde det, hvorimod den første kun sagde: „Tak, Mrs. General, jeg har det meget godt og bliver helst siddende, som jeg sidder.“

Broderen, der havde forladt sin Stol for at aabne et Piano, der stod i Stuen, og havde fløjtet ind i det og lukket det igen, drev nu tilbage til Kaminen med Lorgnetten i sit Øje. Hans Rejseudstyr var saa komplet, at Verden næsten syntes for lille, til at han kunde faa Brug for hele denne Udrustning.

„Det er dog en umaadelig Tid, de Karle er om Aftensmaaden,“ drøvede han. „Hvad mon de vil give os? Har nogen nogen Forestilling derom?“

„Ikke Menneskesteg, antager jeg,“ svarede den anden Herre af Selskabet paa tre Personer.

„Det antager jeg ikke heller; men hvad vil De sige dermed?“

„Aa, ikke andet, end at da De ikke skal anrettes til det fælles Aftensmaaltid, vil De maaske gøre os den Tjeneste ikke at stege Dem selv ved den fælles Ild,“ svarede den anden.

Den unge Herre, der stod i en ugenert Stilling paa Kamin-tæppet og stirrede paa Selskabet gennem sin Lorgnet med Ryggen til Ilden og Kjøleskøderne stukne op under Armene, som om han hørte til Hønseslægten og var gjort i Stand til at sættes paa Spid, tabte ved dette Svar aldeles sin Fatning; han syntes at ville til at fordre en Forklaring, da man, idet alles Øjne vendte sig imod den talende, opdagede, at dennes Led-sagerinde, der var ung og smuk, ikke havde hørt, hvad der var foregaaet, men besvimet og havde lagt sit Hoved paa hans Skulder.

„Det er vist bedst,“ sagde Herren i en dæmpet Tone, „at jeg straks bærer hende til hendes Værelse. Vil De ikke,“ tilføjede han til sin Rejsefælle, „bede nogen komme med Lys og vise mig Vej? Paa dette fremmede, vildsomme Sted tror jeg ikke, at jeg kunde finde derhen.“

„Lad mig kalde paa min Pige,“ udbød den højeste af de to unge Damer.

„Lad mig holde dette Vand til hendes Læber,“ sagde den mindste, der endnu ikke havde talt.

Da begge gjorde, som de havde foreslaaet, var der Hjælp nok, ja, da de to Kammerpiger kom ind, saa det endog ud til, at der vilde blive for megen Hjælp. Herren, der saa dette, lod et Par Ord falde herom til den yngste og spinkleste af de to Damer, lagde sin Kones Arm over sin Skulder og bar hende bort.

Da hans Ven var bleven ene med de øvrige Gæster, gik han langsomt frem og tilbage i Værelset uden atter at nærme sig Ilden og trak betænksomt i sit Skæg, som om han følte, at han havde Del i det foregaaende Stikleri. Medens Genstanden for dette stod i en Krog og spillede fornærmet, tiltalte Høvdingen stolt den nævnte Ven.

„Deres Ven,“ sagde han, „er — hm — er lidt pirrelig, og i sin Pirrelighed er han sig maaske ikke ganske bevidst, hvad han skylder — dog, det vil vi lade fare. Deres Ven er lidt pirrelig.“

„Det kan nok være,“ svarede den anden; „men da jeg har haft den Ære at gøre denne Herres Bekendtskab i Hotellet i Genene, hvor vi for nogen Tid siden traf sammen, og har ledsaget ham paa flere senere Udflugter, kan jeg ikke taale at høre noget nedsættende om ham, ikke engang af en Mand med Deres Ydre og Stilling.“

„De er ikke udsat for at høre noget saadant af mig. Ved at bemærke, at Deres Ven har vist Pirrelighed, siger jeg ikke noget nedsættende. Jeg gør denne Bemærkning, fordi min Søn, der baade af Fødsel og — hm — Opdragelse er — hm — er en Gentleman, med Fornøjelse vilde have føjet sig efter ethvert, paa en høflig Maade udtalt Ønske om, at Ilden skulde være lige tilgængelig for hele den tilstedeværende Kreds, hvilket jeg i Princippet, da alle ved saadanne Lejligheder er lige, anser for rigtigt.“

„Godt,“ var Svaret, „og dermed er det forbi! Jeg beder Deres Søn modtage Forsikringen om min Agtelse. Og nu kan jeg gerne indrømme, at min Ven undertiden er noget spydig af sig.“

„Er Damen Deres Vens Kone?“

„Ja, hun er min Vens Kone.“

„Hun er meget smuk.“

„Hun er mageløs. De har endnu ikke været gift et Aar. De er endnu dels paa en Bryllupstur og dels paa en Kunstrejse.“

„Deres Ven er altsaa Kunstner?“

Herren svarede ved at kysse paa Fingrene og slynge Kysset op mod Himlen, som om han vilde sige: Jeg indvier ham som uødelig Kunstner til de himmelske Magter!

„Men han er af god Familie,“ tilføjede han. „Han har udmærkede Forbindelser; han er mere end Kunstner, han er en Mand af Stand. Han har maaske stolt, pirrelig, spydig — det er nu en Gang hans Temperament — kastet Vrag paa sine Forbindelser, men han har dem alligevel. Saa meget har jeg faaet ud af ham under vort Samliv.“

„Nu vel, jeg haaber,“ sagde den anden med et Udtryk, som om der nu var talt nok om dette Emne, „at Damens Ildebe-
findende kun vil være forbigaende.“

„Det haaber jeg med.“

„Sagtens ikke andet end Træthed.“

„Ikke Træthed alene; thi hendes Muldyr snubledede i Dag, og hun faldt af Sædlen. Hun faldt let og kom op igen uden Hjælp og red leende bort fra os, men henimod Aften klagede hun over, at hun havde stødt sig lidt i Siden. Hun talte mere end een Gang derom, medens vi fulgte bag efter Dem op ad Bjærget.“

Overhovedet for det store Følge, der var naadig, men ikke familiær, lod nu til at mene, at han havde været mere end nedladende nok. Han sagde intet mere, og i et Kvarters Tid herskede der Tavshed, indtil Aftensmaden blev sat paa Bordet.

Med Aftensmaden kom en af de unge Munke, (der syntes ingen gamle at være) for at sætte sig for Bordenden. Maden var som i et almindeligt Hotel i Svejts, og paa god Rødvin, som Klosteret avlede i et mildere Luftstrøg, var der ingen Mangel. Da de andre havde sat sig, kom den rejsende Kunstner og tog rolig Plads ved Bordet, uden at det lod til, at han huskede sin Skærmydsel med den anden rejsende.

„Med Tilladelse,“ spurgte han Værten, „har Deres Kloster for Tiden mange af sine berømte Hunde?“

„Det har tre, Monsieur.“

„Jeg saa tre nede i Gangen, uden Tvivl de omtalte tre?“
Værten, en spinkel, klarøjet, mørkladen ung Mand med et høfligt Væsen, hvis Dragt bestod af en sort Kutte med hvide Striber over Kors ligesom et Par Seler, og som ikke lignede den almindelige Race af St. Bernhards Munke mere, end han lignede den almindelige Race af St. Bernhards Hunde, svarede, at det uden Tvivl var de omtalte tre.

„Og det forekommer mig,“ sagde Kunstneren, „at jeg har set en af dem før.“

Det var muligt. Det var en velkendt Hund. Monsieur kunde let have set den i Dalen eller et eller andet Sted ved Søen, naar den var fulgt med en af Ordensbrødrene for at samle ind til Klosteret.

„Det sker nok regelmæssig paa en vis Aarstid?“

Monsieur havde Ret.

„Og aldrig uden Hunden. Hunden spiller en vigtig Rolle.“

Atter havde Monsieur Ret. Hunden spillede en vigtig Rolle. Folk interesserede sig med Rette for Hunden, da den hørte til de vidtberømte Hunde, som Mademoiselle vilde bemærke.

Mademoiselle var lidt langsom til at bemærke det, som om hun endnu ikke var rigtig vant til det franske Sprog; men Mrs. General forklarede det for hende.

Spørg ham, om den har frelst mange Mennesker,“ sagde den unge Mand, der var bleven bragt ud af Fatning, paa Engelsk.

Spørgsmaalet behøvede ikke at oversættes for Værten, der hurtigt svarede paa Fransk: „Nej, denne ikke.“

„Hvorfor ikke?“ spurgte den samme Herre.

„Undskyld,“ svarede Værten rolig, „naar den faar Lejlighed dertil, vil den upaatvivlelig gøre det. Jeg er for Eksempel fuldkommen overbevist om,“ tilføjede han, medens han smilte sindig ad den unge Mand, „at hvis De, Monsieur, vilde give den Lejlighed dertil, vilde den med stor Iver skynde sig at opfylde sin Pligt.“

Kunstneren lo. Den indsmigrende rejsende (der røbede en forsynlig Omhu for at faa sin fulde Part af Aftensmaden) tørrede med et Stykke Brød nogle Draaber Vin af sit Skæg og blandede sig i Samtalen.

„Det er snart sildigt paa Aaret, ærværdige Fader, for Turister, ikke sandt?“ sagde han.

„Ja. Om et Par Uger er vi overladte til Vintersneen.“

„Og saa,“ sagde den anden, „kommer Tiden for de kradsende Hunde og de begravede Børn, som man ser paa Billederne.“

„Undskyld,“ sagde Værten, som ikke ganske havde forstaaet Hentydningen; „hvad mener De med de kradsende Hunde og de begravede Børn?“

Kunstneren tog atter Ordet, inden den anden kunde svare.

„Ved De ikke,“ spurgte han koldt sin Rejsefælle tværs over

Bordet, „at om Vinteren er det kun Smuglere, som kommer denne Vej eller kunde have det mindste at bestille her?“

„Sacre bleu! Nej, det har jeg aldrig hørt.“

„Saaledes forholder det sig nok. Og da de forstaaer sig ganske godt paa Vejrtegnene, giver de ikke Hundene meget at bestille, hvorfor de ogsaa næsten er uddøde, om end dette Herberge ligger bekvemt for dem selv. Deres smaa Børn lader de i Almindelighed blive hjemme, har jeg hørt. Men det er en storartet Tanke!“ udbrod Kunstneren, idet han uventet slog over i en begejstret Tone. „Det er en ophøjet Tanke. Det er den skønneste Tanke af Verden, og den kan bringe et Menneske Taarer i Øjnene!“ Derpaa gav han sig med den største Ro til at spise sin Kalvesteg.

Den spottende Inkonsekvens, der laa paa Bunden af denne Tale, var nok til at gøre den skurrende, om end Tonen var dannet, og Personen havde et behageligt Ydre, og uagtet han gik saa let hen over den sarkastiske Del, at det vilde være yderst vanskeligt for den, der ikke var det Engelske fuldkommen mægtig, at have forstaaet, eller selv om han havde forstaaet det, at være bleven fortørnet over det, — saa ligefrem og lidenskabsløst faldt Ordene. Under almindelig Tavshed spiste han sin Kalvesteg og henvendte sig derpaa atter til sin Ven.

„Betragt,“ sagde han i sin tidligere Tone, „vor Vært, som endnu ikke har naaet Manddomsalderen, men præsiderer her ved Bordet med en saadan Ynde, med en saa forekommende Høflighed og Beskedenhed — en ligefrem kongelig Anstand! Spis hos Lordmayoren i London — hvis De kan faa en Indbydelse — og læg Mærke til Forskellen. Denne brave Fyr med det smukkeste formede Ansigt, jeg nogen Sinde har set, et Ansigt, som om det var tegnet, opgiver et bevæget Liv og kommer herop, jeg ved ikke, hvor mange Fod over Havets Overflade, ene og alene — fraregnet, at han forhaabenlig kan gøre sig til gode i et velforsynet Refektorium — for at holde Gæstgiveri for ørkesløse fattige Djævle som De og jeg og overlade Regningen til vor Samvittighed. Er det ikke et skønt Offer? Hvad behøves der mere til at røre os? Fordi man ikke i otte, ni Maaneder af Aaret træffer kloge Hunde med Træflasker om Halsen slæbe af Sted med frelste Mennesker, skal vi derfor tale nedsættende om Stedet? Nej, Ære være Stedet! Det er et storartet Sted, et herligt Sted!“

Brystet paa den graahaarede Herre, der var Høvding for det fornemme Selskab, var svulmet op, ligesom for at gøre Ind-

sigelse imod, at han henregnedes til de fattige Djævla. Ikke saa snart havde Kunstneren holdt op at tale, førend han selv greb Ordet. Han meddelte med megen Vægt deres Vært den Anskelse, at hans Liv maatte være meget kedeligt her om Vinteren. Værten indrømmede Monsieur, at det var lidt ensformigt, Luften var vanskelig at indaande i længere Tid i Træk. Kulden var meget streng. Man behøvede Ungdom og Kraft for at udholde den. Men naar man havde dem og Himlens Bistand —

„Ja, det var meget godt. Men Indespærringen?“

Der var mange Dage, selv naar Vejret var slet, da man kunde gaa ud. Man havde for Skik at bane en lille Sti og tage sig Motion der.

„Men Rummet,“ indvendte den graahaarede. „Saa lille, saa yderst indskrænket.“

Monsieur vilde erindre, at der var Tilflugtsstederne at besøge, og at der ogsaa maatte banes Stier til dem.

Monsieur indvendte fremdeles, at Rummet var saa — hm — saa yderst begrænset, og hvad mere var, det var altid et og det samme.

Med et undskyldende Smil rejste Værten sig og trak let paa Skuldrene. Det var vistnok ganske rigtigt, men han maatte tillade sig at bemærke, at næsten enhver Ting kunde ses fra forskellige Synspunkter. Monsieur og han saa ikke dette beskedne Liv fra det samme Synspunkt. Monsieur var ikke vant til Indespærring.

„Jeg — ja, meget sandt,“ sagde den graahaarede. Det lod til, at han formelig blev rystet af dette slaaende Bevis.

Monsieur, der som rejsende Englænder var omgivet af alle Midler til at rejse paa en behagelig Maade, som uden Tvivl havde Penge, Vogne, Tjenestefolk —

„Ja vist, ja vist. Unægtelig,“ sagde den graahaarede.

Monsieur kunde ikke let sætte sig i en Persons Sted, som ikke kunde sige: I Morgen vil jeg gaa derhen eller derhen eller den næste Dag derhen; jeg vil overskride disse Skranke; jeg vil udvide disse Grænser. Monsieur kunde maaske ikke fatte, hvorledes man lempede sig efter Nødvendighedens Bud.

„Det er sandt,“ sagde Monsieur. „Vi vil — hm — ikke forfølge dette Emne videre. De har — hm — uden Tvivl fuldkommen Ret. Vi vil ikke tale mere derom.“

Da Maaltidet var sluttet, flyttede han sin Stol og satte sig paa sin forrige Plads ved Kaminen. Da der var meget koldt

ved den største Del af Bordet, satte de øvrige Gæster sig ligeledes paa deres forrige Pladser ved Kaminen i den Hensigt at støge sig dygtig, førend de gik til Sengs. Idet de stod op fra Bordet, bukkede Værten for dem alle, sagde Godnat og gik, men forinden havde den indsmigrende rejsende spurgt, om de ikke kunde faa nogen Vin varmet, og da der var blevet svaret ja, og den straks efter blev sendt ind, sad han snart midt i Klyngen lige for Ilden og skænkede ud til de andre.

Imidlertid var den yngste af de to unge Damer, der havde siddet i en mørk Krog og stiltiende lagt Mærke til, hvad der var blevet sagt om den fraværende Dame, smuttet ud. Da hun sagte havde lukket Døren efter sig, vidste hun ikke ret, hvilken Vej hun skulde tage, men efter en Smule Vaklen mellem de mange genlydende Gange kom hun til et Kammer i et Hjørne af Hovedgangen, hvor Tjenestefolkene sad ved deres Aftensmad. Af dem fik hun en Lampe og Anvisning paa Damens Værelse.

Hun skulde op ad den store Trappe til den anden Etage. Hist og her afbrødes de nøgne, kalkede Vægge af et Jærngitter, og undervejs forekom det hende, at Stedet lignede et Fængsel. Buedøren til Damens Værelse eller Celle var ikke ganske lukket. Efter at have banket to, tre Gange paa den, uden at faa Svar, skød hun den sagte op og saa ind.

Damen laa med lukkede Øjne oven paa Sengen, beskyttet mod Kulden af de Tæpper og Sjaler, hvormed hun var bleven tilhyllet, da hun var kommen til sig selv efter sin Besvimelse. Et døsig Lys, som stod langt inde i Vinduesfordybningen, gjorde kun liden Virkning i det hvælvede Værelse. Den besøgende traadte frygtsomt hen til Sengen og sagde med en sagte Hvisken: „Har De det bedre?“

Damen var falden i Slummer, og den svage Hvisken formaade ikke at vække hende. Hendes Gæst blev staaende ganske stille og saa forskende paa hende.

„Hun er meget smuk,“ sagde hun ved sig selv. „Aldrig har jeg set et saa dejligt Ansigt. Hvor forskellig fra mig!“

Det var nogle besynderlige Ord; men de havde en eller anden skjult Mening, thi de fyldte hendes Øjne med Taarer.

„Jeg ved, at jeg ikke tager fejl. Jeg ved, at han talte om hende den Aften. Jeg kunde meget let tage fejl af enhver anden Ting, men ikke af denne, ikke af denne!“

Med rolig og blid Haand strøg hun en forvildet Lok af den

sovendes Haar til Side og berørte derpaa den Haand, der laa oven paa Tæppet.

„Jeg vil saa gerne betragte hende,“ mumlede hun. „Jeg vil saa gerne se, hvad der har grebet hende saa stærkt.“

Hun havde endnu ikke taget sin Haand til sig, da den sovende slog Øjnene op og for sammen.

„Bliv ikke bange. Jeg er en af de rejsende nedenunder. Jeg kom for at spørge Dem, om De havde det bedre, og om jeg ikke kunde gøre noget for Dem.“

„De har nok allerede været saa god at sende mig Deres Folk til Hjælp?“

„Nej, det var ikke mig; det var min Søster. Har De det bedre?“

„Meget bedre. Det er kun en ubetydelig Skramme. Jeg har faaet noget paa, og det gør næsten ikke ondt mere. Det gjorde mig et Øjeblik svimmel og afmægtig. Det havde smerttet mig i Forvejen, men til sidst overvældede det mig pludselig.“

„Tør jeg blive hos Dem, til der kommer nogen?“

„Ja saa gerne; thi her er saa ensomt; men jeg er bange for, at De vil finde det alt for koldt.“

„Jeg bryder mig ikke om Kulden; jeg er ikke saa svagelig, som jeg ser ud til.“ Hurtig flyttede hun en af de plumpe Stole hen til Sengen og satte sig. Den anden tog lige saa hurtig en Del af sit eget Rejsesjal og slog det om hende, saa at hendes Arm kom til at hvile paa hendes Skulder.

„De har saa megen Lighed med en kærlig Plejerske,“ sagde Damen og smilte til hende, „at det er, som om De var kommen til mig hjemmefra.“

„Det glæder mig hjertelig.“

„Jeg havde drømt om Hjemmet, da jeg nylig vaagnede. Om mit gamle Hjem, mener jeg, førend jeg blev gift.“

„Og førend De kom saa langt bort fra det.“

„Jeg har været meget længere borte fra det end nu, men da havde jeg den bedste Del af det med og savnede intet. Jeg følte mit ene, da jeg faldt i Søvn her, og da jeg savnede det en Smule, vendte jeg i Tankerne tilbage til det.“

Der laa en inderlig og vemodig Klang i hendes Stemme, som bragte hendes Gæst til for et Øjeblik at holde op at se paa hende.

„Det er et underligt Tilfælde, som til sidst bringer os sammen under dette Sjal, hvori De har indhyllet mig,“ sagde Gæ-

sten efter et Ophold; „thi De maa vide, jeg tror, at det er Dem, som jeg i nogen Tid har søgt efter.“

„Søgt efter mig?“

„Jeg har her en lille Billet, som vist er til Dem, og som jeg skulde give Dem, naar jeg traf Dem. Der er den. Tager jeg ikke meget fejl, er den adresseret til Dem; er den ikke?“

Damen tog Billetten, sagde ja og læste den. Imidlertid iagttog hendes Gæst hende. Billetten var ganske kort. Hun rødmede lidt, idet hun trykkede sine Læber mod sin Gæsts Kind og knugede hendes Haand.

„Den kære unge Veninde, som han forestiller mig for, kan maaske ved en eller anden Lejlighed blive mig til Trøst, skriver han. Hun er mig i Sandhed en Trøst den første Gang, jeg ser hende.“

„De kender maaske ikke min Historie,“ sagde Gæsten tøvende. „Han har maaske ikke talt om mig?“

„Nej.“

„Ak nej, hvorfor skulde han ogsaa det? Jeg har næppe selv Ret til at fortælle den, da jeg er bleven anmodet om at lade være. Der er ikke meget at fortælle, men det kunde forklare Dem, hvorfor jeg beder Dem ikke at tale om Brevet her. De saa maaske min Familie? Nogle af den — — saa meget vil jeg sige Dem — er lidt stolte, lidt fordomsfulde.“

„De skal tage Brevet med Dem igen,“ sagde den anden, „saa faar min Mand det ikke at se. Ellers kunde han faa det at se og tale om det. Vil De ikke for en Sikkerheds Skyld igen gemme det paa Deres Bryst?“

Det gjorde hun med megen Omhyggelighed. Hendes lille, hvide Haand hvilede endnu paa Brevet, da de hørte nogen ude paa Gangen.

„Jeg lovede,“ sagde Gæsten, idet hun stod op, „at skrive til ham, naar jeg havde set Dem og sige ham, om De havde det godt og var lykkelig. Jeg tør vel nok sige, at De har det godt og er lykkelig?“

„Ja, ja, ja. Sig, at jeg har det meget godt og er meget lykkelig. Og at jeg takkede ham hjertelig og aldrig skulde glemme ham.“

„Jeg ser Dem i Morgen. Derpaa mødes vi nok snart igen. God Nat.“

„God Nat. Tak, tak. God Nat, kære Veninde.“

Begge var forlegne og forvirrede, medens de vekslede disse Afskedsord, og Gæsten gik ud ad Døren. Hun havde ventet at

se Damens Mand nærme sig den, men Personen ude paa Gangen var ikke ham; det var den rejsende, som med et Stykke Brød havde tørret nogle Draaber Vin af sit Skæg. Da han hørte Fodtrinen bag ved sig, vendte han sig om. Hans overordentlige Artighed kunde ikke tillade, at den unge Dame selv lyste sig ned ad Trappetrinene, og ledsagede hende lige til Spisesalen. Hun kunde kun med Møje skjule, hvor tilbøjelig hun var til at skælve og bæve; thi hans Ydre var hende i høj Grad ubehageligt. Førend de spiste, havde hun siddet i sin stille Krog og tænkt sig, hvorledes han vilde have taget sig ud blandt de Omgivelser og paa de Steder, hun kendte, indtil han havde indgydt hende en Afsky, der gjorde ham næsten skrækkelig.

Han fulgte hende ned med sin smilende Artighed, gik ind med hende og satte sig atter, ligesom før, paa den bedste Plads ved Kaminen. Der blev han siddende, medens Skinnet af den hendøende Ild steg og faldt paa ham i det mørke Værelse, strakte Benene fra sig for at varme dem og drak den varme Vin lige til Bundfaldet, idet en uhyre Skygge efterlignede ham paa Væggen og Loftet.

Det trætte Selskab var brudt op og gaaet til Sengs paa nær den unge Dames Fader, der sad og snuede i sin Lænestol ved Kaminen. Den rejsende havde gjort sig den Ulejlighed at gaa et langt Stykke Vej op til sit Sovekammer for at hente sin Lomme flaske med Kognak. Det fortalte han selv, medens han hældte Indholdet i Resten af Vinen og drak med fornyet Velbehag.

„Tør jeg spørge, om De er paa Vej til Italien?“

Den graahaarede Herre var vaagnet og vilde gaa. Han svarede ja.

„Jeg med,“ svarede den rejsende. „Jeg tør haabe at have den Ære at gøre Dem min Opvartning under skønnere Omgivelser og blidere Forhold end her paa dette triste Bjærg.“

Den graahaarede bukkede temmelig koldt og sagde, at han var ham meget forbunden.

„Vi fattige Kavalerer,“ sagde den rejsende, idet han strøg sig om Skæget, som han havde dypet i Vinen og Kognaken, „vi rejser ikke som Fyrster, men lægger dog megen Vægt paa en dannet og beleven Optræden. Paa Deres Velgaaende, Sir!“

„Jeg takker Dem, Sir.“

„Paa Deres høje Families — paa de skønne Damers, Deres Døtres Velgaaende.“

„Jeg takker Dem endnu en Gang, Sir. Jeg siger Dem god Nat. Er vore — hm — vore Folk her, mit Barn?“

„De er i Nærheden, Fader.“

„Tillad!“ sagde den rejsende, idet han stod op og holdt Døren aaben, medens den gamle Herre gik hen til den med sin Datter under Armen. „Paa et behageligt Gensyn!“

Idet han paa den galanteste Maade og med det sødeste Smil kyssede paa Fingrene, trykkede den unge Dame sig lidt tættere ind til sin Fader og gik forbi ham, som om hun var bange for at komme til at røre ved ham.

„Hm!“ sagde den indsmigrende rejsende, som fik et helt andet Væsen, saa snart han var bleven ene. „Naar de alle gaar til Sengs, maa jeg vel ogsaa til det. Det er Pokker til Hastværk, de har. Man skulde synes, at Natten kunde være lang nok i denne iskolde Stilhed og Ensomhed, selv om man først gik til Sengs om to Timer!“

Idet han lagde Hovedet bagover, medens han tømte sit Glas, faldt hans Øjne paa Fremmedbogen, der laa opslaaet paa Pianoet. Han tog den og læste følgende:

William Dorrit	} med Suite, fra Frankrig til Italien.
Frederik Dorrit	
Edward Dorrit	
Miss Dorrit	
Miss Amy Dorrit	
Mrs. General	

Mr. og Mrs. Henry Gowan. Fra Frankrig til Italien. Hertil føjede han med en lille, gnidret Haandskrift, der endte med et langt, tyndt Sving, ikke uligt en Lasso, der slyngede sig omkring alle de øvrige Navne:

Blandois. Paris. Fra Frankrig til Italien.

Derpaa begav han sig til den for ham bestemte Celle, medens hans Næse gik ned over hans Skæg og hans Skæg op under hans Næse.

ANDET KAPITEL.

Mrs. General.

Det er uundgaelig nødvendigt at repræsentere den talentfulde Dame, der var af tilstrækkelig Vigtighed i Familien Dorrits Suite til at have faaet en Linie for sig selv i Fremmedbogen.

Mrs. General var en Datter af en Prælat i en By med en Domkirke, hvor hun havde givet Tonen an, indtil hun var kommen de femogtyve saa nær, som en ugift Dame kan. En stiv Intendant paa treds, der var bekendt som en striks Militær, var da bleven forelsket i den Gravitet, hvormed hun kørte Dyden og Moralen i stram Tøjle gennem Byen, og havde anholdt om at blive tagen op ved Siden af hende paa Bukken af den kolde Staskaret, som var forspændt med dette Spand. Efter at hans Ægteskabstilbud var blevet antaget, havde han med megen Anstand sat sig bag ved Dyden og Moralen, og hun havde kørt, indtil han døde. Paa deres fælles Rejse havde de overkørt flere Personer, der var komne i Vejen for Dyden og Moralen, men altid med Anstand og Fatning.

Da Intendanten var bleven begravet med passende Pomp — Hestene for hans Ligvogn var prydede med Fjerbuske og sorte Fløjls Dækkener med hans Vaabenskjold i Hjørnerne — begyndte Mrs. General at undersøge, hvor meget Støv og Aske der stod hos Bankieren, og det kom da for en Dag, at Intendanten havde taget Mrs. General ved Næsen, da han nogle Aar for sit Ægteskab havde købt sig en Livrente og fortiet denne Omstændighed, idet han under sit Frieri kun havde omtalt, at han levede af sine Penge. Som en Følge heraf saa hun sine Indtægter saa formindskede, at hun, naar hun ikke havde haft en saa korrekt Tænkemaade, let kunde have betvivlet Rigtigheden af den Del af Ligtalen, som havde erklæret, at Intendanten ikke kunde tage noget med sig.

Imidlertid faldt det hende ind, at hun maaske kunde „danne“ en eller anden ung og fornem Dames Aand og afslibe hendes Væsen eller maaske kunde spænde Dyden og Moralen for en eller anden ung rig Arvings eller Enkes Vogn og blive baade Kusk og Konduktør paa et saadant Køretøj gennem Livets Forviklinger. Da hun meddelte sine Venner blandt Gejstligheden og i Intendanturen denne Plan, vandt den et saa varmt

Bifald, at det, naar hendes Fortjenester ikke havde været saa utvivlsomme, let kunde have set ud, som om de ønskede at blive hende kvit. Vidnesbyrd, der skildrede Mrs. General som et Vidunder af Guds frygt, Kundskaber, Dyd og Anstand, ydedes rundhaandet fra formaaende Kanter, og en ærværdig Provst fældede endog Taarer, idet han nedskrev sit Vidnesbyrd om hendes Fuldkommenheder (som var blevne ham beskrevne af Folk, paa hvem han kunde stole), uagtet han aldrig i sit Liv havde haft den Ære og moralske Tilfredsstillelse at se hende for sine Øjne.

Mrs. General, der saaledes saa at sige havde baade Staten og Kirken i Ryggen, og som altid havde indtaget en ophøjet Plads, følte sig ogsaa i Stand til at hævde den og begyndte at udbyde sig selv til en meget høj Pris. En ikke ganske kort Tid forløb, førend der gjordes noget Bud paa Mrs. General, men omsider aabnede en Enkemand paa Landet, der havde en Datter paa fjorten Aar, Underhandlinger, og da det hørte til hendes medfødte Værdighed eller fiffige Politik at opføre sig, som om hun var langt mere søgt end søgende, forfulgte Enkemanden Mrs. General, indtil han fik hende bevæget til at danne hans Datters Aand og Væsen.

Udførelsen af dette Tillidshverv optog hende omtrent i syv Aar, under hvilke hun gjorde Rejsen gennem Europa og saa det meste af den brogede Blanding af Ting, som det er nødvendigt, at alle Folk med fin Dannelse ser med andres Øjne og aldrig med deres egne. Da hendes Elev endelig var bleven dannet, blev det besluttet, at ikke alene den unge Dame, men ogsaa hendes Fader Enkemanden skulde giftes, og eftersom Enkemanden da fandt Mrs. General baade byrdefuld og kostbar, blev han pludselig næsten lige saa stærk greben af hendes Fortjenester, som Provsten havde været, og udbredte sig i saadanne Lovtaler over hendes uovertræffelige Værd paa alle de Steder, hvor han troede, at der kunde vise sig en Lejlighed til at overdrage denne Velsignelse til en anden, at Mrs. Generals Navn fik endnu bedre Klang end før.

Paa denne ophøjede Pind sad Fuglen Fønix til Fals, da Mr. Dorrit, kort efter at være kommen i Besiddelse af sin Formue, omtalte for sin Bankier, at han ønskede at finde en velopdragen, talentfuld Dame af god Familie, der egnede sig til baade at fuldende hans Døtres Opdragelse og til at være som et Slags Moder og Livsledsagerinde for dem. Bankieren, der

tillige var Enkemandens Bankier, sagde øjeblikkelig: „Mrs. General.“

Mr. Dorrit fulgte det heldige Vink, og da han fandt, at alle Mrs. Generals Bekendte var enige om at hæve hende til Skyerne, besluttede han at gøre sig den Ulejlighed at tage ud paa Landet til Enkemanden for at se Mrs. General. Han fandt i hende en Dame, der overgik hans dristigste Forventninger.

„Turde det være mig tilladt,“ sagde Mr. Dorrit, „at forespørge mig om — hm — hvilken Godtgø —“

„Ja, sandt at sige,“ afbrød Mrs. General ham, „det er et Emne, som jeg helst ikke indlader mig paa. Jeg har aldrig indladt mig paa det med mine Venner her, og jeg kan ikke overvinde den Delikatesse, hvormed jeg altid har betragtet det. Jeg er, som De forhaabentlig ved, ingen Guvernante —“

„Ak Gud nej!“ sagde Mr. Dorrit. „Tro endelig ikke, Frue, at det noget Øjeblik er faldet mig ind.“ Han rødmede formelig over at kunne mistænkes derfor.

Mrs. General bøjede gravitetisk sit Hoved. „Jeg kan derfor ingen Pris sætte paa Tjenester, som det er mig en Glæde at yde, naar jeg kan yde dem frivillig, men som jeg ikke vilde kunne yde for ligefrem Betaling. Heller ikke ved jeg, hvorledes eller hvor jeg skal kunne finde et Tilfælde, der kan sammenlignes med mit. Det er ejendommeligt.“

„Upaatvivlelig! Men hvorledes skulde man da,“ ytrede Mr. Dorrit ganske naturlig, „ordne Sagen?“

„Jeg kan intet have imod,“ sagde Mrs. General, — „skønt ogsaa dette er mig ubehageligt — at De i Fortrolighed hører Dem for hos mine herværende Venner om, hvilket Beløb de har plejet at indbetale kvartalsvis for min Regning hos min Bankier.“

Mr. Dorrit bukkede.

„Tillad mig at tilføje,“ sagde Mrs. General, „at jeg ikke kan gaa nærmere ind paa dette Emne, samt at jeg ikke kan tage imod nogen underordnet Stilling. Blev der foreslaaet mig den Ære at blive gjort bekendt med Mr. Dorrits Familie — der er jo blevet sagt to Døtre? —“

„To Døtre.“

„Kunde jeg kun modtage den paa det Vilkaar, at jeg blev betragtet som et fuldkommen ligestillet Medlem af Familien — som Ledsagerinde, Beskytterinde, Mentor og Veninde.“

Trods Bevidstheden om sin egen Vigtighed, følte Mr. Dorrit

dog, at det vilde være en sand Godhed af hende at modtage den paa hvilke som helst Betingelser.

„Der er jo,“ gentog Mrs. General, „blevet sagt to Døtre?“

„To Døtre,“ sagde Mr. Dorrit atter.

„Det vilde altsaa,“ sagde Mrs. General, „være nødvendigt at føje en Trediedel mere til den Indbetaling — hvor meget det nu kan være — som mine herværende Venner har plejet at gøre hos min Bankier.“

Mr. Dorrit tøvede ikke med at henvende sig med den kildne Forespørgsel til Enkemanden, og da han erfarede, at denne havde plejet at indbetale trehundrede Pund aarlig for Mrs. Generals Regning, kom han uden synderlig Anstrengelse til den Slutning, at han selv maatte indbetale fire. Da Mrs. General hørte til de Artikler, hvis skinnende Overflade antyder, at de er af uskaterlig Værdi, gjorde han hende et formeligt Forslag om at turde have den Ære og Glæde at betragte hende som et Medlem af sin Familie; hun gjorde ham denne store Indrømmelse, og her var hun nu.

Af Person var Mrs. General, inklusive hendes Skørter, som spillede en stor Rolle, værdig og imponerende; storslaaet, brusende og gravitetisk omfangrig; altid paa sin Post med Hensyn til, hvad der var passende. Hun kunde være bleven — var faktisk bleven — ført op paa Toppen af Alperne og ned paa Bunden af Herculanium, uden at en Fold i hendes Kjole var kommen af Lave, eller en Knappenaal gaet tabt. Naar hendes Ansigt og Haar havde et temmelig melet Udseende, som om hun havde levet i en overordentlig gentil Mølle, var det snarere, fordi hun hørte til Kalkformationen, end fordi hun bødede paa sin Ansigtifarve med Pudder eller var bleven graahaaret. Naar hendes Øjne intet Udtryk havde, var det sandsynligvis, fordi de intet havde at udtrykke. Naar hun kun havde faa Rynker, var det, fordi hendes Aand aldrig havde sat sit Stempel eller noget andet Spor paa hendes Pande. Hun var en voksagtig, udbrændt Kvinde, som aldrig havde givet synderlig Varme fra sig.

Mrs. General havde ingen Mening. Hendes Maade at danne en Aand paa bestod i at hindre den fra at danne sig en Mening. Hun havde en lille Rundkreds af aandelige Spor eller Skinner, hvorpaa hun satte smaa Tog af andre Folks Meninger i Bevægelse, uden at de nogen Sinde kom noget Sted hen eller indhentede hverandre. Selv hendes Sans for det passende kunde ikke nægte, at der var noget upassende her i Verden, men Mrs.

Generals Maade at blive det kvit paa bestod i at lukke Øjnene for det og lade, som om det ikke var til. Det var ogsaa en af hendes Dannelsesmetoder — at proppe alle vanskelige Sager ind i et Skab, lukke i Laas for dem og sige, at de slet ikke var til. Det var det letteste og uden Sammenligning det mest passende.

Mrs. General vilde aldrig høre Tale om, hvad der kunde være rystende. Ulykkestilfælde, Lidelser og Forbrydelser turde ikke nævnes for hende. Lidenskaben maatte lægge sig til at sove i hendes Nærværelse og Blodet forvandle sig til Mælkevand. Den Smule, der blev tilbage i Verden, naar alt dette var trukket fra, var det hendes Opgave at fernisere. Under sit Dannelsesarbejde dyppede hun de mindste Pensler i de største Potter og ferniserede Overfladen paa enhver Ting, der kom paa Tale. Jo mere sprukken den var, des mere ferniserede Mrs. General den.

Der var Fernis i Mrs. Generals Stemme, Fernis i Mrs. Generals Berøring, en Dunstkreds af Fernis omkring Mrs. Generals Skikkelse. Mrs. Generals Drømme burde have været ferniserede, medens hun laa og sov i den gode St. Bernhards Arme, og den fjerlette Sne faldt paa Tagrygningen af hans Hus.

TREDJE KAPITEL.

Undervejs.

Den klare Morgensol blændede Øjnene, det sneede ikke mere, Taagen var forsvunden, Bjærgluften var saa gennemsigtig og let, at kun at indaande den var ligesom at træde ind i en ny Tilværelse. For at gøre Illusionen fuldstændig, syntes selve den faste Grund at være forsvunden, og Bjærget, en skinrende Ørken af umaadelige, hvide Banker og Masser, at være en Skyregion, der svævede mellem den blaa Himmel foroven og Jorden langt nede.

Nogle smaa, sorte Pletter i Sneen, ligesom Knuder paa en lille Traad, der begyndte ved Klosterdøren og i afbrudte, endnu ikke sammenknyttede Længder snoede sig ned af Skrænten,

viste, hvor Brødrene paa forskellige Steder havde travlt med at rydde Stien. Uden for Døren var Sneen allerede begyndt igen at optøs af Fodtrin. Muldyr blev i en Fart trukne ud, bundne ved Ringene i Muren og belæssede; Remme med Bjælder spændtes paa, Byrder lagdes til Rette, og Drivernes og Rytternes Stemmer klang næsten som Musik. Nogle af dem, der var staaede tidlig op, havde allerede fortsat deres Rejse, og baade paa den flade Aas ved det mørke Vand i Nærheden af Klostret og paa Vejen nedad drog Mennesker og Muldyr, der i det umaadelige Rum tog sig ud som Miniaturbilleder, af Sted under Bjældeklang og munter Samtale, der lød helt fornøjelig.

I Spisesalen skinnede et frisk Baal paa en tarvelig Frokost af Brød, Smør og Mælk. Det skinnede ogsaa paa Familien Dorrits Kurer, der var i Færd med at lave Te til sit Selskab af en lille Forsyning, han havde taget med tillige med nogle andre Smaating, der fornemmelig var blevne skaffede til Veje for det store Følge. Mr. Gowan og Blandois havde allerede spist Frokost og spadserede frem og tilbage ved Søen og røg deres Cigarer.

„Gowan, hm!“ mumlede Tip, ogsaa kaldet Edward Dorrit, medens han sad og bladede i Fremmedbogen. „Saa er Gowan Navnet paa en Hvalp, det er alt, hvad jeg kan sige. Fandt jeg det Umagen værd, skulde han faa en over Næbbet; men til Lykke for ham finder jeg det ikke Umagen værd. Hvorledes har hans Kone det? Det ved sagtens du, Amy. Du plejer gerne at vide Besked om den Slags Ting.“

„Hun har det bedre, Edward, men de rejser ikke i Dag.“

„Naa, saa de rejser ikke i Dag? Det er ogsaa heldigt for den Karl,“ sagde Tip, „ellers kunde det let være kommet til et Sammenstød mellem ham og mig.“

„Man mener, det er bedst, at hun holder sig rolig i Dag og ikke bliver anstrengt af at ride ned, førend i Morgen.“

„For mig gerne. Men du taler, som om du havde plejet hende. Du er dog vel ikke falden tilbage — Mrs. General er her ikke — til dine gamle Vaner, Amy?“

Dette Spørgsmaal gjorde han hende med et listigt Blik paa Miss Fanny og sin Fader.

„Jeg har kun været inde for at spørge, om der ikke var noget, jeg kunde gøre for hende, Tip,“ svarede lille Dorrit.

„Du behøver ikke at kalde mig Tip, lille Amy,“ sagde den

unge Herre med rynket Pande; „det er en gammel Vane, du gerne kan lægge af.“

„Jeg kunde ikke gøre for det, kære Edward. Jeg tænkte ikke derpaa. Det faldt mig saa naturligt, fordi jeg i gamle Dage var vant til at sige det.“

„Ja vist!“ udbød Miss Fanny. „Naturligt og gamle Dage og alt saadant noget! Sniksnak, du lille. Jeg ved meget godt, hvorfor Du interesserer dig saa meget for Mrs. Gowan. Mig kan du ikke stikke Blaar i Øjnene.“

„Det vil jeg heller ikke prøve paa; vær nu ikke vred.“

„Aa, vred,“ svarede den unge Dame med en utaalmodig Gestus. „Det er ikke til at holde ud!“

„Men Fanny,“ sagde Mr. Dorrit og trak Øjenbrynene i Vejret, „hvad mener du? Forklar dig.“

„Aa, det skal du ikke bryde dig om, Fader,“ svarede Miss Fanny; „det har ikke stort at betyde. Amy forstaaer mig nok. Hun har kendt eller hørt tale om denne Mrs. Gowan før i Gaar, det kan hun lige saa gerne straks tilstaa.“

„Mit Barn,“ sagde Mr. Dorrit til sin yngste Datter, „ligger der noget til Grund for denne mærkelige Paastand?“

„Hvor from man end er,“ tog Miss Fanny til Orde, førend Amy kunde svare, „sniger man sig dog ikke ind i Folks Værelser oppe paa Toppen af kolde Bjerge og sidder og omkommer af Kulde hos Folk, naar man ikke i Forvejen kender noget til dem. Det er ikke saa vanskeligt at gætte, hvis Veninde Mrs. Gowan er.“

„Hvis Veninde?“ spurgte hendes Fader.

„Det gør mig ondt at maatte sige det, Fader,“ sagde Miss Fanny, hvem det imidlertid var lykkedes at hidse sig op til en Stemning, hvori hun følte sig som den mishandlede og forfulgte, „jeg tror, hun er en Veninde af den modbydelige og ubehagelige Person, der var taktløs nok til at fornærme os og krænke vore Følelser paa en saa aabenlys og forsætlig Maade ved en Lejlighed, som vi er enige om ikke at betegne nærmere — men for Resten var det jo ikke andet, end hvad man kunde vente af ham.“

„Amy, mit Barn,“ sagde Mr. Dorrit med en Blanding af venlig Strenghed og værdig Mildhed, „forholder det sig saaledes?“

Lille Dorrit svarede blidt ja.

„Ja vist gør det!“ udbød Miss Fanny. „Naturligvis! Jeg har jo sagt det! Og nu, Fader, erklærer jeg een Gang for

alle" — den unge Dame havde den Vane hver Dag i sit Liv endog flere Gange om Dagen at erklære een og samme Ting een Gang for alle — „at det er skammeligt! Jeg erklærer, at der burde sættes en Stopper for det. Er det ikke nok, at vi har gennemgaaet, hvad kun vi selv ved, men skal vi ogsaa idelig og systematisk lade os det rive i Næsen af den Person, som allermest burde skaane vore Følelser? Skal vi hvert Øjeblik i vort Liv være udsatte for denne unaturlige Opførsel? Skal vi aldrig have Lov til at glemme? Jeg siger igen, at det er ligefrem skændigt!“

„Hør, Amy,“ sagde hendes Broder og rystede paa Hovedet. „Du ved, at jeg holder med dig, naar jeg kan og ved de fleste Lejligheder, men jeg maa tilstaa, at jeg min Sæl finder, at det er en temmelig mærkelig Maade at vise din søsterlige Kærlighed paa, at du kan være gode Venner med en Mand, der har behandlet mig paa den sjofleste Maade. Og han maa være en gemen Tyveknægt, da han ellers aldrig kunde have opført sig saaledes, som han gjorde.“

„Og se,“ sagde Miss Fanny, „se nu, hvad Følgen vil blive. Kan vi vente at blive respekterede af vore Tjenestefolk? Aldrig. Her har vi nu vore to Kammerpiger og Faders Kammer-tjener og endnu en Tjener og alle Slags undergivne, og dog skal en af vore egne fare omkring med et Glas koldt Vand lige for Næsen af dem alle, som om hun var en Tjenestetøs! Amy sprang jo i Aftes lige saa adræt her i denne Stue lige for vore Øjne, som om det var en Politibetjent, der skulde hente koldt Vand til en Tigger, der havde faaet Krampe paa Gaden.“

„Det bryder jeg mig nu ikke saa meget om,“ bemærkede Edward; „men med denne Clennam er det noget helt andet.“

„Det er akkurat det samme,“ sagde Miss Fanny, „det ene hænger sammen med det andet. Det var ham, der først trængte sig ind paa os. Vi søgte ikke ham. Jeg for min Part viste ham altid, at jeg med den største Fornøjelse skulde have undværet hans Selskab. Og saa gaar han hen og tilføjer os den blodige Krænkelser, hvad han aldrig kunde eller vilde have gjort, naar han ikke havde fundet en Glæde i at stille os blot, og saa skal vi nedværdige os til at opvarte hans Venner! Jeg undrer mig saamænd slet ikke over denne Gowans Opførsel imod dig. Hvad kunde man vel vente sig andet, naar han i det Øjeblik tænkte paa vore tidligere Genvordigheder og gottede sig over dem?“

„Fader — Edward — sig dog ikke det!“ bad lille Dorrit.

„Hverken Mr. eller Mrs. Gowan havde nogen Sinde hørt vort Navn. De kender slet ikke noget til os.“

„Saa meget des værre,“ indvendte Fanny, fast bestemt paa ingen Indrømmelser at gøre, „for saa har du intet til din Undskyldning. Havde de vidst noget om os, kunde du maaske have følt dig opfordret til at gøre dig behagelig for dem. Det vilde have været en dum og latterlig Fejltagelse, men en Fejltagelse kan jeg ære, hvorimod jeg ikke kan ære en forsætlig og overlagt Fornedrelse af dem, der burde være os de nærmeste og kæreste. Nej. Det kan jeg kun misbillige.“

„Jeg fornærmer dig aldrig med Forsæt, Fanny,“ sagde lille Dorrit, „uagtet du er saa haard imod mig.“

„Saa burde du være forsigtigere, Amy. Naar du kan gøre saadant noget mod din Vilje, burde du være forsigtigere. Var jeg tilfældigvis bleven født paa et Sted og under Forhold, der havde sløvet min Sømmelighedssans, tror jeg, at jeg vilde anse mig forpligtet til ved ethvert Skridt at betænke: Er jeg ikke i Færd med, mig selv uafvidende, at gøre nære og kære Slægtninge Skam? Det er, hvad jeg tror, at jeg vilde gøre, hvis jeg var i dit Sted.“

Nu tog Mr. Dorrit Ordet for ved sin Myndighed at gøre Ende paa dette pinlige Emne og lade sin Visdom uddrage Moralens af det hele.

„Mit Barn,“ sagde han til den yngste Datter, „jeg beder dig ikke at — hm — at sige mere. Din Søster Fanny udtrykker sig stærkt, men ikke uden Føje. Du har nu en — hm — en ophøjet Stilling at hævde. Denne øphøjede Stilling indtages ikke alene af dig, men ogsaa af — hm — af mig og — hm — af os. Os. Nu paahviler det alle Mennesker i øphøjede Stillinger, men navnlig vor Familie af Grunde, hvorved jeg — hm — ikke vil dvæle, at gøre sig agtede og at vogte nøje paa sig selv. For at vore undergivne skal agte os, maa de — hm — holdes i Afstand og — hm — holdes i Ave. I Ave. Ikke at udsætte sig for Tjenestefolkernes Bemærkninger ved at lade sig mærke med, at man nogen Sinde havde kunnet undvære deres Tjeneste og selv udført den, er derfor — hm — højst vigtigt!“

„Ja hvem kan tvivle derom?“ udbrød Miss Fanny. „Det er det, hvorpaa alt kommer an!“

„Fanny,“ sagde hendes Fader meget højtidelig, „tillad, at jeg taler ud, mit Barn. Vi kommer dernæst til — hm — til Mr. Clennam. Jeg tillader mig at sige, Amy, at jeg ikke deler

din Søsters Anskuelser — det vil sige, ikke ganske — hm — med Hensyn til Mr. Clennam. Jeg betragter dette Individ som en — i det hele taget — velopdragen Person. Heller ikke vil jeg undersøge, om Mr. Clennam nogen Sinde trængte sig ind paa — hm — paa mig. Han vidste, at mit Selskab var — hm — søgt, og han kunde maaske undskyldte sig med, at han betragtede mig som en offentlig Personlighed. Men der er Omstændigheder forbundne med mit — hm — flygtige Bekendskab med Mr. Clennam — som,“ her blev Mr. Dorrit yderst gravitetisk og imponerende, „vilde gøre det til en stor Taktløshed under de bestaaende Forhold at søge at forny Forbindelsen med mig eller noget Medlem af min Familie. Har Mr. Clennam tilstrækkelig Delikatesse til at indse det upassende i et saadant Forsøg, er jeg som en Mand af Ære forpligtet til at — hm — bøje mig for denne Delikatesse. Har han derimod ikke denne Delikatesse, kan jeg ikke have det mindste at gøre med en saa — hm — saa lav Karakter. I begge Tilfælde skulde det synes, som om vi intet havde at gøre med hinanden. Ah — Mrs. General!“

Den omtalte Dames Indtrædelse gjorde Ende paa Forhandlingen. Kort efter meldte Kureren, at de to Tjenere, de to Kammerpiger, de fire Førere og de fjorten Muldyr var færdige, hvorfor Frokostselskabet gik ud til Klosterdøren for at slutte sig til Rejsetoget.

Gowan holdt sig afsides med sin Cigar og sin Blyant; men Blandois var paa Pletten for at hilse paa Damerne. Idet han galant tog sin bredskyggede Hat af for lille Dorrit, forekom det hende, at han, medens han stod der i Sneen med sin Kappe paa og sit sortsmudsede Ansigt, havde et endnu skumlere Udseende, end han havde haft ved Kaminilden om Aftenen. Men da baade hendes Fader og hendes Søster med en vis Bevaagenhed modtog hans Hylding, afholdt hun sig fra at røbe Mistillid til ham, for at det ikke skulde udlægges som en Lyde, der stammede fra hendes Fødsel i Fængslet.

Idet de drog ned ad den ujævne Vej, saa hun sig ikke des mindre mere end een Gang om og saa Blandois stadig staa paa et fremspringende Punkt og stirre ned efter dem, medens Klosterrogen bag ved ham steg højt og lige op i Vejret som en gylden Taage. Længe efter at han ikke var andet end en sort Stok i Sneen, var hun til Mode, som om hun endnu kunde se hans Smil, den krumme Næse og Øjnene, der sad for tæt sammen. Og selv efter at Klosteret var forsvundet og nogle lette

Morgenskyer tilslørede Passet nedenunder, syntes de uhyggelige, benradagtige Arme ved Siden af Vejen at pege op paa ham.

Troløserne end Sneen, maaske koldere i Hjertet og vanskeligere at smelte, forsvandt Blandois lidt efter lidt af hendes Tanker, efterhaanden som de kom ned i de mildere Egne. Atter var Solen varm, atter var det vederkvægende at drikke af de Bække, der rislede fra Isbræer og Snehuler, atter færdedes de mellem Grantræerne, Elvene, de grønne Bakker og Dale, Bjælkehusene og de plumpe Zikzaghegn, der hører med til et Svejtserlandskab. Undertiden udvidede Vejen sig saa meget, at hun og hendes Fader kunde ride ved Siden af hinanden. Og da var det hende nok at se paa ham, smukt klædt i Pelsværk og fint Klæde, rig, fri, med et talrigt Tjenerskab, medens hans Øjne strejfede vidt omkring imellem Egnens Herligheder, uden at en Skærm for dem formørkede hans Syn og kastede sin Skygge paa ham.

Hendes Farbroder var for saa vidt bleven befriet for hin Skygge fra Fortiden, som han bar de Klæder, de gav ham, foretog nogle Tvætninger til Ære for Familien og med et vist dyrisk Velbehag, der syntes at tilkendegive, at Luften og Forandringen gjorde ham godt, gik, hvorhen han blev ført. I alle andre Henseender, undtagen een, lyste han kun med det Lys, der kastedes tilbage af hans Broder. Han glædede sig udelukkende paa Broderens Vegne over hans Broders Fornemhed, Rigdom, Frihed og Storhed. Tavs og tilbageholden, havde han ingen Brug for sit Mæle, naar han kunde høre sin Broder tale, og intet Ønske om at blive opvartet, naar Tjenestefolkene kun sørgede for hans Broder. Den eneste synlige Forandring, som skyldtes ham selv, bestod i et forandret Væsen over for hans yngste Broderdatter. Med hver Dag udviklede det sig til en stærkt udpræget Agtelse, som Alderdommen sjælden viser Ungdommen, og som den, kan man gerne sige, endnu sjældnere viser med en saadan Redebønhed, som Tilfældet var med ham. Naar Miss Fanny havde erklæret noget een Gang for alle, benyttede han i Almindelighed den første Lejlighed til at blotte sit graa Hoved for sin yngste Broderdatter, hjælpe hende at stige ud, føre hende til Vogns eller at vise hende andre Opmærksomheder med den dybeste Ærbødighed. Og dog syntes den aldrig anbragt paa urette Sted eller tvungen, men var altid hjertelig, ligefrem, naturlig og ægte. Lige saa lidt vilde han tillade ikke engang paa sin Broders Opfordring, at han blev opvartet før hun eller overhovedet nød nogen Forrettighed frem-

for hende. Saa omhyggelig var han for, at der vistes hende den tilbørlige Agtelse, at han paa Rejsen ned fra Store St. Bernhard pludselig blev voldsom opdragt paa Tjeneren, fordi han nølede med at hokke hendes Stigbøjle, uagtet han stod tætved, medens hun steg af, og satte det hele Følge i en ubeskrivelig Forbavselse ved at ride løs paa ham, trykke ham ind i en Krog og true med at trampe ham ihjel.

Det var et flot Selskab, og Gæstgiverne næsten forgudede dem. Hvorhen de drog, gik deres Vigtighed forud for dem i Skikkelse af Kureren, der kørte i Forvejen for at sørge for, at de bedste Værelser holdtes rede til dem. Han var Familieoptogets Herold. Bag efter ham kom den store Rejsekaret med Mr. Dorrit, Miss Dorrit, Miss Amy Dorrit og Mrs. General indeni og nogle af Tjenerskabet, samt — i godt Vejr — Edward Dorrit, hvem Bukken var forbeholdt, udenpaa. Derpaa kom Kaleschen med Frederik Dorrit og en tom Plads, der i Regnvejr indtoges af Edward Dorrit. Endelig kom Pakvognen med Resten af Tjenerskabet, det tunge Rejsegods og saa meget, den kunde bære af det Dynd og Støv, som de øvrige Køretøjer efterlod.

Disse Ekvipager prydede Gaarden i Martigny, da Familien kom tilbage fra sin Udflugt paa Bjærgene. Der var ogsaa andre Køretøjer — thi der var mange rejsende, der tog den Vej — lige fra den sammenflikkede italienske Vettura — der lignede en Markedsgyngesat paa en Træbakke paa Hjul og med endnu en Træbakke uden Hjul lagt oven paa den — til den pyntelige engelske Karet. Men der var endnu een Prydelse i Hotellet, som Mr. Dorrit ikke havde gjort Regning paa. To fremmede rejsende prydede det ene af hans Værelser.

Med Hatten i Haanden svor Gæstgiveren for Kureren paa, at han var sønderknust, fortvivlet, umaadelig bedrøvet, at han var det elendigste og ulyksaligste Asen, det største Fæhoved. Han burde aldrig have vist denne Eftergivenhed, sagde han, men den fine Dame havde bedt ham saa indtrængende om at turde afbenytte dette Værelse til at spise i, kun for en lille halv Time, at han var bleven overvundet. Den lille halve Time var forbi, Damen og Herren nød deres lille Dessert og halve Kop Kaffe, Regningen var betalt, Hestene bestilte, og de vilde straks tage bort, men en ulykkelig Skæbne og en ond Stjerne vilde, at de endnu ikke var afrejste.

Mr. Dorrits Harme kendte ingen Grænser, idet han vendte sig om ved Foden af Trappen, da han hørte disse Undskyldnin-

ger. Han følte, at der var gjort et morderisk Attentat paa Familiens Værdighed. Han var yderst ømtaalig for sin Værdighed. Han kunde opdage et Anslag imod den, førend nogen anden havde den fjerneste Anelse derom. Han havde altid en pinlig Fornemmelse af at ligge paa et Dissektionsbord, hvor utallige fine Instrumenter prikkede og stak i hans Værdighed.

„Er det muligt,“ sagde Mr. Dorrit, blodrød i Hovedet, „at De kan have haft den — ha — den Dumdristighed at stille et af mine Værelser til en anden Persons Raadighed?“

Tusinde Gange om Forladelse! Det var Værtens store Ulykke, at han var bleven overvældet af hin alt for fine Dame. Han besvor Monseigneur ikke at blive opbragt. Han anraabte Monseigneur om Naade. Naar Monsieigneur vilde have den overordentlige Godhed at benytte den anden Salon, der var utrykkelig reserveret for ham, kun i fem Minutter, vilde alt blive godt.

„Nej,“ sagde Mr. Dorrit, „jeg vil ikke benytte nogen Salon. Jeg vil forlade Deres Hus uden at spise eller drikke eller sætte min Fod i det. Hvor tør De opføre Dem saaledes? Hvem er jeg, at De — hm — gør Forskel paa mig og andre Gentleman?“

Ak, Værten kaldte hele Universet til Vidne paa, at Monseigneur var den elskvædigste af den hele Adelstand, den fornemste, mest agtede, mest ærede. Behandlede han Monseigneur anderledes end andre, var det kun, fordi han var mere højtstående, mere velset, mere højmodig, mere navnkundig.

„Kom ikke og fortæl mig sligt,“ svarede Mr. Dorrit frygtelig hed i Hovedet. „De har fornærmet mig. De har overøst mig med Forhaanelser. Hvor tør De? Forklar Dem!“

Ak retfærdige Himmel, hvorledes skulde Værten forklare sig, naar han intet mere havde at forklare, naar han kun kunde bede om Tilgivelse, kun kunde stole paa Monseigneurs velkendte Højsindethed!

„Jeg siger Dem,“ sagde Mr. Dorrit fnysende af Harme, „at De behandler mig — hm — anderledes end andre Gentleman, at De gør Forskel paa mig og andre Gentleman af Stand og Formue. Jeg spørger Dem, hvorfor? Jeg spørger Dem, om med — hm — hvilken Ret, af hvilken Grund? Svar, forklar Dem. Sig hvorfor.“

Det maatte være Væren tilladt ydmygst at gøre Monsieur le Courier opmærksom paa, at Monseigneur, der ellers var saa naadig, var bleven opbragt uden Aarsag. Der var ingen Grund. Monsieur le Courier var maaske saa god at forestille Monseig-

neur, at han tog fejl, naar han troede, at der var nogen anden Grund end den, hans underdanigste Tjener allerede havde haft den Ære at gøre ham bekendt med. Den fine Dame —

„Stille!“ raabte Mr. Dorrit. „Hold Mund! Jeg vil ikke høre mere om den fine Dame. Betragt denne Familie — min Familie — en Familie, der er finere end nogen Dame. De har sjoflet denne Familie, De har været uforskammet mod denne Familie. Det skal komme Dem dyrt at staa! Hm — send Bud efter Hestene, pak paa Vognene, jeg sætter ikke oftere min Fod i denne Mands Hus!“

Ingen havde blandet sig i dette Ordskifte, der laa for højt for Edward Dorrits Kundskaber i det franske Sprog og næppe laa inden for Damernes Omraade; men nu understøttede Miss Fanny sin Fader med megen Bitterhed, idet hun i sit Modersmaal erklærede, at det var tydeligt nok, at der stak noget bag ved denne Mands Næsvished, og at hun ansaa det for magtpaaliggende, at han paa en eller anden Maade blev tvunget til at angive, hvorfor han gjorde Forskel paa deres Familie og andre formuende Familier. Hvilke Grunde han kunde have til sin Uforskammethed, kunde hun ikke tænke sig; men Grunde maatte han have, og de burde presses ud af ham.

Alle Førerne, Muldriverne og Lediggængerne i Gaarden havde været Vidne til denne Scene og studsede nu ved, at Kureren gav sig i Færd med at faa Vognene ud. Ved Hjælp af en halv Snæs Mennesker ved hvert Hjul blev dette besørget med megen Allarm, og derpaa skredes der til Paapakningen, medens Hestene hentedes fra Posthuset.

Men da den fine engelske Dames Kalesche allerede holdt forspændt for Døren, var Værten smuttet op ad Trappen for at klage sin Nød, og han kom nu ned med Herren og Damen og gjorde dem med en betydningsfuld Haandbevægelse opmærksomme paa Mr. Dorrits krænkede Majestæt.

„Undskyld,“ sagde Herren, idet han slap Damen og traadte frem. „Jeg er en Mand af faa Ord og duer ikke til at give Forklaringer — men Damen her vil saa nødigt, at der skulde blive Spetakler. Damen — det er for Resten min Moder — beder mig sige, at hun haaber, at der ikke bliver Spetakler.“

Mr. Dorrit, som endnu kogte af Harme, hilste paa Damen og hilste paa Herren, men paa en kold, affærdigende, ubønhørlig Maade.

„Nej, men ved De hvad — hejda Kammerat, hør!“ Med disse Ord henvendte Herren sig til Mr. Edward Dorrit, som om

Forsynet pludselig havde sendt ham en Hjælper i Nøden. „Lad os to se, om vi ikke kan klare de Ærter. Damen vil saa grumme nødig have Spetakler.“

Trukket lidt til Side ved en Knap, lagde Edward Dorrit et diplomatisk Udtryk i sit Ansigt, idet han svarede: „De maa dog tilstaa, at naar man forud har bestilt Værelser, og de tilhører en, er det ikke behageligt at se andre Folk i dem.“

„Nej,“ sagde den anden, „det ved jeg nok; det indrømmer jeg. Men lad os to alligevel prøve paa at klare de Ærter og undgaa Spetakler. Skylden er slet ikke denne Fyrs, men min Moders. Hun er saadan et Stadsfruentimmer, uden Spor af gudsfrøgtigt Vrøvl — og saa velopdragen — derfor kunde Fyren der ikke staa sig. Hun tog ham ligefrem med en Trumf. Puttede ham formelig i Lommen.“

„Naar det er Tilfældet —“ begyndte Edward Dorrit.

„Forsikrer Dem paa min Sæl, at det er Tilfældet. Følgelig,“ sagde den anden, idet han trak sig tilbage til sin Hovedstilling, „hvad skal de Spetakler til?“

„Edmund,“ sagde Damen, der stod i Døren, „jeg haaber, at du paa en fyldestgørende Maade har forklaret eller forklarer denne Herre og hans Familie, at den høflige Vært ingen Skyld har?“

„Jeg forsikrer dig,“ svarede Edmund, „at jeg anstrenger mig, saa jeg er nær ved at tabe Vejret.“ Derpaa saa han nogle Sekunder vist paa Edward Dorrit og tilføjede pludselig i en fortrolig Tone: „Naa, Kammerat, er det saa klappet og klart?“

„Jeg ved ikke,“ sagde Damen, idet hun med Anstand nærmede sig Mr. Dorrit et Par Skridt, „om jeg ikke gør bedst i selv at sige, at jeg lovede denne gode Mand at indestaa for alle Følgerne af, at jeg benyttede en fremmeds Værelse kun saa længe, som jeg spiste. Jeg havde ingen Forestilling om, at den retmæssige Ejerman saa snart skulde komme tilbage, ligesom jeg heller ingen Forestilling havde om, at han allerede var kommen tilbage, da jeg ellers vilde have ilet med at vige Pladsen og give en Forklaring og Undskyldning. Jeg haaber, at jeg herved —“

Et Øjeblik blev Damen staaende som maalløs og forstenet med Lorgnetten for Øjet foran de to Misses Dorrit. I det samme Øjeblik greb Miss Fanny, i Forgrunden af en storartet malerisk Komposition, bestaaende af Familien, Familiens Ekvipager og Familiens Tjenerskab, sin Søster ved den ene Arm for at holde hende fast til Stedet, medens hun med den anden

viftede sig med en fornem Mine og skødesløst maalte Damen fra Top til Taa.

Damen fattede sig hurtig — thi det var Mrs. Merdle, og hun blev ikke let forvirret — og tilføjede, at hun haabede derved at have gjort Undskyldning for sin Dristighed og atter skaffet denne belevne Vært den Bevaagenhed, hvorpaa han satte saa stor Pris. Mr. Dorrit, paa hvis Værdigheds Alter alt dette var Virak, gav et naadigt Svar og sagde, at hans Folk skulde afbestille Hestene, og at han vilde glemme, hvad han først havde antaget for en Fornærmelse, men nu betragtede som en Ære, ved hvilke Ord Barmen bøjede sig for ham, medens dens Ejerinde med en vidunderlig Selvbeherskelse henvendte et venligt Afskedssmil til de to Søstre som to unge Damer med Formue, i hvem hun var bleven ganske indtagen, og som hun ikke før havde haft den Fornøjelse at se.

Men saaledes gik det ikke Mr. Sparkler. Den unge Mand, der var bleven maalløs og forstenet i samme Øjeblik som hans Fru Moder, kunde ikke paa nogen mulig Maade faa sit Mæle igen, men stod og gloede paa den hele Komposition med Miss Fanny i Forgrunden. Da hans Moder sagde: „Vi er færdige, Edmund, giv mig din Arm,“ syntes han, efter Bevægelsen af hans Læber at dømme, at svare med en Bemærkning i den Form, hvori hans glimrende Begavelse hyppigst udtrykte sig, men han slappede ikke en Muskel. Han stod saa stiv, at det vilde have været temmelig vanskeligt at bøje ham tilstrækkeligt til at faa ham ind ad Vogndøren, naar han ikke var bleven betimelig understøttet af et moderligt Ryk. Ikke saa snart sad han derinde, førend Klappen for det lille Vindue bag i Kaleschen forsvandt, og hans Øje tilranede sig dens Plads. Der vedblev det at stirre saa længe, som en saa lille Genstand kunde skelnes, og sandsynligvis endnu meget længer, — det var ligesom man kunde tænke sig en Torsk stirre, naar der var hændet den noget meget mærkværdigt.

Dette Møde var Miss Fanny saa behageligt og gav hende saa meget at hovere over bagefter, at det i høj Grad formildede hendes Bitterhed. Da Toget Dagen efter igen satte sig i Bevægelse, viste hun et saa straalende Humør, at Mrs. General blev ganske forbavset.

Lille Dorrit var glad over ikke at faa Skænd og at se Fanny fornøjet; men hendes Rolle i Toget var stille og grublende. Medens hun sad lige over for sin Fader i Rejskareten og tænkte paa det gamle Værelse i Marshalsea Fængslet, var hendes Til-

værelse en Drøm. Alt, hvad hun saa, var nyt og forunderligt, men det var ikke virkelig; det forekom hende, som om disse Bjerge og maleriske Landskaber hvert Øjeblik kunde smelte bort, og Kareten, idet den drejede om et eller andet skarpt Hjørne, pludselig kunde komme til at holde uden for Marshalsea Fængslets gamle Port.

Det var underligt ikke at have noget at bestille, men ikke halvt saa underligt som at være gleden ind i en Krog, hvor hun ingen havde at tænke for, intet at virke for, ingen Omsorg for andre at bebyrde sig med. Og saa underligt dette ogsaa var, var det dog endnu langt underligere at se, at der var et Rum mellem hende og hendes Fader, hvor andre gav sig af med at sørge for ham, og hvor man aldrig ventede, hun skulde være. I Førstningen havde dette været langt mere uvant for hende end Bjergene, saa at hun ikke havde været i Stand til at finde sig deri, men havde søgt at beholde sin gamle Plads ved hans Side. Men han havde talt med hende i Enrum og sagt, at Folk — hm — Folk i en ophøjet Stilling, mit Barn, maatte strengt fordr Agtelse af deres undergivne, og at det vilde være uforeneligt med denne Agtelse, om den eneste tilbageværende Gren af Dorrit'erne fra Dorsetshire, gav sig af med — hm — at varetage en — ha, hm — Kammertjeners Funktioner. Derfor, mit Barn, gav han hende sin — hm — faderlige Formaning om at erindre, at hun var en Dame, der nu maatte opføre sig med — hm — en sømmelig Stolthed og bevare en Dames Rang, og følgelig opfordrede han hende til at afholde sig fra, hvad der kunde foranledige — hm — ubehagelige og nedsættende Bemærkninger. Hun havde adlydt uden at knurre, og saaledes var det gaaet til, at hun sad i sit Hjørne af den magelige Vogn med sine smaa, taalmodige Hænder foldede, helt skubbet til Side fra den Plads i Livet, som hun forud havde indtaget.

Det var fra denne Stilling, at alt, hvad hun saa, syntes uvirkeligt; jo mere overraskende Omgivelserne var, des mere Lighed havde de med det uvirkelige i hendes eget indre Liv, naar hun Dagen igennem gennemgik alle dets tomme Rum. Simp-lons Klippesvælg, dets uhyre Dybder og tordnende Vandfald, den vidunderlige Vej, de farlige Steder, hvor et løst Hjul eller en snublende Hest vilde have været den visse Undergang, Nedrejsen til Italien, Udsigten ud over dette dejlige Land, idet de takkede Bjærgkæder udvidede sig og løslod dem af et mørkt og skummelt Fængsel — altsammen en Drøm; kun det gamle, usle Marshalsea Fængsel hørte Virkeligheden til. Ja, selv det

gamle, usle Fængsel rystedes i sin Grundvold, naar hun udmaledede sig det uden hendes Fader. Hun kunde næppe tænke sig, at Gældsfanterne endnu stadig gik omkring i den indesluttede Gaard, at hvert eneste af de usle Værelser endnu var beboet, og at Arrestforvareren endnu stod i sin Bolig for at lukke Folk ind og ud, og dog vidste hun saa godt, at det var saaledes.

Medens Erindringen om hendes Faders fordums Liv i Fængslet svævede omkring hende ligesom Omkvædet paa en tungsin dig Melodi, kunde lille Dorrit vaagne af en Drøm om sit Fødested til en hel Dagdrøm. Den begyndte med det malede Værelse, hvori hun vaagnede, ofte et fordums Gemak i et forfaldent Palads med Efteraarets vilde, røde Vinløv hængende over Ruden og Orangetræer paa den sprukne, hvide Terrasse uden for Vinduet, hvor en Klynge af Munke og Bønder stod i den lille Gade nedenfor, hvor Usselhed og Pragt kæmpede med hinanden paa hver Fodbred Jord, saa langt Øjet rakte, og Usselheden gik af med Sejren. Derefter kunde der saa følge en Labyrinth af nøgne Gange og Søjlegallerier, medens Familieoptoget allerede lavede sig til nede paa den firkantede Gaardsplads, idet Tjenestefolkene tumlede med Vognene og Oppakningen til den forestaaende Dagsrejse. Saa Frokost i et malet Værelse med Fugtighedspletter og uhyggelig øde, og endelig Afrejsen, som altid generede hende paa Grund af hendes Tilbageholdenhed og Bevidsthed om, at hun ikke var storartet nok for sin Rolle i Ceremonien. Thi da fremstillede Kureren, der i Marshalsea Fængslet vilde være bleven anset for en fornem, udenlandsk Herre, sig for at melde, at alt var i Orden; hendes Faders Kammertjener iførte ham højtidelig hans Rejsekappe; Fanny og hendes egen Kammerpige kom for at hjælpe — denne Kammerpige var en hel Tortur for lille Dorrit — i Førstningen havde hun ligefrem faaet hende til at græde; hun vidste slet ikke, hvad hun skulde gøre med hende; hendes Broders Tjener fuldstændiggjorde sin Herres Udrustning, og til sidst gav hendes Fader Mrs. General og hendes Farbroder hende selv Armen, hvorpaa de, eskorterede af Værten og Tjenerne i Gæstgivergaard, skred ned ad Trappen. Nedenfor var der altid samlet en Hob Mennesker for at se dem sætte sig i Vognene, hvilket de gjorde under megen Bukken, Tiggen, Kaprioleren, Smælden og Klappen, indtil de kørte som rasende bort gennem de smalle, uhumskede Gader og skumpledtes ud ad Stadsporten.

Til Dagens Uvirkeligheder hørte Veje, hvor det lyserøde Vinløv paa en Strækning af flere Mile hang i Guirlander ned

fra Træerne; Olivenskove; hvide Landsbyer og Stæder paa Bjærgskraaningerne, skønne at se til udvendig, men forfærdelig savnede og urenlige, naar man kom ind i dem; Kors ved Landevejen; mørkeblaa Indsøer med feagtige Øer og Baade med brogede Solsejl; uhyre Ruiner af Bygninger, der hensmuldrede til Støv; hængende Haver, hvor Ukrudtet var vokset saa frodig, at dets Stængler, ligesom neddrevne Kiler, havde splintret Buen og sprængt Muren; Stenterrasser, hvor Firbenene løb ind og ud ad enhver Sprække; alle Vegne Tiggere af ethvert Slags, ynkelige, maleriske, forsultne og lystige, tiggende Børn og tiggende Oldinger. Ved Posthusene og paa andre Holdepladser forekom disse elendige Skabninger hende ofte at være det eneste virkelige, hun havde set den Dag, og mangen en Gang kunde hun, naar de Penge, hun havde taget med til dem, var givne ud, sidde med foldede Hænder og se efter en lille Pige, der ledede sin graahaarede Fader, som om dette Syn mindede hende om noget fra svundne Dage.

Saa var der Stæder, hvor de opholdt sig hele Ugen igennem i prægtige Værelser, hver Dag holdt Gilde, kørte ud mellem Masser af Vidundere, vandrede gennem milelange Paladser, hvilede sig i mørke Kroge af store Kirker, hvor der hang blinkende Lamper af Guld og Sølv mellem Piller og Hvælvinger, og knælende Skikkelser laa hist og her ved Skriftestole og paa Fli-serne, hvor der var en Taagesky af duftende Røgelse, hvor der var Malerier, fantastiske Billeder, pragtfulde Altere, store Højder og lange Afstande, og hvor Lyset var dæmpet af malede Ruder og tykke Portierer. Fra disse Stæder drog de videre ad Landeveje med Vinstokke og Oliven gennem smudsige Landsbyer, hvor der ikke var en Hytte uden et Gab i dens skidne Væg, ikke et Vindue med en hel Tomme Glas eller Papir; hvor der ikke syntes at være noget til Livets Underhold, intet at spise, intet at bestille, intet at dyrke, intet at haabe, intet at gøre undtagen at dø.

Og undertiden kom de til hele Byer af Paladser, hvis rette Beboere allesammen var landsforviste, medens deres Paladser var forvandlede til Kaserne; Soldater lænede sig dovne ud ad de statelige Vinduer, hvor de hængte deres Vaaben og Lædertøj til Tørring paa Marmorornamenterne og tog sig ud som Hærskarer af Rotter, der søndernavede Støtterne for de Bygninger, der rummede dem, saa at de snart maatte styrte ned i Hovedet paa de andre Sværme af Soldater og de Sværme af Præster og Spioner, der udgjorde den modbydelige Befolkning, som var levnet til Undergang nede i Gaderne.

Gennem saadanne Omgivelser bevægede Familieoptøget sig til Venezia, hvor det opløste sig, da de vilde opholde sig her nogle Maaneder i et Palads, seks Gange saa stort som hele Marshalsea Fængslet.

Her, hvor alt endnu var mere uvirkeligt, hvor alle Gaderne var brolagt med Vand, og hvor Dagens og Nattens Dødsstilhed ikke afbrødes af nogen anden Lyd end Kirkeklokkernes dæmpede Ringen, Vovernes Skulpen og Gondolierernes Raab, naar de drejede om Hjørnerne af de flydende Gader, satte lille Dorrit sig til at gruble, ganske fortabt over, at hendes Opgave var løst. Familien begyndte at føre et muntert Liv, turøde om og gjorde Nat til Dag, men hun var bange for at tage Del i dens Adspredelser og bad kun om at maatte være ene.

Undertiden — naar hun kunde slippe bort fra den besværlige Kammerpige, der var hendes Herskab, og det et meget strengt Herskab — satte hun sig i en af de Gondoler, der altid laa rede, fortøjede ved malede Pæle uden for Døren, og lod sig ro igennem den sælsomme By. Folk i andre Gondoler begyndte at spørge hinanden, hvem den ensomme lille Pige var, som de kom forbi, og som sad med foldede Hænder og saa sig tankefuldt og forundret om. Uden at tænke paa, at nogen kunde bryde sig om at lægge Mærke til hende, drog lille Dorrit ikke des mindre paa sin stille, forskræmte, fortabte Maade omkring i Staden.

Men hendes Ynglingsplads var Altanen uden for hendes eget Værelse. Den hang ud over den store Kanal, med andre Altaner nedenunder, men ingen ovenover. Den var af svære, af Aarhundreder mørknede Sten og bygget i en fantastisk Stil, som var kommen fra Østen til denne Samling af vilde Fantasier, og lille Dorrit var i Sandhed lille, naar hun lænede sig paa dens brede, med Puder belagte Rand og saa ud over den. Da hun holdt mest af at opholde sig derude om Aftenen, begyndte hun snart at blive bemærket, og mangt et Øje i forbifarende Gondoler løftedes i Vejret, og mange Mennesker sagde: Der var den lille engelske Pige, som altid var ene.

Saadanne Mennesker var ikke til for den lille engelske Pige; alle saadanne Mennesker var hende ubekendte. Hun betragtede Solnedgangen med dens lange, lave Striber af purpur og rødt og dens brændende Glød højt oppe paa Himlen, der kastede et saadant Skær paa Bygningerne og belyste deres enkelte Dele saa klart, at det saa ud, som om deres tykke Mure var gennemsigtige og oplyste indenfra. Hun saa disse Herligheder for-

svinde, og efter at have set ned paa de sorte Gondoler, som førte Gæster til Koncerter og Baller, løftede hun sine Øjne op mod de skinnende Stjerner. Havde disse Stjerner ikke ogsaa engang skinnet paa hende, da hun selv var kommen fra Selskab? Nu at tænke paa den gamle Port!

Hun tænkte paa den gamle Port og sig selv siddende ved den midt om Natten med Maggys Hoved paa Skødet, og andre Steder og andre Optrin, som hørte til hin svundne Tid, og da lænede hun sig paa sin Altan og saa ud over Vandet, som om de alle laa neden under det. Naar hun var kommen dertil, iagttog hun tankefuldt dets Løb, som om det kunde udtørres og atter vise hende Fængslet og hende selv og det gamle Værelse og de gamle Beboere og de gamle Gæster; det hørte altsammen til den Virkelighed, som ikke havde forandret sig.

FJERDE KAPITEL.

Et Brev fra lille Dorrit.

Kære Mr. Clennam.

Jeg skriver til Dem fra mit eget Værelse i Venezia i den Tro, at det vil glæde Dem at høre fra mig. Men jeg ved, at De ikke kan blive saa glad ved at høre fra mig, som jeg er ved at skrive til Dem; thi alt, hvad der omgiver Dem, er saaledes, som De har været vant til at se det, og De savner intet — medmindre det skulde være mig, og det kan kun være meget lidt og meget sjældent — hvorimod alle Ting i mit Liv er saa fremmede, og jeg savner saa meget.

Medens vi var i Svejts — det er nu ligesom om det laa flere Aar tilbage, skønt det kun er nogle faa Uger — traf jeg den unge Mrs. Gowan, der ligesom vi var paa en Bjærgtur. Hun sagde mig, at hun havde det godt og var meget lykkelig. Hun bad mig hilse Dem og sige, at hun takkede Dem hjertelig og aldrig skulde glemme Dem. Hun var meget fortrolig over for mig, og jeg kom til at holde af hende, næsten lige saa snart jeg talte med hende. Men det er da ikke saa underligt; thi hvem kan andet end holde af en saa smuk og indtagende Kvinde.

Det vil ikke gøre Dem urolig for Mrs. Gowan's Skyld, haaber jeg — thi jeg husker, at De sagde, at De nærede en oprigtig Vens Deltagelse for hende — naar jeg siger Dem, at jeg vilde ønske, at hun var bleven gift med en Mand, der havde passet bedre for hende. Han synes at holde af hende, og hun holder naturligvis meget af ham, men jeg syntes ikke, at der var nogen rigtig Alvor i ham — jeg mener ikke særlig i den Retning, jeg mener i alt. Jeg kunde ikke lade være at tænke paa, at hvis jeg var Mrs. Gowan, vilde jeg føle mig ene og forladt, fordi jeg ikke havde en Mand med en fast Karakter og stærk Vilje at støtte mig til. Det forekom mig endog, som om hun følte dette Savn lidt næsten uden at vide det. Men derfor maa De dog ikke være urolig; thi „hun havde det godt og var meget lykkelig.“ Og hun saa saa dejlig ud.

Jeg venter at træffe sammen med hende igen med det første og har endog allerede i flere Dage ventet at se hende her. For Deres Skyld skal jeg altid være saa god en Veninde imod hende, som jeg kan. De tænker sagtens kun lidt paa, kære Mr. Clennam, at De var mig en Ven, da jeg ingen andre havde (ikke fordi jeg nu har andre; thi jeg har ingen ny Venner faaet), men jeg tænker meget derpaa og kan aldrig glemme det.

Gid jeg vidste — men det er bedst, at ingen skriver til mig — hvorledes det gaar Mr. og Mrs. Plornish i den Stilling, min kære Fader skaffede dem, og om gamle Nandy lever lykkelig hos dem og sine to Børnebørn og stadig synger alle sine Viser. Jeg kan næsten ikke holde Taarerne borte, naar jeg tænker paa min stakkels Maggy, og hvor ensom hun maa føle sig uden sin lille Moder, selv om alle er nok saa gode imod hende. Vil De ikke gaa hen til hende og hilse hende fra mig og sige hende i dybeste Hemmelighed, at hun ikke kan have været mere bedrovet over vor Adskillelse end jeg? Og vil De ikke sige dem alle, at jeg hver Dag har tænkt paa dem og bevarer dem i trofast Erindring, hvor jeg saa er? Kunde De vide, hvor trofast, vilde De næsten have Medynk med mig, fordi jeg er saa langt borte og saa fornem!

Jeg ved, at det vil glæde Dem at høre, at min kære Fader er ved godt Helbred, og at han har rigtig godt af alle disse Forandringer og er helt forskellig fra, hvad han plejede at være, da De besøgte ham. Ogsaa med min Farbroder er der foregaaet en Forandring, skønt han før aldrig klagede og nu aldrig er overdreven glad. Fanny er meget smuk, livlig og klog. Det

falder hende saa naturlig at være Dame; hun har med vidunderlig Lethed fundet sig til Rette i vor ny Stilling.

Dette minder mig om, at jeg ikke har kunnet det, og at jeg undertiden fortvivler om nogen Sinde at blive i Stand dertil. Jeg mærker, at jeg ikke kan lære noget. Mrs. General er stadig hos os, og vi taler Fransk og Italiensk, og hun gør sig Umage for at danne os paa mange Maader. Naar jeg siger, vi taler Fransk og Italiensk, mener jeg de andre. Selv er jeg saa tungnem, at jeg næsten ingen Vej kommer. Saa snart jeg begynder at anstrenge mine Tanker og Aandsevner, søger de altid det gamle, vante Spor, og jeg begynder igen at blive bekymret for Dagens Udgifter og min kære Fader og mit Arbejde, og saa husker jeg pludselig paa, at der ikke længer gives saadanne Bekymringer, og det er i og for sig saa nyt og usandsynligt, at det igen gør mig ganske forstumlet. Jeg vilde ikke have Mod til at betro dette til nogen anden end til Dem.

Saaledes gaar det mig ogsaa med alle disse ny Lande og mange mærkelige Ting. De er meget smukke og forbauser mig, men jeg kan ikke samle mig tilstrækkelig — er ikke fortrolig nok med mig selv, hvis De ellers rigtig kan forstaa, hvad jeg mener — til at have al den Glæde af dem, som jeg kunde have. Det, jeg kendte, forinden jeg fik dem at se, blander sig saa underlig med dem. Da vi f. Eks. var oppe imellem Bjergene, var jeg ofte til Mode, (jeg tør næsten ikke fortælle saadant noget tosset Tøj, ikke engang til Dem, kære Mr. Clennam) som om Marshalsea-Fængslet maatte være bag ved den store Klippe, eller som om Mrs. Clennams Værelse, hvor jeg saa tit sad og syede, og hvor jeg første Gang saa Dem, maatte være lige bag ved Sneen. Kan De huske, da Maggy og jeg en Nat kom til Deres Bolig? Det Værelse har jeg tit og ofte indbildt mig at se rejse flere Mile ved Siden af vor Vogn, naar jeg saa ud ad Karetvinduet, efter at det var blevet mørkt. Vi blev lukkede ude den Nat og sad ved Jærnporten og vankede omkring til om Morgen. Jeg ser ofte op paa Stjernerne, endog fra Altanen uden for dette Værelse, og tror, at jeg igen staar paa Gaden, lukket ude tillige med Maggy. Saaledes gaar det ogsaa med de Mennesker, jeg forlod i England. Naar jeg sejler omkring her i en Gondol, griber jeg mig i at se ind i andre Gondoler, som om jeg haabede at skulle se dem. Jeg vilde blive overvældet af Glæde ved at se dem; men jeg tror ikke, at det vilde overraske mig synderlig. I mine fantastiske Øjeblikke bilder jeg mig ind, at

de kunde være, hvor det skulde være, og jeg venter næsten at se deres kære Ansigter paa Skibsbroerne og ved Bolværkerne.

Der er ogsaa noget andet, der trykker mig, som vil forekomme Dem højst besynderligt. Det forekommer endog mig selv højst besynderligt; jeg føler nemlig ofte den gamle inderlige Medlidenhed med — jeg behøver ikke at nedskrive Ordet — med ham. Hvor forandret han end er bleven, og hvor ubeskrivelig lykkelig og taknemmelig jeg end altid er ved at vide det, kommer den gamle vemodige Medynksfølelse dog undertiden over mig med en saadan Styrke, at jeg saa inderlig gerne vilde slynge mine Arme om hans Hals, sige ham, hvor højt jeg elsker ham, og græde ved hans Bryst. Det vilde gøre mig glad og stolt og lykkelig. Men jeg ved, at jeg ikke tør gøre det, at han ikke vilde kunne lide det, at Fanny vilde blive vred, at Mrs. General vilde blive bestyrtet, og derfor holder jeg mig rolig. Men samtidig har jeg en pinlig Følelse af, at jeg er kommen længere bort fra ham, og at han selv, skønt han har en Tjener paa hver Finger, er forladt og savner mig.

Kære Mr. Clennam, jeg har skrevet en hel Del om mig selv, men jeg maa endnu skrive lidt mere, ellers vilde det, jeg helst vilde sige i dette dumme Brev, ikke komme til at staa i det. Blandt alle disse taabelige Tanker, som jeg har været saa dristig at betro Dem, fordi jeg ved, at De vil forstaa mig, hvis ellers nogen kan det, og vil bære mere over med mig, end nogen anden vilde — blandt alle disse Tanker er der een Tanke, som næsten aldrig — nej aldrig — er ude af mit Sind, og det er den, at jeg haaber, at De undertiden i et roligt Øjeblik har en Tanke tilovers for mig. Jeg maa sige Dem, at jeg i saa Henseende i al den Tid, jeg har været borte, har følt en Bekymring, som jeg saa gerne vilde have lettet. Jeg har været bange for, at De skulde tænke Dem mig i et nys Lys, i en ny Egenskab. Gør det ikke, jeg vilde ikke kunne udholde det — det vilde gøre mig ulykkeligere, end De kan forestille Dem. Det vilde knuse mit Hjerte at tro, at De tænkte Dem mig paa en eller anden Maade, som vilde gøre mig mere fremmed for Dem, end jeg var, medens De var saa god imod mig, Hvad jeg beder og bønfaller Dem om, er, at De aldrig vil tænke Dem mig som Datter af en rig Mand, som bedre klædt eller bedre stillet, end da De første Gang saa mig. At De kun vil erindre Dem mig som den lille fattige Pige, De tog Dem af med saa megen Æmhed, fra hvis tyndslidte Kjole De holdt Regnen borte, og hvis vaade Fødder De varmede ved Deres Ild. At De vil tænke paa,

at min trofaste Hengivenhed og inderlige Taknemmelighed altid er uforandret, og at jeg selv altid er

Deres fattige Barn

Lille Dorrit.

P. S. Husk endelig paa, at De ikke maa være urolig for Mrs. Gowans Skyld. Hendes Ord var, at hun „havde det godt og var meget lykkelig.“ Og hun saa saa dejlig ud.

FEMTE KAPITEL.

Noget i Vejen.

Efter at Familien havde opholdt sig et Par Maaneder i Venezia, fastsatte Mr. Dorrit, der bevægede sig meget blandt Grever og Markier og kun havde faa ledige Timer i Forvejen, en bestemt Tid paa en vis Dag til at holde en Raadslagning med Mrs. General.

Da Øjeblikket var kommet, sendte han sin Kammertjener, Mr. Tinkler, til Mrs. Generals Værelse for at hilse denne Dame og tilkendegive hende, at han ønskede sig Æren af en Sammenkomst. Det var netop den Tid paa Formiddagen, da Familiens forskellige Medlemmer drak Kaffe paa deres egne Værelser, før end de samlede sig til Frokost i en falmet Sal, der engang havde været pragtfuld, men nu var et Bytte for fugtige Dunster og stillestaaende Tungsindighed. Kammertjeneren fik derfor Adgang til Mrs. General og forefandt hende paa en firkantet Stump Tæppe, der var saa forsvindende lille i Forhold til Marmorgulvets Omfang, at det saa ud, som om hun havde ladet det brede ud for at prøve et Par ny Sko paa det, eller som om hun var kommen i Besiddelse af det fortryllede Ønsketæppe i „Tusinde og een Nat,“ og i dette Øjeblik havde faaet sit Ønske opfyldt og var bleven hensat paa det i en fyrstelig Salon, hvor det ikke havde hjemme.

Mrs. General svarede Afsendingen, at hun var rede til straks at begive sig til Mr. Dorrits Værelse og spare ham den Ulejlighed at komme til hende, — som han i sit Galanteri havde fore-

slaaet — og Afsendingen aabnede Døren og ledsagede hende til sin Herre. Det var en hel Spadseretur ad hemmelighedsfulde Trapper og Korridorer fra Mrs. Generals Værelse, som overskyggedes af en snæver Sidegade med en lav, skummel Bro og fængselsagtige Genbohuse, hvis Mure var fulde af Skjolder og Striber paa langs, som om enhver af deres sprukne Aabninger i Aarhundreder havde fældet rustgule Taarer i Adriaterhavet. I Mr. Dorrits Værelse derimod var hele den ene Side optagen af et eneste stort Vindue med Udsigt til herlige Kirkekupler, der ragede højt op mod den blaa Himmel, og nede ved Foden af Trappen, som overskylledes af den store Kanal, laa hans Gondoler og Gondolierer og afventede hans Befaling, medens de gyngede sig ørkesløst i en lille Skov af Pæle.

Mr. Dorrit, der var iført en pragtfuld Slobrok og Hue — den slumrende Puppe, der havde ventet saa længe blandt Medlemmerne paa Tidens Fylde, var bleven forvandlet til en sjælden Sommerfugl — rejste sig op for at modtage Mrs. General. En Stol til Mrs. General! En blødere Stol! Hvad tager du den for, hvad skal det sige? Nu kan du gaa!”

Mrs. General,“ sagde Mr. Dorrit, „jeg tog mig den Frihed —“

„Paa ingen Maade,“ afbrød hun ham, „jeg var aldeles til Deres Tjeneste. Jeg havde faaet min Kaffe.“

„Jeg tog mig den Frihed,“ gentog Mr. Dorrit med en statelig Ro, som om han var ophøjet over enhver Modsigelse, „at udbede mig Æren af en lille Samtale i Enrum med Dem, fordi jeg ikke er saa ganske tilfreds med Hensyn til min — hm — min yngste Datter. De har formodentlig lagt Mærke til en stor Temperamentsforskel mellem mine to Døtre?“

„Der er en stor Forskel,“ svarede Mrs. General og foldede sine behandskede Hænder.

„Tør jeg udbede mig Deres Tanker derom?“ spurgte han med en Ærbødighed, der ikke var uforenelig med hans majestætiske Ro.

„Fanny,“ svarede Mrs. General, „besidder Karakterstyrke og Selvtillid; Amy ikke.“

Ikke? Mrs. General, spørg Stenene og Jærnstængerne i Marshalsea Fængslet. Spørg den Modehandlerinde, der lærte hende at sy, og den Dansemester, der lærte hendes Søster at danse. Aa, Mrs. General, Mrs. General, spørg mig, hendes Fader, hvad jeg skylder hende, og hør mit Vidnesbyrd om denne ringeagtede lille Skabnings Levnet fra hendes Barndom af til nu!

En saadan Besværgelse kunde aldrig falde Mr. Dorrit ind. Han saa paa Mrs. General, der sad i sin sædvanlige ranke Stilling paa sin Karetbuk bag ved Dyden og Moralen, og sagde i en tankefuld Tone: „De har Ret, Frue.“

„Vel at mærke, dermed mener jeg dog ikke,“ sagde Mrs. General, „at der intet er at rette hos Miss Fanny. Men der er Stof der — ja maaske endog lidt vel meget.“

„Vil De ikke have den Godhed, Frue, at forklare Dem noget nærmere? Jeg fatter ikke ganske, hvad det vil sige, at der hos min ældste Datter findes — hm — for meget Stof. Hvilket Stof?“

„Fanny,“ svarede Mrs. General, „giver sig endnu for meget af med at have Meninger. Den sande Dannelselse befatter sig ikke dermed og gør aldrig Indvendinger.“

For at han ikke selv skulde røbe Mangel paa sand Dannelselse, skyndte Mr. Dorrit sig at svare: „De har ubetinget Ret, Frue.“ I sin ensformige og udtryksfulde Tone sagde Mrs. General: „Ja, det tror jeg.“

„Men De ved, bedste Frue,“ sagde Mr. Dorrit, „at mine Døtre har haft den Ulykke som ganske unge at miste deres dybt savnede Moder, og at de som Følge af, at jeg først for nylig er bleven anerkendt som Arving, til min Formue, havde levet sammen med mig i forholdsvis fattige, men dog altid respektable Kaar og — ha — hm — afsondret fra Verden.“

„Det overser jeg ikke,“ sagde Mrs. General.

„Frue,“ vedblev Mr. Dorrit, „med den Vejledning, min Datter Fanny nu faar, og med et saadant Eksempel stadig for Øje —“

Mrs. General lukkede sine Øjne.

„— nærer jeg ingen Frygt for hende. Fanny har en bøjelig Karakter. Men min yngste Datter, Mrs. General, voldrer mig mange Sorger og Bekymringer. Jeg maa sige Dem, at hun altid har været min Yndling.“

„Vore Følelser lader sig ikke altid forklare,“ sagde Mrs. General.

„Hm — nej,“ indrømmede Mr. Dorrit. „Nej, men det foruroliger mig at se, at Amy ligesom ikke hører til os. Hun har aldrig Lyst til at følge med os; hun kan ikke finde sig til Rette i den Omgang, vi har her; vi sympatiserer aabenbart ikke. Og det vil med andre Ord sige,“ sagde Mr. Dorrit, idet han afgav sit Votum med en Dommers Gravitet, „at der er noget i Vejen med — hm — Amy.“

„Turde man ikke,“ sagde Mrs. General med et lille Anstrøg af Fernis, „hælde til den Mening, at det til Dels hidrører fra de ny Forhold?“

„Undskyld, Frue,“ skyndte han sig at sige, „en Gentlemans Datter, om han end — hm — en Tid lang forholdsvis ingenlunde har været formuende, og hun selv er bleven opfostret — hm — afsondret fra Verden, behøver ikke med Nødvendighed at finde vore nuværende Forhold saa aldeles ny.“

„Sandt nok,“ sagde Mrs. General, „meget sandt.“

„Derfor,“ sagde Mr. Dorrit, „tog jeg mig den Frihed“ — han lagde Eftertryk paa disse Ord og gentog dem, som om han med høflig Bestemthed frabad sig enhver yderligere Modsigelse, „at udbede mig denne Samtale for at kunne berøre denne Sag for Dem og spørge Dem, hvad De vilde raade mig til?“

„Mr. Dorrit,“ svarede Mrs. General, „under vort Ophold her har jeg flere Gange talt med Amy om Dannelse i Almindelighed. Hun har meddelt mig, at hun i høj Grad beundrede Venezia. Jeg har sagt hende, at man gør bedst i ikke at beundre noget. Jeg har gjort hende opmærksom paa, at den klassiske Turist Mr. Eustace ikke syntes videre om det og sætter Rialto Broen langt under Westminster og Blackfriars Broerne. Efter hvad De har sagt, behøver jeg ikke at tilføje, at det endnu ikke er lykkedes mig at overbevise hende. De gør mig den Ære at spørge, hvad jeg vil raade Dem til? Jeg har altid været af den Mening, — hvis jeg tager fejl, beder jeg om Tilgivelse — at Mr. Dorrit har været vant til at gøre sin Indfyldelse gældende.“

„Hm — Frue,“ sagde Mr. Dorrit, „jeg har staaet i Spidsen for — hm — for et betydeligt Samfund. De har Ret i at antage, at jeg ikke er ukendt med en indflydelsesrig Stilling.“

„Det glæder mig,“ svarede Mrs. General, „at se min Mening saaledes bekræftet, og jeg kan derfor saa meget des tryggere raade til, at De selv taler med Amy og gør hende bekendt med Deres Iagttagelser og Ønsker. Da hun desuden er Deres Yndling og upaatvivlelig er Dem hengiven, er der saa meget mere Sandsynlighed for, at hun vil give efter for Deres Indfyldelse.“

„Jeg havde selv tænkt derpaa,“ sagde Mr. Dorrit, „men var — hm — var ikke vis paa, om jeg maaske ikke derved vilde gøre Indgreb — hm — i —“

„Mine Rettigheder, Mr. Dorrit?“ sagde Mrs. General naadig.
„Tal ikke derom.“

„Saa vil jeg med Deres Tilladelse, Frue,“ vedblev Mr. Dorrit og ringede med sin lille Klokke for at kalde paa sin Kammer-tjener, „straks sende Bud efter hende.“

„Ønsker Mr. Dorrit, at jeg skal blive her?“

„Hvis De ikke er optaget og kan undvære et Par Minuter —“

„Med Fornøjelse.“

Kammertjeneren fik altsaa Ordre til at sige til Miss Amys Kammerpige, at hun havde at meddele Miss Amy, at Mr. Dorrit ønskede at se hende i sit Værelse. Medens han gav Tinkler dette Hverv, saa han strengt paa ham og iagttog ham med aarvaagent Øje, indtil han var kommen ud af Døren, idet han nærede en Mistanke om, at han i sit stille Sind stod og skumlede over Familien; at han maaske, førend han havde tiltraadt sin Tjeneste, var kommen under Vejrs med en eller anden Spøg fra Stiftelsen og mulig i dette Øjeblik stod og gottede sig ved Tanken derom. Var Tinkler kommen til at smile, om end aldrig saa svagt og uskyldig, vilde intet lige til Mr. Dorrits Dødstime have bragt ham ud af den Tro, at dette havde været Tilfældet. Da Tinkler imidlertid til alt Held for sig selv havde et alvorligt Ansigt, undgik han den hemmelige Fare, som trueede ham. Og da han bagefter meldte Miss Amy, som om hun kom til en Ligbegængelse, efterlod han en dunkel Forestilling hos Mr. Dorrit om, at han var en velopdragen ung Fyr, og at hans Moder var en fattig Enke, der havde holdt ham til hans Katekismus.

„Amy,“ sagde Mr. Dorrit, „du har lige været Genstand for en Samtale mellem mig og Mrs. General. Vi er enige om, at du ikke føler dig rigtig hjemme her. Hm — hvorledes kan det være?“

Pavse.

„Jeg tror, jeg behøver lidt Tid dertil, Fader.“

„Papa er et klædeligere Udtryk,“ bemærkede Mrs. General; „Fader er noget simpelt. Desuden giver Ordet Papa Læberne en smuk Form. Papa, Poppedreng, Perle, Pudder og Præken er allesammen gode Ord for Læberne. Naar De vil danne Deres Væsen, vil De finde det nyttigt undertiden at sige Dem selv, naar De er i Selskab — naar De træder ind i et Værelse for Eksempel — Papa, Poppedreng, Perle, Pudder og Præken.“

„Hør, mit Barn,“ sagde Mr. Dorrit, „du maa nøje lægge Mærke til Mrs. Generals Forskrifter.“

Med et temmelig fortabt Blik paa denne udmærkede Fernisererske lovede lille Dorrit at gøre det.

„Du siger, Amy,“ vedblev Mr. Dorrit, „at du tror at behøve Tid; hvortil?“

Atter en Pavse.

„For at vænne mig til mit ny Liv, mente jeg,“ sagde lille Dorrit med sine kærlige Øjne fæstede paa sin Fader, hvem hun i sin Iver for at rette sig efter Mrs. General og behage ham nær havde tiltalt med Poppedreng, om ikke med Pudder og Præken.

Mr. Dorrit rynkede Panden og saa ingenlunde tilfreds ud. „Amy,“ svarede han, „det forekommer mig, maa jeg tilstaa, at du har haft Tid nok dertil. Hm — du forbyr mig, du skuffer mig; Fanny har overvundet alle saadanne smaa Vanskeligheder og — hm — hvorfor da ikke du?“

„Jeg haaber, at det snart skal blive bedre,“ sagde lille Dorrit.

„Det haaber jeg med,“ svarede hendes Fader. „Det — hm — det haaber jeg inderlig, Amy. Jeg lod dig kalde for at sige dig — hm — sige dig alvorlig i Overværelse af Mrs. General, hvem vi alle skylder saa meget, fordi hun er saa forekommende at være til Stede ved — hm — ved denne og enhver anden Lejlighed.“ Mrs. General lukkede Øjnene, „at jeg ha, hm — ikke er fornøjet med dig. Det er et utaknemmeligt Arbejde for Mrs. General at have med dig at gøre. Du — hm — sætter mig i stor Forlegenhed. Du har altid været min Yndling; jeg har altid gjort dig til — hm — min Veninde og fortrolige; til Gengæld udbeder jeg mig — hm — forlanger jeg, at du retter dig bedre efter Omstændighederne og pligtskyldigt gør, hvad der sømmer sig for din — din Stilling.“

Mr. Dorrit hakkede lidt mere i det end ellers; thi Emnet havde gjort ham varm, og det var ham magtpaaliggende at udtale sig med særligt Eftertryk.

„Jeg forlanger,“ gentog han, „at du lægger dig dette paa Sinde, og at du alvorlig bestræber dig for at opføre dig paa en Maade, der sømmer sig for din Stilling og er tilfredsstillende for mig og Mrs. General.“

Denne lukkede atter sine Øjne, da hun igen hørte sit Navn nævne. Derpaa aabnede hun dem igen langsomt, rejste sig op og tilføjede disse Ord:

„Hvis Miss Amy Dorrit selv vil befitte sig paa at faa lidt Politur og vil modtage min ringe Hjælp, vil Mr. Dorrit ikke oftere faa Anledning til Bekymring. Tør jeg benytte denne Lejlighed til, for at nævne et slaaende Eksempel, at bemærke, at det næppe er delikat at betragte Tiggere med den Opmærksomhed, som jeg har set en meget kær, ung Veninde af mig gøre. Man bør slet ikke se paa dem. Man bør aldrig se paa noget ubehageligt. Afset fra, at en saadan Vane er til Hinder for den harmoniske Ro, der bør præge vort Væsen, og som er et Bevis paa en god Opdragelse, synes den næppe at være forenelig med en dannet Aand. En virkelig dannet Aand lader, som om den er uvidende om alt, hvad der er upassende, ufint og ubehageligt.“ Efter at have udtalt denne ophøjede Tanke gjorde Mrs. General et elegant Kniks og trak sig tilbage med et Udtryk ved Munden, der tydede paa Pudder og Præken.

Lille Dorrit havde, baade medens hun tav og talte, bevaret sin rolige Alvor og sit kærlige Blik. Det havde ikke, med Undtagelse af et forbigaaende Øjeblik, været fordunklet før nu; men nu, da hun var bleven ene med ham, dirrede Fingrene paa hendes foldede Hænder, og hendes Miner røbede en undertrykt Bevægelse.

Ikke for hendes egen Skyld; hun følte sig maaske lidt saaret, men hendes Bekymring galdt ikke hende selv. Hendes Tanker drejede sig nu altid om ham. Siden de var komne til Formue, havde der foresvævet hende en dunkel Anelse om, at hun ikke engang nu nogen Sinde vilde faa ham at se saaledes, som han havde plejet at være før Fængselsdagene, og den havde lidt efter lidt begyndt at antage en bestemt Skikkelse i hendes Sjæl. Hun følte, at der i det, han nylig havde sagt til hende, og i hans hele Adfærd mod hende var den velkendte Skygge af Marshalsea Fængslets Mur. Den antog en ny Form, men det var den gamle, sørgelige Skygge. Med Sorg begyndte hun nødtvungen at tilstaa for sig selv, at hun ikke var stærk nok til at holde den Frygt borte, at intet Tidsrum i et Menneskeliv kunde udslutte hin Fjerdedel af et Aarhundrede bag Fængselsgitteret. Hun havde derfor intet at beskyldte ham for, intet at bebrejde ham, ingen andre Følelser i sit trofaste Hjerte end dyb Medlidenhed og ubegrænset Æmhed.

Derfor var det, at hun, skønt han sad foran hende paa sin Sofa i det straalende italienske Dagslys, i et pragtfuldt gammelt Palads og med den vidunderlige By udenfor, i dette Øjeblik saa ham i den længe tilvante Skummelhed fra hans Bolig i Fængslet

og ønskede at kunne sætte sig ved Siden af ham og trøste ham, atter vinde hans Fortrolighed og være ham til Nytte. Gættede han, hved der foregik i hendes Tanker, saa stemte hans egne ikke overens med dem. Efter at han i nogen Tid havde rokket urolig paa sin Plads, stod han op, gik omkring i Stuen og saa meget misfornøjet ud.

„Er der ellers noget, du ønsker at sige mig, kære Fader?“

„Nej, nej; intet andet.“

„Det gør mig ondt, at du ikke har været fornøjet med mig, men jeg haaber, at du ikke vil være vred paa mig mere. Jeg skal mere end før stræbe at lempe mig efter mine Omgivelser, som du ønsker det, for jeg har virkelig hele Tiden gjort mig Umage derfor, om det end ikke er lykkedes mig.“

„Amy,“ sagde han og vendte sig rask om imod hende, „du — hm — saarer mig stadig.“

„Saarer dig, Fader? Jeg?“

„Der er et — hm — et Emne,“ sagde Mr. Dorrit, idet han hele Tiden saa op imod Loftet og intet Øjeblik paa det spændte, bestyrkede Ansigt, „et pinligt Emne, en Række Begivenheder, som jeg ønsker — hm — helt at udslette. Det forstaar din Søster, som allerede har foreholdt dig det i min Nærværelse; det forstaar din Broder; det forstaar — hm — enhver, der har Takt og Følelse, undtagen du — hm — det smerter mig at sige, undtagen du. Du, Amy — hm — du alene og kun du — ripper idelig op i dette Emne, om end ikke med Ord.“

Hun lagde sin Haand paa hans Arm; mere gjorde hun ikke. Hun berørte ham blidt, og den skælvende Haand sagde maaske: „Tænk paa mig, tænk paa, hvorledes jeg har slidt, tænk paa mine mange Sorger!“ men selv sagde hun ikke en Stavelse.

I denne Berøring laa der en Bebrejdelse, som hun ikke havde forudset, ellers havde hun holdt sin Haand tilbage. For at tilbagevise denne Bebrejdelse begyndte han at retfærdiggøre sig paa en ophidset, stammende, opbragt Maade.

„Jeg var der i alle de Aar. Jeg var — hm — almindelig anerkendt som Stedets Overhoved. Jeg — hm — var Skyld i, at I blev agtede der, Amy. Jeg skaffede min Familie en Stilling der. Jeg fortjener Gengæld. Jeg fordrer Gengæld. Jeg siger, fej det bort af Jordens Overflade og begynd forfra. Er det for meget? Jeg spørger, er det for meget?“

Han saa ikke een Gang paa hende, medens han tog saaledes paa Vej, men gestikulerede og talte til den tomme Luft.

„Jeg har lidt. Sandsynligvis ved jeg bedre end nogen anden, hvor meget jeg har lidt! Naar jeg kan slaa en Streg over dette og udslette Mærkerne af, hvad jeg har udstaaet, og fremstille mig for Verden som en — hm — Mand uden Plet og Lyde — er det da for meget forlangt — jeg gentager, er det da for meget forlangt, at mine Børn skal gøre det samme og feje disse forbandede Minder bort fra Jordens Overflade?“

Trods sin ophidsede Tilstand havde han omhyggelig dæmpet sin Stemme, for at Kammertjeneren ikke skulde høre noget.

„Og de gør det ogsaa. Din Søster gør det. Din Broder gør det. Kun du, mit Yndlingsbarn, som jeg lige fra dine Barndomsaar har gjort til min Veninde og fortrolige, du gør det ikke, du alene siger, at du ikke kan gøre det. Jeg skaffer dig den bedste Hjælp, for at du skal kunne gøre det. Jeg giver dig en talentfuld og dannet Dame til Selskab for at gøre dig i Stand til at gøre det. Er det da saa forunderligt, at jeg kan blive misfornøjet? Er det nødvendigt, at jeg forsvare mig, fordi jeg har tilkendegivet min Misfornøjelse? Nej.“

Men desuagtet vedblev han at forsvare sig, uden at hans Hidsighed dæmpedes.

„Jeg er saa forsigtig at raadføre mig med denne Dame, førend jeg tilkendegiver min Misfornøjelse. Jeg — hm — udtaler mig naturligvis med et vist Forbehold over for denne Dame, da hun ellers vilde — hm — faa Nys om det, som jeg ønsker udslettet. Er jeg egenkærlig? Beklager jeg mig for min egen Skyld? Nej, nej. Først og fremmest for — ha, hm — din Skyld, Amy.“

Af den Maade, hvorpaa han fremsatte denne sidste Betragtning, fremgik det tydelig, at den var falden ham ind i samme Øjeblik.

„Jeg sagde, at jeg var saaret. Det er jeg — hm — bestemt paa at være, hvad der saa end indvendes derimod. Det saarer mig, at min Datter, som er et — hm — Lykkens Skødebarn, kan maabe og trække sig tilbage og erklære, at hun ikke er sin Skønbarns voksen. Det saarer mig, at hun systematisk kan rive ned, hvad vi andre bygger op, og synes — hm — jeg havde nær sagt ligefrem forhippet paa — at fortælle velhavende og højtstaaende Folk, at hun er født og opfostret — ha, hm — paa et Sted, som jeg ikke vil nævne. Men der er ingen — nej ikke den mindste Inkonsekvens i, at jeg føler mig saaret, og dog beklager jeg mig for din Skyld, Amy. Det gør jeg; jeg siger atter, det gør jeg. Det er for din Skyld, jeg on-

sker, at du under Mrs. Generals Vejledning skal faa den fornødne — hm — Politur. Det er for din Skyld, jeg ønsker, at du skal uddanne din Aand og — for at bruge Mrs. Generals slaaende Ord — være uvidende om alt, hvad der er upassende, ufint og ubehageligt.“

Under dette sidste Foredrag havde han udtømt sig stødvis ligesom et slet reguleret Vækkeur. Hendes Haand hvilede endnu paa hans Arm. Han forstummede, og efter atter at have set lidt op paa Loftet saa han ned paa hende. Hendes Hoved sænkede sig, og han kunde ikke se hendes Ansigt, men hendes Berøring var øm og stille, og hendes nedbøjede Skikkelse udtrykte ingen Bebrejdelse — kun Kærlighed. Han begyndte at klynke, ligesom han havde gjort den Aften i Fængslet, da hun bagefter havde siddet ved hans Seng til om Morgenen; udbrød, at han midt i al sin Rigdom var en ussel Ruin, en fattig Stakkel, og trykkede hende i sine Arme. „Stille, stille, min egen kære Fader! kys mig!“ var alt, hvad hun sagde til ham. Hans Taarer tørredes snart, langt hurtigere end den Gang, og straks efter var han meget majestætisk over for sin Kammer tjener, ligesom for at tage Opfejning, fordi han havde været saa svag.

Med een mærkelig Undtagelse, som skal blive omtalt paa sit Sted, var dette den eneste Gang, at han i sin Friheds og Lykkes Dage talte til sin Datter Amy om Fortiden.

Men nu var det Frokosttid, og Miss Fanny og Mr. Edward kom ned fra deres Værelser. Begge disse unge Standspersoner var noget udmattede af at komme for sildig til Sengs.

Hvad Miss Fanny angik, da var hun bleven et Offer for en umættelig Lyst til at gaa i Selskab og var gerne gaaet halvhundrede Gange ud mellem Solens Nedgang og dens Opgang, hvis hun havde haft saa mange Anledninger dertil. Mr. Edward havde ogsaa et udstrakt Bekendtskab og var i Almindelighed optagen den største Del af Natten, for det meste i Spilleklubber eller lignende Steder; thi da denne unge Mands Skæbne vendte sig til det bedre, havde han den store Fordel allerede at være moden til den fineste Omgang og kun at have lidt tilbage at lære, saa meget skyldte han det lykkelige Tilfælde, som havde gjort ham bekendt med Hestehandel og Billedspil.

Mr. Frederik Dorrit indfandt sig ligeledes til Frokost. Da den gamle Herre boede i det øverste Stokværk i Paladset, havde hans yngste Broderdatter taget Mod til sig og foreslaaet, at

hans Klarinet, som Mr. Dorrit havde befalet konfiskeret, men som hun havde vowed at opbevare, skulde gives ham tilbage. Trods nogle Indvendinger fra Miss Fannys Side om, at det var et simpelt Instrument, og at hun afskyede Lyden af det, var dette ogsaa blevet tilstaaet. Men da viste det sig, at han havde faaet nok af den og aldrig blæste paa den nu, da den ikke længer tjente til at skaffe ham hans daglige Brød. Han havde lidt efter lidt faaet den ganske ny Vane at sjokke omkring i Billedgallerierne og tilbringe hele Timer i Rad foran Portrætterne af berømte Venetianere — stadig med sit forkrølede Kræmmerhus med Snustobak i Haanden, til stor Ærgrelse for Miss Fanny, som havde foreslaaet, at der skulde købes en Gulddaase til ham, for at han ikke skulde gøre Familien Skam, men han havde paa det bestemteste afslaaet at bruge den, da den var bleven købt. — Det kom aldrig for Dagen, hvad hans omtaaede Øjne saa i Billederne, om de havde Interesse for ham alene som Malerier betragtede, eller om han dunkelt identificerede dem med en Herlighed, der var forsvunden ligesom hans egen Aandskraft. Men han betragtede dem med stor Andagt og fandt aabenbart Fornøjelse deri. Efter de første Dages Forløb kom lille Dorrit tilfældigvis til at overvære en af disse Hyldinger, og dette bidrog saa kendelig til at forhøje hans Nydelse, at hun siden ofte ledsagede ham, og siden sine Velmagtsdage havde den gamle Mand ikke glædet sig saa meget over noget som over disse Udflugter. Han plejede at bære en Stol til hende fra det ene Maleri til det andet og trods alle hendes Indvendinger staa bag ved den og forestille hende for de stolte Venetianere.

Ved denne Familiefrokost kom han til at fortælle, at de den foregaaende Dag i et Galleri havde set den Dame og Herre, som de var trufne sammen med paa Store St. Bernhard. „Jeg har glemt Navnet,“ sagde han. „Du husker dem sikkert, William? og du vist ogsaa, Edward?“

„Jeg husker dem godt nok,“ sagde den sidste.

„Det skulde jeg mene,“ sagde Miss Fanny med et Kast med Nakken og et Blik paa sin Søster. „Men vi vilde rimeligvis ikke være blevne mindede om dem, naar Onkel ikke havde balet ud dermed.“

„Det er et meget mærkeligt Udtryk, min bedste,“ sagde Mrs. General. „Vilde „uvilkaarlig berørt“ eller „tilfældigvis hentydet til“ ikke være bedre?“

„De skal have Tak, Mrs. General,“ svarede den unge Dame,

„nej, det tror jeg ikke, og i det hele foretrækker jeg min egen Udtryksmaade.“

Saaledes modtog Miss Fanny altid ethvert af Mrs. Generals Vink, men hun skrev sig dem altid bag Øret til en anden Lejlighed.

„Jeg vilde have fortalt, at vi havde mødt Mr. og Mrs. Gowan, Fanny, selv om Onkel ikke havde talt derom,“ sagde lille Dorrit. „Jeg har jo knap set dig siden. Jeg vilde have talt derom her ved Frokosten, fordi jeg kunde have Lyst til at besøge Mrs. Gowan og blive bedre kendt med hende, hvis Fader og Mrs. General ikke har noget derimod.“

„Naa, Amy,“ sagde Fanny, „det glæder mig endelig at høre dig ytre et Ønske om at blive bekendt med nogen i Venezia, men om Mr. og Mrs. Gowan er et passende Bekendtskab, vil jeg lade staa hen.“

„Jeg talte kun om Mrs. Gowan, kære Fanny.“

„Ganske vist,“ sagde Fanny, „men saa vidt jeg ved, kan du ikke skille hende fra hendes Mand, undtagen ved Hjælp af en Parlamentsakt.“

„Tror du, Fader,“ sagde lille Dorrit med Tvivl og Tøven, „at der er noget i Vejen for, at jeg gør dette Besøg?“

„Jeg ved virkelig ikke,“ svarede han, „— hm — hvad mener Mrs. General?“

Mrs. General mente, at da hun ikke havde den Ære at kende den omtalte Dame og Herre, saa hun sig i dette Tilfælde ikke i Stand til at anvende sin Fernis. Hun maatte kun som en i Ferniseringsfaget almindelig gældende Grundsætning bemærke, at det væsentlig kom an paa, af hvem Damen havde faaet Introduktion til en Familie, der indtog en saa iøjnefaldende Niche i det sociale Tempel som Familien Dorrit.

Ved denne Bemærkning gik der en mørk Sky hen over Mr. Dorrits Aasyn. Idet han satte Introduktionen i Forbindelse med en paatrængende Person ved Navn Clennam, som han dunkelt mindedes fra et tidligere Tilværelsesstadium, var han allerede i Færd med at slaa en tyk Streg over Navnet Gowan, da Edward Dorrit med Glasset i Øjet blandede sig i Samtalen. Som Indledningsbemærkning raabte han: „Hejda derhenne! Gaa udenfor!“ til et Par Opvartere som en høflig Tilkendegivelse af, at deres Tjeneste for Øjeblikket kunde undværes.

Da disse Lejesvende havde adlydt, gik Edward Dorrit videre.

„Det er maaske det klogeste at underrette Eder allesammen om, at disse Gowans — som jeg selv billigvis ikke kan have

meget tilovers for, i alt Fald ikke for Manden — er bekendte med ansete Folk, hvis det gør noget til Sagen.“

„Det skulde jeg mene,“ sagde den vakre Fernisererske, „gør særdeles meget til Sagen. Naar de virkelig omgaas ansete og fornemme Folk.“

„Hvad det angaar,“ sagde Edward Dorrit, „kan De selv dømme. De kender maaske det berømte Navn Merdle?“

„Den store Merdle?“ udbød Mrs. General.

„Den store Merdle,“ sagde Edward Dorrit. „De er bekendte med ham. Mrs. Gowan — jeg mener Enken, min høflige Vens Moder — er meget intim med Mrs. Merdle, og jeg ved, at disse to staar paa hendes Visitliste.“

„Naar saa er, behøves der ikke nogen bedre Garanti,“ sagde Mrs. General til Mr. Dorrit, idet hun løftede sine Handsker i Vejret og bøjede sit Hoved, som om hun bragte et eller andet synligt Afgudsbillede sin Hylding.

„Af — hm — Nysgerrighed tillader jeg mig at spørge min Søn,“ ytrede Mr. Dorrit med en afgjort Forandring i sin Tone, „hvorledes han er kommen i Besiddelse af denne — hm — betimelige Underretning?“

„Det er ingen lang Historie,“ svarede Edward Dorrit, „og jeg skal fortælle den paa staaende Fod. For det første er Mrs. Merdle den Dame, som du havde den lille Disput med i — hvad var det nu det Sted hed?“

„Martigny,“ sagde Miss Fanny med et ubeskrivelig mat Udtryk.

„Martigny,“ gentog hendes Broder med et let Nik og en let Blinken, og ved Synet deraf satte Miss Fanny et forundret Ansigt op og lo og rødmede.

„Hvorledes kan det hænge sammen, Edward?“ sagde Mr. Dorrit. „Du sagde mig, at Navnet paa den Herre, som du forhandlede med, var Sparkler. Du viste mig endog hans Kort. Hm. Sparkler.“

„Ganske rigtig, Fader, men deraf følger ikke, at hans Moder nødvendigvis maa bære det samme Navn. Mrs. Merdle har været gift een Gang før, og han er hendes Søn. Hun opholder sig nu i Rom, hvor vi sandsynligvis vil lære hende nærmere at kende, da du har besluttet at tilbringe Vinteren der. Sparkler er nylig kommen hertil. Jeg tilbragte Aftenen i Gaar i Selskab med ham. Han er en rigtig flink Fyr, naar han bare ikke var saa frygtelig skudt i en vis ung Dame, for naar han kommer ind paa det Æmne, er han noget kedelig.“

Her stirrede Edward Dorrit tværs over Bordet gennem sin Lorgnet paa Fanny. „Vi kom i Aftes til at tale om vore Rejser, og ved den Lejlighed fik jeg den Oplysning, jeg her har meddelt, af Sparkler selv.“ Her tav han, men vedblev at betragte Miss Fanny, medens hans Ansigt fordrejedes, og det just ikke paa den klædeligste Maade, dels af Glasset, som han lod blive siddende i Øjet, og dels af et listigt Smil.

„Under disse Omstændigheder,“ sagde Mr. Dorrit, „tror jeg at udtale — hm — Mrs. Generals Anskuelse ikke mindre end mine egne, naar jeg siger, at der ikke er noget til Hinder for, at du faar dit Ønske opfyldt, Amy. Jeg haaber, at jeg — hm — tør hilse dette Ønske,“ sagde Mr. Dorrit i en opmuntrende og tilgivende Tone, „som et godt Varsel. Det er fuldkommen rigtigt at gøre disse Menneskers Bekendtskab. Det er særdeles passende. Mr. Merdles Navn er — hm — verdensberømt. Mr. Merdle giver sig af med storslaaede Foretagender. De indbringer ham saa uhyre Summer, at de betragtes som en — hm — national Velgering. Mr. Merdle er vor Tids Mand. Navnet Merdle er Aarhundredets Løsen. Viis Mr. og Mrs. Gowan paa mine Vegne al mulig Forekommenhed; thi vi vil selvfølgelig tage os af dem.“

Denne højmodige Anerkendelse afgjorde Sagen. Det blev ikke bemærket, at Onkel havde skudt sin Tallerken fra sig og glemt sin Frokost; men han blev aldrig synderlig bemærket undtagen af lille Dorrit. Tjenerne kaldtes ind igen, og Maaltidet fortsattes, indtil det var til Ende. Mrs. General stod op og forlod Bordet. Medens Edward og Fanny endnu sad og hviskede til hinanden tværs over det, og Mr. Dorrit sad og spiste Figener og læste i en fransk Avis, tiltrak Onkel sig pludselig alles Opmærksomhed, idet han rejste sig fra sin Stol, slog i Bordet med sin Haand og sagde: „Broder, jeg protesterer imod det!“

Havde han udstedt en Proklamation i et ubekendt Tungemaal og straks derpaa opgivet Aanden, kunde han ikke have forbavset sine Tilhørere mere. Avisen faldt ud af Haanden paa Mr. Dorrit, og han sad som forstenet med en Figen paa Halvvejen til sin Mund.

„Broder,“ sagde den gamle Mand med en overraskende Kraft i sin skælvende Stemme, „jeg protesterer imod det! Jeg elsker dig; du ved, hvor inderlig jeg elsker dig. I alle de mange Aar har jeg ikke været dig utro med en eneste Tanke. Hvor

svag jeg end er, vilde jeg have slaaet enhver, som havde talt ondt om dig. Men, Broder, imod dette protesterer jeg!"

Det var mærkeligt at se den Energi, der endnu boede i den affældige gamle Mand. Hans Øjne blev klare, hans graa Haar rejste sig paa hans Hoved, hans Miner prægedes atter af en Viljekraft, som de ikke havde røbet Spor af i fem og tyve Aar, og der var en Styrke i hans Haand, som gjorde dens Bevægelser helt spændstige.

„Men, bedste Frederik,“ udbrød Mr. Dorrit med mat Stemme, „hvad fattes dig? Hvad er der paa Færde?“

„Hvor tør du,“ sagde den gamle Mand og vendte sig om mod Fanny, „hvor tør du vove det? Har du ingen Hukommelse? Har du intet Hjerte?“

„Onkel,“ udbrød Fanny forskrækket og brast i Taarer, „hvorfor anfalder du mig paa denne grusomme Maade? Hvad har jeg gjort?“

„Gjort?“ svarede den gamle Mand og pegede paa hendes Søster; „hvem er det, der har været dig en kærlig, uvurderlig Veninde? Hvem er det, der har vaaget over dig mere, end en Moder kunde have gjort det? Hvor tør du vove at behandle din Søster med en saadan Overlegenhed? Skam dig, du falske Pige, skam dig!“

„Jeg elsker Amy,“ raabte Fanny hulkende, „saa højt, som jeg elsker mit eget Liv. Jeg fortjener ikke at behandles saaledes. Jeg er Amy saa taknemmelig og holder saa meget af hende, som noget Menneske kan. Gid jeg var død! Jeg er aldrig før bleven saa skammelig forurettet, og det, alene fordi jeg vaager over Familiens Ære.“

„Blæse være med Familiens Ære!“ raabte den gamle Mand i en foragtelig og harmfuld Tone. „Broder, jeg protesterer imod Stolthed. Jeg protesterer imod Utaknemmelighed. Jeg protesterer imod, at nogen af os her, som ved, hvad vi ved, og har set, hvad vi har set, giver sig af med at have Præteensioner, der kan kaste den mindste Skygge paa Amy eller volde hende et Øjeblikks Smerte. Naar de har den Virkning, kan vi vide, at de ikke dur, og at de burde bringe Himlens Straf over os. Broder, for Guds Aasyn protesterer jeg derimod!“

Saaledes som hans Haand gik op over hans Hoved og faldt ned paa Bordet, kunde den for den Sags Skyld gerne have tilhørt en Grovsmed. Efter nogle Øjeblikkes Tavshed blev den igen slap og svag som sædvanlig. Med sine vante, sjokkende Skridt gik han hen til sin Broder, lagde sin Haand paa hans

Skulder og sagde i en mildere Tone: „Kære William, jeg følte mig forpligtet til at sige det; tilgiv mig!“ og gik derpaa, krumbojet som altid, ud af Salen i Paladset, ganske som om han kunde være gaaet ud af Værelset i Marshalsea Fængslet.

I al denne Tid havde Fanny hulket og grædt. Med Undertagelse af, at Edward af Forbavselse havde lukket Munden op, havde han ikke aabnet sine Læber og ikke bestilt andet end stirre. Ogsaa Mr. Dorrit havde været aldeles forvirret og ude af Stand til at hævde sin Værdighed. Fanny var nu den første, som talte.

„Aldrig, aldrig er jeg bleven saaledes behandlet! Aldrig har man hørt noget saa skammelig haardt og grusomt! Og den kære, gode, stille, lille Amy, hvad vilde hun ikke føle, hvis hun fik at vide, at hun havde været den uskyldige Aarsag til, at jeg er bleven saaledes behandlet! Men jeg vil ikke sige hende det. Nej, jeg vil aldrig sige det til den kære, gode Søster.“

Dette hjalp Mr. Dorrit til at bryde sin Tavshed.

„Kære Barn,“ sagde han, „jeg — hm — bifalder din Beslutning. Det vil være allerbedst ikke at tale til Amy herom. Det kunde — hm — bedrøve hende. Ha. Det er betænksomt og rigtigt at undgaa sligt. Vi vil beholde det mellem os selv.“

„Men Onkels Grusomhed!“ udbrød Fanny. „Aa, jeg kan aldrig tilgive Onkel hans ubarmhjertige Grusomhed!“

„Kære Barn,“ sagde Mr. Dorrit, der nu havde genvundet sin Fatning, men var endnu ualmindelig bleg, „jeg maa bede dig ikke at tale saaledes. Du maa huske paa, at din Onkels Tilstand kræver — hm — megen Overbærenhed fra vor Side, megen Overbærenhed.“

„Ja, jeg tilstaar,“ klynkede Fanny, „at man af Kristenkærlighed maa formode, at der er noget i Vejen med ham; thi ellers kunde han ikke have overfaldet mig saaledes!“

„Fanny,“ svarede Mr. Dorrit i en rørende, broderlig Tone, „Du ved, hvilket — hm — Vrag din Onkel er trods sine utallige gode Sider, og jeg besværges dig ved min Kærlighed til ham og den Troskab, som du ved, at jeg altid har vist ham, at — hm — beholde dine Formodninger hos dig selv og skaane mine broderlige Følelser.“

Dermed endte dette Optrin, under hvilket Edward Dorrit ikke havde sagt et Ord, men lige til det sidste set meget befiippet og betænkelig ud. Miss Fanny vakte den Dag megen

kærlig Uro i sin Søsters Sjæl ved at tilbringe største Delen af den i voldsomme Ømhedsanfald og med afvekslende at forære hende Brocher og ønske sig selv død.

SJETTE KAPITEL.

Noget, som det skal være.

At befinde sig i Henry Gowans haltende Stilling; at have vendt den ene af to Magter Ryggen med Afsky og at savne de nødvendige Egenskaber til at komme i Skuddet hos den anden og drive mismodig om paa neutral Grund og forbande begge, er at befinde sig i en usund Sjælstilstand, som sjælden bliver bedre med Tiden.

At finde et Slags Trøst i at prale med, at man er bleven skuffet, er ogsaa en meget farlig Vane, hvorefter der snart opstaar en hensynsløs Letsindighed og Ringeagt for Sandheden. At nedsætte, hvad der duer, ved at rose, hvad der ikke duer, er en af dens bagvendte Glæder, og man kan ikke ustraffet spille Bold med Sandheden.

I sine Domme om alle saadanne kunstneriske Produkter, der var aldeles uden Værd, var Gowan det mest liberale Menneske paa Jorden. Han kunde erklære, at den og den Mand havde mere Talent i sin lille Finger — forudsat at han ingen havde — end den og den — forudsat, at han havde et stort Talent — havde i sin hele Sjæl og Krop, og naar man indvendte, at det, han roste, var noget Juks, svarede han paa sin Kunsts Vegne: „Kære Ven, hvad laver vi allesammen andet end Juks? Jeg laver ikke andet, og jeg lægger ikke Skjul derpaa.“

At prale med, at han var fattig, var et andet Udslag af hans hypokondriske Tilstand, om han end dermed maaske ogsaa havde til Hensigt at antyde, at han burde have været rig, ligesom han offentlig roste og udraabte Barnaclerne, for at det ikke skulde blive glemt, at han hørte til Familien. I ethvert Tilfælde talte han meget ofte om disse to Emner, og han behandlede dem med en saadan Færdighed, at han kunde have rost sig selv i Maaneder uden at vække halvt saa store Fore-

stillinger om sin egen Storhed, som han gjorde ved paa sin flotte Maade at nedsætte sig selv.

Alle Vegne, hvor han og hans Kone kom hen, fik man ogsaa snart ud af hans løse Tale, at han havde ægtet hende mod sine fornemme Slægtinges Ønske og haft megen Møje med at faa dem til at give deres Samtykke. Han sagde det aldrig rent ud, ja syntes tværtimod at lade haant om en saadan Tanke, men trods al sin Umage for at nedsætte sig selv, magede han det altid saaledes, at han kom til at staa med Palmer i Hænderne. Lige fra deres Hvedebrødsdage mærkede Minnie Gowan tydelig, at hun i Almindelighed betragtedes som en, der var gift med en Mand, som havde gjort et ulige Parti, men i sin ridderlige Kærlighed til hende havde udjævnet denne Ulighed.

Til Venezia var de blevne ledsagede af Monsieur Blandois, og her omgikkes Monsieur Blandois meget med Gowan. Den Gang de var truffne sammen med denne galante Herre i Genève, havde Gowan i Førstningen ikke rigtig vidst, om han skulde sparke eller opmuntre ham, og i fire og tyve Timer været tvivlraadig om, hvorledes han skulde afgøre dette Spørgsmaal paa en tilfredsstillende Maade, at han havde tænkt paa at spille Plat og Krone derom og følge Oraklets Røst. Imidlertid ytrede hans Kone tilfældigvis Mishag mod den indsmigrende Blandois, ligesom ogsaa Stemningen i Hotellet var imod ham. Efter dette besluttede Gowan at opmuntre ham.

Hvoraf kom denne Egensindighed, naar den ikke hidrørte fra et Anfald af Ædelmodighed? Hvorfor vilde Gowan, der var Blandois langt overlegen og helt vel i Stand til at rive denne indtagende Kavalier i Stumper og Stykker og se, hvilket Stof han var gjort af, omgaas et saadant Menneske? For det første modsatte han sig det første selvstændige Ønske, han havde bemærket hos sin Kone, fordi hendes Fader havde betalt hans Gæld, og det var ønskeligt at benytte den første givne Lejlighed til at hævde hans Uafhængighed, og dernæst gik han imod den herskende Stemning, fordi han, trods mange Betingelser for det modsatte, var onskabsfuld. Han fandt Fornøjelse i at erklære, at en Hofmand med Blandois's dannede Væsen maatte kunne hæve sig op til den højeste Stilling i ethvert civiliseret Land. Han gjorde sig en Glæde af at fremhæve Blandois som et Mønster paa Elegance og gøre ham til en Satire paa andre, der gjorde sig til af deres personlige Fortrin. Han paastod for ramme Alvor, at Blandois's Buk var fuldkomment, at Blandois's Væsen var uimodstaaeligt, og at Blandois's Utvungenhed

vilde være billig købt — hvis den ikke var en Naturgave og saaledes noget, man ikke kunde tilegne sig — for hundrede Tusinde Francs. Det overdrevne i Mandens Væsen var Gowan velkomment som et Vrægebillede, det morede ham at ty til for at spotte mangfoldige Mennesker, der nødvendigvis mere eller mindre gjorde det samme, som Blandois overdrev. Saaledes havde han følt sig tiltrukket af ham, og da han fandt en vis Fornøjelse i at høre paa hans Historier, og Vanens Magt uvilkaarlig knyttede dem sammen, var han kommen saadan ind i det med ham, at de næsten var uadskillige; og det uagtet han antog, at han levede af sin Kløgt ved Spillebordet og paa lignende Maader; uagtet han havde ham mistænkt for at være en Kryster, medens han selv var dristig og modig; uagtet han helt vel vidste, at Minnie ikke kunde lide ham, og uagtet han, hvis Blandois havde givet hende den mindste personlige Anledning til at betragte ham med Modbydelighed, uden at betænke sig et Øjeblik vilde have kastet ham ud af det højeste Vindue i Venezia ned i det dybeste Vand i Byen.

Lille Dorrit havde gerne besøgt Mrs. Gowan alene; men da Fanny, der endnu ikke havde forvundet sin Onkels Protest, saa indstændig havde tilbudt hende sit Selskab, satte de to Søstre sig i en af Gondolerne neden for Mr. Dorrits Vinduer og, ledsagede af Kureren, førtes de i højtideligt Optog til Mrs. Gowans Bolig. Deres Optog var, sandt at sige, alt for højtideligt i Forhold til deres Bolig, som Fanny beklagede sig over, „laa saa rædsomt afsides,“ og som førte dem gennem en Mængde smalle Kanaler — „ikke andet end Grøfter“ — sagde Fanny haanlig.

Huset, der laa paa en lille, øde Ø, saa ud, som om det havde revet sig løs fra et andet Sted og tilfældigvis var flydt hen til dets nuværende Ankerplads i Selskab med en Vinstok, der trængte næsten lige saa meget til Røgt og Pleje som de elendige Stakler, der laa under dens Løv. Hovedtrækkene i Maleriet omkring det bestod af en af Plankeværker og Stilladser omgiven Kirke, der havde været under Reparation saa længe, at Reparationsanstalterne saa ud, som om de var hundrede Aar gamle og selv var gaaede i Forfald; en Mængde vadsket Linned, der var bredt til Tørring i Solen; en Del vindskæve Huse, som ikke kunde forliges, og som lignede raadne, præadamitiske Oste, der var skaarne ud i fantastiske Former og fulde af Mider; og endelig et forvirrende Mylder af Vinduer, hvis Jalusier alle hang paa skraa, og hvoraf de fleste var pyntede med smudsige Pjalter, der dinglede ud over Karmen.

Paa første Sal i Huset var der en Bank, hvor to magre Betsjente, der med deres grønne, guldkvastede Fløjlskuer mindede om et Par indtørrede Dragoner, stod bag ved en lille Disk i et lille Værelse, som ikke indeholdt andre synlige Genstande end et tomt Pengeskab med aaben Dør, en Krukke med Vand og Papirstapeter med Rosenkranse, men hvorfra de dog ved kun at dukke sig ned paa lovlige Opfordring kunde producere uudtømmelige Bunker af Femfrancesstykker. Neden under Banken var der en Række af tre eller fire Værelser, der med deres tilgitrede Vinduer saa ud som Fængsler for kriminelle Rotter. Oven over Banken var Mrs. Gowans Lejlighed.

Uagtet Væggene var saa fulde af Pletter, at de saa ud som Landkort, uagtet det uhyggelige Bohave var falmet og muggent, og trods den fremherskende venetianske Lugt af stillestaaende Søvand og raadden Tang var Stedet dog bedre indenfor, end dets Ydre lovede. Døren blev aabnet af en smilende Mand, der saa ud som en omvendt Snigmorder — en midlertidig Tjener — som førte dem ind i det Værelse, hvor Mrs. Gowan sad, og meldte, at to smukke engelske Damer var komne for at besøge Fruen.

Mrs. Gowan, der var i Færd med at sy, lagde sit Arbejde fra sig i en Kurv og rejste sig ligesom lidt forvirret op. Miss Fanny var overordentlig høflig imod hende og fremsagde med en Veterans Færdighed de sædvanlige, tomme Floskler.

„Det gjorde Papa særdeles ondt,“ vedblev Fanny, „at han er optagen i Dag — han er saa stærkt optagen her, da vort Bekendtskab er saa forfærdelig stort —, og han paalagde mig udtrykkelig at bringe Mr. Gowan sit Kort. For at jeg nu ikke skal glemme dette Ærinde, som han indskærpede mig i det mindste en halv Snes Gange, tillader De maaske, at jeg letter min Samvittighed ved straks at lægge Kortet paa Bordet.“

Hun gjorde dette med en Veterans Utvungenhed.

„Det har glædet os inderlig,“ sagde Fanny, „at høre, at De kender Merdles. Vi haaber, at det vil bidrage til, at vi kommer mere sammen.“

„De er Venner,“ sagde Mrs. Gowan, „af min Mands Familie. Selv har jeg endnu ikke haft den Fornøjelse at være bleven forestillet for Mrs. Merdle.“

„Virkelig?“ sagde Fanny med en Mine, som om hun var elskværdig nok til at undertrykke sin egen Overlegenhed. „De vil sikkert synes godt om hende.“

„De kender hende altsaa nøjere?“

„Ja, ser De,“ sagde Fanny med en rask Bevægelse med sine smukke Skuldre, „i London kender man enhver. Vi traf sammen med hende undervejs, og sandt at sige, var Fader i Førstningen lidt stødt paa hende, fordi hun havde taget et af de Værelser, som vore Folk havde bestilt til os; men vi blev igen gode Venner.“

Uagtet Besøget hidtil ikke havde skaffet lille Dorrit Lejlighed til at tale med Mrs. Gowan, var der dog en stiltiende Forstaaelse mellem dem, som gjorde samme Nytte. Hun be-
tragede Mrs. Gowan med levende og usvækket Deltagelse; Lyden af hendes Stemme gjorde et dybt Indtryk paa hende; intet af, hvad der omgav hende eller var i hendes Nærhed eller overhovedet vedkom hende, undgik lille Dorrit. Hun var hurtigere til at opfatte den ubetydeligste Omstændighed her end i noget andet Tilfælde — alene med Undtagelse af et.

„Har De,“ sagde hun nu, „haft det rigtig godt siden den Aften?“

„Rigtig godt. Og De?“

„Aa, jeg har det altid godt,“ sagde lille Dorrit undselig. „Jeg — jo mange Tak.“

Der var ingen anden Grund til, at hun stammede og brød af, end at Mrs. Gowan havde rørt ved hendes Haand, og at deres Blikke havde mødtes. Noget tankefuldt bekymret i de store, blide Øjne havde øjeblikkelig bragt lille Dorrit til at forstumme.

„Ved De, at De har en høj Stjerne hos min Mand, og at jeg næsten burde være skinsyg paa Dem?“ sagde Mrs. Gowan.

Lille Dorrit rystede rødmende paa Hovedet.

„Han vil sige Dem, hvis han siger Dem, hvad han har sagt mig, at De er roligere og raadsnarere end nogen, han har set.“

„Han taler alt for godt om mig,“ sagde lille Dorrit.

„Det tvivler jeg paa, men hvad jeg slet ikke tvivler paa, er, at jeg maa sige ham, at De er her. Han vilde aldrig tilgive mig, at jeg havde ladet Dem — og Miss Dorrit — gaa uden at have gjort det. Tør jeg? Kan De finde Dem i den Uorden og Uhygge, der er i en Malers Atelier?“

Disse Spørgsmaal var henvendte til Miss Fanny, som svarede, at det vilde interessere og henrykke hende over al Maade. Mrs. Gowan gik hen til en Dør, saa ind ad den og kom tilbage. „Bevis Henry den Ære at træde ind,“ sagde hun. „Jeg vidste nok, at det vilde glæde ham.“

Den første Genstand, der mødte lille Dorrit, som traadte først ind, var Blandois, der, iført en vid Kappe og en bredskyg-

get Bandithat, stod paa en Forhøjning i et Hjørne, ligesom han havde staaet paa Store St. Bernhard, medens de advarende Arme alle syntes at pege op paa ham. Hun gøs tilbage for denne Skikkelse, idet den smilte til hende.

„Bliv ikke bange,“ sagde Gowan, idet han traadte frem fra sit Staffeli. „Det er kun Blandois. Han gør Tjeneste som Model i Dag. Jeg bruger ham til en Studie. Det sparer mig Penge at bruge ham, og vi fattige Malere har ingen at undvære.“

Blandois tog sin bredskyggede Hat af og hilste paa Damerne uden at komme frem af sin Krog.

„Mille pardons!“ sagde han; „men il professore her er saa ubønhørlig imod mig, at jeg ikke tør røre mig.“

„Saa staa da stille,“ sagde Gowan koldblodig, idet Søstrene nærmede sig Staffeliet. „Lad Damerne i det mindste se Originalen til Smøreriet, for at de kan vide, hvad det skal forestille. Der staar han, som De ser. En Bandit, der venter paa sit Bytte; en fornem Adelsmand, der venter paa at frelse sit Fædreland; den fælles Fjende, der venter paa at bringe nogen i Ulykke; et himmelsk Sendebud, der venter paa at bringe nogen Frelse — hvad De finder, at han ser mest ud til.“

„Sig, professore mio, en fattig Gentleman, der venter paa at bringe Ynde og Skønhed sin Hyldest,“ sagde Blandois.

„Eller sig, cattivo soggetto mio,“ svarede Gowan, idet han med en Pensel berørte det malede Ansigt paa det Sted, hvor det virkelige Ansigt havde bevæget sig, „en Morder efter Gerlingen. Kom frem med Deres hvide Haand, Blandois. Stik den uden for Kappen. Hold den stille!“

Blandois's Haand var urolig; men han lo, og derved kunde den jo let komme til at ryste.

„Han har i Forvejen været i Slagsmaal med en anden Morder eller med et Offer, maa De vide,“ sagde Gowan, idet han med nogle hurtige, utaalmodige Penselstrøg afsatte Mærkerne paa Haanden, „og her er Sporene deraf. Uden for Kappen med den, Mand! — Corpo di San Marco, hvad tænker De paa?“

Blandois rystede atter af Latter, saa at hans Haand kom til at ryste endnu mere; derpaa løftede han den i Vejret for at sno sit Overskæg, og endelig stillede han sig med et flot Sving i den forlangte Stilling. Hans Ansigt var rettet saaledes mod det Sted, hvor lille Dorrit stod ved Staffeliet, at han uafsladelig saa paa hende, og efter at hans mærkelige Øjne først havde fanget hendes, havde hun ikke kunnet tage sine egne til sig, saa

at de hele Tiden havde set paa hinanden. Nu skælvede hun, og da Gowan mærkede det og antog, at hun var bleven bange for den store Hund ved Siden af ham, hvis Hoved hun kærtgenede med sin Haand, og som nylig havde udstødt en dæmpet Knurren, saa han paa hende, som om han vilde sige: „Den gør Dem ikke noget, Miss Dorrit.“

„Jeg er ikke bange for den,“ svarede hun i samme Aandedræt, „men se engang paa den?“

I en Fart kastede Gowan sin Pensel fra sig og greb med begge Hænder Hunden i Halsbaandet.

„Hvor kan De dog være saa taabelig, Blandois, at tirre den? Guds Død, den river Dem i Stykker! Læg dig, Lion! Kender du ikke min Stemme, din Køter!“

Uden at ænse, at den var nær ved at kvæles af Halsbaandet, sled den store Hund imod med hele sin Kraft for at komme over Gulvet. I det Øjeblik, da hans Herre havde taget fat i den, havde den gjort sig færdig til et Spring.

„Lion! Lion!“ Den stod paa Bagbenene, og der opstod en Kamp mellem Herren og Hunden. „Tilbage! Læg dig, Lion! Blandois! Hvad Fanden har De gjort ved Hunden!“

„Jeg har ingenting gjort ved den.“

„Gaa bort, saa den ikke ser Dem; jeg kan ikke holde det vilde Dyr længer! Ud af Stuen med Dem, eller den dræber Dem!“

Med en glubende Gøen gjorde Hunden endnu en Anstrengeelse, idet Blandois forsvandt; men i samme Øjeblik, som den faldt til Føje, slog dens Herre, der næsten var lige saa vred som den selv, den til Jorden med et Slag i Hovedet og sparkede den mange Gange haardt med sin Støvlehæl, saa at dens Mund blev blodig.

„Ind i Krogen med dig og læg dig,“ sagde Gowan, „eller jeg trækker dig ud og skyder dig.“

Lion adlød og laa og slikkede sin Mund og sit Bryst, medens dens Herre tøvede et Øjeblik for at trække Vejret, hvorpaa han, efter at have genvundet sin sædvanlige Koldblodighed, vendte sig om for at tale til sin Kone og hendes Gæster. Det hele havde rimeligvis ikke varet to Minutter.

„Naa, naa, Minnie, du ved jo, at den altid er godmodig og let at styre. Blandois maa have tirket den — skaaret Ansigter ad den. Hunden har sine Sympatier og Antipatier og ynder ikke Blandois synderlig; men det Skudsmaal vil du sikkert give den, Minnie, at den aldrig før har opført sig saaledes.“

Minnie var alt for urolig til at kunne svare sammenhængende; lille Dorrit var allerede i Færd med at berolige hende; Fanny, der havde skreget et Par Gange, havde grebet Gowans Arm for at søge Beskyttelse hos ham, og Lion, der skammede sig over at have fremkaldt al denne Forstyrrelse, slæbte sig hen ad Gulvet til sin Frues Fødder.

„Det glubske Dyr!“ sagde Gowan og sparkede paa ny til den; „det skal du bøde for!“ Og dermed pryglede han løs paa den.

„Aa straf den nu ikke mere!“ udbrød lille Dorrit. „Gør den ikke Fortræd. Se, hvor venlig den er!“ Paa hendes Bøn skaaede Gowan den, og den fortjente ogsaa hendes Forbøn, thi den var saa underdanig, bedrøvet og ulykkelig, som nogen Hund kunde være.

Det var ikke let at forvinde den Rystelse og gøre Besøget utvungent, selv om Fanny i bedste Tilfælde ikke havde været den mindste Smule i Vejen. Af den Samtale, som fandt Sted imellem dem, førend Søstrene tog Afsked, forekom det lille Dorrit, at hun kunde se, at Gowan, selv naar han var allervenligst mod sin Kone, kun alt for meget behandlede hende som et smukt Barn. Han syntes saa lidt at ane den dybe Følelse, som hun vidste, at der maatte ligge under denne Overflade, at hun betvivlede, at der kunde findes nogen saadan Følelse hos ham selv.

Medens han fulgte dem ned ad Trappen, gjorde han spøgende Undskyldninger for den fattige Bolig, hvormed fattige Karle som han maatte tage til Takke, og ytrede, at naar hans høje og mægtige Slægtninge, Barnaerlerne, der vilde skamme sig frygtelig over den, forærede ham en bedre Bolig, skulde han gerne gøre dem den Tjeneste at flytte ind i den. Ved Randen af Kanalen fik de en Hilsen af Blandois, der saa lidt bleg ud efter sit Eventyr, men desuagtet slog det hen i Spøg og lo, da Lion blev nævnt.

Søstrene tog Afsked med dem under den kummerlige Vinstok ved Bolværket, hvor Gowan stod og plukkede Blade af den og kastede dem i Vandet, og Blandois tændte en Cigaret. De blev roede bort med den samme Højtidelighed, hvormed de var komne, men Baaden var ikke gledet ret langt, førend lille Dorrit bemærkede, at Fanny var mere paataget i sit Væsen, end der syntes at være Anledning til, og idet hun derpaa saa ud ad Vinduet og den aabne Dør for at opdage Aarsagen, fik hun Øje paa en anden Gondol, som aabenbart ventede paa dem.

Da denne Gondol nu brugte forskellige Kunstgreb for at

holde Skridt med dem, idet den snart skød forud for dem og derpaa standsede for at lade dem komme forbi; snart, hvor der var Plads nok, holdt sig paa Siden af dem, og snart fulgte lige bagefter, og da Fanny lidt efter lidt ikke længer lagde Skjul paa, at hun koketterede med nogen, der sad i den, men om hvis Nærhed hun dog paa samme Tid lod, som om hun var uvidende, spurgte lille Dorrit omsider, hvem det var.

Herpaa gav Fanny det korte Svar: „Dumrianen.“

„Hvem?“ sagde lille Dorrit.

„Kære Barn,“ svarede Fanny i en Tone, der antydede, at hun før sin Onkels Protest snarere vilde have sagt: du lille Nar, — hvor du dog er enfoldig! Den unge Sparkler.“

Hun slog Vinduet paa sin Side ned, og idet hun lagde sig tilbage og skodesløst støttede sin Albu paa det, viftede hun sig med en kostbar spansk Vifte af Ibentræ og Guld. Da nu den anden Gondol atter skød frem med et flygtigt Spor af et Øje i Vinduet, smilte Fanny koket og sagde: „Har du nogen Sinde set Mage til Nar?“

„Tror du, at han har i Sinde at følge dig hele Vejen?“ spurgte lille Dorrit.

„Mit søde Barn,“ svarede Fanny, „jeg kan umulig indestaa for, hvad en desperat Idiot kan finde paa, men jeg anser det for højst sandsynligt. Vejen er heller ikke saa uhyre lang, og det vilde næppe engang hele Byen være, skulde jeg tro, hvis han er nær ved at dø af Længsel efter at se et Glimt af mig.“

„Men er han det? spurgte Søsteren i al Enfoldighed.

„Ja, min Pige, det er virkelig et noget vanskeligt Spørgsmaal for mig at besvare,“ sagde Fanny, „men jeg tror, at han er det. Dog spørg hellere Edward. Han har sagt Edward, at han er det, tror jeg. Jeg hører, at han skal gøre sig skrækkelig til Nar i Kasino og paa lignende Steder ved at snakke om mig. Men spørg hellere Edward, hvis du vil have Besked derom.“

„Det er underligt, at han ikke besøger os,“ sagde lille Dorrit.

„Bedste Amy, din Forundring vil ikke vare længe, hvis jeg er rigtig underrettet. Det skulde ikke overraske mig, om han kom i Dag. Mennesket har kun ventet for at samle Mod, tænker jeg.“

„Vil du tage imod ham?“

„Ja, min Skat,“ sagde Fanny, „det er nu, ligesom det kan falde sig. Der er han igen. Aa, din Tosse!“

Mr. Sparkler saa unægtelig noget enfoldig ud med sit Øje i Vinduet, ligesom en Knast i Glasset, og uden nogen Verdens

Grund til pludselig at standse sit Fartøj, undtagen den virkelige Grund.

„Naar du spørger mig, om jeg vil tage imod ham,“ sagde Fanny med en næsten lige saa stor Fatning og graciøs Ligegyldighed som Mrs. Merdle selv, „hvad mener du saa dermed?“

„Jeg mener,“ sagde lille Dorrit — „jeg tror næsten, at jeg mener: hvad er din Mening?“

Fanny lo atter, paa een Gang baade nedladende og skælmsk, og sagde, idet hun paa en spøgende, kærlig Maade lagde sin Arm om sin Søster: „Sig mig nu een Ting, mit Lam. Da vi traf det Fruentimmer i Martigny, hvorledes syntes du saa, at hun klarede Situationen? Saa du, hvad hun straks blev enig med sig selv om?“

„Nej, Fanny.“

„Saa skal jeg sige dig det, Amy. Hun sagde til sig selv: Jeg vil aldrig hentyde til hint Møde, som fandt Sted under saa vidt forskellige Forhold, og aldrig lade mig mærke med, at disse to er de samme unge Piger. Det er den Maade, hun redder sig ud af en Forlegenhed. Hvad sagde jeg dig, da vi den Gang gik bort fra Harley Street? Hun er saa uforskammet og falsk som nogen Kvinde i Verden. Men hvad den første Egenskab angaar, skal hun finde Folk, der kunne maale sig med hende.“

En betydningsfuld Bevægelse med den spanske Vifte mod Fannys Bryst tilkendegav tydelig nok, hvor en af disse Folk var at finde. „Ikke nok dermed,“ vedblev Fanny, men saa giver hun den unge Sparkler det samme Paalæg og lader ham ikke komme til mig, førend hun til Gavns har faaet det indprentet i hans Dosmerpande — for et Hoved kan det virkelig ikke kaldes — at han skal lade, som om han ikke havde set mig førend der i Hotellet.“

„Hvorfor?“ spurgte lille Dorrit.

„Hvorfor? Gud fri mig, kære Barn, hvor kan du spørge saaledes? Indser du ikke, at jeg er bleven et ganske godt Parti for en Dumrian? Og indser du ikke, at hun vil paadutte os Ansvaret for denne Komædie, og samtidig med at hun skyder det fra sine egne Skuldre — og meget smukke Skuldre er de, det tilstaar jeg —,“ bemærkede Miss Fanny, idet hun med Velbehag saa paa sig selv, „giver sig Mine af at skaane vore Følelser?“

„Men vi kunne altid vende tilbage til den rene Sandhed.“

„Ja, men det vil vi med din Tilladelse lade være,“ svarede Fanny. „Det vil jeg ikke vide noget af, Amy. Det er ikke

mig, der er begyndt paa den Komædie, det er hende, og hun skal faa det at føle.“

I sit hoverende Overmod brugte Fanny med den ene Haand sin spanske Vifte og trykkede med den anden sin Søster om Livet, som om hun var i Færd med at knuse Mrs. Merdle.

„Nej,“ gentog Fanny, „jeg vil slaa ind paa akkurat den samme Vej som hun. Hun har selv givet Tonen an. Og med Skæbnens Bistand vil jeg dyrke dette Fruentimmers Bekendtskab, indtil jeg lige for hendes Øjne har givet hendes Kammerjomfru Ting fra min Modehandlerinde, som er ti Gange saa smukke og kostbare som de, hun engang forærede mig fra sin!“

Lille Dorrit tav. Hun følte, at hendes Mening ikke havde nogen Vægt i et Spørgsmaal, der angik Familiens Værdighed, og hun vilde ikke til ingen Nytte forspilde Søsterens nylig genvundne Velvilje. Fanny vidste meget godt, hvad hun tænkte paa, saa godt, at hun snart spurgte hende derom.

Hun svarede: „Agter du at opmuntre Mr. Sparkler?“

„Opmuntre ham, min Pige?“ sagde hendes Søster med et haanligt Smil. „Det beror paa, hvad du kalder at opmuntre. Nej, jeg agter ikke at opmuntre ham, men jeg vil gøre ham til min Slave.“

Lille Dorrit saa hende alvorlig og tvivlende ind i Ansigtet, men Fanny var ikke den, der saaledes lod sig kue. Hun slog sin Vifte sammen og daskede sin Søster paa Næsen med den med en Mine, som om hun var en stolt Skønhed og stor Aand, der legede med og skæmtende underviste en lille Landsbypige.

„Jeg skal faa ham til at danse efter min Pibe, kan du tro. Og faar jeg ikke ogsaa hans Moder til at danse efter min Pibe, skal Skylden ikke være min.“

„Har du ogsaa — bliv ikke vred, kære Fanny; vi er jo nu saa gode Venner — har du ogsaa tænkt paa, hvad Enden vil blive paa den Historie?“

„Det har jeg saamænd ikke skænket en Tanke endnu,“ svarede Fanny med den største LigeGYldighed; „hver Ting til sin Tid. Det er min Plan, og jeg har været saa længe om at udvikle den, at vi nu er hjemme. Og den unge Sparkler er uden for Døren for at spørge, hvem der er hjemme. Ganske tilfældigvis, forstaar sig.“

Ungersvenden stod virkelig oprejst i sin Gondol med sin Visitkortæske i Haanden og lod, som han gjorde en Tjener dette Spørgsmaal. Følgen var, at han umiddelbart derefter viste sig for de unge Damer i en Stilling, som i gamle Dage ikke vilde

være bleven anset for et gunstigt Varsel for hans Frieri. De unge Damers Gondolierer, hvem Jagten havde voldet en Del Besvær, bragte nemlig deres Fartøj saa behændig i en ganske let Kollision med Mr. Sparklers Baad, at den unge Mand blev revet over Ende som et Slags stor Kegle og fremviste sine Sko-saaler for Genstanden for sine højeste Længsler, medens de ædelere Dele af hans Krop sprællede paa Bunden af Baaden mellem Armene paa en af hans Folk.

Men da Miss Fanny meget bekymret spurgte, om den fremmede Herre var kommen til Skade, rejste Sparkler sig mere velbeholden, end man kunde have ventet, og stammede rødmende: „Nej, slet ikke.“ Miss Fanny mindedes ikke at have set ham før og var allerede i Begreb med at gaa videre med en kold Bøjning med Hovedet, da han i det samme nævnede sit Navn. Selv da følte hun sig forlegen ved ikke at være i Stand til at huske det, førend han havde forklaret, at han havde haft den Ære at se hende i Martigny. Nu huskede hun ham og ytrede det Haab, at hans Fru Moder befandt sig vel.

„Mange Tak,“ stammede Sparkler, „hun befinder sig overmaade vel — i det mindste saa taalelig.“

„I Venezia?“ spurgte Miss Fanny.

„I Rom,“ svarede Mr. Sparkler. „Jeg er ene her. Jeg er kommen for at hilse paa Mr. Edward Dorrit, ja, og paa Mr. Dorrit; egentlig talt, paa hele Familien.“

Miss Fanny vendte sig naadig om mod Tjenerne og spurgte, om hendes Fader eller Broder var hjemme, og da Svaret lød, at de begge var hjemme, bød Sparkler hende ydmygt sin Arm. Fanny modtog den og førtes op ad den store Trappe af Sparkler, der, hvis han endnu troede — og der er ingen Grund til at drage det i Tvivl — at der intet Vrøvl var ved hende, tog højlig fejl.

Da de var komne ind i et hensmuldrende Avdiensgemak, hvor de falmede, søgrønne Tapeter havde hængt og visnet, indtil de var komne til at se ud, som de var i Slægt med de Bunker af Sogræs, der flød i Vandet under Vinduerne eller klyngede sig til Murene og græd over deres fængslede Slægtninge, sendte Fanny Bud til sin Fader og Broder. I Mellemtiden sad hun og tog sig ud paa en Sofa og fuldendte Sparklers Erobring ved nogle Bemærkninger om Dante — hvem den unge Herre kendte som en ekscentrisk gammel Filur, der havde for Skik at binde nogle Blade om sit Hoved og af en eller anden ubegribelig Grund at sidde paa en Skammel uden for Domkirken i Florents,

Mr. Dorrit modtog sin Gæst med den største Artighed og Forekommenhed og spurgte deltagende til Mrs. Merdle og lige saa deltagende til Mr. Merdle. Sparkler svarede eller halede, rettere sagt, ved Hjælp af sine Flipper stykkevis ud af sig selv, at Mrs. Merdle, der var bleven led og ked af sit Landsted og lige saa af sit Hus i Brighton og selvfølgelig ikke kunde blive i London, naar der ikke var en eneste Sjæl der, og i Aar heller ikke havde Lyst til at besøge andre Folk ude paa Landet, havde besluttet at gøre en Udflygt til Rom, hvor en Kone som hun, der var bekendt for sin elegante Optræden og ikke havde noget Vrøvl ved sig, naturligvis var overordentlig velkommen. Hvad Mr. Merdle angik, saa var han saa overhængt af Folk fra City og andre Steder og saadan et Pokkers Forretningsgeni, at Sparkler tvivlede paa, at Finansverdenen kunde undvære ham, skønt han ikke kunde nægte, at hans Arbejde undertiden faldt ham vel haardt for Brystet, og at han kunde have godt af en Gang imellem at blive strammet lidt op ved en lille Udenlandsrejse. For sit eget Vedkommende underrettede Sparkler Familien Dorrit om, at han i et ganske særligt Ærinde skulde samme Steds hen som den.

Denne storartede Præstation i Veltalenhedskunsten tog Tid, men blev virkelig præsteret, og da Sparkler var færdig, ytrede Mr. Dorrit det Haab, at Mr. Sparkler snart vilde spise til Middag hos dem. Han gik saa beredvillig ind paa dette Forslag, at Mr. Dorrit spurgte ham, hvad han f. Eks. i Dag agtede at tage sig for. Da han ikke agtede at tage sig noget for den Dag — hans sædvanlige Arbejde, som han egnede sig ganske fortrinlig til, — blev der straks lagt Beslag paa ham, og han blev oven i Købet engageret til at følge Damerne i Operaen om Aftenen.

Ved Spisetid hævdede Sparkler sig op af Havet, ligesom Venus's Søn, der efterlignede sin Moder, og han tog sig glimrende ud, da han gik op ad den store Trappe. Havde Fanny været fortryllende om Formiddagen, var hun nu tre Gange saa fortryllende. Hun havde en indtagende Dragt paa i de mest flatterende Farver og bevægede sig med en Nonchalance, der gjorde det fuldstændig af med Sparkler.

„Jeg hører, Mr. Sparkler,“ sagde hans Vært ved Bordet, „at De kender — hm — Mr. Henry Gowan.“

„Udmærket,“ svarede Sparkler; „hans og min Moder er som to røde Køer med hinanden.“

„Harde jeg tænkt derpaa, Amy,“ sagde Mr. Dorrit med en lige saa pompøs Nedladenhed, som om han havde været Lord

Decimus selv, „kunde du have sendt dem en Billet og bedet dem til Middag. Nogle af vore Folk kunde have — hm — hentet dem og bragt dem hjem. Vi kunde nok have undværet en — hm — Gondol dertil. Det gør mig ondt, at vi har glemt det. Husk mig paa dem i Morgen.“

Lille Dorrit var ikke fri for en vis Tvivl om, hvorledes Henry Gowan vilde optage deres Nedladenhed, men hun lovede ikke at glemme Paamindelsen.

„Maler Mr. Henry Gowan ikke — hm — Portrætter?“ spurgte Mr. Dorrit.

Mr. Sparkler mente, at han maalede, hvad det skulde være, naar han kun kunde faa noget at bestille.

„Han dyrker altsaa ikke noget særligt Fag?“ sagde Mr. Dorrit.

Kærligheden ansprede ham til at være aandrig, hvorfor han svarede, at naar en Mand dyrkede noget særligt, maatte han ogsaa have noget særligt at putte i sin Mark, f. Eks. vilde han dyrke Ærter, maatte han have Ærter, og vilde han dyrke Korn, maatte han have Korn; men han troede ikke, at Gowan havde hverken det ene eller det andet.

„Ingen Specialitet?“

Da dette var et meget langt Ord for Sparkler, og hans Aand var udtømt af hans sidste Anstrengelse, svarede han: „Nej, mange Tak, det nyder jeg kun sjælden.“

„Naa,“ sagde Mr. Dorrit, „det vilde være mig meget kært at give en Mand med saadanne Forbindelser et eller andet — hm — Bevis paa, at jeg ønsker at fremme hans Interesser og udvikle hans Genis — hm — Spirer. Jeg tror, jeg vil anmode Mr. Gowan om at male mit Portræt. Skulde Resultatet blive til — hm — gensidig Tilfredshed, kunde jeg senere lade ham forsøge paa min Familie.“

Sparkler fik den sjælden dristige og originale Tanke, at der gaves nogle i Familien (med et betegnende Eftertryk paa „nogle“), hvem ingen Maler kunde lade vederfares Retfærdighed. Men af Mangel paa en Ordform til at iklæde Tanken, gik den op i Røg.

Dette var saa meget beklageligere, som Miss Fanny i høj Grad bifaldt Forslaget om Portrættet og opfordrede sin Fader til at sætte det i Værk. Hun formodede, sagde hun, at Mr. Gowan ved at gifte sig med sin smukke Kone var gaaet Glip af noget højere og bedre, og Kærligheden i en Hytte, som maalede Portrætter for et Maaltid Mad, var saa henrivende interessant,

at hun bad sin Fader give ham Bestillingen, hvad enten han kunde træffe Ligheden eller ikke, skønt baade hun og Amy vidste, at han kunde, da de endnu i Dag havde set et udmærket Billede paa hans Staffeli. Disse Bemærkninger var nær ved at gøre Sparkler afsindig, hvilket maaske ogsaa var deres Bestemmelse; thi medens de paa den ene Side røbede Fannys Modtagelighed for ømmere Følelser, viste hun selv en saa uskyldig Uvidenhed om hans Beundring, at hans Øjne rullede i hans Hoved af Skinsyge mod en ubekendt Medbejler.

Da de efter Bordet atter var stegne ned i Havet og stegne op af det igen ved Trappen til Operahuset bag efter en af deres Gondolierer, der lignede en opvartende Havmand med en stor Lærredslygte, traadte de ind i deres Loge. For Sparkler blev det en sørgelig Aften. Da der var mørkt i Teatret og lyst i Logen, fik de under Forestillingen Besøg af flere Gæster, og Fanny viste dem saa megen Interesse og hældede sig hen imod dem i saa fortryllende Stillinger, medens hun hviskede fortrolig med dem og havde smaa Disputer med dem, om hvem der sad i de fjernere Loger, at den ulykkelige Sparkler kom til at hade hele Menneskeslægten. Men der var to Ting, der trøstede ham efter Forestillingen. Hun gav ham sin Vifte at holde, medens hun tog sin Kaabe paa, og forundte ham den Lykke at laane hende sin Arm paa Vejen ned ad Trappen. Disse Smuler af Opmuntring mente Sparkler var tilstrækkelige til at holde ham i Aande, og det er ikke umuligt, at Miss Dorrit var af samme Mening.

Havmanden stod med sin Lygte ved Logedøren, og andre Havmænd stod med andre Lygter ved mange af Dørene. Miss Dorrits Havmand holdt sin Lygte ned for at belyse Trinene, og Mr. Sparklers tunge Lænke blev endnu tungere, da han saa hendes straalende Fod glimte ned ad Trappen ved Siden af ham. Blandt Driverne der var ogsaa Blandois. Han talte til dem og gik ned ved Siden af Fanny.

Lille Dorrit gik foran med sin Broder og Mrs. General — Mr. Dorrit var bleven hjemme; — men nede ved Bolværket traf de alle sammen. Hun studsede atter ved at se Blandois saa tæt ved sig i Færd med at hjælpe Fanny i Baaden.

„Gowan har lidt et Tab,“ sagde han, „siden han i Dag blev lykosaliggjort med et Besøg af de skønne Damer.“

„Et Tab? gentog Fanny, idet hun satte sig.

„Ja,“ sagde Blandois. „Hans Hund Lion.“

Lille Dorrits Haand laa i hans, medens han talte.

„Den er død,“ sagde Blandois.
 „Død!“ gentog lille Dorrit. „Den prægtige Dogge!“
 „Ja, mine skønne Damer!“ sagde Blandois smilende og trak paa Skuldrene. „Der er nogen, som har forgivet den prægtige Dogge. Den er lige saa død som de gamle Doger!“

SYVENDE KAPITEL.

Mest Pudder og Præken.

Mrs. General, som fra sin Karetbuk stadig holdt Dyden og Moralen sammen i Tøjjet, bestræbte sig for at give sin kære, unge Veninde den fornødne Politur, og hendes kære, unge Veninde gjorde sig al mulig Umage for at tage imod den. Hvor meget hun end havde stræbt efter i sit arbejdsomme Liv, havde hun dog aldrig anstrengt sig mere, end hun nu gjorde for at blive ferniseret af Mrs. General. Hun følte sig ganske vist ilde tilpas ved at blive bearbejdet af denne glattende Haand, men hun rettede sig efter Familiens Behov i dens Storhed, ligesom hun havde gjort i dens Ringhed, og gav i denne Henseende ikke mere efter for sine egne Tilbøjeligheder, end hun havde givet efter for sin Sult i de Dage, da hun havde gemt sin Middagsmad, for at hendes Fader kunde faa noget at spise.

Een Trøst, som hun havde under denne Skærsild, holdt hende mere oppe og gjorde hende mere taknemmelig, end en mindre trofast og kærlig Natur, der ikke var vant til hendes Kampe og Opofrelser, maaske vilde have fundet rimeligt; men man vil i Livet ofte bemærke, at Naturer som lille Dorrits ikke synes at tænke nær saa skarpt som de, der tiltager sig Herredømmet over dem. Denne Trøst var hendes Søsters vedvarende Venlighed. Det havde intet at betyde for hende, at denne Venlighed antog Skikkelsen af en overbærende Beskyttelse; det var hun saa vant til. Det havde intet at betyde for hende, at den holdt hende i et Slags skatskyldig Stilling og lænkede hende til den luende Vogn, hvor Miss Fanny tronede paa et ophøjet Sæde og lod sig hylde; hun attraaede ingen bedre Plads. Hun beundrede altid Fannys Skønhed, Ynde og Vid, og uden at spør-

ge sig selv om, hvor meget af hendes Hengivenhed for Fanny der skyldtes hendes eget, og hvor meget der skyldtes Fannys Hjerte, skænkede hun hende al den søsterlige Kærlighed, som hendes store Hjerte rummede.

Den Masse Pudder og Præken, hvormed Mrs. General krydrede Familielivet, i Forbindelse med Fannys stadige Farten om i Selskabslivet, bevirkede, at der kun blev meget lidt naturligt Bundfald tilbage paa Bunden af Blandingen. Dette gjorde fortrolige Samtaler med Fanny dobbelt kærkomne for lille Dorrit og forhøjede den Trøst, de skaffede hende.

„Amy,“ sagde Fanny en Aften til hende efter en saa trættende Dag, at lille Dorrit var aldeles udmattet, skønt Fanny med den største Fornøjelse af Verden var gaaet paa Farten endnu en Gang, „jeg skal betro dig noget; du kan sagtens ikke gætte, hvad det er.“

„Det er næppe rimeligt, kære Søster,“ sagde lille Dorrit.

„Naa, jeg vil give Dig et Vink, Barn,“ sagde Fanny, „Mrs. General!“

Da Pudder og Præken i tusinde Sammensætninger havde suset om Ørerne paa hende hele Dagen, saa lille Dorrit ud, som om hun havde haabet, at Mrs. General allerede i flere Timer havde ligget og sovet paa sit grønne Øre.

„Naa, kan du saa gætte det, Amy?“ sagde Fanny.

„Nej, Fanny, naar det ikke er, at jeg har baaret mig galt ad,“ sagde lille Dorrit temmelig forskrækket, idet hun tænkte paa et eller andet, som kunde faa Fernis til at sprække og tage Polituren af.

Fanny morede sig saa kostelig over denne Idé, at hun tog sin Yndlingsvifte — hun sad ved sit Natbord, omgivet af sit Arsenal af Marterredskaber, som dampede af Sparklers Hjerteblod — og slog sin Søster over Næsen med den, medens hun hele Tiden lo.

„Aa, Amy, Amy!“ sagde Fanny. „Hvor du dog er en lille frygtsom Gaas! Men det er ikke til at le af. Jeg er tværtimod meget vred.“

„Naar det kun ikke er paa mig, bryder jeg mig ikke derom!“

„Ja! Men jeg bryder mig derom,“ sagde Fanny, „og det vil du med, mit Lam, naar jeg faar sagt dig nøjere Besked. Har det aldrig været dig paafaldende, Amy, at en vis Person er saa umaadelig høflig mod Mrs. General.“

„Alle er jo høflige mod Mrs. General, fordi —“

„Fordi hun tvinger dem dertil ved sin isnende Kulde,“ af-

brød Fanny hende. „Det er ikke det, jeg mener; det er noget ganske andet. Naa, har det aldrig været dig paafaldende, Amy, at Fader er saa umaadelig høflig mod Mrs. General?“

Amy mumlede „Nej“ og saa ganske forvirret ud.

„Nej, det tror jeg gerne. Men det er han,“ sagde Fanny, „det er han, Amy. Og mærk vel mine Ord, Mrs. General lægger an paa Fader!“

„Anser du det virkelig for muligt, kære Fanny, at Mrs. General skulde lægge an paa nogen?“

„Om jeg anser det for muligt?“ svarede Fanny. „Jeg ved det, min Skat. Jeg siger dig, at hun lægger an paa Fader, og, hvad mere er, jeg siger dig, at Fader anser hende for et saadant Vidunder, et saadant Mønster paa Dannelse, saadan en Velsignelse for Familien, at han staar paa Nippet til at blive rent forhekset af hende. Og det aabner en dejlig Udsigt for os! Tænk dig mig med Mrs. General som min Moder!“

Lille Dorrit svarede ikke: „Tænk dig mig med Mrs. General som min Moder,“ men saa bekymret ud og spurgte alvorlig, hvad der bragte Fanny paa den Tanke.

„Gud, mit Barn,“ svarede Fanny spidst, „du kunde lige saa gerne spørge mig om, hvoraf jeg ved, at et Mandfolk er indtaget i mig! Naturligvis ved jeg det. Det hændes temmelig ofte, men jeg ved det altid, og dette har jeg sagtens faaet at vide paa samme Maade. I ethvert Tilfælde ved jeg det.“

„Har du nogen Sinde hørt Fader sige noget?“

„Sige noget!“ gentog Fanny. „Kæreste, sødeste Barn, hvorfor skulde han have sagt noget?“

„Og du har heller aldrig hørt hende sige noget?“

„Du gode Gud, Amy,“ svarede Fanny, „er hun den, der nogen Sinde skulde sige noget? Er det ikke fuldkommen tydeligt og klart, at hun for Tiden ikke har andet at gøre end at holde sig rank, beholde sine kedelige Handsker paa og gaa og svanse omkring? Sige noget! Om hun ogsaa havde Trumf Es paa Haanden i Whist, Barn, vilde hun ikke sige noget. Det vilde først komme for Dagen, naar hun spillede det ud.“

„Men det kan være en Fejltagelse, Fanny, kan det ikke?“

„Ja, det kan det nok,“ sagde Fanny, „men det er det ikke. Imidlertid glæder det mig, at du kan tænke dig en saadan Fadæse, ligesom det glæder mig, at du for Øjeblikket kan tage dig dette med tilstrækkelig Koldblodighed til at tænke dig en saadan Mulighed. Det bringer mig til at haabe, at du vil kunne finde dig i Forbindelsen. Jeg vilde ikke kunne udholde den

og heller ikke prøve derpaa. Før vilde jeg gifte mig med den unge Sparkler.“

„Aa, han gifter du dig under ingen Omstændigheder med!“

„Jeg maa sige,“ svarede den unge Dame med overordentlig Ligegyldighed, „ikke engang det vil jeg indestaa for. Ingen kan vide, hvad der kan ske, især da jeg derved bagefter vilde faa god Lejlighed til at betale det Fruentimmer, hans Moder, med hendes egen Mønt. Og du kan tro, jeg skulde ikke være sen til at benytte mig deraf, Amy.“

Mere forefaldt der ikke mellem Søstrene den Gang, men det, der var foregaaet, gav de to Emner, Mrs. General og Mr. Sparkler, en fremragende Plads i lille Dorrits Tanker.

Da Mrs. General for længst havde givet sig selv en saadan Politur, at den skjulte, hvad der laa under den, var der intet til at bemærke paa den Kant. Mr. Dorrit var unægtelig meget høflig imod hende og havde høje Tanker om hende, men Fanny, der altid var saa ilter, kunde derfor gerne tage fejl. Derimod forholdt det sig helt anderledes med Spørgsmaalet: Sparkler. Lille Dorrit kunde se, hvad der foregik der, og hun saa det, og det voldte hende mange Bekymringer.

Sparklers Hengivenhed kunde kun sammenlignes med hans Herskerindes Lunefuldhed og Grumhed. Undertiden kunde hun vise ham saadanne Udmærkelser, at han gav sig til at skoggerle af Glæde; den næste Dag, ja den næste Time kunde hun overse ham saa fuldstændig og styrte ham ned i et saadant Afgrundsmørke, at han gav sig til at stønne under det flove Paaskud af at hoste. Hans utrættelige Opvarning rørte slet ikke Fanny, uagtet han var saa uadskillelig fra Edward, at denne unge Mand, naar han ønskede lidt Ro, saa sig nødsaget til at smutte ud i ukendelige Baade og ad Bagtrapper og hemmelige Døre; uagtet han var saa omhyggelig for at faa at vide, hvorledes Mr. Dorrit havde det, at han indfandt sig hveranden Dag for at spørge til ham, som om Mr. Dorrit led af Andendagsfeber; uagtet han lod sig ro saa ofte frem og tilbage forbi Vinduerne, at man skulde have troet, at han havde indgaaet et stort Væddemaal om at lade sig ro tusinde Mile i tusinde Timer; uagtet hans Gondol, hver Gang hans Herskerindes Gondol forlod Porten, skød frem af et eller andet Baghold og gjorde Jagt paa hende, som om hun havde været en Smuglerske og han en Toldbetjent. Det var formodentlig, fordi han saaledes styrkede sin af Naturen kraftige Konstitution ved at udsætte sig saa meget for frisk Luft og salt Vand, at han ikke tæredes

hen i legemlig Henseende; men hvad Grunden end var, saa var han saa langt fra at have nogen Udsigt til at røre sin Herskerinde ved sin svagelige Sundhedstilstand, at han med hver Dag blev tykkere, og at den Ejendommelighed ved hans Ydre, at han snarere saa ud som en opsvulmet Dreng end som en ung Mand, udvikledes til en mærkelig Grad af rødmusset Oppustethed.

Da Blandois kom for at formelde sin Respekt, modtog Mr. Dorrit ham med Venlighed som Mr. Gowans Ven og meddelte ham, at han havde faaet den Ide at betro Mr. Gowan at forevige ham. Da Blandois fandt, at det var en udmærket Ide, faldt det Mr. Dorrit ind, at det maaske kunde være Blandois behageligt at underrette sin Ven om den store Lykke, der var ham forbeholdt. Blandois modtog Hvervet med sin sædvanlige lette Elegance og svor paa, at han skulde bringe den Sag i Orden i en Haandevending. Da han bragte Gowan denne Meddelelse, ønskede Mesteren imidlertid med største Liberalitet Mr. Dorrit en halv Snes Gange Fanden i Vold — thi det krænkede ham — og var nær ved at skælde sin Ven ud, fordi han havde overbragt ham Budskabet.

„Det er maaske en Mangel ved mit aandelige Syn, Blandois,“ sagde han, „men jeg vil dø, om jeg kan indse, hvad det kommer Dem ved.“

„For Pøkker,“ svarede Blandois, „jeg lige saa lidt, undtagen at jeg troede at gøre min Ven en Tjeneste.“

„Ved at stikke ham en Lykkeridders Betaling i Lommen,“ sagde Gowan med rynket Pande. „Er det Deres Mening? Sig Deres anden Ven, at han kan lade sit Hoved male til Skilt til et Værtshus og lade det udføre af den første, den bedste Smører. Hvem er jeg, og hvem er han?“

„Professore,“ svarede Ambassadøren, „og hvem er Blandois?“

Uden at synes i mindste Maade at bryde sig om dette Spørgsmaal, fløjtede Gowan arrig Mr. Dorrit væk, men optog næste Dag atter Emnet ved paa sin flotte Maade og med et haanligt Smil at sige: „Naa, Blandois, naar skal vi gaa til Deres Mæcen? Vi Arbejdsfolk maa tage imod Arbejde, naar vi kan faa det. Naar skal vi gaa hen og forhøre os om dette Stykke Arbejde?“

„Naar De vil,“ svarede den fornærmede Blandois, „naar De behager. Hvad kommer det mig ved!“

„Jeg kan sige Dem, hvad det kommer mig ved,“ sagde Go-

wan. „Der er mit daglige Brød. Man maa have noget at spise. Følg derfor med, Blandois.“

Mr. Dorrit modtog dem i Overværelse af sine Døtre og Sparkler, der ved et rent Tilfælde var der i Besøg. „Hvorledes har De det, Sparkler?“ sagde Gowan i en ligegyldig Tone. „Naar De en Gang skal leve af Deres eget Vid, vil jeg haabe, at det maa gaa Dem bedre, end det gaar mig.“

Mr. Dorrit omtalte derpaa sit Forslag. „Ja,“ sagde Gowan leende, efter at han nok saa forekommende havde hørt paa ham, „jeg er endnu ung i Haandværket og ikke indviet i dets Mysterier. Jeg burde formodentlig betragte Dem i forskellige Belysninger, fortælle Dem, at De er en ypperlig Model, og overveje, naar jeg kunde faa tilstrækkelig Tid til med den fornødne Begejstring at ofre mig for det udmærkede Portræt, jeg vil lave af Dem. Jeg forsikrer Dem, at jeg føler mig som en Forræder i mine Kunstbrødres Lejr — disse fortræffelige, begavede, brave, noble Sjæle — fordi jeg ikke bleven oplært deri, og nu er det for sildig at lære det. Tingen er, at jeg er en meget daarlig Maler, om ikke slettere end de fleste. Vil De kaste et hundrede Guineer bort, saa er jeg saa fattig, som en fattig Slægtning af fornemme Folk i Almindelighed er, og vil være Dem særdeles forbunden, hvis De vil kaste dem bort paa mig. Jeg skal gøre mit Bedste for Pengene, og selv om det bedste skulde blive slet, naa, saa faar De i hvert Tilfælde rimeligvis et slet Maleri med et lille Navn paa det, i Stedet for et slet Maleri med et stort Navn.“

Uagtet denne Tone ikke var den, Mr. Dorrit havde ventet, syntes han godt om den. Den viste, at denne Mand af god Familie, der ikke var nogen simpel Arbejder, vilde komme til at staa i Taknemmelighedsgæld til ham. Han sagde, at han var glad ved at betro sig i Gowans Hænder og haabede at have den Fornøjelse at stifte nærmere Bekendtskab med ham.

„De er alt for god,“ sagde Gowan. „Jeg har ikke forsvoret Verden, fordi jeg er traadt ind i Kunstnerlavet — det er de herligste Mennesker af Verden — jeg er ret glad ved nu og da at lugte det fine gamle Krudt, skønt det har sprængt mig i Luften og ind i mit nuværende Fag. De maa ikke tro, Mr. Dorrit,“ og her lo han paa den mest utvungne Maade, „at jeg forfalder til Lavets Frimureri, naar jeg foreslaar en bestemt Aftale om Tid og Sted — thi det er langt fra; jeg kan ikke lade

være at forraade det, hvor jeg saa gaar, uagtet jeg elsker og ærer min Stand af hele min Sjæl —.“

Bevares! Mr. Dorrit kunde aldrig mistyde Mr. Gowans Aabenhjertighed i den Grad!

„De er alt for god,“ sagde Gowan. „Jeg hører, at De tager til Rom. Jeg tager ogsaa til Rom, hvor jeg har Venner. Lad mig begynde paa mit Karrikaturbillede af Dem der — ikke her. Her har vi alle travlt under Resten af vort Ophold, og skønt der i Venezia ikke er en fattigere Mand med hele Albuer end jeg, har jeg dog ikke ganske faaet Dilettanten rystet af mig endnu. Som De ser, kan jeg ikke lade være at kompromittere Standen — og kan ikke i en Fart parere Ordre alene for nogle Skillingers Skyld.“

Disse Bemærkninger blev ikke optagne mindre gunstig af Mr. Dorrit end deres Forgængere. De var Indledningen til Mr. og Mrs. Gowans første Indbydelse til Middag og stillede behændig Gowan i hans sædvanlige Lys over for den ny Familie.

Ogsaa hans Kone stillede de i hendes sædvanlige Lys. Det stod aldeles klart for Miss Fanny, at Mrs. Gowans smukke Ansigt var kommet hendes Mand dyrt at staa; at der for hendes Skyld havde været en stor Forstyrrelse i Familien Barnacle, og at Enkefru Gowan med næsten knust Hjerter energi havde modsat sig dette Ægteskab, indtil hun var bleven overvældet af sine moderlige Følelser; ogsaa Mrs. General forstod tydelig, at Forbindelsen havde skabt megen Familiesorg og Uenighed. Om den skikkelige Meagles var der ikke Tale, undtagen at man mente, at det var naturligt nok, at en Person af den Slags kunde ønske at hæve sin Datter op fra sin egen lave Sfære, og at ingen kunde fortænke ham i, at han havde gjort sit Bedste i den Retning.

Lille Dorrits Interesse for Genstanden for denne overilede Dom var alt for inderlig og aarvaagen til at hun skulde lade sig føre bag Lyset. Hun kunde se, at den havde sin Del i den Skygge, der hvilede over Mrs. Gowans Liv, og hun havde endog en instinktmæssig Følelse af, at der ikke var Spor af Sandhed i den. Men den var Skyld i, at der blev lagt Hindringer i Vejen for hendes Omgang med Mrs. Gowan, idet den gjorde Pudder og Prækenskolen overordentlig høflig, men ikke synderlig fortrolig imod hende, og som tvungent Medlem af denne Anstalt var lille Dorrit nødsaget til ydmygt at rette sig efter dens Statutter.

Ikke des mindre var der allerede en sympatetisk Forstaa-

else imellem de to, som vilde have bragt dem ud over større Vanskeligheder og forvandlet en endnu mere indskrænket Omgang til Venskab. Som om Tilfældet havde besluttet at begunstige denne Forstaaelse, fik de et nyt Bevis paa deres Samstemning i den Modbydelighed, som de saa hinanden nære for Blandois, en Modbydelighed, der nærmede sig til en medfødt Antipatis Afsky og Skræk for et væmmeligt Krybdyr.

Og foruden denne aktive Samstemmen var der en passiv Overensstemmelse imellem dem. Blandois opførte sig ganske ens mod dem begge, og over for dem havde hans Væsen altid noget, som de vidste var forskelligt fra hans Opførsel mod andre. Forskellen var for fin i sin Ytringsmaade til at kunne bemærkes af andre, men de saa, at den var der. Et lille Glimt i hans onde Øjne, en let Drejning med hans glatte, hvide Haand, lidt stærkere Trækning ved Næsen og Skægget røbede for dem begge, at han særlig lagde an paa at imponere dem. Det var, som om han havde sagt: „Jeg besidder en hemmelig Magt her. Jeg ved, hvad jeg ved.“

Det havde de begge aldrig følt i en saa høj Grad og aldrig med en saa tydelig Bevidsthed om gensidig at være vidende derom som den Dag, da han besøgte Mr. Dorrit for at tage Afsked, førend han forlod Venezia. Mrs. Gowan var der selv i samme Anledning, og han traf dem ene, da den øvrige Familie var ude. De to havde ikke været fem Minutter sammen, og hans ejendommelige Væsen syntes at sige til dem: „I var i Færd med at tale om mig. Men jeg er kommen for at forebygge det!“

„Kommer Gowan her ikke?“ spurgte Blandois med sit Smil.

Mrs. Gowan svarede nej.

„Kommer han ikke?“ sagde Blandois. „Tillad da, at Deres ærbødige Tjener ledsager Dem hjem, naar De tager herfra.“

„Mange Tak, men jeg tager ikke hjem.“

„De tager ikke hjem?“ sagde Blandois. „Saa er jeg fortabt!“

Det var han maaske, men han var dog ikke saa fortabt, at han styrtede bort og lod dem blive ene tilbage. Han sad og underholdt dem med sine smukkeste Komplimenter og sine aandrigeste Historier, men ikke des mindre var det, som om han hele Tiden sagde: „Nej, nej, mine smukke Damer; jeg er her for at forebygge det!“

Han lod sig saa tydelig mærke hermed og havde en saa diabolisk Standhaftighed, at Mrs. Gowan omsider rejste sig for at gaa. Da han bød Mrs. Gowan sin Haand for at føre hende

ned ad Trappen, beholdt hun med et varsomt Tryk lille Dorrits Haand inden i sin og sagde: „Nej, mange Tak; men hvis De vil være saa god at gaa ned og se, om min Gondolier er der, skal De have Tak.“

Han havde saaledes intet andet Valg end at gaa ned foran dem, og idet han med Hatten i Haanden gjorde dette, hviskede Mrs. Gowan: „Det er ham, der har dræbt Hunden.“

„Ved Mr. Gowan det?“ hviskede lille Dorrit.

„Ingen ved det. Se ikke paa mig; se paa ham. Om et Øjeblik drejer han sit Ansigt. Ingen ved det, men jeg er overbevist om, at det er ham, der har gjort det. Og De?“

„Jeg — jeg tror det ogsaa,“ svarede lille Dorrit.

„Henry holder af ham og vil ikke tro noget ondt om ham; han er selv saa højmodig og aaben. Men De og jeg, vi vide at bedømme ham efter hans Fortjenester. Han paastod over for Henry, at Hunden allerede var forgivet, den Gang den blev saa underlig og for løs paa ham. Henry tror det. Jeg ser, at han lytter, men han kan ikke høre os. Far vel, kære Veninde!“

Disse sidste Ord blev sagt højt, da den aarvaagne Blandois standsede, drejede Hovedet og saa paa dem fra Foden af Trappen. Uagtet han havde den høfligste Mine, saa han dog saaledes ud, at ingen sand Menneskeven kunde have ønsket sig bedre end at faa Lov til at binde en stor Sten om hans Hals og kaste ham ud i Vandet, der flød forbi den mørke, hvælvede Gang, hvor han stod. Men da der ingen saadan Menneskeslægtens Velgører var til Stede, hjalp han Mrs. Gowan ned i hendes Baad og blev staaende, indtil den roede bort, hvorpaa han gik ned i sin egen Baad og fulgte bagefter.

Det var undertiden forekommet lille Dorrit, og det forekom hende nu atter, medens hun igen gik op ad Trappen, at han alt for let havde faaet Adgang til hendes Faders Hus. Men saa mange andre forskellige Mennesker havde paa Grund af Mr. Dorrits Delagtighed i sin ældste Datters Selskabsmani gjort det samme, at det næppe kunde betragtes som en Undtagelse. Huset Dorrit var blevet grebet af et sandt Raseri efter at gøre Bekendtskaber, som de kunde imponere med deres Rigdom og Anseelse.

I det hele taget forekom det lille Dorrit, at det Selskab, hvori de levede, i høj Grad mindede om en finere Udgave af Marshalsea Fængsel. En Mængde Mennesker syntes at være komne til Udlandet, omtrent ligesom Folk var komne i Fængslet, paa Grund af Gæld, Dovenskab, Slægtskab, Nysgerrighed

og en almindelig Uskikkethed til at trives hjemme. De førtes til disse udenlandske Byer under Bevogtning af Kurerer og stedlige Ledsagere, ganske som Skyldnerne var blevne førte til Fængslet. De luskede om i Kirkerne og Billedgallerierne næsten paa samme kedelige Maner som i Fængselsgaarden. De vilde i Almindelighed bort igen i Morgen eller i næste Uge, vidste sjælden rigtig, hvad de selv vilde, og gjorde sjælden, hvad de sagde, de vilde gøre; ogsaa i alt dette havde de megen Lighed med Gældsfangerne. De betalte daarlige Lejligheder dyrt og rev ned paa et Sted, som de foregav at synes om, akkurat ligesom i Marshalsea Fængslet. Naar de tog bort, misundtes de af Folk, som blev tilbage, og lod, som om de ikke brød sig om at komme bort, og ogsaa det var ogsaa altid Tilfældet i Marshalsea Fængslet. De førte altid visse Ord og Talemaader i Munden, der var lige saa ejendommelige for Turisterne, som „Stiftelsen“ og „Hyggeligheden“ var for Fængslet. De kunde lige saa lidt slaa sig til Ro ved noget, som Gældsfangerne; de demoraliserede næsten hverandre ligesom Gældsfangerne, og de bar sjukskede Klæder og forfaldt til en uordentlig Levemaade — stadig ligesom Folkene i Marshalsea Fængslet.

Tiden for Familiens Ophold i Venezia løb omsider ud, og den begav sig til Rom. De kom igennem lignende Byer og Egne, som tidligere, kun blev de mere og mere smudsige og kummerlige, jo længere de kom frem, og til sidst var endog selve Luften forpestet. Endelig naaede de Rom. En smuk Lejlighed var bleven lejet til dem i Corso'en, og der opslog de deres Bolig i en By, hvor alt syntes at gøre sig Umage for at staa stille paa Ruinerne af andre Ting — med Undtagelse af Vandet, der ifølge de evige Love sprudlede og skummede fra de mange herlige Fontæner.

Her forekom det lille Dorrit, at Marshalsea Aanden i deres Selskabskreds undergik en Forandring, og at Pudder og Præken fik Overmagten. Enhver gik omkring i St. Peterskirken og Vatikanet paa en andens Træben og sigtede enhver synlig Genstand gennem en andens Sigte. Ingen sagde, hvad noget var, men alle sagde, hvad Folk som Mrs. General, Mr. Eustace og andre sagde, at det var. Den hele Skare af rejsende syntes at være en Samling af frivillige, svinebundne Menneskeofre, der overgav sig til Mr. Eustace og hans Følgesvende for at faa deres aandelige Indvolde ordnede efter dette hellige Præsteskabs Smag. Imellem de forfaldne Levninger af Templer, Grave, Paladser, Senatsale, Teatre og Amfiteatre fra gamle

Dage famlede store Hobe Nutidsmennesker sig forsigtig frem med bundne Tunger og tildækkede Øjne, idet de uophørlig gentog Pudder og Præken for at sætte deres Mund i Lave efter den vedtagne Form. Mrs. General var i sit rette Element. Ingen havde en Mening. Rundt omkring hende foregik der en Pole-ren efter en forbavsende Maalestok, uden at nogen havde Mod til at tale fra Leveren.

Ganske kort efter deres Ankomst fremstillede Pudder og Præken sig i en ny Skikelse for lille Dorrit. De fik et Besøg af Mrs. Merdle, som denne Vinter forestod dette omfattende Livsdepartement i den evige Stad, og den behændige Maade, hvorpaa hun og Fanny ved denne Lejlighed fægtede med hinanden, fik hendes stille, lille Søster til at blinke, som om de havde brugt glimtende Kaarder.

„Jeg er saa henrykt,“ sagde Mrs. Merdle, „over at forny et Bekendtskab, der begyndte under saa ugunstige Varsler i Martigny.“

„I Martigny, ja,“ sagde Fanny. „Fortryllet!“

„Af min Søn Edmund Sparkler hører jeg,“ sagde Mrs. Merdle, „at han har benyttet sig af denne tilfældige Anledning. Han er kommen tilbage, aldeles henrykt over Venezia.“

„Virkelig?“ svarede den ligegyldige Fanny. „Var han der længe?“

„Jeg kunde henvise dette Spørgsmaal til Mr. Dorrit,“ sagde Mrs. Merdle; „Edmund har jo væsentlig ham at takke for, at hans Ophold har været saa behageligt.“

„Aah, tal aldrig derom,“ sagde Fanny. „Jeg tror, at Fader havde den Fornøjelse at indbyde Mr. Sparkler et Par Gange — men det siger intet. Vi saa saa mange Mennesker hos os og holdt saa aabent Hus, at naar han havde denne Fornøjelse, har det ikke det allermindste at sige.“

„Med Undtagelse af, mit Barn,“ sagde Mr. Dorrit, „med Undtagelse af, at den skaffede mig den sjældne Glæde at vise, om det ogsaa kun var i al Beskedenhed — ha hm — den Højagtelse, jeg, ligesom alle andre, nærer for en saa ophøjet og fyrstelig Person som Mr. Merdle.“

„Mr. Merdle,“ ytrede Fanny, ligesom for at skyde Mr. Sparkler i Baggrunden, „er et af Faders staaende Emner, maa De vide, Mrs. Merdle.“

„Det har — hm — smertet mig, Frue,“ sagde Mr. Dorrit, „at høre af Mr. Sparkler, at der ikke er nogen stor Sandsynlighed for, at Mr. Merdle kommer til Udlandet.“

„Han er virkelig saa optagen og overhængt,“ svarede Mrs. Merdle, „at jeg frygter for, at det ikke kan lade sig gøre. I flere Aar har han ikke været i Stand til at gøre en Udenlandsrejse. De, Miss Dorrit, har nok i lang Tid opholdt Dem i Udlandet?“

„Ak Gud, ja,“ drævede Fanny med den største Fripostighed; „Masser af Aar.“

„Det kunde jeg nok tænke,“ sagde Mrs. Merdle.

„Jeg haaber imidlertid,“ tog Mr. Dorrit atter til Orde, „at om jeg end ikke faar den — hm — store Lykke at gøre Mr. Merdles Bekendtskab paa denne Side Alperne eller Middelhavet, skal jeg dog have den Ære ved min Tilbagekomst til England. Det er en Ære, som jeg meget længes efter og vil sætte særlig Pris paa.“

„Merdle,“ sagde Mrs. Merdle, der beundrende havde betragtet Fanny gennem sin Lorgnet, „vil sikkert ikke paaskønne den mindre.“

Lille Dorrit, der endnu stadig var takkefuld og ensom, skønt ikke længer ene, ansaa i Førstningen dette ikke for andet end Pudder og Præken; men da hendes Fader, efter at de havde været i et glimrende Selskab hos Mrs. Merdle, ved deres eget Familiefrokostbord atter kom tilbage til sit Ønske om at gøre Mr. Merdles Bekendtskab i den Bihensigt at drage Nytte af denne vidunderlige Mands Raad angaaende Anbringelsen af sin Formue, begyndte hun at tro, at der dog var Mening deri, og selv at blive nysgerrig efter at faa Tidens skinnende Lys at se.

OTTENDE KAPITEL.

Enkefru Gowan mindes om, at det aldrig gaar.

Medens Venezias Vande og Roms Ruiner soledede sig til Underholdning for Familien Dorrit og daglig karrikeredes af utallige rejsende Blyanter, hamrede Firmaet Doyce & Clennam væk i det „Blødende Hjerte“, hvor man i Arbejdstimerne hørte Malmets runge.

Den unge Kompagnon havde i Tidens Løb faaet Forretningen i en god Gænge, og efter at have faaet Frihed til at ofre sig for sine sindrige Opfindelser, havde den ældre bidraget meget til at give Fabrikken større Anseelse. Som en opfindsom Mand maatte han nødvendigvis kæmpe med alle de Hindringer, som de styrende Magter i lang Tid paa nogen mulig Maade havde været i Stand til at lægge i Vejen for den Klasse Syndere, hvortil han hørte; men det var ikke andet end simpel Nødværge fra Magternes Side, eftersom hvorledes det skulde gøres aabenbart maatte betragtes som den naturlige og dødelige Fjende af hvorledes det ikke skulde gøres. Dette var Grundlaget for det vise System, som Omsvøbsdepartementet holdt paa med Hænder og Fødder.

Daniel Doyce fandt sig rolig i sin Stilling med alle dens Møjsommeligheder og arbejdede støt videre for Arbejdets egen Skyld, og idet Clennam opmuntrede ham med sin hjertelige Samvirken, var han ham en moralsk Støtte, foruden at han gjorde god Nytte i Forretningen. Foretagendet blomstrede og Kompagnonerne var udmærkede Venner.

Men Daniel kunde ikke glemme sin mangeaarige Plan. Det kunde man fornuftigvis heller ikke vente; thi havde han saa let kunnet glemme den, vilde han aldrig have kunet undfange eller haft Taalmodighed og Udholdenhed til at udarbejde den. Saaledes tænkte Clennam, naar han undertiden om Aftenen saa ham betragte Modellerne og Tegningerne og, idet han gemte dem igen, trøste sig ved sukkende at mumle, at Tingen var lige saa rigtig som altid.

Ikke at have vist Deltagelse for saa megen Anstrengelse og Skuffelse vilde have været at svigte, hvad Clennam betragtede som henhørende til sit Kompagniskabs stiltiende Forpligtelser. Denne Følelse vakte paa ny hans Interesse for Sagen, som var bleven vakt uden for Døren til Omsvøbsdepartementet. Han bad sin Kompagnon forklare Opfindelsen for ham, „men De maa være overbærende, Doyce, og huske paa, at jeg ikke er Fagmand,“ sagde han.

„Ikke Fagmand?“ sagde Doyce. „De vilde være bleven en dygtig Fagmand, hvis De havde lagt Dem efter det. De har saa godt et Hoved som nogen til at forstaa den Slags Ting.“

„Men et aldeles uvidende, maa jeg desværre tilføje.“

„Det ved jeg ikke noget af,“ svarede Doyce, „og det maa De heller ikke sige. Intet Menneske med Forstand og almindelig Dannelse, og som selv har dannet sig, kan kaldes helt

uvidende om noget. Jeg er ingen særlig Ynder af Hemmelighedskræmmeri. Naar jeg kan faa Lov at give en upartisk og tydelig Forklaring, vil jeg lige saa gerne lade mig bedømme af den ene som af den anden Klasse Mennesker, naar de bare havde den Egenskab, som jeg har nævnt.“

„I ethvert Tilfælde,“ sagde Clennam — „dette klinger, som om vi sagde hinanden smukke Ting; men det ved vi, at vi ikke gør — i hvert Tilfælde faar jeg sikkert en saa tydelig Forklaring, som der kan gives.“

„Godt,“ sagde Doyce paa sin støtte, rolige Maade, „jeg skal gøre mit Bedste.“

Han havde den Evne, som ofte findes forenet med en saadan Karakter, at kunne forklare, hvad han selv fattede og mente, med den samme Styrke og Tydelighed, hvormed det fremstillede sig for hans egne Tanker. Hans Bevisførelse var saa klar og simpel, at man ikke let kunde misforstaa ham. Der var næsten noget latterligt i at tænke sig, at han kunde have faaet Ord for at være en Drømmer, naar man saa den Skarp-synethed og Sikkerhed, hvormed hans Øje og Tømmelinger vandrede hen over Tegningerne, hvor taalmodig de dvælede paa visse bestemte Steder, hvor omhyggelig de vendte tilbage til andre Steder, der trængte til nærmere Forklaring, og den sindige Maade, hvorpaa han paa ethvert vigtigt Punkt godtgjorde og beviste enhver Ting, førend han gik et Skridt videre. Den Maade, hvorpaa han holdt sig selv i Baggrunden, var næppe mindre mærkelig. Han sagde aldrig: Jeg opdagede denne Anvendelse eller opfandt denne Sammensætning, men fremviste det hele, som om den guddommelige Kunstner havde skabt det, og han selv kun tilfældigvis fundet det. Saa beskeden var han, et saa velgørende Anstrøg af Ærbødighed blandede der sig i hans stille Beundring for Opfindelsen, og saa trygt overbevist var han om, at den støttede sig paa uforkrænkelige Love.

Ikke alene den Aften, men flere Aftener i Træk var Clennam helt optagen af denne Undersøgelse. Jo dybere han kom ind paa den, og jo oftere han betragtede det bøjede graa Hoved og de kloge Øjne, som tindrede af Glæde og Stolthed, des mindre kunde han forsone sig med Tanken om at opgive Sagen uden et Forsøg endnu. Omsider sagde han: „Det var altsaa kommet dertil, at man enten maatte lade det hele gaa i Hundene ligesom saa meget andet eller begynde forfra igen?“

„Ja,“ svarede Doyce, „dertil har alle disse høje Herrer bragt det efter noget over ti Aars Farløb.“

„Nogle herlige Karle!“ sagde Clennam bittert.

„Saaledes gaar det jo altid,“ svarede Doyce. „Det kan ikke nytte at gøre sig til Martyr; der er saa mange andre, der har haft den samme Skæbne.“

„Opgive det eller begynde forfra igen?“ sagde Clennam grublende.

„Det var netop Enden paa Visen,“ sagde Doyce.

„Saa, min Ven,“ udbrød Clennam, idet han sprang op og greb hans barkede Haand, „begynder vi forfra igen!“

Doyce saa forskrækket paa ham og svarede usædvanlig hurtigt: „Nej, nej. Det er bedre at opgive det, meget bedre at opgive det. De glemmer, min gode Clennam, at jeg *har* opgivet det. Det er forbi!“

„Ja, Doyce,“ svarede Clennam, „forbi for Deres Vedkommende, men ikke for mit. Jeg er yngre end De; jeg har kun en Gang sat min Fod i det herlige Departement og har stort Mod paa at prøve en Dyst med dem. Man kan jo altid prøve. De skal kun passe Deres Arbejde ligesom hidtil. Og jeg vil foruden mit sædvanlige Arbejde stræbe efter at skaffe Dem Deres Ret. Kan jeg ikke bringe Dem Meddelelse om, at jeg har haft Held med mig, skal De ikke høre mere derom.“

Daniel Doyce strittede endnu imod og indvendte atter og atter, at de helst maatte opgive det, men det var naturligt, at han lidt efter lidt lod sig overtale af Clennam og til sidst gav efter. Arthur tog altsaa igen fat paa det langvarige og haabløse Arbejde at kæmpe for at faa Bugt med Omsvøbsdepartementet.

Venteværelserne i dette Departement begyndte snart at blive vante til hans Nærværelse, og han blev i Almindelighed ført ind i dem af Dørvogterne, omtrent ligesom en Lommetyv bliver ført ind paa et Politikammer, kun med den Forskel, at Formaalet for den sidstnævnte Klasse offentlige Anstalter er at holde fast paa Lommetyven, hvorimod Omsvøbsdepartementets Formaal var at blive Clennam kvit. Han var imidlertid fast besluttet paa ikke at slippe det store Departement, og som en Følge deraf begyndte igen den gamle Historie med at udfylde Blanketter, veksle Breve, skrive Indstillinger, opsætte Betænkninger, underskrive, kontrassegnere, referere forfra og bagfra, paa Krys og paa tværs.

Her kommer vi til et Træk ved Omsvøbsdepartementet,

som ikke tidligere er bleven omtalt. Naar dette fortræffelige Departement kom i Forlegenhed og af et eller andet rasende Parlamentsmedlem, hvem de mindre Barnacler havde mistænkt for at være besat af Djævelen, blev angrebet, ikke paa Grund af noget særligt Tilfælde, men som en komplet vederstyggelig og daarekisteagtig Institution, plejede den velbaarne eller højvelbaarne Barnacle, som repræsenterede det i Parlamentet, at slaa dette Medlem flad med en Oversigt over den Masse Sager, der var bleven ekspederet i Departementet. Da optraadte den velbaarne eller højvelbaarne Barnacle med et Papir med nogle Talstørrelser, hvorpaa han med Forsamlingens Tilladelse vilde henlede dens Opmærksomhed. Da raabte de underordnede Barnacler paa Kommando: „Hør, hør!“ og „Læs!“ Da saa den velbaarne Barnacle af dette lille Dokument, der vilde kunne overbevise selv det mest forstokkede Sind (haanlig Latter og Bifaldsraab fra Barnacle-Ynglen), at dette saa stærkt bagvadskede Departement (Bifald) alene i det sidste halve Finansaar havde skrevet og modtaget femten Tusinde Breve (lydeligt Bifald), fireogtyve Tusinde Indstillinger (endnu stærkere Bifald) og toogtredive Tusinde femhundrede og sytten Rapporter (vill-somt Bifald). Ja, en skarpsindig Mand, der stod i Forbindelse med Departementet og selv var en fortjent Embedsmand, havde vist ham den Tjeneste at anstille en interessant Beregning over det Kvantum Skrivematerialier, der i samme Tid var bleven forbrugt der. Den var optagen i det samme korte Dokument, og han vilde deraf anføre den slaaende Kendsgerning, at man med de i Statens Tjeneste anvendte Folioark vilde kunne bedække Fortovene paa begge Sider af Oxford Street fra den ene Ende til den anden, og at der endda blev henvend en Fjerdingvej tilovers til Parken (umaadeligt Bifald og Latter), medens der af røde Bændler var blevet brugt saa mange, at de kunde ophænges i smukke Guirlander lige fra Hjørnet af Hyde Park til Posthuset. Og under et Udbrud af officiel Jubel satte derpaa den velbaarne eller højvelbaarne Barnacle sig ned, medens det ulykkelige Medlem laa slagen paa Valpladsen. Efter denne eksemplariske Afstraffelse vilde ingen være dumdristig nok til at lade falde et Vink om, at jo mere Omsvøbsdepartementet gjorde, des mindre blev der udrettet, og at den største Velgering, det kunde vise en ulykkelig Almenhed, vilde være slet intet at gøre.

Arthur Clennam havde nu begge Hænder fulde, efter at han havde faaet dette ekstra Hverv — under et saadant Hverv

var mangan en tjenstdygtig Mand død før hans Tid — og han førte nu et lidet afvekslende Liv. Regelmæssige Besøg i hans Moders triste Sygeværrelse og lige saa regelmæssige Besøg hos Meagles i Twickenham var i lang Tid hans eneste Adspredelse.

Han savnede lille Dorrit grumme meget. Han havde været forberedt paa at savne hende meget, men ikke saa meget. Først Erfaringen lærte ham til fulde, hvilken Tomhed der var opstaaet i hans Liv, siden hendes lille velbekendte Skikkelse var bleven taget fra ham. Han følte ogsaa, at han maatte opgive Haabet om atter at se den tomme Plads udfyldt, da han kendte Familiens Karakter tilstrækkelig til at vide, at han og hun var udskilte ved en dyb Kløft. Han tænkte med Vemod tilbage paa den Interesse, han havde næret for hende, og hendes trygge Tillid til ham, saa hurtig var de blevene omfavnede, saa hurtig var de gledne over i Forbigangenheden med andre skønne Drømme.

Da han modtog hendes Brev, blev han stærkt bevæget, men indsaa ikke des mindre, at det ikke alene var Afstanden, der skilte dem. Det hjalp ham til en klarere og skarpere Opfattelse af den Plads, Familien tildelte ham; han saa, at hun hemmelig bevarede ham i kærligt og taknemmeligt Minde, og at de andre hadede ham tillige med Fængslet og alt, hvad dertil hørte.

Under alle disse Grublerier, som hver Dag i hans Liv opfyldte hans Tanker, tænkte han dog paa hende paa den gamle Maade. Hun var hans uskyldige Veninde, hans skrøbelige Barn, hans kære lille Dorrit. Netop disse forandrede Forhold passede saa forunderlig godt sammen med hans Vane at betragte sig som langt ældre, end han virkelig var, hvortil Spiren var bleven lagt hin Aften, da Strømmen førte Roserne bort. Han tænkte paa hendes Fremtid og paa, hvem der skulde blive hendes Mand, med en Deltagelse, der vilde have presset den sidste Draabe af Haab ud af hendes Hjerte og knust det.

Alle hans Omgivelser bidrog til at bestyrke ham i den Vane at betragte sig som en gammel Fyr, hvis Hjerte var dødt for alle saadanne Længsler som dem, han havde bekæmpet over for Minnie Gowan. Hans Forhold til hendes Fader og Moder var som en Svigersøns, der var bleven Enkemand. Havde den Tvillingsøster, der var død, levet længe nok til at gaa bort i sin fagreste Ungdom, og han været hendes Ægtefælle, vilde hans Omgang med Mr. og Mrs. Meagles sandsynligvis have været

ganske anderledes, end den nu var. Dette hjalp uformærket til at rodfæste det Indtryk hos ham, at han var færdig med denne Side af Livet.

Han hørte dem altid sige om Minnie, at hun i sine Breve skildrede, hvor lykkelig hun var, og hvor højt hun elskede sin Mand, men naar dette Emne kom paa Bane, saa han altid den gamle Sky paa Meagles's Ansigt. Efter Brylluppet havde Meagles aldrig været fuldt saa straalende som før dette. Han havde aldrig ganske forvundet Skilsmissen fra Pet; han var den samme aabne, gemytlige Fyr, men hans Ansigt havde dog altid et Udtryk, som om han bar paa et Savn.

Medens Clennam en Vinter-Eftermiddag var ude paa Landstedet, kørte Enkefru Gowan op for Døren i Ekvipagen fra Hampton Court for at bære Mr. og Mrs. Meagles med et Besøg.

„Naa, hvorledes har saa Svigerpapa og Mama det?“ sagde hun opmuntrende til de sølle borgerlige Mennesker. „Naar har De sidst hørt fra min stakkels Dreng“

Min stakkels Dreng var hendes Søn, og denne Benævnelse vedligeholdt paa en fin Maade Skinnet af, at han var falden som Offer for de Meagleske Planer.

„Og den lille Skønhed?“ sagde Mrs. Gowan. „Har De hørt senere fra hende, end jeg?“

Hvilket ligeledes paa en fin Maade antydede, at hendes Søn var bleven fængslet af Skønhed alene og under dens Trylleri havde givet Slip paa alle Slags jordiske Goder.

„Ja,“ sagde Mrs. Gowan uden at ænse de Svar, hun fik, „det er en ubeskrivelig Trøst at vide, at de stadig er lykkelige. Min stakkels Dreng er saadant et uroligt Hoved og har været saa vant til at tumle sig i Verden og være forgudet af saa mange Mennesker, at det er en mageløs Trøst. De er sagtens saa fattige som Kirkerotter?“

Meagles, der blev noget befippet over dette Spørgsmaal, svarede: „Det vil jeg ikke haabe, Frue. Jeg haaber, at de kommer ud af det med deres smaa Indtægter.“

„Aa! min bedste Meagles,“ svarede Damen, idet hun slog ham paa Armen med den grønne Vifte og derpaa behændigt holdt den for Munden for at skjule sin Gaben, „hvor kan De som Verdensmand og Forretningsmand — for De ved, at De er Forretningsmand, og det en hel Del for meget for os, som ikke er det —“

Hvilket skulde sige saa meget som, at Meagles var en snu Krabat.

„— Hvor kan De tale om, at de skulde komme ud af det med deres smaa Indtægter? Min stakkels kære Dreng! At tænke sig ham komme ud af det med nogle hundrede Pund! Og den lille Skønhed! At tænke sig hende holde Hus! Nej, lad os nu være Mennesker!“

„Frue,“ sagde Meagles alvorlig, „jeg maa desværre indrømme, at Henry lever over sine Midler.“

„Min kære, gode Mand — jeg bruger ingen Ceremonier, da vi paa en Maade er i Slægt med hinanden — ja vist saa, min gode Mr. Meagles,“ udbrød Mrs. Gowan oprømt, som om hun aldrig før havde tænkt over denne latterlige Tilfældighed, „paa en Maade i Slægt med hinanden! Min kære, gode Mand, man kan her i denne Verden heller ikke faa alt efter sit eget Hoved.“

Meningen var atter tydelig nok, idet hun paa en fin Maade lod Meagles forstaa, at han havde haft et glimrende Held med sine underfundige Planer. Mrs. Gowan fandt Snerten saa god, at hun dvælede ved den og gentog: „Ikke *alt*. Nej, nej, her i denne Verden da vi ikke vente os *alt*, min gode Meagles.“

„Tør jeg da spørge, Frue,“ sagde Meagles med lidt stærkere Farve i Kinderne, „hvem der venter sig alt?“

„Aa ingen, ingen!“ sagde Mrs. Gowan. „Jeg vilde have sagt — men De bragte mig ud af det. Hvad var det nu, jeg vilde have sagt?“

Hun sænkede sin store grønne Vifte og saa tankefuldt paa Meagles, hvilket ikke bidrog til at afkøle dennes noget ophidsede Sindsstemning.

„Aa, nu ved jeg det!“ udbrød Mrs. Gowan. „De maa huske paa, at min stakkels Dreng altid har været vant til at gøre sig store Forventninger. Maaske er de blevne opfyldte, maaske ikke —“

„Saa lad os da sige, at de ikke er blevne opfyldte,“ ytrede Meagles.

Enkefruen tilkastede ham et vredt Blik, men rystede det af med sit Hoved og sin Vifte og fortsatte i samme Tone som før.

„Det gør ingen Forskel. Min stakkels Dreng har været vant til sligt, og De vidste det naturligvis og var forberedt paa Følgerne. Jeg for mit Vedkommende forudsaa stadig klart Følgerne og er ikke overrasket. De maa heller ikke blive overrasket, eller rettere, kan ikke være det, De maa have været forberedt derpaa.“

Meagles saa paa sin Kone og Clennam, bed sig i Læben og hostede.

„Og nu faar min stakkels Dreng at vide,“ vedblev Mrs. Gowan, „at han maa være forberedt paa et Barn og alle de Udgifter, der følger med en saadan Forøgelse af hans Familie! Stakkels Henry! Men det lader sig nu ikke ændre. Men tal bare ikke om at leve over sine Midler, som om det var noget helt nyt, det vilde virkelig være for meget.“

„For meget, Frue?“ sagde Meagles, som om han søgte en Forklaring.

„Naa, naa!“ sagde Mrs. Gowan, idet hun med en udtryksfuld Bevægelse med sin Haand satte ham i hans underordnede Stilling. „For meget for min stakkels Drengs Moder at finde sig i, nu da det er kommet saa vidt. De er nu engang gifte, og det kan ikke gøres om. Naa, naa, det ved jeg! De behøver ikke at fortælle mig det, jeg ved det meget godt. Hvad var det, jeg sagde? At det var en stor Trøst, at de stadig var lykkelige. Det er at haabe, at de fremdeles vedbliver at være lykkelige. Det er at haabe, at det smukke Barn vil gøre alt, hvad hun formaar, for at gøre min stakkels Dreng lykkelig og tilfreds. Det er bedst ikke at tale mere derom. Vi har aldrig set og vil heller aldrig se denne Sag fra den anden Side. Naa, naa, lad det nu være godt!“

Da Mrs. Gowan nu havde sagt alt, hvad hun kunde sige for at hæve sin vidunderlig mytiske Stilling og advare Meagles om, at han ikke maatte tro, at han kunde købe den Ære, der var overgaaet ham, for ingenting, var hun virkelig villig til at slaa en Streg over Resten. Havde Meagles givet efter for et bøn-faldende Blik af sin Kone og en udtryksfuld Bevægelse af Clennam, vilde han have ladet hende blive i uforstyrret Nydelse af denne Sindstilstand. Men Pet var hans Øjsten og hans Hjertes Stolthed, og kunde han have forsvaret hende trofastere eller elsket hende højere end den Gang, da hun var Solstraalen i hans Hjem, vilde det være nu, da hun var tabt for det.

„Mrs. Gowan,“ sagde Meagles, „hele mit Liv igennem har jeg været en ligefrem Mand. Vilde jeg derfor bruge fornemme Spilfægterier — lige meget enten mod mig selv eller andre — vilde det sandsynligvis ikke lykkes mig.“

„Sandsynligvis ikke, bedste Meagles,“ svarede Enkefruen med et hudsaligt Smil, men samtidig traadte Rosenskæret paa hendes Kind lidt stærkere frem, idet Partiet udenom blev blegere.

„Derfor, min gode Frue,“ sagde Meagles, som havde stor Møje med at beherske sig, „haaber jeg, at jeg uden Fortrydelse tør frabede mig alle saadanne Spilfægterier.“

„Jeg forstaar ikke Deres gode Mand,“ bemærkede Mrs. Gowan til Mrs. Meagles.

At hun henvendte sig til denne, var en List for at drage hende ind i Samtalen, faa en Disput med hende og overvinde hende. For at forebygge dette lagde Meagles sig imellem.

„Moder,“ sagde han, „du er uerfaren, og Partiet er ikke lige. Jeg maa bede dig holde dig rolig. Naa, Mrs. Gowan, naa! Lad os prøve paa at være fornuftige og ikke blive hidsige; lad os prøve paa at være upartiske. Naar De ikke vil beklage Henry, skal jeg ikke beklage Pet. Og vær ikke ensidig, bedste Frue; det er ikke betænksomt, det er ikke smukt. Lad os ikke sige, at vi haaber, at Pet vil gøre Henry lykkelig, eller at Henry vil gøre Pet lykkelig“ — Meagles saa selv ikke lykkelig ud, idet han udtalte disse Ord — „men at vi haaber, at de vil gøre hinanden lykkelige.“

„Ja rigtigt, og lade det være nok dermed, Fader,“ sagde den skikkelige, velvillige Mrs. Meagles.

„Nej, Moder, nej,“ svarede Meagles, „ikke saa ganske. Jeg kan ikke lade det være nok dermed, jeg maa endnu sige et Par Ord. Jeg tror ikke, at jeg er særlig stikken, Mrs. Gowan. Jeg tror ikke, at jeg ser ud dertil.“

„Nej, det gør De virkelig ikke,“ sagde Mrs. Gowan og rystede for Eftertrykkets Skyld baade paa Hovedet og med Viften.

„Tak, Frue; det glæder mig. Men desuagtet føler jeg mig — jeg vil nødig bruge stærke Udtryk — skal jeg sige saaret?“ spurgte Meagles paa een Gang frimodig og maadeholdent og med en forsonlig Klang i Stemmen.

„Sig, hvad De vil,“ svarede Mrs. Gowan, „det er mig fuldstændig ligegyldigt.“

„Nej, saaledes maa De ikke tale,“ bad Meagles; „det er ikke venligt svaret. Jeg føler mig lidt saaret, naar jeg hører Hentydninger til, at vi kunde forudse Følgerne, at det nu er for sildigt, og saa fremdeles.“

„Gør De, min gode Meagles?“ sagde Mrs. Gowan. „Det undrer mig slet ikke,“

„Jeg havde dog haabet,“ indvendte Meagles, „at De i det mindste vilde være bleven forundret, da det ikke er smukt med Forsæt at saare mig paa et saa ømt Punkt.“

„Jeg er da ikke ansvarlig,“ sagde Mrs. Gowan, „for Deres Samvittighed.“

Stakkels Meagles var lige ved at tabe baade Næse og Mund af Forbavselse.

„Hvis De uheldigvis føler Dem truffen, min gode Meagles,“ vedblev Mrs. Gowan, „saa er det virkelig ikke min Skyld.“

„Men du gode Gud, Frue!“ udbød Meagles, „det er jo det samme, som at sige —“

„Naa, naa, min gode Meagles,“ sagde Mrs. Gowan, der blev paafaldende rolig og forekommende, hver Gang Meagles blev varm, „for at forebygge Misforstaaelser er det maaske bedst, at jeg taler selv, for ikke at ulejlige Dem med at tale for mig. Det er det samme som at sige, begyndte De. Med Deres Tilladelse vil jeg slutte Sætningen. Det er det samme som at sige, at jeg fra først til sidst stadig modsatte mig dette Parti og først langt om længe meget ugerne gav mit Samtykke til det.“

„Moder,“ udbød Meagles, „hører du det? Arthur, hører De det?“

„Da Værelset har en meget passende Størrelse,“ sagde Mrs. Gowan og saa sig om, medens hun viftede sig, „og i enhver Retning egner sig ganske udmærket til at føre en Konversation i, skulde jeg tro, at man kan høre mig overalt.“

Nogle Øjeblikke forløb i Tavshed, førend Meagles kunde faa sig sat saa fast paa sin Stol, at han kunde være sikker paa ikke at fare op ved det første Ord, han sagde. Endelig sagde han: „Frue, jeg vil meget nødig rippe op deri, men jeg maa minde Dem om, hvad jeg hele Tiden mente om denne ulykkelige Sag, og hvorledes jeg stillede mig til den.“

„Aa bedste Ven,“ sagde Mrs. Gowan smilende og rystede bebrejdende paa Hovedet, „det vidste jeg altsammen udmærket godt, forsikrer jeg Dem.“

„Jeg havde aldrig,“ sagde Meagles, „vidst, hvad det var at være ulykkelig, før den Tid. Det var en saadan Sorgens Tid for mig, at —.“ At Meagles, kort sagt, ikke kunde sige mere om den, men holdt sit Lommetørklæde for Ansigtet.

„Jeg forstod det hele saa godt,“ sagde Mrs. Gowan, idet hun rolig saa ud over sin Vifte. „Da De har appelleret til Mr. Clennam, tør jeg maaske ogsaa appellere til ham. Han ved, om jeg taler sandt eller ikke.“

„Jeg vil meget nødig,“ sagde Clennam, medens alle Parter saa paa ham, „tage Del i denne Diskussion, og det saa meget

mere, som jeg ønsker at bevare den bedste Forstaaelse med Mr. Henry Gowan. Jeg har mine gode Grunde dertil. Under en Samtale med mig, førend Brylluppet fandt Sted, mistænkte Mrs. Gowan min Ven her for at arbejde paa at faa Partiet i Stand, og jeg søgte at bringe hende ud af hendes Vildfarelse. Jeg forestillede hende, at jeg vidste, som sandt var, at han baade i Ord og Gerning af alle Kræfter modsatte sig det."

„Ser De?“ sagde Mrs. Gowan, idet hun strakte sine Hænder mod Meagles, som om hun var Retfærdigheden selv og opfordrede ham til at gaa til Bekendelse, da han ikke havde noget at holde sig til. „Ser De? Meget vel! Og nu, kære Venner,“ her stod hun op, „maa det være mig tilladt at gøre Ende paa denne livlige Ordstrid. Jeg vil ikke sige et Ord om dens Berettigelse. Jeg vil kun sige, at den er et Bevis paa, hvad man ved af Erfaring, at saadant noget aldrig svarer Regning — at det, som min stakkels Dreng selv vilde sige, aldrig betaler sig — at det, med eet Ord, aldrig gaar.“

Meagles spurgte, hvad for noget.

„Det er forgæves,“ sagde Mrs. Gowan, „at Folk søger at gaa i Spænd sammen, naar de har en saa himmelvidt forskellig Fortid; naar de tvinges ind paa Livet af hinanden ved en saadan Tilfældighed som et Ægteskab, og naar de ikke kan betragte den uheldige Omstændighed, der har bragt dem sammen, i det samme Lys. Det gaar aldrig.“

„Tillad mig at sige, Frue —“ begyndte Meagles.

„Nej, lad være,“ svarede Mrs. Gowan. „Hvad nytter det? Det er en afgjort Sag. Det gaar aldrig. Jeg vil derfor med Deres Tilladelse gaa *min* Vej, saa kan De gaa Deres. Det skal altid være mig en Fornøjelse at modtage min stakkels Drengs smukke Kone, og jeg skal altid gøre mig Umage for at staa paa den bedste Fod med hende. Men dette kedelige og halvt familiære og halvt fremmede Forhold, hvor man ikke ved, hvad Fod man staa paa, det er saa meningsløst, at det bliver komisk. Jeg forsikrer Dem, det gaar aldrig.“

Her gjorde Enkefruen smilende et Kniks, snarere for Værelset end for nogen i det, og tog dermed for stedse Afsked med Familien Meagles. Clennam fulgte hende ud til Pilleæskan, som var til Afbenyttelse for alle Pillerne i Hampton Court, og med fornem Sindsro satte hun sig op i Vognen og kørte bort.

Fra nu af fortalte Enkefruen ofte med let og sorgløst Lune sine gode Venner, at hvor megen Umage hun end havde gjort

sig, havde hun fundet det umuligt at omgaas de Mennesker, som var i Familie med Henrys Kone og som havde gjort de fortvivlede Anstregelser for at fange ham. Om hun forud var kommen til det Resultat, at hun ved at blive dem kvit vilde give sin Fremstilling af Sagen mere Relief, spare sig selv en og anden Fortrædelighed og ikke risikere at tabe noget (den lille Skønhed var jo vel gift og blev forgudet af sin Fader), maatte hun selv bedst vide.

NIENDE KAPITEL.

Tattycoram viser sig og forsvinder.

„Ser De, min kære Arthur,“ sagde Meagles den følgende Dags Aften, „Moder og jeg havde talt om alt dette, og vi kunde ikke finde os i at lade det gaa paa den Maade. Dette fornemme Bekendtskab — den elskværdige Dame, som var her i Gaar —“

„Jeg forstaar Dem,“ sagde Arthur.

„Selv en saa forekommende og nedladende Pryd for Samfundet,“ vedblev Meagles, „kunde maaske bagvadske os, er vi bange for. Vi kan finde os i en hel Del for hendes Skyld, Arthur, men det, synes vi dog, vi helst vil være fri for, hvis hun ikke har noget derimod.“

„Godt,“ sagde Arthur; „bliv ved.“

„Ser De,“ vedblev Meagles, „det kunde bringe os i Uvenskab med vor Svigersøn, det kunde maaske endog bringe os i Uvenskab med vor Datter og give Anledning til en hel Del Familievrøvl. Indser De ikke det?“

„Jo vist,“ svarede Arthur; „der er meget i, hvad De siger.“ Han havde skottet til Mrs. Meagles, som altid tog Parti for, hvad der var godt og fornuftigt, og ud af hendes ærlige Ansigt havde der lyst en Bøn om, at han vilde opmuntre Meagles i hans Forsæt.

„Derfor har vi stor Lyst til, Moder og jeg,“ sagde Meagles, „at pakke sammen og endnu en Gang gøre en Afstikker til de brave Marseillanere. Jeg mener, at vi har Lyst til at stikke af, rejse lige igennem Frankrig til Italien og besøge vor Pet.“

„Og jeg tror ikke,“ sagde Arthur, rørt af den moderlige Forventning i Mrs. Meagles's straalende Ansigt, „at De kunde gøre noget bedre. Og spørger De mig om, hvad jeg vilde raade Dem, vilde jeg sige: Rejs i Morgen.“

„Nej virkelig?“ sagde Mr. Meagles. „Det kan man kalde at faa Medhold, ikke sandt, Moder?“

Med et taknemmeligt Blik til Clennam svarede Moder, at det kunde man rigtignok.

„Tingen er desuden, Arthur,“ sagde Mr. Meagles, idet den gamle Sky atter lejrede sig paa hans Ansigt, „at min Svigersøn allerede igen er kommen i Gæld, og at jeg sagtens paa ny maa hjælpe ham. Ogsaa af den Grund er det lige saa godt, at jeg tager derned og tager ham i Skole i al Venskabelighed. Naa, saa er Moder ogsaa saa bekymret for Pets Helbred og bange for, at hun skal føle sig forladt under, hvad der forestaar hende — for Resten er det jo ganske naturligt. Det er jo langt borte, Arthur, og saa fremmed for det stakkels Barn under alt dette. Om der ogsaa bliver sørget nok saa godt for hende, er det dog langt borte. Hjemmet er dog altid Hjemmet, om det ogsaa er aldrig saa fattigt.“

„Altsammen fuldkommen rigtigt,“ bemærkede Arthur, „og lutter gode Grunde til at rejse.“

„Det glæder mig, at De er af samme Mening; det bestemmer mig. Kære Moder, du kan gøre dig færdig. Vi har mistet vor søde lille Tolk — hun talte tre fremmede Sprog aldeles flydende, Arthur; De har selv hørt det mangen en god Gang — og du maa hjælpe mig igennem, Moder, saa godt du kan. Jeg kommer til at behøve en hel Del Hjælp, Arthur,“ sagde Meagles og rystede paa Hovedet. „Jeg snubler over alt, hvad der ikke er et Navneord, og ogsaa det snubler jeg over, naar det hører til de svære.“

„Nu, jeg husker mig om,“ svarede Clennam, „saa har vi jo Cavaletto. Han kan følge med Dem, hvis De vil. Jeg kunde rigtignok ikke godt taale at miste ham, men De bringer ham jo nok i god Behold tilbage igen.“

„Jeg er Dem meget forbunden, min Ven,“ sagde Meagles, „men jeg synes dog ikke om det. Nej, jeg tror, jeg vil lade mig hjælpe igennem af Moder. Caval-looro er Dem saa uundværlig, at jeg ikke holder af at tage ham fra Dem. Desuden er det umuligt at sige, naar vi kommer tilbage, og det kunde ikke gaa an at tage ham med paa ubestemt Tid. Landstedet er ikke, hvad det var. Det rummer vel kun to smaa Mennesker mindre

end før, Pet og den stakkels Tattycoram; men det synes nu saa tomt. Er vi først vel ude af det, kan man ikke vide, naar vi kommer tilbage til det igen. Nej, Arthur, jeg vil lade mig hjælpe igennem af Moder.“

Naar alt kom til alt, var de maaske bedst tjente med at rejse alene, tænkte Clennam, og trængte derfor ikke videre paa.

„Hvis De kunde tage herved og opholde Dem her for en Forandrings Skyld, naar det ikke var Dem til Ulejlighed,“ vedblev Meagles, „vilde det være mig — og Moder med, ved jeg — en kær Tanke, at De bragte lidt Liv med Dem til det gamle Sted, og at der engang imellem var nogen, der saa med venlige Øjne paa Børnene der paa Væggen. De hører saaledes til Stedet, Arthur, og vi vilde alle have været saa lykkelige, hvis det var gaaet som — som, lad os se — hvorledes tegner Vejret til Rejsen?“ Meagles brød af, rømmede sig og stod op for at se ud af Vinduet.

De var enige om, at Vejret lovede godt, og paa dette ufarlige Omraade holdt Clennam Samtalen, indtil den atter var kommen i en roligere Gænge, hvorpaa han lempelig ledede den hen paa Henry Gowan og hans gode Hoved og behagelige Egenskaber, naar man tog ham paa rette Maade. Han dvælede ogsaa ved den Kærlighed, han uomtvistelig nærede for sin Kone. Dette forfejlede ikke sin Virkning paa den brave Meagles, hvem disse Lovtaler opmuntrede i høj Grad, og som tog Moder til Vidne paa, at hans Hjertes eneste og oprigtige Ønske med Hensyn til deres Datters Mand var at komme til at staa paa en venskabelig og fortrolig Fod med ham. Et Par Timer efter begyndte de at dække Møblerne til, for at de ikke skulde tage Skade under Familiens Fraværelse — eller, som Meagles kaldte det, Huset begyndte at sætte Krøllepapir i Haaret — og nogle Dage derefter var Fader og Moder borte; Mrs. Tickit og Dr. Buchan indtog deres sædvanlige Plads bag Jalusiet i Dagligstuen, og Arthurs Fødder raslede ensomt mellem det tørre Løv i Havens Gange.

Da han holdt meget af Stedet, gik der sjælden nogen Uge, uden at han besøgte det. Undertiden tog han alene derned fra Lørdag til Mandag; undertiden fulgte hans Kompagnon med ham, og undertiden strejfede han kun et Par Timers Tid omkring i Haven og Huset for at se, om alt var i Orden, og vendte derpaa tilbage til London. Og Dag ud og Dag ind sad Mrs. Tickit med sine forlorne sorte Krøller og Doktor Buchan ved Dagligstuevinduet og ventede paa Familiens Tilbagekomst.

Ved et af disse Besøg modtog Mrs. Tickit ham med de Ord:

„Jeg har noget at fortælle Dem, Mr. Clennam, som vil overraske Dem.“ Det var noget saa overraskende, at det endog bragte hende bort fra Dagligstuevinduet og ud i Haven, saa snart Clennam gik ind ad Laagen.

„Hvad er det, Mrs. Tickit?“ spurgte han.

Efter at have ført ham ind i Dagligstuen og lukket Døren sagde den trofaste Husholderske. „Har jeg nogen Sinde set det vildledte, bedaaerede Barn, saa jeg hende lyslevende i Tusmørket i Aftes.“

„De mener dog vel aldrig Tatty —“

„Coram? Jo, jeg gør!“ svarede Mrs. Tickit.

„Hvor?“

„Mr. Clennam,“ sagde Mrs. Tickit, „jeg var lidt tung i Hovedet, fordi jeg havde ventet lidt længer end sædvanligt paa min Te, som Mary Jane var ved at skænke. Jeg sov ikke, eller hvad man egentlig kunde kalde, blundede. Man kunde snarere sige, at jeg vaagede med lukkede Øjne.“

„Ja vel,“ sagde Clennam. „Og saa?“

„Og naar jeg sidder saadan,“ vedblev Mrs. Tickit, „behøver jeg næppe at sige Dem, Mr. Clennam, at jeg tænker paa Familien. Thi ens Tanker drejer sig jo altid, hvor langt de end strejfe omkring, mere eller mindre om, hvad der ligger en mest paa Sinde. De gør det af sig selv, og man kan ikke hindre dem deri.“

Med et Nik indrømmede Arthur Rigtigheden af denne Opdagelse.

„Det har De selv følt, tør jeg svare for,“ sagde Mrs. Tickit, „og det har vi alle følt. Lige meget hvad Stilling vi indtager i Livet, saa er vi dog ens i det Kapitel; Tanker er toldfri! — Som sagt, snart tænkte jeg paa et og snart paa et andet og tænkte meget paa Familien, ikke alene saaledes som den nu er, men ogsaa saaledes som den var i gamle Dage. For naar man saaledes begynder at tænke, naar det er ved at blive mørkt, saa er det ligesom de gamle Dage kom tilbage igen, og man maa først sunde sig rigtig, førend man kan sige, hvilket der er hvilket.“

Han nikkede atter af Frygt for at sige noget, som kunde give hendes Snakkesalighed et nyt Udgangspunkt.

„Og da jeg derfor,“ sagde Mrs. Tickit, „plirede med Øjnene og saa hendes Skikkelse titte ind ad Porten, lukkede jeg dem igen uden saa meget som at studse; thi den samme Skikkelse passede saa godt til den Tid, jeg tænkte paa, at det i det Øjeblik ikke faldt mig ind, at hun var forsvunden. Men da jeg saa igen

plirede med Øjnene og saa, at hun ikke var der, saa fik jeg saadan en Forskrækkelse, at jeg sprang op."

„Og løb straks ud?" sagde Clennam.

„Jeg løb ud saa hurtig, som mine Ben kunde bære mig; og vil De tro mig, Mr. Clennam, paa hele den lyse Himmel var der ikke saa meget som en Finger at se af det Pigebarn?"

Uden at gaa nærmere ind paa dette ny Stjernebilledes Fraværelse fra Firmamentet, spurgte Arthur, om hun selv var gaaet uden for Havelaagen.

„Gik frem og tilbage, op og ned," svarede Mrs. Tickit, „men saa intet Spor af hende."

Derpaa spurgte han hende, hvor lang Tid hun troede, at der vel var forløbet imellem de to Pliringer, hun havde mærket. Skønt Mrs. Tickit gav et meget omstændeligt Svar, kunde hun dog ikke give nogen bestemt Oplysning. Det var saa tydeligt, at hun var aldeles i Vilderede med Hensyn til dette Punkt, og at hun var bleven skræmmet op af Søvn, at Clennam var meget tilbøjelig til at anse Synet for en Drøm. Uden at saare Mrs. Tickets Følelser med denne katterske Fortolkning, forlod han Landstedet med denne Overbevisning og vilde sandsynligvis have beholdt den for stedse, naar der ikke snart var indtruffet en Omstændighed, som forandrede hans Mening.

Medens han en Aften gik igennem Strand bag efter Lygte-tænderen, der fik Gasblussene til at springe frem i Taagen, ligesom straalende Solsikker, der pludselig sprang ud, nødtes han til at staa stille, idet Gaden spærredes af en Række Kulvogne, som arbejdede sig op fra Lossepladserne ved Floden. Han var gaaet i sine egne Tanker, og idet han pludselig blev revet ud af dem, saa han sig hurtig om.

Lige foran sig saa han Tattycoram og en fremmed med et paafaldende Ydre. Det var en opløst Person med en krum Næse og et sort Overskæg, hvis Farve var lige saa falsk, som Udtrykket i hans Øjne, og den tunge Kappe bar han, som om han kunde være en Udlænding. Hans Paaklædning og hele Udseende tydede paa, at han var rejsende, og han syntes først for et Øjeblik siden at være truffen sammen med Pigen. Idet han bukkede sig for at kunne høre, hvad hun sagde til ham, saa han sig over sin Skulder med et mistroisk Blik, som om han var bange for, at hans Skridt blev bevogtede. Da var det, at Clennam kom til at se hans Ansigt, medens han lod sine Øjne svæve hen over dem, der gik bagved, uden særlig at fæste dem paa Clennam.

Næppe havde han atter drejet sit Hoved, førend Standsningen ophørte, og Menneskestrømmen bølgede videre. Han holdt endnu stadig Hovedet bøjet og hørte efter Pigen, idet han gik videre ved Siden af hende, og Clennam fulgte bag efter dem med den Beslutning at se, hvorledes det vilde ende og hvor de gik hen.

Næppe havde han taget denne Bestemmelse, førend han igen blev nødsaget til at staa stille. De drejede nemlig pludselig ind i Adelphi — Pigen vidste aabenbart Vej — og gik lige ud, som om de vilde hen til Terrassen, der hænger ud over Floden.

Endnu den Dag i Dag føler man sig her paa dette Sted pludselig fjern fra Tumlen paa den store Hovedgade. De mangfoldige Lyde bliver saa dæmpede, at det er en Forandring, som om man stak Bomuld i Ørerne eller hyllede Hovedet tæt ind. Den Gang var Modsætningen langt stærkere, eftersom der ingen smaa Dampbaade fandtes paa Floden, ingen andre Landingssteder end slibrige Trætrapper og Fodstier, ingen Jærnbane paa den modsatte Bred, ingen Hængebro, intet Fisketorv tætved, ingen Færdsel paa den nærmeste murede Bro, ingen andre Fartøjer paa Strømmen end Færgebaade og Kullægtene. Lange og brede Rækker af disse sidste, som laa saa fast fortojede i Mudderet, som om de aldrig mere skulde røre sig af Stedet, gjorde i Mørkningen Flodbredden skummel og tavs som Graven og trængte den Smule Bevægelse, der var paa Vandet, langt ud midtstrøms. Til enhver Tid efter Solens Nedgang og ikke mindst, naar de fleste af dem, der har noget at spise hjemme, gaar hjem for at spise det, og naar de fleste af dem, der intet har, endnu ikke er luskede ud for at tigge eller stjæle, var det et øde Sted med øde Omgivelser.

Det var paa en saadan Tid, at Clennam standsede paa Hjørnet og iagttog Pigen og den fremmede Mand, medens de gik ned ad Gaden. Mandens Fodtrin gjorde en saadan Støj paa de genlydende Stene, at han holdt sig tilbage for ikke selv at gøre Støj; men da de var komne gennem Sidegaden og stod i Skyggen af det mørke Hjørne ved Terrassen, gik han bag efter dem, idet han gav sig det ligegyldigste Udseende, han kunde, som om han var en Fodgænger, der tilfældigvis skulde den Vej.

Idet han drejede om Hjørnet, saa han dem gaa over Terrassen hen mod en Skikkelse, der kom dem i Møde. Havde han set den alene ved en Gaslygte, i Taage og i Afstand, havde han maaske ikke kenat den, men med Pigens Skikkelse til Vejledning genkendte han straks Miss Wade.

Han blev staaende paa Hjørnet, idet han lod, som om han ventede paa nogen, men holdt dog skarpt Øje med de tre. Da de kom sammen, tog Manden sin Hat af og bukkede for Miss Wade. Pigen syntes at sige nogle Ord, som om hun forestillede ham eller forklarede, hvorfor han kom saa sildig eller tidlig eller hvad det nu var, og traadte derpaa et Par Skridt tilbage. Miss Wade og Manden begyndte derefter at gaa frem og tilbage, og han lod til at være overordentlig høflig og forekommende, hvorimod Miss Wade lod til at være særdeles overlegen.

Idet de kom hen til Hjørnet og atter vendte om, sagde Miss Wade: „Om det ogsaa kniber haardt for mig, saa bliver det min Sag. Pas De Deres egne Sager, og gør mig ingen Spørgsmaal.“

„Paa Ære,“ svarede han og bukkede atter dybt for hende, „det var min dybe Agtelse for Deres Karakterstyrke og min Beundring for Deres Skønhed!“

„Jeg bryder mig ikke om nogens Agtelse eller Beundring,“ sagde hun, „og allermindst om Deres. Gaa videre med Deres Beretning.“

„Tilgiver De mig?“ spurgte han med et Udtryk af halvt forlegen Galanteri.

„Jeg betaler Dem,“ svarede hun, „og det er alt, hvad De kan forlange.“

Om Pigen blev tilbage, fordi hun ikke maatte høre, hvad de talte om, eller allerede vidste tilstrækkelig Besked, kunde Clennam ikke afgøre. De vendte om, og hun vendte om. Hun saa bort ud over Floden, medens hun gik med foldede Hænder, og det var alt, hvad han kunde se af hende uden at vise sit Ansigt. Heldigvis var der en uvedkommende Person til Stede, som virkelig ventede paa nogen og undertiden saa ud over Rækværket ned i Vandet og undertiden kom hen til det mørke Hjørne og saa op ad Gaden, hvorved Arthurs Nærværelse blev mindre paafaldende.

Da Miss Wade og Manden igen kom tilbage, sagde hun: „De maa vente til i Morgen.“

„Jeg beder tusinde Gange om Forladelse!“ svarede han. „Det er altsaa ikke belejligt i Aften?“

„Nej. Jeg siger Dem jo, at jeg først maa have dem, førend jeg kan give Dem dem.“

Hun blev staaende paa Gaden, som om hun vilde gøre Ende paa Samtalen. Han blev naturligvis ogsaa staaende. Pigen standsede ligeledes.

„Det er lidt ubejligt,“ sagde Manden, „en lille Smule, men, sacre bleu! det siger intet, naar man er i en saadan Persons Tjeneste. Tilfældigvis er jeg blottet for Penge i Aften. Jeg har nok en god Bankier her i Byen, men jeg vil dog ikke gerne trække paa Huset, førend jeg kan trække paa det for en rund Sum.“

„Harriet,“ sagde Miss Wade, „træf Aftale med ham — denne Herre her — om at sende ham nogle Penge i Morgen.“ Hun henkastede Ordet Herre paa en saadan Maade, at der laa langt mere Haan i det, end om hun havde betonet det nok saa stærkt, og hun gik langsomt bort.

Manden bøjede atter Hovedet, og Pigen talte til ham, medens de begge fulgte bag efter hende. Clennam dristede sig til at se efter Pigen. Han kunde se, at hendes store, sorte Øjne hvilede med et forskende Udtryk paa Manden, og at hun holdt sig borte fra ham, medens de gik ved Siden af hinanden hen til den længst borte liggende Ende af Terrassen.

Inden han kunde skelne, hvad der foregik der, advarede en lydelig Klappren paa Brostenene ham om, at Manden kom ene tilbage. Clennam gik ud paa Gaden hen mod Rækværket, og Manden svajede forbi ham med raske Skridt og den ene Flig af sin Kappe kastet over Skulderen, medens han sang et Brudstykke af en fransk Vise.

Saa langt han kunde se, var der nu ingen andre end han selv. Den ventende havde trukket sig tilbage, og Miss Wade og Tattycoram var borte. Opsat paa at faa at vide, hvor de var blevne af, og indhente Oplysninger, som han kunde meddele sin gode Ven Meagles, gik han ud paa den yderste Ende af Terrassen og saa sig forsigtig om. Han antog med Rette, at de, i ethvert Tilfælde i Førstningen, vilde gaa i en modsat Retning af deres forrige Ledsager. Snart saa han dem i en nærliggende Sidegade uden Gennemgang, hvor de aabenbart ventede for at give Manden et langt Forspring. De spadserede langsomt Arm i Arm ned ad den ene Side af Gaden og op igen ad den anden, men da de var komne tilbage til Hjørnet, slog de over i en hurtigere Gang, som om de havde en lang Vej for sig, og gik støt videre. Ikke mindre støt fulgte Clennam bagefter.

Clennam var fuldkommen kendt med Gaderne og kunde med Lethed holde Øje med dem. Han begyndte allerede at tænke paa, hvor de nu vilde hen, da han til sin Forundring saa dem dreje ned ad den patriarkalske Gade, men hans Forundring blev endnu større, da han saa dem standse udenfor den patriar-

kalske Dør. Et sagte Dobbeltslag med den blanke Messinghammer, et Lysglimt ude paa Gaden fra den aabnede Dør, et kort Ophold, hvorunder der veksledes Spørgsmaal og Svar, og Døren blev lukket, og de var under Tag.

Efter at Arthur havde betragtet Omgivelserne for at forvise sig om, at det ikke var en underlig Drom, og var gaaet en kort Tid frem og tilbage uden for Huset, bankede han paa Døren. Den blev som sædvanlig lukket op af Tjenestepigen, og med sin sædvanlige Hurtighed viste hun ham ind i Floras Dagligstue.

Der var ingen andre hos Flora end Mr. F.'s Tante. Omgiven af en balsamisk Dunstkreds af Te og ristet Brød, tronede denne agtværdige Dame i en Lænestol ved Kaminen med et lille Bord ved Siden af sig og et rent, hvidt Lommetørklæde paa Skødet, hvor to Stykker ristet Brød for Øjeblikket ventede paa at blive fortærede. Idet hun bøjede sig over en dampende Tekop, stirrede igennem Dampen og udaandede Dampen ligesom en ondskafuld, kinesisk Troldkvinde, der er i Færd med sine vanhelige Cereemonier, satte hun den store Kop fra sig og udbrød: „For Pokker, der har vi ham jo igen!“

Af dette Udraab kunde det synes, som om den dybt savnede Mr. F.'s uforsonlige Slægtning snarere maalte Tiden efter sine Følelsers Intensitet end efter Uret, og antog, at Clennam nylig var gaaet bort; og dog var der i det mindste gaaet et Fjerdingaar, siden han havde haft den Dristighed at vise sig for hende.

„Min Gud, Arthur!“ udbrød Flora, idet hun stod op for at byde ham hjertelig velkommen; „hvilken Overraskelse og Rystelse thi skønt ikke langt fra Maskinværkstedet og Støberiet og kunde dog gerne komme sommetider om ikke ellers saa dog ved Middagstid da et Glas Sherry og et tarveligt Stykke Smørrebrød ikke vilde være saa galt og ikke smage værre fordi det var vel undt, saa kommer De dog aldrig og jeg har lært ikke at vente Dem, thi som Mr. F. selv sagde, hvis at se er at tro er ikke at se ogsaa at tro og naar man ikke ser har man god Grund til at tro man ikke bliver husket, ikke fordi jeg venter at De skulde huske mig hvorfor skulde jeg det de Dage er forbi men kom straks med et Par Kopper til og mere ristet Brød og sæt Dem endelig ved Kaminen.“

Arthur brændte af Længsel efter at forklare Hensigten med sit Komme, men afholdtes dog foreløbig derfra af det, han forstod af det bebrejdende Indhold af disse Ord, og af hendes oprigtige Glæde over at se ham.

„Men fortæl mig nu alt, hvad De ved,“ sagde Flora, idet hun flyttede sin Stol tæt hen til ham, „om det gode, søde, stille, lille Væsen og den store Forandring holder Karet nu kan jeg tænke og Masser af Heste, hvor romantisk, Vaabenskjold naturligvis og vilde Dyr som staa paa Bagbenene og viser det frem, du store Gud, men har hun sin Helsen for det er dog det fornemste af alt, thi hvad er Rigdom uden den, det sagde Mr. F. selv saa tit naar han havde sine Anfald.“

„Hun er i Italien med hele sin Familie, Flora.“

„Er hun virkelig i Italien?“ sagde Flora, „hvor Druer og Figen vokser overalt og Halsbaand og Armbaand af Lava med, Digtekunstens Land med brændende Bjerger malerisk over al Beskrivelse om man ogsaa ikke kan undres over at Lirekasse-drengene rejser bort derfra for ikke at steges, da de er saa unge og meget menneskekærlig af dem at tage deres hvide Mus med, men er hun virkelig i dette velsignede Land omgiven af lutter blaa Himmel og døende Fægtere.“

Arthur søgte at faa et Ord indført, men forgæves.

„Og Venezia,“ sagde hun, „De har vel været der og Macaroni naar de virkelig spiser den ligesom Taskenspillerne hvorfor da ikke skære den kortere. De kender sagtens Mantua hvad har det at bestille med Mantiller for det har jeg aldrig kunnet begribe?“

„Jeg tror ikke, at de to Ting har noget med hinanden at gøre, Flora“ — begyndte Arthur, men blev igen afbrudt af hende.

Althurs Ønske om at tale om noget helt andet, stod nu saa tydelig skrevet paa hans Ansigt, at Flora standsede midt i et ømt Blik og spurgte ham, hvad det var.

„Jeg vilde meget gerne tale med en Person, som nu er her i Huset, uden Tvivl hos Mr. Casby, en Person, som jeg saa gaa herind, og som paa en beklagelig Maade har ladet sig forlede til at forlade en af mine Venners Hus.“

„Der kommer saa mange underlige Mennesker til Fader,“ sagde Flora, idet hun rejste sig, „at jeg ikke vilde vove at gaa ned for nogen andens Skyld end for Deres Arthur men for Deres Skyld vilde jeg med Fornøjelse gaa ned i en Dykkerklokke og skal straks komme igen, naar De vil tage Dem af Mr. F.'s Tante saalænge uden at tage Dem af, hvad hun siger.“

Med disse Ord og et Afskedsblik skyndte Flora sig bort og lod Clennam tilbage i rædsom Angst for den skrækelige Tante.

Det første, hvorved hun gjorde sig bemærket, efter at hun havde spist sit Stykke ristede Brød, var en lydelig og lang-

trukken Snøften. Da det var umuligt andet end at fortolke denne Demonstration som en Udfordring, idet man ikke kunde tage fejl af hendes skumle Hensigt, saa Clennam bedende paa den fortræffelige, men fordomsfulde Dame i Haab om, at hun vilde lade sig afvæbne ved en ydmyg Underkastelse.

„Ingen Gloen paa mig!“ sagde Tanten dirrende af Harme.
„Tag den!“

„Den“ var hendes Skorpe. Med et taknemmeligt Blik modtog Clennam Gaven og beholdt den i Haanden, da han var lidt i Forlegenhed med, hvad han skulde gøre. Hans Forlegenhed blev ikke mindre, da hun med hævet Stemme raabte: „Han har en fornem Mave, den Knægt! Han er for fornem, den Knægt, til at spise den!“ rejste sig fra sin Stol og rystede sin ærværdige Næve tæt under hans Næse. Naar Flora ikke var kommen tilbage i rette Øjeblik, medens han befandt sig i denne vanskelige Stilling, kunde det let være gaet galt. Uden i mindste Maade at lade sig bringe ud af Fåtning eller røbe nogen Overraskelse lykønskede Flora paa en bifaldende Maade den gamle Dame til, „at hun var saa livlig i Aften,“ og førte hende tilbage til hendes Stol.

„Han har en fornem Mave, den Knægt,“ sagde Tanten; „giv ham en Portion Hakkelse!“

„Aa, det tror jeg ikke vilde smage ham,“ svarede Flora.

„Giv ham en Portion Hakkelse, siger jeg,“ sagde Tanten med et frygteligt Blik paa sin Fjende. „Det er det eneste, som passer sig for en fornem Mave. Pokker i Vold med ham, giv ham en Portion Hakkelse!“

Under Paaskud af at ville skaffe ham denne Nydelse fik Flora ham ud paa Trappegangen, medens Tanten stadig med ubeskrivelig Bitterhed gentog, at han var „en Knægt“ og havde „en fornem Mave“, og vedblivende raabte paa, at han skulde fodres af, som hun havde foreskrevet.

„Trappen er saa ubekvem, og der er saa mange Hjørnetrin, Arthur,“ hviskede Flora; „vilde De have noget imod at lægge Deres Arm om mig under min Pelerine?“

Med Bevidsthed om det latterlige i Situationen gjorde Clennam, som hun havde forlangt, og slap ikke sin skønne Byrde førend ved Døren til Spisestuen; ja selv der var det temmelig vanskeligt at blive hende kvit, da hun blev i hans Favn, medens hun mumlede: „Arthur, for Guds Skyld, ikke et Ord derom til Fader!“

Hun fulgte Arthur ind i Stuen, hvor Partriarken sad med

sine Listesko paa Kamingitteret og drejede Tommelfingrene. Den ungdommelige Partriark i Skilderirammen ovenover havde ikke en mere rolig Mine end han. Begge glatte Hoveder var lige straalende, dumme og uformelige.

„Det glæder mig at se Dem, Mr. Clennam. Jeg haaber, De befinder Dem vel. Behag at tage Plads.“

„Jeg havde haabet, sagde Clennam, idet han satte sig og med en skuffet Mine saa sig om, „ikke at finde Dem ene.“

„Aa, virkelig?“ sagde Patriarken i en sød Tone.

„Det sagde jeg jo, Fader,“ udbød Flora.

„Ja, ganske rigtigt,“ svarede Patriarken. „Ja vist saa.“

„Med Forlov,“ spurgte Clennam ivrig, „er Miss Wade gaaet?“

„Miss —? Aa, De kalder hende Wade,“ svarede Mr. Casby. „Naa, hvorfor ikke!“

„Hvad kalder De hende?“ spurgte Arthur hurtig.

„Wade,“ sagde Mr. Casby. „Altid Wade.“

„Jeg beder Dem undskylde, Mr. Casby —“

„Ingen Aarsag,“ sagde Patriarken.

„— Men Miss Wade havde en ung Pige med sig, som er opdraget af nogle af mine Venner, og som man mener, at hun har en alt andet end heldig Indflydelse paa. Jeg vilde gerne have Lejlighed til at forsikre den unge Pige om, at hun endnu ikke har forspildt sine Beskytteres Velvilje.“

„Virkelig?“ svarede Patriarken.

„Vil De derfor ikke være saa god at give mig Miss Wades Adresse?“

„Herregud!“ sagde Patriarken. „Hvor uheldigt! Havde De bare ladet mig det vide, medens de var her! Jeg lagde Mærke til den unge Pige. En køn, blomstrende, ung Pige, med ganske sort Haar og Øjne, hvis jeg ikke tager fejl.“

„Ganske rigtigt,“ sagde Arthur, og gentog med forøget Eftertryk: „Vil De ikke være saa god at give mig Adressen?“

„Herregud!“ udbød Patriarken beklagende. „Hm, hm, hm! Hvor det er Skade! Jeg har ingen Adresse; Miss Wade opholder sig for det meste udenlands. Det har hun gjort i flere Aar, og hun er — hvis jeg tør udtrykke mig saaledes om et Menneske og en Dame — saa lunefuld og ustadig, at det er en Skam. Jeg ser hende maaske ikke igen i lang, lang Tid. Jeg ser hende maaske aldrig mere. Hvor det dog er Skade!“

Clennam indsaa nu, at han havde lige saa grundet Haab om at faa Hjælp af Portrættet som af Patriarken, men sagde

alligevel: „Kan De ikke, Mr. Casby, for at berolige de Venner, jeg har omtalt, og under Tavshedsløfte, give mig Oplysning om Miss Wade? Jeg har set hende udenlands og set hende her hjemme, men kender ikke noget til hende. Kan De ingen Underretning give mig om hende?“

„Nej,“ svarede Patriarken, idet han med den højeste Grad af Velvilje rystede paa Hovedet, „slet ingen. Herregud, hvor det dog er Skade, at hun blev her saa kort, og at De blev opholdt! Som fortrolig Agent har jeg af og til udbetalt denne Dame Penge; men hvad kan det nytte Dem at faa det at vide?“

„Ikke det mindste,“ sagde Clennam.

„Rigtigt,“ indrømmede Patriarken, „ikke det mindste. Det var en meget vis Bemærkning; ikke det mindste.“

Den Maade, hvorpaa han drejede sine glatte Tommelfingre omkring hinanden, var for Clennam et Sindbillede paa, hvorledes han vilde vedblive at vende og dreje Sagen uden at bringe den et Skridt videre. Det bidrog derfor i høj Grad til at overtyde ham om, at hans Ulejlighed havde været spildt. Han kunde have taget sig saa lang Betænkningstid, han vilde; thi Casby, der var vant til at naa sit Maal ved at overlade alt til sine Knuder og sit hvide Haar, vidste alt for vel, at hans Styrke laa i at tie stille. Der sad altsaa Casby og lod sine Tommelfingre løbe rundt og sin Menneskekærlighed skinne ud af hver Knude i sin blanke Pande.

Med dette Syn for Øje, var Arthur allerede staaet op for at gaa, da der i det samme fra den indre Dok, hvor det gode Skib Pancks laa fortojet, hørtes en Larm, som bebudede, at denne Dampner var under Opsejling.

Han vekslede Haandtryk med Pancks, som overrakte sin Principal nogle Breve til Underskrift. Idet Pancks gav ham Haanden, kløede han sit Øjenbryn med den venstre Pegefinger og pustede een Gang, og Clennam, som nu forstod ham bedre end tidligere, fattede straks, at han næsten var færdig for den Dag og ønskede at sige ham et Ord udenfor. Efter at have taget Afsked med Casby og — hvad der var en vanskeligere Opgave — med Flora drev han derfor omkring i Nabolaget paa Pancks's Vej.

Han havde kun ventet en kort Tid, da Pancks indfandt sig. Da Pancks atter rakte ham Haanden, troede Arthur deri at se et Vink om, at Pancks meget godt vidste, hvad der nylig var foregaaet. Han sagde derfor uden videre Indledning: „De var vel virkelig gaaede?“

„Ja,“ svarede Pancks. „De var virkelig gaaede.“

„Ved han, hvor han kan finde den Dame?“

„Kan ikke sige det. Skulde næsten tro det.“

Vidste Pancks det? Nej, han vidste det ikke. Vidste Pancks overhovedet noget om hende?

„Jeg antager,“ svarede denne Hædersmand, „at jeg ved lige saa meget om hende, som hun selv ved. Hun er et Barn af, Gud maa vide hvem. Sæt hende i et Værelse her i London sammen med hvilke som helst seks Personer, der er gamle nok til at være hendes Forældre, og hun vil ikke kunne sige, om et Par af dem ikke muligvis er hendes Forældre. De kan gerne være i hvilket som helst Hus, hun ser, eller paa hvilken som helst Kirkegaard, hun kommer forbi; hun kan løbe imod dem i hvilken som helst Gade og tilfældigvis falde over dem uden nogen Sinde at vide af det. Hun kender ingen Slægtninge; har aldrig kendt, vil aldrig kende nogen.“

„Men Casby kunde maaske give hende Oplysninger?“

„Maaske,“ sagde Pancks. „Jeg formoder det, men ved det ikke. Han har længe haft Penge — ikke særdeles mange, efter hvad jeg har kunnet opnuse — i Forvaring til hende. Undertiden er hun stolt og hæver dem ikke i lang Tid; undertiden saa fattig, at hun maa tage imod dem. Livet er hende en Plage. Et mere arrigt, heftigt, hensynsløst og hævnerrigt Fruentimmer har jeg aldrig kendt. I Aften kom hun efter Penge og sagde, at hun havde særlig Brug for dem.“

„Jeg tror,“ bemærkede Clennam tankefuldt, „at jeg tilfældigvis ved, hvad det er for en Brug — det vil sige, i hvis Lomme disse Penge skal vandre.“

„Virkelig?“ sagde Pancks. „Er det en Overenskomst, vil jeg raade vedkommende til at holde sit Ord. Jeg vilde ikke betro mig til dette Fruentimmer, hvor ung og smuk hun end er, hvis jeg havde forurettet hende; nej, ikke for det dobbelte af min Principals Formue! Medmindre jeg led af en uhelbredelig Sygdom og ønskede at faa en Ende paa det.“

Ved i en Hast at sammenligne sin egen Opfattelse af hende med Pancks's Mening om hende, fandt Arthur, at de noget nær stemte overens.

„Hvad der undrer mig,“ vedblev Pancks, „er, at hun ikke har gjort det af med sin Principal, der er den eneste af dem, der kender hendes Historie, hun kan faa fat i. Siden jeg nævner dette, vil jeg, mellem os, sige Dem, at jeg undertiden selv føler mig fristet til at gøre det af med ham.“

Arthur studsede og sagde: „For Guds Skyld, Pancks, tal dog ikke saaledes!“

„Forstaa mig ret,“ sagde Pancks, „jeg mener ikke at skære Halsen over paa ham. Men saa sandt jeg staar her, gaar han for vidt, skærer jeg Haaret af ham!“

Efter at have vist sig i et nyt Lys ved at udtale en saa frygtelig Trussel, pustede Pancks med et ildevarslende Udtryk i sit Ansigt og dampede væk.

TIENDE KAPITEL.

Mrs. Flintwicks Drømme tiltager.

Omsvøbsdepartementets skyggefulde Venteværelser, hvor Arthur tilbragte en god Del af sin Tid i Selskab med forskellige besværlige Forbrydere, der var dømte til at radbrækkes levende paa dette Rettersted, havde i flere Dage i Træk levnet ham tilstrækkelig Tid til at udtømme sine Betragtninger over det sidste Glimt, han havde set af Miss Wade og Tattycoram. Han havde ikke været i Stand til at bringe mere eller mindre ud af dette Emne, og han var nødt til at lade Sagen bero i denne utilfredsstillende Tilstand.

I al denne Tid havde han ikke været i sin Moders triste Hus; men da nu en af de Aftener, paa hvilke han plejede at besøge hende, var kommen, forlod han sin Bolig henvend Kloken ni og begav sig langsomt paa Vej til sit uhyggelige Ungdomshjem.

Det gjorde altid et truende, hemmelighedsfuldt og sørgeligt Indtryk paa ham, og det var, ligesom det kastede en mørk Skygge over hele Nabolaget. Paa Vejen derhen forekom de dunkle Gader, han kom igennem, ham som lutter Gemmesteder for trykkende Hemmeligheder. De tomme Kontorer gemte paa Hemmeligheder i Bøger og Papirer, der var lukkede inde i Skabe og Kasser; i Bankierhusene rugede Hemmeligheder i Kældere og Hvælvinger, hvortil Nøglerne laa vel forvarede i nogle ganske faa, hemmelighedsfulde Lommer og nogle ganske faa hemmelighedsfulde Hjerter; alle de spredte Arbejdere

i den uhyre Trædemølle, blandt hvilke der uden Tvivl fandtes mange Slags Røvere, Falsknere og Bedragerer, gik alle om med Hemmeligheder, som hver Dag kunde blive røbede. Han havde en Følelse, som om alt dette skjulte og dulgte gjorde Luften tung. Medens Skyggen blev tættere og tættere, alt som han nærmede sig dens Kilde, tænkte han paa de Hemmeligheder, der laa begravede i de ensomme Gravhøvelinger, hvor Mennesker, som havde skrabet til Bunke og gemt deres Skatte i Jærnkister, nu selv var gemte hen paa en lignende Maade uden dog derfor endnu at have ophørt at gøre Skade; og han tænkte dernæst paa de Hemmeligheder, som gemtes i Floden, hvis mudrede Strøm rullede hen mellem to skumle Labyrinter af Hemmeligheder, som strakte sig tykt og tæt mange Mile langt og udelukkede den friske Luft og den fri Natur, der gennemsusedes af Vindene og Fuglenes Vinger.

Idet Skyggen blev endnu mørkere, jo nærmere han kom Huset, kom han til at tænke paa det skumle Værelse, som hans Fader fordum havde beboet, og hvor det bønfyldte Ansigt, som han havde set, da han vaagede ene ved hans Dødsleje, stirrede frem af hver en Krog. Der var noget hemmelighedsfuldt i dets beklumrede Luft og i Skummelheden, Muggenheden og Støvet i den hele Bygning. I Hjertet af den tronedes hans Moder med sit ubøjelige Aasyn og sin ubetvingelige Vilje, medens hun holdt fast paa alle Hemmelighederne i sit eget og hans Faders Liv og mørkt trodsede den sidste, store Hemmelighed, som danner Afslutningen paa alt Liv.

Da han var drejet ind i den smalle og stejle Gade, mod hvilken Gaarden eller Indelukket, hvori Huset laa, vendte ud, drejede en anden Fodgænger ind i den saa tæt bag efter ham, at han blev stødt ind mod Muren. Da han var helt optaget af sine egne Tanker, kom Sammenstødet ham saa uventet, at den anden fik Tid til at buse ud med et: „Pardon! Ikke min Skyld!“ og gik forbi, inden han rigtig havde sundet sig. I det samme opdagede han, at den Mand, der gik foran ham, var den samme, der i de sidste Dage havde optaget hans Tanker saa meget. Det var ingen tilfældig Lighed, der blev bestyrket af det Indtryk, Manden havde gjort paa ham. Det var Manden selv; Manden, som han var fulgt bagefter, og som han havde hørt tale med Miss Wade.

Gaden var bugtet, og Manden, der saa ud til at være op-hidset af stærke Drikkevarer, gik saa hurtig, at Clennam tabte

ham af Syne. Uden den bestemte Hensigt at følge bag efter ham, men dog tilskyndet til at have ham lidt længer i Sigte, skyndte Clennam sig at komme forbi den Drejning af Gaden, som skjulte ham for ham. Da han drejede omkring den, kunde han ikke mere se Manden.

Medens han nu stod tæt ved Porten til sin Moders Hus, saa han ned ad Gaden, men den var tom. Der var ingen fremspringende Skygge, som var stor nok til at skjule Manden; der var ingen Sidegader, som han kunde være gaaet nedad, og han havde heller ikke hørt nogen Dør blive lukket op og i. Ikke des mindre antog han, at Manden maatte have haft en Nøgle i Haanden og aabnet en af de mange Gadedøre og være gaaet ind.

Grublende over dette mærkelige Tilfælde gik han ind i Gaarden. Idet han af gammel Vane skottede op til de svagt belyste Vinduer i sin Moders Værelse, saa han den Skikkelse, han nys havde tabt af Syne, staa og støtte sig til Jærnrækværket omkring den lille, øde Indhegning. Manden saa op til disse Vinduer og lo ved sig selv. Nogle af de mange herreløse Katte, som luskede om der om Aftenen, syntes at være blevne staaende, da han standsede, og stirrede paa ham fra Mure og Bislag og andre sikre Hvilepunkter med Øjne, der ingenlunde var hans ulige. Han var kun standset et Øjeblik for at more sig paa denne Maade; straks efter gik han videre, idet han kastede den ene Flig af sin Kappe over sin Skulder, og steg op ad de ujævne Trappetrin og bankede stærkt paa Døren.

Clennams Overraskelse var ikke saa overvældende, at han jo uden at vakle tog sin Beslutning. Han gik ligeledes hen til Døren og op ad Trappen. Hans Ven saa paa ham med en brovtende Mine og sang ved sig selv:

Hvem færdes saa sildig paa Vejen her?

Compagnon de la Majolaine;

Hvem færdes saa sildig paa Vejen her?

Altid glad!"

Derpaa bankede han igen.

„De er utaalmodig, Sir,“ sagde Arthur.

„Det er jeg, Sir. Mort de ma vie, Sir,“ svarede den fremmede, „det hører til min Karakter at være utaalmodig!“

Lyden af, at Mrs. Flintwich forsigtig hængte Kæden for Døren, førend hun aabnede den, bragte dem begge til at se

derhen. Affery aabnede den ganske lidt med et flimrende Lys i Haanden og spurgte, hvem der paa denne Tid af Aftenen bankede saa stærkt. „Ih, Arthur!“ tilføjede hun forbavset, idet hun først blev ham var. „Det er da ikke Dem? Vor Herre bevares, nej!“ raabte hun, da hun fik Øje paa den anden. „Igen ham!“

„Rigtigt! Igen ham, bedste Mrs. Flintwich,“ udbød den fremmede. „Luk op og lad mig trykke min Ven Jeremias i mine Arme! Luk op, for at jeg kan skynde mig at omfavne min brave Flintwich!“

„Han er ikke hjemme,“ sagde Affery.

„Hent ham!“ raabte den fremmede. „Hent min brave Flintwich! Sig ham, at det er hans gamle Ven Blandois, som nylig er kommen til England; sig ham, at det er hans egen Dreng, der er her, hans Kæledægge, hans højtelskede! Luk op, dejlige Mrs. Flintwich, og lad mig imidlertid gaa ovenpaa for at gøre hendes Naade min Opvartning! Hendes Naade lever endnu? Det er godt. Luk da op!“

Til Arthurs Overraskelse tog Affery Kæden af og aabnede Døren, idet hun sendte ham et Blik, som for at advare ham om, at dette ikke var en Mand, han skulde give sig af med. Uden flere Omstændigheder gik den fremmede ind og overlod til Arthur, om han vilde følge bagefter.

„Saa skynd Dem! Il, flyv! Hent min brave Flintwich! Meld mig hos hendes Naade!“ raabte den fremmede, medens han spankulerede omkring paa Flisegulvet.

„Hør, sig mig, Affery,“ sagde Arthur højt og alvorlig, medens han med Harmen maalte ham fra øverst til nederst, „hvem er denne Herre?“

„Hør, sig mig, Affery,“ gentog den fremmede, „hvem — ha, ha, ha! — hvem er denne Herre?“

I det samme raabte Mrs. Clennam meget betimelig oppe fra sit Værelse: „Lad dem begge komme herop, Affery. Kom straks op til mig, Arthur!“

„Arthur?“ udbød Blandois, idet han tog sin Hat helt af og standsede midt i et langt Skridt for at slaa sine Hæle sammen og gøre et elegant Buk for ham. „Hendes Naades Søn? Jeg bøjer mig dybt for Hendes Naades Søn!“

Arthur betragtede ham atter paa en ingeniørlig mere smigrende Maade end før, drejede sig om paa Hælen uden at gengælde hans Hilsen og gik ovenpaa. Den fremmede fulgte bag-

efter. Affery tog Nøglen af Døren og smuttede behændig ud for at hente sin Ægteherre.

En Tredjemand, der havde kendt Blandois's tidligere Op-træden i dette Værelse, vilde have bemærket en Forskel i den Maade, hvorpaa Mrs. Clennam nu modtog ham. Hendes Ansigt røbede ingen Forandring, og hun var ogsaa fuldkommen Herre over sit stive Væsen og sin rolige Stemme. Forskellen bestod kun i, at hun ikke vendte sine Øjne fra hans Ansigt, og i, at hun et Par Gange, naar han begyndte at blive højroset, vuggede sig ganske lidt forover i sin Lænestol, hvor hun sad rank, med Hænderne ubevægelige paa Armene af den, som om hun vilde give ham den Forsikring, at han straks skulde faa Lov til at sige alt, hvad han ønskede. Dette undgik ikke Arthurs Opmærksomhed.

„Frue,“ sagde Blandois, „bevis mig den Ære at forestille mig for Deres Hr. Søn. Det forekommer mig, at Deres Søn har et Horn i Siden paa mig. Han er ikke høflig.“

„Sir,“ sagde Arthur, idet han hurtig tog Ordet, „hvem De end er, og hvorledes det end er gaaet til, at De er her, vilde jeg, hvis jeg var Herre i Huset, ikke betænke mig noget Øjeblik paa at sætte Dem udenfor.“

„Men det er du ikke,“ sagde hans Moder uden at se paa ham. „Skade, at du ikke kan faa dine urimelige Luner tilfreds-stillede, men du er ikke Herre her, Arthur.“

„Det gør jeg heller ikke Krav paa at være, Moder. Naar jeg harnes over den Maade, hvorpaa denne Person opfører sig her, og det i den Grad, at jeg, hvis jeg havde mindste Myndig-hed her, sandelig ikke vilde taale ham her et Minut længer, er det kun for Deres Skyld, Moder.“

„Hvis det var noget at udsætte,“ svarede hun, „kunde jeg selv gøre det og vilde naturligvis ogsaa.“

Genstanden for deres Ordstrid, der havde sat sig ned, lo højt og slog sig paa sit Ben med Haanden.

„Du er uberettiget,“ sagde Mrs. Clennam, der stadig holdt Øje med Blandois, „til at tale ufordelagtig om nogen Mand (og allermindst om en Udlænding), fordi han ikke passer efter din Maalestok eller retter sin Opførsel efter dine Regler. Det kunde hænde, at denne Herre af lignende Grunde kunde finde noget at udsætte paa dig.“

„Det vil jeg haabe,“ svarede Arthur.

„Denne Herre,“ vedblev Mrs. Clennam, „har ved en tid-ligere Lejlighed bragt os et Anbefalingsbrev fra agtede og paa-

lidelige Korrespondenter. Jeg er aldeles ubekendt med hans Hensigt med at komme her. Jeg kan ikke danne mig den fjerneste Forestilling derom;“ hendes Udtryk blev endnu strengere end ellers, idet hun langsomt og stærkt betonedede disse Ord; „men naar denne Herre kommer frem med sit Ærinde, hvilket jeg vil bede ham have den Godhed at gøre for mig og Flintwich, naar Flintwich kommer tilbage, vil det sikkert vise sig, at det mere eller mindre staaer i Forbindelse med vor Forretning, hvorfor det vil være os baade en Pligt og en Glæde at tjene ham. Andet kan det ikke være.“

„Det vil vise sig, Frue,“ sagde Forretningsmanden.

„Det vil vise sig,“ gentog hun. „Denne Herre kender Flintwich, og jeg mindes at have hørt, at da han sidst var her i London, havde han og Flintwich en glad Aften sammen. Jeg hører ikke ret meget af det, der foregaar uden for dette Værelse, og Verdens Tant og Gøgl interesserer mig saare lidt; men dette mindes jeg at have hørt.“

„Rigtig, Frue.“ Han lo igen og fløjtede Omkvædet af den Melodi, han havde sunget uden for Døren.

„Derfor, Arthur,“ sagde hans Moder, „kommer denne Herre her ikke som en fremmed, og det er højst beklageligt, at du i din urimelige Lunefuldhed har kunnet forarge dig over ham. Jeg beklager det og siger det aabenlyst. Du vil ikke sige det, ved jeg nok; derfor siger jeg det paa mine egne og Flintwichs Vegne, da det er med os, denne Herre har Forretninger.“

Man hørte nu Nøglen blive stukket i Laasen nedenunder og Døren gaa. Kort efter kom Flintwich, og idet han traadte ind, stod den fremmede op med en høj Latter og sluttede ham tæt i sin Favn.

„Hvorledes gaar det, min Hjertensven?“ sagde han; „hvorledes staaer det til, min brave Flintwich? Brilliant? Saa meget des bedre! De ser jo allerkæreste ud! De er jo saa frisk som en nys udsprungen Rosenknop. Min rare lille Dreng! Mit eget Nusseben!“

Medens han overøste Flintwich med disse Komplimenter, snurrede han ham rundt, indtil Flintwich, der saa mere tør og forvredet ud end ellers, kom til at ligne en Spindekone, der var lige ved at falde.

„Sidste Gang havde jeg en Forudfølelse af, at vi skulde blive rigtig gode Venner. Føler De ikke det samme, Flintwich, kan De ikke mærke, det begynder at komme?“

„Aa nej,“ svarede Flintwich, „det kan jeg egentlig ikke sige.“

Men vil De ikke hellere sætte Dem? De har vist været henne og faaet Dem et lille Glas til af den Portvin?"

„Aa, lille Spøgefugl, lille Gavstrikt!“ udrød den fremmede.
„Ha, ha ha!“ Og idet han spøgende stødte Flintwich fra sig, satte han sig igen ned.

Den Forbavelse, Mistanke, Harme og Skamfølelse, hvormed Arthur havde set paa alt dette, gjorde ham maalløs. Flintwich, som under Paavirkning af det sidste Stød var snurret et Par Skridt tilbage, standsede med et Ansigt, der var akkurat lige saa sløvt som altid, kun at det røbede Tegn paa Stakaan-dethed, og saa vist paa Arthur. Han var ikke et Gran mindre tillukket eller træagtig end ellers, og den eneste synlige Forskel hos ham var, at Knuden paa hans Halstørklæde, som plejede at sidde under hans ene Øre, nu sad i hans Nakke, hvor den dannede en Prydelse, der ikke var en Haarpung ulig og gav ham et hofmandsagtigt Udseende.

Ligesom Mrs. Clennam ikke vendte sine Øjne bort fra Blandois, paa hvem de gjorde samme Virkning som et fast Blik paa en Køter, saaledes vendte Jeremias heller aldrig sine bort fra Arthur. Det var, som om de stiltiende var komne overens om hver at passe paa sin Mand. Saaledes stod Jeremias under den paafølgende Pølse og skrabede sig paa Hagen, medens han saa paa Arthur, som om han prøvede paa at skrue hans Tanker ud af ham med et Instrument.

Lidt efter stod Gæsten op, som om han følte Tavsheden trykkende, og stillede sig utaalmodig med Ryggen mod den hel-lige Ild, som havde brændt i saa mange Aar. Derpaa sagde Mrs. Clennam, idet hun for første Gang rørte en af sine Hæn-der, med en let affærdigende Bevægelse:

„Vær saa god at overlade os til vore Forretninger, Arthur.“

„Jeg gør det kun nødig, Moder.“

„Nødig eller ikke, det er lige meget,“ svarede hun. „Vær saa god at forlade os. Kom igen en anden Gang, naar du anser det for din Pligt at slaa en kedelig halv Time ihjel her. God Nat.“

Hun rakte sine uldne Fingre i Vejret, for at han som sæd-vanlig skulde berøre dem med sine, og han bukkede sig over hendes Rullestol for at berøre hendes Ansigt med sine Læber. Det forekom ham, at hendes Kind var koldere og strammere end ellers. Da han atter rettede sig og fulgte Retningen af

hendes Øjne hen mod Flintwichts gode Ven, Mr. Blandois, knipsede denne en Gang højt og haanlig med Fingrene.

„Jeg lader Deres — Deres Forretningsven blive tilbage i min Moders Værelse, Flintwich,“ sagde Clennam med synlig Overraskelse og synlig Uvilje.

Forretningsvennen knipsede atter med Fingrene.

„God Nat, Moder.“

„God Nat.“

„Jeg havde engang en Ven, min brave Flintwich,“ sagde Blandois, medens han stod foran Ilden med Benene langt fra hinanden, og det var saa aabenbart, at han sagde det for at standse Clennam, at denne tøvede ved Døren, „jeg havde engang en Ven, som havde hørt saa meget om denne Bys Skyggesider og Uvæsen, at han ikke havde Mod til ved Nattetid at være ene sammen med to Personer, der kunde have Fordel af at faa ham i Jorden — min Tro, ikke engang i et anstændigt Hus som dette! — medmindre han var stærk nok til at magte dem. Puh! Sikken en Kryster, Flintwich! Hvad?“

„En fej Kujon.“

„Det maa De nok sige! Men han havde ikke gjort det, medmindre han havde vidst, at de ikke havde Evnen til at bringe ham til Tavshed, om de ogsaa havde Viljen dertil. Han havde under saadanne Omstændigheder ikke drukket af et Glas Vand — ikke engang i et anstændigt Hus som dette, — medmindre han først havde set en af dem drikke!“

Clennam, som ikke vilde nedværdige sig til at sige noget — det vilde tilmed have faldet ham vanskeligt, for han var nær ved at kvæles, — tilkastede kun den fremmede et Blik, idet han gik ud. Den fremmede knipsede atter til Afsked, og med et ildevarslende og stygt Smil gik hans Næse ned over hans Skæg og hans Skæg op under hans Næse.

„For Himlens Skyld, Affery,“ hviskede Clennam, medens hun aabnede Døren for ham i den mørke Forstue, og han famlede sig frem, „hvad gaar der for sig her?“

Hendes eget Udseende var spøgelseagtigt nok, medens hun stod i Mørket med sit Forklæde over Hovedet og talte med en dæmpet, kvalt Røst under det.

„Spørg mig ikke om noget, Arthur. Jeg har gaaet om i Drømme, jeg ved ikke hvor længe. Gaa!“

Han gik ud og hun lukkede Døren efter ham. Han saa op til sin Moders Vinduer, og det svage Lys, der dæmpedes af

de gule Rullegardiner, syntes at sige et Responsorium efter Affery og at mumle: „Spørg mig ikke om noget. Gaa!“

ELLEVTE KAPITEL.

Et Brev fra lille Dorrit.

Kære Mr. Clennam.

Da jeg i mit sidste Brev sagde, at det var bedst, at ingen skrev til mig, og da jeg altsaa ved igen at sende Dem et lille Brev ikke kan volde Dem anden Ulejlighed end den at læse det, vil jeg nu anvende en Times Tid til atter at skrive til Dem. Denne Gang skriver jeg fra Rom.

Vi forlod Venezia før Mr. og Mrs. Gowan; men de var ikke saa længe undervejs som vi og rejste ikke den samme Vej, og ved vor Ankomst fandt vi dem derfor her paa et Sted, som hedder Via Gregoriana. Jeg er vis paa, at De kender det.

Nu vil jeg fortælle Dem alt, hvad jeg ved om dem, da jeg er overbevist om, at det er det, De længes mest efter at høre. Deres Bolig er ikke hyggelig, men jeg fandt den maaske mindre hyggelig, da jeg saa den første Gang, end De vilde have gjort, for De har jo været i saa mange Lande og set saa mange forskellige Skikke. Stedet er naturligvis langt, langt bedre — Millioner Gange bedre — end noget, jeg har kendt førend i den sidste Tid, og jeg forestiller mig, at jeg ikke betragter det med mine egne Øjne, men med hendes. Thi det vilde være let at se, at hun altid har levet i et kærligt og lykkeligt Hjem, selv om hun ikke havde fortalt mig det og talt med saa megen Kærlighed om det.

Nu vel, det er en temmelige bar Lejlighed op ad en temmelig mørk, fælles Trappe, og der er næsten ikke andet end et stort, kedeligt Værelse, hvori Mr. Gowan maler. Vinduerne er blindede forneden, og alle Væggene er oversmurte med Kridt og Kul af andre, som har boet der. Værelset deles i to Dele af et Gardin, som er graat af Støv, og den Del, som er bag ved Gardinet, udgør Dagligstuen. Den første Gang, jeg saa hende der, var hun alene; hendes Sytøj var faldet ud af Haanden paa hende, og hun saa op paa Himlen, som skinnede ind ad det øverste af Vinduerne. Bliv ikke urolig, fordi jeg fortæller

Dem dette; men det var ikke fuldt saa luftigt eller lyst, muntert, lykkeligt og ungdommeligt, som jeg kunde have ønsket det.

Da Mr. Gowan har malet Faders Portræt (som jeg ikke er ganske vis paa, at jeg kunde have kendt paa Ligheden, naar jeg ikke havde set ham male det), har jeg ofte haft mere Lejlighed til at være sammen med hende efter den Tid, end jeg vilde have haft uden dette heldige Tilfælde. Hun er meget ene, grumme meget ene.

Skal jeg fortælle Dem om den anden Gang, da jeg saa hende? En Dag, da jeg tilfældigvis kunde løbe alene ud, gik jeg derhen Klokken fem om Eftermiddagen. Hun spiste da alene til Middag, og hendes ensomme Maaltid var blevet hentet et Steds fra paa et Slags Kulbækken med Ild i, og hun havde intet andet Selskab end den gamle Mand, der havde bragt Maden. Han fortalte hende en lang Historie om nogle Røvere, som var blevne standsede af en Stenstøtte af en Helgen. Det var for at adsprede hende, sagde han til mig, da jeg gik, „fordi han selv havde en Datter, skønt hun ikke var saa smuk.“

Mr. Gowan maa beundre hendes Skønhed og han maa være stolt af hende, og jeg tvivler heller ikke paa, at han gør det — men paa sin egen Maade. De kender hans Maade at være paa, og hvis han er lige saa letsindig og misfornøjet i Deres Øjne som i mine, har jeg næppe Uret, naar jeg mener, at han kun passer daarlig til hende. Forekommer det Dem ikke saaledes, er jeg vis paa, at jeg tager aldeles fejl; thi Deres uforandrede, stakkels Barn stoler mere paa Deres Erfaring og Godhed, end det vilde være hende muligt at sige Dem, selv om hun vilde prøve derpaa. Men bliv ikke bange; jeg vil ikke prøve derpaa.

Paa Grund af sit utilfredse og ustadige Væsen arbejder Mr. Gowan kun lidt. Han har ikke Udholdenhed og Taalmodighed til noget, men begynder paa en Ting og opgiver den igen, gør den færdig eller lader den ufuldendt uden at bryde sig om den. Naar jeg har hørt ham tale med Fader, medens han sad for ham, spurgte jeg mig selv, om det kunde være muligt, at han ingen Tiltro har til sig selv. Jeg gad vide, hvad De vil sige, naar De læser dette. Jeg ved, hvilket Ansigt De vil sætte op, og jeg kan næsten høre den Stemme, hvormed De vilde sige mig det paa Jærnbroen.

Mr. Gowan kommer en hel Del ud blandt Folk, der anses for at høre til det bedste Selskab her — skønt han ikke ser ud til at finde nogen Fornøjelse ved det eller at sætte Pris derpaa, naar han er sammen med dem — og hun følger under-

tiden med ham; men i den sidste Tid er hun kun kommen meget lidt ud. Jeg tror at have bemærket, at de har en egen inkonsekvent Maade at omtale hende paa, som om hun havde opnaaet en stor Lykke ved at blive gift med Mr. Gowan, skønt de selvsamme Mennesker paa samme Tid aldrig vilde have drømt om at ønske sig ham til Mand enten for dem selv eller deres Døtre. Saa tager han ogsaa paa Landet for at gøre Skizzer, og overalt, hvor der kommer rejsende, træffer han mange bekendte. Desuden har han en Ven, som er meget sammen med ham baade hjemme og ude, uagtet han behandler denne Ven meget koldt og er meget lunefuld i sin Opførsel imod ham. Jeg er ganske vis paa — hun har selv sagt mig det — at hun ikke kan lide denne Ven, og mig er han saa modbydelig, at det er en sand Lettelse for mig, at han for Tiden er borte herfra; hvor meget mere maa det da ikke være det for hende!

Men hvad jeg især ønsker, at De skal vide, og hvorfor jeg har besluttet at fortælle Dem saa meget, og det uagtet jeg er bange for, at det uden Grund skal gøre Dem lidt urolig, det er dette. Hun er saa trofast og opofrende og ved saa godt, at hele hendes Kærlighed og Trofasthed tilhører ham, at De kan være vis paa, at hun vil elske ham, beundre ham, lovprise ham og skjule alle hans Fejl, lige til hun dør. Jeg tror endog, at hun skjuler og altid vil skjule dem for sig selv. Hun har skænket ham et Hjerte, som aldrig kan tages tilbage, og hvor store Veksler han end trækker paa hendes Kærlighed, saa vil den dog aldrig udslukkes. De ved, hvor sandt dette er, ligesom De ved alt langt bedre end jeg; men jeg kan ikke lade være at sige Dem, hvilken Natur hun lægger for Dagen, og at De ikke kan have for gode Tanker om hende.

Jeg har endnu ikke nævnt hende ved Navn i dette Brev, men vi er nu saa gode Venner, at jeg gør det, naar vi er ene med hinanden, og hun kalder mig ogsaa ved Navn — ikke ved mit Døbenavn mener jeg, men ved det, De har givet mig. Da hun begyndte at kalde mig Amy, fortalte jeg hende min korte Historie, og at De altid havde kaldt mig lille Dorrit. Jeg sagde hende, at dette Navn var mig kærere end ethvert andet, og nu kalder hun mig ogsaa lille Dorrit.

De har maaske endnu ikke hørt fra hendes Fader og Moder og ved maaske ikke, at hun har faaet sig en lille Søn. Han blev født for kun to Dage siden, lige en Uge efter at de var komne. Det har været en stor Glæde for dem. Imidlertid forekommer

det mig, at de ligesom staar paa en spændt Fod med Mr. Gowan, og at de føler, at hans spydige Væsen over for dem undertiden er en Forhaanelse af deres Kærlighed til hende. Endnu i Gaar, da jeg var der, saa jeg Mr. Meagles skifte Farve og staa op og gaa ud, som om han var bange for, at han skulde komme til at sige sin Mening, naar han ikke gik sin Vej. Og dog er de begge saa betænksomme, godmodige og fornuftige, at han nok kunde skaane dem. Det er stygt af ham ikke at tænke lidt mere paa dem.

Jeg standsede ved det sidste Punktum for at læse alt dette igennem. I Førstningen syntes jeg, at jeg paatog mig at forstaa og forklare saa meget, at jeg halvvejs fik Lyst til ikke at sende det 'af. Men da jeg havde tænkt lidt mere derover, fik jeg bedre Haab om, at De straks vilde se, at jeg kun havde været paa min Post for Deres Skyld og kun lagt Mærke til, hvad jeg tror at have bemærket, fordi jeg blev tilskyndet dertil af Deres Interesse for hende.

Og nu er jeg færdig med dette Emne for denne Gang og har kun lidt tilbage at sige.

Vi har det allesammen godt, og Fanny udvikler sig for hver Dag, der gaar. De kan ikke tro, hvor god hun er imod mig, og hvilken Umage hun gør sig med mig. Hun har en Frier, som har fulgt hende, først hele Vejen fra Svejts og derpaa hele Vejen fra Venezia, og som nylig har betroet mig, at han vil følge hende overalt. Jeg blev ganske forlegen over, at han talte til mig derom, men han var ikke til at faa fra det. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige, men til sidst sagde jeg, at han gjorde bedst i at lade det fare. Thi Fanny — men det sagde jeg ham ikke — er alt for begavet og opvakt til at passe for ham. Men alligevel sagde han, at han vilde. Jeg har naturligvis ingen Frier.

Skulde De komme saa langt i dette lange Brev, vil De maa-ke sige: Lille Dorrit vil dog vist ikke holde op uden at fortælle mig noget om sine Rejser; men det er rigtignok paa Tiden, at hun gør det. Ja, det synes jeg ogsaa, men jeg ved ikke, hvad jeg skal fortælle Dem. Siden vi forlod Venezia, har vi været paa en Mængde vidunderlige Steder, hvoriblandt Genua og Florents, og set saa mange vidunderlige Ting, at jeg næsten bliver svimmel, naar jeg tænker paa det allesammen. Men De kunde jo fortælle mig langt mere om dem, end jeg kan fortælle Dem, og hvorfor skulde jeg saa trætte Dem med mine Beretninger og Beskrivelser?

Kære Mr. Clennam, da jeg tidligere har haft Mod til at fortælle Dem om de Vanskeligheder, jeg har haft at kæmpe med paa Rejsen, vil jeg heller ikke nu være nogen Kryster. En af de Tanker, som ofte falder mig ind, er: Hvor gamle disse Byer end er, saa forekommer deres Ælde i og for sig mig dog ikke saa mærkelig som det, at de har ligget, hvor de ligger, i al den Tid, da jeg ikke engang anede Navnet paa mere end et Par af dem og næppe kendte til noget uden for vore gamle Mure. Der er noget vemodigt deri, men jeg ved ikke hvorfor. Da vi gik hen for at se det berømte skæve Taarn i Pisa, var det en smuk, solklar Dag, og Taarnet og Bygningerne i Nærheden saa saa gamle ud, og Himlen og Naturen saa saa ung ud, og dets Skygge paa Jorden var saa blød og dæmpet. I Førstningen kunde jeg ikke tænke paa, hvor smukt eller mærkeligt det var, men jeg tænkte: „Hvor mange Gange, medens Skyggen af Muren faldt paa vort Værelse, og de mødige Fodtrin gik frem og tilbage nede i Gaarden — hvor mange Gange var dette Sted da ikke lige saa stille og yndigt, som det er i Dag!“ Det overvældede mig helt. Mit Hjerte blev saa fuldt, at Taarerne trængte sig frem, skönt jeg gjorde alt, hvad jeg kunde, for at holde dem tilbage. Og den samme Følelse har jeg saa ofte.

Siden den Forandring i vore Kaar drømmer jeg mere end tilforn og drømmer mig altid som ganske ung. Jeg er jo heller ikke ret gammel, vil De sige. Nej, men det er ikke det, jeg mener. Jeg drømmer altid, at jeg var et lille Barn, der lærte at sy. Jeg har ofte drømt, at jeg var paa det gamle Sted igen og saa Ansigter nede i Gaarden, som jeg havde troet rent at have glemt, men lige saa ofte har jeg været udenlands her, men altid som hint lille Barn. Jeg har drømt, at jeg gik ned til Mrs. General i de lappede Klæder, i hvilke jeg først kan huske mig selv. Atter og atter har jeg drømt, at jeg satte mig til Bords i Venezia, naar vi havde haft stort Selskab, i den Sørgeskjole, som jeg bar for min stakkels Moder, da jeg var otte Aar, og som jeg vedblev at gaa med, indtil den var ganske opslidt og ikke mere lod sig gøre i Stand. Det har været mig en stor Sorg at tænke, hvor uføreneligt Selskabet vilde finde det med min Faders Rigdom, og at jeg vilde fortørne og beskæmme ham og Fanny og Edward ved saa tydelig at røbe, hvad de ønsker at holde hemmeligt. Men jeg er ikke vokset fra det lille Barn ved at tænke paa det, og i det samme Øjeblik har jeg drømt, at jeg har sidet ved Bordet med et tungt Hjerte og beregnet Udgifterne til Maden og været ved at gaa fra Forstanden ved at tænke paa,

hvorledes de skulde skaffes til Veje. Jeg har aldrig drømt om selve Forandringen i vore Kaar, jeg har aldrig drømt om, at De fulgte med mig den mindeværdige Morgen for at fortælle os derom; jeg har slet ikke drømt om Dem.

Kære Mr. Clennam, det er muligt, at jeg har tænkt saa meget paa Dem om Dagen, at jeg ingen Tanker har tilbage, der kunde omsvæve Dem om Natten. Thi jeg maa tilstaa for Dem, at jeg lider af Hjemve — at jeg længes saa inderlig og brændende efter Hjemmet, at jeg undertiden, naar ingen ser det, kommer til at græde. Jeg kan ikke udholde at vende mit Ansigt længere bort fra det. Mit Hjerte bliver en Smule lettet, naar vi vender os mod det, selv om det kun er paa nogle faa Mil, og jeg ved, at vi snart skal vende om igen. Saa højt elsker jeg Skuepladsen for min Fattigdom og Deres Godhed. O saa højt, saa højt!

Himlen maa vide, naar Deres stakkels Barn igen skal faa England at se. Vi holder alle — undtagen jeg — saa meget af Livet her, og der er ikke Tale om Tilbagerejsen. Min Fader taler rigtignok om at besøge London næste Foraar i Anledning af nogle Pengesager, men jeg har intet Haab om, at han tager mig med.

Jeg har stræbt efter at gøre lidt bedre Fremskridt under Mrs. Generals Vejledning, og haaber, at jeg ikke er slet saa dum som før. Jeg har begyndt at forstaa og tale de svære Sprog, jeg fortalte Dem om, og det gaar næsten helt godt. Da jeg sidst skrev, huskede jeg ikke, at De kunde dem begge, men det faldt mig ind bagefter, og det hjalp mig frem. Gud velsigne Dem, kære Mr. Clennam. Glem ikke

Deres altid taknemmelige og hengivne

Lille Dorrit.

P. S. Husk især paa, at Minnie Gowan fortjener at bevares i trofast Erindring. De kan ikke have for ædle eller for høje Tanker om hende. Sidste Gang glemte jeg Mr. Pancks. Skulde De se ham, saa vær saa god at bringe ham Deres lille Dorrits venlige Hilsen. Han var saa god mod lille D.

TOLVTE KAPITEL.

Hvori der holdes et stort patriotisk Møde.

Det berømte Navn Merdle blev med hver Dag mere og mere berømt i Landet. Ingen vidste, at denne navnkundige Merdle havde gjort nogen levende eller død eller nogen Verdens Ting noget som helst godt; ingen vidste, at han havde en eneste Evne eller Egenskab, der nogen Sinde havde kastet det svageste Lysglimt paa nogen Pligtens eller Forvildelsens, Smertens eller Glædens, Møjsommelighedens eller Hvilens, Virkelighedens eller Fantasiens Sti blandt de mange Stier i den Labyrinth, hvor Adams Sønner vandrer om; ingen havde den fjerneste Grund til at tro, at det Ler, hvoraf denne Genstand for Tilbedelse var skabt, var andet end det simpleste Ler. Alle Mennesker vidste — eller troede at vide, — at han var umaadelig rig, og alene af den Grund kastede de sig i Støvet for ham paa en mere nedværdigende og mindre tilgivelig Maade, end naar den mest uvidende vilde kryber ud af sin Jordhule for at formilde sin vankundige Sjæls Guddom i Skikkelse af en Træklods eller et Krybdyr.

Denne Gudsdyrkelses Ypperstepræster havde tilmed Manden for sig som en Protest imod deres Lavhed. Mængden tilbad i god Tro — skønt altid med klar Bevidsthed om hvorfor; men Altrets Tjenere havde i Almindelighed Manden for deres Øjne. De sad til Bords ved hans Gilder, og han til Bords ved deres.

Han var altid ledsaget af et Spøgelse, som sagde til disse Ypperstepræster: Er disse de Tegn, hvorpaa I tro, og som I bøje eder for, dette Hoved, disse Øjne, denne Maade at tale paa, denne Mands Tone og Væsen? I er Omsvøbsdepartementets Løftestænger og Menneskenes Styrere. Naar en halv Snes af eder kommer i Totterne paa hverandre, synes det, som om Moder Jord ingen flere Styrere kan føde. Ligger eders Fortrin i den overlegne Menneskekundskab, som kender, smigrer og støder i Trompet for denne Mand? Eller, hvis I formaar at bedømme de Tegn rigtig, som jeg aldrig forsømmer at vise eder, naar han træder frem iblandt eder, er det eders overlegne Ærlighed, som giver eder Fortrinet? To temmelig ubehagelige Spørgsmaal disse, som fulgtes omkring i Byen med Mr. Merdle, og det var en stiltiende Overenskomst, at de maatte undertrykkes.

Under Fruens Fraværelse holdt Merdle stadig det store Hus aabent til Gennemgang for en Strøm af Gæster. Et Par af dem var saa forekommende at styre hele Kodillen. Tre, fire fornemme og livlige Damer plejede at sige til hverandre: „Lad os spise hos vor kære Merdle næste Torsdag. Hvem skal vi indbyde?“ Vor kære Merdle fik derpaa sin Instruks og sad og faldt sammen imellem Gæsterne ved Bordet og dvaskede bagefter omkring i sine Sale, idet han kun udmærkede sig ved at synes ikke at have andet med Festen at gøre end at være i Vejen for den.

Overkældermesteren, denne Hævners Aand i den store Mands Liv, viste den samme ubøjelige Streghed som altid. Han saa til ved disse Middagsselskaber, hvor Barmen ikke var til Stede, ligesom han saa til ved de Middagsselskaber, hvor Barmen var nærværende, og hans Øje var en Basilisk for Merdle. Han var en haard Mand og lod sig aldrig afknappe for et Lod Sølvtoj eller en Flaske Vin; han tillod ikke, at der blev givet noget Middagsselskab, som ikke var efter hans Kogebog, og dækkede kun Bordet for sin egen Værdigheds Skyld. Behagede det Gæsterne at tage for sig af, hvad der blev serveret, havde han intet derimod; men det blev kun serveret for at hævde hans Rang. Naar han stod ved Skænkebordet, syntes han at forkynde: „Jeg har taget imod min Post for at se paa det, der staar foran mig her, og for ikke at se paa noget mindre end dette.“ Savnede han Barmen, var det som en Del af hans egen Glorie, der paa Grund af uundgaaelige Omstændigheder var bleven ham midlertid berøvet, ganske som han vilde have savnet en Opsats eller sjælden Vinkøler, der var sendt til Reparation.

Merdle sendte Indbydelser omkring til et Barnacle-Selskab. Lord Decimus skulde med, Mr. Tite Barnacle skulde med, den elskværdige unge Barnacle skulde med, og det hele Kor af politiske Barnacler, som rejste omkring i Provinserne, naar Parlamentet holdt Ferie, for at udbasune deres Overhoveds Fortjenester, skulde repræsenteres. Det var en hel Begivenhed. Merdle vilde hverve Barnaclerne, hed det sig. Mellem ham og den ædle Decimus var der blevet ført nogle Underhandlinger, hvorved den unge Barnacle med det indtagende Væsen havde været Mellemand, og Merdle havde besluttet at lægge hele sin store Redelighed og sine store Rigdomme i den barnacleske Vægtskaal. Onde Tunger ymtede om Bestikkelse, maaske fordi det var uomtvisteligt, at hvis Menneskeslægten Arvefjende havde kunnet vindes ved Bestikkelser, vilde Barnaclerne have

bestukket ham — til Landets Bedste naturligvis, til Landets Bedste.

Mrs. Merdle havde skrevet til sin glimrende Ægtefælle, hvem det var Kætteri at anse for noget ringere end alle britiske Købmænd siden Whittingtons Dage æltede sammen til en, og forgyldt fra Top til Taa med et tre Fod tykt Lag Guld — hun havde formelig bombarderet ham med Breve og indtrængende foreholdt ham, at det nu ellers aldrig var Tid til at faa Edmund Sparkler forsørget. Mrs. Merdle havde viist ham, at det hastede, og at det kunde medføre umaadelige Fordele, hvis han straks fik en eller anden god Ting. Alle de Verber, som angik dette vigtige Emne, havde i Mrs. Merdles Grammatik kun een Modus, Imperativ, og denne Modus havde kun een Tempus, Præsens. Merdle fik et saa indstændigt Paalæg om at konjugere Mrs. Merdles Verber, at hans dorske Blod og lange Kjøleopslag ordentlig kom i Bevægelse.

I denne Tilstand havde Merdle, medens han lod sine Øjne løbe undvigende rundt om Overkældermesterens Sko uden at hæve dem op til Gemmestedet for dette mægtige Væsens Tanker, meddelt ham, at han agtede at give en Middag, men det skulde være en meget fin Middag, ikke nogen stor Middag, men en meget fin Middag. Overkældermesteren havde til Gengæld meddelt ham, at han ikke havde noget imod at se til ved det kostbareste, der lod sig præstere i den Retning, og den store Dag var nu kommen.

Merdle stod i en af sine Sale med Ryggen mod Kaminen og ventede paa sine fornemme Gæster. Han tog sig sjælden eller aldrig den Frihed at staa med Ryggen mod sin egen Kamin, undtagen naar han var alene. I Overkældermesterens Nærværelse vilde det have været ham umuligt at tillade sig sligt. Havde hans tyranniske Tjener i samme Øjeblik vist sig i Værelset, vilde han have grebet sig om Haandlekene paa sin vante Maade og vandret frem og tilbage paa Kamintæppet eller lusket om mellem det kostbare Bohave. Det var nok, at de skadefro Skygger, der syntes at fare ud fra deres Smuthuller, naar Ilden blussede op, og at fare ind i dem igen, naar den dalede, var Vidner til, at han gjorde sig det saa mageligt. Det var dog mere end nok, hvis man kunde dømme efter de mistænksomme Blikke, hvormed han betragtede dem.

Merdle stod med Aftenbladet i Haanden. Aftenbladet var fuldt af Merdle. Hans vidunderlige Foretagelsesaand, hans vidunderlige Rigdom, hans vidunderlige Bank havde givet Bla-

det rigeligt Stof til Spaltefoder for den Aften. Den vidunderlige Bank, hvis Stifter og Direktør han var, var det sidste af de mange Merdleske Vidundere. Saa beskeden var Merdle imidlertid trods alle disse glimrende Bedrifter, at han langt snarere saa ud som en Husejer, hos hvem der var gjort Eksekution, end som en kommerciel Kolos, der stod og skævede paa sit Kamintæppe, medens de smaa Skibe sejlede ind for at spise til Middag.

Se Skibene styrer ind i Havnen! Den indtagende unge Barnacle var den første, som kom, men Advokaten indhentede ham paa Trappen. Advokaten, der som sædvanlig var udrustet med sin Lorgnet og sit indsmigrende Smil, var over al Maade glad ved at se den indtagende unge Barnacle og ytrede, at vi formodentlig skulde sidde in pleno, som vi Jurister kalder det, for at overvære en ekstraordinær Procedure.

„Hvorledes det?“ sagde den livlige unge Barnacle, hvis Navn var Ferdinand.

„Ja,“ smilede Advokaten, „naar De ikke ved det, hvorledes skulde jeg saa kunne vide det? De har hjemme i Templets inderste Helligdom; jeg derimod hører kun til den beundrende Hob, der staar udenfor.“

Advokaten kunde tage baade let og haardt paa Folk, alt efter som de var: paa Ferdinand Barnacle tog han med Fløjelshandsker. Advokaten var ogsaa altid beskeden og undervurderede sig selv — paa sin Vis. Han var i højeste Grad afvekslende, men gennem alle hans Mønstres Væv gik der en ledende Traad, Enhver, med hvem han havde at gøre, var i hans Øjne et Jurymedlem, som han maatte vinde, hvis han kunde.

„Vor berømmelige Vært og Ven,“ sagde Advokaten, „vor skinnende merkantile Stjerne begynder nok at lægge sig efter Politik?“

„Begynder? Han har jo allerede i nogen Tid siddet i Parlamentet,“ svarede den unge Barnacle.

„Ganske rigtigt,“ sagde Advokaten med det fine Komediespil, som han benyttede over for en særlig Jury, og som var noget ganske andet end det Farcegrin, som han kun brugte over for grinagtige Spidsborgere, der var Medlemmer af den almindelige Jury; „han har i nogen Tid siddet i Parlamentet; men hidtil har han dog nok kun været en vaklende og ustadig Stjerne, ikke sandt?“

Et almindeligt Vidne vilde af dette „ikke sandt“ have ladet sig forlede til at give et bekræftende Svar, men Ferdinand

Barnacle saa forstaaende paa Advokaten, medens de gik op ad Trappen, og svarede ham slet ikke.

„Ja vist, ja vist,“ sagde Advokaten og nikkede; thi han lod sig ikke saaledes spise af, „og derfor talte jeg om, at vi skulde sidde in pleno, hvormed jeg mente, at dette var en stor og højtidelig Anledning, hvor, som Kaptajn Macheath siger, „Dommerne er mødte, et frygteligt Skue!“ Vi Jurister er, som De ser, liberale nok til at citere Kaptajnen, uagtet han er slem imod os. Ikke des mindre tror jeg at kunne paaberaabe mig en Indrømmelse af ham, gaaende ud paa, at Loven, i det hele og store i det mindste, har til Hensigt at være upartisk. Thi hvad siger Kaptajnen, hvis jeg citerer ham rigtig — og hvis ikke,“ tilføjede han, idet han slog sin Ledsager let paa Skulderen med sin Lorgnet, „kan min lærde Ven rette mig:

„Da Loven er ens for hver en Mand
og kender ej Forskel paa Rang og Stand,
hvor kan det være, saa sjælden man ser
i Galgen en rigtig fin Kavaler.

De var imidlertid komne ind i Salen, hvor Merdle stod foran Kaminen og blev saa umaadelig forbavset over, at Advokaten traadte ind med en saadan Hentydning i sin Mund, at denne forklarede, at han havde citeret Gay. „Ganske vist ingen af vore Avtoriteter fra Westminster Hall,“ sagde han, „men dog ingenlunde nogen foragtelig Avtoritet for en Mand med Mr. Merdles praktiske Verdenskundskab.“

Merdle saa ud, som om han tænkte paa at sige noget, men saa i det næste Øjeblik ud, som om han havde opgivet det. Dette Ophold varede, indtil Bispen blev meldt.

Bispen kom ind med fromme Lader, men dog med kraftige, hurtige Skridt, som om han vilde trække sine Syvmile-Gallasko paa og gaa Verden rundt for at se, om alt var, som det skulde være. Bispen havde ingen Forestilling om, at der var noget særligt paa Færde, hvilket var det mærkeligste Træk i hans Væsen. Han var vims, kvik, livlig, forekommende, smilende, men saa forbavsende uskyldig!

Advokaten gled hen til ham for at frembære sine høfligste Forespørgsler til Fru Bispindens Befindende. Fru Bispinden havde haft det lille Uheld at forkøle sig ved en Konfirmation, men befandt sig for øvrigt vel. Den unge Hr. Bisp befandt sig ligeledes vel og opholdt sig tillige med sin unge Kone og sine smaa Børn nede hos sin Hjord.

Derpaa kom Repræsentanterne for Barnaclekoret, og efter dem Merdles Huslæge. Advokaten, der, lige meget hvem han talte med, eller hvad han talte om, havde et Stykke af et Øje og et Stykke af sin Lorgnet tilovers for enhver, der traadte ind ad Døren, smuttede behændig ind imellem dem, og berørte hvert enkelt Medlem af Juryen paa hans eget særlige Yndlingssted. Med nogle af Koret gjorde han sig lystig over det søvnige Medlem, som forleden Aften var gaaet ud i Forsalen og havde stemt galt; med andre beklagede han den ny Tidsaand, som ikke vilde lade sig afholde fra at nære en unaturlig Interesse for Statstjenesten og Statens Penge; med Lægen havde han et Ord at tale om den almindelige Sundhedstilstand, ligesom han ogsaa maatte bede ham om lidt Oplysning om en lægevidenskabelig Avtoritet — en overordentlig dannet og beleven Mand — som han tilfældigvis havde haft i Forhør i Forgaars, og af hvem han under Krysførhøret havde lokket ud, at han var en Tilhænger af denne ny Behandlingsmaade, der forekom Advokaten, at — hvad behager? — ja, han havde nok tænkt det, han havde troet og haabet, at Lægen vilde være af samme Mening. Uden at driste sig til at fælde en Dom om en Sag, som de lærde var uenige om, forekom det ham dog, at dette ny System, naar man betragtede det med uheldede Blikke, og ikke fra et juridisk Standpunkt, var — turde han i en saa stor Avtoritets Nærværelse sige — Humbug? Ah! Bestyrket af en saadan Opmuntring, vilde han sige Humbug, og nu var hans Sind lettet.

Mr. Tite Barnacle, der, ligesom Dr. Johnsons berømte bekendt, kun havde een Tanke i sit Hoved, og den var gal, havde imidlertid indfundet sig. Denne udmærkede Mand og Mr. Merdle, der sad hver paa sit Hjørne af en gul Ottoman uden at mæle et Ord til hinanden, og saa ud, som om de tyggede Drøv, havde stor Lighed med de to Køer i Maleriet af Cuypp lige over for dem.

Men nu kom Lord Decimus. Overkældermeisteren, som hidtil havde indskrænket sig til en enkelt Gren af sin sædvanlige Bestilling ved at se paa Gæsterne, idet de traadte ind — og det med mere Trods end Velvilje — gjorde sig den Ulejlighed at følge ham ovenpaa og melde ham. Eet undseligt Medlem af Underhuset, den næstsidste Fisk, som Barnaclerne havde fanget, og som var bleven indbudt til Festen til Forherligelse af deres Fangst, lukkede sine Øjne, da det stormægtige Overhusmedlem traadte ind. Alligevel glædede det Lord

Decimus at se Medlemmet, ligesom det glædede ham at se Mr. Merdle, Bispen og alle de andre. Skønt en af Jordens ypperste, udmærkede han sig ikke ved et vindende Væsen, og hans Privatsekretær Ferdinand havde haft sin Hyre med at faa ham til at lægge Mærke til alle de Fyre, han vilde faa at se der, og sige, at det glædede ham at se dem. Da dette Udbrud af Livlighed og Nedladdenhed var overstaet, satte hans Herlighed sig i Lave i Billedet efter Cuyp og dannede den tredje Ko i Gruppen.

Advokaten, som følte, at han havde faaet Krammet paa alle de andre Jurymedlemmer, og at han nu ogsaa maatte se at faa Tag i Formanden, kom snart listende. Som et Emne, der ikke kunde gøre Krav paa embedsmæssig Tilbageholdenhed, forelagde han Vejret til Formandens Overvejelse. Han sagde, at han havde hørt — saaledes hører vi hver Dag et eller andet, men hvorfra eller hvorfor er en uløselig Gaade — at der ingen Espalierfrugt vilde blive dette Aar. Lord Decimus havde ikke hørt, at der var noget i Vejen med hans Ferskener, men troede næsten, hvis hans Folk ikke tog fejl, at han ingen Æbler fik. Ingen Æbler? Advokaten blev maaløs af Forbavelse og Bekymring. I Virkeligheden vilde det have været ham aldeles ligegyldigt, om der ikke var blevet en eneste Pipling paa hele Jordens Overflade, men hans tilsyneladende Interesse for dette Æblespørgsmaal var formelig pinlig. Men hvori, Lord Decimus, kunde dette dog ligge? Lord Decimus vilde ikke paatage sig at fremsætte nogen Teori i saa Henseende. Dette vilde have bundet Munden paa ethvert andet Menneske, men Advokaten holdt lige uførtroden fast paa ham og sagde: „Men Pærerne da?“

Længe efter at Advokaten var bleven Generalfiskal, talte man herom som et af hans Mesterstykker. Lord Decimus kunde huske et Pæretæ, som havde staaet i en Have bag hans Værtindes Hus i Eton, og paa dette Pæretæ blomstrede Aar ud og Aar ind den eneste Vittighed i hans Liv. Det var en solid og haandgribelig Vittighed, som drejede sig om Forskellem mellem Pærer fra Eton og Pærer fra Parlamentet, men det var en Vittighed, hvis Finhed efter Lord Decimus's Mening ikke til fulde kunde fattes af nogen, der ikke kendte Træet ud og ind. Derfor havde Fortælleren i Begyndelsen ikke nogen Anelse om, at der var et saadant Træ, men fandt det lidt efter lidt om Vinteren, førte det gennem de vekslende Aarstider, saa det knoppes, saa det blomstre, saa det bære

Frugt, saa Frugten modnes, dyrkede det, kort sagt, med en saadan Flid og Udholdenhed, førend han steg ud af Sovekammervinduet for at stjæle Frugten, at der var opsendt mange Takkebønner af søvnige Tilhørere, fordi Træet var blevet plantet og podet før Lord Decimus's Tid. Advokatens Interesse for Æbler var bleven aldeles fordunklet af den spændte Forventning, hvormed han havde fulgt disse Pærens Forvandlinger fra det Øjeblik, Lord Decimus højtidelig begyndte med: „Ved at høre Dem nævne Pærer, kommer jeg til at tænke paa et Pæretæ,“ indtil den dybsindige Slutning: „Og saaledes gaar vi gennem Livets forskellige Omskiftelser fra Pærer i Eton til Pærer i Parlamentet.“ Han maatte gaa ned ad Trappen med Lord Decimus og endog sætte sig ved Siden af ham ved Bordet for at kunne høre Anekdoten ud. Nu var Advokaten vis paa, at han havde sikret sig Formanden, og kunde tage fat paa Middagen med god Appetit.

Det var en Middag, som nok skulde have vakt hans Appetit, selv om han ingen havde haft. De sjældneste, yppigst tillavede og yppigst serverede Retter, de lækreste Frugter, de fineste Vine, vidunderlige Kunstværker af Guld og Sølv, Porcellæn og Glas, utallige Ting, der kunde fryde Smagen, Lugten og Synet, var sammenhobede paa Bordet. Hvilken vidunderlig Mand, denne Merdle, hvilken stor Mand, hvilken enestaaende Mand, hvilken lykkelig og misundelsesværdig begavet Mand — med eet Ord, hvilken rig Mand!

Han nød sit sædvanlige, kummerlige Kvantum Føde til atten Pence paa sin sædvanlige, ufordøjelige Maade og havde saa lidt at sige, som nogen vidunderlig Mand nogen Sinde har haft. Til al Lykke var Lord Decimus en af de store Aander, som det ikke er nødvendigt at tale til, da de altid har tilstrækkelig travlt med at betragte deres egen Storhed. Dette satte det undselige unge Medlem i Stand til at holde sine Øjne længe nok aabne ad Gangen, til at han kunde se, hvad han spiste. Men hver Gang Lord Decimus talte, lukkede han dem igen.

Den elskværdige unge Barnacle og Advokaten førte Ordet i Selskabet. Bispens vilde ogsaa have været umaadelig elskværdig, hvis ikke hans Uskyldighed havde været ham i Vejen. Han blev saa hurtig bragt til Tavshed. Hver Gang der faldt et lille Vink om, at der var noget i Gære, var han straks fra det. Verdslige Sager laa over hans Horisont; dem forstod han sig slet ikke paa.

Dette viste sig, da Advokaten tilfældigvis ytrede, at det glædede ham at høre, at vor Ven, Mr. Sparkler, snart vilde vie sin sunde og jævne — ikke blændende og pralende, men virkelig sunde og praktiske — Forstand til den gode Sag.

Ferdinand Barnacle lo og sagde: Ja, det var nok saa. En Stemme var en Stemme og altid værd at tage med.

Det gjorde Advokaten ondt at savne vor gode Ven, Mr. Sparkler, i Dag.

„Han er i Udlandet med Mrs. Merdle,“ svarede Merdle, idet han langsomt kom til sig selv igen efter en lang Aandsfraværelse, under hvilken han havde puttet en Ske op i sit Ærme. „Det er ikke ubetinget nødvendigt, at han er paa Pletten.“

„Tryllenavnet Merdle,“ sagde Advokaten smilende, „vil uden Tvivl være tilstrækkeligt.“

„Aa — ja — det tænker jeg,“ svarede Merdle, idet han lagde Skeen fra sig og forlegen gemte Hænderne i sine Kjoleopslag. „Jeg tror ikke, at mine Tilhængere dernede vil gøre Vanskeligheder.“

„Rene Pragteksemplarer af Mennesker,“ sagde Advokaten.

„Det glæder mig, at De synes om dem,“ sagde Merdle.

„Men nu Folkene paa de to andre Steder,“ vedblev Advokaten med et Glimt i sit skarpe Øje, idet han drejede det lidt hen imod sin majestætiske Nabo; „vi Jurister er altid nysgerige, altid saa spørgelystne og samler altid Stumper og Stykker i vor Kludepose, da man aldrig kan vide, naar og hvor man kan faa Brug for dem — men nu Folkene paa de to andre Steder? Bøjer de sig saa villige for den uhyre og mægtige Indflydelse, som med Rette tilkommer en saadan Foretagelsesaaand og en saadan Anseelse; vil disse smaa Bække saa let og rolig og saa smukt lade sig optage af den majestætiske Strøm, medens den fortsætter sit vidunderlige Løb og frugtbar gør de tilgrænsende Landstrækninger, at man med Nøjagtighed og Bestemthed kan beregne og forudsige deres Gang?“

Lidt generet af Advokatens Veltalenhed, saa Merdle i nogen Tid urolig paa det nærmeste Saltkar og sagde derpaa tøvende: „De kender fuldkommen deres Pligt mod Samfundet og vil vælge enhver, som jeg sender dem.“

„Meget opmuntrende,“ sagde Advokaten.

De omtalte tre Steder var tre smaa Ravnekroge, der dannede tre smaa, uvidende, drikkældige, forsvirede, skidne afsides Valgkredse, som var trimlede ned i Merdles Lomme.

„Men sig mig en Gang,“ spurgte Lord Decimus, idet han saa sig om, „hvad er det for en Historie, jeg har hørt om en Mand, der længe har siddet i Gældsængsel, og som har vist sig at være af rig Familie og har arvet en stor Sum Penge? Jeg har hørt en Mængde Hentydninger dertil. Veed du noget derom, Ferdinand?“

„Jeg ved kun saa meget,“ sagde Ferdinand, „at han har voldt det Departement, hvortil jeg har den Ære at høre —“ denne aandrige unge Barnacle henkastede Ordene spøgende, som om han vilde sige: Vi kender alle disse Talemaader; men vi maa holde paa Skinnet; vi maa holde Spillet gaaende — „en Masse Ulejlighed og sat os utallige Gange i Knibe.“

„Knibe?“ gentog Lord Decimus med en majestætisk Betonning paa Ordet, som bragte det undselige Medlem til at lukke sine Øjne tæt i. „Knibe?“

„En højst ubehagelig Sag,“ bemærkede Mr. Tite Barnacle med en meget fortrædelig Mine.

„Hvad var det for en Sag?“ sagde Lord Decimus. „Hvad er det for en Knibe, du taler om, Ferdinand?“

„Aa, det er en god Historie, som Historie betragtet,“ svarede Ferdinand. „Den kunde være bedre. Mr. Dorrit — han hedder nemlig Dorrit — var, længe førend Feen kom ud af Banken og skænkede ham hans Formue, kommen i Gæld til os ifølge en Kontrakt, som han ikke opfyldte. Han var Kompagnon af et Hus, der gjorde store Forretninger i Brændevin, Knapper, Vin, Skosværte, Havremel, Uld, Flæsk, Hægter og Maller, Jærn, Sirup, Sko, eller jeg ved ikke hvad, der skulde bruges til Soldater eller Søfolk, eller hvad det nu var — og Huset gik fallit, og da vi hørte til dets Kreditorer, blev der paa Kronens Vegne efter alle Kunstens Regler gjort Eksekution hos det, og han sat i Gældsarrest. Men da Feen havde vist sig, og han vilde betale os, var vi komne ind paa saadan en eksemplarisk Kontrolleren og Kontraktdirektøren, Underskriven og Kontrasignereren, at det varede et halvt Aar, førend vi kom efter, hvorledes vi skulde tage imod Pengene eller give Kvittering for dem. Det var en Triumf for den offentlige Forretningssag,“ sagde den vakre unge Barnacle med en hjertelig Latter. „De har aldrig i Deres Liv set saadan en Masse Formaliteter. Mandens Prokurator sagde en Dag til mig, „hvis jeg vilde have Departementet her til at give mig to, tretusinde Pund, i Stedet for at tage imod dem, kunde jeg ikke have mere Ulejlighed dermed.“ „De har Ret, min gamle Ven,“

svarede jeg ham, „og for Fremtiden kan De vide, at vi har noget at bestille her.“ Den elskværdige unge Barnacle sluttede med en ny hjertelig Latter. Det var virkelig en rigtig vakker og elskværdig Fyr.

Tite Barnacle betragtede Sagen fra et mindre gemytligt Synspunkt. Han tog det ilde op, at Mr. Dorrit havde ueligeligt Departementet med at ville betale Pengene, og ansaa det for et groft Brud paa Formerne at gøre det efter saa mange Aars Forløb. Men Tite Barnacle var en tilknapnet Mand og følgelig en vigtig Person. Alle tilknaptede Mænd er vigtige Personer. Alle tilknaptede Mænd indgyder Tillid. Hvad enten den opsparede Evne til at knappe op, som de sidder inde med, men aldrig gør Brug af, fortryller Menneskeslægten, eller Visdommen antages at tiltage, naar der knappes til for den, og at fordunste, naar der knappes op for den, saa er saa meget vist, at den Mand, der tillægges Vigtighed, er den tilknaptede Mand. Tite Barnacle vilde ikke have nydt saa megen Anseelse, dersom hans Kjole ikke altid havde været knappet til lige op til hans hvide Halstørklæde.

„Tør jeg spørge,“ sagde Lord Decimus, „om Mr. Dorrit har Familie?“

Da ingen anden svarede, sagde Værten: „Han har to Døtre, Mylord.“

„Aa, De kender ham altsaa?“ spurgte Lord Decimus.

„Mrs. Merdle kender ham, og Sparkler kender ham ogsaa. Egentlig talt,“ sagde Merdle, „tror jeg næsten, at en af de unge Damer har gjort Indtryk paa Edmund Sparkler. •Han er modtagelig, og — jeg — tror — Erobringen —.“ Her holdt Merdle inde og saa paa Dugen, som han plejede at gøre, naar nogen lagde Mærke til ham eller hørte paa ham.

Advokaten blev umaadelig glad over at erfare, at Merdles og den omtalte Familie allerede var blevne bragte i Berøring med hinanden. Med dæmpet Stemme ytrede han over Bordet til Bispen, at det var et Slags analogt Eksempel paa den fysiske Lov, i Kraft af hvilken lige søger lige. Han betragtede denne Rigdommens Evne til at trække Rigdommen til sig som noget højst mærkeligt og interessant, som noget, der stod i dunkel Forbindelse med Magneten og Tyngdekraften. Bispen var enig heri. Han sagde, at det i Sandhed var af stor Betydning for Samfundet, at den, der saa sig i den ansvarsfulde Stilling uventet at blive rustet med Magten til at gøre godt eller ondt, ligesom gik op i en højere Magt, der hvilede paa en

mere legitime og solide Grundvold, og som var vant til at bruge sin Indflydelse i Samfundets Interesse, saaledes som Tilfældet var med vor ærede Vært. I Stedet for to rivaliserende Flammer, en større og en mindre, som hver for sig brændte med et dunkelt og usikkert Skær, fik vi saaledes et blandet og mildt Lys, hvis blide Straale udbredte en ligelig Varme over hele Landet. Bispen syntes at finde stort Behag i denne fine Maade at fremstille Sagen paa og dvælede temmelig længe ved den, og imidlertid lod Advokaten, som om han sad ved hans Fødder og indsugede hans Visdomsord.

Da Maaltidet og Desserten varede i tre Timer, blev det unselige Medlem hurtigere afkølet i Lord Decimus's Skygge, end han blev opvarmet af Mad og Drikke, og blev temmelig forfrossen. Lig et højt Taarn paa en flad Slette, syntes Lord Decimus at strække sig over Borddugen, skjule Lyset for det ærede Medlem, gennemisne det ærede Medlems Marv og bringe ham en pinlig Forestilling om den Afstand, der var imellem dem. Da han opfordrede denne ulykkelige rejsende til at drikke et Glas med sig, indhyllede han hans vaklende Skridt i det dybeste Mørke, og da han sagde: „Deres Velgaaende!“ var alt omkring ham øde og tomt.

Omsider begyndte Lord Decimus at kredse om imellem Malerierne med en Kaffekop i Haanden og bragte alle til at anstille interessante Betragtninger over, naar han vel vilde høre op at kredse og sætte de mindre Fugle i Stand til at flage ovenpaa, hvilket ikke lod sig gøre, førend han havde styret sine ædle Vinger i den Retning. Efter nogen Tøven og flere Vingeslag, som ikke blev til noget, svævede han op til Selskabssalene.

Op her opstod en Vanskelighed, som altid opstaar, naar to Personer bringes sammen i et Middagsselskab for at forhandle med hinanden. Alle vidste helt vel, at dette Middagsmaaltid var blevet spist og drukket udtrykkelig i den Hensigt, at Lord Decimus og Merdle skulde tale fem Minutter med hinanden. Lejligheden var nu kommen, og fra dette Øjeblik saa det ud, som om ingen menneskelig Kløgt kunde saa meget som faa de to Høvdinger ind i det samme Værelse. Merdle og hans høje Gæst vedblev haardnakket at luske om hver i sin Ende af Huset. Det var frugtesløst, at den indtagende Ferdinand fik Lord Decimus til at se paa Bronzehestene i Nærheden af Merdle; thi da smuttede Merdle bort og gik sin Vej. Det var frugtesløst, at han førte Merdle hen til Lord Deci-

mus, for at han skulde fortælle ham de sjældne Dresdener Vasers Historie; thi medens han førte sin Mand hen til Maalet, smuttede Lord Decimus bort og gik sin Vej.

„Har De nogen Sinde set Mage?“ sagde Ferdinand til Advokaten efter tyve mislykkede Forsøg.

„Ofte,“ svarede Advokaten.

„Hvis ikke jeg puffer den ene og De den anden ind i en bestemt Krog,“ sagde Ferdinand, „bliver det ikke til noget.“

„Meget vel,“ sagde Advokaten, „jeg skal puffe Merdle, hvis De vil have det, men ikke Mylord.“

Trods sin Ærgrelse maatte Ferdinand le. „Gid Pokker havde dem begge to!“ sagde han og saa paa sit Ur. „Jeg vilde gerne bort. Hvorfor i al Verden kan De ikke komme sammen? De ved jo dog begge, hvad de vil. Se en Gang paa dem!“

Endnu knejsede hver i sin Sal og spillede den taabelige Komodie, at de slet ikke tænkte paa hinanden, skønt de var lige saa let at gennemskue, som om deres Tanker havde været skrevne med Kridt paa deres Ryg. Bispen, som nylig havde sluttet sig til Advokaten og Ferdinand, men hvis Uskyldighed igen havde lukket Munden paa ham og salvet ham med dufftende Olie, nærmede sig nu Lord Decimus og aabnede en Samtale med ham.

„Jeg kommer til at faa Merdles Doktor til at fange ham,“ sagde Ferdinand, „og saa maa jeg tage fat paa min ophøjede Slægtning og lokke ham eller endog slæbe ham hen til Forhandlingen.“

„Da De gør mig den Ære,“ sagde Advokaten med sit listige Smil, „at anmode mig om min ringe Bistand, skal det være mig den største Fornøjelse at yde den. Jeg tror ikke, at een Person alene kan gøre det, men vil De paatage Dem at holde Mylord fast, hvor han nu er, vil jeg paatage mig at føre vor kære Merdle ind til ham, uden at det skal være ham muligt at slippe bort.“

„Top!“ sagde Ferdinand. „Top!“ sagde Advokaten.

Det var et Syn, der var værd at se, da Advokaten flot legende med sin Lorgnet og bukkende flot for en uoverskuelig Forsamling af Jurymedlemmer, rent tilfældig kom til at staa ved Siden af Merdle og benyttede denne Lejlighed til at tale med ham om en lille Sag, i hvilken det var ham meget om at gøre at blive vejledet af hans praktiske Kundskaber. — Her tog han Merdles Arm og trak ham lidt bort med sig. — En

Bankier, hvem vi vil kalde A. B., havde forstrakt en af hans Klienter, som vi vil kalde P. Q., med en betydelig Sum Penge, lad os sige femten Tusinde Pund. Da de her nærmede sig Lord Decimus, holdt han fast paa Merdle. Til Sikkerhed for Tilbagebetalingen af denne Sum til P. Q. — lad os sige det var en Enkefrue — havde A. B. faaet Skøderne paa et Gods, som vi vil kalde Blinkiter Doddles. Nu var Sagen denne: P. Q.'s Søn, der var myndig, og som vi vil kalde X. Y., havde en betinget Ret til at fælde og kappe i de til Blinkiter Doddles hørende Skove — men det var virkelig alt for galt! I Lord Decimus's Nærværelse at opholde Værten med at tærse vor tørre, juridise Langhalm var virkelig alt for galt! En anden Gang! Advokaten havde virkelig helt Samvittighedsnag og vilde ikke sige en Stavelse mere. Vilde Bispen bære ham med et Par Ord? Han havde nu sat Merdle paa en Sofa ved Siden af Lord Decimus, og nu eller aldrig maatte de til det.

Og nu dannede de øvrige Gæster i den største Spænding en eneste Gruppe om Kaminen og lod, som om de sladrede om løst og fast, medens alles Tanker og Øjne hemmelig forvildede sig hen mod det afsondrede Par. Koret var i højeste Grad nervøst, idet det maaske led af en frygtelig Angst for, at noget godt skulde gaa fra det. Kun Bispen talte sindig og rolig med den store Læge om den Slappelse i Luftrøret, hvoraf de unge Sognepræster kun alt for ofte blev angrebne, og Midlerne til at formindske den store Hyppighed af denne Sygdom blandt Gejstligheden. Som en almindelig Regel udtalte Lægen, at den bedste Maade at undgaa den paa var at lære at prædike, førend man gjorde det til Profession. Bispen spurgte tvivlende, om han virkelig troede det, og Lægen svarede ubetinget ja.

Imidlertid var Ferdinand den eneste af Gæsterne, som gjorde smaa Strejftog uden for Kredsen, idet han holdt sig midtvejs imellem denne og de tvende, som om Lord Decimus var i Færd med at foretage en kirurgisk Operation paa Merdle eller omvendt, og der hvert Øjeblik kunde blive Brug for hans Hjælp ved Forbindingen. Inden et Kvarter raabte Lord Decimus virkelig: „Ferdinand!“ og han gik og deltog en fem Minutter i Forhandlingen. Derpaa undslap der Koret et halvt undertrykt Suk; thi Lord Decimus rejste sig for at tage Afsked. Da Ferdinand atter havde givet ham en Paamindelse om at gøre sig populær, vekslede han paa den mest glimrende Maade Haandtryk med hele Selskabet og sagde endog til Ad-

vokaten: „Jeg haaber dog, at De ikke kedede Dem over mine Pairer?“ hvortil Advokaten svarede: „Fra Eton, Mylord, eller fra Parlamentet?“ og saaledes behændig viste, at han havde grebet Vittigheden, og paa en fin Maade antydede, at han ikke skulde glemme den, saa længe han levede.

Hele den gravetetiske Vigtighed, for hvilken der var knappet til i Mr. Tite Barnacle skyndte sig af Sted til Operaen. Nogle af de øvrige blev endnu en liden Tid og sad og drev over deres Likørglas, ventende paa, at Merdle muligvis vilde sige noget. Men som sædvanlig dvaskede Merdle om i sin Sal uden at sige et eneste Ord.

Et Par Dage efter forkyndtes det i hele Byen, at Edmund Sparkler, den verdensberømte Mr. Merdles Stedsøn, var bleven udnævnt til Deputeret i Omsvøbsdepartementet, og med Trompetskrald udstedtes den Kundgørelse for alle rettroende, at denne beundringsværdige Udnævnelse var at betragte som et huldrigt og naadigt Tegn paa den Anerkendelse, som den huld-rige og naadige Decimus ydede de merkantile Interesser, der i et stort merkantilt Land stedse maatte osv. osv. Støttet af dette Tegn paa Regeringens Anerkendelse, gik den vidunderlige Bank og alle de andre vidunderlige Foretagender fremad og opad, og Lediggængere gik hen i Harley Street alene for at gabe paa det Hus, hvori det gyldne Vidunder boede.

Og naar Lediggængerne saa Overkældermesteren i hans ned-ladende Øjeblikke se ud ad Forstuedøren, sagde de, at han saa saa rig ud, at de nok gad vide, hvor mange Penge han havde staaende i den vidunderlige Bank. Men havde de kendt ham bedre, vilde de ikke have været saa nysgerrige, men kunde med største Bestemthed have angivet Beløbet.

TRETTENDE KAPITEL.

Udbredelsen af en Smitsot.

At det er i det mindste lige saa vanskeligt at standse en moralsk som fysisk Smitte; at en saadan Sygdom udbreder sig med Pestens Ondartethed og Hurtighed; at Smitten, naar den

først er brudt ud, ikke skaaner enten Stand eller Stilling, men angriber selv de allerraskeste Mennesker, er en Kendsgerning, der er lige saa ubestridelig, som at vi Mennesker ikke kan leve uden at aande. Det vilde være en uvurderlig Velsignelse for Menneskeslægten, dersom de smittede, hvis Svaghed eller Laster afføder disse ondartede Sygdomme, øjeblikkelig kunde sættes fast og holdes strengt afsondrede — for ikke at sige kvæles lige paa Stedet —, førend Giften fik Tid til at forplante sig.

Ligesom et uhyre Baal i en vid Omkreds opfylder Luften med sin Bragen, saaledes bragte den hellige Lue, som de mægtige Barnacler havde pustet til, Luften til mere og mere at genlyde af Navnet Merdle. Det var paa alles Læber og trængte ind i alles Øren. Der var ikke, havde aldrig været og vilde aldrig komme Mage til Mand som Merdle.

Nede i det „Blødende Hjerte“, hvor der ikke fandtes een overflødig Halvpenny, nærrede man en lige saa levende Interesse for dette Vidunder som paa Pengebørsen. Mrs. Plornish, der nu drev en lille Handel med alle Slags i en lun, lille Butik i den fine Ende af Gaarden oven for Trappen, hvor hendes lille gamle Fader og Maggy gik hende til Haande, talte stadig om ham, naar hun stod ved Disken og snakkede med sine Kunder. Plornish, der havde en lille Part i en lille Murmester-Forretning i Nabolaget, sagde med Murskeen i Haanden oppe paa Stilladser og Tagrygge, at Folk sagde, at Merdle var den eneste, der kunde klare Butikken og bringe det hele i Rigtighed for os alle. Om Mr. Baptist, Plornish's eneste Logerende, hviskede man, at han lagde de Spareskillinger, der var Frugten af hans nøjsomme og tarvelige Liv, til Side for at sætte dem i et af Merdles sikre Foretagender. Naar de kvindelige „Blødende Hjerter“ kom for at faa sig et Lod Te og et Skippund Passiar, gav de Mrs. Plornish at forstaa, at de havde hørt af deres Kusine Mary Anne, som arbejdede i det Fag, at hans Frues Kjoler kunde fylde tre Arbejdsvogne, og at hun var den smukkeste Dame, man kunde se for sine Øjne, og havde en Hals som Marmor. Efter hvad de havde hørt, var det hendes Søn med hendes første Mand, som var kommen ind i Regeringen, og General havde han været, og mod hele Armeer var han marcheret frem og bleven kronet med Sejr, hvis man kunde tro alt, hvad man hørte. Og Rygtet sagde, at Merdle selv havde sagt, at hvis han havde fundet det Umagen værd, skulde han gerne have overtaget

hele Regeringen uden Profit, men at han ikke kunde overtage den og tabe derved. Og man kunde da heller ikke forlange, at han skulde tabe derved, da hans Vej, som man godt kunde sige uden at lyve, var brolagt med Guld; men det var meget beklageligt, at der ikke kunde bydes ham saa meget, at han kunde finde det Umagen værd; for det var kun saadanne Folk, der vidste, hvor højt Priserne paa Brød og Kød var stegne, og det var kun saadanne Folk, der kunde faa dem til at falde igen.

Feberen rasede saaledes i det „Blødende Hjerter“, at Pancks's Indkrævningsdage ikke formindskede Patienternes Antal. Ved saadanne Lejligheder ytrede Sygdommen sig paa den mærkelige Maade, at den lod de smittede finde en uudtømmelig Undskyldning og Trøst i det magiske Navn.

„Naa,“ kunde Pancks sige til en Lejer, der var bagud med Lejen. „Op med Pengene! Skynd Dem!“

„Jeg har ikke Pengene,“ svarede saa Lejeren. „Jeg siger Dem Sandhed, naar jeg siger, at jeg har ikke saa meget som en Sixpence.“

„Det hjælper ikke,“ indvendte Pancks. „De tror dog vel ikke, at det kan hjælpe, hvad?“

Med et forknyt „Nej, Sir,“ indrømmede Lejeren, at han ingen saadan Tro nærede.

„Min Principaler tager ikke imod sligt,“ vedblev Pancks. „Det er ikke derfor, han sender mig herhen. Betal! Skynd Dem!“

„Ak,“ kunde saa Lejeren svare, „var jeg den rige Mand, hvis Navn er i alles Mund — var mit Navn Merdle, skulde jeg snart betale og gøre det med Glæde.“

Huslejespørgsmaalet blev i Almindelighed afhandlet i Husdøre eller paa Gange og af flere stærkt interesserede „Blødende Hjerter“. En saadan Hentydning modtog de altid med en dæmpet, bifaldende Mumlen, som om den var overbevisende, og hvor mismodig og forstemt Synderen end kunde have været i Forvejen, oplivedes han dog altid lidt, naar han kom frem med den.

„Var jeg Merdle, skulde De ikke faa Aarsag til at beklage Dem over mig. Jeg skulde da betale saa akkurat, Mr. Pancks, at De aldrig skulde have nødig at kræve mig.“

Atter lød den bifaldende Mumlen som en Antydning af, at det var vel talt og næsten lige saa godt som rede Penge.

Der var da intet andet for Pancks at gøre end at føre Beløbet til Bogs, idet han sagde: „Ja, ja da, De faar Fogden

paa Halsen og bliver smidt ud, det kan De belave Dem paa. Det kan ikke nytte at tale til mig om Merdle. De er lige saa lidt Merdle, som jeg er det.“

„Nej, desværre,“ svarede Synderen. „Gid De var ham!“

Koret faldt øjeblikkelig ind og gentog med Følelse: „Ja, gid De var ham!“

„De vilde ikke være saa streng imod os, hvis De var Merdle,“ vedblev Synderen med stigende Mod, „og det vilde være godt for alle Parter. Godt for os og godt for Dem. Saa behøvede De ikke at plage nogen, hverken os eller Dem selv. De vilde selv være lettere om Hjertet, hvis De var Merdle.“

Pancks, hos hvem disse upersonlige Komplimenter frembragte en uimodstaaelig Flovhed, kunde aldrig komme til Kræfter efter et saadant Angreb. Han kunde kun bide sig i sine Negle og dampe af Sted til den næste Skyldner. Koret flokkede sig saa omkring den Skyldner, han nylig havde forladt, og trøstede sig med at lytte til de vildeste Rygter om Merdles uhyre Rigdom.

Efter et saadant Nederlag, af hvilke Pancks oplevede mange, begav han sig en Dag, da han var færdig med sine Oppebørselsforretninger, med sin Regnskabsbog under Armen til Mrs. Plornish's Hjørne. Det var ikke paa Embeds Vegne, men kun en privat Visit. Han havde haft en anstrengende Dag og trængte til lidt Opmuntring. Han stod sig nu godt med Familien Plornish og havde ofte besøgt den ved lignende Lejligheder og faaet sig en Passiar med dem om Miss Dorrit.

Mrs. Plornish's Dagligstue var bleven dekoreret under hendes eget Tilsyn og fremstillede paa den Side, der vendte mod Butikken, et lille Fantasibillede, som hun havde en ubeskrivelig Glæde af. Denne poetiske Udsmykning af Dagligstuen bestod i, at Væggen var bleven malet saaledes, at den forestillede en Hytte med Straatag, hvori Kunstneren havde anbragt den virkelige Dør og det virkelige Vindue, hvilket gjorde stor Virkning trods de uforholdsmæssige Dimensioner. Den beskedne Solsikke og Stokrose var malede, som om de blomstrede yppig uden for denne landlige Bolig, medens en Mængde tyk Røg, der steg op af Skorstenen, tydede paa god Leve-maade indenfor og maaske ogsaa paa, at den ikke nylig var bleven fejtet. En trofast Hund var afbildet, som om den fra Dørtærskelen vilde fare i Benene paa den indtrædende Gæst, og et cirkelrundt Dueslag hævede sig i Vejret bag ved Havestakittet, omgivet af en Sky af Duer. Paa Døren var der en

Messingplade med den Indskrift: „Lykkens Hytte, T. & M. Plornish,“ for at betegne Mand og Kone i Kompagni. Aldrig havde Kunst og Poesi i Forening fortryllet nogen mere, end denne Fantasihytte fortryllede Mrs. Plornish. Det havde ikke noget at sige, at Plornish havde den Vane at læne sig op til den, naar han efter sit Arbejde røg sin Pibe, hvorved hans Hat udslettede Dueslaget og alle Duerne, hans Ryg opslugte Bølgen, og hans Hænder rykkede Blomsterne i Haven op med Rode og lagde hele Omegnen øde. For Mrs. Plornish var det desuagtet den dejligste Hytte, den vidunderligste Efterligning af Naturen, og det gjorde intet til Sagen, at Plornish's Øjne var nogle Tommer over Sovekammervinduet i Gavlen. At gaa ud i Butikken, efter at denne var lukket, og høre hendes Fader synge en Vise inde i Hytten, var en sand Pastorale for hende, en Genoplivelse af Guldalderen. Ja, var denne berømte Tidsalder vendt tilbage, eller havde den overhovedet nogen Sinde været til, turde det være tvivlsomt, om den vilde have frembragt mange varmere Beundrere end denne fattige Kone.

Butiksklokkens Ringen bebudede en Gæst, og Mrs. Plornish gik ud af Lykkens Hytte for at se, hvem det var. „Jeg tænkte nok, at det var Dem, Mr. Pancks,“ sagde hun; „det er jo Deres sædvanlige Aften, ikke sandt? Se, der er Fader; saa snart han hører Klokkeren, springer han som en rank, ung Butiksvend. Ser han ikke rask ud? Fader er gladere ved at se Dem, end om De var en Kunde; for han holder saa meget af en lille Passiar, især naar den drejer sig om Miss Dorrit. De har aldrig hørt Fader saaledes ved Stemme som nu,“ sagde Mrs. Plornish, idet hendes egen Stemme bævede af Stolthed og Glæde; „i Aftes gav han en Strefon saa mageløst, at Plornish stod op og holdt følgende Tale til ham over Bordet. „John Edward Nandy,“ sagde Plornish til Fader, „jeg har aldrig hørt Dem slaa saadanne Triller som i Aften.“ Er det dog ikke fornøjeligt, Mr. Pancks, hvad?“

Pancks, der havde pustet nok saa venskabelig ad den gamle Mand, svarede jo og spurgte lejlighedsvis, om denne hersens lystige Altro-Fyr endnu ikke var kommen hjem. Mrs. Plornish svarede nej, endnu ikke. Pancks blev derpaa gæstfrit nødt ind i Lykkens Hytte, hvor han traf den ældste af de unge Plornisher, som nylig var kommen hjem fra Skole. Ved flygtig at eksaminere den unge Studiosus om de Fremskridt, han den Dag havde gjort i sin Lærdom, erfarede han, at de

mere fremrykkede Disciple, der skrev Sammenskift og var komne til Bogstavet M, havde faaet til Forskrift: „Merdle, Millioner.“

„Men hvorledes gaar det Dem, Mrs. Plornish,“ sagde Pancks, „siden vi taler om Millioner?“

„Tak, rigtig godt,“ svarede Mrs. Plornish. „Kære Fader, vil du ikke gaa ud i Butikken og pynte lidt op i Vinduet, førend vi drikker Te? Du har saadan en god Smag.“

Nandy traskede af, meget glad ved at efterkomme sin Datters Anmodning. Mrs. Plornish, der altid svævede i den dødeligste Angst for at tale om Pengesager i den gamle Mands Nærværelse, for at ikke et uforsigtigt Ord af hende skulde bringe ham til i et overilet Øjeblik at løbe tilbage til Fattighuset, kunde saaledes nu frit betro sig til Pancks.

„Det er sandt nok, at Forretningen gaar meget godt,“ sagde hun med dæmpet Stemme, „og vi har en udmærket Søgning. Det eneste, der er i Vejen, er Kreditten.“

Denne Ulempe, som følte temmelig alvorlig af de fleste, der indlod sig i Handelsaktioner med Beboerne i det „Blødende Hjerter“, var en stor Anstødssten for Mrs. Plornish's Næring. Da Mr. Dorrit havde sat hende i Vej, havde de „Blødende Hjerter“ vist sig saa rørte og saa fast bestemte paa at staa hende bi, at det gjorde den menneskelige Natur Ære. I Erkendelsen af hendes Krav paa deres Ædelmodighed, fordi hun saa længe havde været Medlem af deres Samfund, havde de begejstret svoret paa, at de, komme hvad der komme vilde, kun vilde handle med Mrs. Plornish og ikke give nogen anden deres Søgning. Opfyldte af disse ædle Følelser var de endogsaa gaaede saa vidt, at de havde købt smaa Luksusartikler i Urtekrammer- og Spækhøkerfaget, som de ikke var vante til, idet de havde sagt til hverandre, at om de ogsaa gik lidt for vidt, saa var det jo for en Naboerske og Veninde, og naar man ikke gjorde det i et saadant Tilfælde, hvem skulde man saa gøre det for? Ansporet paa denne Maade gik Handelen strygende, og de Artikler, der havdes paa Lager, fandt en rivende Afsætning. Kort sagt, naar de „Blødende Hjerter“ kun havde betalt, vilde det have været en glimrende Forretning; men da de indskrænkede sig til at skyldte, havde der endnu ikke vist sig noget virkeligt Overskud i Bøgerne.

Medens Pancks ved Tanken om denne Regnskabs-Status var i Færd med at gøre sig til et Pindsvin ved at rejse sine Børster, kom gamle Nandy igen ind i Hytten med en hemme-

lighedsfuld Mine og bad dem gaa ud og se, hvor underlig Mr. Baptist teede sig; der maatte være hændet ham noget, som havde gjort ham bange. Efter at de alle tre var gaaede ud i Butikken og havde stillet sig ved Vinduet, saa de Baptist, bleg og altereret, opføre følgende mærkelige Scene. Først saa de ham skjule sig ved det øverste af Trappen, som førte ned i Gaarden, og titte op og ned ad Gaden, medens han forsigtig stak Hovedet frem tæt ved Siden af Butiksdøren. Efter en meget omhyggelig Undersøgelse kom han frem fra sit Smuthul og gik rask ned ad Gaden, som om han vilde gaa sin Vej. Derpaa vendte han pludselig om og gik lige saa hurtig op ad Gaden, og da han var gaaet et Stykke, skraaede han over paa den anden Side og forsvandt. Hensigten med denne sidste Manøvre kom først for Dagen, da han pludselig smuttede ind i Butikken ude fra Trappen. Det viste sig da, at han hemmelig havde gjort en lang Omvej om til den anden Ende af Gaarden og var gaaet gennem denne. Han var nu ganske aandeløs, hvilket ikke var saa underligt, og hans Hjerte syntes at være i en stærkere Bevægelse end selve den lille Butiksklokke, der rystede og klingrede bag ved ham, fordi han havde lukket Døren saa hastig efter sig.

„Halløj, Kammerat!“ sagde Pancks. „Altro, min Gut! Hvad er der paa Færde?“

Mr. Baptist forstod nu Engelsk næsten lige saa godt som Pancks og kunde ogsaa tale det ganske godt, men ikke des mindre traadte Mrs. Plornish til som Tolk med en tilgivelig Forfængelighed af det Talent, der gjorde hende saa godt som til en Italienerinde.

„Am spørg“,“ sagde Mrs. Plornish, „hvad i Vejen?“

„Kom ind i lille Lykkens Hytte, Padrona,“ svarede Baptist, idet han lagde en høj Grad af Hemmelighedsfuldhed i den illsomme Rysten med sin omvendte Pegefinger. „Kom derind!“

Mrs. Plornish var stolt af Titelen Padrona, der efter hendes Mening ikke saa meget hentydede til, at hun var Herre i Huset, som at hun var Herre over det italienske Sprog. Hun efterkom øjeblikkelig hans Anmodning, og de gik alle ind i Hytten.

„Am 'aab' Dem ikk' bang“,“ sagde Mrs. Plornish, idet hun med sin sædvanlige Raadsnarhed gav en ny Forklaring af Pancks's Spørgsmaal. „Hvad sket? Fortæl Padrona!“

„Jeg har set nogen,“ svarede Baptist. „Jeg har rincontrato ham.“

„Am? Hvilken 'am?“ spurgte hun.

„En slem Mand. En slemmest Mand. Jeg havde haabet, at jeg aldrig mere skulde se ham.“

„Hvoraf Dem ved 'am slem?“ spurgte hun.

„Det kan være det samme, Padrona. „Jeg ved det kun alt for godt.“

„Am set Dem?“ spurgte hun.

„Nej. Jeg haaber ikke. Jeg tror ikke.“

„Hvorfor,“ spurgte hun, „hvorfor 'aab' slem Mand ikk' se?“

„Bedste Padrona,“ svarede den lille Udlænding, „spørg mig endelig ikke. Jeg siger endnu en Gang, at det kan være det samme. Jeg er bange for denne Mand. Jeg ønsker ikke at se ham, jeg ønsker ikke at blive kendt af ham — aldrig mere! Nok, bellissima. Lad det fare!“

Emnet var ham saa ubehageligt og lagde en saadan Dæmper paa hans sædvanlige Livlighed, at Mrs. Plornish ikke trængte videre ind paa ham, og det saa meget mindre, som Teen alt i nogen Tid havde staaet og trukket paa Kaminpladen. Men fordi hun ikke gjorde flere Spørgsmaal, var hun derfor ikke mindre forundret og nysgerrig, hvilket ogsaa var Tilfældet med Pancks. Maggy, der nu var bedre klædt end før, skønt hun var bleven sin uhyre Kappe tro, havde staaet i Baggrunden med aaben Mund og opspilede Øjne, og hendes Gaben og Stirren blev ikke formindsket ved, at man saa ubetimelig forlod dette Emne. Der blev imidlertid ikke talt mere derom, skønt de alle lod til at tænke en Del derover, og ikke mindst de to unge Plornish'er, der deltog i Aftensmaaltidet, som om deres Spisen Smørrebrød næsten blev gjort overflødig ved den pinlige Udsigt til, at den slemme Mand snart vilde komme og spise dem. Lidt efter lidt begyndte Mr. Baptist at oplives, men rørte sig dog ikke fra sin Stol. Hver Gang den lille Klokke ringede, for han sammen og tittede hemmelig ud med Enden af det lille Gardin i sin Haand og Resten af det for sit Ansigt. Han var aabenbart ingenlunde vis paa, at den Mand, han var saa bange for, ikke havde sporet ham med en Blodhunds frygtelige Sikkerhed, trods alle hans Forsigtighedsregler og Fif.

Nogle Kunders og Plornish's Komme gav Baptist saa meget at gøre i saa Henseende, at det var tilstrækkeligt til at holde Selskabets Opmærksomhed fæstet paa ham. Teen var drukken, Børnene i Seng og Mrs. Plornish i Færd med at spørge, om hendes Fader ikke vilde glæde dem med Kloe, da Klokken atter ringede, og Clennam traadte ind.

Clennam havde siddet til langt ud paa Aftenen over sine Bøger og Breve; thi Omsvøbsdepartementets Forgemakker gjorde et slemt Skaar i hans Tid, og desuden var han forstemt og urolig over, hvad der nylig havde tildraget sig hos hans Moder. Han saa træt og mismodig ud og følte sig ogsaa saaledes til Mode, men havde ikke des mindre lagt Vejen til sit Hjem om ad denne Ende af Gaarden for at fortælle dem, at han igen havde faaet Brev fra Miss Dorrit.

Denne Nyhed vakte en Bevægelse i Hytten, som ledede Opmærksomheden bort fra Baptist. Maggy havde straks trængt sig frem i Forgrunden og syntes at sluge Efterretningerne om sin lille Moder med Øre og Næse, Mund og Øjne. Især blev hun glad, da Clennam forsikrede hende, at der var Hospitaler og det meget vel bestyrede Hospitaler i Rom. Pancks's Anseelse voksede, fordi han var bleven særlig nævnt i Brevet. Det glædede og interesserede dem alle, og Clennam følte sig rigelig belønnet for sin Ulejlighed.

„Men De er træt, Sir. Lad mig skænke Dem en Kop Te,“ sagde Mrs. Plornish, „hvis De vil nedlade Dem til at drikke den her i Hytten, og Tak skal De have, fordi De husker saa venlig paa os.“

Plornish, der ansaa det for sin Pligt som Vært at frembære sin personlige Tak, udtalte den i den Form, der altid udtrykte hans højeste Ideal af en Forening af Formalitet og Oprigtighed.

„John Edward Nandy,“ sagde Plornish til den gamle Mand. „Det er ikke ofte, at man ser fordomsfri Handlinger uden en Gnist af Stolthed, og derfor skal man, naar man ser dem, være taknemmelig og ære dem; thi gør man det ikke og kommer til at trænge til dem, er det ikke mere end Løn som forskyldt.“

Hertil svarede Mr. Nandy:

„Jeg er ganske af Deres Mening, Thomas, og Deres Mening er den samme som min, og derfor vil jeg kun sige, Thomas, De har Ret, og derom maa alle være enige, og hvor alle er enige, kan der kun være een Mening.“

Med mindre Formalitet bevidnede Clennam dem sin Glæde over deres store Taknemmelighed for en saa ringe Opmærksomhed, men sagde med Hensyn til Teen, at han endnu ikke havde spist til Middag og vilde gaa lige hjem for at udhvile sig efter en lang Dagsgerning, ellers skulde han med Fornøjelse have taget imod det gæstfri Tilbud. Da Pancks var i Færd med at sætte sin Damp op med en hel Del Støj for at gaa, sluttede han med at spørge, om de skulde følges. Pancks sagde, at han

ikke ønskede sig noget bedre Selskab, og dermed tog de Afsked med Lykkens Hytte.

„Vil De følge hjem med mig, Pancks,“ sagde Arthur, da de var komne ud paa Gaden, „og tage til Takke med, hvad Huset formaar, vil det være en hel Velgerning; thi jeg er træt og i slet Humør i Aften.“

„Jeg vilde med Glæde gøre mere end det for Dem, hvis der er noget, jeg kan tjene Dem med,“ sagde Pancks.

Imellem denne eksentriske Personlighed og Clennam havde der udviklet sig en stiltiende Forstaaelse og Enighed, lige siden Pancks havde sprunget Buk over Mr. Rugg i Marshalsea Fængslets Gaard. Da Karetten kørte bort hin mindeværdige Dag, da Familien forlod Fængslet, havde disse to i Forening set efter den og var fulgtes langsomt ad. Da det første Brev fra lille Dorrit var kommen, havde ingen været mere ivrig end Pancks efter at faa noget at høre om hende. Det sidste Brev indeholdt en direkte Hilsen til ham. Skønt han aldrig før havde afgivet nogen Venskabserklæring over for Clennam, og skønt det, han nylig havde sagt, var lidt nok, havde Clennam dog længe haft en Følelse af, at Pancks paa sin egen, sære Maade havde begyndt at fatte Hengivenhed for ham. Alle disse sammensoede Strenge gjorde den Aften Pancks til et sandt Ankertov.

„Jeg er ganske ene,“ vedblev Arthur, medens de gik videre. „Min Kompagnon er borte i Forretninger, og De skal faa det, ligesom De vil have det.“

„Tak. Lagde De videre Mærke til lille Altro i Aften?“

„Nej. Hvorfor det?“

„Det er en opvakt Fyr, og jeg kan godt lide ham,“ sagde Pancks. „Der var noget i Vejen med ham i Dag. Har De nogen Ide om, hvad der trykker ham?“

„De forbavser mig! Nej, slet ikke.“

Pancks meddelte ham Grunden til sit Spørgsmaal. Det kom Arthur aldeles uventet, og han var aldeles ude af Stand til at give nogen Forklaring.

„Vil De ikke spørge ham,“ sagde Pancks, „da han jo er en Udlænding?“

„Spørge ham? Hvorom?“

„Om hvad der ligger ham paa Sinde?“

„Jeg maa først selv se, om der ligger ham noget paa Sinde, synes jeg,“ sagde Clennam. „Jeg har i enhver Henseende fundet ham saa flittig, saa taknemmelig og saa paalidelig, at det

kunde se ud, som om jeg havde Mistillid til ham, og det vilde være højest uretfærdigt.“

„Sandt nok,“ sagde Pancks. „Men De burde ikke være nogens Principal, Mr. Clennam. De er alt for fintfølende.“

„Hvad det angaar,“ svarede Clennam smilende, „saa har jeg ikke meget at sige over Cavaletto som Principal. Hans Træskæreri er hans Levevej. Han gemmer Nøglerne til Fabrikken, holder Vagt der hver anden Nat og fører i det hele taget et Slags Opsyn, men vi har ikke meget Arbejde for ham i hans Fag, skønt vi giver ham, hvad vi har. Nej, jeg er snarere hans Raadgiver end hans Principal. Det vilde komme Sandheden nærmere at kalde mig hans staaende Kønslent og Bankier. Men siden vi taler om Bankier, er det ikke underligt, Pancks, at de Spekulationer, som i denne Tid løber rundt i Hovedet paa saa mange Mennesker, ogsaa løber rundt i Hovedet paa den lille Cavaletto?“

„Spekulationer?“ gentog Pancks og pustede. „Hvilke Spekulationer?“

„Disse Merdleske Foretagender.“

„Aa, Aktieforetager!“ sagde Pancks. „Ja vel, ja vel, jeg vidste ikke, at De talte om Aktieforetager.“

Den Hurtighed, hvormed han svarede, bragte Clennam til at se paa ham med en vis Tvivl om, hvor vidt han ikke mente mere, end han sagde, men da han samtidig fremskyndede sin Gang og hele hans Maskineri begyndte at arbejde stærkere, forfulgte Arthur ikke Sagen videre, og kort efter naaede de hans Hus.

En Middag, bestaaende af Suppe og Duepostej, serveret paa et lille Bord foran Kaminen og krydret med en Flaske god Vin, virkede som en udmærket Smørelse paa Pancks's Maskineri, og da Clennam havde taget sin tyrkiske Pibe og rakt sin Gæst Mage til den, følte Pancks sig rigtig i sit Es.

I nogen Tid dampede de stiltiende væk, Pancks ligesom et Dampskib i Magsvejr, der har Vind og Strøm med sig og alle andre Betingelser for en god Rejse. Han var den første, som brød Tavsheden:

„Ja, Aktieforetager er Ordet.“

Med sit forrige Blik sagde Clennam: „Ah!“

„Jeg kommer tilbage dertil, som De hører,“ sagde Pancks.

„Ja, jeg hører nok, at De kommer tilbage dertil,“ svarede Clennam uden at begribe hvorfor.

„Var det ikke underligt, at de skulde løbe rundt i Hovedet

paa lille Altro, hvad?" sagde Pancks, medens han røg. „Var det ikke saaledes, De sagde?"

„Jo.“

„Ja! Men tænk, at hele Gaarden er optaget deraf. Tænk, at de paa mine Indkrævningsdage kommer mig i Møde dermed her og der og alle Vegne; enten de betaler eller ikke, hedder det Merdle, Merdle og altid Merdle.“

„Det er dog mærkeligt, hvor saadan en Galskab kan gribe om sig.“

„Ja, er det ikke?" tilføjede Pancks. Efter at have røget et Minut tilføjede han i en Tone, der var mere tør, end man skulde have ventet efter den Smørelse, han nylig havde faaet: „Fordi disse Mennesker ikke forstaa sig derpaa, ser De.“

„Ikke det mindste," indrømmede Clennam.

„Ikke det mindste!" udbød Pancks. „Kender intet til Tal, kender intet til Pengespørgsmaal, har aldrig gjort en Beregning, aldrig regnet den ud.“

„Hvis de havde —" begyndte Clennam, men da Pancks, uden at forandre en Mine, i det samme frembragte en Lyd, der langt overgik alle hans sædvanlige Næse- og Strubelyde, holdt han inde.

„Hvis De havde?" gentog Pancks i en spørgende Tone.

„Jeg syntes De — talte," sagde Arthur tvivlraadig om, hvad han skulde kalde Afbrydelsen.

„Nej, slet ikke," sagde Pancks. „Endnu ikke. Vent lidt. Hvis de havde?"

„Hvis de havde," bemærkede Clennam, der var lidt forlegen med, hvorledes han skulde tage sin Ven, „nu vel, saa vilde de sagtens have haft bedre Forstand.“

„Hvorledes det, Mr. Clennam?" busede det ud af Pancks, som om han fra Begyndelsen af Samtalen havde været ladt med det svære Skud, han nu løsnede. „De har Ret, ser De. De ved ikke af det, men Ret har de.“

„Ret i at dele Cavalettos Tilbøjelighed til at spekulere med Merdle?"

„Fuldkommen Ret," sagde Pancks. „Jeg har sat mig ind deri. Jeg har gennemgaaet Beregningerne. Jeg har regnet den ud. De er rigtige og paalidelige nok." Lettet ved at være kommen saa vidt, tog Pancks saa langt et Drag af sin Pibe, som hans Lunger vilde tillade, og saa kløgtig og vist paa Clennam, medens han dampede væk.

„Er det Deres Mening, min gode Pancks," sagde Clennam

med Eftertryk, „at De for Eksempel vilde sætte Deres tusinde Pund paa Rente paa denne Maade?“

„Ja vist,“ sagde Pancks; „har allerede gjort det.“

Pancks tog igen et langt Drag og saa atter kløgtig paa Clennem.

„Jeg siger Dem jo, Mr. Clennam, at jeg har sat mig ind i det,“ sagde Pancks. „Det er en Mand med umaadelige Hjælpekilder — en uhyre Kapital — Regeringens Beskyttelse. Det er de bedste Spekulationer, der gives. De er sikre!“

„Jeg maa sige,“ svarede Clennam og saa alvorlig først paa Ilden og saa paa ham. „De overrasker mig!“

„Bah!“ sagde Pancks. „Sig ikke det. Det er noget, De selv burde gøre. Hvorfor gør De ikke som jeg?“

Af hvem Pancks havde faaet den herskende Sygdom, kunde han lige saa lidt have sagt, som hvis han havde faaet en Feber paa Halsen. Avlet fra Begyndelsen, ligesom saa mange legemlige Sygdomme, af Menneskenes Fordærvelse og derpaa udbredt ved deres Uvidenhed, meddeler en saadan Smitsot sig efter en Tids Forløb til mange lidende, der hverken er fordærvede eller uvidende. Pancks havde maaske selv faaet Sygdommen af et Individ af denne Klasse, men i hvert Tilfælde betragtede Clennam ham som en saadan Person, og den Smitte, han udbredte, blev derved kun saa meget mere ondartet.

„Saa De har virkelig anbragt Deres tusinde Pund i Aktier, Pancks?“

„Ja vist saa,“ svarede Pancks rask og blæste Røgen fra sig, „jeg vilde bare ønske, det var ti.“

Nu var der to Ting, som den Aften hvilede tungt paa Clennams Sind; først hans Kompagnons længe forhalede Haab, og dernæst det, han havde hørt og set hjemme hos sin Moder. Han følte sig saa lettet ved Pancks's Selskab og ved Overbevisningen om, at han kunde stole paa ham, at han bragte begge disse Emner paa Bane, og de bragte ham atter med forøget Styrke tilbage til hans Udgangspunkt.

Dette gik meget naturlig til. Idet han forlod Spørgsmaalet om Aktieforetager, fortalte han Pancks, hvorledes og hvorfor han var sysselsat med det store nationale Departement. „En drøj Historie har det været, og en drøj Historie er det for Doyce,“ endte han med at sige med den oprigtige Harme, som Sagen vakte hos ham.

„Ja, det er drøjt nok,“ indrømmede Pancks. „Men De bestyrer jo Firmaets Pengesager.“

„Ja; saa godt, jeg kan.“

„Bestyr dem bedre,“ sagde Pancks. „Lad ham høste Lønnen for sine Genvordigheder og Skuffelser. Lad ham ogsaa prøve sin Lykke. Man kan ikke vente, at saadan en taalmodig Arbejder, der er saa optaget i Forvejen, selv skulde gøre det. Det maa blive Deres Opgave.“

„Jeg gør mit Bedste, Pancks,“ svarede Clennam urolig. „Men jeg tvivler om, at jeg duer til at indlade mig paa disse nye Foretagender, som jeg ikke forstaar mig paa. Jeg begynder at blive gammel.“

„Begynder at blive gammel?“ udbrød Pancks. „Ha, ha, ha!“

Der var noget saa ægte i den vidunderlige Latter, hvormed den snøftende og pustende Pancks modtog denne Erklæring, at der ikke kunde være Tvivl om, at han mente det alvorlig.

„Begynder at blive gammel?“ raabte Pancks. „Hør, hør, hør! Gammel? Hør ham, hør ham!“

Det Eftertryk, hvormed Pancks ved sin vedholdende Pusten og Snøften tilbageviste denne latterlige Tanke, bragte Clennam bort fra den. Han var ligefrem bange for, at Pancks skulde faa et Tilfælde og kvæles af Tobaksrøgen. Efter at have maattet opgive det andet Emne, gik han nu over til det tredje.

„Hvad enten jeg er ung, gammel eller midaldrende, Pancks,“ sagde han, da der indtraadte en belejlig Pavse, „saa er jeg i en højst urolig og usikker Tilstand, der endog bringer mig til at tvivle paa, om noget af det, der nu synes at høre mig til, virkelig hører mig til. Skal jeg sige Dem, hvorledes dette hænger sammen? Skal jeg betro Dem en stor Hemmelighed?“

„Det skal De,“ sagde Pancks, „hvis De anser mig værdig dertil.“

„Det gør jeg.“

„Det kan De ogsaa!“ Pancks's korte og raske Svar, som han bekræftede ved pludselig at række sin kullede Haand frem, var i høj Grad talende og overbevisende. Arthur trykkede varmt hans Haand.

Han betroede derpaa i store Træk Pancks sine Anelser og fortalte ham om den Sammenkomst han havde overværet, uden dog at gøre mere ud af Sagen, end der var strengt nødvendig for at gøre den forstaaelig og uden at nævne sin Moders Navn, idet han kun ganske i Almindelighed talte om en Slægting. Pancks hørte til med en saadan Interesse, at han, uden at

ænsse den tyrkiske Pibes Tilløkkelser, lagde den paa Kaminristen imellem Ildtøjet, og under den hele Fortælling havde han saa travlt med at purre op i sit stride Haar, at han til sidst saa ud som en borgerlig Hamlet, der taler med sin Faders Genfærd.

„Det bringer mig tilbage,“ raabte han og slog Clennam paa Knæet, „det bringer mig tilbage til Aktieforetagenderne. Jeg siger intet om, at De gør Dem selv fattig for at gøre en Uret god igen, som De ikke har begaaet. Det ligner Dem; en Mand maa være sig selv. Men det siger jeg, at da De frygter for at komme til at mangle Penge for at frelse Deres egen Slægt fra Skam og Vanære, saa skaf Dem saa mange Penge, som De kan.“

Arthur rystede paa Hovedet, men saa dog tankefuldt paa ham.

„Bliv saa rig, som De kan,“ besvor Pancks ham, idet han sammentrængte hele sin Energi i dette Raad. „Bliv saa rig, som De kan blive det paa en ærlig og redelig Maade. Det er Deres Pligt. Ikke for Deres egen, men for andres Skyld. Benyt Lejligheden! Stakkels Mr. Doyce, der virkelig begynder at blive gammel, er afhængig af Dem. Deres Slægting er afhængig af Dem. De ved ikke selv, hvor meget der er afhængigt af Dem.“

„Godt, godt, godt,“ svarede Arthur. „Nok for i Aften.“

„Endnu et Ord, Mr. Clennam,“ vedblev Pancks, „og saa ikke mere i Aften. Hvorfor vil De overlade hele Profitten til Slughalsene, Kæltringerne og Bedragerne? Hvorfor vil De overlade alt, hvad der er at vinde, til min Principal og hans lige? Og dog gør De det stadig. Naar jeg siger De, mener jeg Folk som De. De ved det meget godt selv. Jeg ser det jo hver Dag i mit Liv og ser ikke andet. Det hører til min Forretning at se det. Derfor siger jeg: „Byd Lykken Haanden!“

„Men hvad, om det nu kom til at hedde: „Byd Ulykken Haanden?“ sagde Arthur.

„Det er umuligt,“ svarede Pancks. „Jeg har sat mig ind i det. Man møder hans Navn alle Vegne — umaadelige Hjælpkilder — uhyre Kapital — høj Stilling — mægtige Forbindelser — Regeringens Beskyttelse. Det er umuligt.“

Efter denne Slutningsbemærkning blev Pancks lidt efter lidt roligere; lod sit Haar lægge sig saa meget, som det i det hele taget var muligt at faa det til at lægge sig; udfriede sin

Pibe fra Ildtøjet, stoppede den paa ny og røg den ud. De talte kun lidt, men holdt hinanden med Selskab ved i Tavshed at forfølge de samme Emner og skiltes først ved Midnat. Idet Pancks tog Afsked, gjorde han et Slag rundt omkring ham, førend han dampede ud af Døren. Dette opfattede Arthur som en Forsikring om, at han ubetinget kunde stole paa Pancks, hvis han skulde komme til at behøve Hjælp i nogen af de Sager, de havde talt om den Aften, eller nogen anden Sag, der vedkom ham selv.

Hele den næste Dag, og selv medens hans Opmærksomhed var henvendt paa andre Ting, tænkte han af og til paa Pancks's Anbringelse af sine tusinde Pund og paa, at han havde „sat sig ind i det.“ Han tænkte paa, at Pancks var saa sangvinsk i denne Sag, medens han ellers ikke var sangvinsk anlagt. Han tænkte paa det store nationale Departement og paa, hvilken Glæde det vilde være for ham at se Doyce i bedre Kaar. Han tænkte paa det mørke, truende Sted, der levede i hans Erindring under Navn af Hjemmet, og paa de Skygger, der samlede sig om det og gjorde det end mere mørkt og truende end fordum. Han lagde paa ny Mærke til, at hvor han kom hen, saa, hørte eller rørte han ved det berømte Navn Merdle; han havde endog ondt ved at sidde et Par Timer ved sin Pult, uden at det under en eller anden Form fremstillede sig for hans legemlige Sanser. Han begyndte at finde det underligt, at det var overalt, og at ingen syntes at nære Mistillid til det, skønt han rigtignok ogsaa, da han var kommen saa vidt, begyndte at huske paa, at ikke engang han selv havde Mistillid til det; han havde kun tilfældigvis holdt sig borte fra det.

Naar en Sygdom af denne Art har taget Overhaand, er saadanne Symptomer i Almindelighed Tegn paa, at man er i Færd med at faa den.

FORTENDE KAPITEL.

Gode Raad.

Da det blev bekendt blandt Briterne paa den gule Tibers Bredder, at deres oplyste Landsmand, Mr. Sparkler, var bleven udnævnt til Deputeret i Omsvøbsdepartementet, betragtede de det som en Nyhed, der ikke vedkom dem mere end enhver anden Nyhed, enhver anden „Ulykke“ eller „Forbrydelse“ i de engelske Blade. Nogle lo; andre anførte som Undskyldning, at Posten i Virkeligheden var en Sinecure, og at enhver Tosse, der kunde skrive sit Navn, var god nok til den; atter andre, og disse var de mere højtidelige, politiske Orakler, sagde, at Decimus handlede klogt i at styrke sin Magt, og at den eneste forfatningsmæssige Hensigt med alle de Poster, som Decimus raadede over, var, at Decimus skulde styrke sin Magt. Der var ganske vist nogle enkelte gnavne Briter, som ikke vilde godkende denne Trosartikel, men deres Indvendinger var rent teoretiske; fra det praktiske Synspunkt betragtet, opgav de derimod Sagen som noget, der vedkom andre ubekendte Briter et eller andet Sted paa Jordkloden. Paa samme Maade paastod en stor Mængde Briter hjemme i hele fire og tyve Timer, at disse usynlige og unavngivne Briter „burde tage Sagen op,“ og at de, hvis de rolig fandt sig heri, ikke fortjente bedre. Men til hvilken Klasse disse forsømmelige Briter hørte, eller hvor disse ulykkelige Væsener skjulte sig, og hvorfor de skjulte sig, og hvorledes det kunde gaa til, at de stadig forsømte deres Interesser, det stod ikke klart for nogen, hverken paa den gule Tibers eller paa den sorte Themses Bredder.

Idet Mrs. Merdle modtog Lykønskninger i Anledning af Nyheden, udbredte hun den med en graciøs Nonchalance, der fremhævede den til dens Fordel, ligesom Indfatningen fremhæver Ædelstenen. Ja, sagde hun, Edmund havde taget imod Posten. Merdle havde ønsket, at han skulde tage imod den, og det havde han gjort. Hun haabede, at Edmund vilde synes om den, men hun vidste det virkelig ikke. Den vilde nødsage ham til at tilbringe en stor Del af sin Tid i Byen, og han foretrak Landet. Ikke des mindre var det ikke nogen ubehagelig Stilling og altid en Stilling. Ingen kunde nægte, at det var en Opmærksomhed mod Merdle og ikke saa galt for Edmund, hvis han syntes om det. Det kunde ikke skade, at han fik noget at

bestille, ligesom det heller ikke kunde skade, at han fik noget derfor. Om Posten vilde være Edmund behageligere end Armeen, maatte Tiden vise.

Saaledes talte Mrs. Merdle, der var en Mester i den Kunst at lade, som om hun kimsede ad noget, og samtidig i Virkeligheden forhøje dets Værd. Henry Gowan derimod, som var bleven forskudt af Decimus, løb rundt til alle sine bekendte lige fra Porta del Popolo til Byen Albano og svor paa, næsten med Taarer i Øjnene, at Sparkler var det godmodigste, barnligste, elskværdigste Asen, der nogen Sinde havde græsset paa den offentlige Fæled, og at kun een Ting kunde have glædet ham mere, end at han — det kære Asen — havde faaet Posten, nemlig, at han selv havde faaet den. Han sagde, at det netop var noget for Sparkler. Der var intet at gøre, og han vilde gøre det med Glans; der var en anstændig Gage at hæve, og han vilde hæve den med Anstand. Det var en glædelig, vel fortjent, ypperlig Ansættelse, og i sin Glæde over, at det dyrebare Asen, som han nærrede en saa stor Hengivenhed for, var blevet saa udmærket opstaldet, tilgav han næsten Giveren hans Til-sidesættelse af ham selv. Hans Velvilje var ikke udtømt hermed. Ved alle selskabelige Sammenkomster gjorde han sig Umage for at trække Sparkler frem og henlede hele Selskabets Opmærksomhed paa ham, og uagtet denne Venskabs-tjeneste altid havde til Følge, at den unge Mand gjorde en højst ynkelig Figur, kunde den gode Hensigt dog ikke miskendes.

Medmindre det skulde være, at den miskenktes af Genstanden for Sparklers Tilbøjelighed. Miss Fanny var nu kommen i en temmelig vanskelig Stilling og hendes Navn blev i Almindelighed sat i Forbindelse med Sparkler, og hvor lunefuld hun end behandlede ham, saa havde hun dog ikke givet ham nogen Kurv. Hun var derfor tilstrækkelig solidarisk med ham til at føle sig kompromitteret, naar han var mere end almindelig til Nar, og da hun ingenlunde manglede Aandsnærværelse, kom hun ham undertiden til Undsætning mod Gowan og ydede ham god Hjælp. Men desuagtet skammede hun sig ved ham, vidste ikke, om hun skulde se at blive ham kvit eller opmuntre ham endnu mere, betoges af Frygt for, at hun med hver Dag hilledes mere og mere i sin Tvivl, og pintes af Anelser om, at Mrs. Merdle hoverede over hendes Forlegenhed. Under Tryk- ket af alt dette er det ikke saa underligt, at hun en Aften kom hjem i stærk Bevægelse fra Bal og Koncert i Mrs. Merdles Hus og, da hendes Søster kærlig søgte at berolige hende, stødte

hende bort fra Toiletbordet, hvorved hun sad, idet hun i sin Forbitrelse forsøgte paa at græde og med svulmende Barm erklærede, at hun afskyede alle Mennesker og vilde ønske, at hun var død.

„Hvad er der i Vejen, kære Fanny? Sig mig det.“

„I Vejen, du lille Muldvarp?“ svarede Fanny. „Var du ikke starblind, vilde du ikke behøve at spørge mig derom. At tænke sig, at du kan paastaa at have Øjne i Hovedet, og dog spørge mig om, hvad der er i Vejen!“

„Er det Mr. Sparkler, kære Søster?“

„Mi-ster Spark-ler!“ gentog Fanny med grænseløs Haan, som om han var det sidste i Verden, der kunde ligge hende paa Sinde. „Nej, det er ikke, Miss Flaggermus.“

Straks efter fortrød hun, at hun havde givet sin Søster Øgenavne, og hulkende erklærede hun nu, at hun nok vidste, at hun var styg, men at alle drev hende til det.

„Du har det vist ikke rigtig godt i Aften.“

„Sludder og Vrøvl!“ svarede den unge Dame og fo'r igen op. „Jeg har det lige saa godt som du. Uden at prale kunde jeg maaske sige nok saa godt.“

Stakkels lille Dorrit, der ikke indsaa Muligheden af at sige et trøstende Ord, som ikke vilde støde Søsteren, holdt det for klogest at tie. I Førstningen tog Fanny ogsaa dette ilde op og forsikrede sit Spejl, at den største Plage for en ung Pige var at have et sølle Pjok til Søster. Hun vidste nok, at hun undertiden var i et afskyeligt Humør, hun vidste nok, at hun kunde være styg, og at naar hun var styg, var det bedst for hende, at det blev sagt hende; men da hun havde saadant et Pjok til Søster, blev det aldrig sagt hende, og Følgen heraf var, at hun formelig fristedes og æggedes til at gøre sig ubehagelig. Desuden trængte hun ikke til Tilgivelse. Det var ikke noget godt Eksempel, at hun altid skulde nedlade sig til at modtage Tilgivelse af en yngre Søster. Og det var netop Knuden, hun blev altid bragt i en saadan Stilling, at hun maatte tage imod Tilgivelse, enten hun vilde eller ikke. Til sidst brast hun i heftig Graad, og da hendes Søster gik hen og satte sig tæt ved hende for at trøste hende, sagde hun: „Amy, du er en Engel!“

„Men jeg vil sige dig noget, mit Lam,“ sagde Fanny, da hendes Søsters Blighed havde beroliget hende; „det er nu kommet saa vidt, at det ikke kan blive ved at gaa, som det nu gaar, og at der maa gøres en Ende paa det enten paa den ene eller den anden Maade.“

Da denne Erklæring var noget dunkel, skønt meget bestemt, svarede lille Dorrit: „Lad os tale derom.“

„Ja vel, min Pige,“ svarede Fanny, idet hun tørrede sine Øjne, „lad os tale derom. Nu er jeg igen fornuftig, og du skal raade mig. Vil du raade mig, min Skat?“

Selv Amy smilte ved Tanken herom, men sagde: „Ja, jeg vil, Fanny, saa godt jeg kan.“

„Tak, sødeste Amy,“ svarede Fanny og kyssede hende; du er min Redningsplanke.“

Efter ømt at have omfavnet sin Redningsplanke tog Fanny en Flaske med vellugtende Vand fra Bordet, og kaldte paa sin Pige, for at hun skulde bringe hende et Lommetørklæde. Derpaa lod hun Pigen gaa i Seng og skred til at lade sig raade, medens hun fra Tid til anden vædede sin Pande og sine Øjne for at køle dem.

„Vore Karakterer og Synsmaader, kære Søster,“ begyndte Fanny, „er saa forskellige — kys mig igen, min Snut — at det er højst sandsynligt, at jeg vil overraske dig ved det, jeg nu er i Færd med at sige dig. Og det er, at vi, trods vor Formue, i social Henseende indtager en skæv Stilling. Du forstaaer maaske ikke rigtig, hvad jeg mener, Amy?“

„Jeg kommer nok til at forstaa det,“ sagde Amy blidt, „naar jeg har hørt lidt mere.“

„Ser du, min Pige; hvad jeg mener, er, at vi dog ikke har rigtig Fodfæste i den fine Verden.“

„Da skal ganske vist ingen,“ afbrød lille Dorrit hende i sin ivrige Beundring, „mærke det paa dig, Fanny.“

„Maaske ikke, mit kære Barn,“ sagde Fanny, „det er i hvert Tilfælde meget smukt sagt af dig.“ Her vædede hun sin Søsters Pande og blæste lidt paa den. „Men du er ogsaa som bekendt det sødeste lille Væsen, der nogen Sinde har været til! Dog videre, Barn. Papa er en meget belevet og meget kundskabsrig Mand, men dog i flere Smaating lidt forskellig fra andre med hans Formue, dels paa Grund af, hvad han har gaaet igennem, den Stakkel, og dels, antager jeg, paa Grund af, at det ofte løber ham om i Hovedet, at andre Folk tænker derpaa. Farbroder, min Ven, er nu slet ikke præsentabel. Skønt han er en mageløs rar en, og jeg holder uhyre meget af ham, er han dog i social Henseende rædsom. Edward er saa frygtelig ødsel og letsindig. Ikke fordi dette i og for sig er ugentilt — langt fra — men efter min Mening griber han ikke Tingen an paa rette Maade, og de Udskejelser, som han hengiver sig

til, koster, om jeg saa maa sige, alt for meget i Forhold til den Berømmelse, som han har indlagt sig paa dette Omraade.“

„Stakkels Edward!“ sukkede lille Dorrit. Det var, som om hele Familiens Historie var udtrykt i det Suk.

„Ja, og stakkels dig og mig med,“ svarede Fanny, temmelig skarpt. „Meget sandt! Dernæst har vi ingen Moder, men en Mrs. General. Og jeg siger dig endnu en Gang, at Mrs. General, hvis jeg tør vende et almindeligt Ordsprog om og bruge det om hende, er en Kat med Handsker paa, som vil fange Mus. Jeg er fuldt og fast overbevist om, at det Fruentimmer bliver vor Stedmoder.“

„Jeg kan næppe tro, Fanny —“. Fanny afbrød hende.

„Ingen Indvendinger, Amy,“ sagde hun; „det er noget, jeg ved bedre.“ Da hun følte, at hun igen havde været skarp, vædede hun atter sin Søsters Pande og blæste atter paa den. „Dog videre, min Ven. Det bliver derfor et Spørgsmaal for mig — jeg er stolt og ilter, Amy, som du meget vel ved, maaske alt for meget — om jeg skal beslutte mig til at paatage mig at redde Familien.“

„Hvorledes det?“ spurgte hendes Søster med spændt Forventning.

„Jeg vil ikke,“ sagde Fanny uden at besvare Spørgsmaalet, „lade mig hundse af en Stedmoder som Mrs. General, og jeg vil ikke paa nogen Maade finde mig i at blive hverken protegeret eller plaget af Mrs. Merdle.“

Med et endnu mere forventningsfuldt Blik lagde lille Dorrit sin Haand paa den Haand, der holdt Flasken med det vellugtende Vand. Fanny, der nu begyndte at stænke sin egen Pande saa voldsomt, at det formelig maatte gøre ondt, vedblev:

„At han paa en eller anden Maade — hvorledes, gør intet lit til Sagen — har opnaaet en meget god Stilling, kan ingen nægte. At han er af meget god Familie, kan heller ingen nægte. Og hvad det angaar, om han er begavet eller ikke, saa tvivler jeg højlig paa, at en begavet Mand vilde passe for mig. Jeg kan ikke underordne mig. Jeg vilde ikke være i Stand til at rette mig nok efter ham.“

„Men, kære Fanny,“ indvendte lille Dorrit, som var bleven grebet af et Slags Rædsel, da hun fattede, hvad hendes Søster mente, „elskede du nogen, vilde du ikke mere være dig selv, men ganske glemme dig selv over din Hengivenhed for

ham. Elskede du ham, Fanny —“ Fanny havde holdt op at stænke og saa vist paa hende.

„Ja saa!“ udbød Fanny. „Virkelig? Min Gud, hvor nogle Mennesker dog er godt inde i visse Ting! Man siger, at enhver har sin Kæphest, og det lader til, at jeg har opdaget din, Amy. Naa, du lille Tosse, det var jo kun Spøg,“ tilføjede hun og vadede sin Søsters Pande; „men vær nu ikke saa taabelig; det kan ikke nytte, at du fantaserer over Ting, der hører til Umulighederne. Saa! Nu vil jeg vende tilbage til mig selv.“

„Kære Fanny, lad mig først sige dig, at jeg langt hellere vilde, at vi igen arbejdede for et tarveligt Udkomme, end jeg vilde se dig rig og gift med Sparkler.“

„Lade dig sige, lille Søster?“ svarede Fanny. „Naturligvis vil jeg lade dig sige, hvad det skal være. Jeg lægger ingen Baand paa dig, skulde jeg mene. Vi sidder jo her for at tale om Tingen. Og hvad det angaar, at jeg skulde gifte mig med Sparkler, saa tænkte jeg ikke i fjerneste Maade paa at gøre det i Aften, min Pige, og heller ikke i Morgen tidlig.“

„Men en Gang?“

„Aldrig, saa vidt jeg kan sige i dette Øjeblik,“ svarede Fanny ligegyldig; men idet hendes Ligegyldighed pludselig gik over til en brændende Uro, tilføjede hun: „Du taler om de begavede Mænd, du lille Tosse! Det er nu meget smukt og meget let at tale om de begavede Mænd, men hvor er de? Jeg ser dem intetsteds i Nærheden af mig!“

„Kære Fanny, i saa kort en Tid —“

„Hvad enten Tiden har været kort eller lang,“ afbrød Fanny hende, „saa er jeg ked af vor Stilling, og der skal meget lidt til for at faa mig til at forandre den. Andre unge Piger med en anden Opdragelse og i helt andre Forhold vil maaske andre sig over, hvad jeg siger og gør. Lad dem det! De lader sig lede af deres Livsforhold og Karakter; jeg af mine.“

„Fanny, kære Fanny, du ved selv, at du har Egenskaber, der gør dig skikket til Hustru for en Mand, som er Sparkler langt overlegen.“

„Amy, kære Amy,“ svarede Fanny, idet hun parodierede hendes Ord, „jeg ved, at jeg ønsker at opnaa en fastere og bestemt Stilling, hvori jeg med større Kraft kan holde det uforskammede Fruentimmer Stangen.“

„Vilde du af den Grund — tilgiv mit Spørgsmaal, Fanny — af den Grund gifte dig med hendes Søn?“

„Ja maaske,“ svarede Fanny med et hoverende Smil. „Der

gives maaske mange mindre lovende Midler til at komme til Maalet end det, min Ven. Den uforskammede Tingest tror maaske nu, at det vilde være et stort Held at faa hendes Søn prakket paa mig og faa mig af Vejen. Men hun tænker maaske ikke paa, hvorledes jeg vilde hævne mig paa hende, naar jeg giftede mig med hendes Søn. Jeg vilde modarbejde hende i alt og gøre hende Rangen stridig. Jeg vilde gøre det til min Livsopgave.“

Da Fanny var kommen saa vidt, satte hun Flasken fra sig og gik omkring i Værelset, men standsede, hver Gang hun talte.

„Een Ting kunde jeg ganske sikkert gøre, Barn; jeg kunde gøre hende ældre. Og det vilde jeg. Jeg vilde omtale hende som en gammel Kone. Jeg vilde lade, som om jeg vidste god Besked om hendes Alder — som jeg for Resten nok skulde faa at vide. Og hun skulde høre mig sige, Amy — i en kærlig, meget ærbødig og kærlig Tone — hvor godt hun saa ud af sin Alder. Jeg kunde straks bringe hende til at synes ældre, da jeg selv er saa meget yngre. Jeg er maaske ikke saa smuk som hun; i saa Henseende er jeg sagtens ingen upartisk Dommer; men jeg ved, at jeg er smuk nok til at være hende en Torn i Øjnene. Og det vil jeg være!“

„Kære Søster, vil du derfor fordømme dig selv til et ulykkeligt Liv?“

„Det vilde ikke være noget ulykkeligt Liv, Amy. Det vilde være det Liv, hvortil jeg er bedst skikket. Om af Tilbøjelighed eller paa Grund af Omstændighederne, er ligegyldigt, men jeg er bedre skikket til et saadant Liv end til næsten ethvert andet.“

Der laa ligesom en mistrøstig Tone i disse Ord, men med en kort, stolt Latter satte hun sig atter i Bevægelse og blev, efter at være gaaet forbi et stort Spejl, igen staaende.

„Figur, Figur, Amy! Naa. Konen har en god Figur. Jeg vil lade hende vederfares Retfærdighed og ikke nægte det. Men er den da saa enestaaende, at ingen anden kan maale sig med hende? Det er jeg saamænd slet ikke saa ganske vis paa. Der er mange yngre Kvinder, som vilde stikke hende ud, hvis de havde den samme Frihed med Hensyn til deres Paaklædning, som hun har, fordi hun er gift.“

Noget behageligt og smigrende i denne Tanke førte hende i en mere oprømt Stemning tilbage til hendes Stol. Hun tog

sin Søsters Hænder mellem sine og lagde alle fire Hænder oven paa sit Hoved, idet hun smilende saa sin Søster i Ansigtet.

„Og Danserinden, Amy, som hun rent har glemt — Danserinden, som ikke havde mindste Lighed med mig, og som jeg aldrig husker hende paa, nej, Gud bevares! — skulde danse gennem hendes Liv og danse saaledes i Vejen for hende efter en saadan Melodi, at det nok skulde forstyrre hendes uforskammede Sindsro en Smule. Bare en Smule, min søde Amy, bare en Smule!“

Da hun bemærkede et alvorligt og bønfoldende Udtryk i Amys Ansigt, lagde hun Haanden paa Amys Læber.

„Ingen Indvendinger, Barn,“ sagde hun i en strengere Tone, „det nytter ikke. Jeg forstaar mig langt bedre paa disse Ting end du. Jeg har endnu langt fra taget min Beslutning, men det bliver maaske alligevel Enden paa det. Og da vi nu i Fred og Ro har talt herom, kan vi gaa til Sengs. God Nat, mit eget, rare, søre, lille Pus!“ Med disse Ord lettede Fanny Anker og vilde ikke tage imod flere gode Raad for denne Gang.

Fra nu af lagde Amy nøje Mærke til, hvorledes Sparkler behandlede af sin Herskerinde; thi hun havde jo nu faaet en ny Grund til at lægge Vægt paa alt, hvad der foregik imellem dem. Der var Tider, da Fanny syntes at være aldeles ude af Stand til at udholde hans aandelige Tomhed, og var i den Grad led og ked af ham, at hun var nær ved at give ham Rejsepas. Der var andre Tider, da hun kom langt bedre ud af det med ham, da han morede hende, og da hendes Bevidsthed om hendes Overlegenhed tyngede Vægtskaalen ned til den modsatte Side. Havde Sparkler ikke været den mest trofaste og ydmyge Bejler, vilde han have følt sig martret tilstrækkelig til at være flygtet bort fra Skuepladsen for sine Lidelser og til at have lagt i det mindste hele Vejen fra Rom til London imellem sig og sit Hjertes Dronning; men han havde ikke mere selvstændig Vilje end en Baad, der bugseres af en Damper, og fulgte, dreven af en lige saa stærk Tvang, sin grusomme Herskerinde gennem tykt og tyndt.

Medens alt dette foregik, talte Mrs. Merdle kun lidt med Fanny, men talte des mere om hende. Hun kunde saa at sige ikke lade være at betragte hende gennem sin Lorgnet og lod sig i Samtalens Løb fravriste Lovtaler over hendes uimodstaalige Skønhed. Det trodsige Præg, denne antog, naar Fanny hørte disse Lovprisninger, udtrykte ingenlunde Indrømmelser over for den upartiske Barm; men den største Hævn, Barmen

tog, var at sige, medens hun hørte paa det: „En forkælet Skønhed! men er det at undres over med et saadant Ansigt og en saadan Figur?“

Nogen Tid efter begyndte Dorrit at tro, at hun havde opdaget en ny Forstaaelse mellem Sparkler og Fanny. Ligesom efter en Overenskomst lukkede han næppe Munden op uden først med et Blik at have bedet Fanny om Tilladelse til at tale. Den unge Dame var alt for klog til at se paa ham igen, men havde Sparkler faaet Tilladelse til at tale, saa tav hun; hvis ikke, talte hun selv. Desuden var det tydeligt, at naar Henry Gowan forsøgte at yde ham den Venskabstjeneste at trække ham frem, lod han sig ikke trække, ja hvad mere var, Fanny sagde straks uden den fjerneste synlige Anledning et eller andet, hvori der laa en saadan Braad, at Gowan trak sig tilbage, som om han havde stukket Haanden i en Vesperede.

Der var endnu en Omstændighed, som bidrog meget til at bestyrke lille Dorrit i hendes Frygt, skønt det i og for sig var en ren Ubetydelighed. Sparklers Væsen imod hende forandrede sig og blev broderligt. Naar hun stod i den yderste Kreds i et Selskab — hjemme hos dem selv, hos Mrs. Merdle eller andetsteds — mærkede hun undertiden, at Sparkler hemmelig lagde sin Arm om hendes Liv. Han kom aldrig med den fjerneste Forklaring af denne Opmærksomhed, men smilte kun med en dum, veltilfreds, godmodig Overlegenhed, der havde meget at betyde hos saadan en tung Kavalier.

En Dag var lille Dorrit hjemme og tænkte med tungt Hjerte paa Fanny. For Enden af deres Lejlighed laa der et Værelse med et Karnapvindue, der ragede frem over Gaden med Udsigt til begge Sider af Corsoen med dens maleriske og brogede Vrimmel. Klokkeren tre eller fire om Eftermiddagen var Udsigten fra dette Vindue meget livlig og ejendommelig, og lille Dorrit plejede at sidde og gruble der, ligesom hun havde plejet at fordrive Tiden paa sin Altan i Venezia. Medens hun en Dag sad saaledes, slog Fanny hende sagte paa Skulderen og sagde: „Naa, lille Amy,“ og tog Plads ved Siden af hende. Vindueskarmen var indrettet til at sidde paa; naar der fandt en Procession Sted, plejede de at lade smukke Tæpper hænge ud. Men den Dag var der ingen Procession, og lille Dorrit blev noget forundret over, at Fanny var hjemme paa denne Tid, paa hvilken hun ellers i Reglen var ude at ride.

„Naa, Amy,“ sagde Fanny, „hvad tænkte du saa paa?“

„Jeg tænkte paa dig, Fanny.“

„Nej virkelig? Hvilket Træf! Men her er een endnu. Du tænkte dog vel ikke ogsaa paa ham, hvad Amy?“

Amy *havde* ogsaa tænkt paa ham; thi det var Sparkler. Imidlertid sagde hun det ikke, idet hun gav ham Haanden. Sparkler satte sig paa den anden Side af hende, og hun mærkede, at det broderlige Rækværk kom bag ved hende og strakte sig for ogsaa at omfatte Fanny.

„Naa, lille Søster,“ sagde Fanny med et Suk, „du ved da sagtens, hvad dette betyder?“

„Hun er saa smuk, at det er umuligt andet end at tilbede hende,“ stammede Sparkler, „og der er intet Vrøvl ved hende.“

„Du behøver ikke at forklare dig, Edmund,“ sagde Fanny.

„Nej, min elskede,“ sagde Sparkler.

„Kort sagt, mit Lam,“ vedblev Fanny, „vi er forlovede. Vi maa sige Fader det i Aften eller i Morgen, ligesom Lejligheden kan falde sig. Saa er det gjort, og stort mere behøves der ikke at siges.“

„Dyrebare Fanny,“ sagde Sparkler ydmyg, „jeg vilde saa gerne sige et Ord til Amy.“

„Godt, godt! Sig det for Guds Skyld.“

„Jeg er overbevist om, bedste Amy,“ sagde Sparkler, „at har der nogen Sinde været en ung Pige, næst efter deres højt begavede og skønne Søster, som der intet Vrøvl er ved —“

„Det kender vi altsammen, Edmund,“ afbrød Miss Fanny ham. „Vi har hørt saa tit, at du intet Vrøvl finder ved os — lad os høre noget andet.“

„Ja, min elskede,“ sagde Sparkler. „Og jeg forsikrer Dem, Amy, at intet kan være en større Lykke for mig — næst efter den store Ære at være bleven valgt af en prægtig Pige, ved hvem der ikke er et Støvgran af —“

„Hold nu op, Edmund, hører du!“ afbrød Fanny ham og stampede sagte med sin smukke Fod.

„Du har fuldkommen Ret, min elskede,“ sagde Sparkler, „og jeg ved, at det er en Vane hos mig. Hvad jeg ønskede at sige, var, at intet kan være en større Lykke for mig — næst efter den Lykke at forenes med den prægtigste Pige af Verden — end at have den Lykke at dyrke Amys fortrolige Bekendtskab. Der er maaske andre Ting, som jeg ikke duer til at tale med om paa staaende Fod, og jeg ved godt, at det er den almindelige Mening, men hvad Amy angaar, saa kan jeg tale med!“

Til Bevis derpaa kyssede Sparkler hende.

„En Kuvert og et Værelse,“ vedblev Sparkler, der i Sammenligning med sine oratoriske Antecedentser blev helt vel-talende, „skal altid staa til Amys Raadighed. Min gamle vil altid være stolt af at huse en Person, som jeg agter saa højt. Og med Hensyn til min Moder, der er en sjælden smuk Kone —“

„Edmund, Edmund!“ udbrød Fanny ligesom før.

„Jeg bøjer mig, min elskede,“ sagde Sparkler. „Jeg ved, at det er en Vane hos mig, og jeg takker dig ret meget, min tilbedte Pige, fordi du vil gøre dig den Ulejlighed at vænne mig af med den; men alle er enige om, at min Moder er en sjælden smuk Kone, og hun har virkelig ingen —“

„Ja, det er meget muligt,“ svarede Fanny, „men tal nu ikke mere derom.“

„Nej, min elskede,“ sagde Sparkler.

„Saa har du altsaa ikke mere at sige, Edmund, vel?“ spurgte Fanny.

„Det er saa langt derfra, min tilbedte Pige,“ svarede Sparkler, „at jeg maa bede om Tilgivelse, fordi jeg alt har sagt saa meget.“

Ved et Slags Inspiration fattede Sparkler, at Fannys Spørgsmaal betød, om det ikke var bedst, at han gik. Hvorfor han trak det broderlige Rækværk til sig og kort og godt sagde, at han ærbødigt vilde anbefale sig. Inden han gik, lykønskede Amy ham og opfyldte denne Pligt, saa godt hun i sin forvirrede og bedrøvede Stemning formaaede det.

Da han var gaaet, sagde hun: „Aa, Fanny, Fanny!“ og vendte sig om mod sin Søster i det lyse Vindue, sank til hendes Bryst og grød der. I Begyndelsen lo Fanny, men lagde snart sit Ansigt mod sin Søsters og grød ogsaa — lidt. Det var sidste Gang, Fanny viste, at der var nogen skjult, undertrykt eller overvunden Følelse hos hende i Forbindelse med denne Sag. Fra denne Time laa den Vej, hun havde valgt sig, for hende, og hun gik den med sine bydende, egensindige Skridt.

FEMTENDE KAPITEL.

Ingen gyldig Grund eller Hindring, hvorfor disse to Mennesker ikke skulde blive forenede.

Da Mr. Dorrit af sin ældste Datter fik at vide, at hun havde modtaget et Ægteskabstilbud af Mr. Sparkler og skænket ham sin Tro, optog han denne Meddelelse med megen Værdighed og en høj Grad af faderlig Stolthed, idet hans Værdighed voksede ved den udvidede Udsigt til et fordelagtigt Teræn, hvorpaa der kunde gøres Bekendtskaber, og hans faderlige Stolthed udvikledes ved Fannys levende Forstaaelse af dette hans Livs højeste Maal. Han lod hende forstaa, at hendes ædle Ærgerrighed fandt en sympatetisk Genklang i hans Hjerte, og gav hende sin Velsignelse som et pligtopfyldende Barn med gode Grundsætninger, der opofrede sig for Familienavnets Forherligelse.

Da Fanny tillod Sparkler at vise sig, sagde Mr. Dorrit til ham, at han ikke vilde skjule, at den Forbindelse, Mr. Sparkler havde gjort ham den Ære at foreslaa, var ham særdeles kærkommen, baade fordi den stod i Samklang med hans Datters egen Tilbøjelighed, og fordi de derved vilde komme i Familie med Mr. Merdle, Aarhundredets største Geni. Ogsaa Mrs. Merdle omtalte han i meget rosende Udtryk som en toneangivende Dame, der udmærkede sig ved Elegance, Ynde og Skønhed. Han holdt det for sin Pligt at bemærke — han var overbevist om, at en Mand med Mr. Sparklers fine Takt vilde fortolke hans Ord med al mulig Delikatesse, — at han ikke kunde betragte Tilbudet som endeligt, inden han havde haft den Ære at korrespondere med Mr. Merdle og forvisset sig om, at det stemmede saaledes overens med denne udmærkede Mands Planer, at hans (Mr. Dorrits) Datter vilde komme til at indtage den Plads, som hendes Livsstilling, hendes Medgift og hendes Forventninger fordrede, at hun skulde indtage i den store Verden — han haabede, han turde betjene sig af dette Udtryk uden at faa Skin af at være beregnende. Men samtidig med, at han udtalte dette, hvilket kun var, hvad han som en Mand med en vis Status og som Familiefader nødvendigvis maatte sige, vilde han dog ikke være saa diplomatisk at skjule, at der var al mulig Udsigt til, at Tilbudet vilde blive modtaget — og at han var Mr. Sparkler Tak skyldig for

den Ære, han havde bevist ham selv og hans Familie. Han sluttede med nogle flere almindelige Bemærkninger om sin — hm — Stilling som en uafhængig Mand og sin — hm — Stilling som en muligvis alt for svag og øm Fader og modtog, kort sagt, Sparklers Tilbud noget nær saaledes, som han i svundne Dage vilde have modtaget tre, fire halve Kroner af ham.

Bedøvet af den Ordstrøm, hvormed hans uskyldige Hoved saaledes overøstes, gav Sparkler et kort, men passende Svar, som hverken gik ud paa mere eller mindre, end at han længe havde set, at der intet Vrøvl var ved Miss Fanny, og at han ikke tvivlede om, at Tingen nok lod sig klare med hans gamle; men da han var kommen saa langt, lukkede Genstanden for hans Ømhed Munden paa ham ligesom en Æske med Smæklaag og sendte ham bort.

Da Mr. Dorrit kort efter skred til at gøre Barmen sin Opmærksomhed, blev han modtagen med den største Opmærksomhed. Mrs. Merdle var af Edmund bleven underrettet om Sagen. I Førstningen var hun bleven overrasket, da hun ikke havde tænkt sig Edmund som Ægtemand. Selskabet havde heller ikke tænkt sig Edmund som Ægtemand. Ikke des mindre havde hun som Kvinde set (vi Kvinder ser saadant noget instinktmæssig, Mr. Dorrit!), at Edward var umaadelig indtaget i Miss Dorrit, og hun havde ogsaa uforbeholden sagt, at Mr. Dorrit havde paadraget sig et stort Ansvar ved at føre en saa fortryllende ung Pige til Udlandet for at sætte sine Landsmænd Fluere i Hovedet.

„Tør jeg have den Ære heraf at slutte, Frue,“ sagde Mr. Dorrit, „at den Retning, Mr. Sparklers Følelser har taget, finder Deres Billigelse?“

„Jeg forsikrer Dem, Mr. Dorrit,“ svarede Damen, „at jeg for min egen Person er henrykt.“

Dette var meget glædeligt at høre for Mr. Dorrit.

„For min egen Person,“ gentog Mrs. Merdle, „henrykt.“

Denne tilfældige Gentagelse af Ordene „for min egen Person“ bevægede Mr. Dorrit til at ytre det Haab, at Mr. Merdles Billigelse heller ikke vilde udeblive.

„Jeg tør ikke,“ sagde Mrs. Merdle, „paatage mig at svare bestemt for Merdle, da Mænd, navnlig Mænd, der er hvad Verden kalder Kapitalister, har deres egne Ideer om saadanne Sager. Men jeg skulde tro, at Merdle, naar alt kommer til

alt, vil være," her holdt hun en Mønstring over sig selv, førend hun i Ro og Mag tilføjede, „aldeles henrykt.“

Da hun talte om Mænd, som Verden kalder Kapitalister, havde Mr. Dorrit hostet, som om en indvendig Protest vilde bryde ud af ham. Mrs. Merdle havde bemærket det og fulgte det givne Vink, idet hun vedblev:

„For øvrigt er det naturligvis overflødigt for mig at gøre denne Bemærkning, undtagen for at tale frit og uforbeholden til en Mand, som jeg nærer saa megen Agtelse for og som jeg haaber at komme til at staa i et endnu behageligere Forhold til. Thi efter al Sandsynlighed betragter De disse Ting fra Merdles eget Synspunkt, undtagen for saa vidt Omstændighederne til Held eller Uheld for Merdle har indviklet ham i Forretningsforetagender, som, hvor storslaaede de end er, muligvis har indskrænket hans Synskreds en Smule. Jeg selv har ikke mere Begreb om Forretninger end et Barn; men jeg er bange for, at de har en Tendens i den Retning.“

Hun anbragte saaledes behændig Mr. Dorrit og Mr. Merdle hver paa sin Ende af en Vippe og lod dem vippe hinanden op og ned, uden at nogen af dem fik Overvægten, og dette virkede som et beroligende Lægemedel paa Mr. Dorrits Hoste. Med den største Høflighed bemærkede han, at han maatte tillade sig at gøre Indsigelse imod, at nogen — selv den talentfulde og graciøse Mrs. Merdle — kunde tro, at Foretagender som Mr. Merdles, der ikke kunde sammenlignes med andre Menneskers Smaaforetninger, kunde have nogen anden Tendens end at udvikle og forædle det Geni, der havde undfanget dem.“

„De er Ædelmodigheden selv,“ svarede Mrs. Merdle med sit bedste Smil; „vi vil haabe det. Men jeg tilstaar, at jeg næsten er overtroisk i mine Begreber om Forretninger.“

Mr. Dorrit anbragte her den Kompliment, at Forretninger, ligesom Tiden, der er saa kostbar for Forretningsfolk, kun var skabt for Slaver, og at det ikke sømmede sig for Mrs. Merdle, der efter eget Tykke herskede over alle Hjerter, at have det mindste med dem at gøre. Mrs. Merdle lo og bibragte Mr. Dorrit en Forestilling om, at Barmen rødmede, — hvilket var et af hendes bedste Effektmidler.

„Jeg sagde kun, hvad jeg har sagt,“ forklarede hun derpaa, „fordi Merdle altid har næret den største Interesse for Edmund og altid har vist det mest levende Ønske om at fremme hans Vel. Edmunds offentlige Stilling antager jeg

De kender. Hans private Stiling er aldeles afhængig af Merdle. I min dumme Vankundighed i Forretningssager kan jeg virkelig ikke sige mere.“

Mr. Dorrit udtalte atter paa sin egen Vis den Anskuelse, at Dronninger og Gudinder var hævede over Forretninger. Derpaa omtalte han, at han som Mand og Fader havde i Sinde at skrive til Mr. Merdle. Mrs. Merdle var fuldkommen enig heri og sendte selv med næste Post et forberedende Brev til Verdens ottende Underværk.

I sin skriftlige Meddelelse omgav Mr. Dorrit det store Spørgsmaal med Snørkler og Sving, ligesom i sine Dialoger og Diskussioner om det samme Emne, paa samme Maade som Skrivelærere forskønner deres Skrive- og Regnebøger, hvor Overskrifterne over Grundreglerne for Regnekunsten ender i Svaner, Ørne, Griffier og andre kaligrafiske Udskjelsler, og Begyndelsesbogstaverne gaar ud af deres gode Skind og danser Hopsa paa Papiret. Ikke des mindre gjorde han dog Indholdet af sit Brev saa tydeligt, at Merdle blev i Stand til med fornøden Anstand at lade, som om han havde erfaret det af denne Kilde, og han besvarede det i Overensstemmelse hermed. Mr. Dorrit svarede Mr. Merdle; Mr. Merdle svarede Mr. Dorrit, og snart blev det bekendt, at det var kommet til en tilfredsstillende Overenskomst mellem de korresponderende Magter.

Først da traadte Miss Fanny frem paa Skuepladsen, fuldt kostumeret til sin ny Rolle. Først da absorberede hun ganske Sparkler i sit eget Lys og skinnede for dem begge og tyve til. Nu da hun ikke længer følte Savnet af en fast og bestemt Stilling, der havde voldt hende saa meget Bryderi, begyndte det smukke Skib at styre støt frem efter en bestemt Kurs og at flyde med en Sikkerhed og Ligevægt, der aabenbarede hendes Egenskaber som Sejler.

„Da Præliminærerne er blevne ordnede paa en saa tilfredsstillende Maade, tror jeg, at jeg nu, mit Barn,“ sagde Mr. Dorrit, „vil — hm — formelt meddele Mrs. General —“

„Papa,“ afbrød Fanny ham pludselig, „jeg indser ikke, hvad det kommer Mrs. General ved.“

„Mit Barn,“ sagde Mr. Dorrit, „det vil være en Opmærksomhed mod — hm — en velopdragen og dannet Dame —“

„Aa, jeg er ked af Mrs. Generals gode Opdragelse og Dannelse, Papa,“ sagde Fanny. „Jeg er led og ked af Mrs. General.“

„Led og ked,“ gentog Mr. Dorrit med bebrejdende Forbavelse, „af — hm — Mrs. General!“

„Hun er mig ligefrem utaalelig, Papa,“ sagde Fanny. „Jeg ved virkelig ikke, hvad mit Ægteskab kommer hende ved. Lad hende passe sine egne Giftermaalsplaner — hvis hun har nogen.“

„Fanny,“ svarede Mr. Dorrit med en alvorlig og vægtig Langsomhed, der dannede en skarp Modsætning til hans Datters Letsindighed, „jeg maa udbede mig, at du forklarer — hm — hvad du mener.“

„Jeg mener, Papa,“ svarede Fanny, „at hvis Mrs. General maaske selv skulde have Giftermaalsplaner, er de sikkert tilstrækkelige til at optage hende i hendes Fritimer. Har hun ingen, saa meget des bedre; men derfor ønsker jeg dog ikke at have den Ære at gøre hende Meddelelser.“

„Tillad mig at spørge,“ sagde Mr. Dorrit, „hvorfor ikke?“

„Fordi hun nok af sig selv kommer under Vejr med min Forlovelse, Papa,“ svarede Fanny. „Hun er aarvaagen nok, skulde jeg mene, det har jeg selv set. Lad hende selv opdage det. Og opdager hun det ikke før, saa faar hun det nok at vide, naar jeg er bleven gift. Og jeg haaber, at du ikke vil betragte det som Mangel paa Kærlighed til dig, Papa, naar jeg siger, at det forekommer mig at være mere end tidsnok for Mrs. General.“

„Fanny,“ svarede Mr. Dorrit, „jeg forbavses, jeg harnes over denne — hm — denne lunefulde og uforstaaelige Uvilje imod — hm — Mrs. General.“

„Du maa ikke kalde det Uvilje, Papa,“ bad Fanny; „thi jeg forsikrer dig, at jeg ikke anser Mrs. General for at være min Uvilje værd.“

Nu rejste Mr. Dorrit sig op fra sin Stol med et fast og strengt irettesættende Blik og blev staaende i sin Værdighed foran sin Dater. I det hun drejede paa sit Armbaand og nu og da skottede til ham, sagde hun: „Meget vel, Papa. Det gør mig virkelig ondt, hvis det mishager dig; men jeg kan ikke gøre for det. Jeg er intet Barn, og jeg er ikke Amy, og jeg maa tale.“

„Fanny,“ gispede Mr. Dorrit efter en majestætisk Pavse, „hvis jeg anmoder dig om at blive her, medens jeg formelt meddeler Mrs. General som en mønsterværdig Dame, der er — hm — et betroet Medlem af vor Familie, den — hm —

den Faranding, som forestaar; hvis jeg ikke alene anmoder derom, men — hm — forlanger det —“

„Aa, Papa,“ afbrød Fanny ham med skarp Betoning, „naar du lægger saa megen Vægt derpaa, har jeg pligtskyldigst ikke andet at gøre end at adlyde; men jeg haaber dog, at jeg tør have mine egne Tanker om den Sag; under de nærværende Omstændigheder kan jeg virkelig ikke andet.“ Dermed satte Fanny sig ned med en Ydmyghed, som blev til Trods, og hendes Fader, som enten ikke værdigede hende et Svar eller ikke vidste, hvad han skulde svare, kaldte paa Tinkler.

„Mrs. General.“

Tinkler, der ikke var vant til at faa saa korte Befalinger angaaende den skønne Fernisererske, nølede, og da Mr. Dorrit saa hele Marshalsea Fængslets og alle dets „Erindringer“ i denne Nølen, overfusede han ham øjeblikkelig med: „Hvor tør du vove? Hvad mener du?“

„Jeg beder om Forladelse, Sir,“ begyndte Tinkler, „jeg ønskede at vide —“

„Du ønskede ikke at vide noget,“ udbrød Mr. Dorrit forbitret; „kom ikke og fortæl mig sligt. Ha! Det er ikke sandt. Du gør Nar af mig!“

„Jeg forsikrer Dem, Sir —“ begyndte Tinkler atter.

„Du skal intet forsikre mig!“ sagde Mr. Dorrit. „Jeg taaler ingen Forsikringer af et Tyende. Du har gjort Nar af mig. Du skal bort — hm — hele Tjenerskabet skal bort. Hvad venter du paa?“

„Kun paa min Ordre, Sir.“

„Det er ikke sandt,“ sagde Mr. Dorrit, „du har faaet din Ordre. Ha — hm. Hils Mrs. General og bed hende vise mig den Ære, hvis det maatte være hende belejligt, at se herind et Øjeblik. Det er din Ordre.“

Idet Tinkler udrettede sit Hverv, omtalte han maaske, at Mr. Dorrit var rasende forbitret, men hvorledes dette nu end forholdt sig, saa hørte man meget snart Mrs. Generals Skørter komme slæbende — for ikke at sige komme springende — med usædvanlig Hurtighed. Men ved Døren sagtnede de Farten og svævede ind i Værelset med deres sædvanlige Kulde.

„Mrs. General,“ sagde Mr. Dorrit, „behag at tage Plads.“

Med en graciøs, paaskønnende Bøjning nedlod Mrs. General sig paa den Stol, Mr. Dorrit bød hende.

„Frue,“ vedblev han, „da De har haft den Godhed at paatage Dem — hm — mine Døtres Uddannelse, og da jeg er

overbevist om, at intet, der vedrører dem, kan — hm — være Dem ligegyldigt —“

„Aldeles umuligt,“ svarede Mrs. General med den største Ro.

„Ønsker jeg at meddele Dem, at min Datter her —“

Mrs. General gjorde en let Bøjning for Fanny, som gjorde en meget dyb Bøjning for Mrs. General og derpaa løftede Hovedet stolt op igen.

„— At min Datter Fanny har — hm — samtykket i at ægte Mr. Sparkler, hvem De kender. Fra nu af, Frue, vil De være fritagen for Halvdelen af Deres vanskelige Hverv — hm — vanskelige Hverv.“ Mr. Dorrit gentog disse Ord med et forbitret Blik paa Fanny. „Men, jeg haaber ikke, at det i nogen anden Henseende enten direkte eller indirekte vil — hm — forringe den Stilling, De for Tiden har den Godhed at indtage i min Familie.“

„Mr. Dorrit,“ svarede Mrs. General, hvis behandskede Hænder hvilede paa hinanden med mønsterværdig Ro, „er altid saa opmærksom og paaskønner altid kun alt for meget min venskabelige Bistand.“

Fanny hostede, som om hun vilde sige: „Det har De Ret i.“

„Miss Dorrit har upaatvivlelig brugt alt det Overlæg, som Omstændighederne fordrer, og vil, haaber jeg, tillade, at jeg bringer hende min oprigtigste Lykønskning. Hvor der ikke er Tale om Lidenskab,“ ved dette Ord lukkede Mrs. General Øjnene, som om hun ikke kunde se paa nogen, medens hun udtalte det; „hvor det sker med de nære Slægtninges Samtykke, og hvor en Familiebygninges stolte Grundvold befæstes derved, maa en saadan Begivenhed i Reglen betragtes som en Lykke. Jeg haaber, at Miss Dorrit vil tillade, at jeg bringer hende mine bedste Lykønskninger.“

Her standsede Mrs. General og tilføjede indvendig for at sætte sit Ansigt i Lave: „Papa, Poppedreng, Perle, Pudder og Præken.“

„Mr. Dorrit,“ sluttede hun højt, „er altid særdeles forekommende, og for den Opmærksomhed, og jeg kan tilføje Udmærkelse, han og Miss Dorrit har vist mig ved at betro mig denne Nyhed saa tidlig, tillader jeg mig at udtale min dybt-følte Taknemmelighed. Min Tak og mine Lykønskninger gælder lige meget Mr. Dorrit og Miss Dorrit.“

„Mig,“ ytrede Fanny, „er de overordentlig — ubeskrivelig

velkomne. Jeg føler mig saa lettet ved, at De ikke har noget derimod, Mrs. General, at det er, som om der var faldet en tung Sten fra mit Hjerte. Jeg ved næppe, hvad jeg vilde have gjort, hvis De havde haft noget derimod.“

Med et Pudder og Præken-Smil skiftede Mrs. General sine Handsker saaledes, at den højre Handske kom til at ligge øverst og den venstre nederst.

„At bevare Deres Bifald, Mrs. General,“ sagde Fanny, og besvarede Smilet med et, hvori der ikke fandtes Spor af hine Ingredienser, „skal naturligvis være mit ægteskabelige Livs højeste Maal; at miste det vilde naturligvis være den største Ulykke for mig. Ikke des mindre er jeg dog overbevist om, at De ikke vil have noget imod, ligesom jeg haaber, at Papa heller ikke vil have noget imod, at jeg berigtiger en lille Fejltagelse, hvori De har gjort Dem skyldig. Selv de bedste Mennesker er udsatte for at tage fejl, saa at endog De, Mrs. General, har begaaet en lille Vildfarelse. Den Opmærksomhed og Udmærkelse, som De har lagt saa megen Vægt paa, er vistnok af en meget smigrende og tilfredsstillende Natur, men de skriver sig slet ikke fra mig. At have taget Dem med paa Raad om Sagen vilde have været en saa fortjenstfuld Handling af mig, at jeg føler, at jeg ikke tør tilegne mig Æren derfor, da den virkelig ikke tilkommer mig. Den tilkommer udelukkende Papa. Jeg er Dem inderlig forbunden for Deres Opmuntring og Velvilje, men det var Papa, som anmodede derom. Jeg skylder Dem Tak, Mrs. General, fordi De har lettet mit Bryst for en stor Byrde ved saa smukt at have givet Deres Samtykke til min Forlovelse, men De har virkelig intet at takke mig for. Jeg haaber, at De altid vil billige min Opførsel, naar jeg har forladt Hjemmet, og at min Søster endnu længe maa nyde godt af Deres Nedladdenhed, Mrs. General.“

Efter denne Udtalelse, som fremsattes i den allerhøfligste Tone, forlod Fanny Værelset med en elegant Holdning og en straalende Mine. Men saa snart hun var uden for Døren, styrtede hun med blussende Kinder op ad Trappen, for løs paa sin Søster, kaldte hende et lille Murmeldyr, ruskede i hende, for at hun skulde lukke Øjnene bedre op, og spurgte hende, hvad hun nu tænkte om Fader.

Over for Mrs. Merdle optraadte den unge Dame med megen Selvstændighed og Bestemthed og aabnede endnu ikke for Alvor Fjendtlighederne. Af og til havde de en let Skærmydsel, som for Eksempel, naar Fanny havde en Følelse af,

at hun klappede hende paa Ryggen, eller naar Mrs. Merdle saa ualmindelig smuk og frisk ud; men Mrs. Merdle gjorde altid snart Ende paa disse Forpostfægtninger ved med den yndefuldeste Ligegyldighed at lade sig synke ned mellem sine Puder og rette sin Opmærksomhed paa noget andet. Selskabet — thi dette gaadefulde Væsen tronede ligeledes paa Roms syv Høje — fandt, at Fanny havde haft umaadelig godt af sin Forlovelse. Hun var langt mere omgængelig, langt mere fri og indtagende og langt mindre fordringsfuld, saa at hun havde en Hærskare af Tilbedere og Beundrere til bitter Harme for Damer med giftefærdige Døtre, der maatte betragtes som Rebeller mod Selskabet, som for Miss Dorrits Skyld havde rejst Oprørsfanen. Miss Dorrit, der gottede sig over den Uro, hun havde vakt i Lejren, bevægede sig ikke alene selv stolt mellem Oprørerne, men trak ogsaa hoverende af Sted med Sparkler, idet hun syntes at sige til alle: „Finder jeg det passende at drage i Triumf omkring iblandt eder, ledsaget af denne svage, lænkede Fange, i Stedet for af en stærkere, saa bliver det min Sag.“ Sparkler gjorde for sit Vedkommende ingen Ophævelser, men gik, hvorhen han blev ført, gjorde, hvad der blev sagt til ham, følte, at naar hans Brud udmærkedes, var det det samme, som om han selv udmærkedes paa en meget nem Maade, og var oprigtig taknemmelig, fordi han nød saa megen Anerkendelse.

Da Vinteren havde begyndt at nærme sig Foraaret, blev det nødvendigt, at Sparkler begav sig til England og overtog sin Del af Repræsentationen og Ledelsen af dets Geni, Lærdom, Handel, Aand, Kløgt. Shakespeares, Miltons, Bacons, Newtons og Watts Land, dette Hjem for en Hærskare af levende og døde Filosofer, Fysikere og Betvingere af Naturen og Kunsten i deres mangfoldige Former, anraabte Sparkler om at komme og tage sig af det, for at det ikke skulde gaa til Grunde. Ude af Stand til at modstaa det Angstens Skrig, som hans Fædreland opløftede fra sin Sjæls Inderste, erklærede Sparkler, at han maatte rejse.

Heraf fulgte, at det blev et brændende Spørgsmaal, naar hvor og hvorledes han skulde have Bryllup med den fortræffeligste Pige i Verden. Dets Løsning meddelte Fanny efter nogen Hemmeligholdelse selv sin Søster.

„Naa, Barn,“ sagde hun en Dag, da hun havde søgt hende op, „nu skal jeg fortælle dig noget. Først i dette Øjeblik har

vi talt derom, og jeg skynder mig naturligvis til dig i samme Øjeblik, vi har tænkt derpaa.“

„Dit Bryllup, Fanny?“

„Foregrib mig ikke, mit søde Barn,“ sagde Fanny. „Du er saa ilter — lad mig meddele dig, hvad jeg har at sige dig paa min egen Maade. Skulde jeg besvare din Gisning bogstavelig, maatte jeg besvare den med nej; thi det er ikke halvt saa meget mit Bryllup, hvorom der er Spørgsmaal, som det er Edmunds.“

Lille Dorrit saa ud, og det var maaske ikke ganske uden Føje, som om hun havde ondt ved at fatte denne fine Distinktion.

„Jeg befinder mig ikke i nogen Forlegenhed og har intet Hastværk,“ udbrød Fanny. „Jeg savnes ikke i noget offentligt Kontor eller for at afgive min Stemme et eller andet Sted, men det gør Edmund. Og han er sønderknust ved Tanken om at skulle rejse alene, og jeg synes heller ikke rigtig om at overlade ham til sig selv; thi er det muligt — og det er det i Almindelighed — at begaa en Dumhed, kan man være vis paa, han vil begaa den.“

Idet hun sluttede denne upartiske Skildring af, hvor megen Lid man vilde kunne sætte til hendes tilkommende Ægtefælle, tog hun med en forretningsmæssig Mine sin Hat af og stod og slingrede med den.

„Spørgsmaalet vedkommer derfor langt mere Edmund end mig. Imidlertid behøver vi ikke at tale mere derom; det er selvindlysende. Nu vel, sødeste Amy, Spørgsmaalet, om han skal rejse alene eller ikke, fører altsaa til det andet Spørgsmaal, om vi skal holde Bryllup her og snart, eller om vi skal holde Bryllup hjemme og først om nogle Maaneder?“

„Jeg ser nok, at jeg skal miste dig, Fanny.“

„Hvor du dog er slem til at foregribe en!“ udbrød Fanny halvt overbærende og halvt utaalmodig. „Lad mig dog tale ud, min Skat. Det Fruentimmer,“ hun talte naturligvis om Mrs. Merdle, „bliver her til efter Paaske, hvorfor jeg, hvis jeg holder Bryllup her og rejser til London med Edmund, faar Forspringet for hende. Det er altid noget. Dernæst kan jeg, naar det Fruentimmer er af Vejen, intet væsentligt have at erindre imod Mr. Merdles Forslag til Papa om, at Edmund og jeg skål opholde os i det Hus — du ved nok — der, hvor du engang gik hen med en Danserinde, min Ven — indtil vi selv kan faa indrettet vort eget Hus. Desuden har Papa sta-

dig haft i Sinde selv at rejse til London til Foraaret, og naar Edmund og jeg altsaa holdt Bryllup her, kunde vi tage til Florents, hvor Papa kunde støde til os, og vi kunde derpaa alle tre følges ad hjem. Mr. Merdle har opfordret Papa til at bo hos sig i det Hus, jeg har omtalt, og det vil han nok ogsaa. Men han er selv Herre over sine Handlinger; om det Punkt kan jeg intet sige med Bestemthed.“

Forskellen imellem, at Papa selv var Herre over sine Handlinger, og at Sparkler ikke var det, udtryktes slaaende af Fanny ved den Maade, hvorpaa hun fremstillede Sagen.

„Det er altsaa Aftalen?“

„Aftalen?“ gentog Fanny. „Nej, Barn, nu bliver du virkelig lidt utaaelig. Du ved, at jeg udtrykkelig har vogtet mig for at sige noget, der kunde mistydes paa den Maade. Jeg sagde kun, at der opstod visse Spørgsmaal, og fortalte dig, hvad det var for Spørgsmaal.“

Lille Dorrits Øjne mødte ømt og stille hendes.

„Nej, min egen søde Pige,“ sagde Fanny, idet hun utaalmodig gyngede sin Hat ved Baandene, „det nytter ikke at staa og stirre, det kan en lille Ugle ogsaa gøre. Jeg forlanger Raad af dig, Amy. Hvad raader du mig til at gøre?“

„Tror du ikke,“ spurgte lille Dorrit overtalende efter en kort Pavse, „tror du ikke, Fanny, at det, alt vel overvejet, vilde være bedst, at det blev opsat et Par Maaneder?“

„Nej, lille Skildpadde,“ svarede Fanny i en yderst skarp Tone, „det tror jeg slet ikke.“

Her slyngede hun sin Hat langt bort og kastede sig paa en Stol; men da hun næsten øjeblikkelig blev kærlig igen, sprang hun atter op fra den og knælede ned paa Gulvet for at omfavne sin Søster med Stolen og det hele.

„Tro ikke, at jeg er hidsig eller uvenlig, min egen Ven; thi det er jeg virkelig ikke. Men du er saadan en sær lille en. Du faar en til at bide Hovedet af dig, naar man allerhelst vilde være god imod dig. Sagde jeg dig ikke, sødeste Barn, at man ikke kan overlade Edmund til sig selv? Og ved du ikke, at det er sandt?“

„Jo, Fanny, jo. Det sagde du.“

„Og du ved det ogsaa godt,“ svarede Fanny. „Naa, min Skat, naar man ikke kan overlade ham til sig selv, saa følger vel deraf, at jeg maa følge med ham?“

„Det — synes jo saa, kære Søster,“ sagde lille Dorrit.

„Naar du nu altsaa har hørt, hvilke Skridt der kan gøres

for at bringe dette til Udførelse, mener du saa ikke, kære Amy, at det er bedst at gøre disse Skridt?"

„Det — synes jo saa, kære Søster,“ sagde lille Dorrit.

„Naa,“ udbød Fanny med en resigneret Mine, „saa er der vel ikke andet for. Saa snart jeg saa, at det var nødvendigt at tage en Beslutning, kom jeg til dig, min Skat. Jeg har nu taget min Beslutning. Lad det da være saa!“

Efter paa denne mønsterværdige Maade at have givet efter for sin Søsters Raad og Omstændighedernes Magt, blev Fanny saa mildt stemt, som om hun havde ofret sine egne Tilbøjeligheder for sin kæreste Veninde og følte sin Samvittighed lettet ved at have bragt dette Offer. „Naar alt kommer til alt,“ sagde hun til sin Søster, „er du en rigtig god og fornuftig lille en, og jeg ved ikke, hvorledes jeg skal komme ud af det uden dig!“

Med disse Ord omfavnede hun hende med oprigtig Æmhed.

„Ikke fordi jeg paa nogen Maade tænker paa at undvære dig, Amy; thi jeg haaber, at vi vil være saa godt som uadskillelige. Og nu, mit Lam, vil jeg give dig et godt Raad. Naar du er bleven ene her tilbage med Mrs. General —“

„Skal jeg blive alene her tilbage med Mrs. General?“ spurgte lille Dorrit sagtmodig.

„Ja, naturligvis, min Skat, til Fader kommer tilbage, medmindre du vil kalde Edward Selskab, hvad han visselig ikke er, ikke engang naar han er her, og endnu mindre, naar han er i Neapel eller paa Sicilien. Jeg vilde sige — men du er saadan en lille Gavstrikt til at bringe en fra Koncepterne — naar du er bleven ene tilbage her med Mrs. General, Amy, saa lad hende ikke liste sig til at gøre dig til Medvider i sine Planer med Papa, for det vil hun, hvis hun kan. Jeg kender den snu Maade, hvorpaa hun føler sig for med sine Handsker. Men du maa endelig ikke lade, som om du forstaar hende. Og skulde Papa, naar han kommer tilbage, fortælle dig, at han har i Sinde at gøre Mrs. General til din Mama — hvilket ikke er mindre sandsynligt, fordi jeg er borte — vil jeg raade dig, at du straks siger: „Papa, jeg maa paa det bestemteste sætte mig derimod. Fanny advarede mig herom og vilde ikke vide noget deraf, og det vil jeg heller ikke.“ Vel tror jeg ikke, at dine Indvendinger vil gøre den ringeste Virkning, og tvivler ogsaa om, at du vil fremsætte dem med den tilbørlige Fasthed, men det gælder et Principspørgsmaal — Spørgsmaalet om en Datters Ret — og jeg besværges dig ikke at finde dig i at faa

Mrs. General til Stedmoder uden at have hævdet denne Ret ved at gøre det saa hedt som muligt for alle dine Omgivelser. Jeg venter ikke, at du skal staa ved det — ja jeg ved, at du ikke vil gøre det, da Talen er om Papa — men jeg ønsker at vække dig til Bevidstheden om din Pligt. For saa vidt jeg kan hjælpe dig med at modarbejde dette Parti, skal du ikke blive ladet i Stikken, min Ven. En ung Kone, der ikke er aldeles blottet for Tilløkkelser, har en vis Indflydelse, og du kan stole paa, at jeg skal bruge hele min Indflydelse til at modarbejde det falske Fruentimmer med hendes falske Haar, for jeg er overbevist om, at det ikke altsammen er ægte, hvor grimt det end er, og hvor ubegribeligt det end er, at noget fornuftigt Menneske kan give Penge ud for saadant noget!“

Lille Dorrit modtog dette Raad uden at vove at modsætte sig det, men ogsaa uden at give Fanny Grund til at tro, at hun vilde følge det. Efter nu ligesom formelt at have beskikket sit Bo som Jomfru og ordnet sine jordiske Anliggender begyndte Fanny med en karakteristisk Iver at forberede sig til den alvorlige Forandring i sin Stilling.

Forberedelsen bestod i, at hendes Kammerpige under Kurereus Beskyttelse sendtes til Paris for at købe hendes Brudeudstyr. Den af dem indkøbte, kostbare og smukke Garderobe lykkedes det dem i Løbet af nogle faa Uger at føre gennem de mellemliggende Lande, som vrimlede med Toldsteder. Disse Toldsteder var besatte med en utallig Mængde af lurvede Tiggere i Uniform, der var lige saa ihærdige som Oldtidens Belisar. Der var saa mange Legioner af disse Krigere, at om Kureren ikke havde spenderet halvanden Skæppe Sølvpenge for at lindre deres Nød, vilde de have slidt Garderoben op, førend den kom til Rom, ved idelig at vende op og ned paa den. Gennem alle disse Farer førte de den imidlertid i Triumf, Skridt for Skridt, og den naaede sit Bestemmelsessted i god Stand.

Der forevistes den for udvalgte Selskaber af skuelystne Damer, i hvis Hjertes den vakte uforsonlige Følelser. Samtidig hermed dreves der med Kraft paa Forberedelserne til den Dag, da nogle af disse Skatte skulde stilles offentlig til Skue. Kort med Indbydelser til Bryllupsgildet sendtes omkring til Halvdelen af de Englændere, som opholdt sig i Romulus's Stad, mædens den anden Halvdel gjorde sig rede til at staa under Vaaben som kritiske frivillige paa forskellige Yderpunkter af Festpladsen. Den høj-fornemme og berømmelige engelske Sig-

nor Edgardo Dorrit kom med Ekstrapost gennem Landevejens Dynd og Huller fra Neapel, hvor han havde nydt godt af Omgangen med den dannede neapolitanske Adel, for at bære Festen med sin Nærværelse. Det bedste Hotel og alle dets Køkkendrabanter sattes i Arbejde med at tilberede Festmaaltidet. Den britiske Konsul havde i hele sin Konsulatstid ikke haft Mage til Bryllup.

Dagen kom og Ulvinden paa Kapitoliet kunde have snerret af Misundelse ved at se, hvorledes de vilde Øboere nu til Dags bærer sig ad ved saadanne Løjligheder. De skændige Soldaterkejseres Billedstøtter med deres Morderhoveder, som de smigrende Billedhuggere ikke havde kunnet frigøre for deres modbydelige Træk, kunde være sprungne ned fra deres Fodstykke for at løbe bort med Bruden. Den tilstoppede gamle Fontæne, hvori Gladiatorene fordum vadskede sig, kunde være vældet frem igen til Ære for den store Højtidelighed. Vestas Tempel kunde paa ny have hævet sig op af sine Ruiner i Dagens Anledning. Kunde have gjort det, men gjorde det ikke, ligesom fornuftige Væsener — ligesom undertiden selve Skabningens Beherskere og Beherskerinder — kunde have gjort meget, men intet gjorde. Højtideligheden foregik med stor Pomp og Pragt; Munke i sorte Kutter, hvide Kutter og brune Kutter blev staaende for at se efter Kareterne; omvandrende Bønder, klædte i Faareskind, tiggede og spillede uden for Vinduerne; de engelske frivillige trak forbi; Dagen nærmede sig Vespertid; Festen nærmede sig sin Ende; de tusinde Kirkers Klokker ringede uden at ænse den, og St. Peter benægtede at have noget med den at gøre.

Men paa den Tid var Bruden nær ved Slutningen af den første Dagsrejse til Florents. Det var en Ejendommelighed ved dette Bryllup, at Bruden dominerede det hele. Ingen lagde Mærke til Brudgommen og ingen til den første Brudepige; faa kunde have set lille Dorrit, der beklædte denne Post, for Glansen, selv om mange havde søgt efter hende. Saaledes havde Bruden sat sig ind i den smukke Karet, tilfældigvis ledsaget af Brudgommen, og efter i nogle Minutter at være rullet jævnt hen over en god Stenbro, var hun begyndt at skumples igennem en Haabløshedens Pøl og hen ad en lang, lang Vej, hvor alt laa i Ruiner. Flere Bryllupsvogne siges at være kørte ad den samme Vej baade før og siden.

Hadde lille Dorrit følt sig lidt forladt og forstemt den Aften, vilde intet have bidraget saa meget til at opmuntre hende,

som hvis hun, ligesom i gamle Dage, kunde have siddet med sit Arbejde hos sin Fader og hjulpet ham med hans Aftensmad og med at bringe ham til Ro. Men det var ikke at tænke paa nu, da de sad i Gallavognen med Mrs. General paa Bunken, og hvad Aftensmaden angik, saa var der, hvis Mr. Dorrit havde trængt til Aftensmad, en italiensk Kok og en Svejtsers-Konditor, som først maatte have smykket sig med Huer, der var lige saa høje som Pavens Tiara, og foretaget sig alkimistiske Mysterier i et kobberkasserollet Laboratorium nedenunder, førend han kunde have faaet noget at spise.

Den Aften var han belærende og moraliserende. Havde han været simpelthen kærlig, vilde lille Dorrit have haft langt bedre deraf, men hun tog ham, som han var — naar havde hun ikke gjort det! — og saa ham fra den bedste og fordelagtigste Side. Omsider trak Mrs. General sig tilbage. Hendes Bortgang om Aftenen var altid hendes koldeste Ceremoni, som om hun ansaa det for nødvendigt, at den menneskelige Indbildningskraft isnedes til Sten, for at den ikke skulde følge bag efter hende. Da hun havde tilendebragt sine stive Præliminærer, der lignede et Slags fornem Rodemarch, begav hun sig bort, og da lagde lille Dorrit sin Arm om sin Faders Hals for at sige ham Godnat.

„Lille Amy,“ sagde Mr. Dorrit og tog hendes Haand, „dette er Slutningen paa en Dag, der i høj Grad har — hm — grebet og glædet mig.“

„Og trættet dig lidt, kære Fader?“

„Nej,“ svarede han, „nej; jeg mærker ikke til nogen Træthed, naar den hidrører fra en Begivenhed af en saa ublandet glædelig Natur.“

Lille Dorrit blev glad over at se ham i saa godt Humør og smilte selv af sit ganske Hjerte.

„Kære Barn,“ vedblev han, „dette er en Dag, som burde tjene som et godt Eksempel — hm — for dig, mit Yndlingsbarn.“

Bragt i Forlegenhed ved hans Ord, vidste lille Dorrit ikke, hvad hun skulde sige, uagtet han standsede, som om han ventede, at hun skulde svare.

„Amy,“ tog han atter til Orde, „din kære Søster, vor Fanny, har indgaaet et Ægteskab, der — ha hm — i høj Grad egner sig til at udvide Grundlaget for vore — hm — Forbindelser og — hm — befæste vor sociale Stilling. Min Skat, jeg haa-

ber, at den Tid ikke er fjern, da vi ogsaa finder et — hm — passende Parti for dig.“

„Aa nej, lad mig blive hos dig! Jeg beder kun om at maatte blive hos dig! Jeg ønsker intet bedre end at turde blive hos dig og pleje dig!“

Hun sagde disse Ord, som om hun var bleven greben af en pludselig Angst.

„Nej, Amy,“ sagde Mr. Dorrit, „det er dumt og taabeligt. Din Stilling paalægger dig det — hm — Ansvar at udvikle denne Stilling og blive — hm — denne Stilling værdig. Hvad det angaar at pleje mig, da kan jeg selv pleje mig; skulde jeg komme til at trænge til Pleje, kan jeg — hm — med — hm — Forsynets Bistand blive plejet. Jeg kan ikke, kære Barn, tænke paa helt at lægge Beslag paa dig og — hm — saa at sige opofre dig.“

Denne Uegennyttighed kom noget sent. At tænke sig, at han fremsatte dette, som om han regnede sig det til Ære, som om han selv troede derpaa, hvis slikt kunde være muligt!

„Sig ikke noget, Amy. Jeg siger paa det bestemteste, at jeg ikke kan det. Jeg — hm — tør det ikke. Min — hm — Samvittighed — vilde ikke tillade mig det. Af denne glædelige og betydningsfulde Begivenhed tager jeg derfor Anledning til — hm — højtidelig at erklære, at det nu er et af mine kæreste Ønsker at se dig — hm — godt — jeg gentager godt — gift.“

„Ak, Gud nej! Aa nej!“

„Amy,“ sagde Mr. Dorrit, „jeg er overbevist om, at hvis dette Spørgsmaal blev henstillet til en eller anden Person med overlegen Verdenserfaring, med overlegen Delikatesse og Forstand — lad os f. Eks. sige — Mrs. General — vilde der ikke være to Meninger om min Anskuelses Rigtighed og velmente Karakter. Men da jeg af Erfaring kender din lydige og kærlige Natur, holder jeg mig forvisset om, at det er overflødigt at sige mere. For Øjeblikket har jeg ingen — hm — Mand at foreslaa dig, kære Barn; jeg har ikke engang nogen bestemt Person i mine Tanker. Jeg ønsker kun, at vi — hm — skal forstaa hinanden. God Nat, min dyrebare Datter; du er nu den eneste, jeg har tilbage. God Nat. Gud velsigne dig!“

Hvis det den Aften et eneste Øjeblik faldt lille Dorrit ind, at han havde let ved at undvære hende, nu, da han var rig og tænkte paa at give en anden hendes Plads, saa forjog hun denne Tanke. Hun var ham endnu stadig lige saa tro som i

den værste Tid, da hun havde været ene om at holde ham oppe; derfor jog hun denne Tanke paa Flugt, og medens hun kastede sig urolig paa sit taarevædede Leje, rettede hun ingen bitrere Bebrejdelser mod ham, end at han havde ladet sig forblinde af deres Rigdom og i et og alt ladet sig lede af sin staddige Angest for, at de ikke skulde blive ved at være rige og blive endnu rigere.

Endnu i tre Uger sad de i deres Gallavogn med Mrs. General paa Bukken, og derpaa rejste han til Florents for at støde til Fanny. Det vilde have glædet lille Dorrit, alene for hendes egen Kærligheds Skyld, om hun havde turdet ledsage ham saa langt, og hun var da gerne vendt ene tilbage for at tænke paa det kære England. Men uagtet Kureren var fulgt med den unge Kone, var Kammertjeneren dog den næste i Rækken, og Turen vilde ikke være kommen til hende, saa længe der havde været nogen anden at faa for Penge.

I den Tid Huset i Rom beboedes udelukkende af dem, tog Mrs. General sig Livet let, saa let, som hun kunde tage sig noget, og lille Dorrit kørte ofte ud i en lejet Vogn, som de havde beholdt, og steg ud og vandrede alene om imellem det gamle Roms Ruiner. Ruinerne af det gamle, mægtige Amfiteater, af de gamle Templer, af de gamle Mindebuer, af de gamle, nedtraadte Landeveje, af de gamle Grave var for hende tillige Ruiner af det gamle Marshalsea Fængsel — Ruiner af hendes eget fordums Liv — Ruiner af de Ansigter og Skikkelser, som fordem havde befolket det — Ruiner af dets Kærlighed, Forhaabninger, Sorger og Glæder. Naar den ensomme Pige sad paa et Brudstykke af en eller anden Oldtidslevning, havde hun to svundne Virksomhedssfærer og Lidelsesperioder for Øje, og hun saa dem ofte i Forening paa de forladte Steder under den blaa Himmel.

Men saa kom Mrs. General og tog Farven af alt, ligesom Naturen og Kunsten havde taget den af hende selv; skrev Pudder og Præken i Mr. Eustaces Tekst, hvor hun kunde; saa sig overalt om efter Mr. Eustace & Co. og kradsede de tørreste smaa Oldtidsben op og slugte dem hele uden mindste menneskelig Følelse — ligesom en Varulv med Handsker paa.

SEKSTENDE KAPITEL.

Fremskridt.

Ved sin Ankomst til Harley Street i London modtoges det nygifte Par af Overkældermesteren. Den store Mand interesserede sig ikke for dem, men taalte dem dog i det hele taget; thi Folk maa vedblive at ægte og tages til Ægte, da der jo ellers ikke vilde være Brug for Overkældermestere. Ligesom Nationerne er til for at beskattes, saaledes er Familierne til for at kældermestres. Overkældermesteren betænkte uden Tvivl, at Naturens Orden krævede, at den rige Befolkning bevaredes for hans Skyld.

Han nedlod sig derfor til fra Forstuedøren at se paa Vognen uden at rynke Panden og sagde i en meget forekommende Tone til en af sine Folk: „Hjælp til ved Rejsetøjet, Thomas.“ Han ledsagede endog den unge Kone op til Mr. Merdle; men dette maa betragtes som en Hyldest til det smukke Køn — af hvilket han var en stor Beundrer, eftersom det var en Kendsgerning, at han havde ladet sig fængsle af en Hertuginde Yndigheder — og ikke som en Fornedrelse af ham selv over for Familien.

Merdle luskede om paa Kamintæppet, medens han ventede paa at byde Mrs. Sparkler velkommen. Hans Haand syntes at gemme sig i hans Kjoleærme, idet han nærmede sig hende og gav hende en saadan Overflødighed af Opslag, at det var, som om hun blev modtaget af et Fugleskræmsel. Da han trykkede sine Læber mod hendes, tog han sig selv i Forvaring ved Haandlekene og trak sig tilbage imellem Ottomanerne, Bordene og Stolene, som om han var sin egen Politibetjent og sagde til sig selv: „Naa, ingen Modstand! Kom! Jeg har dig, og du har at følge rolig med!“

Efter at være bleven indstalleret i Stadsværelserne — den inderste Helligdom af Ederdun, Silke, fransk Sirts og fint Lærred — maatte Mrs. Sparkler erkende, at hendes Triumf for saa vidt havde været fuldstændig, og at hun Skridt for Skridt havde nærmet sig sit Maal. Dagen før sit Bryllup havde hun i Mrs. Merdles Nærværelse med en naadig, ligegyldig Mine foræret Mrs. Merdles Kammerpige en ubetydelig lille Erintring — Armbaad, Hat og to ny Kjoler — af en omtrent fire Gange saa stor Værdi som den Føræring, Mrs. Merdle engang

havde givet hende selv. Hun boede nu i Mrs. Merdles egne Værelser, der havde faaet nogle Ekstraoppudsninger, for at de kunde blive værdige til at modtage hende.

Medens hun tronede der, omgiven af al den Luksus, som Rigdom kunde skaffe eller Opfindsomheden udtænke, saa hun i Aanden den skønne Barm, der hævdede sig i Samklang med hendes hoverende Tanker, kappes med den Barm, der saa længe havde været berømt, overstraale den og detronisere den. Lykkelig? Fanny maa have været lykkelig. Nu var der ikke længer Tale om, at hun ønskede sig død.

Kureren havde ikke billiget, at Mr. Dorrit opholdt sig i en Vens Hus, men foretrukket at føre ham til et Hotel i Brook Street. Merdle befalede, at hans Vogn skulde være rede tidlig om Formiddagen, for at han straks efter Frokosten kunde hilse paa Mr. Dorrit.

Vognen straalende, Hestene var blanke, Seletøjet skinnede, Liberierne var glimrende. Et kostbart og solidt Køretøj. En Ekvipage for Merdle. Folk, som var tidlig paa Benene, saa efter den, medens den rullede gennem Gaderne, og sagde med Ærefrygt: „Der kører han!“

Der kørte han, indtil han standsede i Brook Street. Ud af sit pragtfulde Skrin kom da Klenodiet, selv ikke straalende, men tværtimod det modsatte.

Stort Røre i Hotellet. Merdle! Skønt Værten var en hovmodig Herre, der nylig var kommen kørende ind til Byen med et Par Fuldblodsheste, kom han dog frem for at føre ham ovenpaa. Betjentene og Opvarterne smuttede om ad Bagveje og viste sig af og til i Døre og Kroge for at faa et Glimt af ham at se. Merdle! O Sol, Maane og Stjerner, den store Mand! Den rige Mand, der paa en Maade havde revideret det ny Testamente og allerede var traadt ind i Himmeriges Rige. Den Mand, der kunde faa hvem det skulde være til at spise hos sig og havde tjent de mange Penge! Idet han gik op ad Trappen, havde der allerede stillet sig Folk paa de nederste Trin, for at hans Skygge kunde falde paa dem, naar han kom ned igen. Saaledes bares de syge ud og lagdes paa Apostlens Vej — — der *ikke* var kommen ind i det gode Selskab og *ikke* havde tjent mange Penge.

I Slobrok og med Avisen i Haanden sad Mr. Dorrit ved sin Frokost. Med bevæget Røst meddelte Kureren „Miss' Mairdale!“ Mr. Dorrits overanstrengte Hjerte hoppede, idet han sprang op.

„Mr. Merdle, det er — hm — i Sandhed — en Ære. Til-
lad mig at udtale den — hm — Paaskønnelse, jeg føler ved
denne — ha hm — højst smigrende Opmærksomhed. Jeg
kender helt vel, Sir, de mange Krav paa Deres Tid og dens
— hm — umaadelige Værdi.“ Mr. Dorrit kunde ikke udtale
Ordet „umaadelig“ fyldig nok til sin egen Tilfredshed. „At
De — hm — i denne tidlige Time har villet skænke mig noget
af Deres uvurderlige Tid, er — hm — en Artighed, som jeg
paaskønner med den største Agtelse.“ Mr. Dorrit skælvede
formelig, idet han tiltalte den store Mand.

Med sin dæmpede, drævende Stemme mumlede Merdle
noget mellem Tænderne, hvori der ingen Mening var, og sagde
sluttelig: „Det fornøjer mig at se Dem, Sir.“

„De er alt for god, Sir,“ sagde Mr. Dorrit. Imidlertid havde
Gæsten taget Plads og lod sin store Haand glide hen over sin
udtømte Pande. „De befinder Dem dog vel, Mr. Merdle?“

„Jeg befinder mig saa vel — ja, jeg befinder mig saa vel,
som jeg plejer at gøre,“ sagde Merdle.

„De maa være umaadelig optaget.“

„Saa temmelig. Men — ak Gud, nej, det er kun ubetyde-
ligt, hvad der fejler mig,“ sagde Merdle og saa sig om.

„Lidt dyspeptisk?“ mente Dorrit.

„Højst sandsynligt. Men jeg — jeg kan ikke klage,“ sagde
Merdle.

Der var sorte Spor paa hans Læber paa det Sted, hvor de
mødtes, som om en lille Rende Krudt var bleven antændt der,
og han saa ud som en Mand, der, hvis han havde været af et
fyrgigere Temperament, vilde have haft stærk Feber den For-
middag. Dette og den tunge Maade, hvorpaa han lod sin
Haand glide hen over sin Pande, havde fremkaldt Dorrits be-
kymrede Forespørgsel.

„De er naturligvis forberedt paa at høre,“ vedblev Mr. Dor-
rit indsmigrende, „at da jeg forlod Mrs. Merdle, var hun Gen-
standen for alles Beundring — Stjernen i det romerske Sel-
skabsliv. Hun var i bedste Velgaaende, da jeg rejste derfra.“

„Mrs. Merdle,“ sagde Merdle, „anses i Almindelighed for
en meget indtagende Kvinde. Og det er hun upaatvivlelig
ogsaa. Det er i alt Fald min egen Mening.“

„Det kan der ikke være to Meninger om,“ svarede
Dorrit.

Merdle vendte sin Tunge i sin lukkede Mund — det syntes
at være den temmelig stiv og ubevægelig Tunge — vædede sine

Læber, lod atter sini Haand glide hen over sin Pande og saa sig atter om i Værelset, især under Stolene.

„Men,“ sagde han, idet han for første Gang saa Dorrit lige i Ansigtet og straks derpaa lod sine Øjne synke ned til Knapperne i hans Vest, „naar vi skal tale om at være indtagende, saa bør vi tale om Deres Datter. Hun er overordentlig smuk. Baade hendes Ansigt og Figur er aldeles enestaaende. Da de unge Folk kom i Aftes, blev jeg ligefrem slaet af hendes Skønhed.“

Dorrit følte sig saa smigret, at han sagde, at han — hm — ikke kunde bare sig for at sige Mr. Merdle mundtlig, hvad han allerede skriftlig havde sagt ham, nemlig at han betragtede denne Forbindelse mellem deres Familier som en stor Ære og Lykke. Og han bød ham sin Haand. Merdle saa lidt paa Haanden, tog om den, som om det var en gul Præsenterbakke eller Fiskeske, og gav den derpaa igen tilbage til Dorrit.

„Jeg mente, at jeg saa snart som muligt burde køre herhen,“ sagde Merdle, „for at tilbyde Dem min Tjeneste, hvis jeg kan gøre noget for Dem, og sige Dem, at jeg haaber, at De i det mindste vil gøre mig den Ære at spise hos mig i Dag og hver Dag under Deres Ophold her i Byen, naar De ikke har noget bedre.“

Dorrit var henrykt over al denne Opmærksomhed.

„Bliver De her længe?“

„For Tiden har jeg ikke i Sinde,“ sagde Dorrit, „at blive her længer end fjorten Dage.“

„Det er et meget kort Ophold efter en saa lang Rejse.“

„Hm, ja,“ sagde Dorrit. „Men sandt at sige, bedste Mr. Merdle, finder jeg — hm — at Livet i Udlandet er saa godt for mit Helbred, og jeg syntes saa godt om det, at jeg — hm — kun har to Øjemed med mit nuværende Besøg i London. For det første den — hm — sjældne Lykke og Ære, som jeg nu nyder, og dernæst Ordningen — hm — Anbringelsen af — ha hm — mine Penge.“

„Ja,“ sagde Merdle, „kan jeg være Dem til nogen Nytte i saa Henseende, har De at befale over mig.“

Der havde været flere Ophold end sædvanlig i Dorrits Tale, da han nærmede sig dette kildne Emne, idet han ikke rigtig vidste, hvorledes en saa ophøjet Potentat vilde tage det op. Han var bange for, at en saadan Engroshandlende vilde være hævet over at give sig af med en enkelt Mands Kapital eller Formue og betragte det som en fedtet Detailforretning. Højlig

lettet ved Merdles venlige Tilbud, greb han det straks og overøste ham med Taksigelser.

„Jeg havde næppe — hm — vovet, forsikrer jeg Dem,“ sagde Dorrit, „at gøre mig Haanb om en — hm — saa umaadelig Fordel som Deres direkte Raad og Hjælp, skønt jeg naturligvis under alle Omstændigheder vilde, ligesom hele den øvrige civiliserede Verden, have fulgt Mr. Merdles Spor.“

„Vi kan jo nu næsten betragtes som i Familie med hinanden,“ sagde Merdle, „og De kan derfor gøre Regning paa mig.“

„Ha. Meget smukt!“ udbød Dorrit. „Ha. Særdeles smukt!“

„Det vilde for Øjeblikket,“ sagde Merdle, „ikke være let for, hvad jeg vilde kalde en ren udenforstaaende, at faa Del i nogen af de gode Ting — jeg taler naturligvis om mine egne gode Ting —“

„Naturligvis, naturligvis!“ udbød Dorrit i en Tone, som antydede, at der ingen andre gode Ting gaves.

„Undtagen til en høj Pris — til hvad vi plejer at kalde en stiv Pris.“

Ude af sig selv af Henrykkelse lo Mr. Dorrit. Ha, ha, ha! Stiv Pris. Godt. Ha. Meget betegnende.

„Imidlertid,“ sagde Merdle, „forbeholder jeg mig i Reglen Ret til at gøre Undtagelser — Folk behager i Almindelighed at kalde det Begunstigelse — som et Slags Vederlag for min Umage og Ulejlighed.“

„Og Almenaand og Snille,“ tilføjede Dorrit.

Merdle gjorde en Bevægelse, som om han slugte disse Egenskaber ligesom en Pille, og sagde derpaa: „Som et Slags Løn derfor. Hvis De synes om det, vil jeg se til, hvorledes jeg kan anvende denne begrænsede Ret — thi Folk er misundelige, og den er begrænset — til Deres Fordel.“

„De er meget god,“ sagde Dorrit; „De er alt for god.“

„Naturligvis,“ sagde Merdle, „maa disse Transaktioner være baserede paa den strengeste Redelighed og Retskaffenhed; der maa herske den fuldeste Tiltro mellem Mand og Mand, den mest ubetingede Tillid, ellers kan man ikke gøre Forretninger.“

Dorrit gav disse ophøjede Grundsætninger sin varmeste Tilslutning.

„Derfor,“ sagde Merdle, „kan jeg kun til en vis Grad give Dem Fortrinet.“

„Jeg forstaaer Dem. I et bestemt Omfang,“ bemærkede Dorrit.

„Bestemt Omfang. Og fuldkommen aabenlyst. Med Hensyn derimod til mine Raad,“ sagde Merdle, „da er det en anden Sag. Jeg kan med den reneste Samvittighed raade andre efter bedste Evne, hvis jeg har Lyst, uden at træde nogen af mine Medmennesker for nær. Og mine Raad,“ sagde Merdle, hvis Opmærksomhed nu var stærkt optaget af en Skraldevogn, der kørte forbi Vinduene, „skal staa til Deres Tjeneste, naar De maatte finde for godt.“

Dorrit takkede atter. Merdle strøg sig igen med Haanden over Panden. Der indtraadte en dyb Stilhed. Merdle stude-rede atter Dorrits Vesteknapper.

„Da min Tid er temmelig kostbar,“ sagde Merdle, idet han pludselig stod op, som om han i Mellemtiden havde ventet paa sine Ben, og disse nu havde indfundet sig, „maa jeg af Sted til City. Kan jeg køre Dem noget Steds hen? Det skal være mig en Fornøjelse at sætte Dem af eller lade Dem køre videre. Min Vogn staaer til Deres Tjeneste.“

Dorrit huskede paa, at han havde Forretninger med sin Bankier. Han boede i City. Det var heldigt; Merdle kunde køre ham til City. Men han turde dog vel ikke opholde Mr. Merdle, medens han tog sin Kjole paa? Jo, det turde og maatte han; Mr. Merdle forlangte det. Dorrit gik derfor ind i Værelset ved Siden af, overlod sig til sin Kammertjeners Hænder og kom efter fem Minutters Forløb tilbage i sin fulde Glorie.

Derpaa sagde Merdle: „Tillader De, maa jeg byde Dem min Arm!“ og støttende sig paa Merdles Arm, gik Dorrit ned ad Trappen, og da han saa Tilbederne paa Trinene, følte han, at Merdles Lys ogsaa kastede Glans over ham. Saa Indstigningen i Vognen og Køreturen til City og alle de Mennesker, som saa efter dem, og alle de Hatte, som fløj af graahaarede Hoveder, og den almindelige Bukken og Skraben for dette Vidunder. — Mage til Afgudsdyrkeri har man aldrig set! Det var vel værd, om alle de Spytstikkere af alle Klasser, som man hver Søndag kan se i Westminster Abbediet og St. Paulskirken, vilde tænke lidt derover. Det var en skøn Drøm for Dorrit at trone i denne offentlige Triumfvogn og i et glimrende Optog nærme sig til Bankiergaden, det gyldne Lombardstreet.

Der vilde Merdle stige ud for at gaa videre til Fods og overlade sit tarvelige Køretøj til Dorrits Raadighed. Drømmen tiltog derfor i Skønhed, da Dorrit kom alene ud fra Banken, og Folk i Mangel af Merdle saa paa ham, og han, medens

han rullede rask af Sted, i Tankerne hørte det hyppige Udraab: „En sjælden Mand, siden han er Merdles Ven!“

Skønt der ikke havde været Tid til at træffe store Forberedelser, samlede der den Dag ved Middagsbordet et glimrende Selskab af dem, der ikke er skabte af Jordens Støv, men af et hidtil ukendt, overordnet Stof, og lyste sin Velsignelse over Mr. Dorrits Datters Giftermaal. Og Mr. Dorrits Datter begyndte den Dag for Alvor at rivalisere med „det Fruentimmer“, som ikke var til Stede, og begyndte saa godt, at Mr. Dorrit i fornødent Fald næsten turde have gjort sin Ed paa, at Mrs. Sparkler hele sin Levetid igennem havde ligget, lige saa lang hun var, i Overdaadighedens Skød og aldrig hørt saa plumpt et Ord som Marshalsea Fængslet.

Næste Dag og Dagen efter og hver Dag gik det løs med Middagsselskaber, og der regnede Visitkort ned over Mr. Dorrit, ligesom Sne paa Teatret. Advokaterne, Biskopperne og Ekscellencerne, Koret, alle ønskede at gøre Mr. Dorrits Bekendtskab som den berømte Merdles Ven og besvogrede. Viste Dorrit sig i et af Merdles mangfoldige Kontorer i City, naar hans Forretninger førte ham mod Øst — var Navnet Dorrit altid et Adgangskort til Merdles ophøjede Person. Saaledes tiltog Drømmen med hver Time i Skønhed, ligesom Dorrit stadig mere og mere erkendte, at denne Forbindelse i Sandhed havde bragt ham fremad.

Der var kun een Ting, som Dorrit ikke saa i et gyldent Skær. Det var Overkældermesteren. Naar denne storslaaede Person i Embeds Medfør stod og saa til ved Bordet, betragtede han Dorrit paa en Maade, som denne ansaa for tvivlsom. Skred Dorrit gennem Forstuen og op ad Trappen for at gaa til Bords, betragtede han ham med en iskold Mine, som Dorrit ikke kunde lide. Sad Dorrit ved Bordet og var i Færd med at drikke, kunde han igennem sit Vinglas se, hvorledes han betragtede ham med stive og uhyggelige Blikke. Det anede ham, at Overkældermesteren maatte have kendt et Medlem og maatte have set ham i Stiftelsen — maaske var bleven forestillet for ham. Han saa saa vist paa Overkældermesteren, som man kunde se paa en saadan Mand, og dog mindedes han ikke at have set ham noget andet Sted. Tilsidst blev han tilbøjelig til at tro, at der ingen Ærbødighed var i Manden, ingen Forstand i denne Kolos. Men dermed var han ikke hjulpen; thi, hvad han end tænkte, saa holdt den hovmodige Overkældermester stadig Øje med ham, selv naar hans Øje hvilede

paa Sølvtojet og den øvrige Opdækning, og slap ham aldrig af Syne. At give ham et Vink om, at denne Spioneren var ubehagelig, eller at spørge ham om, hvad han mente dermed, var alt for voveligt, da hans Strenghed over for hans Herskab og dets Gæster var frygtelig, og han aldrig tillod, at nogen tog sig den mindste Frihed over for ham.

SYTTENDE KAPITEL.

Forsvunden.

Der var kun to Dage, til at Dorrit igen skulde rejse. Medens han klædte sig paa, indfandt en af Opvarterne i Hotellet sig med et Kort. Dorrit tog det og læste:

„Mrs. Finching.“

Opvarteren tøvede i maalløs Ærbødighed.

„Menneske, Menneske,“ sagde Dorrit, idet han i dybeste Indignation vendte sig om imod ham, „forklar mig Grunden til, at De bringer mig dette latterlige Navn. Det er mig aldeles ukendt. Finching? Ha, hvad mener De med Finching?“

Mennesket, Mennesket syntes lige saa meget at mene Finching som alt andet; thi han trak sig tilbage for Dorrits strenge Blik og svarede: „En Dame“.

„Jeg kender ikke den Dame,“ sagde Dorrit. „Tag dette Kort med Dem igen. Jeg kender ikke nogen Finching, hverken af det ene eller det andet Køn.“

„Undskyld, Damen sagde, at hun nok vidste, at De ikke kendte hendes Navn, men hun bad mig sige, Sir, at hun tidligere havde haft den Ære at kende Miss Dorrit. Damen sagde, Sir, den yngste Miss Dorrit.“

Dorrit rynkede sine Bryn og svarede efter at have betænkt sig lidt: „Underret Mrs. Finching,“ — han lagde et Eftertryk paa Navnet, som om det ulykkelige Menneske ene og alene var ansvarlig for det — „om, at hun kan komme herop.“

Under den korte Pavse havde han betænkt, at naar hun ikke kom ind, kunde hun gerne efterlade noget, der kunde indeholde en krænkende Hentydning til hans tidligere Liv. Det

var Grunden til hans Eftergivenhed, og til at Flora blev lodset ind af Mennesket.

„Jeg har ikke den Fornøjelse,“ sagde Dorrit, der stod med Kortet i Haanden og en Mine, som tilkendegav, at det næppe vilde have været en ublandet Fornøjelse, hvis han havde haft den, „at kende hverken dette Navn eller Dem selv, Frue. Sæt en Stol herhen, De der.“

Det ansvarlige Menneske adlød og listede sig ud paa Taa-spidserne. Efter at have slaaet sit Slør til Side med en undseelig Skælven, skred Flora til at forestille sig selv, og paa samme Tid udbredte der sig en sælsom Blanding af Dunster i Værelset, som om der af en Fejltagelse var blevet hældt Kognak i en Eadekologneflaske eller Eadekologne i en Kognaksflaske.

„Jeg tillader mig at gøre Mr. Dorrit tusinde Undskyldninger for min Paatrængenhed som jeg ved maa forekomme Dem meget stor hos en Dame som oven i Købet kommer ene, men jeg fandt at det alligevel var det bedste om det end lader noget upassende uagtet Mr. F.'s Tante med stor Fornøjelse vilde have ledsaget mig og hendes Karakterstyrke og Aand sandsynligvis vilde have gjort Indtryk paa en Mand med en Livserfaring som upaatvivlelig maa være blevet erhvervet ved saa mange Omskiftelser; thi Mr. F. sagde selv tit at skønt han havde faaet en god Opdragelse i en Kostskole hvor hans Forældre betalte frsindstyre Guineer havde han dog lært mere i sit første Aar som Handelsrejsende med en stor Provision af en Artikel som ingen vilde høre tale om end sige købe, end i alle de seks Aar paa Handelsakademiet men undskyld det var ikke det jeg vilde tale om.“

Dorrit stod maaløs af Forbavselse, naglet til Gulvtæppet ligesom en Billedstøtte.

„Jeg maa aabent tilstaa at jeg ingen Adkomst har,“ sagde Flora, „men da jeg har kendt det søde Barn hvad der under de forandrede Forhold maaske kan synes en Frihed men det er ikke saaledes ment og Gud skal vide at en halv Krone om Dagen var ingen Herregaard for saadan en flink Syerske som hende men tværtimod og hvad det angaar at det skulde være fornedrende langt fra thi Arbejderen er sin Løn værd og jeg ønsker sandelig bare at han fik den tiere og mere Mad i Livet og mindre Gigt i Ryggen og Benene stakkels Skrog.“

„Frue,“ sagde Dorrit, idet han med stor Anstrengelse fik sit Vejr igen, medens Mr. F.'s efterladte Enke standsede for

at trække sit; „Frue.“ sagde Dorrit, ganske rød i Ansigtet. „Hvis De hentyder til — hm — dagligt Vederlag, tillader jeg mig at bemærke, at dette — hm — Faktum, forudsat, at det — hm — er et Faktum, aldrig er kommet til min Kundskab. Jeg vilde ikke have tilladt det. Hm — aldrig! Aldrig!“

„Unødvendigt at forfølge dette Emne,“ svarede Flora, „og vilde ikke for alt i Verden have omtalt det undtagen fordi jeg betragtede det som et godt Anbefalingsbrev og det eneste jeg havde, men at det er et Faktum derom er der ingen Tvivl og det kan De være rolig for thi denne selvsamme Kjole jeg her har paa kan bevise det og nydelig syet er den skønt det ikke kan nægtes at den vilde tage sig bedre ud paa en bedre Figur da min er meget for svær men jeg ved ikke hvorledes jeg skal bære mig ad med at blive tyndere men undskyld nu snakker jeg igen.“

Dorrit gik som forstenet baglængs hen til sin Stol og satte sig, medens Flora sendte ham et formildende Øjekast og legede med sin Parasol.

„Det søde Barn,“ sagde Flora, „blev saamænd ganske afmægtig og bleg og kold i mit eget Hus eller i det mindste Faders den Formiddag da Mr. Clennam — meddelte det glade Budskab han havde faaet af en Person ved Navn Pancks og derfor tog jeg mig den Dristighed.“

Ved at høre disse to Navne rynkede Dorrit Panden, tøvede med Fingeren paa sine Læber og sagde: „Gør mig den Ære at — hm — sige mig, hvad De ønsker, Frue.“

Mr. Dorrit,“ sagde Flora, „det er meget venligt af Dem at give mig Tilladelse og højst naturligt forekommer det mig at De er venlig thi skønt mere majestætisk ser jeg dog en Lighed, at jeg kommer her er udelukkende mit eget Paafund uden at jeg har raadført mig med noget Menneske og allermindst med Mr. Clennam — thi at befri dette Individ som med en gylden Kæde er knyttet til en purpurfarvet Tid da alt var æterisk for den mindste Bekymring vilde for mig være lige saa meget værd som et Kongerige, ikke fordi jeg har den fjerneste Forestilling om hvad det vilde beløbe sig til men jeg bruger det kun for at betegne alt hvad jeg ejer her i Verden og mere til.“

Uden synderlig at ønske den Alvor, hvormed hun sagde disse sidste Ord, gentog Dorrit: „Behag at sige mig, hvad De ønsker, Frue.“

„Det er ikke rimeligt ved jeg nok,“ sagde Flora, „men det er muligt og da det er muligt og jeg havde den Glæde til læse i Aviserne at De var kommen fra Italien og vilde rejse tilbage igen besluttede jeg at forsøge det da De jo maaske kunde træffe ham eller høre noget om ham og hvilken Glæde og Trøst vilde det saa ikke være for alle!“

„Tillad mig at spørge, Frue,“ sagde Dorrit, som hverken vidste ud eller ind „hvem — hm — *hvem*“ — af lutter Fortvivlelse gentog han Ordet med hævet Stemme — „mener De nu?“

„Den fremmede fra Italien, der forsvandt i City som De vel har læst i Aviserne,“ sagde Flora, „for ikke at tale om at jeg har hørt det privat af Pancks som ogsaa har fortalt om de skrækkelige Ting som visse Folk er ondskabsfulde nok til at mumle om sagtens fordi de bedømmer andre efter sig selv og Mr. Clennam maa være meget urolig og opbragt.“

Tilfældigvis havde Dorrit hverken hørt eller læst noget om Sagen. Efter at Mrs. Finching havde gjort mange Undskyldninger, fordi hun havde saa store praktiske Vanskeligheder ved at finde sin Lomme mellem Folderne i sin Kjole, kom hun derfor omsider frem med en Bekendtgørelse fra Politiet, hvori der stod, at en fremmed Herre ved Navn Blandois, der sidst var kommen fra Venezia, paa en uforklarlig Maade var forsvunden; at man vidste, at han paa den og den Tid var gaaet ind i et bestemt Hus, og at Husets Beboere havde erklæret, at han havde forladt det kort før Midnat, men at han ikke siden var bleven set. Dette, tillige med nøjagtige Betegnelser af Tid og Sted og en udførlig Beskrivelse af den saa gaadefuldt forsvundne Herre læste Dorrit fra Ende til anden.

„Blandois!“ sagde Dorrit. „Venezia! Og denne Beskrivelse! Jeg kender denne Herre. Han har været i mit Hus. Han er en fortrolig Ven af en Herre af god Familie, men i maadelige Omstændigheder, som jeg — hm — protegerer.“

„Saa er det saa meget mere min ydmyge og indstændige Bøn,“ sagde Flora, „at De naar De rejser tilbage vil søge efter denne fremmede Herre paa alle Landevejene og alle Sidevejene og spørge efter ham i alle Hotellerne og Orangelundene og Vingaardene og Vulkanerne og alle Steder for et Sted maa han være og hvorfor kommer han ikke frem og siger, at han er der, saa det hele kan blive opklaret?“

„Undskyld, Frue,“ sagde Dorrit og saa i Bekendtgørelsen, „hvem er Clennam & Co.? Ha. — Jeg ser Navnet nævnt her

i Forbindelse med Beboerne af det Hus, hvori Monsieur Blandois er bleven set at gaa ind; hvem er Clennam & Co.? Er det det Individ, som jeg tidligere har — hm — kendt — ha — ganske flygtig og som jeg tror, De har hentydet til? Er det — ha — denne Person?"

„Det er en ganske anden Person,“ svarede Flora, „uden Ben og med Hjul i Stedet for og et væmmeligt Kvindemenneske, skønt hun er hans Moder.“

„Clennam & Co. en — hm — en Moder!“ udbød Dorrit.
„Og saa er der ogsaa en gammel Mand,“ sagde Flora.

Dorrit saa ud, som om han skulde gaa fra Forstanden over denne Forklaring, og Sagen blev ikke bedre, ved at Flora pludselig gik over til at analysere Mr. Flintwicks Halstørklæde og uden at drage den svageste Grænselinje mellem ham og Mrs. Clennam beskrev ham som en rusten Skrue med Gamacher. Denne Sammensætning af Mand og Kvindemenneske, ingen Ben, Hjul, rusten Skrue, Væmmelighed og Gamacher gjorde Dorrit saa fortvivlet, at det var en Ynk at se.

„Men jeg vil ikke opholde Dem et Øjeblik længer,“ sagde Flora, paa hvem hans Tilstand gjorde sin Virkning, skønt hun ingen Anelse havde om, at hun var Skyld deri, „naar De vil have den Godhed at love mig, som en Mand af Ære, at De baade paa Tilbagereisen til Italien og i Italien vil søge efter denne Mr. Blandois alle Vegne og hvis De finder eller hører tale om ham faa ham til at komme frem for at det hele kan blive opklaret.“

Imidlertid havde Dorrit fattet sig saa meget, at han var i Stand til paa en nogenlunde sammenhængende Maade at sige, at han vilde anse dette for sin Pligt. Flora var henrykt over sit Held og stod op for at tage Afsked.

„Millioner Tak,“ sagde hun, „min Adresse staar paa mit Kort, hvis De skulde have noget at meddele mig personlig, jeg vil ikke sende det søde Barn min Hilsen, da den maaske ikke vil være velkommen, men baade jeg og Mr. F.'s Tante ønsker hende altid alt godt.“

Da Dorrit, der havde fulgt hende til Døren, havde faaet en Smule Tid til at sunde sig, fandt han, at dette Møde havde vakt gamle Minder, som ikke harmonerede godt med det Merdleske Spisebord. Han skrev derfor en kort Billet, hvori han bad sig undskyldt for den Dag, og bestilte Mad op paa sine Værelser i Hotellet. Hertil havde han ogsaa en anden Grund. Han var optaget for Resten af den korte Tid, han endnu havde

at være i London; hans Anstalter til Tilbagerejsen var trufne, og han mente, at det sømmede sig for en Mand i hans Stilling at anstille direkte Undersøgelser om Blandois's Forsvinden, for at han kunde overbringe Henry Gowan Resultatet af sine egne personlige Forskninger. Han besluttede derfor at benytte denne Aftens Frihed til at tage hen til Clennam & Co., tage Stedet i Øjesyn og selv gøre et Par Spørgsmaal der.

Efter at have spist tarvelig og taget sig en lille Lur ved Kaminen for saa meget des bedre at forvinde Mrs. Flinchings Besøg, kørte han ene ud i en Droske. St. Paulskirkens dybe Klokke slog ni, da han rullede hen under Skyggen af den i vore vanslægtede Tider hovedløse og forladte Temple Bar Port.

Medens han gennem Sidegader og langs med Floden nærmede sig sit Bestemmelsessted, forekom denne Del af London ham styggere, end han nogen Sinde havde tænkt. Mange lange Aar var forløbne, siden han sidst havde set dette Kvarter; han havde aldrig kendt synderlig til det, og i hans Øjne havde det noget hemmelighedsfuldt og uhyggeligt ved sig. Det gjorde et saa stærkt Indtryk paa hans Indbildningskraft, at da hans Kusk, efter mere end een Gang at have spurgt om Vejen, holdt og sagde, at saa vidt han vidste, var dette den Port, de søgte, stod Dorrit ud og betænkte sig paa Vogntrinnet, halvt bange for Stedets skumle Udseende.

Det saa virkelig ogsaa saa skummelt ud den Aften, som det nogen Sinde før havde gjort. To af Bekendtgørelserne var opslaaede paa Muren, en paa hver Side af Indgangen, og idet Lygten flimrede i Natteluften, fo'r Skygger hen over dem, næsten som af Fingre, der fulgte Linierne. Der blev øjensynlig holdt Vagt ved Stedet. Medens Dorrit tøvede, gik en Mand ind tværs over Gaden, og en anden Mand kom ud fra en mørk Krog indenfor, og begge saa i Forbigaaende paa ham og blev staaende.

Da der kun var eet Hus i Indelukket, kunde han ikke være i Tvivl, og han steg derfor op ad Trappen og bankede paa. Fra de to Vinduer paa første Sal skinnede et svagt Lys. Døren gav en hul, dump Lyd fra sig, som om Huset var tomt, hvad det dog ikke var, thi næsten i samme Øjeblik saa han Lys og hørte Fodtrin. De nærmede sig Døren, en Kæde raslede, og et Fruentimmer med Forklæde over Hovedet stod i Aabningen.

„Hvem er det?“ sagde hun.

Dorrit, som blev meget bestyrtet over dette Syn, svarede,

at han var fra Italien og ønskede at gøre nogle Spørgsmaal om den savnede Person, som han kendte.

„Hej!“ raabte hun. „Jeremias!“

Derpaa viste der sig en vindtør, gammel Mand, som Dorrit paa Grund af hans Gamacher antog maatte være den rustne Skrue. Hun var bange for den vindtørre, gamle Mand; thi idet han nærmede sig, slog hun sit Forklæde ned og viste et blegt, forskrækket Ansigt. „Luk Døren op, Tosse,“ sagde den gamle Mand, „og lad den fremmede Herre komme ind.“

Efter først at have skottet over sin Skulder til Kusken, gik Dorrit ind i den mørke Forskue. „Nu, Sir,“ sagde Flintwich, „kan De spørge om, hvad De finder for godt; vi har ingen Hemmeligheder her.“

Inden Dorrit kunde svare, raabte en stærk, barsk Kvindestemme oppefra: „Hvem er det?“

„Hvem det er?“ svarede Jeremias. „Flere Efterspørgsler. En Herre fra Italien.“

„Vis ham herop.“

Flintwich brummede, som om han mente, at det var overflødigt, men sagde dog til Dorrit: „Det er Mrs. Clennam. Hun vil have sin Vilje. Jeg skal vise Dem Vej.“ Derpaa gik han op ad den sværtede Trappe, fulgt af Dorrit, og da denne, som ganske naturligt var, saa sig tilbage undervejs, bemærkede han, at Fruentimmeret fulgte bagefter, atter med Forklædet over Hovedet paa den tidligere spøgelseagtige Maade.

Mrs. Clennam sad ved sit lille Bord med sine Bøger opslaaede foran sig. „Aah!“ sagde hun kort, idet hun saa vist paa sin Gæst. „De er altsaa fra Italien, Sir. Naa?“

Dorrit kunde i Øjeblikket ikke finde paa et bestemtere Svar end: „Ha — naa!“

„Hvor er den forsvundne? Er De kommen for at give os Oplysninger om ham? Det vil jeg haabe.“

„Det er saa langtfra, at jeg — hm — tværtimod er kommen for at søge Oplysning.“

„Desværre for os kan vi ingen give. Vis denne Herre Bekendtgørelsen, Flintwich. Hold Lyset for ham, medens han læser den!“

Flintwich adlød, og Dorrit læste Bekendtgørelsen igennem, som om han ikke havde set den før, glad nok ved at faa denne Lejlighed til at genvinde sin Aandsnærverelse, som Huset og dets Beboere havde bragt lidt af Lave. Han folte, at Flintwichs og Mrs. Clennams Øjne hvilede paa ham.

„Nu ved De lige saa meget som vi, Sir,“ sagde Mrs. Clennam. „Er Mr. Blandois en Ven af Dem?“

„Nej — ha — hm — en bekendt,“ svarede Dorrit.

„De har intet Ærinde fra ham?“

„Jeg? Ha! Paa ingen Maade.“

Det forskende Blik vendte sig lidt efter lidt mod Gulvet efter at have taget Flintwichs Ansigt med paa Vejen. Ærgerlig over at finde, at han selv blev udfrittet, i Stedet for at det var ham, der skulde have spurgt, søgte Dorrit at vende denne uventede Tingenes Orden om.

„Jeg er — hm — en formuende Mand og opholder mig for Tiden i Italien med min Familie, mit Tyende og — hm — min temmelig store Menage. Under et kort Ophold her i London i Anledning af nogle Forhold, som staar i Forbindelse med min Formue, har jeg hørt tale om denne mærkelige Historie og ønsker nu fra første Haand at blive kendt med de nærmere Omstændigheder, fordi der i Italien er en — ha hm — engelsk Herre, som jeg upaatvivlelig vil faa at se ved min Tilbagekomst, og som har staaet paa en meget fortrolig Fod med Monsieur Blandois. Mr. Henry Gowan. De kender maaske Navnet?“

„Jeg har aldrig hørt det nævne,“ sagde Mrs. Clennam, og Flintwich gentog det.

„Da jeg gerne vil give ham en tydelig og sammenhængende Fremstilling,“ sagde Mr. Dorrit, „tør jeg maaske gøre tre Spørgsmaal?“

„Tredive, hvis De vel.“

„Har De længe kendt Monsieur Blandois?“

„Knap et Aar. Mr. Flintwich her kan se efter i Bøgerne og sige Dem, naar og af hvem i Paris han blev introduceret til os, hvis det kan være nogen Tilfredsstillelse for Dem. For os er det kun en daarlig Tilfredsstillelse.“

„Har De ofte set ham?“

„Nej. To Gange. Een Gang før og —“

„Den Gang,“ ytrede Flintwich.

„Og den Gang.“

„Med Tilladelse, Frue,“ sagde Dorrit, der, alt som han genvandt sin Vigtighed, mere og mere bildte sig ind, at han var et Slags overordnet Fredsdommer, „tør jeg til bedre Underretning for den Herre, som jeg har den Ære at — ha — have i min Tjeneste eller protegere eller lad mig hellere sige — hm —“

kende — spørge: Var Monsieur Blandois i Forretningen her paa den i Plakaten betegnede Aften?"

„I hvad han kaldte Forretninger,“ svarede Mrs. Clennam.

„Var disse — ha — undskyld — var disse af en saadan Natur, at de kan meddeles?"

„Nej.“

Dette Svar afskar aabenbart al Diskussion om dette Punkt.

„Dette Spørgsmaal er før blevet gjort,“ sagde Mrs. Clennam, „og Svaret har været nej. Vi har ikke Lyst til at gøre hele Byen bekendt med vore Forretningsanliggender, hvor ubetydelige de end kan være. Vi siger nej.“

„Jeg mener, om han f. Eks. ikke tog Penge med?“ sagde Dorrit.

„Han tog ingen af vore med, Sir, og fik ingen her.“

„Jeg antager,“ bemærkede Dorrit og skottede fra Mrs. Clennam til Flintwich og fra Flintwich til Mrs. Clennam, „at De ikke kan forklare Dem denne Gaade?"

„Hvorfor antager De det?“ spurgte Mrs. Clennam.

Bragt ud af Fatning ved dette kolde og skarpe Spørgsmaal, formaaede Dorrit ikke at anføre nogen Grund, hvorfor han antog det.

„Jeg forklarer mig den saaledes,“ afbrød hun den for Dorrit pinlige Pavse, „at han uden Tvivl er paa Rejse eller holder sig skjult et eller andet Sted.“

„Ved De — hm — hvorfor han skulde holde sig skjult?"

„Nej.“

Det var ganske det samme Nej som før, og det lukkede Munden paa ham ligesom før.

„De spurgte mig, om jeg kunde forklare mig hans Forsvinden,“ sagde Mrs. Clennam i en barsk Tone, „ikke, om jeg kunde forklare Dem den. Jeg har ikke i Sinde at forklare Dem den. Jeg antager, at det lige saa lidt er min Sag at gøre det, som Deres at forlange det.“

Dorrit svarede med en undskyldende Bøjning med sit Hoved. Idet han traadte tilbage for at sige, at han ikke havde mere at spørge om, kunde han ikke undgaa at lægge Mærke til, hvor skummelt og stift hun sad med sine Øjne fæstede paa Gulvet og med et Udtryk af at være besluttet paa at vente, samt hvor nøjagtig det selvsamme Udtryk afspejlede sig hos Flintwich, der stod et lille Stykke fra hendes Stol med sine Øjne ligeledes fæstede paa Gulvet, medens han strøg sig om Hagen med Haanden.

I dette Øjeblik lod Affery den Lyststage, hun havde i Haanden, falde og udbød: „Saa! Du gode Gud! Der er det igen! Tys, Jeremias! Hør!“

Var der overhovedet nogen Lyd, var den saa svag, at hun maatte have hengivet sig til den Vane at lytte efter Lyde; men Dorrit troede at have hørt ligesom en Falden af tørre Blade. Hendes Forskrækkelse syntes for en ganske kort Tid at gribe dem alle tre, saa at de lyttede.

Flintwich var den første, der rørte sig. „Affery,“ udbød han, idet han gik hen imod hende med knyttede Næver og med Albuer, som dirrede af Utaalmodighed efter at komme til at ryste hende, „nu begynder du igen paa dine gamle Kunster.

Det varer ikke længe, førend du gaar i Søvn, Kone, og gør alle dine gale Streger om igen. Du maa have noget Medicin. Naar jeg har lukket denne Herre ud, skal jeg lave dig en ordentlig Dosis!“

Det lod ikke til, at Affery fandt Behag i den Dosis, der ventede hende; men uden flere Hentydninger til sit Lægemiddel tog Jeremias et andet Lys paa Mrs. Clennams Bord og sagde: „Naa, Sir, skal jeg saa lyse Dem ned?“

Dorrit sagde Tak og gik. Flintwich aabnede Gadedøren og laasede og lukkede den efter ham uden at spille et Øjeblik. Han saa igen de to Mænd, idet den ene gik ud og den anden ind, satte sig op i Vognen og kørte bort.

Førend han var kommen ret langt, holdt Kusken for at underrette ham om, at han paa de to Mænds forenede Opfordring havde sagt dem sit Navn, Nummer og Adresse, samt hvor han havde taget Dorrit paa, hvad Klokkeslet han var bleven hentet fra sin Holdeplads, og hvilken Vej han var kørt. Dette bidrog til, at Aftenens Eventyr løb endnu mere om i Hovedet paa Dorrit, baade medens han sad ved sin Kamin og da han var kommen i Seng. Hele Natten gennemsøgte han det triste Hus, saa de to vente taalmodig, hørte Fruentimmeret med Forklædet over Hovedet gøre Anskrig ved Larmen og fandt den forsvundne Blandois's Lig snart begravet i en Kælder og snart indmuret i en Væg.

ATTENDE KAPITEL.

Et Luftkastel.

Med Rigdom og Fornemhed følger mangfoldige Sorger og Bekymringer. Dorrits Tilfredsstillelse ved Tanken om, at han ikke havde haft nødtigt at underrette Clennam & Co. om, hvem han var, eller gøre nogen Hentydning til, at han nogen Sinde havde kendt den paatrængende Person af dette Navn, var allerede om Aftenen, medens den endnu var frisk, bleven dæmpet af en Tvivl, der var opstaaet hos ham om, hvor vidt han paa Tilbagevejen skulde køre om ad Marshalsea Fængslet for at se den gamle Port. Han havde besluttet ikke at gøre det og sat Kusken i Forbavselse ved at blive højest opbragt paa ham, fordi han havde foreslaaet at køre over London Broen og tilbage over Floden ad Waterloo Broen, hvorved han vilde være kommen lige i Nærheden af sit fordums Opholdssted. Ikke des mindre havde Spørgsmaalet vakt en Kamp i hans Bryst, og af en eller anden Grund var han misfornøjet uden egentlig at vide hvorfor. Selv ved det Merdleske Middagsbord Dagen efter var han saa ærgerlig, at han vedblev fra Tid til anden at gruble derover paa en Maade, der stod i den mest skærende Modstrid med det gode Selskab rundt omkring ham. Han blev ganske rød i Hovedet ved Tanken om, hvad Overkældermesteren vilde have troet om ham, hvis denne ophøjede Person med sit tunge Øje kunde have loddet hans Tankers Strøm.

Afskedsgildet var storartet og afsluttede paa en glimrende Maade hans Besøg. Med sin Ungdom og Skønhed forenede Fanny en Sikkerhed og Selvstændighed, som om hun havde været gift i tyve Aar, og han følte, at han trygt kunde forlade hende paa den udmærkede Bane, hun havde betraadt, og ønskede, at han — dog uden at give Afkald paa sin protegerende Virksomhed og uden at nedsette hans Yndlingsbarns beskedne Dyder — havde en Datter til ligesom Fanny.

„Mit Barn,“ sagde han ved Afskeden til hende, „vor Familie venter af dig, at du vil — hm — haandhæve dens Værdighed og — og — hm — værne om dens Anseelse. Jeg ved, at du ikke vil skuffe den.“

„Nej, Papa,“ sagde Fanny, „det kan du stole paa. Hils søde Amy hjertelig fra mig; jeg skriver meget snart til hende.“

„Er der ingen andre, som jeg — hm — skal hilse fra dig?“
spurgte Dorrit i en indsmigrende Tone.

„Nej Tak, Papa,“ sagde Fanny, for hvem Mrs. General øjeblikkelig viste sig i det fjerne. „Det er meget smukt af dig; men jeg maa bede mig undskyldt. Jeg har ingen anden Hilsen at sende, kære Papa, som det kunde være dig behageligt at overbringe.“

De skiltes i en ydre Sal, hvorhen Sparkler havde ledsaget sin Frue og ventede pligtskyldigst, til det blev hans Tur at veksle Haandtryk. Da Sparkler stededes til denne Afskedsavdiens, kom Merdle krybende ind og vilde absolut følge Dorrit ned. Da alle Dorrits Indsigelser var frugtesløse, nød han den Ære at blive ledsaget til Forstuedøren af denne udmærkede Mand, der — som Dorrit sagde ham, idet de gav hinanden Haanden — i Sandhed havde overvældet ham med Opmærksomheder og Tjenester under hans mindeværdige Besøg. Saaledes skiltes de, og Dorrit satte sig med svulmende Bryst ind i sin Vogn, ingenlunde utilfreds med, at hans Kurer, der var kommen for at tage Afsked i de lavere Regioner, havde haft Lejlighed til at være Vidne til hans storartede Bortgang.

Dorrit var endnu opfyldt af denne Storartethed, da han steg af i sit Hotel. Hjulpen ud af Kureren og et halvt Dusin Tjenere, skred han med himmelsk Majestæt gennem Forsalen, da der i det samme viste sig et Syn, som gjorde ham maalløs og ubevægelig. Det var John Chivery i sine bedste Klæder, med sin høje Hat under Armen, sin Stok med Elfenbens Knap paa og et Bundt Cigarer i Haanden!

„Naa, unge Mand,“ sagde Portneren, „der er den Herre, De har talt om. Denne unge Mand har ikke været til at faa bort. Sir, men har paastaet, at det vilde glæde Dem at se ham.“

Dorrit stirrede paa den unge Mand, snappede efter Vejret og sagde i den blideste Tone: „Ah, unge John! Det er jo unge John, er det ikke?“

„Jo, Sir,“ svarede unge John.

„Det forekom mig nok — hm — at det var unge John!“ sagde Dorrit. „Den unge Mand kan komme op,“ tilføjede han til Tjeneren, idet han gik videre; „ja, han kan gerne komme op. Jeg vil tale med ham ovenpaa.“

Smilende og saare glad fulgte unge John bagefter. De naaede Dorrits Værelser; der blev tændt Lys; Tjenerne trak sig tilbage.

„Naa,“ sagde Dorrit efter at have forvissat sig om, at de

var blevne ene med hinanden, idet han vendte sig om imod ham og greb ham i Kraven, „hvad mener De med dette?“

Den Forbavelse og Rædsel, som afmaled sig i unge Johns Ansigt — thi han havde snarere ventet at skulle blive omfavnet — havde et saa voldsomt Udtryk, at Dorrit tog sin Haand til sig og stirrede paa ham.

„Hvor tør De vove det?“ sagde Dorrit. „Hvor tør De driste Dem til at komme her? Hvor tør De vove at fornærme mig?“

„Jeg fornærme Dem, Sir?“ udbød unge John. „Aah!“

„Ja,“ svarede Dorrit, „fornærme mig. Deres Komme her er en Fornærmelse, en Uforsømmethed, en Frækhed. Der er ingen, som har haft Bud efter Dem. Hvem har sendt Dem herhen? Hvad Fanden vil De her?“

„Jeg tænkte, Sir,“ sagde unge John med saa blegt og forfærdet et Ansigt, som Dorrit nogen Sinde havde set i sit Liv — selv under hans Ophold i Stiftelsen — „tænkte, Sir, at De maaske ikke vilde have noget imod at være saa god at modtage et Bundt —“

„Pokker i Vold med Deres Bundt!“ udbød Dorrit, frysende af Harme. „Jeg — hm — ryger ikke.“

„Jeg beder ydmygst om Forladelse. Før plejede De dog —“

„Sig det en Gang til,“ sagde Dorrit, aldeles ude af sig selv, „og De skal faa Ildrageren at smage!“

John Chivery luskede af hen mod Døren.

„Holdt!“ raabte Dorrit. „Holdt! Sæt Dem. For Pokker, saa sæt Dem dog!“

John Chivery sank ned paa den nærmeste Stol ved Døren, og Dorrit gik frem og tilbage i Værelset, først hurtig og derpaa langsommere. Een Gang gik han hen til Vinduet og blev staaende der med Panden mod Ruden. Pludselig vendte han sig om og sagde:

„Hvad mere er De kommen for?“

„Ikke for andet, Sir. Aa Gud, bare for at sige, at jeg haabede, at De befandt Dem vel, og bare for at spørge, om Miss Amy befandt sig vel?“

„Hvad kommer det Dem ved?“ spurgte Dorrit.

„Egentlig talt kommer det mig slet ikke ved. Jeg har virkelig aldrig tænkt paa at formindske Afstanden mellem os. Jeg ved, at det er en Frihed, men jeg kunde ikke tro, at De vilde tage mig den ilde op. Paa min Ære, Sir, hvor fattig jeg

end er, er jeg dog for stolt, forsikrer jeg Dem, til at jeg vilde være kommen, naar jeg havde troet det."

Dorrit skammede sig. Han gik tilbage til Vinduet og støttede atter sin Pande mod Ruden. Da han vendte sig om, havde han sit Lommetørklæde i Haanden, og han havde tørret sine Øjne med det og saa mat og syg ud.

„Unge John, det gør mig meget ondt, at jeg har været opfarende imod Dem, men — hm — det er ikke alle Erindringer, som er glædelige, og — hm — De burde ikke være kommen."

„Det indser jeg nu, Sir," svarede John, „men det har jeg ikke gjort før, og Himlen er mit Vidne, at jeg ikke mente noget ondt med det, Sir."

„Nej, nej," sagde Dorrit, „det er jeg vis paa. Giv mig Deres Haand, unge John."

Unge John gav ham den, men Dorrit havde betaget ham Modet, og intet kunde nu forandre det forfærdede Udtryk i hans blege Ansigt.

„Naa!" sagde Dorrit og trykkede ham langsomt i Haanden. „Sæt Dem ned igen, unge John."

„Tak, Sir; jeg vil hellere staa."

I Stedet for satte Mr. Dorrit sig. Efter at have holdt paa sit Hoved et Øjeblik, som om det gjorde ondt, vendte han sig om mod sin Gæst og sagde med Anstrengelse for at synes utvungen:

„Hvorledes har Deres Fader det, unge John? Hvorledes — hm — hvorledes har de det allesammen?"

„De har det allesammen ret godt. De klager allenaftals ikke."

„Hm. De er endnu stadig i Deres gamle Fag, John, ser jeg?" sagde Dorrit med et Blik paa det anstødelige Bundt, som han havde lyst i Band.

„Til Dels, Sir. Men jeg er ogsaa i min," John tøvede lidt — „Faders Fag."

„Ja saa!" sagde Dorrit. „Gør De — ha — hm — Tjeneste som —"

„Arrestforvarer. Ja, Sir."

„Meget Arbejde, John?"

„Ja, Sir; vi har temmelig travlt for Øjeblikket. Jeg ved ikke, hvorledes det er, men vi har i Almindelighed temmelig travlt."

„Paa denne Tid af Aaret, unge John?"

„Næsten paa enhver Tid af Aaret, Sir. Jeg ved ikke, at Aarstiden gør nogen synderlig Forskel for os. Jeg vil sige Dem Godnat, Sir.“

„Bliv et Øjeblik, John — hm — bliv et Øjeblik. Lad mig beholde — hm — Cigareerne, John, jeg beder Dem derom.“

„Med Fornøjelse, Sir.“ Med skælvende Haand lagde John dem paa Bordet.

„Bliv et Øjeblik endnu, John. Det vilde være mig — hm — kært at sende en — hm — lille Erindring med et paalideligt Bud til Fordeling imellem — ha hm — dem — dem — i Forhold til deres Trang. Har De noget imod at tage det med, John?“

„Paa ingen Maade, Sir; der er sandelig mange iblandt dem, som det vil være meget velkomment.“

„Tak, John. Jeg vil skrive et Par Ord, John.“

Hans Haand rystede saa stærkt, at han var længe om at skrive, og det blev noget slemt Kradseri. Det var en Anvisning paa hundrede Pund. Han lagde den sammen, stak unge John den i Haanden og trykkede hans Haand.

„Jeg haaber, at De — hm — vil glemme — hm — hvad der er foregaaet, John?“

„Tal endelig ikke derom, Sir. Jeg bærer sandelig ikke Nag.“ Men saa længe John var der, kunde intet gengive hans Ansigt dets naturlige Farve og Udtryk eller kalde hans naturlige Væsen tilbage.

„Og hør, John,“ sagde Dorrit idet han gav hans Haand et Afskedstryk og slap den, „jeg haaber, at vi — ha — er enige om, at denne Samtale bliver mellem os, og at De, naar De gaar, vil afholde Dem fra at sige nogen noget, som kunde — hm — tyde paa, at — ha — jeg engang —“

„Aa, Sir, jeg forsikrer Dem,“ svarede John Chivery, „at saa fattig jeg er, Sir, er jeg dog for stolt og har for megen Ære i Livet til at gøre det.“

Mr. Dorrit var ikke for stolt og havde ikke for megen Ære i Livet til at lytte ved Døren for at forvise sig om, hvor vidt John virkelig gik straks eller tøvede for at snakke med nogen. Der var ingen Tvivl om, at han gik lige ud ad Døren og ned ad Gaden med raske Skridt. Efter at have været ene en Times Tid ringede Dorrit paa Kureren, som fandt ham siddende i hans Lænestol paa Kamintæppet med Ryggen mod ham og Ansigtet mod Ilden. „De kan tage det Bundt Cigarer og ryge dem undervejs, hvis De har Lyst,“ sagde Dorrit med et ligegyldigt

Kast med sin Haand. „Ha — bragt af — hm — lille Gave fra — ha — Søn af en af mine gamle Forpagtere.“

Den næste Morgens Sol saa Dorrits Ekvipage paa Vejen til Dover, hvor enhver rødtrøjet Postillon var et Skilt for et grusomt Hus, som var etableret for at udsuge de rejsende paa den mest ubarmhertige Maade. Da hele den menneskelige Slægt imellem London og Dover ikke befatter sig med andet end Røveri, blev Dorrit overfaldet i Dartford, snydt i Gravesend, bestjaalet i Rochester, flaaet i Sittingbourne og udplyndret i Canterbury, men da det var Kurerens Sag at faa ham ud af Banditternes Hænder, købte han ham løs paa hver Station, og Rødtrøjerne galoperede derfor lystig af Sted gennem Foraarslandskabet, og hoppede op og ned i regelmæssig Takt imellem Dorrit i hans magelige Hjørne og den næste Stigning af den kridtholdige støvede Landevej.

Dagen efter var han i Calais, og efter nu at have faaet Kanalen imellem sig og John Chivery begyndte han at føle sig sikker og finde, at den udenlandske Luft var lettere at indaande end Luften i England.

Atter af Sted ad de tunge franske Veje til Paris. Da Dorrit nu ganske havde genvundet sin Sindsligevægt, begyndte han i sit magelige Hjørne at bygge Luftkasteller, medens han rullede af Sted. Det var tydeligt, at han var i Færd med et meget stort Kastel. Hele Dagen igennem opførte han Taarne og rev dem ned igen, føjede en Fløj til hist og anbragte en Tinde her, eftersaa Murene, forstærkede Forsvarsværkerne, pyntede paa det indre og gjorde det i enhver Henseende til et prægtigt Kastel.

Ankommen til Paris, hvor han opholdt sig i tre Dage, strejfede Mr. Dorrit meget om i Gaderne paa egen Haand og tittede ind ad Butiksvinduerne og især Juvelerernes Vinduer. Til sidst gik han ind til den berømteste Juveler og sagde, at han ønskede at købe en lille Foræring til en Dame.

Det var en fortryllende lille Kone, han handlede med, — en livlig, yderst smagfuldt klædt lille Kone, der kom ud fra et grønt Fløjels Kabinet med en lille fin, skinnende Pult, der i sig selv lignede en Bonbon, hvor hun havde skrevet i nogle smaa fine Regnskabsbøger, som man næppe kunde tro var lignede til Indførelse af mere kommercielle Artikler end Kys.

For Eksempel, sagde den lille Kone, hvilken Slags Foræring ønskede da Monsieur? En Forlovelsesgave?

Dorrit smilte og sagde: Naa, maaske, hvad vidste han? Det

var jo ikke umuligt; vi var jo alle Slaver af det smukke Køn. Vilde hun ikke vise ham nogle?

Med største Fornøjelse, sagde den lille Kone. Hun følte sig smigret og henrykt ved at vise ham en hel Mængde. Men pardon! Først maatte han have den store Godhed at lægge Mærke til, at der var Forlovelsesgaver og der var Brudegaver. Disse fortryllende Ørenringe for Eksempel og dette Halsbaand, der passede saa fortrinlig til dem, var, hvad man kaldte en Forlovelsesgave. Disse Brocher og disse Ringe, der var saa fine og bedaarende skønne, var derimod, hvad man med Monsieurs Tilladelse kaldte Brudegaver.

Var det maaske ikke, ytrede Dorrit smilende, lige saa godt at købe begge Dele og først at overrække Forlovelsesgaven og slutte med Brudegaven?

Ak, Himmel, sagde den lille Kone, idet hun lagde Spidserne af Fingrene paa sine to smaa Hænder imod hinanden, det vilde være en storartet Flothed, det vilde være udsøgt Galanteri! Og den Dame, der saaledes blev overvældet med Gaver, vilde uden Tvivl finde dem uimødstaelige.

Det var Dorrit ikke saa vis paa. Men den livlige lille Kone var ganske vis derpaa, sagde hun. Dorrit købte derfor en Gave af hver Slags og betalte rigelig for dem. Da han bagefter drev hjem til sit Hotel, knejsede han med Nakken; thi han havde aabenbart faaet sit Kastel endnu højere til Vejrs end de to frakantede Taarne paa Notre-Damekirken.

Medens Dorrit kørte videre til Marseille, byggede han væk af alle Kræfter, men gemte Tegningen til sit Kastel, byggede og byggede fra Morgen til Aften, faldt i Søvn og lod store Blokke af Bygningsmaterialer dingle i Luften, vaagnede op igen for at fortsætte Arbejdet og bringe dem paa deres Plads. Og imidlertid efterlod Kureren, der sad bag paa Tjenersædet og røg unge Johns bedste Cigarer, en lille Traad af tynd lys Røg bag ved sig, medens han maaske byggede sig et Par Luftkasteller med nogle forvildede Stykker af Dorrits Penge.

Ingen befæstet By af dem, de kom forbi paa hele deres Rejse, var saa stærk, ingen Domkirkes Spir saa højt som Dorrits Kastel. Hverken Saonen eller Rhonen skød saadan en Fart som denne mageløse Bygning; selv Middelhavet var ikke dybere end dens Fundamenter; de fjerne Landskaber paa Cornigliano Vejen og Bjærgene og Bugten ved det stolte Genua var ikke skønnere. Dorrit og hans uforlignelige Kastel blev udskibede mellem de smudsige, hvide Huse og de endnu smudsi-

gere Gallejsslaver i Civita Vecchia og rumlede derpaa, som de bedst kunde, af Sted til Rom gennem Uhumskheder, som forpestede Vejen.

NITTEDE KAPITEL.

Luftkastellets Fald.

Det var fulde fire Timer, siden Solen var gaet ned, og sildigere, end de fleste rejsende vilde have syntes om at befinde sig uden for Roms Mure, da Dorrits Rejsevogn rullede gennem den øde Campagna. De vilde Hyrder og barsk udseende Bønder, som havde oplivet Vejen, saa længe det havde været lyst, var alle forsvundne med Solen, og Ørkenen laa nu tom og øde. Ved nogle Drejninger af Vejen viste et blegt Skær i Synskredsen, ligesom en Uddunstning fra den ruinbesaaede Slette, at Staden endnu var langt borte, men selv denne kummerlige Trøst var sjælden og kortvarig. Vognen dykkede atter ned i en Fordybning i det mørke, tørre Hav, og i lang Tid var der intet andet at se end dets forstenede Vover og den skumle Himmel.

Skønt Dorrit havde sit Kastelbyggeri at sysselsætte sine Tanker med, kunde han dog ikke være saa ganske rolig paa dette øde Sted. Hver Gang Vognen gjorde en Svingning, eller Postillonerne raabte, blev han langt nysgerrigere, end han havde været, siden han forlod London. Kammertjeneren paa Bukken rystede aabenbart. Kureren paa Bagsædet var ingenlunde aldeles vel til Mode. Saa ofte Dorrit slog Vinduet ned og saa bag ud — hvilket skete meget ofte —, saa han ham rigtignok ryge en af John Chiverys Cigarer, men dog tillige i Almindelighed staa op og se sig om som et Menneske, der havde sine Anelser og passede paa. Da tænkte Dorrit, idet han atter trak Vinduet op, paa, at disse Postilloner saa ud som Banditter, og at han havde gjort bedre i at tilbringe Natten i Civita Vecchia og tage af Sted tidlig om Morgen. Men ikke des mindre arbejdede han dog i Mellemrummene paa sit Luftkastel.

Og nu tydede Levninger af forfaldne Gærder, gabende Vin-
duesfordybninger og sprukne Mure, forladte Huse, lækken-
de Brønde, revnede Cisterner, spøgelseagtige Cypresser, sammen-
filtrede Vinranker og Vognsporets Udmunding i en lang, uregel-
mæssig, uordentlig Gyde, hvor alt, fra de usle Bygninger til
den daarlige Vej, var i Færd med at smuldre hen — nu tydede
alle disse Ting paa, at de nærmede sig Rom. Og nu vakte en
pludselig Skumpling og Standsning af Vognen den Mistanke
hos Dorrit, at Øjeblikket var kommet, da Røverne vilde styrte
frem, vælte ham ned i en Grøft og udplyndre ham. Men da han
atter slog Vinduet ned og saa ud, opdagede han, at han ikke
var blevet standset af noget værre end et Ligfølge, som drog
mekanisk syngende forbi. Han opfangede et dunkelt Glimt af
smudsige Klæder, blussende Fakler, svingende Røgelseskar og
et stort Kors, som blev baaret foran en Præst. Det var en fæl
Præst ved Fakkelskin, mørk og skulende, og da hans Øjne
mødte Dorrits, idet denne saa ud ad Vognen, syntes hans Læ-
ber, medens han sang, at true den fornemme rejsende, ligesom
den Haandbevægelse, hvormed han besvarede den rejsendes
Hilsen, havde Lighed med en Trussel. Saaledes forekom det
Dorrit, hvis Fantasi var bleven sat i Bevægelse af det trættende
Byggeri og af Rejsen, da Præsten drev forbi ham og Ligfølget
drog videre med sin døde Byrde. Ogsaa Dorrit og hans Led-
sagere drog videre, og kort efter holdt de uden for Roms Porte,
med deres Læs af Kostbarheder fra Europas to store Hoved-
stæder.

Dorrit ventedes ikke af sine Folk den Aften. De havde
ventet ham, men atter opgivet det, da de ikke havde tvivlet
paa, at det var blevet for sildigt, til at han kunde have Lyst
til at færdes i disse Egne. Da hans Vogn derfor holdt uden for
hans egen Port, viste kun Portneren sig for at tage imod ham.
Var Miss Dorrit ude? spurgte han. Nej, hun var hjemme.
Godt, sagde Dorrit til Tjenerne, som nu begyndte at samle sig;
de kunde blive, hvor de var, og hjælpe til med at pakke af Vog-
nen; han skulde nok selv finde Miss Dorrit.

Altsaa gik han langsomt og træt op ad sin store Trappe og
saa ind i forskellige Værelser, der var tomme, indtil han be-
mærkede Lys i et lille Kabinet. Det laa inden for to andre
Værelser, med Tæpper for Døren ligesom et Telt, og der saa
saa lunt og hyggelig ud derinde, medens han nærmede sig det
fra Mørket udenfor.

Idet han standsede ved Indgangen og, selv uset, saa ind, følte han en stikkende Smerte. Det var dog vel ikke Skinsyge? Thi hvorfor skulde han være skinsyg? Der var jo ingen andre end hans Datter og hans Broder derinde; han, med sin Stol flyttet tæt hen til Kaminen, glædende sig ved Brændildens Varme; hun, siddende ved et lille Bord med noget Broderi. Afset fra den store Forskel i Maleriets Staffage mindede Figurerne stærkt om gamle Dage; thi hans Broder lignede ham selv tilstrækkelig til, at han for et Øjeblik kunde forestille ham selv i Kompositionen. Saaledes havde han siddet mangen en Aften langt borte; saaledes havde hun siddet trofast ved hans Side. I den gamle, ynkelige Fattigdom var der dog visselig intet at være skinsyg paa; hvorfra da den stikkende Smerte i hans Hjerte?

„Ved du hvad, Farbroder, jeg tror, du begynder at blive ung igen?“

Hendes Farbroder rystede paa Hovedet og sagde: „Siden naar, min Ven, siden naar?“

„Jeg synes,“ svarede lille Dorrit, „at det allerede er flere Uger siden, du begyndte at blive yngre. Du er saa munter, Farbroder, saa livlig og saa kvik!“

„Kære Barn — altsammen din Skyld.“

„Altsammen min Skyld, Farbroder?“

„Ja, ja. Du har været saa uhyre god imod mig. Du har været saa betænksom imod mig, saa kærlig imod mig og saa omhyggelig for at skjule dine Opmærksomheder for mig, at jeg — naa, naa, naa! Jeg har gemt det herinde, mit Lam, her inde!“

„Det er altsammen kun til i din egen levende Indbildningskraft, Farbroder,“ sagde lille Dorrit oprømt.

„Naa, naa, naa!“ mumlede den gamle Mand. „Gud være lovet!“

Hun holdt et Øjeblik inde med sit Arbejde for at se paa ham, og hendes Blik fremkaldte atter den samme Smerte i hendes Faders Bryst, i hans stakkels svage Bryst, der var saa fuldt af Modsigelser, Vaklen og Ubestandighed, dette uvidende Jordelivs smaalige Bekymringer, disse Taager, som kun Evidenshedens Morgengry kan oplære.

„Ser du, jeg har været mere frimodig over for dig, min Skat,“ sagde den gamle Mand, „siden vi er bløvne ene. Jeg siger ene; thi jeg regner ikke Mrs. General med; hende bryder jeg mig ikke om; hun har ikke noget med mig at gøre. Men

jeg ved, at Fanny var ked af mig, og jeg hverken undrer eller beklager mig derover, da jeg godt ved, at jeg maa være i Vejen, skønt jeg søger at holde mig saa langt borte, som jeg kan. Jeg ved, at jeg ikke er noget passende Selskab for vor Omgangskreds. Min Broder William," sagde den gamle Mand i en beundrende Tone, „kunde omgaas Konger, om det skulde være; men med din Farbroder er det noget helt andet, min Ven. Frederik Dorrit er ingen Ære for William Dorrit og ved det meget godt. Ah, der er jo din Fader, Amy! Velkommen tilbage, kære William! Hvor det glæder mig at se dig.“

Ved at dreje Hovedet, medens han talte, havde han set Broderen staa i Døren.

Med et Glædesskrik slyngede lille Dorrit sine Arme om sin Faders Hals og kyssede ham atter og atter. Hendes Fader var lidt utaalmodig og gnaven. „Det glæder mig, at jeg dog til sidst fandt dig, Amy," sagde han. „Ha. Det glæder mig virkelig, at jeg — hm — dog til sidst fandt nogen, som kunde tage imod mig. Jeg har nok været — hm — saa lidt ventet, at jeg paa Ære begyndte at tro, at det kunde være passende, at jeg gjorde en Undskyldning, fordi jeg — ha — tog mig den Frihed i det hele taget at komme tilbage.“

„Det var blevet saa sildigt, kære William," sagde hans Broder, „at vi havde opgivet Haabet om at se dig i Aften.“

„Jeg er stærkere end du, kære Frederik," svarede Dorrit med en forceret Venlighed, hvori der laa en hel Del Strenghed, „og jeg haaber, at jeg uden Skade kan rejse paa — ha — hvilken Tid jeg finder for godt.“

„Ja vist saa," svarede den anden med en Anelse om, at han havde fornærmet ham. „Ja vist saa, William.“

„Tak, Amy," vedblev Mr. Dorrit, medens hun hjalp ham af med hans Rejsetøj, „jeg kan gøre det uden Hjælp. Jeg — ha — behøver ikke at besvære dig, Amy. Kan jeg faa en Bid Brød og et Glas Vin, eller — hm — vilde det maaske være til for megen Ulejlighed?“

„Om nogle faa Minutter skal du faa Aftensmad!“

„Tak, mit Barn," sagde Mr. Dorrit med bebrejdende Kulde; „jeg — ha — frygter for, at jeg gør Ulejlighed. Hm. Mrs. General befinder sig vel?“

„Mrs. General klagede over Hovedpine og Træthed og gik derfor til Sengs, da vi havde opgivet Haabet om at se dig.“

Maaske fandt Mr. Dorrit, at Mrs. General havde gjort vel i at lade sig overvælde af Sorgen over hans Udeblivelse. I et-

hvert Tilfælde formildedes hans Aasyn, og han sagde med øjensynlig Tilfredshed: „Det gør mig særdeles ondt, at Mrs. General ikke befinder sig vel.“

Under denne korte Samtale havde hans Datter iagttaget ham med mere end sin sædvanlige Deltagelse. Det lod til, at han i hendes Øjne havde faaet et forandret og medtaget Udseende, og at han mærkede det og ærgrede sig derover; thi da han havde trukket sin Rejsekappe af og nærmet sig Kaminen, sagde han igen i en gnaven Tone:

„Hvad ser du efter, Amy? Hvad er der ved mig, som faar dig til at fæste din Opmærksomhed paa mig paa denne — hm — højst ejendommelige Maade?“

„Jeg ved ikke af det, Fader; jeg beder dig om Forladelse. Det fryder mine Øjne at se dig igen, det er det hele.“

„Sig ikke, at det er det hele; thi det er — ha — ikke det hele. Du — hm — du finder,“ sagde Dorrit med et anklagende Eftertryk, „at jeg ikke ser rask ud.“

„Det forekom mig, at du saa lidt træt ud, kære Fader.“

„Saa tog du fejl,“ sagde Dorrit. „Jeg er ikke træt. Jeg befinder mig langt bedre, end da jeg rejste bort.“

Han var saa tilbøjelig til at blive vred, at hun ikke sagde mere til sin Retfærdiggørelse, men blev staaende stille ved Siden af ham og klyngede sig til hans Arm. Medens han stod saaledes med sin Broder paa den anden Side af sig, faldt han hen i en tung Døs, som dog kun varede et Øjeblik, og vaagnede med en pludselig Studsen.

„Frederik,“ sagde han til sin Broder, „jeg raader dig til straks at gaa til Sengs.“

„Nej, William, jeg vil blive og se dig spise til Aften.“

„Frederik,“ svarede han, „jeg beder dig at gaa til Sengs. Du — ha — gør mig en personlig Tjeneste derved. Du burde for længe siden have været i Seng. Du er meget svag.“

„Ah ja!“ sagde den gamle Mand, som alt for gerne rettede sig efter ham. „Ja, ja! Du har vistnok Ret!“

„Bedste Frederik,“ sagde Dorrit med en forbavsende Overlegenhed i Sammenligning med Broderens svækkede Kræfter, „det smelter mig at se dig saa svag. Ha. Jeg synes slet ikke, at du ser rask ud. Du duer ikke til den Slags Ting. Du burde være yderst forsigtig. God Nat, Broder. Jeg haaber, at du vil føle dig stærkere i Morgen. Jeg holder slet ikke af dit Udseende. God Nat, kære Ven.“

Efter at have affærdiget sin Broder paa denne naadige Maa-

de faldt han atter hen i en Døs, førend den gamle Mand var vel ude af Stuen, og vilde være tumlet forover, dersom hans Datter ikke havde holdt paa ham.

„Din Farbroder er ikke rigtig klarhovedet, Amy,“ sagde han, da han var bleven vækket. „Han taler — hm — mere hen i Taaget, end jeg før — ha hm — har lagt Mærke til. Har han været syg?“

„Nej, Fader.“

„Ser du ikke en — ha — stor Forandring hos ham?“

„Det har jeg ikke lagt Mærke til, kære Fader.“

„Frygtelig affældig,“ sagde Dorrit. „Det stakkels, hjertensgode Skrog! Ha. Selv i Sammenligning med, hvad han tidligere var, er han bleven sørgelig affældig!“

Da hans Aftensmad var bleven sat frem, gav det hans Tanker en anden Retning. Hun sad ved hans Side ligesom i svundne Dage, for første Gang siden hine Dage. De var alene, og hun skar for til ham, og skænkede i hans Glas, saaledes som hun havde plejet at gøre det i Fængslet. Alt dette skete nu for første Gang, efter at de var komne til Rigdom. Hun var bange for at se for meget paa ham, efter at han før var bleven stødt derover, men medens han spiste, bemærkede hun to Gange, at han pludselig lod sit Blik falde paa hende og saa sig om, som om Tankeforbindelsen var saa stærk, at han med sine egne Øjne maatte overbevise sig om, at de ikke var i deres gamle Værelse i Fængslet. Begge Gange havde han lagt Haanden paa sit Hoved, som om han havde savnet sin gamle, sorte Hue.

Han spiste kun ganske lidt, men var længe om det og vendte ofte tilbage til sin Broders svagelige Tilstand. Skønt han ytrede den største Medlidenhed med ham, var han dog næsten bitter imod ham. Han sagde, at stakkels Frederik — ha hm — vrøvlede. Der gaves intet andet Ord derfor; vrøvlede. Den Stakkel! Det var sørgeligt at tænke sig, hvad Amy havde maattet døje ved at være i hans kedsommelige Selskab, naar han saaledes snakkede hen i Taaget, den stakkels, rare, skikkelige Fyr! hvis hun ikke havde kunnet søge Trøst hos Mrs. General. Det gjorde ham overordentlig ondt, gentog han da med sin tidligere Tilfredshed, at denne — ha — udmærkede Dame ikke var rask.

I sin aarvaagne Kærlighed vilde lille Dorrit have husket enhver Ubetydelighed, han havde gjort eller sagt den Aften, om hun end ikke senere havde faaet Anledning til at genkalde sig

den Aften. Hun glemte aldrig, at den Gang han under Indtrykket af de gamle Minder havde set sig om, havde han tillige søgt at holde dem borte fra hendes og maaske ogsaa fra hans egne Tanker, ved øjeblikkelig at udbrede sig over de store Rigdomme og det fornemme Selskab, som havde omgivet ham under hans Fraværelse, og om den ophøjede Stilling, han og hans Familie havde at hævde. Heller ikke glemte hun, at hans Tale og Væsen havde været gennemtrængt af to Understrømme, hvoraf den ene viste hende, hvor godt han var kommen ud af det uden hende, og hvor uafhængig han var af hende, medens den anden paa en lunefuld og uforstaaelig Maade næsten rettede Bebrejdelser mod hende, som om det kunde have været muligt, at hun havde forsømt ham, medens han var borte.

Hans Fortælling om den straalende Pragt, Mr. Merdle udfoldede, og om det Hof, der bøjede sig for ham, bragte helt naturlig Talen hen paa Mrs. Merdle, ja saa naturlig, at han, uagtet der var en usædvanlig Mangel paa Sammenhæng i den største Del af hans Ord, straks gik over til hende og spurgte, hvorledes hun havde det.

„Meget godt. Hun rejser i næste Uge.“

„Hjem?“ spurgte Dorrit.

„Efter nogle faa Ugers Ophold undervejs.“

„Hun vil efterlade et uhyre Savn her,“ sagde Dorrit. „En uhyre Akquisition hjemme. For Fanny og for — hm — hele den øvrige store Verden.“

Lille Dorrit tænkte paa den Konkurrence, der skulde indledes, og svarede med et meget svagt „Ja“.

„Mrs. Merdle giver en stor Afskedsassemblé, kære Fader, og forinden et Middagsselskab. Hun har været bange for, at du ikke skulde komme tilbage i rette Tid, og har indbudt baade dig og mig til sit Middagsselskab.“

„Hun er — ha — meget opmærksom. Naar skal det være?“

„I Overmorgen.“

„Skriv i Morgen tidlig og sig, at jeg er kommen tilbage, og at det vil — hm — være mig en stor Fornøjelse.“

„Maa jeg følge dig op til dit Værelse, kære Fader?“

„Nej!“ svarede han, og saa sig vredt tilbage. „Nej, du maa ikke, Amy, Jeg behøver ingen Hjælp. Jeg er din Fader, ikke din affældige Farbroder!“ Han holdt lige saa pludselig inde, som han havde begyndt paa dette Svar, og sagde: „Du har ikke kysset mig, Amy. God Nat, kære Barn. Nu maa vi have

dig gift.“ Dermed gik han endnu mere langsomt og træt op paa sit Værelse og sendte sin Kammertjener bort, næsten lige saa snart han var kommen derind. Dernæst saa han til sine Pariser Indkøb, og efter at have taget dem omhyggelig i Øjesyn, forvarede han dem under Laas og Lukke. Oven paa dette sad han længe og døsede og byggede videre paa sit Kastel, saa at der paa den østlige Rand af den øde Kampagna viste sig et Skær af Morgenens, da han omsider listede sig i Seng.

Den næste Dag lod Mrs. General formelde sin Respekt og udtalte det Haab, at han havde sovet godt efter sin anstrengende Rejse, hvorpaa han lod formelde sin Respekt og tillod sig at underrette Mrs. General om, at han havde sovet meget godt og befandt sig i bedste Velgaaende. Ikke des mindre kom han først sent paa Eftermiddagen ud fra sine Værelser, og skønt han lod sig klæde paa i stiveste Stads til en Køretur med Mrs. General og sin Datter, svarede hans Udseende dog ikke ganske til hans Beskrivelse af sig selv.

Da de ingen Gæster havde den Dag, spiste de alene sammen. Med en Uendelighed af Formaliteter førte han Mrs. General til hendes Plads ved hans højre Side, og medens lille Dorrit fulgte bagefter med sin Farbroder, kunde hun ikke undgaa at lægge Mærke til, baade at han atter var meget omhyggelig paaklædt, og at hans Væsen mod Mrs. General var højst paafaldende. Denne talentfulde Dames ydre Skal havde en saa fuldendt Politur, at det var vanskeligt at forrykke et eneste Atom i dens skinnende Overflade, men det forekom dog lille Dorrit, at hun i en Krog af hendes frosne Øjne opdagede et lille optøet Stænk af triumferende Stolthed.

Trods Familiemiddagens pudder- og prækenagtige Natur faldt Dorrit flere Gange hen i en Døs under Maaltidet. Disse Anfald kom lige saa pludselig som Aftenen i Forvejen og var lige saa kortvarige. Første Gang saa Mrs. General næsten bestyrtet ud, men saa ofte Symptomerne siden atter viste sig, læste hun ganske langsomt sin Rosenkrans: Papa, Poppedreng, Perle, Pudder og Præken, og syntes at blive færdig med denne ufejlbarlige Andagtsøvelse omtrent paa samme Tid, som Dorrit fo'r op af sin Søvn.

Det gjorde ham atter ondt at bemærke en vis Dorskhed hos Frederik — som for øvrigt kun var til i hans egen Indbildning — og efter Bordet, da Frederik havde trukket sig tilbage, gjorde han i Stilhed Mrs. General Undskyldninger paa den stakkels Mands Vegne. „Han er en sjælden brav og kærlig

Broder," sagde han, „men — ha hm — svært paa Retur. Han falder desværre snart hel sammen.“

„Mr. Frederik er i Almindelighed noget aandsfraværende og slap," sagde Mrs. General, „men saa galt vil vi dog ikke haabe, at det er.“

Dorrit var imidlertid fast bestemt paa ikke at lade ham fare. „Han er svært paa Retur. Et Vrag. En Ruin. Sygner hen for vore Øjne. Den gode Frederik!“

„De forlod dog Mrs. Sparkler frisk og glad, vil jeg haabe?“ sagde Mrs. General efter et koldt Suk for Frederik.

„Omgiven," svarede Dorrit, „af — ha — alt, hvad der kan fryde Hjertet og — hm — forædle Aanden. Glad ved sin — hm — Mand.“

Mrs. General blev lidt forlegen og syntes paa en fin Maade at vifte Ordet bort med sine Handsker, som om hun ikke kunde vide, hvortil det kunde føre.

„Fanny," vedblev Dorrit, „har ophøjede Egenskaber. Ha. Ærgerrighed — hm — en fast Karakter, Bevidsthed om — ha — sin Stilling, Vilje til at hæve den — ha hm — Ynde, Skønhed og medfødt Adel.“

„Upaatvivlelig," sagde Mrs. General med lidt mere end almindelig Stivhed.

„I Forening med disse Egenskaber," sagde Dorrit, „har Fanny — ha — røbet en Fejl, som har gjort mig urolig og — ha — jeg maa tilføje vred, men som jeg haaber, hun nu er kommen udover.“

„Hvad kan De dog sigte til, Mr. Dorrit," svarede Mrs. General. „Jeg kan slet ikke —“

„Sig ikke det, kære Frue," afbrød Dorrit hende.

Mrs. General fuldførte Sætningen med hendøende Stemme, „tænke mig, hvad det er.“

I det samme faldt Dorrit hen i sin Døs, men fo'r et Øjeblik efter atter op med eksalteret Livlighed.

„Jeg mener Mrs. General, den — ha — stærke Lyst til Midsigelse, eller — hm — om jeg saa maa sige, den — ha Skinsyge, som Fanny undertiden har lagt for Dagen over for den — ha — Erkendtlighed, som jeg mener at skyldte — hm den Dame, med hvem jeg nu har den Ære at tale.“

„Mr. Dorrit," svarede Mrs. General, „er altid alt for forekommende og betænksom. Har der været Øjeblikke, hvor jeg har troet, at Miss Dorrit var fortrydelig over den gunstige Me-

ning, De havde dannet Dem om min Virksomhed, har jeg i denne kun alt for gode Mening fundet min Trøst og min Løn.“

„Mening om Deres Virksomhed, Frue?“ sagde Dorrit.

„Om,“ gentog Mrs. General med en elegant og udtryksfuld Betoning, „min Virksomhed.“

„Kun om Deres Virksomhed, kære Frue?“ sagde Dorrit.

„Kun om min Virksomhed, antager jeg,“ svarede Mrs. General med samme udtryksfulde Betoning. „Thi hvad andet,“ vedblev hun med en let, spørgende Bevægelse med sine Hænder, „kan jeg vel tilskrive —?“

„Hm — Dem selv, Mrs. General. Ha hm. Dem selv og Deres Fortjenester,“ var Dorrits Svar.

„De vil undskylde,“ sagde Mrs. General, „at jeg bemærker, at dette hverken er Tiden eller Stedet til at fortsætte denne Samtale. De vil tilgive, at jeg minder Dem om, at Miss Dorrit opholder sig i Værelset ved Siden af. Jeg er bevæget og føler, at der gives Øjeblikke, da Svagheder, som jeg troede forlængst at have undertrykt, vende tilbage med fordoblet Kraft. De tillader, at jeg fjerner mig.“

„Hm. Vi kan en anden Gang atter optage denne — ha — interessante Samtale,“ sagde Dorrit, „medmindre den, hvad jeg ikke haaber, skulde — hm — paa en eller anden Maade være Mrs. General — ha — ubehagelig.“

„Mr. Dorrit,“ sagde Mrs. General og slog Øjnene ned, idet hun med en Bøjning rejste sig fra sin Stol, „kan altid befale over mig.“

Derpaa trak Mrs. General sig tilbage med megen Anstand og uden den Skælven, som man kunde have ventet hos en mindre udmærket Kvinde. Dorrit, der under hele Samtalen var optraadt med en vis majestætisk og beundrende Nedlæthed — omtrent saaledes som man ser visse Folk opføre sig i Kirken — lod i det hele taget til at være tilfreds med sig selv og ligeledes med Mrs. General. Da hun kom tilbage til Te, havde hun fikset sig op med lidt Pudder og Pomade og havde ogsaa gjort Fremskridt i moralsk Henseende, som ytrede sig ved, at hun var overordentlig indsmigrende og protegerende over for Miss Dorrit og viste en saa om Deltagelse for Mr. Dorrit, som lod sig forene med den strengeste Sømmelighed. Da hun ved Aftenens Slutning rejste sig for at gaa, greb Dorrit hendes Haand, som om han vilde føre hende ud paa Piazza del Popolo for at danse en Menuet i Maaneskin, og ledsagede hende meget højtidelig til Døren, hvor han førte hendes Knoer

til sine Læber. Efter at have taget Afsked med Datteren med et Kys, som uden Tvivl var af en temmelig tør Beskaffenhed og havde en Bismag af Pudder, gav han hende naadig sin Vel-sig-nelse. Og da han saaledes havde antydet, at der var noget mærkeligt i Gære, gik han til sit Værelse.

Hele den næste Formiddag holdt han sig i sit Værelse, men lod tidlig paa Eftermiddagen Tinkler hilse Mrs. General og anmodede hende om at ledsage Miss Dorrit paa en Spadseretur uden ham. Før end han viste sig, var hans Datter allerede paa-klædt til Mrs. Merdles Middagsselskab, og han fremstillede sig kort efter i hele sin Glorie, hvad Paaklædningen angik, men saa ubeskrivelig gammel og udtæret ud. Da det imidlertid var tydeligt, at han vilde blive vred, hvis hun saa meget som spurgte ham om, hvorledes han befandt sig, vovede hun kun at kysse ham paa Kinden med et bekymret Sind.

De havde kun et ganske kort Stykke at køre, men han var allerede atter i Færd med sit Byggeri, før end Vognen havde tilbagelagt Halvdelen af Vejen. Mrs. Merdle modtog ham med megen Udmærkelse; Barnen var i en udmærket, vel konser-veret Tilstand og i den bedste Forstaaelse med sig selv, Middagen var glimrende og Selskabet i højeste Grad udsøgt.

Det bestod hovedsagelig af engelske Gæster, kun var der ogsaa de sædvanlige franske Grever og italienske Marcheser — disse dekorative, sociale Milepæle, som altid findes paa visse Steder og kun er lidet forskellige af Udseende. Middagen var lang, og lille Dorrit, som overskyggedes af et stort Overskæg og et stort, hvidt Halsbind, tabte ganske sin Fader af Syne, indtil en Tjener stak hende en Seddel i Haanden og hviskende anmodede hende fra Mrs. Merdle om straks at læse den. Mrs. Merdle havde med Blyant skrevet derpaa: „Kom endelig hen og tal med Mr. Dorrit. Jeg tror ikke, at han er rask.“

Medens hun ubemærket skyndte sig hen til ham, rejste han sig op fra sin Stol, rakte sig ud over Bordet i den Tanke, at hun endnu sad paa sin Plads, og kaldte paa hende:

„Amy, Amy, mit Barn!“

Dette var en saa usædvanlig Opførsel, ikke at tale om hans paafaldende ivrige Udseende og paafaldende ivrige Stemme, at det øjeblikkelig frembragte en dyb Tavshed.

„Kære Amy,“ gentog han, „vil du ikke gaa hen og se, om Bob har Vagt?“

Hun stod ved Siden af ham og rørte ved ham, men han troede endnu stadig, at hun sad paa sin Plads, og raabte, idet

han bøjede sig ud over Bordet: „Amy, Amy, jeg føler mig ikke rigtig vel. Ha. Jeg ved ikke, hvad der fejler mig. Jeg vilde meget gerne tale med Bob. Ha. Han er den eneste af Arrestforvarerne, der holder lige saa meget af mig som af dig. Se, om Bob er i Arrestforvarerboligen, og bed ham komme til mig.“

Gæsterne var nu helt forfærdede, og alle rejste sig.

„Kære Fader, jeg er ikke der; jeg er her hos dig.“

„Aa, er du her, Amy? Godt. Ha. Kald paa Bob. Hvis han er bleven afløst og ikke er paa Post, saa sig til Mrs. Bangham, at hun skal gaa hen og hente ham.“

Hun forsøgte blidt at faa ham bort, men han gjorde Modstand og vilde ikke gaa.

„Jeg siger dig, Barn,“ vedblev han hidsig, „at jeg ikke kan komme op ad den smalle Trappe uden Bob. Ha. Send Bud efter Bob. Hm. Send Bud efter Bob. — Han er den bedste af alle Arrestforvarerne — send Bud efter Bob!“

Han saa sig forvirret om, og da han saa de mange Ansigter, der omgav ham, tiltalte han dem saaledes:

„Mine Damer og Herrer, der paahviler mig — ha — den Pligt, at — hm — byde Dem velkommen i Marshalsea Fængslet. Velkommen i Marshalsea Fængslet! Rummet er — ha — indskrænket — Spadserepladsen kunde være bredere; men De vil finde, at den tilsyneladende udvider sig efter nogen Tid, mine Damer og Herrer — og Luften er efter Omstændighederne meget god. Den kommer fra — ha — Højderne i Surrey! Dette er Hyggeligheden. Hm. Bestaar ved smaa Bidrag fra samtlige — ha Stiftelsens Medlemmer. Til Gengæld har de — varmt Vand — fælles Køkken og smaa huslige Fordele. De, som er husvante i — ha — Marshalsea Fængslet, holder af at kalde mig dets Fader. Ogsaa af fremmede plejer jeg at tiltales som — ha — Marshalsea Fængslets Fader. Der som et mangeaarigt Ophold kan give Adkomst til en saadan — ha — Hæderstitel, kan jeg med god Samvittighed tage imod den — hm — tildelte Udmærkelse. Mit Barn, mine Damer og Herrer. Min Datter. Født her!“

Hun skammede sig ikke ved dette eller ved ham. Hun var bleg og forskrækket, men hun tænkte kun paa at berolige ham og faa ham bort for hans egen Skyld. Hun stod imellem ham og de forundrede Ansigter og lænede sig imod hans Bryst, idet hun løftede sit Ansigt op mod hans. Han holdt hende omslyngt med sin venstre Arm, og undertiden hørte man hende sagne og inderlig bønfalde ham om at gaa bort med hende.

„Født her,“ gentog han med Taarer i Øjnene. „Opdragen her. Mine Damer og Herrer, min Datter. Barn af en ulykkelig Fader, men — ha — altid en Gentleman. Ganske vist fattig, men — hm — stolt. Altid stolt. Det er blevet en — hm — ikke ualmindelig Skik, at mine — personlige Beundrere — kun mine personlige Beundrere — ønske at anerkende min halvt officielle Stilling her ved at tilbyde — ha — smaa Erindringer, som i Reglen antager Form af — ha — Gaver — Pengegaver. Ved at modtage disse — ha — frivillige Anerkendelser af mine beskedne Bestræbelser for — hm — at vedligeholde en god Tone her — anser jeg mig ikke for kompromitteret, hvilket jeg beder Dem lægge nøje Mærke til. Jeg anser mig ikke for kompromitteret, ikke for en Tigger. Nej, det skal ingen sige mig paa! Ha. Men dog være det langt fra mig at — hm — ville saare mine fintfølende Venner ved at tage i Betænkning at indrømme, at disse Gaver er — hm — kærkomne. Tværtimod, de er meget kærkomne. I mit Barns, om ikke i mit eget Navn indrømmer jeg dette uden Spor af Forbehold, idet jeg samtidig værner om — ha — skal jeg sige min personlige Værdighed? Mine Damer og Herrer, Gud være med Dem alle!“

Den frygtelige Krænkelse, der var bleven tilføjet Barmen, havde imidlertid faaet de fleste af Gæsterne til at gaa ind i de andre Værelser. De faa, som var blevene tilbage, fulgte nu efter de andre, og lille Dorrit og hendes Fader blev overladt til Tjernerne og sig selv. Nu vilde jo den elskede, dyrebare Fader følge med hende, ikke sandt? Paa hendes indstændige Bønner svarede han, at han aldrig vilde kunne komme op ad den smalle Trappe uden Bob; hvor var Bob? Vilde ingen hente Bob? Under Paaskud af at søge efter Bob førte hun ham ud gennem den Vrimmel af muntre Gæster, som nu kom strømmende til Aftenselskabet, og fik ham op i en Karet, som i samme Øjeblik havde sat sine Passagerer af og nu kørte ham hjem.

For hans omtaagede Øjne indsnævredes den brede Trappe i Paladset til den smalle i hans Fængsel i London, og han tillod ikke, at andre end hun rørte ved ham, alene med Undtagelse af hans Broder. De fik ham op paa hans Værelse og lagde ham paa hans Seng. Og fra denne Time mindedes hans stakkels, lammede Aand kun det Sted, hvor dens Vinger var blevene stækkede. Den Drøm, hvori den siden havde famlet omkring, var som vejret bort, og han vidste ikke af noget uden

for Marshalsea Fængslet. Hørte han Fodtrin ude paa Gaden, antog han dem for de gamle, trætte Trin nede i Fængselsgaarden. Naar Lukningstiden kom, troede han, at alle fremmede var lukkede ude for den Nat, og naar det atter blev Aabningstid, længtes han saa stærkt efter at se Bob, at de maatte lave en Historie om, at Bob havde forkølet sig, men haabede at kunne komme ud om en Dags Tid eller to i det højeste.

Han var saa svag og mat, at han ikke kunde løfte sin Haand, men var ikke des mindre meget øm om sin Broder efter gammel Vane og kunde halvhundrede Gange om Dagen sige med et vist Velbehag, naar han saa ham staa ved hans Seng: „Sæt dig, gode Frederik; du er saa svag.“

De prøvede at lade Mrs. General tale med ham, men han kunde slet ikke kende hende igen. Derimod var der i hans Hjerne opstaaet en krænkende Mistanke om, at hun tragtede efter at fortrænge Mrs. Bangham og var forfalden til Drik. Han slyngede hende denne Beskyldning lige i Ansigtet og bad sin Datter saa indstændig at gaa til Fængselsinspektøren og faa ham til at jage hende paa Porten, at hun ikke oftere blev ført ind til ham.

Med Undtagelse af, at han een Gang spurgte, „om Tip var kommen ud?“ syntes Mindet om hans to fraværende Børn at have forladt ham. Men det Barn, som havde gjort saa meget for ham og var blevet saa slet lønnet derfor, var aldrig ude af hans Tanker. Ikke som om han skaanede hende eller var bange for, at hun skulde blive for overanstrengt af at pleje ham og vaage over ham; i den Henseende var han ikke mere bekymret for hende, end han altid havde været. Nej, han elskede hende ligesom i gamle Dage. De var atter i Fængslet, og hun plejede ham, og han trængte stadig til hende og kunde ikke vende sig uden hendes Hjælp og sagde endog undertider til hende, at han med Glæde havde døjet en hel Del for hendes Skyld. Hun bøjede sig over hans Seng med sit sagtmødige Ansigt mod hans og havde gerne ofret sit Liv for at skaffe ham hans Helbred igen.

Da hans Kræfter paa denne smertefri Maade var tagne af i Løbet af to, tre Dage, lagde hun Mærke til, at hans Urs Dikken generede ham — det var et stort og prægtigt Guldur, der gjorde saa meget Væsen af sin Gang, som om der ikke var andet, der gik, end det og Tiden. Hun lod det løbe ud, men han var lige urolig og lod sig forstaa med, at det ikke var det, han vilde. Omsider samlede han sig saa meget sammen, at han

kunde forklare, at han vilde, at der skulde laanes Penge paa Uret. Han blev helt fornøjet, da hun lod, som om hun tog det bort i dette Øjemed, og bagefter nød han sin Smule Gelé og hed Vin med et Velbehag, som han ikke tidligere havde vist.

Det blev snart klart, at det var det, han ønskede; thi efter et Par Dage sendte han sine Ærme knapper og Fingerringe bort. Han fandt en umaadelig Tilfredsstillelse i at betro hende disse Ærinder og syntes at anse det for det samme, som at træffe de klogeste Foranstaltninger. Efter at hans Smykker var borte, optog hans Klæder hans Opmærksomhed, og det er ikke usandsynligt, at han blev holdt nogle Dage i Live af Fornøjelsen over at sende dem Stykke for Stykke til en formentlig Pantelaaner.

Saaledes laa lille Dorrit i ti Dage bøjet over hans Leje med sin Kind imod hans. Undertiden blev hun saa udmattet, at de slumrede nogle Minutter sammen. Men da vaagnede hun for med en stille Taarestrom at huske paa, hvad det var, der berørte hendes Ansigt, og for at se en dybere Skygge end Skyggen af Marshalsea Fængslets Mur snige sig hen over det elskede Ansigt paa Pud'en.

Stille, stille smeltede alle Linierne i Tegningen til det store Kastel bort, den ene efter den anden. Stille, stille udglattedes det rynkede og foldede Ansigt, hvor de havde staaet aftenene. Stille, stille svandt Genskinnet af Fængselsgitteret og Jærnpiggene paa Muren. Stille, stille antog Ansigtet en langt yngre Lighed med hende selv, end hun nogen Sinde før havde set under de graa Haar, og sank til Hvile.

I Førstningen var hendes Farbroder aldeles fortvivlet. O, min Broder! O, William, William! At du skulde gaa bort før jeg; at kun du skulde gaa bort; at du skulde gaa bort, og jeg blive tilbage! Du, som stod saa højt og var saa udmærket og ædel; jeg derimod, en unyttig Stakkel, som ikke duer til noget, og som ingen vilde have savnet“

For Øjeblikket var det velgørende for hende at have ham at tænke paa og understøtte. „Farbroder, kære Farbroder, skaan dig selv, skaan mig!“

Den gamle Mand var ikke døv for disse Ord. Da han begyndte at betvinge sig, var det for at skaane hende. Han tænkte ikke paa sig selv, men ærede og velsignede hende med al den Kraft, der var bleven tilbage i det ærlige Hjerte, som saa længe havde ligget i Dvale og nu vaagnede for at briste.

„O, Gud,“ udbød han, førend de forlod Værelset, og fol-

dede sine rynkede Hænder over hende. „Du ser denne Datter af min dyrebare, afdøde Broder! Alt, hvad jeg har set paa med mine halvt blinde og syndige Øjne, har du set klart og tydelig. Ikke et Haar paa hendes Hoved skal krummes for dit Aasyn. Du vil være med hende her til hendes sidste Stund, og jeg ved, at du vil lønne hende hisset!“

Stille og sorgfulde opholdt de sig i et mørkt Værelse tæt ved, indtil det næsten var blevet Midnat. Undertiden søgte hans Sorg Lindring i et Udbrud ligesom det, hvori den havde fundet sit første Udtryk; men afset fra, at hans faa Kræfter snart vilde være bukkede under for en saadan Sindsbevægelse, undlod han aldrig at genkalde sig hendes sidste Ord og at gøre sig Bebrejdelser og berolige sig. Den eneste Ytring, hvori han gav sin Sorg Luft, var det hyppige Udraab, at hans Broder var gaaet alene bort; at de havde været sammen, da de traadte ud i Livet, at Ulykken havde ramt dem i Forening, at de havde holdt sammen i deres mange Trængselsaar og havde levet sammen lige til denne Dag, og at hans Broder var gaaet bort uden ham, uden ham!

De skiltes nedbøjede og sorgfulde. Hun vilde ikke forlade ham, før de kom til hans Værelse, hvor hun saa ham lægge sig i Klæderne paa Sengen og dækkede ham til med sine egne Hænder. Derpaa sank hun ned paa sit eget Leje og faldt i en dyb Søvn, Udmattelsens og Hvilens Søvn, om den end ikke ganske befriede hende fra en alt gennemtrængende Bevidsthed om Sorg. Sov, gode lille Dorit; sov den hele Nat!

Det var en maaneklar Nat, men Maanen stod sildig op, da den var i sidste Kvarter. Da den var kommen højt op paa den fredelige Himmel, skinnede den gennem halvt tillukkede Jalousier ind i det højtidelige Værelse, hvor et Menneskelivs Omskiftelser og Vildfarelser for saa kort siden havde faaet Ende. I Værelset var der to stille Skikkelser, to stille og lige følelsøse Skikkelser, der ved en uovervindelig Afstand var lige langt fjernede fra den larmende Jord og alt, hvad den rummer, om end de snart skulde hvile i den.

Den ene Skikkelse laa paa Sengen, den anden bøjede sig knælende over den; dens Arme hvilede rolig og fredelig paa Tæppet, og dens Ansigt vendte nedad, saa at Læberne rørte ved den Haand, over hvilken den havde udaandet sit sidste Suk. De to Brødre stod for deres Fader, langt hinsides denne Verdens uklare Domme og højt oven over dens Taage og Mørke.

TYVENDE KAPITEL.

Indleder det følgende.

Passagererne var i Færd med at gaa i Land ved Havnedæmningen i Calais. Et lavtliggende, trist Sted var Calais, naar Ebber løb ud. Der havde ikke været mere Vand paa Barren, end at Skibet netop havde kunnet flyde ind, og nu lignede Barren selv, idet en mat Dønning brød sig over den, et dorsk Havuhyre, der nylig havde hævet sig op paa Overfladen, og hvis Omrids kun utydeligt kunde skelnes, medens det laa og sov. Det magre, fra øverst til nederst kridhvide Fyrtaarn, der stod paa Kysten, som om det var et Genfærd af en Bygning, der i sin Tid havde haft Farve og Fylde, fældede tungsindige Taarer oven paa de Dask, det for kort siden havde faaet af Bølgerne. De lange Rækker af svindsottige, sorte Pæle, slimede, vaade og vejrslagne og med de Ligkranse af Tang, som den sidste Flodtid havde slynget imellem dem, mindede om en forfalden Søkirkegaard. Enhver Genstand, der piskedes af Stormen og Bølgerne, blev saa lav og saa lille under den vidtstrakte graa Himmel, i Blæstens og Havets Brusen og Brændingens Fraade, at det var et Under, at der overhovedet var noget Calais tilbage, og at dets lave Porte og lave Mure, lave Tage og lave Grave, lave Sandbanker, lave Volde og flade Gader ikke for længe siden havde givet efter for det undergravende og belejrende Hav, ligesom de Fæstningsværker, Børn opfører paa Strandbredden.

Efter at være gledet mellem slibrige Pæle og Planker, snublede op ad glatte Trapper og mange andre salte Forhindringer tiltraadte Passagererne deres uhyggelige Pilgrimsfærd hen ad Havnemolen, hvor alle Byens franske Landstrygere og engelske Flygtninge var til Stede for at hindre dem fra at komme sig af deres Forvirring. Efter at Englænderne havde taget dem omhyggelig i Øjesyn, og Franskmændene, der betragtede dem som gode Priser, havde slaaedes om dem paa en Strækning af næsten en halv Fjerdingsvej, fik de omsider Lov til at betræde Gaderne og gik, hidsig forfulgte, til deres forskellige Bestemmelsessteder.

Clennam, som tyngedes af mere end een Bekymring, hørte til denne uhyggelige Skare. Efter at have friet de mest værge-løse af sine Landsmænd ud af deres fortvivlede Stilling gik han

nu ene sin Gang eller dog saa ene, som det var muligt i Betragtning af, at en indfødt Herve i en Dragt af Fedt med en Hue af samme Stof gjorde Jagt paa ham i en Afstand af halvhundredre Skridt og uophørlig raabte efter ham: „Olla! Ør! Dem! Sihr! Ør! Smok Hotel!“

Men selve denne gæstfri Person sakkede dog til sidst bagud, og Clennam fortsatte uhindret sin Vandring. Efter Tummelen i Kanalen og paa Strandbredden tog Byen sig helt fredelig ud, og dens kedsommelige Præg var for saa vidt ganske behageligt. Han mødte ny Klynger af Landsmænd, der alle saa ud, som om de i sin Tid havde skudt for stærkt i Vejret og sat for mange Blomster ligesom visne Planter og nu ikke var andet end Ukrudt. Og saa saa de ogsaa alle ud, som om de Dag ud og Dag ind havde drevet om i den samme snevre Rundkreds, hvilket mindede ham stærkt om Marshalsea Fængslet. Men uden at ænse dem mere, end der behøvedes, for at denne Tanke kunde opstaa hos ham, opsøgte han sig et bestemt Stræde og Husnummer, som han havde bevaret i sin Hukommelse.

„Det er, hvad Pancks sagde,“ mumlede han ved sig selv, idet han standsede uden for et øde Hus, der svarede til Adressen. „Jeg antager, at han er vel underrettet og at den Opdagelse, han har gjort mellem Mr. Casbys løse Papirer, er til at stole paa, men uden den vilde jeg næppe have troet, at dette kunde være Stedet.“

Huset havde et dødt Udseende; der var en død Mur udenfor og en død Port paa Siden, hvor et nedhængende Klokkegreb frembragte en død Ringen og en Dørhammer en død, overfladisk Banken, der ikke engang syntes at have Dybde nok til at trænge igennem den sprukne Dør. Imidlertid knirkede Døren dog paa et Slags død Fjer, og han lukkede den efter sig, idet han traadte ind i en øde Gaard, som bagtil begrænsedes af endnu en død Mur. Her havde man forsøgt at dyrke nogle Slyngeplanter, som var døde, at anbringe en lille Fontæne, som var tør, og at pryde den med en lille Billedstøtte, som var borte.

Indgangen til Huset var til venstre og ligesom den ydre Port dekoreret med to Plakater paa Fransk og Engelsk, som tilkendegav, at man kunde faa møblerede Værelser til Leje og straks flytte ind. Et kraftigt, rødmusset Bondefruentimmer, der var lutter Strømper, Skørt, hvid Kappe og Ørenringe, stod

her i en mørk Dør og sagde med et venligt Grin: „Olla! Sihr! Hvem?“

Clennam, som svarede paa Fransk, sagde: „Den engelske Dame“; han ønskede at tale med den engelske Dame. „Kom saa indenfor og vær saa god at gaa ovenpaa,“ svarede hun ligeledes paa Fransk. Han gjorde, som hun sagde, og fulgte bag efter hende op ad en mørk, bar Trappegang til et Bagværelse paa første Sal. Herfra var der en skummel Udsigt til Gaarden, som var øde, til Slyngplanterne, som var døde, til Fontænen, som var tør, og til Fodstykket af Billedstøtten, som var borte.

„Monsieur Blandois,“ sagde Clennam.

„Med Fornøjelse, Monsieur.“

Derpaa trak hun sig tilbage og lod ham tage Værelset i Øjesyn. Det var et af det Slags Værelser, som altid findes i et saadant Hus, koldt, øde og mørkt. Gulvet var bonet og meget glat. Værelset ikke stort nok til at løbe paa Skøjter i og heller ikke godt skikket til noget som helst andet. Røde og hvide Vinduesgardiner, en lille Straamaatte, et lille rundt Bord med en tumultuarisk Forsamling af Ben underneden, klodsede Stole med Sivsåder, to store Lænestole med rødt Fløjls Betræk og rummelige nok til at være ubekvemme, et Skrivebord, et Spejl over Kaminen, bestaaende af flere Stykker, der skulde se ud som et Stykke, et Par prangende Vaser med meget kunstige Blomster og imellem dem en hjemløs græsk Kriger, der ofrede et Ur til Frankrigs Skytsaand.

Efter et Ophold gik Mellemdøren til et andet Værelse op, og en Dame traadte ind. Hun røbede en stærk Overraskelse ved at se Clennam og saa sig om i Værelset, som om hun søgte en anden.

„Undskyld mig, Miss Wade; jeg er alene.“

„Det var ikke Deres Navn, der blev mig meldt.“

„Nej, det ved jeg. Undskyld mig. Jeg har allerede tidligere erfaret, at mit Navn ikke gør Dem tilbøjelig til en Sammenkomst, og jeg tillod mig derfor at nævne Navnet paa en Person, som jeg søger.“

„Undskyld,“ sagde hun, idet hun pegede saa koldt paa en Stol, at han blev staaende, „hvad var det for et Navn, som De lævnte?“

„Jeg nævnte Navnet Blandois.“

„Blandois?“

„Et Navn, som De kender.“

„Det er besynderligt,“ sagde hun med rynket Pande, „at

De uopfordret vedbliver at interessere Dem saa levende for mig og mine bekendte, for mig og mine Sager, Mr. Clennam. Jeg ved ikke, hvad De mener med det."

"Undskyld, De kender jo dette Navn?"

"Hvad vedkommer dette Navn Dem? Hvad vedkommer dette Navn mig? Hvad vedkommer det Dem, om jeg kender eller ikke kender et Navn? Jeg kender mange Navne og har glemt endnu flere. Dette kan høre enten til det ene eller andet Slags, eller ogsaa har jeg maaske aldrig hørt det. Jeg ser ingen Grund til at eksaminere mig selv eller lade mig eksaminere derom."

"Hvis De tillader," sagde Clennam, "skal jeg meddele Dem Grunden, hvorfor jeg presser paa i denne Sag. Jeg indrømmer, at jeg presser paa, og jeg maa bede Dem tilgive, at jeg gør det med en saadan Energi. Sagen vedkommer kun mig. Jeg giver det ikke Udseende af, at den vedkommer Dem."

"Naa, Sir," svarede hun, idet hun lidt mindre hovmodig end før gentog sin tidligere Opfordring til ham om at tage Plads, hvilket han nu gjorde, da hun selv satte sig. "Det glæder mig i det mindste, at der ikke igen er Tale om en Trækvinde, som er berøvet sit fri Valg, og som jeg har lokket bort fra en af Deres Venner. Jeg vil høre Deres Grund, hvis De behager."

"Først maa jeg, for at betegne den Person, om hvem vi taler," sagde Clennam, "bemærke, at det er den Person, som De for nogen Tid siden traf sammen med i London. De husker vist, at De mødte ham i Nærheden af Floden?"

"De blander Dem paa en højst uforklarlig Maade i mine Sager," sagde hun bistert. "Hvoraf ved De det?"

"Jeg beder Dem ikke tage det ilde op. Ved et rent Tilfælde."

"Hvilket Tilfælde?"

"Alene ved tilfældigvis at støde paa Dem paa Gaden og se Mødet."

"Taler De om Dem selv eller om nogen anden?"

"Om mig selv. Jeg saa det."

"Det var ganske vist paa aaben Gade," bemærkede hun mindre bistert efter et Øjebliks Betænkning. "Alverden kunde have set det. Det vilde intet have haft at sige, om saa havde været."

"Jeg lægger heller ikke mindste Vægt paa, at jeg saa det, ligesom jeg heller ikke — undtagen for saa vidt det tjener til

at forklare mit Komme her — sætter mit Besøg eller den Tjeneste, jeg har at anmode om, i Forbindelse dermed.“

„Aa, De har en Tjeneste at anmode om? Det forekom mig nok“ — og det smukke Ansigt saa med Bitterhed paa ham — „at Deres Væsen var blevet blidere, Mr. Clennam.“

Han lod sig nøje med at protestere herimod ved en let Bevægelse uden at sige noget, hvorpaa han berørte Blandois's Forsvinden, hvorom hun sagtens havde hørt tale. Nej, hvor sandsynligt det end kunde forekomme ham, havde hun dog ikke hørt tale derom. Han kunde jo se sig om og selv dømme om, hvilke Tidender der kunde komme et Fruentimmer for Øren, som havde siddet her og græmmet sig i sin Ensomhed. Da hun havde afgivet denne Erklæring, som han antog for sand, spurgte hun, hvad han mente med Forsvinden. Dette fik ham til at meddele hende de enkelte Omstændigheder og til Dels at røbe, hvor magtpaaliggende det var ham at opdage Manden og bortjage den mørke Mistanke, der hvilede over hans Moders Hus. Hun hørte paa ham med øjensynlig Overraskelse og flere Kendetegn paa en undertrykt Interesse, end han tidligere havde mærket hos hende, om de end ikke overvandt hendes frastødende, stolte og indesluttede Væsen. Da han havde talt ud, sagde hun kun:

„De har endnu ikke sagt mig, Sir, hvad det kommer mig ved eller hvori Tjenesten bestaar. Maaske De nu vil være saa god at oplyse mig herom?“

„Jeg forudsætter,“ sagde Arthur, idet han bestræbte sig for at stemme hende mildere, „at De, da De staar i Forbindelse — tør jeg sige intim Forbindelse? — med denne Person —“

„De kan naturligvis sige, hvad De har Lyst til,“ bemærkede hun, „men Deres Formodninger, Mr. Clennam, har ingen Betydning for mig.“

„— da De i det mindste staar i personlig Forbindelse med ham,“ rettede Clennam sig for at bruge en mindre stødende Form, „saa vil De sagtens ogsaa kunne fortælle mig noget om hans tidligere Liv og Færd, hans Vaner og sædvanlige Opholdssted, og De kan uden Tvivl give mig et lille Vink om, hvorledes jeg bedst kan finde ham eller skaffe Klaring paa, hvad der er blevet af ham. Dette er den Tjeneste, jeg beder Dem om, og jeg haaber, at De vil tage noget Hensyn. Skulde De have en eller anden Grund til at foreskrive mig Betingelser, skal jeg agte den uden at spørge Dem om den.“

„De saa mig tilfældigvis paa Gaden med Manden,“ bemærkede hun, efter at hun til hans bitre Skuffelse aabenbart havde sysselsat sig mere med sine egne Tanker om Sagen end med hans Bøn. „Saa vidste De altsaa forud, hvem Manden var?“

„Ikke forud, først bagefter. Jeg havde aldrig set ham før, men saa ham igen den samme Aften, da han forsvandt. Rent ud sagt, i min Moders Værelse, hvor jeg forlod ham. Her kan De læse alt, hvad der vides om ham.“

Med disse Ord rakte han hende en trykt Bekendtgørelse, som hun læste med en rolig og opmærksom Mine.

„Dette er mere, end jeg ved om ham,“ sagde hun.

Clennams Ansigt udtrykte hans dybe Skuffelse, maaske hans Vantro, thi i den samme udeltagende Tone tilføjede hun: „De tror det ikke, og dog er det sandt. Hvad den personlige Forbindelse angaar, da lader det til, Deres Moder har staaet i Forbindelse med ham saa godt som nogen, og dog siger De, at De tror *hendes* Erklæring om, at hun ikke ved mere om ham.“

Disse Ord og det Smil, der ledsagede dem, indeholdt et saa tydeligt Vink om Mistanke, at det jog Blodet op i Clennams Kinder.

„Nu vel, Sir,“ sagde hun, idet hun med skadefro Glæde gentog Dolkestødet, „jeg vil være saa aabenhjertig imod Dem, som De kan ønske. Jeg vil tilstaa, at hvis jeg brød mig om mit Rygte (hvilket jeg ikke gør) eller havde et godt Navn at bevare (hvilket jeg ikke har, da det er mig aldeles ligegyldigt, om det anses for godt eller slet), vilde jeg betragte mig som slemt kompromiteret ved at have haft noget med denne Karl at gøre. Og dog er han aldrig kommen inden for min Dør — dog har han aldrig siddet i Samtale med mig indtil Midnat.“

Ved saaledes at vende Sagen imod ham hævnede hun sig for sit gamle Nag; thi det laa ikke i hendes Natur at skaae ham, og hun kendte ikke til Anger.

„At han er en gemen, vindesyg Usling, at jeg først saa ham luske om i Italien (hvor jeg opholdt mig for nogen Tid siden), og at jeg lejede ham som et passende Redskab for et Øjemed, jeg tilfældigvis havde, tager jeg ikke i Betænkning at meddele Dem. Kort sagt, jeg fandt det Umagen værd for min Fornøjelses Skyld — for at tilfredsstille en heftig Lidenskabskab — at lønne en Spion, der for Penge vilde lyde mit Bud. Jeg lønnede denne Slyngel, og jeg tør paastaa, at havde jeg

haft Lyst til at slutte en saadan Handel og kunnet betale ham tilstrækkelig, og havde han kunnet gøre det i Mørke og uden Fare, vilde han have begaaet, hvilket Mord det skulde være, uden at betænke sig mere derpaa, end han betænkte sig paa at tage mine Penge. Det er i det mindste min Mening om ham, og jeg ser, at den ikke er meget langt fra ogsaa at være Deres. Deres Moders Mening, formoder jeg — naar jeg vil følge Deres Eksempel og give mig af med Formodninger — har naturligvis været en hel anden.“

„Min Moder, maa jeg tillade mig at minde Dem om,“ sagde Clennam, „blev først bragt i Forbindelse med ham ved en ulyksalig Forretningssag.“

„Det synes at have været en ulyksalig Forretningssag, som sidst bragte hende i Forbindelse med ham,“ svarede Miss Wade, „og det var meget sent paa Dagen, de afgjorde den Forretning.“

„De insinuerer,“ sagde Arthur, der vaandede sig under disse koldblodige Udfald, hvis Styrke han allerede dybt havde følt, „at der var noget —“

„Mr. Clennam,“ afbrød hun ham rolig, „husk paa, at jeg ikke insinuerer noget om denne Mand. Han er, siger jeg atter uforbeholden, en gemen, vindesyg Usling. Havde jeg ikke haft Brug for ham, vilde De ikke have set ham og mig sammen.“

Pinlig berørt af den Haardnakkethed, hvormed hun fremdrog denne mørke Side af Sagen, hvoraf der var en halv skjult Skygge i hans eget Bryst, tav Clennam.

„Jeg har talt om ham, som om han endnu levede,“ tilføjede hun, „men han kan for den Sags Skyld gerne være bleven tagen af Dage. For mig kan det være ligegyldigt, jeg har ikke mere Brug for ham.“

Med et dybt Suk og en nedslagen Mine rejste Arthur Clennam sig langsomt op. Hun derimod rejste sig ikke, men sagde, efter at have set stift paa ham med et mistænksomt Blik og med forbitret sammenpressede Læber:

„Han var jo Deres gode Ven, Mr. Gowans udkaarne Omgangsfælle, var han ikke? Hvorfor beder De ikke Deres gode Ven om at hjælpe Dem?“

Benægtelsen af, at Gowan var hans gode Ven, svævede allerede Arthur paa Læberne; men han undertrykte den, idet han huskede paa sine tidligere Kampe og Beslutninger, og sagde:

„Mr. Gowan har ikke set Blandois, siden denne rejste til

England, og ved intet andet om ham. Det var et tilfældigt Bekendtskab, han gjorde i Udlandet.“

„Et tilfældigt Bekendtskab, han gjorde i Udlandet!“ gentog hun. „Ja, Deres gode Ven kan nok behøve at adspredde sig med alle de Bekendtskaber, han kan gøre, naar man tænker paa den Kone, han har. Jeg hader hans Kone.“

Den Forbitrelse, hvormed hun sagde dette, og som var saa meget mere paafaldende, som hun forøvrigt betvang sig saa stærkt, vakte Clennams Opmærksomhed og holdt ham tilbage. Den lynede ud af hendes sorte Øjne, dirrede i hendes Næseboer og glødede i hendes Øjne, men samtidig laa der en haanlig Ro over hendes Ansigt, og hun holdt sig i en saa sikker og stolt utvungen Stilling, som om hun havde været i den ligegyldigste Stemning.

„Alt, hvad jeg vil sige, Miss Wade,“ bemærkede han, „er, at De ingen Aarsag kan have til en Følelse, som jeg ikke tror, at nogen deler med Dem.“

„Hvis De vil,“ svarede hun, „kan De jo spørge Deres gode Ven om hans Mening om denne Sag.“

„Jeg staar næppe paa en saa fortrolig Fod med min gode Ven,“ sagde Arthur trods sine Beslutninger, „at der er nogen Rimelighed for, at jeg skulde berøre dette Emne.“

„Jeg hader ham,“ svarede hun, „mere end hans Kone, fordi jeg engang var taabelig og falsk imod mig selv til næsten at elske ham. De har kun set mig ved ganske almindelige Lejligheder og har da sikkert antaget mig for en ganske almindelig Kvinde med en Smule mere Egensindighed end de fleste. Naar De ikke kender mig anderledes, ved De ikke, hvad jeg forstaar ved at hade; uden at kende mig kan De ikke vide, hvor omhyggelig jeg har studeret mig selv og de Mennesker, som omgiver mig. Af den Grund har jeg i nogen Tid tænkt paa at meddele Dem, hvorledes mit Liv har været — ikke for at formilde Deres Dom, thi den sætter jeg ingen Pris paa, men for at De, naar De tænker paa Deres gode Ven og hans kære Kone, kan fatte, hvad jeg forstaar ved at hade. Skal jeg give Dem noget, jeg har skrevet og gemt til Gennemlæsning af Dem, eller skal jeg lade det være?“

Clennam bad hende give ham det. Hun gik hen til Skrivebordet, lukkede det op og tog nogle sammenlagte Ark Papir ud af en Skuffe. Uden at vise Tegn til Forsonlighed, næsten uden at henvende sig til ham, men snarere talende, som om

hun talte til et Spejl for at retfærdiggøre sin Haardnakkethed, sagde hun, idet hun gav ham dem:

„Nu skal De lære, hvad jeg forstaaer ved at hade! Ikke mere derom. Hvad enten De træffer mig midlertidig og billig indlogeret i et tomt Hus i London eller i en Lejlighed i Calais, finder De Harriet hos mig. De kan gerne faa hende at se, førend De gaar. „Kom ind, Harriet.“ Da hun havde kaldt to Gange, kom Harriet, forhenværende Tattycoram, ind.

„Her er Mr. Clennam,“ sagde Miss Wade, „men han er ikke kommen for Deres Skyld; Dem har han opgivet. — Det antager jeg, at De nu har?“

„Ja — da jeg ikke har nogen Myndighed eller Indflydelse,“ svarede Clennam.

„Altsaa ikke kommen for at søge efter Dem, men dog for at søge efter nogen. Han vil gerne vide Besked om Blandois.“

„Ham, som jeg saa Dem sammen med i Strand i London,“ ytrede Arthur.

„Ved De noget om ham, Harriet, undtagen at han kom fra Venezia, saa sig Mr. Clennam det uforbeholdent.“

„Jeg ved ikke mere om ham,“ sagde Pigen.

„Er De saa tilfreds?“ spurgte Miss Wade.

Han havde ingen Grund til ikke at tro dem, da Pigens Væsen var saa naturligt, at det næsten var overbevisende, selv om han tidligere havde næret nogen Tvivl. Han svarede: „Jeg maa søge Oplysninger andetsteds.“

Det var ikke hans Hensigt at gaa med det samme, men da han var staaet op, førend Pigen kom ind, troede hun det. Hun saa hurtig paa ham og sagde:

„Befinder de sig vel, Sir?“

„Hvem?“

Hun var lige paa Nippet til at sige: „De allesammen,“ men tog sig i det, skottede til Miss Wade og sagde: „Mr. og Mrs. Meagles.“

„Da jeg sidst hørte fra dem, befandt de sig vel. De er ikke hjemme. Dog, det er sandt, lad mig gøre Dem et Spørgsmaal. Er det sandt, at De er bleven set der?“

„Hvor? Hvor siger man, at jeg er bleven set?“ spurgte Pigen og skulede mod Jorden.

„Man vil have set Dem kigge ind ad Havelaagen ude paa Landstedet.“

„Nej,“ sagde Miss Wade, „hun har aldrig været det nær.“

„Deri tager De fejl,“ sagde Pigen. „Jeg gik derud, da vi

sidst var i London. Jeg gik derud den Eftermiddag, da De havde ladet mig være ene. Og jeg kiggede virkelig ind ad Laagen.“

„Karakterløse Menneske,“ svarede Miss Wade med den dybeste Foragt; „har hele vor Omgang, alle vore Samtaler, alt, hvad De har maattet taale, haft saa ringe Virkning?“

„Der var intet ondt i at titte ind ad Laagen et Øjeblik,“ sagde Pigen. „Paa Vinduerne kunde jeg se, at Familien ikke var der.“

„Hvorfor gik De saa tæt hen til Huset?“

„Fordi jeg havde Lyst til at se det; fordi jeg længtes efter at se det en Gang endnu.“

Idet de to smukke Kvinder stod og saa paa hinanden, følte Clennam, hvorledes disse to Naturer idelig maatte sønderslide hinanden.

„Aah,“ sagde Miss Wade, idet hun koldt betvang sit Blik og tog sine Øjne til sig, „havde De Lyst til at se det Sted, hvor De førte det Liv, som jeg udfriede Dem af, da De havde indset, hvad det var, saa er det en anden Sag. Men er det Deres Oprigtighed imod mig? Er det at virke for vor fælles Sag? De fortjener ikke den Tillid og den Venlighed, jeg har vist Dem. De er ikke bedre end en Skødehund og maatte hellere vende tilbage til de Mennesker, som mishandlede Dem værre, end om de havde pisket Dem.“

„Taler De saaledes om dem i en fremmeds Paahør, udæsker De mig til at tage dem i Forsvar,“ sagde Pigen.

„Vend tilbage til dem,“ svarede Miss Wade, „vend tilbage til dem.“

„De ved meget godt,“ svarede nu Harriet, „at jeg ikke vender tilbage til dem. De ved meget godt, at jeg er færdig med dem og aldrig kan, aldrig skal, aldrig vil vende tilbage til dem. Tal derfor ikke mere om dem, Miss Wade.“

„De foretrækker deres Overflod for den tarvelige Levemaade her,“ indvendte hun. „De lovpriser dem og ringeagter mig. Hvad andet kunde jeg have ventet? Jeg burde have forudset det.“

„Det er ikke sandt,“ sagde Pigen blussende, „og De mener ikke, hvad De siger. Jeg ved, hvad De mener. De lader mig føle paa en halvskjult Maade, at jeg ikke har andre end Dem at holde mig til, og fordi jeg ikke har andre end Dem at holde mig til, tror De, at De kan faa mig til at gøre og lade, hvad De finder for godt, og tilføje mig enhver tænkelig Krøn-

kelse. De er lige saa slem, som de var, men jeg lader mig ikke saadan kue og træde paa Nakken. Jeg vil endnu en Gang sige, at jeg gik hen og saa paa Huset, fordi jeg ofte havde tænkt paa, at jeg kunde have Lyst til at se det en Gang til. Jeg vil igen spørge til dem, fordi jeg en Gang holdt af dem og undertiden syntes, at de var gode imod mig.“

Her sagde Clennam, at han var overbevist om, at de endnu vilde modtage hende med Velvilje, hvis hun nogen Sinde skulde ønske at vende tilbage til dem.

„Aldrig!“ sagde Pigen lidenskabelig. „Det gør jeg aldrig, og ingen ved det bedre end Miss Wade, uagtet hun driller mig, fordi hun ved, at hun har gjort mig afhængig af sig. Og jeg ved, at jeg er det, og at det glæder hende umaadelig at lade mig føle det.“

„Et godt Paaskud,“ sagde Miss Wade med ikke mindre Harme, Stolthed og Bitterhed, „men for gennemsigtigt til at skjule, hvad jeg tydelig ser deri. Min Fattigdom kan ikke hamle op med deres Penge. Vend hellere straks tilbage, og lad det dermed være forbi!“

Arthur Clennam jagttog dem, medens de stod lidt fra hinanden i det uhyggelige, trange Værelse, hver især stolt rugende over sin egen Harme, hver især med en ubøjelig Haardnakkethed martrende sit eget og den andens Bryst. Han sagde et Par Ord til Afsked; men Miss Wade bøjede knap Hovedet, og med en paatagen Ydmyghed, som en ussel afhængig Træl, men desuagtet ikke uden Trods, lod Harriet, som om hun var for ringe til at bemærke nogen eller selv at blive bemærket.

Han gik ad den mørke, bugtede Trappe ned i Gaarden, og den døde Mur, de visne Buske, den udtørrede Fontæne og den manglende Billedstøtte gjorde et endnu skumlere Indtryk paa ham, end da han var kommen. Grublende over det, han havde hørt og set, og over sine fejlslagne Bestræbelser for at opspore den mistænkelige Person, vendte han tilbage til London. Undervejs tog han Papirerne frem og læste deri, hvad der er givet i det følgende Kapitel.

EN OG TYVENDE KAPITEL.

En Selvplagerskes Historie.

Jeg har det Uheld ikke at være en Taabe. Fra en meget tidlig Alder har jeg opdaget, hvad mine Omgivelser troede at skjule for mig. Kunde jeg idelig være bleven ført bag Lyset, i Stedet for idelig at skelne Sandheden, vilde mit Liv være gaaet lige saa jævnt som de fleste andre Taabers.

Min Barndom tilbragte jeg hos en Bedstemoder, det vil sige hos en Dame, der var mig i Bedstemoders Sted og tiltog sig dette Navn. Hun havde ingen Adkomst dertil, men jeg — der i den Henseende var en lille Taabe — nærede ingen Mistro til hende. Hun havde nogle Børn af sin egen Familie hos sig tillige med nogle fremmede Børn, allesammen Pigebørn, ti i Tallet, naar jeg regnedes med. Vi levede sammen og blev opdragne sammen.

Jeg kan have været omtrent tolv Aar gammel, da jeg begyndte at mærke, hvorledes disse Pigebørn lagde an paa at protegere mig. De fortalte mig, at jeg var et forældreløst Barn. Der var ingen andre forældreløse Børn iblandt os, og jeg saa (hvilket var den første Ulempe ved ikke at være en Taabe), at det var af uforskammet Medlidenhed og i Bevidstheden om deres Overlegenhed, at de viste sig venlige imod mig. Imidlertid var jeg ikke saa ubesindig straks at slaa denne Opdagelse fast som en afgjort Sag. Jeg satte dem ofte paa Prøve. Jeg kunde næppe faa dem til at skændes med mig; men naar det lykkedes mig, kunde jeg være vis paa, at de efter et Par Timer kom og rakte Haanden til Forsoning. Atter og atter satte jeg dem paa Prøve, og aldrig saa jeg dem vente paa, at jeg skulde gøre Begyndelsen. I deres Forfængelighed var de altid de første til at tilgive. Det var smaa Udgaver af voksne Mennesker!

En af dem var min udkaarne Veninde. Jeg elskede den lille Tosse med en Lidenskabelighed, som hun lige saa lidt kunde fortjene, som jeg kan tænke derpaa uden at skamme mig, uagtet jeg kun var et Barn. Hun havde, hvad de kaldte et venligt Sind. Hun kunde uddele og uddelte blide Smil og Øjekast til dem alle. Jeg tror ikke, at der var en Sjæl der paa Stedet undtagen jeg, som vidste, at hun gjorde det udelukkende for at saare og krænke mig!

Ikke des mindre elskede jeg denne uværdige Pige saa højt, at min Kærlighed til hende voldte mig mange Plager. Jeg fik altid Skænd og Irettesættelser, fordi jeg pinte hende, som de kaldte det, det vil sige, jeg bebrødede hende hendes Falskhed og fik hende til at græde ved at vise hende, at jeg læste i hendes Hjerte. Desuagtet elskede jeg hende trofast, og en Gang tog jeg hjem med hende i en Ferie.

Hun var værre hjemme, end hun havde været i Skolen. Hun havde en Mængde Kusiner og Venner, og vi havde Baller i hendes Hjem og kom paa Bal i andre Huse, og baade hjemme og ude saarede hun mine Følelser, saa at det ikke var til at udholde. Hendes Plan gik ud paa at faa dem alle til at holde af sig og derved gøre mig afsindig af Skinsyge, at vise sig fortrolig og venlig mod dem alle og saaledes faa mig til at gaa fra Forstanden af Misundelse. Naar vi om Aftenen var blevne ene i vort Sovekammer, plejede jeg at fortælle hende, at jeg havde gennemskuuet hendes Lumpenhed, og saa gav hun sig til at græde og sagde, at jeg var grusom. Jeg holdt hende inde-sluttet i mine Arme til om Morgenens, elskede hende lige saa højt som altid og var ofte til Mode, som om jeg, hellere end at lide disse Kvaler, kunde holde hende saaledes i mine Arme og styrte mig ned paa Bunden af en Flod — hvor jeg endnu vilde holde fast paa hende, efter at vi begge var døde.

Det fik en Ende, og jeg fandt Lindring. I Familien var der en Tante, som ikke kunde lide mig. Jeg tvivler om, at nogen i Familien holdt synderlig af mig; men det var mig ganske ligegyldigt, da jeg var gaaet aldeles op i den ene unge Pige. Denne Tante var en ung Kone, og hun saa altid paa mig med saadanne alvorlige Øjne. Hun var et uforskammet Fruentimmer og saa aabenlyst med Medlidenhed paa mig. Efter en af de omtalte Nætter gik jeg før Frokosten ned i et Drivhus. Charlotte (saaledes hed min falske unge Veninde) var gaaet derned før mig, og da jeg traadte ind, hørte jeg Tanten tale med hende om mig. Jeg blev staaende, hvor jeg var, mellem Bladene og lyttede.

Tanten sagde: „Miss Wade plager Livet af dig, og det kan ikke vedblive at gaa saaledes.“

Men hvad svarede hun nu? Sagde hun: „Det er mig, som plager Livet af hende, det er mig, som lægger hende paa Pinebænken og er hendes Bøddel, og dog siger hun mig hver Aften, at hun elsker mig inderlig, uagtet hun ved, hvor jeg piner hende?“ Nej, min første mindeværdige Erfaring stemmede

godt med, hvad jeg vidste om hende, og med hele min Erfaring. Hun begyndte at hulke og græde (for at vække Tantens Deltagelse) og sagde: „Kære Tante, hun har et ulykkeligt Sind; de andre Piger i Skolen, saavel som jeg, gør sig al mulig Umage for at forbedre det; vi stræber alle derefter.“

Derpaa kælede Tanten for hende, som om hun havde sagt noget smukt i Stedet for noget foragteligt og falsk, og spillede den modbydelige Komedie til Ende ved at svare: „Men der er en Grænse for alt, kære Barn, og jeg ser, at denne stakkels, ulykkelige Pige stadig volder dig mere unyttig Sorg, end selv en saa god Hensigt kan retfærdiggøre.“

Den stakkels, ulykkelige Pige kom ud af sit Smuthul, som De sagtens er forberedt paa at høre, og sagde: „Send mig hjem.“ Jeg sagde ikke et eneste Ord mere til dem eller nogen af dem end: „Send mig hjem; ellers gaar jeg hjem alene, Nat og Dag!“ Da jeg kom hjem, sagde jeg til min formentlige Bedstemoder, at hvis jeg ikke blev sendt bort for at fuldende min Opdragelse paa et andet Sted, førend den Pige eller nogen af dem kom tilbage, vilde jeg hellere kaste mig paa Ilden og brænde mine Øjne ud end nogen Sinde oftere se deres lumskede Ansigter.

Derpaa kom jeg ud blandt unge Damer, men fandt dem ikke bedre. Smukke Ord og Talemaader, — men jeg gennemskuede, hvorledes de hævdede sig over mig og saa ned paa mig, og de var ikke bedre. Førend jeg forlod dem, fik jeg at vide, at jeg ingen Bedstemoder og ingen Slægtninge havde. Denne Oplysning kastede Klarhed over mange Ting baade i min Fortid og i min Fremtid, og den viste mig mangan en Gang, hvorledes Folk hoverede over mig, medens de lod, som om de behandlede mig med Agtelse eller viste mig en Tjeneste.

Der var sat en lille Kapital ud for mig hos en Forretningsmand. Jeg skulde være Guvernante; jeg blev det og kom i Huset hos en fattig Adelsmand, som havde to Døtre, smaa Børn; men Forældrene ønskede, at de om muligt skulde vokse op under en og samme Lærerinde. Moderen var ung og smuk. Fra Begyndelsen af behandlede hun mig med en overdreven Hensynsfuldhed. Jeg beholdt mit Nag hos mig selv, men jeg vidste meget godt, at det var hendes Maade at lade sig forstaa med, at hun var mit Herskab og kunde have behandlet sit Tyende anderledes, hvis hun havde haft Lyst.

Jeg siger, at jeg ikke tog mig det nær, og det gjorde jeg ikke heller, men ved ikke at føje mig efter hende viste jeg

hende, at jeg forstod hende. Naar hun vilde nøde mig til at drikke Vin, drak jeg Vand. Var der noget lækkert paa Bordet, bød hun mig altid deraf, men jeg afslog det altid og spiste af de forsmaaede Retter. Hendes Protektion faldt saaledes helt til Jorden; jeg fik min Hævn og følte mig uafhængig.

Jeg holdt af Børnene, som vel var sky, men dog i det hele taget tilbøjelige til at slutte sig til mig; men der var en Amme der i Huset, et rødmsuset Fruentimmer, som paa en paatrængende Maade gav sig Skin af altid at være glad og munter. Hun havde ammet dem begge og vundet deres Kærlighed, førend jeg fik dem at se. Naar dette Fruentimmer ikke havde været, kunde jeg maaske have fundet mig i min Skæbne. De Kneb, hun stadig brugte, for at jeg ikke skulde fortrænge hende i Børnenes Yndest, kunde have blændet mange i mit Sted, men jeg gennemskuede dem straks. Under Paaskud af at rydde op i mine Værelser, varte mig op og holde min Garderobe i Orden, var hun aldrig fraværende. Det listigste af hendes mange Paafund var den Maade, hvorpaa hun lod, som om hun stræbte at faa Børnene til at holde mere af mig. Hun førte dem til mig og lokkede dem hen til mig. „Gaa hen til den søde Miss Wade, gaa hen til den rare Miss Wade, gaa hen til den smukke Miss Wade. Hun holder saa meget af jer. Miss Wade er en klog Dame; hun har læst en Mængde Bøger og kan fortælle jer langt bedre og morsommere Historier, end jeg kan. Kom hen og hør paa Miss Wade!“ Hvorledes skulde jeg kunne fængsle deres Opmærksomhed, naar mit Hjerte brændte af Harme over disse dumme Fif? Hvor kunde det undre mig at se deres uskyldige Ansigter gyse tilbage og deres Arme slynge sig om hendes Hals i Stedet for om min? Da kunde hun se op paa mig, idet hun rystede deres Lokker af sit Ansigt, og sige: „Det kommer nok, Miss Wade; de er saa hjertelige og kærlige, lille Frøken; De skal ikke græmme Dem derover!“ — saaledes hoverede hun over mig.

Der var endnu en Ting, som dette Fruentimmer gjorde. Naar hun undertiden saa, at hun paa denne Maade havde bragt mig i en mørk, fortvivlet Stemning, henledte hun Børnenes Opmærksomhed derpaa og viste dem Forskellen mellem hende og mig. „Stille, den stakkels Miss Wade er ikke rask. I maa ikke gøre Støj, I smaa, hun har ondt i Hovedet. Gaa hen og trøst hende. Gaa hen og spørg, hvorledes hun har det; gaa hen og bed hende lægge sig. Jeg haaber, at der ikke er

noget, der trykker Dem. Vær ikke saa mismodig, lille Frøken!"

Det blev utaaeligt. En Dag, da jeg var alene, kom hendes Naade, min Frue, ind til mig, og overvældet af den Følelse, at jeg ikke kunde udholde det længer, sagde jeg hende, at jeg maatte bort. Jeg kunde ikke udstaa det Fruentimmer, denne Dawes.

„Men, Miss Wade, stakkels Dawes er Dem saa hengiven og vilde gøre alt for Dem!"

Jeg vidste i Forvejen, at hun vilde tale saaledes; jeg var fuldkommen forberedt derpaa; jeg svarede kun, at det ikke tilkom mig at modsige mit Herskab; jeg maatte bort.

„Jeg haaber ikke, Miss Wade," svarede hun og antog straks den overlegne Tone, som hun altid havde skjult saa daarlig, „jeg haaber ikke, at jeg i den Tid, vi har været sammen, har sagt eller gjort noget, som kan berettigge Dem til at bruge dette ubehagelige Ord. Det maa have været aldeles mod min Vilje. Sig mig, hvad det er."

Jeg svarede, at jeg ikke havde noget at klage over, hverken over mit Herskab eller til mit Herskab, men bort maatte jeg.

Hun betænkte sig et Øjeblik og satte sig derpaa ved Siden af mig og lagde sin Haand paa min, som om denne Ære kunde udslette ethvert Minde!

„Jeg er bange for, at De er ulykkelig af Grunde, paa hvilke jeg ingen Indflydelse har."

Jeg smilte ved Tanken om den Begivenhed, som disse Ord mindede mig om, og sagde: „Jeg har et ulykkeligt Sind, antager jeg."

„Det sagde jeg ikke."

„Det er en let Maade at forklare alt paa."

„Maaske, men jeg sagde det ikke. Hvad jeg ønsker at berøre, er noget helt andet. Det har gjort min Mand og mig ondt at se, at De ikke har følt Dem rigtig hjemme hos os, og vi har undertiden talt derom."

„Hjemme? Aa, De er saadanne fornemme Folk, Deres Naade," sagde jeg.

„Jeg er uheldig nok til at bruge Ord, som kan udtydes og aabenbart bliver udtydede paa en hel anden Maade, end jeg har tilsigtet." — Hun havde ikke ventet sig mit Svar, og det gjorde hende skamfuld. — „Jeg mener kun, ikke lykkelig hos os. Det er et kildent Punkt at omtale, men mellem et Par unge Kvinder — kort sagt, vi har frygtet for, at De har ladet

Familieforhold, hvori ingen kan være uskyldigere end De, gaa Dem alt for nær. Hvis saa er, beder vi Dem indstændig ikke at sørge derover. Min Mand selv har, hvad der er en velkendt Sag, tidligere haft en meget kær Søster, der ikke var hans lov-mæssige Søster, men blev almindelig elsket og agtet —“

Jeg saa straks, at de havde antaget sig mig for den afdødes Skyld og for at kunne have dette at rose sig af; i Ammens Kundskab derom saa jeg en Opmuntring til at tirre mig og i Børnenes sky Væsen en dunkel Forestilling om, at jeg ikke var som andre Mennesker. Jeg forlod Huset endnu samme Aften.

Efter et Par korte Erfaringer af omtrent samme Art, som ikke vedkommer nærværende Sag, kom jeg til en anden Familie, hvor jeg kun havde een Elev, en Pige paa femten Aar, der var den eneste Datter. Forældrene var her ældre Folk, ansete og rige. Et Søskendebarn, som de havde opdraget, var blandt mange andre en hyppig Gæst i Huset og begyndte at vise mig Opmærksomhed. Jeg afviste ham uden videre, da jeg, inden jeg tog derhen, havde besluttet ikke at taale Medynk eller Nedladenhed af nogen. Men han skrev et Brev til mig, og det førte til, at vi blev forlovede.

Han var et Aar yngre end jeg og saa meget ung ud af sin Alder. Han var hjemme med Orlov fra Ostindien, hvor han havde en Post, som snart vilde blive meget god. Om et halvt Aar skulde vi have Bryllup og derpaa rejse til Ostindien. Jeg skulde blive i Huset og giftes bort derfra. Ingen havde det mindste mod denne Plan at indvende.

Jeg kan ikke undgaa at sige, at han beundrede mig; men kunde jeg det, vilde jeg gøre det. Forfængeligheden har intet med denne Tilstaaelse at gøre; thi hans Beundring plagede mig. Han gjorde sig ikke Umage for at skjule den og var Skyld i, at jeg blandt disse rige Folk følte mig til Mode, som om han havde købt mig for mit Udseendes Skyld og stillede sit Køb til Skue for at retfærdiggøre sig. De vurderede mig i deres stille Sind, saa jeg, og var nysgerrige efter at erfare, hvad jeg egentlig var værd. Jeg besluttede, at de ikke skulde faa det at vide. I deres Nærværelse var jeg tavs og ubevægelig og havde før ladet mig slaa ihjel, end jeg vilde gøre mig Umage for at behage dem.

Han sagde til mig, at jeg ikke var mig selv, men jeg svarede jo, og at det netop var, fordi jeg var mig selv og altid vilde være det, at jeg ikke vilde nedlade mig til at gøre Stads af nogen af dem. Han blev bekymret og endog fornærmet, da

jeg tilføjede, at jeg ønskede, at han ikke vilde gøre saa meget Væsen af sin Kærlighed i deres Nærværelse, men han sagde, at han for at tilfredsstille mig vilde lægge Baand paa sine varme og ærlige Følelser.

Under dette Paaskud begyndte han at gøre Gengæld. En hel Time ad Gangen kunde han holde sig borte fra mig og tale til alle andre undtagen til mig. En halv Aften har jeg siddet alene og uænsset, medens han talte med sin unge Kusine, min Elev. Imidlertid har jeg af Folks Øjne læst, at de to passede bedre for hinanden end han og jeg. Jeg har siddet og gættet deres Tanker, indtil jeg har følt, at hans ungdommelige Udseende gjorde mig latterlig, og raset mod mig selv, fordi jeg nogen Sinde havde elsket ham.

Thi jeg havde elsket ham, hvor lidet han fortjente det, og hvor lidet han tænkte paa alle de Kvaler, som det kostede mig — Kvaler, som burde have gjort ham til min til mit Livs Ende — saa højt elskede jeg ham. Jeg fandt mig for hans Skyld i, at hans Kusine roste ham i mit Paahør, og i, at hun lod, som om hun troede, at det var mig kært, skønt hun godt vidste, at det skar mig i Hjertet. Medens jeg i hans Nærværelse har siddet og grublet over alle mine Forurettelser og Krænkelser og tænkt paa, om jeg ikke straks skulde flygte bort fra Huset og aldrig se ham mere — har jeg elsket ham.

Hans Tante, min Frue, forøgede med velberaad Hu mine Prøvelser og Ærgrelser. Det var hendes Glæde at udbrede sig over den Maade, hvorpaa vi skulde leve i Ostindien, om det Hus, vi skulde føre, og det Selskab, vi skulde se hos os, naar han var bleven forfremmet. Min Stolthed oprørtes over denne Uforsømmethed saaledes at fremhæve Modsætningen mellem det Liv, jeg vilde komme til at føre som gift Kone og min daværende afhængige og underordnede Stilling. Jeg undertrykte min Harm; men jeg viste hende, at hendes Hensigt ikke var skjult for mig, og gengældte hendes Stikkerier med en paatagen Ydmyghed. Det, hun beskrev, vilde unægtelig være en alt for stor Ære for mig, plejede jeg at sige hende. Jeg frygtede for ikke at kunne taale en saa stor Forandring. At tænke sig, at en simpel Governante, hendes Datters Governante, skulde nyde en saa stor Udmærkelse! Det var hende og dem alle ubehageligt, naar jeg svarede saaledes. De saa, at jeg meget godt forstod hende.

Paa den Tid, da mine Genvordigheder var paa deres højeste, og da jeg var mest opbragt paa min Forlovede, fordi han var saa

utaknemmelig ikke at bryde sig om de utallige Sorger og Krænkelser, jeg led for hans Skyld, begyndte Deres gode Ven Gowan at komme i Huset. Han havde længe været en fortrolig Ven af Familien, men været udenlands. Han fattede paa Øjeblikket Tingenes Tilstand og forstod mig.

Han var den første af alle dem, jeg havde mødt i mit Liv, som havde forstaaet mig. Han havde ikke været tre Gange i Huset, førend jeg følte, at han gattede enhver af mine Tanker. I den kolde, lette Maade, hvorpaa han behandlede dem, mig og den hele Sag, saa jeg det tydelig. I hans overdrevne Lovtaler over min tilkommende Mand, i hans Begejstring over Forlovelsen og vore Udsigter, i hans varme Lykønskninger til vor fremtidige Velstand og i hans mismodige Hentydninger til hans egen Fattigdom — hvilket altsammen var lige hult, skæmtende og ironisk — saa jeg det tydelig. Han gjorde mig mere og mere utilfreds og bitter ved stadig at fremstille alt omkring mig i et nyt, hadefuldt Lys, medens han lod, som om han fremstillede det fra dets bedste Side, for at jeg skulde beundre det. Han var ligesom den forklædte Død i det tyske Maleri; hvilken Skikkelse han end tog paa sin Arm, hvad enten den var ung eller gammel, skøn eller styg, hvad enten han dansede med den, sang med den, legede med den eller bad med den, saa forvandlede han den til et uhyggeligt Skræmmebillede.

De vil altsaa forstaa, at naar Deres Ven ønskede mig til Lykke, bevidnede han mig i Virkeligheden sin Deltagelse; at naar han trøstede mig under mine Plagerier, blottede han ethvert smertefuld Saar, jeg havde; at naar han erklærede „min trofaste Bejler“ for „det elskværdigste unge Menneske i Verden med det ømmeste Hjerte, der nogen Sinde havde banket,“ berørte han min gamle Anelse om, at jeg blev gjort latterlig. Det var ikke nogen stor Tjeneste, vil De sige. Det var mig kærkomment, fordi det vakte Genklang i min egen Sjel og bekræftede min egen Mening. Snart begyndte jeg at finde større Behag i Deres gode Vens Selskab end i nogen andens.

Da jeg mærkede — hvilket ikke varede længe — at dette gav Anledning til Skinsyge, fandt jeg endnu større Behag i hans Selskab. Havde jeg ikke lidt af Skinsyge, og skulde alle Lidelser være paa min Side? Nej. Han skulde føle, hvad Skinsyge var! Det glædede mig, at han ogsaa skulde komme til at føle, hvad det vilde sige. Hvad mere var, han var flov i Sammenligning med Gowan, som forstod at behandle mig som sin

Ligemand og at gennemskue og gennemhegle alle de Stymper, som omgav os.

Saaledes vedblev det at gaa, indtil min Frue tog sig over at tale til mig. Det var næppe Umagen værd at berøre det; hun vidste, at jeg ikke mente noget dermed; men hun vilde kun give mig et Vink, da hun vidste, at der kun behøvedes et Vink om, at det maaske var bedre, om jeg var lidt mindre forekommende mod Mr. Gowan.

Jeg spurgte hende, hvorledes hun kunde indestaa for, hvad jeg mente. Hun kunde altid, svarede hun, indestaa for, at jeg ikke mente noget ondt. Jeg takkede hende, men sagde, at jeg helst selv vilde indestaa for min Adfærd og staa mig selv til Ansvar for den; hendes andre Tjenestefolk vilde sandsynligvis være hende taknemmelige for et godt Skudsmaal; men jeg behøvede intet.

Derpaa vekslede vi endnu nogle flere Ord, som bragte mig til at spørge, hvoraf hun vidste, at hun kun behøvede at give mig et Vink for at se det adlydt af mig. Stolede hun maaske paa min Fødsel eller min tjenende Stilling? Jeg havde ikke solgt mig med Hud og Haar. Hun syntes at tro, at hendes fortræffelige Nevø var gaaet hen paa et Slavetorv og havde købt sig en Kone.

Det vilde sandsynligvis tidligere eller senere have taget den Ende, som det tog; men hun bragte det til en Afgørelse, idet hun med paatagen Medlidenhed sagde, at jeg havde et ulykkeligt Sind. Ved denne Gentagelse af den gamle, skammelige Fornærmelse kunde jeg ikke dy mig længer, men sagde hende rent ud alt, hvad jeg tænkte om hende, og alt, hvad jeg havde lidt i mit Indre, medens jeg havde indtaget min foragtelige Stilling som hendes Nevøs forlovede. Jeg sagde hende, at Gowan havde været den eneste Trøst, jeg havde haft i min Fornedrelse; at jeg havde baaret denne alt for længe og kun rystede den af alt for sildig, og at jeg ikke vilde se nogen af dem oftere.

Deres gode Ven fulgte mig til mit Tilflugtsted og gjorde sig lystig over, at Forlovelsen blev hævet, skønt han samtidig havde ondt af de herlige Mennesker — paa deres Vis de bedste, han nogen Sinde havde kendt — og beklagede, at det havde været nødvendigt at gøre saa store Ophævelser over saa lidt. Det varede ikke længe, førend han, og det med langt større Sandhed, end jeg den Gang troede, forsikrede, at han ikke for-

tjente at faa Ja af en Kvinde med en saadan Begavelse og en saadan Karakterstyrke; dog — hvad skulde man sige til det!

Deres gode Ven morede sig og mig, saa længe det stemte overens med hans Tilbøjelighed, og mindede mig saa om, at vi begge var Verdensfolk, begge kendte Mennesker, begge vidste, at der ikke var noget, der he Romantik, begge var forberedte paa at gaa hver sin Vej for som fornuftige Mennesker at søge vor Lykke, og at vi begge forudsaa, at naar vi atter mødtes, vilde vi mødes som de bedste Venner af Verden. Saaledes talte han, og jeg modsagde ham ikke.

Ikke længe efter erfarede jeg, at han gjorde Kur til sin nuværende Kone, og at hun var bleven taget med paa en Udenlandsrejse for at komme bort fra ham. Jeg hadede hende den Gang fuldt saa meget, som jeg hader hende nu, og kunde derfor naturligvis intet hellere ønske, end at hun maatte blive gift med ham. Men jeg havde en ubetvingelig Længsel efter at faa hende at se — en saadan Længsel, at jeg følte, at det var en af de faa Ting, der endnu kunde skaffe mig nogen Glæde. Jeg rejste, indtil jeg traf sammen med hende og Dem. Den Gang kendte De nok ikke Deres gode Ven, og han havde endnu ikke givet Dem nogen af de sjældne Beviser paa Venskab, som han senere gav Dem.

I dette Selskab traf jeg en Pige, hvis Stilling i forskellige Retninger havde en paafaldende Lighed med min, og i hvis Karakter det interesserede og glædede mig at se en hel Del af den Dristighed mod den opblæste Nedladdenhed og Egenkærlighed, der kalder sig Godhed, Protektion, Velvilje og andre smukke Ting, som er mig selv medfødt. Desuden hørte jeg ofte sige, at hun havde „et ulykkeligt Sind.“ Da jeg forstod saa godt, hvad der mentes med denne bekvemme Talemaade, og ønskede mig en Omgangsvende, der havde gjort de samme Erfaringer som jeg, tænkte jeg paa at befri denne Pige fra hendes Trældom og Fornedrelse. At det lykkedes mig, behøver jeg ikke at fortælle.

Siden har vi levet sammen og delt mine smaa Midler med hinanden.

TO OG TYVENDE KAPITEL.

Hvem færdes saa sildig paa Vejen her?

Arthur Clennam havde gjort sin frugtesløse Rejse til Calais paa en Tid, da han var overvældet af Forretninger. En vis barbarisk Magt med værdifulde Besiddelser paa Verdenskortet havde Brug for et Par Ingeniører, som var hurtige til at opfinde og raske til at handle, praktiske Mænd, der af de forhaanden-værende Materialier kunde skabe de Mennesker og Midler, som ansaas for nødvendige, og som var lige saa dristige og frugtbare i at udnytte saadanne Materialier til deres Planer, som i at undfange selve disse Planer. Da denne Magt var en barbarisk Magt, havde den ingen Forestilling om at stuve en stor national Opgave bort i et Omsvøbsdepartement, ligesom kraftig Vin skjultes for Lyset i en Kælder, indtil dens Ild og Ungdom er forsvundne, og de Arbejdere, som arbejdede i Vingaarden og pressede Druerne, var blevne til Støv. Med en karakteristisk Uvidenhed handlede den efter en klar og bestemt Overbevisning om, hvorledes det skal gøres, og havde ikke den mindste Respekt for den store politiske Teori, hvorledes det ikke skal gøres, som den slet ikke vilde høre tale om, men satte paa sin barbariske Maade en Stopper for denne Kunst ved at kappe Hovedet af hver oplyst Undersaat, som udøvede den.

Følgelig blev de Mænd, som behøvedes, søgte og fundne, hvilket allerede i og for sig var en højst uciviliseret og uregelmæssig Fremgangsmaade. Da de var fundne, blev de behandlede med Tillid og Udmærkelse — hvilket atter røbede tyk, politisk Uvidenhed — og opfordredes til at komme straks og udføre, hvad de havde at gøre. De behandlede, kort sagt, som Mænd, der var opsatte paa at udrette noget og som havde Lejlighed til at udrette noget.

Daniel Doyce var en af de udvalgte. Paa den Tid kunde man ikke forudse, om han vilde blive borte i Maaneder eller Aar. Forberedelserne til hans Afrejse og den samvittighedsfulde Ordning af deres fælles Forretnings Enkeltheder og Udbytte havde gjort det nødvendigt i meget kort Tid at tilendebringe Arbejder, som havde holdt Clennam i Aande Dag og Nat. Saa snart han havde faaet en Fritime, var han smuttet

over Kanalen og var smuttet lige saa hurtig tilbage igen for at tage Afsked med Doyce.

Med megen Omhu og Udførlighed viste nu Arthur ham, hvorledes det stod sig med deres Vinding og Tab, Forpligtelser og Udsigter. Daniel gik det altsammen igennem med sin sædvanlige Taalmodighed og beundrede det altsammen overordentlig. Han undersøgte Regnskaberne, som om de var en langt sindrigere Mekanisme end nogen, han havde konstrueret, og stod bagefter og betragtede dem, medens han skød sin Hat frem og tilbage, som om han var fordybet i Betragtningen af en eller anden vidunderlig Maskine.

„Det er altsammen meget smukt, Clennam; det kan man kalde Orden. Intet kan være tydeligere eller bedre.“

„Det glæder mig, at det har Deres Bifald, Doyce. Med Hensyn nu til Bestyrelsen af vor Kapital i Deres Fraværelse og Anbringelsen af saa meget af den, som der fra Tid til anden udkræves til Forretningen —.“ Hans Kompagnon afbrød ham.

„Med Hensyn hertil og til alt andet af samme Slags har De uindskrænket Raadighed. I alle saadanne Sager vedbliver De at handle for os begge, ligesom De hidtil har gjort, og at lette mig for en Byrde, som jeg nødig paatager mig.“

„Skønt De, som jeg saa ofte har sagt Dem,“ svarede Clennam, „i høj Grad undervurderer Deres Forretningsdygtighed.“

„Maaske,“ sagde Doyce smilende, „og maaske ikke. I ethvert Tilfælde forstaar jeg mig mere paa mit Fag end paa den Slags Ting og egner mig bedre til det. Jeg har fuldkommen Tillid til min Kompagnon og er overbevist om, at han vil gøre, hvad der er bedst. Hvis der er noget, jeg har Fordom imod i Pengesager, saa er det Spekulationer. Andet tror jeg ikke, jeg har Fordom imod, og det er sagtens, fordi jeg aldrig har givet mig rigtig af dermed.“

„Men De bør ikke kalde det en Fordom,“ sagde Clennam.

„Det er den sundeste Fornuft, kære Doyce.“

„Det glæder mig, at det er Deres Mening,“ svarede Doyce, hvis graa Øjne lyste venlig og klart.

„Tilfældigvis,“ sagde Clennam, „sagde jeg ikke en halv Time, førend De kom ned, det samme til Pancks. Vi var begge enige om, at det at anbringe sine Penge i noget, der ikke er aldeles solidt, er en af de farligste, men desværre almindeligste Daarskaber, som ofte udarter til en ligefrem Last.“

„Pancks?“ sagde Doyce, idet han skød Hatten tilbage i

Nakken og nikkede tillidsfuldt. „Ja! Det er en forsigtig Karl.“

„Ja, han er rigtignok en meget forsigtig Karl,“ svarede Arthur. „Et sandt Mønster paa Forsigtighed.“

De syntes begge at glæde sig langt mere over Pancks's forsigtige Karakter, end det var ret forstaaeligt, naar man kun dømte rent overfladisk efter de Ord, der faldt i deres Samtale.

„Og nu,“ sagde Daniel og saa paa sit Ur, „da Tid og Strøm ikke venter paa nogen, og da jeg er færdig til at rejse og Kufferten staar pakket i Porten dernede, har jeg endnu et Ord at sige. Jeg har en Bøn til Dem.“

„Bed om hvad som helst — undtagen,“ Clennam skyndte sig at komme frem med sin Undtagelse, da han straks læste i sin Kompagnons Ansigt, hvor han vilde hen, „undtagen, at jeg skal opgive Opfindelsen.“

„Det er netop det, jeg vil bede Dem om, og det ved De meget godt.“

„Saa siger jeg nej, bestemt nej. Nu, da jeg har begyndt, vil jeg have en bestemt Grund, en bindende Erklæring, noget i Form af et virkeligt Svar fra disse Mennesker.“

„Det faar De ikke,“ svarede Doyce og rystede paa Hovedet.

„Tro De mig, det faar De ikke.“

„I det mindste vil jeg dog prøve derpaa; det kan aldrig skade,“ sagde Clennam.

„Det er jeg ikke saa vis paa,“ svarede Doyce og lagde sin Haand overtalende paa hans Skulder. „Jeg har haft Skade deraf, min Ven. Det har ældet og opslidt mig og kun skaffet mig Skuffelser. Intet Menneske har godt af at faa sin Taalmodighed udtømt og anse sig for mishandlet. Ja, allerede nu forekommer det mig, at disse evige Opsættelser og Udflugter har tæret paa Deres Kraft.“

„Det skyldes maaske forbigaaende, private Bekymringer,“ sagde Clennam, „men ikke de Bryderier, jeg har haft med Om-svøbsdepartementet. Endnu ikke. Endnu har jeg ingen Skade taget.“

„De vil altsaa ikke opfylde min Bøn.“

„Paa ingen Maade,“ svarede Clennam. „Jeg vilde skamme mig ved at lade mig slaa saa snart af Marken, naar en langt ældre Mand, for hvem denne Sag i langt højere Grad maa have været en Livssag, har kunnet holde Pinen ud saa længe.“

Da han ikke lod sig rokke, besvarede Daniel Doyce hans Haandtryk, og efter til Afsked at have kastet et Blik omkring

i Kontoret, gik han ned ad Trappen med ham. Doyce skulde tage til Southampton for der at møde sine Rejsesæller, og uden for Porten holdt en velforsynet og bepakket Vogn færdig til at køre ham derhen. Arbejderne var samlede ved Porten for at se ham tage bort og var umaadelig stolte af ham. „God Lykke, Mr. Doyce!“ sagde en af dem. „Hvor De saa kommer hen, vil man faa at se, at man har faaet fat paa en Mand, der forstaar at haandtere sit Værktøj, en Mand, der har baade Vilje og Evne, og er det ikke en Mand, hvor finder man saa en Mand?“ Denne Tale af en simpel Arbejder blev modtagen med tre kraftige Hurraer, og fra dette Øjeblik af var Taleren en fremragende Personlighed. Midt under Hurraraabene sagde Doyce dem alle et hjerteligt: „Farvel, Folk!“ og Vognen forsvandt, som om de ved deres Lungers Kraft havde blæst den ud af det „Blødende Hjerte“.

Som en taknemmelig lille Fyr i en betroet Stilling havde Mr. Baptist sluttet sig til Arbejderne og havde bidraget saa meget til Hurraraabene, som en simpel Udlænding fornaaede; thi oprigtig talt, kunde ingen Mennesker paa Jorden raabe saaledes Hurra som Englænderne, der i den Grad opildner hverandres Blod og Mod, naar de raaber for Alvor, at det lyder som en brusende Genklang af deres hele Historie med alle dens Bannere vajende paa een Gang, fra den saksiske Alfreds og nedefter. Det var en saa øredøvende Larm, at det tog Vejret helt fra Mr. Baptist og gjorde ham ganske forskrækket. Han stod endnu og gispede, da Clennam kom hen til ham og betydede ham, at han skulde følge op med og lægge Bøgerne og Papirerne paa deres Plads.

Under det Havblik, som fulgte paa Afrejsen — under der første Tomhed, som enhver Adskillelse efterlader, Forvarslet om den store Adskillelse, som altid hænger over os alle — stod Arthur ved sin Pult og saa drømmende ud paa et Solglimt. Men hans Opmerksomhed vendte snart tilbage til det Emne, der laa ham mest paa Sinde, og begyndte for hundrede Gang at dvæle ved den Omstændighed, der havde indpræget sig i hans Hukommelse hin gaadefulde Aften, da han havde set Manden hos sin Moder. Atter stødte Manden til ham i den krumme Gade, atter fulgte han bag efter Manden og tabte ham af Syne, atter traf han Manden i Gaarden, seende op ad Huset, atter fulgte han bag efter Manden og stod ved Siden af ham paa Trappen.

„Hvem færdes saa sildig paa Vejen her?
Compagnon de la Majolaine;
hvem færdes saa sildig paa Vejen her?
Altid glad!“

Det var langt fra første Gang, at han havde tænkt paa denne Barnesang, hvoraf Blandois havde nynnet det første Vers, medens de stod ved Siden af hinanden; men han var sig saa lidt bevidst at have gentaget det højt, at han studsede ved at høre det følgende Vers:

„Af alle de Hofmænd Blomsten han er,
Compagnon de la Majolaine;
af alle de Hofmænd Blomsten han er.
Altid glad!“

Cavalletto havde af Høflighed villet hjælpe ham i den Tro, at han holdt inde, fordi han ikke kunde mere.

„Ah, kender De den Sang, Cavalletto?“

„Per Bacco, ja, Sir! I Frankrig kender alle Mennesker den. Jeg har hørt den mange Gange sunget af de smaa Børn. Sidste Gang, da jeg hørte den, var af en sød lille Stemme. En lille Stemme, meget smuk, meget uskyldig. Altro!“

„Den sidste Gang, jeg hørte den,“ svarede Arthur, „var det af en Stemme, som var aldeles det modsatte af smuk og uskyldig.“ Han sagde dette mere til sig selv end til Cavalletto, og tilføjede ved sig selv, idet han gentog Mandens næste Ord: „Mort de ma vie, Sir, det hører til min Karakter at være utaalmodig!“

„Eh!“ udbrød Cavalletto forbavset og ganske bleg.

„Hvad er der?“

„Sir! De ved, hvor jeg har hørt den Sang sidste Gang?“

Med hans medføjte, livlige Bevægelser efterlignede han en krum Høgenæse, skød Øjnene tæt sammen, bragte Haaret i Uorden, trak Overlæben op, for at den skulde forestille et tykt Skæg, og lod, som om han kastede den tunge Flig af en Kappe over Skulderen. Medens han gjorde dette med en Hurtighed, som kun den, der har iagttaget en italiensk Almuesmand, kan forestille sig, satte han et højst mærkeligt og ondsksfuldt Smil op. Den hele Forandring foregik som et Lyn, og i samme Øjeblik stod han bleg og forbavset foran sin Velynder.

„Men hvad i al Verden skal dette sige?“ sagde Clennam, „kender De en Mand ved Navn Blandois?“

„Nej!“ sagde Mr. Baptist og rystede paa Hovedet.

„De har lige beskrevet en Mand, som var til Stede, da De hørte den Sang, ikke sandt?“

„Jo,“ sagde Mr. Baptist og nikkede et halvhundrede Gange.

„Og hed han ikke Blandois?“

„Nej!“ sagde Mr. Baptist, „Altro, Altro, Altro!“

„Holdt!“ udbrød Clennam og bredte Bekendtgørelsen fra Politiet ud paa sin Pult. „Var det denne Mand? Kan De forstaa, hvad jeg læser højt?“

„Aldeles. Fuldkomment.“

„Men se ogsaa paa det. Kom herhen og se til, medens jeg læser.“

Baptist nærmede sig, fulgte hvert Ord med sine hurtige Øjne, hørte det hele til Ende med den største Utaalmødighed, lagde derpaa begge sine Hænder paa Bekendtgørelsen, som om han havde grebet et skadeligt Dyr, og udbrød, idet han saa ivrig paa Clennam: „Det er Manden! Det er ham.“

„Dette er af langt større Vigtighed for mig,“ sagde Clennam stærkt bevæget, „end De kan tænke Dem. Sig mig, hvor De lærte Manden at kende.“

Baptist slap langsomt Plakaten, trak sig forvirret et Par Skridt tilbage og svarede meget nødtvungent, idet han gjorde en Bevægelse, som om han støvede sine Hænder af:

„I Marsiglia — Marseille.“

„Hvad var han?“

„Arrestant og — Altro! Jeg tror ja! — en,“ Mr. Baptist listede sig nærmere for at hviske: „Morder!“

Clennam veg tilbage, som om han ved dette Ord var bleven ramt af et Slag, i et saa frygteligt Lys satte det hans Moders Forhold til denne Mand. Cavalletto sank paa sit Knæ og bøn-faldt ham med en Mængde Gestikulationer om at høre, hvad der havde bragt ham i et saadant Selskab.

Han fortalte aabent og ærlig, at det var kommet af, at han havde drevet lidt Smugleri, og at han efter at være bleven løsladt af Fængslet var rejst bort for at begynde et nyt Liv. I Gæstgiverstedet „Daggryet“ i Chalons sur Saone var han om Natten bleven vækket i sin Seng af den samme Morder, som da havde kaldt sig Lagnier, skønt hans Navn tidligere havde været Rigaud; Morderen havde foreslaaet ham, at de i Forening skulde prøve deres Lykke; men han havde haft en saadan Afsky og Modbydelighed for Morderen, at han ved Dagens Frembrud var flygtet bort fra ham og siden stadig havde svæ-

vet i Angst for at møde ham og blive genkendt af ham. Da han havde fortalt alt dette med et Eftertryk paa Ordet Morder, der var særlig ejendommelig for hans Modersmaal, og som ikke bidrog til at gøre det mindre uhyggeligt i Clennams Øre, sprang han pludselig op, kastede sig atter over Plakaten og udbød med en Heftighed, som vilde have været Vanvid nos et Menneske med nordisk Blod i Aarerne. „Det er den samme Morder! Her er han!“

I sin ophidsede Sindsstemning glemte han i Førstningen, at han for kort Tid siden havde set Morderen i London. Da han kom i Tanker derom, vakte det Haab hos Clennam om, at dette Gensyn havde fundet Sted efter Besøget hos hans Moder, men Cavalletto var alt for sikker og bestemte med Hensyn til Tid og Sted, til at der kunde være nogen Tvivl om, at det laa forud i Tiden.

„Hør efter,“ sagde Arthur meget alvorlig. „Denne Mand, som vi har læst om her, er forsvunden.“

„Dermed er jeg veltilfreds!“ sagde Cavalletto og løftede sine Øjne frontt i Vejret. „Gud være lovet! Fordømte Morder!“

„Nej,“ svarede Clennam; „thi førend vi hører mere om ham, faar jeg ikke en Times Ro.“

„Det er en hel anden Sag, kære Herre; saa beder jeg tusinde Gange om Forladelse.“

„Hør nu, Cavalletto,“ sagde Clennam og drejede ham lempelig om ved Armen, saa at de saa hinanden i Øjnene. „Jeg er overbevist om, at De er mig oprigtig taknemmelig for den Smule, jeg har gjort for Dem.“

„Ja, det sværger jeg Dem til!“ udbød den anden.

„Jeg ved det. Kunde De finde denne Mand eller opdage, hvad der er blevet af ham, vilde De bevise mig den største Tjeneste, der kunde vises mig i Verden, og — men langt større Grund — gøre mig lige saa taknemmelig mod Dem, som De er det mod mig.“

„Jeg ved ikke, hvor jeg skal søge,“ udbød den lille Mand og kysede henrykt Arthurs Haand; „jeg ved ikke, hvor jeg skal begynde; jeg ved ikke, hvor jeg skal gaa hen. Men frisk Mod! Lige meget! Det gør intet til Sagen! Jeg gaar straks!“

„Ikke et Ord til nogen undtagen til mig, Cavalletto.“

„Al—tro!“ raabte Cavalletto og af Sted fo'r han.

TRE OG TYVENDE KAPITEL.

Affery giver et betinget Løfte med Hensyn til sine Drømme.

Efter at være bleven ene og med Mr. Baptists udtrykfulde Blikke og Lader endnu i frisk Minde begyndte Clennam en trættende Dag. Forgæves søgte han at samle sine Tanker ved at fæste sin Opmærksomhed paa sine Forretninger eller andre Ting; de kredsede stadig om det samme Emne, og han kunde ikke holde fast paa nogen anden Forestilling. Ligesom man kunde tænke sig en Forbryder lænket i en Baad paa en dyb, klar Strøm og fordømt til stadig at se Liget af det Menneske, han havde druknet, ligge ubevægeligt nede paa Bunden med dets forfærdelig fordrejede Ansigtstræk, saaledes saa Arthur under den vekslende Strømning af gennemsigtige Tanker og Forestillinger, der forsvandt og afløstes af andre lige saa hurtigt, som de var komne, stadig den ene mørke og urokkelige Skygge, som han af al Magt stræbte efter at blive kvit, men som han ikke kunde undfly.

Den Overbevisning han nu havde om, at Blandois var en slet Person, forøgede i høj Grad hans Bekymring. Selv om hans Forsvinden blev forklaret den Dag i Morgen, lod det sig dog ikke bortforklare, at hans Moder havde staaet i Forbindelse med en saadan Mand. At denne Forbindelse havde været af en hemmelig Natur, og at hun havde været i hans Magt og været bange for ham, haabede han ikke, at andre end han selv vidste; men hvorledes kunde han adskille det fra sin tidligere dunkle Frygt eller tro, at der ikke var noget ondt i dette Forhold?

Hendes Vægring ved at indlade sig paa dette Spørgsmaal med ham og hans Kendskab til hendes ubetvingelige Karakter forøgede hans Hjælpeløshed. Det knugede ham ligesom en ond Drøm at tænke paa, at Skam og Skændsel truede hende og hans Faders Minde, og at der var ligesom en Malmur mellem dem, som hindrede ham i at komme hende til Hjælp. Det Forsæt, han var kommen hjem med til sit Fædreland og siden den Tid aldrig havde tabt af Syne, havde hans Moder selv med koldt Blod forpurret, og det netop paa det Tidspunkt, da han frygtede for, at det galdt om at handle. Hans Raad, Energi, Virkelyst, Penge, Kredit, alle de Hjælpkilder, der stod ham aabne, var ikke blevne udnyttede. Hvis hun havde besiddet

den Evne at forvandle dem, der saa paa hende, til Sten, kunde hun ikke have gjort ham mere afmægtig — forekom det ham i hans fortvivlede Stilling — end hun havde gjort, da hun i sit skumle Værelse vendte sit haarde Aasyn imod ham.

Men den Opdagelse, han den Dag havde gjort, bragte ham til at se Tingene i et andet Lys og bestemte ham til at træde kraftigere op. Stolende paa sin Sags Retfærdighed og tilskyndet af Følelsen af en truende Fare, besluttede han, hvis hans Moder endnu stadig ikke vilde tillade nogen Tilnærmelse, at rette en fortvivlet Opfordring til Affery. Kunde hun bevæges til at tage Bladet fra Munden og gøre sit for at bryde den Trolddom, som hvilede over Huset, kunde han maaske afryste den Lamhed, hvoraf han med hver Time, der gik, fik en mere og mere smertelig Følelse. Dette var Resultatet af denne Dags ængstelige Overvejelser, og det var denne Beslutning, han skred til at udføre, da Dagen lakkede til Ende.

Den første Skuffelse, han havde, da han kom til Huset, var, at han fandt Døren aaben og Flintwich sidde ude paa Trappen og ryge. Under almindelig gunstige Omstændigheder vilde Affery have aabnet Døren paa hans Banken, men da Omstændighederne var ualmindelig ugunstige, stod Døren aaben, og Flintwich sad paa Trappen.

„God Aften,“ sagde Arthur.

„God Aften,“ sagde Flintwich.

„Har I ingen Efterretninger?“ spurgte Arthur.

„Vi har ingen Efterretninger,“ svarede Jeremias.

„Om den fremmede Mand, mener jeg,“ forklarede Arthur.

„Om den fremmede Mand, mener jeg,“ sagde Jeremias.

Han saa saa bister ud, at det — og det var langt fra første Gang —, faldt Clennam ind, om Flintwich ikke havde haft sine Grunde til at rydde Blandois af Vejen. Kunde det have været hans Hemmelighed og Sikkerhed, der stod paa Spil? Han var lille og maaske ikke egentlig stærk, men han var saa sej som en gammel Ask og saa listig som en gammel Krage. Naar et saadant Menneske kom bag paa en langt yngre og kraftigere Mand i den faste Hensigt at tage ham af Dage, kunde han temmelig sikkert gøre det paa dette ensomme Sted i en sildig Time.

Medens Clennam stod hensunken i disse mørke Tanker, og disse Tanker drev hen over den ene Tanke, der altid laa ham paa Sinde, stod Flintwich med Hovedet paa den ene Side og det ene Øje lukket i og betragtede Genbohuset gennem Porten, medens han røg sin Pibe med et onskabsfuldt Udtryk, sna-

rere som om han prøvede paa at bide Spidsen af den, end som om han gjorde sig til gode med den, og dog gjorde han sig paa sin Vis til gode med den.

„Naar De kommer næste Gang, vil De kunne tegne mit Portræt, skulde jeg næsten tro, Arthur,“ sagde Flintwich tørt, idet han bukkede sig for at banke Asken ud.

Slaaet og forvirret bad Arthur ham om Forladelse, hvis han havde stirret uhøflig paa ham. „Men jeg har Hovedet saa fuldt af denne Sag,“ sagde han, „at jeg ganske glemmer mig selv.“

„Da indser jeg dog ikke,“ svarede Flintwich med den lige-gyldigste Mine af Verden, „hvorfor den skulde forurolige Dem.“

„Kan det være mig ligegyldigt at se disse Plakater rundt omkring? Kan det være mig ligegyldigt at høre min Moders Navn og Opholdssted udraabt i en saadan Forbindelse?“

„Jeg ser ikke,“ svarede Flintwich, „at De behøver at tage Dem det synderlig nær. Men jeg vil sige Dem, hvad jeg ser, Arthur,“ tilføjede han, idet han skottede op til Vinduerne: „jeg ser Skindet af Ild og Lys i Deres Moders Værelse.“

„Og hvad har det dermed at gøre?“

„Aa, jeg læser deri,“ sagde Flintwich, „at hvis det, som Ordsproget siger, er klogest ikke at give sig af med sovende Hunde, er det maaske lige saa raadeligt ikke at give sig af med savnede Hunde. Lad dem i Fred. Som oftest kommer de tidsnok frem.“

Efter denne Bemærkning vendte han sig pludselig om og gik ind i den mørke Forstue. Clennam blev staaende og fulgte ham med Øjnene, medens han strøg en Svovlstik af i det lille Kammer ved Siden af og tændte den matte Lampe paa Væggen. Imidlertid overvejede Clennam Sandsynligheden — snarere som om den vistes ham af en usynlig Haand, end som om han selv manede den frem — af, hvor vidt Flintwich kunde have været i Stand til at begaa hin mørke Gerning og fjerne dens Spor ved Hjælp af de dunkle Kringelkroge, der omgav dem.

„Naa, Sir,“ sagde den vrantne Jeremias, „er det Dem belejligt at gaa ovenpaa?“

„Min Moder er dog vel alene?“

„Ikke alene,“ sagde Flintwich. „Mr. Casby og hans Datter er hos hende. De gik ind, medens jeg røg min Pibe, og jeg blev tilbage for at ryge den ud.“

Dette var den anden Skuffelse. Arthur gjorde ingen Bemærkning derom, men gik til sin Moders Værelse, hvor Casby

og hans Datter var blevne beværtede med Te og varmt ristet Brød med Smør paa. Levningerne af disse Lækkerier var endnu ikke fjernede hverken fra Bordet eller fra Afferys svedne Ansigt. Med Ristegaffelen i Haanden lignede hun et Slags allegorisk Figur, med Undtagelse af, at der var den Fordel ved hende, at man ikke kunde være i Tvivl om, hvad Allegorien skulde betyde.

Flora havde lagt Hat og Sjal paa Sengen med en Omhu, der tydede paa, at det var hendes Hensigt at slaa sig til Ro. Ogsaa Casby straaled i Nærheden af Kaminen, hvor hans velvillige Knuder skinnede, som om det varme Smør paa det ristede Brød svedte ud gennem den patriarkalske Hovedskal. Da Clennam saa dette, besluttede han ufortøvet at tale med sin Moder.

Da hun aldrig forlod sit Værelse, havde de, der havde noget at sige hende i Enrum, længe haft for Skik at rulle hende hen til hendes Pult, hvor hun i Almindelighed sad med Ryggen mod den øvrige Del af Værelset, og den Person, som talte med hende, tog Plads i en Krog paa en Stol, som altid stod der i dette Øjemed. Med Undtagelse af, at det var længe, siden Moder og Søn havde talt med hinanden uden i Tredjemands Nærværelse, var det noget ganske almindeligt, at Mrs. Clennam, naar der var fremmede til Stede, med et Par Ord til Undskyldning for Forstyrrelsen blev adspurgt, om hun var at faa i Tale i en Forretningssag og, naar hun svarede bekræftende, blev rullet hen paa den omtalte Plads.

Da Arthur derfor nu gjorde en saadan Undskyldning og Forespørgsel flyttede hende hen til Pulten og satte sig paa Stolen, begyndte Mrs. Finching kun at tale saa meget des højere og hurtigere, som et Vink om, at hun intet kunde høre, og Casby strøg med søvrig Rolighed sine lange, hvide Lokker.

„Moder, jeg har hørt noget i Dag, som jeg er overbevist om, at De ikke ved, men som jeg tror, at De bør vide, da det vedrører den Mands tidligere Levnet, som jeg saa her.“

„Jeg ved intet om den Mands tidligere Levnet, Arthur.“

Hun talte højt. Han havde dæmpet sin Stemme, men hun afviste denne fortrolige Tilnærmelse, saaledes som hun havde afvist enhver anden, og talte i sin sædvanlige Tone og med sin sædvanlige barske Røst.

„Jeg har ikke faaet disse Oplysninger ad Omveje, men lige fra første Haand.“

Hun spurgte ham ganske som før, om han var kommen for at sige hende, hvad det var.

„Jeg fandt det rigtigt, at De fik det at vide.“

„Hvad er det da?“

„Han har siddet indespærret i et fransk Fængsel.“

Hun svarede rolig: „Det finder jeg meget rimeligt.“

„Men i Fængsel for Forbrydere, Moder; som anklaget for Mord.“

Hun fo'r sammen ved disse Ord, og hendes Miner røbede hendes naturlige Rædsel. Men alligevel talte hun højt, da hun spurgte: „Hvem har sagt dig det?“

„En Mand, som var hans Fængselskammerat.“

„Denne Mands tidligere Levnet var dig sagtens ikke bekendt, førend han fortalte dig det?“

„Nej.“

„Men Manden selv var det?“

„Ja.“

„Ganske saaledes gik det mig og Flintwich med den anden Mand! Men dog strækker Ligheden sig sagtens ikke saa langt, at din Hjemmelsmand ogsaa er bleven introduceret til dig ved et Brev fra en Korrespondent, hos hvem han har deponeret Penge?“

Arthur havde intet andet Valg end at sige, at hans Hjemmelsmand ikke var bleven introduceret til ham ved et anbefalingsbrev af denne Art eller overhovedet ved noget anbefalingsbrev. Mrs. Clennams mørke, forskende Mine antog lidt efter lidt et strengt, hoverende Udtryk, og hun svarede med en stærk Betoning: „Vær altsaa varsom med, hvorledes du bedømmer andre. For din egen Skyld, Arthur, raader jeg dig, vær varsom!“

„Moder, kan jeg intet gøre for at hjælpe Dem?“

„Intet.“

„Vil De ikke skænke mig Tillid, betro mig noget Hverv? Vil De ikke raadføre Dem med mig?“

„Hvor kan du spørge saaledes? Du trak dig selv ud af mine Anliggender. Det var efter din Vilje, ikke efter min. Hvor kan du da gøre mig et saadant Spørgsmaal? Du ved, at du overlod mig til Flintwich, og at han indtager din Plads.“

Idet Clennam skottede til Jeremias, kunde han se, at han havde sin Opmærksomhed nøje fæstet paa dem, uagtet han stod og lænede sig til Væggen og lod, som om han hørte efter Flora, der paa den mest forvirrede Maade udbredte sig over et Kaos

af Emner, hvori Makrel og Mr. F's. Tante i en Gyngge var blevne rodede sammen med Oldenborrer og Vinhandel.

„Siddet indespærret i et fransk Fængsel som anklaget for Mord,“ gentog Mrs. Clennem rolig. „Er det alt, hvad du har hørt om ham af hans Fængselskammerat?“

„I det væsentlige alt.“

„Og Fængselskammeraten, var han hans medskyldige og ligeledes en Morder? Dog han giver naturligvis sig selv et bedre Skudsmaal end sin Ven; det er overflødigt at spørge derom. Dette vil skaffe de andre, som er her, noget nyt at tale om. Casby, Arthur fortæller mig —“

„Nej, Moder! Nej, nej!“ afbrød han hende hastig; thi han havde ikke drømt om, at hun aabenlyst vilde fortælle, hvad han havde sagt hende.

„Hvad nu?“ sagde hun fortørnet. „Hvad mere?“

„Jeg beder Dem undskylde mig, Mr. Casby — og Dem med, Mrs. Finching — endnu et Par Ord med min Moder.“

Han havde lagt sin Haand paa hendes Stol, da hun ellers vilde have drejet den rundt ved at sætte Foden mod Jorden. De befandt sig endnu Ansigt til Ansigt. Hun saa paa ham, medens han tænkte sig de mulige Følger, hvis Cavalettos Meddelelse blev en almindelig kendt Sag, og kom snart til den Slutning, at det var bedst, at der ikke blev talt derom, skønt han maaske ikke lededes af nogen bestemtere Grund, end at han havde anset det for afgjort, at hans Moder vilde forbeholde sig selv og sin Kompagnon den.

„Hvad nu?“ gentog hun i en utaalmodig Tone.

„Det var ikke min Mening, at De skulde fortælle, hvad jeg har meddelt. Jeg tror, De gør bedst i ikke at fortælle det.“

„Er det et Vilkaar, du opstiller?“

„Nu vel da! Ja.“

„Saa hør!“ sagde hun og rakte Haanden i Vejret. „Det er dig, Arthur, som gør dette til en Hemmelighed, ikke mig. Det er dig, Arthur, som kommer her med Tvivl og Mistanke og forlanger Forklaringer, og det er dig, som bringer Hemmeligheder ind i Huset. Hvad tror du, jeg bryder mig om, hvor eller hvad Manden har været? Hele Verden maa faa det at vide, hvis den har Lyst; det er mig ganske ligegyldigt. Slip mig nu!“

Han gav efter for hendes bydende, men dog tillige opklarede Mine og skød hendes Stol tilbage til sin Plads og bemærkede i det samme et triumferende Udtryk i Flintwicks An-

sigt. At hans Meddelelse og hele Forsøg og Plan saaledes vendte sig imod ham selv, bidrog mere end hans Moders Fasthed og Bestemthed til at overtvise ham om, at han ikke kunde komme nogen Vej med hende. Der var derfor intet andet tilbage end at henvende sig til hans gamle Veninde Affery.

Men den første Betingelse herfor var, at han fik Lejlighed til at tale med hende, og selv det syntes en meget vanskelig Sag. Hun var saa fuldstændig i Lommen paa de to kloge Folk, blev saa systematisk bevogtet af dem og var desuden saa bange for at gaa omkring i Huset, at enhver Lejlighed til at komme til at tale med hende under fire Øjne syntes at være afskaaren. Tilmed havde Affery paa en eller anden Maade — det var ikke saare vanskeligt at gætte, at det havde været ved Hjælp af hendes Ægteherres slaaende Argumenter — faaet en saa levende Overbevisning om det farlige ved at lukke Munden op, at hun hele Tiden var bleven staaende i en Krog og med sit sindbilledlige Instrument havde skærmet sig mod enhver Tilnærmelse. Naar Flora eller endog den flaskegrønne Patriark saaledes havde henvendt et Par Ord til hende, havde hun med Ristegaffelen afværget enhver Samtale, som om hun var døvtum.

Efter flere frugtesløse Forsøg paa at faa Affery til at se paa sig fandt Arthur paa en Udvej, som Flora skulde hjælpe ham med. Han hviskede derfor til hende: „Kan De ikke sige, at De kunde have Lyst til at se Dem om i Huset?“

Stakkels Flora, som altid gik i en urolig Forventning om, at Clennam en Gang vilde forny sin Ungdom og atter blive rasende forelsket i hende, hørte med den største Henrykkelse paa denne Hvisken, ikke alene fordi dens hemmelighedsfulde Karakter gjorde den kærkommen, men ogsaa fordi den aabnede Udsigten til en øm tête-à-tête, under hvilken han vilde aabenbare sine Følelser. Hun fulgte straks det givne Vink.

„Ak Gud det stakkels gamle Værelse,“ sagde Flora og saa sig om, „ser akkurat ud som altid, Mrs. Clennam, det rører mig at se undtagen at det er mere tilrøget, hvilket var at vente af Tiden og som vi alle maa vente og finde os i at blive enten vi vil eller ikke og som jeg selv sagtens ogsaa er bleven om just ikke mere tilrøget saa dog skrækkelig svær, hvilket er det samme eller værre, at tænke sig de Dage, da Fader plejede at tage mig med herhen som ganske lille Pige helt oversaaet med Frostknuder for at blive sat paa en Stol med mine Fødder paa Kammingitteret og stirre paa Mr. Clennam — som var en lille-

bitte Dreng med de frygteligste Kalvekrøs og Trøjer førend Mr. F. viste sig som en taaget Skygge i Horizonen, og gjorde Kur, er en moralsk Lære som indskærper at alle Livets Veje ligesom Vejene i det nordlige England hvor de faar Stenkullene og gøre Jern og alle Slags Ting er belagt med Aske."

Efter med et Suk at have ydet den menneskelige Tilværelses Ustadsighed sin Tribut forfulgte Flora atter med Ivrighed sin Plan.

„Skønt,“ vedblev hun, „dets værste Fjende ingensinde vilde have sagt at det var et livligt Hus thi det havde aldrig været dets Bestemmelse men altid højest imponerende, lever der i min Erindring et Minde fra min grønne Ungdom, da Mr. Clennam førte mig ned i et Køkken, som ikke blev brugt og var fuldt af Mug for at gemme mig der for Livstid og ernære mig med hvad han kunde stikke til sig fra sine Maaltider naar han ikke var hjemme i Ferierne eller af tørt Brød naar han var i Unaade hvilket i hin rosenfarvede Tid kun var alt for hyppigt, vilde det være ubejligt eller for ubeskedent at bede om Tilladelse at opfriske Erindringen om disse Optrin og bese Huset?“

Mrs. Clennam, der kun med tvungen Anstand fandt sig i Floras Nærværelse, tilkendegav, at hele Huset stod hende aabent. Flora stod op og saa paa Arthur, som om hun vilde anmode ham om hans Ledsagelse. „Med Fornøjelse,“ sagde han højt, „og Affery lyser os nok.“

Affery vilde allerede til at undskylde sig, da Flintwich afbrød hende med sit: „Hvorfor ikke, Affery? Hvad er der i Vejen med dig, Kone? Hvorfor ikke gamle Heks?“ Efter denne Overhaling forlod hun, om end nødigt, sin Krog, overgav Ristegaffelen til sin Mand og tog den Lysestage, han rakte hende.

„Gaa foran, du Tosse!“ sagde Jeremias. „Vil De ovenpaa eller nedenunder, Mrs. Finching?“

Flora svarede: „Nedenunder.“

„Saa gaa foran og ned, Affery og bær dig ordentlig ad, eller jeg lader mig glide ned ad Rækværket og river dig over Ende.“

Affery anførte Opdagelsesekspeditionen; Jeremias sluttede Truppen. Han havde ikke i Sinde at forlade dem. Idet Clennam drejede Hovedet og saa ham følge koldblodig og planmæssig tre Trappetrin bagefter, udbrød han med dæmpet Stemme: „Kan man da ikke blive ham kvit!“ Flora beroligede ham ved ufortøvet at svare: „Aa skønt ikke saa ganske pas-

sende og noget jeg ikke vil kunne tænke paa i Overværelse af en yngre Mand eller en fremmed bryder jeg mig dog ikke om ham, naar De saa meget gerne vil have det og vil have den Godhed ikke at holde mig alt for fast."

Arthur, som manglede Mod til at forklare, at det slet ikke var det, han mente, lagde sin Arm om Floras Liv for at støtte hende. „Gud bevares," sagde hun. „De er virkelig meget lydige, og det er sandelig overordentlig smukt og gentilt af Dem, men alligevel, hvis De vilde holde en lille Smule fastere, vilde jeg ikke anse det for nærgaaende."

I denne latterlige Stilling, der stod i en saadan Modsætning til hans bekymrede Sind, gik Clennam ned i Kælderetagen og lagde Mærke til, at hvor det blev mere end almindelig mørkt, blev Flora tungere, men let, hvor der var lyst. Da de forlod de uhyggelige Køkkenregioner, gik Affery med Lyset ind i hans Faders tidligere Værelse og derfra ind i den gamle Spisestue, idet hun stadig skred foran som et Genfærd, der ikke lod sig indhente, og hverken vendte sig om eller svarede, naar han hviskede: „Affery, jeg maa tale med Dem!"

I Spisestuen fik Flora en sentimental Lyst til at se ind i det Drage-Skab, der saa ofte havde opslugt Arthur i hans Barndoms Dage — vistnok fordi det, som et meget mørkt Skab, var et meget hensigtsmæssigt Sted til at gøre sig tung. Arthur, der var nær ved at fortvivle, havde allerede lukket det op, da der hørttes en Banken paa Yderdøren.

Med et dæmpet Skrig kastede Affery Forklædet over sit Hoved.

„Hvad, trænger du igen til en Dosis?" sagde Jerenias. „Du skal faa den og det en ordentlig en!"

„Men vil ingen gaa til Døren?" sagde Arthur.

„Jeg skal gaa til Døren, Sir," svarede den gamle Mand saa bistert, at det var klart, at han under disse vanskelige Forhold følte, at han maatte gaa, uagtet han helst havde ladet det være. „Bliv her saa længe, allesammen! Affery, Kone, rører du dig en Tomme af Pletten, eller siger du i din Dumhed et eneste Ord, skal jeg gøre din Dosis tre Gange saa stærk!"

Saa snart han var gaaet, slap Arthur Flora.

„Svar mig nu, Affery!"

„Rør ikke ved mig, Arthur!" udbød hun og veg tilbage for ham. „Kom mig ikke nær. Han ser Dem, Jeremias ser Dem; lad være!"

„Han kan ikke se mig,“ svarede Arthur og lod Handlingen følge paa Ordet, „naar jeg blæser Lyset ud.“

„Han kan høre Dem,“ raabte Affery.

„Han kan ikke høre mig,“ svarede Arthur, „naar jeg trækker Dem ind i dette mørke Skab og taler der. Hvorfor skjuler De Deres Ansigt?“

„Fordi jeg er bange for at faa noget at se.“

„De kan ikke være bange for at faa noget at se i dette Mørke, Affery.“

„Jo jeg er. Meget mere, end om det var lyst.“

„Hvorfor er De bange?“

„Fordi Huset er fuldt af Gaader og Hemmeligheder; fordi det er fuldt af Hvisken og Tisken; fordi det er fuldt af Lyde. Der er ikke noget Hus, hvor der er saa mange Lyde. Jeg dør af Angst, hvis Jeremias ikke kvæler mig forinden, men det gør han sagtens.“

„Jeg har aldrig hørt nogen Lyd her, som det er Umagen værd at tale om.“

„Men De vilde nok komme til at høre dem, hvis De boede her i Huset og var nødt til at gaa omkring i det, saaledes som jeg,“ sagde Affery; „og De vilde nok finde, at det var Umagen værd at tale om, naar De følte, at De var nær ved at sprænges, fordi De ikke turde tale om dem. Der kommer Jeremias! Vil De have, han skal slaa mig ihjel!“

„Min gode Affery, jeg forsikrer Dem højtidelig, at jeg kan se Lyset paa Fliserne i Forstuen, og det vil De ogsaa kunne, hvis De vil tage Forklædet fra Øjnene.“

„Det tør jeg ikke. Jeg gaar altid i Blinde, naar Jeremias ikke er til Stede, og undertiden ogsaa, naar han er det.“

„Han kan ikke lukke Døren, uden at jeg ser ham,“ sagde Arthur. „De er lige saa sikker her hos mig, som om han var halvhundrede Mile borte.“

„Gid han var!“ udbød Affery.

„Affery, jeg ønsker at vide, hvad der er paa Færde her; jeg ønsker Lys i dette Huses Hemmeligheder.“

„Jeg siger Dem Arthur,“ afbrød hun ham, „at Hemmelighederne bestaar i Lyde, Raslen og Lusken omkring, Fodtrin foroven og Fodtrin forneden.“

„Men det er ikke alle Hemmelighederne.“

„Det ved jeg ikke,“ sagde Affery. „Spørg mig ikke om mere. Deres gamle Kæreste er lige nærvæd, og hun er en Sladderhank.“

Hans gamle Kæreste tog her Ordet for med større Alvor end Tydelighed at forsikre Affery, at hvad hun saa hørte, skulde det ikke komme videre, men være begravet i hendes Hjerter, „om ikke af nogen anden Grund, saa for Arthurs Skyld.

„Jeg beder og besværges Dem, Affery, De, som er et af de faa Mennesker fra min Barndom, som jeg endnu tænker paa med Glæde, for min Moders Skyld, for min Skyld, for alles Skyld. Jeg er overbevist om, at De, naar De vil, kan sige mig noget, som staaer i Forbindelse med den Mands Komme her i Huset.“

„Naa, saa vil jeg da sige Dem, Arthur,“ svarede Affery -- „Jeremias kommer!“

„Nej han gør saamænd ikke, Døren er aaben, og han staaer udenfor og taler med nogen.“

„Saa vil jeg da sige Dem,“ sagde Affery efter at have lyttet, „at den første Gang, han var her, hørte han selv Lydene. „Hvad er det?“ spurgte han. „Jeg ved ikke, hvad det er,“ svarede jeg og greb fat i ham, „men jeg har hørt det mangfoldige Gange,“ og medens jeg sagde det, stod han og rystede over hele Kroppen.“

„Har han ofte været her?“

„Kun den Aften og den sidste Aften.“

„Hvad ved De om ham fra den sidste Aften, efter at jeg var gaaet?“

„De to kloge Folk var ganske ene med ham. Da jeg havde lukket Dem ud, kom Jeremias dansende paa Siden hen imod mig, (han kommer altid dansende paa Siden hen imod mig, naar han vil gøre mig Fortræd) og sagde til mig: „Naa, Affery, jeg kommer bag paa dig, Kone, nu skal jeg kurere dig.“ Dermed tog han og klemte mig om Nakken, saa at jeg maatte lukke Munden op, og saa skød han mig foran sig i Seng og klemte mig hele Tiden. Det er, hvad han kalder at kurere mig. Aa, det er ret en slem Mand!“

„Og mere hørte eller saa De ikke, Affery?“

„Jeg sagde Dem jo, at jeg blev jaget i Seng, Arthur!“

„Men denne Hvisken og Tisken, som De taler om, Affery, hvad gaar den ud paa?“

„Hvorledes skulde jeg vide det? Det maa de ikke spørge mig om, Arthur. Gaa!“

„Men, kære Affery, kan jeg ikke, trods Deres Mand og trods min Moder, faa et Indblik i disse skjulte Ting, vil det tage en Ende med Forskrækkelse.“

„Det maa De ikke spørge mig om,“ gentog Affery. „Jeg har saa længe gaaet ligesom i Drømme. Gaa, gaa!“

„Det har De før sagt,“ svarede Arthur. „De brugte det samme Udtryk den Aften, da jeg i Døren spurgte Dem om, hvad der gik for sig her. Hvad mener De med at gaa i Drømme?“

„Det siger jeg Dem ikke. Gaa! Jeg vilde ikke engang sige Dem det, hvis De var alene, langt mindre nu, da De har Deres gamle Kæreste med.“

Det var lige saa frugtesløst, at Arthur bad, som at Flora forsikrede. Affery, der hele Tiden havde skælvet og stridt imod, var døv for alle Bønner og vilde med Vold og Magt ud af Skabet.

„Jeg vil hellere raabe paa Jeremias end sige eet Ord til! Jeg kalder paa ham, Arthur, hvis De ikke holder op med at tale til mig. Hør nu mit allersidste Ord, førend jeg kalder paa ham. Hvis De nogen Sinde faar Bugt med de to kloge Folk (De burde kunne gøre det, som jeg sagde Dem, da De kom hjem; thi De har ikke boet her saa længe, at De kan være bleven bange for Deres Liv, saaledes som jeg), saa lad mig se paa, at De faar Bugt med dem, og sig saa til mig: Affery, fortæl Deres Drømme, saa fortæller jeg dem maaske!“

Dørens Lukning hindrede Arthur i at svare. De smuttede hen paa det Sted, hvor Jeremias havde forladt dem, og Clennam, som traadte frem, underrettede ham om, at han af Vanvare var kommen til at slukke Lyset. Flintwich passede paa, medens han tændte det igen ved Lampen i Forstuen, og iagttog en dyb Tavshed om den Person, der havde talt med ham. Maaske fordrede hans Pirrelighed Vederlag for den Kedsomhed, Besøget havde voldet ham; men hvorledes dette nu end forholdt sig, blev han saa opbragt over at se sin Kone med Forklædet over Hovedet, at han fo'r løs paa hende, og idet han tog hendes tilhyllede Næse mellem sin Tommel- og Pegefinger, syntes han at lægge hele sin Skrukraft i den Vridning, han gav hende.

Flora fritog ikke Arthur for Undersøgelsen af Huset, førend den havde strakt sig til selve hans forrige Sovekammer oppe paa Kvisten. Hans Tanker var optagne af alt andet end denne Undersøgelse, og dog lagde han den Gang, som han siden fik Anledning til at huske, Mærke til Husets beklumrede og indelukkede Atmosfære, og at de efterlod Spor af deres Fodtrin i Støvet paa Gulvene øverst oppe, ligesom ogsaa, at da en Dør

til et Værelse skulde aabnes, gjorde den en Modstand, som fik Affery til at udbrøde, at der var nogen skjult derinde, og hun vedblev at tro det, uagtet de søgte efter, uden at de fandt nogen. Da de omsider kom tilbage til hans Moders Værelse, sad hun og skyggede for sit Ansigt med sin indsvøbte Haand og talte med dæmpet Stemme til Patriarken, der stod foran Kaminen. Og Patriarkens blaa Øjne, blanke Hoved og silkebløde Lokker, som vendte sig imod dem, da de traadte ind, lagde en uvurderlig Betydning og uudtømmelig Kærlighed til hans Medmennesker i hans Bemærkning:

„Naa, De har altsaa beset Løjligheden.“

Der laa i og for sig ikke nogen særlig Velvilje eller Vidsum skjult i disse Ord, men dog gjorde han dem til et Mønster paa begge Dele, som man kunde have Lyst til at have Magen til.

FIRE OG TYVENDE KAPITEL.

Aftenen efter en lang Dag.

Hin berømmelige Mand og store Pryd for Nationen, Mr. Merdle, vedblev at fortsætte sin straalende Løbebane. I vide Kredse begyndte den Mening at slaa Rod, at en Person, som havde vist Samfundet den beundringsværdige Tjeneste at presse saa mange Penge ud af det, ikke kunde vedblive at være borgerlig. Man talte tillidsfuldt om Baronet-Værdigheden og nævnedes hyppig Pairstitelen. Rygtet fortalte, at den gyldne Merdle havde sat sig imod Baronet-Værdigheden, at han tydelig havde tilkendegivet Lord Decimus, at Baronet-Værdigheden ikke var ham nok, at han havde sagt: „Nej, Pairstitelen, eller Merdle slet og ret.“ Dette skulde have bragt Lord Decimus i en saa uhyggelig Klemme, som det overhovedet var muligt at komme i for en saa ophøjet Person; thi Barnaclerne havde, som en Gruppe for sig selv i Universet, en Forestilling om, at slige Udmærkelser hørte dem til, og naar en Kriger, Sømand eller Jurist optoges i Adelsstanden, lod de ham ligesom af Nedladdenhed slippe ind ad Familiedøren og lukkede den øjeblikkelig efter ham igen. Ikke alene (sagde Rygtet) havde

den haardt plagede Decimus sin Arvepart af denne Anskuelse, men vidste, at der var adskillige Barnacler paa Ekspektancelisten, hvis Krav kom i Kollision med det store Genis. Med Rette eller Urette havde Rygtet meget travlt, og medens Lord Decimus i sin Majestæt grublede eller mentes at gruble over Vanskeligheden, gav han det paa en Maade noget at hænge sin Hat paa, idet han ved flere offentlige Lejligheder tog Merdle under sine Vinger og slog om sig med gigantiske Foretagender, Englands Rigdom, Spænsthed, Kredit, Kapital, Velstand og alle mulige Goder.

Saa stille vedblev den gamle Le at meje, at fulde tre Maaneder var forløbne uænsede, efter at de to engelske Brødre var blevne lagte i een Grav paa de fremmedes Kirkegaard i Rom. Mr. og Mrs. Sparkler var flyttede ind i deres eget Hus, en lille Herskabsbolig af Tite Barnacle-Klassen, der ligefrem var mønsterværdig ubekvent indrettet og havde en evindelig Lugt af overgemt Suppe og Karetheste, men var overordentlig dyr, eftersom den laa lige i Midtpunktet af den beboelige Klode. I dette misundelsesværdige Hjem — og mange misundte dem det i Virkeligheden — havde Mrs. Sparkler tænkt paa straks at skride til Barmens Ødelæggelse, da Fjendtlighederne blev stillede i Bero ved Kurereus Ankomst med Dødsbudskabet. Mrs. Sparkler, der ikke var blottet for Følelse, havde modtaget det med et voldsomt Udbrud af Sorg, som havde varet i tolv Timer, hvorpaa hun var staaet op for at købe sit Sørgetøj og træffe sine Forholdsregler, for at det kunde blive lige saa klædeligt som Mrs. Merdles. Begivenheden kastede en mørk Skygge over mere end een højtstaaende Familie — som de mest fashionable Blade udtrykte sig — og Kurereus rejste tilbage.

Mr. og Mrs. Sparkler havde spist alene til Middag, medens en mørk Skygge ogsaa havde hvilet over dem, og Mrs. Sparkler havde lagt sig paa en Sofa. Det var en varm Sommeraften. Huset, der til alle Tider var forstoppet og tillukket, som om det havde en ulægelig Snue, var den Aften mere end almindelig beklumret. Kirkeklokkerne havde blandet deres øresønderrivende Toner med Gadernes umelodiske Genlyd, og de oplyste Vinduer i Kirkerne havde ophørt at være gule i det graa Tusmørke og var blevne kulsorte. Mrs. Sparkler, der laa og saa ud over Resedakasser og Urtepotter paa Genbohuset paa den anden Side af den smalle Gade, blev ked af denne Udsigt. Hun saa paa et andet Vindue, hvor hendes Mand stod paa Altanen,

og blev ked af denne Udsigt. Hun saa paa sig selv i sin Sørge-
dragt og blev endog ked af denne Udsigt, skønt naturligvis ikke
saa ked af den, som af de to andre.

„Det er ligesom at ligge i en Brønd,“ sagde hun, idet hun
ærgelig skiftede Stilling. „Herre Gud, Edmund, hvis du har
noget at sige, hvorfor siger du det da ikke?“

Han kunde med Sandhed have svaret: „Min Skat, jeg har
intet at sige,“ men da dette Svar ikke faldt ham ind, nøjedes
han med at gaa ind fra Altanen og tage Plads ved sin Kones
Sofa.

„Du gode Gud, Edmund,“ sagde hun; „du propper jo for-
melig den Reseda op i den Næse! Lad det være!“

I sin Aandsfraværelse, — maaske i en mere bogstavelig
Aandsfraværelse, end man i Almindelighed forstaar ved dette
Udtryk — havde Sparkler lugtet saa stærkt til en Reseda, han
havde i Haanden, at han var lige paa Nippet til at gøre sig
skyldig i den omtalte Forseelse. Han smilte og sagde: „Om
Forladelse, min Engel,“ og kastede Blomsten ud ad Vinduet.

„Jeg faar Hovedpine af stadig at se dig staa i denne Stil-
ling,“ sagde hun, idet hun efter en Minuts Forløb løftede sine
Øjne imod ham. „Du ser saa utaaelig stor ud i denne Belys-
ning. Sæt dig dog ned.“

„Med Fornøjelse, min Engel,“ sagde Sparkler og tog øjeblik-
kelig en Stol.

„Vidste jeg ikke, at vi allerede havde haft den længste
Dag,“ sagde Fanny og gabede af Kedsomhed, „vilde jeg have
troet, at det var i Dag. Jeg har aldrig oplevet Mage til Dag.“

„Er det din Vifte, min Pige?“ spurgte Sparkler, idet han
tog en op fra Gulvet og rakte hende den.

„Edmund,“ svarede hans Kone i en endnu mere gnaven
Tone, „kom dog ikke med saadanne dumme Spørgsmaal. Hvis
skulde det vel ellers være?“

„Ja, jeg tænkte nok, at det var din,“ sagde Sparkler.

„Saa skulde du ikke have spurgt derom,“ svarede Fanny.
Lidt efter vendte hun sig om paa Sofaen og udbrød: „Aa Gud,
jeg har aldrig oplevet saa lang en Dag!“

„Hør, min Engel,“ sagde Sparkler, som pludselig fik en
original Tanke. „Du er vist febrilsk.“

„Aa, febrilsk!“ gentog hun. „Ti stille!“

„Min dyrebare Pige,“ bad Sparkler, „brug din aromatiske
Vineddike. Jeg har ofte set min Moder bruge den, og den

opliver hende altid. Og hun er, som du jo nok ved, en sjælden smuk Kone, som der intet Vr—“

„Gud fri mig,“ udbød Fanny og fo'r op, „det er ikke til at holde ud! Det er den kedeligste Dag, jeg nogen Sinde har kendt!“

Sparkler saa spagfærdig efter hende, medens hun drev om i Stuen, og syntes at være bleven lidt forskrækket. Efter at have kastet nogle Smaating imellem hverandre og fra alle tre Vinduer set ned paa den halv mørke Gade, vendte hun tilbage til sin Sofa og smed sig mellem Puderne.

„Kom herhen, Edmund! Lidt nærmere, saa at jeg kan naa dig med min Vifte for ret at indprente dig, hvad jeg nu vil sige. Saadan. Mere end nær nok. Det er frygteligt, hvor du ser stor ud!“

Han gjorde Undskyldninger for denne Omstændighed, paa-beraabte sig, at han ikke kunde gøre for det, og sagde, at hans Kammerater plejede at kalde ham Quinbus Flestrin jun. eller det unge Menneskebjerg.

„Det burde du have sagt mig før,“ klagede Fanny.

„Min Ven,“ svarede Sparkler ganske glad, „jeg vidste ikke, at det vilde interessere dig, ellers skulde jeg med største Fornøjelse have fortalt dig det.“

„Saa. Tal for Guds Skyld ikke,“ sagde Fanny, „jeg vil selv tale. Vi maa aldrig mere være ene, Edmund. Jeg maa sørge for, at jeg aldrig mere kommer i saadan en frygtelig Stemning som i Aften.“

„Min Ven,“ svarede Sparkler, „da du, som bekendt, er en sjælden smuk Kone, som der intet —“

„Aa, du min Gud og Skaber!“ udbød Fanny, idet hun sprang op fra Stolen og kastede sig ned paa den igen.

Han blev saa befippet over dette energiske Udraab, at det varede et Par Minutter, før han kunde sige til Forklaring: „Jeg mener, min Engel, at enhver ved, at du er skabt til at glimre i Selskabet.“

„Skabt til at glimre i Selskabet?“ gentog Fanny pirrelig. „Ja vist! Og hvad sker saa? Næppe har jeg forvundet det haarde Slag og er kommen saa vidt, at jeg igen kan gaa paa Visitter efter min kære salige Faders og min salige Farbroders Død — skønt jeg ikke dølger for mig selv, at det var en Guds Lykke; thi naar man ikke er præsentabel, gør man bedst i at dø —“

„Du mener dog vel ikke mig, min elskede?“ afbrød Sparkler hende ydmygt.

„Edmund, Edmund, du kunde udtømme selv en Høgens Taalmodighed! Jeg taler jo om min Farbroder.“

„Du saa saa vist paa mig, min søde Pige,“ sagde Sparkler, „at jeg blev lidt urolig. Tak, min elskede.“

„Nu har du bragt mig fra det,“ bemærkede Fanny med et resigneret Kast med sin Vifte, „og jeg gør bedst i at gaa i Seng.“

„Gør ikke det,“ bad han, „giv dig Tid.“

Fanny gav sig god Tid og blev liggende paa Ryggen med lukkede Øjne og Øjenbrynene trukne i Vejret med et haabløst Udtryk, som om hun helt havde opgivet alle jordiske Anliggender. Omsider aabnede hun uden mindste Varsel atter sine Øjne og begyndte paa ny i en kort, skarp Tone: „Hvad sker saa, spørger jeg. Hvad sker? At jeg netop paa den Tid, da jeg glimrer mest i Selskabet og af gode Grunde allerhelst vilde glimre i Selskabet, finder mig i en Tilstand, der gør mig uskikket til at vise mig mellem Folk. Det er virkelig for galt!“

„Jeg synes dog ikke,“ sagde Sparkler, „at det behøver at holde dig hjemme, min Pige.“

„Edmund, du er dog et latterligt Menneske,“ svarede Fanny forbitret, „tror du, at en ung, blomstrende Kvinde, der ikke er aldeles blottet for personlige Tilløkkelser, i den Tilstand har en Figur, at hun kan maale sig med en Kvinde, der i enhver anden Henseende staar tilbage for hende? Tror du virkelig det, saa er du grænseløs dum.“

Sparkler tillod sig at bemærke, at han havde troet, „at det kunde gaa over.“

„Gaa over!“ gentog Fanny med en umaadelig Foragt.

„For en Tid,“ mente Sparkler.

Uden at værdige den sidste Flovse mindste Opmærksomhed erklærede hun bittert, at det virkelig var for galt og kunde faa en til at ønske sig død.

„Imidlertid,“ sagde hun, da hun for en Del havde overvundet sin Følelse af personlig Forurettelse, „hvor ærgerligt det ogsaa er, faar jeg sagtens at finde mig i det.“

„Især da det var at vente,“ sagde Sparkler.

„Edmund,“ svarede hans Kone, „har du intet bedre at gøre end at forhaane den Kvinde, der har bæret dig med sin Haand, i hendes Ulykke, tror jeg, at det er bedst, at du gaar i Seng.“

Sparkler blev sønderknust over denne Beskyldning og bad

hende ømt og inderlig om Tilgivelse. Hun tilgav ham, men bad ham dog at gaa om paa den anden Side af Sofaen og sætte sig ved Vinduet for at afkøle sig.

„Hør nu, Edmund,“ sagde hun, idet hun strakte sin Vifte ud fra sig og rørte ved ham med den, „hvad jeg vilde have sagt, da du som sædvanlig begyndte at vrøvle, er, at jeg vil sørge for, at vi ikke oftere bliver ene, og at jeg naar Omstændighederne forbyder mig at tage ud med Anstand, maa indrette det saaledes, at vi altid har Folk hos os; thi jeg vil og kan ikke udholde een Dag til som denne.“

Sparklers Mening om denne Plan var kort og godt, at der intet Vrøvl var ved den, „og desuden,“ tilføjede han, „ved du jo, at vi rimeligvis snart vil faa din Søster —“

„Den søde Amy, ja!“ udbød Fanny med et kærligt Suk. „Det velsignede, lille Væsen! Men det vilde dog ikke være nok med Amy alene her.“

Sparkler vilde lige til at sige: „Ikke?“ men da han indsaa det farlige herved, svarede han: „Nej, ak Gud, nej, det vilde ikke være nok at have hende alene her.“

„Nej, Edmund; thi ikke alene er det søde Barns Dyder af en saa stille Natur, at de kræver en Modsætning — kræver Liv og Bevægelse omkring sig for at træde frem i deres sande Lys og blive paaskønnede, som de fortjener; men hun trænger ogsaa til i mere end en Henseende at muntres op!“

„Det er netop det,“ sagde Sparkler, „muntres op!“

„Aa, ti dog, Edmund! Den Vane, du har at afbryde uden at have det ringeste at sige, er meget generende; du maa lægge den af. Men siden vi taler om Amy — det stakkels lille Lam var Fader saa inderlig hengiven og har uden Tvivl taget sig hans Død grumme nær. Det har jeg selv gjort; det er gaaet mig skrækkelig til Hjerte. Men Amy har sikkert taget sig det endnu mere nær, da hun hele Tiden var hos den stakkels, kære Fader lige til det sidste, hvilket jeg desværre ikke var.“

Her standsede Fanny for at græde og sige: „Den kære, elskede Fader! Han var dog en ægte Gentleman! Hvilken Modsætning til salig Farbroder!“

„Efter den tunge Prøvelsestid,“ vedblev hun, „trænger det gode lille Pus til at muntres op, og ogsaa efter at hun saa længe har plejet Edward i hans Sygdom, som endnu ikke er forbi, men endog kan trække i Langdrag og imidlertid bringer os alle i Forlegenhed ved at hindre, at Faders Bo kan blive op-

gjort. Da hans Papirer hos hans herværende Agenter imidlertid alle er forseglede og under Laas og Lukke, saaledes som han efterlod sig dem, da han sidst var her i England, er Sagerne heldigvis i en saadan Orden, at det kan bero med dem, indtil min Broder Edward er bleven saa rask, at han kan rejse hertil og skifte eller administrere Boet eller hvad det nu er, der skal gøres.“

„Han kunde ikke faa en Plejerske, der bedre kan bringe ham paa Benene igen,“ dristede Sparkler sig til at mene.

„Forunderligt nok, kan jeg her være enig med dig og gøre dine Ord til mine,“ svarede Fanny, idet hun mat vendte sine Øjenlaag en lille Smule hen mod ham, medens hun i Almindelighed talte, som om det havde været til Møblerne. „Der gives Tider, da det søde Barn er lidt trættende for Folk med et livligt Sind, men som Plejerske er hun Fuldkommenheden selv. Den gode Amy!“

Sparkler, der af det Held, han nylig havde haft, var bleven overmodig, bemærkede, at Edward Pinedød havde haft en stram Tur, min søde Pige.

„Hvis en stram Tur, Edmund,“ svarede hun, „er et Kunstudtryk for Upasselighed, har du unægtelig Ret; hvis ikke, kan jeg ikke udtale nogen Mening om det barbariske Sprog, hvori du tiltaler Edwards Søster. At han har paadraget sig Malaria Feberen enten ved at rejse Dag og Nat til Rom, hvor han dog kom for sildig til at faa den kære Fader at se, eller under andre usunde Forhold, er uomtvisteligt, hvis det er det, du mener. Der er heller ikke Tvivl om, at hans yderst letsindige Levnet har forværret Sygdommen.“

Sparkler ansaa det for at være et lignende Tilfælde, som nogle af hans Kammerater havde haft i Vestindien, hvor de havde været angrebne af den gule Feber. Mrs. Sparkler lukkede atter sine Øjne og vilde slet ikke have noget at gøre med hans Kammerater, Vestindien eller den gule Feber.

„Amy trænger derfor,“ vedblev hun, „til at blive muntret op efter saa mange triste og anstrengende Uger. Og endelig trænger hun til at kureres for en lav Tilbøjelighed, som hun nærer i sit Hjertes Inderste. Spørg mig ikke om, hvad det er, jeg siger til, Edmund, da jeg maa nægte at sige dig det.“

„Det vil jeg heller ikke, kære Ven,“ sagde Sparkler.

„Jeg kommer saaledes til at tage mig en hel Del af det søde Barn,“ vedblev hun, „og kan ikke for snart faa hende i Nærheden af mig. Det kære, søde, lille Pus! Hvad Ordningen af

Faders Sager angaar, da er jeg selv ikke synderlig interesseret deri. Fader viste sig meget ædelmodig imod mig, da jeg blev gift, og jeg har lidet eller intet at vente. Naar han kun ikke har oprettet et Testamente, hvorved Mrs. General faar et Legat, er jeg fornøjet. Den kære Fader, den kære Fader!"

Hun græd igen, men Mrs. General var en udmærket Stimulans. Navnet stimulerede hende snart til at tørre sine Øjne og sige:

„Det er Gudskelov et meget glædeligt Symptom ved Edwards Sygdom, som berettiger til at nære den største Tillid til, at hans Aandsevner ikke er blevne svækkede, eller hans Livskraft nedbrudt — i det mindste ikke indtil stakkels Faders Død — at han øjeblikkelig afskedigede Mrs. General og sendte hende bort. Det maa jeg rose ham for. Jeg kunde tilgive ham meget, fordi han saa resolut har handlet aldeles saaledes, som jeg vilde have handlet!"

Medens hun endnu gottede sig ved Tanken herom, hørtes et Dobbeltslag paa Døren. Et meget besynderligt Slag. Dæmpet, som for at undgaa at gøre Støj og vække Opmærksomhed. Langtrukket, som om den bankende var fordybet i sine egne Tanker og glemte at holde op.

„Halløj," sagde Sparkler, „hvem er det?"

„Det kan da aldrig være Amy eller Edward, som kommer uden Anmeldelse og uden Vogn," sagde Fanny. „Se ad!"

Der var mørkt i Værelset, men lysere nede paa Gaderne paa Grund af Lygterne. Idet Sparklers Hoved tittede ud over Altanen, tog det sig saa tungt og klodset ud, at det saa ud, som om han skulde styrte ned og knuse den ubekendte nedenfor.

„Der er kun een Fyr," sagde Sparkler. „Jeg kan ikke se hvem — dog bi lidt!"

Efter at have betænkt sig, gik han igen ud paa Altanen og saa endnu en Gang ned. Han kom ind igen, ligesom Gadedøren blev lukket op, og meldte, at han troede at have genkendt „sin gamles Bør". Han havde heller ikke taget fejl; thi kort efter traadte hans gamle ind med sin Bør i Haanden.

„Lys!" sagde Mrs. Sparkler og gjorde med et Par Ord Undskyldning for, at der var mørkt.

„Her er lyst nok til mig," sagde Merdle.

Da Lysene var komne ind, saa de Merdle staa bag ved Døren og pille ved sine Læber. „Jeg fik Lyst til at aflægge jer et Besøg. Jeg har noget særdeles vigtigt for netop nu, og da

jeg tilfældigvis var ude at spadsere, fik jeg Lyst til at aflægge jer et Besøg.“

Da han var selskabsklædt, spurgte Fanny ham, hvor han havde spist til Middag.

„Aa, jeg har egentlig ikke spist til Middag noget Sted.“

„Da har De dog vel faaet Middagsmad?“

„Lad mig en Gang se — nej, jeg har ikke faaet Middagsmad,“ sagde Merdle.

Han havde ladet sin Haand glide hen over sin gule Pande og betænkt sig, som om han ikke var rigtig vis i sin Sag. De spurgte, om han ikke vilde have noget at spise. „Nej, Tak,“ sagde han, „jeg har ingen Lyst. Jeg skulde have spist ude tillige med Mrs. Merdle, men da jeg ikke var oplagt til at gaa i Selskab, lod jeg hende tage bort alene, lige som vi skulde sætte os i Vognen, og foretrak at gaa en Tur.

Vilde han have Te eller Kaffe? „Nej Tak,“ sagde han. „Jeg var indenfor i Klubben og fik mig en Flaske Vin.“

Nu tog Merdle den Stol, som Edmund havde budt ham, og som han hidtil havde skudt langsomt hen foran sig, ligesom en klodset Person, der for første Gang har faaet Skøjter paa og ikke kan bekvemme sig til at sætte Fart paa. Han satte sin Hat paa en anden Stol, og idet han saa ned i den, som om den havde været tyve Fod dyb, sagde han atter: „Jeg fik, som sagt, Lyst til at aflægge jer et Besøg.“

„Smigrende for os,“ sagde Fanny, „da De ellers ikke giver Dem af med at gaa i Besøg.“

„N—ej,“ svarede Merdle, som nu var i Færd med at arrestere sig selv under begge Kjølærmerne. „Jeg giver mig ikke af med at gaa i Besøg.“

„Dertil har De for meget at gøre,“ sagde Fanny; „men Deres Mangel paa Appetit er en betænkelig Sag, som De ikke bør være ligegyldig for. De maa ikke blive syg.“

„Aa, jeg har det meget godt,“ sagde Merdle efter nogen Betænkning. „Jeg har det som sædvanligt. Jeg har det saa godt, som jeg kan forlange det.“

Tro mod sin Ejendommelighed, altid at have saa lidt som muligt at sige og megen Møje med at sige det, forstummede Aarhundredets store Geni. Mrs. Sparkler begyndte at undre sig over, hvor længe Geniet agtede at blive.

„Jeg talte om stakkels Fader, da de kom.“

„Virkelig? Et mærkeligt Træf,“ sagde Merdle.

Det forstod Fanny ikke, men følte det som en Pligt at fort-

sætte Samtalen. „Jeg sagde,“ vedblev hun, „at min Broders Sygdom havde forsinket Undersøgelsen og Ordningen af Faders Bo.“

„Ja,“ sagde Merdle. „Der har været nogen Forsinkelse.“

„Ikke fordi det har videre at sige,“ sagde Fanny.

„Ikke fordi det har videre at sige,“ istemte Merdle.

„Det eneste, som ligger mig paa Hjerte,“ sagde Fanny, „er, at Mrs. General ikke faar noget.“

„Hun faar ikke noget.“

Fanny blev henrykt over at høre ham udtale denne Mening. „Ak, Gud nej. Nej, ikke en Hvid. Det er der ingen Fare for.“

Da dette Emne syntes udtømt og Merdle med, spurgte Fanny ham, om han paa Hjemvejen vilde hente Mrs. Merdle.

„Nej,“ svarede han, „jeg gaar lige hjem og lader Mrs. Merdle“ — her betragtede han begge de indvendige Flader af sine Hænder, som om han vilde spaa sig selv — „sørge for sig selv. Det kommer hun nok ud af.“

„Sandsynligvis,“ sagde Fanny.

Nu opstod en lang Pavse, under hvilken Fanny, der atter havde lagt sig tilbage paa sin Sofa, lukkede Øjnene og trak Øjenbrynene i Vejret, idet hun ligesom før opgav alle jordiske Anliggender.

„Men,“ sagde Merdle, „jeg opholder baade Dem og mig. Jeg vilde, som sagt, aflægge Dem et Besøg.“

„Det har været os særdeles kært,“ sagde Fanny.

„Og nu vil jeg gaa,“ tilføjede Merdle og stod op. „Kan De ikke laane mig en Pennekniv?“

Det var underligt nok, sagde Fanny, at hun, som sjælden kunde bekvemme sig til at skrive saa meget som et Brev, skulde laane en saa stor Forretningsmand som Mr. Merdle en saadan Genstand. „Ja, ikke sandt?“ svarede Merdle, „men jeg skal bruge en, og jeg ved, at De til Deres Bryllup fik nogle smaa Etuier med Sakse, Tænger og saa videre. De skal faa den igen i Morgen.“

„Edmund,“ sagde Fanny, „luk — men forsigtig, beder jeg dig; du er saa skrækkelig kejtet — Perlemoders Æsken paa mit lille Bord derhenne op og giv Mr. Merdle Perlemoders Pennekniven.“

„Tak,“ sagde Merdle, „men har De en med et mørkere Skaft, tror jeg, at jeg hellere vil have den.“

„Skildpadde?“

„Tak,“ sagde Merdle. „Ja, hellere Skildpaddes.“

Edmund fik altsaa Ordre til at lukke Skildpaddes Æsken op og give Merdle Kniven med Skildpaddes Skaftet. Idet han gjorde det, sagde hans Kone naadig til Geniet:

„Det skal være Dem tilgivet, hvis De kommer Blæk paa den.“

„Jeg indestaar for, at der ikke skal komme Blæk paa den.“

Den berømte Gæst udstrakte derpaa sit Opslag og begrevede for et Øjeblik Fannys Haand med Haandled, Armbaand og det hele. Hvor langt hans Haand krøb tilbage, fremgik ikke, men hun følte ikke mere til den, end om han havde været en højt fortjent Veteran fra Chelsea eller Pensionist fra Greenwich.

Saa snart han var gaaet, gik Fanny, aldeles overbevist om, at det var den længste Dag, som nogen Sinde omsider havde faaet Ende, og at der aldrig havde været nogen, for personlige Tilløkkelser ikke aldeles blottet Kvinde, der var bleven saaledes plaget af Idioter og Klodrianer, ud paa Altanen for at trække frisk Luft. Hun fik Vand i Øjnene af Ærgrelse, hvilket havde den Virkning, at idet den store Merdle gik ned ad Gaden, syntes han at hoppe, valse og snurre rundt, som om han var besat af Djævl.

FEM OG TYVENDE KAPITEL.

Overkældermesteren nedlægger sit Emede.

Det var hos den store Læge, at Middagsselskabet var. Advokaten var der og straaledede i sin fulde Glans. Ferdinand Barnacle var der og udfoldede hele sin Elskværdighed. Faa af Livets Veje var skjulte for Lægen, og han saa oftere dets mørkeste Sider end selve Biskoppen. Der fandtes glimrende Damer i London, der formelig forguede ham som det mest fortryllende Menneske og den behageligste Person, men som vilde have korset sig ved at sidde ved Siden af ham, hvis de havde vidst, paa hvilke Syn hans tankefulde Øjne for et Par Timer siden havde hvilet, eller ved hvis Senge og under hvilke

Tage hans rolige Skikkelse havde staaet. Men Lægen var en sindig Mand, der hverken stødte i sin egen Trompet eller i andre Folks Trompeter. Mange vidunderlige Ting saa og hørte han, og iblandt mange uforenelige, moralske Modsigelser tilbragte han sit Liv, men derfor bankede hans Hjerter lige varmt for alles Lidelser. Og ligesom den guddommelige Mester, der har Lægedom for alle Vunder og lader det regne over retfærdige og uretfærdige, færdedes han blandt alle Slags Mennesker, idet han gjorde alt det gode, han kunde, og ikke udraabte det hverken i Synagogerne eller paa Gadehjørnerne.

Da enhver Mand med en udstrakt Menneskekundskab nødvendigvis faar noget interessant ved sig, var Lægen en tiltrækkende Mand. Selv de mere kræse Damer og Herrer, som ingen Forestilling havde om hans Hemmeligheder, og som vilde være gaaet fra Sans og Samling, hvis han havde foreslaaet dem noget saa oprørende som: „Kom og se, hvad jeg ser!“ indrømmede, at han var tiltrækkende. Hvor han var, var der noget virkeligt, og et halvt Gran Virkelighed kan, ligesom den ringeste Del af visse sjældne Naturprodukter, sætte Smag paa en uhyre Masse.

Af denne Grund viste derfor Lægens smaa Middagselskaber altid Folk i deres mindst konventionelle Lys. Gæsterne sagde til sig selv: „Det er en Mand, der kender os, saaledes som vi er, der hver Dag ser nogle af os uden Paryk og Sminke, der hører os fantasere og ser os med vort naturlige Ansigtstryk, naar vi ikke kan beherske os selv; vi kan derfor lige saa gerne vise os en Smule utvungne over for ham, da Manden har gennemskuet os og er os for stærk.“ De slog sig derfor saaledes løs ved hans runde Bord, at de næsten var naturlige.

Advokatens Kendskab til den Samling af Jurymedlemmer, som kaldes Menneskeslægten, var saa skarpt som en Ragekniv; men en Ragekniv er ikke altid et bekvemt Instrument, og Lægens simple, blanke Skalpel var, om end langt mindre skarp, dog anvendelig i et langt videre Omfang. Advokaten var nøje kendt med Folks Gridskhed og Lumpenhed; men Lægen kunde paa en eneste Uges Runde have givet ham et bedre Indblik i deres ædlere og renere Følelser end Westminster Hall og alle Retsdistrikterne tilsammentagne i en hel Menneskealder. Advokaten havde altid en Anelse herom og vilde maaske gerne se den bekræftet — thi hvis Verden var et stort Raad- og Domhus, skulde man tro, at den sidste Dag af Retsterminen ikke

kunde komme for tidlig — og derfor skattede og ærede han Lægen fuldt saa meget, som nogen anden gjorde det.

Ved Merdles Udeblivelse var der blevet en Banquo-Stol ved Bordet, men om han ogsaa havde været til Stede, vilde det kun have gjort den Forskel, at der havde siddet en Banquo paa den, og følgelig savnedes han ikke. Advokaten, som samlede alt muligt løst og fast op i Westminster Hall, omtrent ligesom en Ravn vilde have gjort, hvis den havde tilbragt lige saa meget af sin Tid der, havde i den sidste Tid samlet en hel Del Halmstraa op og kastet dem omkring for at se, fra hvilken Kant Merdle-Vinden blæste. Han talte nu lidt om Sagen med Mrs. Merdle selv, idet han listede sig hen til denne Dame, naturligvis med sin Lorgnet og sit indsmigrende Smil.

„En lille Fugl,“ sagde Advokaten og saa ud, som om det ikke kunde være nogen anden Fugl end en Skade, „har i den sidste Tid sunget mellem os Jurister om, at Antallet af de betitlede Personer her i Landet vil faa en Forøgelse.“

„Virkelig?“ sagde Mrs. Merdle.

„Ja,“ sagde Advokaten. „Har Fuglen ikke sunget det samme for Øren, der er meget forskellige fra vore — for langt skønnere Øren?“ tilføjede han og saa udtryksfuldt paa Mrs. Merdles nærmeste Ørenring.

„Mener De mine?“ spurgte hun.

„Naar jeg taler om noget skønt,“ svarede Advokaten, „mener jeg altid Dem.“

„De mener nok aldrig noget,“ sagde hun, langtfra fornæret.

„Ah, hvor grusomt og uretfærdigt! Men Fuglen?“

„Jeg er den sidste af alle til at høre Nyheder,“ bemærkede Mrs. Merdle, idet hun ligegyldig forskansede sig. „Hvem er det?“

„Hvor De vilde være et udmærket Vidne,“ sagde Advokaten. „Ganske vist vilde ingen Jury kunne modstaa Dem, om De end var et nok saa daarligt Vidne — medmindre den bestod af lutter blinde — men De vilde være uforlignelig!“

„Hvorfor det, De naragtige Menneske?“ spurgte Mrs. Merdle smilende.

Advokaten svingede sin Lorgnet tre eller fire Gange mellem sig og Barmen, som et spøgefuldt Svar, og spurgte i sin mest indsmigrende Tone: „Hvad skal jeg om nogle faa Uger eller maaske kun om nogle faa Dage kalde den eleganteste, talentfuldeste og mest fortryllende af alle Kvinder?“

„Har Deres Fugl ikke sagt Dem, hvad De skal kalde hende?“ svarede Mrs. Merdle. „Spørg den derom i Morgen og fortæl mig saa, naar vi ses næste Gang, hvad den sagde.“

Dette førte til flere lignende spøgefulde Replikker imellem dem, men trods al sin Kløgt kunde Advokaten ikke komme nogen Vej. Medens Lægen derimod førte Mrs. Merdle ned til hendes Vogn og hjalp hende hendes Kaabe paa, udspurgte han hende med sin sædvanlige rolige Ligefermhed om Symptomerne.

„Tør jeg,“ sagde han, „spørge, om det er sandt om Merdle?“

„Bedste Doktor,“ svarede hun, „De gør mig det samme Spørgsmaal, som jeg halvvejs havde tænkt paa at gøre Dem.“

„Mig! Hvorfor mig?“

„Paa Ære, jeg tror, at Merdle har større Fortrolighed til Dem end til nogen anden.“

„Tværtimod! Mr. Merdle fortæller mig aldrig noget, ikke engang i min Egenskab af Læge. De har naturligvis hørt Rygtet?“

„Ja, naturligvis. Men De kender Merdle og ved, hvor tavs og tilbageholden han er. Jeg forsikrer Dem, at jeg ikke har den fjerneste Forestilling om, hvor vidt der er nogen Grund dertil. Det vilde fornøje mig, hvis det var sandt; hvorfor skulde jeg nægte det for Dem? De vilde vide bedre Besked, hvis jeg gjorde det.“

„Ganske vist,“ sagde Lægen.

„Men om det er helt sandt eller til Dels sandt eller helt usandt, ser jeg mig ikke i Stand til at sige. Det er en kedelig Stilling, en utaaelig Stilling, men De kender Merdle og kan ikke forundre Dem derover.“

Lægen forundrede sig ikke, hjalp hende op i hendes Vogn og sagde hende Godnat. Han blev staaende et Øjeblik og saa adstadig efter det elegante Køretøj, som rullede bort. Da han var kommen ind igen, gik de øvrige Gæster kort efter, og da han var bleven ene, satte han sig til at læse i Ro og Mag, thi han satte stor Pris paa al Slags Læsning.

Da Uret paa hans Studerebord manglede nogle Minutter i tolv, vakttes hans Opmærksomhed af en stærk Ringen paa Gadedørsklokken. Som en jævn, fordringsfri Mand havde han ladet sine Folk gaa i Seng og maatte derfor selv gaa ned for at lukke op. Han traf da en Mand uden Hat eller Kjole, og hvis Skjorteærmer var smøgede op lige til Skuldrene. Et

Øjeblik troede han, at Manden havde været i Slagsmaal, da han var i stærk Sindsbevægelse og ganske aandeløs, men ved at tage ham nærmere i Øjesyn saa han, at Manden var ualminde-
delig ren og at hans Klæder i øvrigt ikke var i Uorden.

„Jeg kommer fra de varme Bade, Sir, omme i næste Gade.“

„Hvad er der da paa Færde der?“

„Vil De ikke være saa god at komme straks? Vi fandt dette liggende paa Bordet.“

Han rakte Lægen et Stykke Papir. Lægen saa paa det og læste sit Navn og sin Adresse skrevne med Blyant; ikke andet. Han saa nøjere paa Skriftrækkene, saa paa Manden, tog sin Hat, stak sin Gadedørsnøgle i Lommen, og derpaa skyndte de sig af Sted.

Da de kom til de varme Bade, stod alle de andre Folk, som hørte til Anstalten, ved Døren og ventede paa dem eller løb frem og tilbage paa Gangene. „Hav den Godhed at befale alle uvedkommende at blive udenfor,“ sagde Lægen højt til Bademesteren, og til Budet: „og før De mig straks hen til Stedet.“

Budet skyndte sig foran ham langs med en Række af smaa Kamre, og idet han drejede ind i et for Enden af Rækken, saa han bag Døren. Lægen var lige i Hælene paa ham og saa ligeledes bag Døren. I dette Hjørne stod et Badekar, af hvilket Vandet i en Hast var blevet tappet ud, og der laa, ligesom i en Grav eller Sarkofag, Legemet af en forladden Mand med et plumpt Hoved og grove, simple og almindelige Træk, tilhyllet med nogle løst henkastede Lagener og Tæpper. Værelset var endnu hedt og Marmoret i Karret varmt, men Ansigtet og Skikkelsen var klamme at føle paa. Den hvide Marmorplade i Bunden af Badekarret havde nogle skrækelige, røde Aarer. Paa Hylden ved Siden af laa en tom Opiumsflaske og en Pennekniv med Skildpaddes Skaft — tilsolet, men ikke med Blæk.

„Halsaaren overskaaren — hurtig Død — død for mindst en halv Time siden!“ Denne Genklang af Lægens Ord løb gennem Gangene og de smaa Kamre og gennem hele Huset, medens han endnu var i Færd med at rette sig efter at have bukket sig for at naa Bunden af Badekarret, og medens han endnu pjaskede i Vandet med sine Hænder og farvede det med rødlig Aarer ligesom Marmoret, førend det antog en enkelt Farve.

Han fæstede sine Øjne paa Klæderne, paa Sofaen og paa Uret, Pengene og Brevtasken paa Bordet. En sammenlagt

Billet, halvt stukken ind i Brevtasken, halvt stikkende ud af den, vakte hans Opmærksomhed. Han saa paa den, rørte ved den, trak den lidt længere ud mellem Bladene, sagde rolig: „Den er adresseret til mig,“ og aabnede og læste den.

Der var ingen Befalinger for ham at give. Husets Folk vidste, hvad de havde at gøre; de rette Myndigheder var snart paa Pletten og uden at røbe mere Sindsbevægelse i Miner eller Lader, end der i Almindelighed følger med Optrækningen af et Ur, satte de sig paa en ligegyldig, forretningsmæssig Maade i Besiddelse af den afdøde og hvad der havde tilhørt ham. Lægen var glad ved at komme ud i Natteluften — var endog trods sin store Erfaring glad ved at sidde et Øjeblik paa en Trappe, saa syg og mat følte han sig.

Advokaten var en af hans nærmeste Naboer, og da han kom hen til hans Hus, saa han Lys i det Værelse, hvor han vidste, at hans Ven ofte sad langt ud paa Natten og arbejdede. Da der aldrig var Lys der, naar Advokaten ikke var hjemme, var han overbevist om, at Advokaten endnu ikke var gaaet i Seng. Den travle Bi, som Dagen efter skulde udvirke en Kendelse tvært imod de foreliggende Beviser, var virkelig i Færd med at udnytte de stjerneklare Timer til at sætte Snarer for d'Hrr. Jurymedlemmer.

Lægens Banken forbavsede Advokaten, men da det øjeblikkelig anede ham, at nogen var kommen for at sige ham, at der var en, der vilde bestjæle ham, listede han sig straks ned. Han havde forfrisket sit Hoved med et koldt Bad som et Middel til at gøre Juryen hed i Hovedet og læst med aabenstaaende Skjortelinning for saa meget des lettere at kunne kvæle Modpartens Vidner, hvorfor han saa noget vild ud, da han kom ned. Da han fik Øje paa Lægen, blev han endnu vildere at se til og sagde: „Hvad er der paa Færde?“

„De spurgte mig engang om, hvori Merdles Onde bestod.“

„Et mærkeligt Svar! Det husker jeg nok.“

„Jeg svarede Dem, at jeg ikke havde opdaget det.“

„Ja, det ved jeg.“

„Nu er jeg kommen efter det.“

„Min Gud!“ sagde Advokaten, idet han fo'r tilbage og lagde sin Haand paa den andens Bryst. „Det er jeg med! Jeg ser det af Deres Ansigt.“

De gik ind i det nærmeste Værelse, hvor Lægen gav ham Brevet at læse. Han læste det en halv Snes Gange igennem. Det indeholdt ikke mange Ord, men lagde dog Beslag paa hele

hans Opmærksomhed. Han kunde ikke noksom beklage, at han ikke selv havde fundet en Traad til dette. Den mindste Traad, sagde han, vilde have gjort ham til Herre over Sagen, og hvilken Sag vilde det ikke have været at komme til Bunds i!

Lægen havde paataget sig at bringe Budskabet til Harley Street. Advokaten kunde ikke straks vende tilbage til de Snarer, han var ved at lægge for Juryen; han sagde derfor, at han vilde gaa med og opholde sig i Nærheden af Huset, medens hans Ven var derinde. De gik derhen til Fods for saa meget bedre at genvinde deres Fatning i den friske Luft, og Dagens Vinger flagrede allerede i Luften, da Lægen bankede paa Døren.

En i Almenhedens Øjne regnbuefarvet Tjener sad oppe efter sin Herre — det vil sige, sov trygt i Køkkenet ved et Par Lys og en Avis og føjede et nyt Bevis til de mange paa, hvor yderst ringe Sandsynligheden er for, at der af en Hændelse gaar Ild i et Hus. Da dette Væsen var blevet vækket, maatte Lægen vente en Tid, til Overkældermesteren ogsaa var bleven vækket. Omsider traadte den store Mand ind i Spisesalen i Flonels Slobrok og Listesko, men med Halsbind paa og Overkældermester lige ud til Fingerspidserne. Det var nu Morgen.

„De maa vække Mrs. Merdles Pige og paalægge hende at faa Fruen op og saa forsigtig som muligt forberede hende paa at se mig. Jeg har en skrækkelig Efterretning at bringe hende.“

Saaledes sagde Lægen til Overkældermesteren. Denne, der havde et Lys i Haanden, befalede sin undergivne at tage det bort, hvorpaa han med Værdighed nærmede sig Vinduet og saa til ved Lægens Efterretning, ganske som han havde set til ved Middagsselskaberne i det selvsamme Værelse.

„Mr. Merdle er død.“

„Jeg ønsker,“ sagde Overkældermesteren, „at forlade min Tjeneste med en Maanedes Opsigelse.“

„Mr. Merdle har taget Livet af sig.“

„Sir,“ sagde Overkældermesteren, „dette er højst ubehageligt for en Mand i min Stilling, da det let kan vække Fordomme, og jeg ønsker derfor at forlade min Tjeneste straks.“

„Om De end ikke er rystet, maa De dog vel føle Dem overrasket, Menneske?“ spurgte Lægen med Varme.

Rank og rolig svarede Overkældermesteren med disse mindeværdige Ord: „Sir, Mr. Merdle var ikke nogen Gentleman, og derfor kan ingen ugentil Handling af ham overraske mig.“

Er der ellers nogen, jeg kan sende til Dem, eller Befalinger, jeg kan give, førend jeg forlader min Tjeneste?"

Da Lægen efter at have udført sit Ærinde ovenpaa, igen kom ned paa Gaden til Advokaten, sagde han ikke andet om sin Samtale med Mrs. Merdle, end at han endnu ikke havde sagt hende alt, men at hun ret godt havde baaret, hvad han havde sagt hende. Advokaten havde brugt sin Fritid nede paa Gaden til at sammensætte en højst sindrig Menneskefælde, hvormed han kunde fange hele Juryen paa en Gang, og efter at han nu havde den Sag fra Haanden, kunde han skænke Katastrofen hele sin Opmærksomhed, og de gik langsomt hjem og diskuterede den fra alle Synspunkter. Førend de skiltes ad uden for Lægens Dør, saa de begge op paa den solklare Morgenhimmel, hvor Røgen fra nogle Arnesteder og nogle faa tidlige Morgenmænds Aande og Stemmer steg fredelig op, og derpaa vendte de deres Blikke mod den umaadelige Stad og sagde: Hvis alle disse Hundreder og Tusinder af sovende Mennesker, som er bragt til Tiggerstaven, anede, hvilken Ødelæggelse der truede dem, hvilket frygteligt Raab over en elendig Sjæl vilde der da hæve sig mod Himlen!

Rygtet om, at den store Mand var død, udbredte sig med forbavsende Hurtighed. I Førstningen var han død af alle de Sygdomme, der nogen Sinde havde været kendt, og af forskellige splinternye Onder, som opfandtes med Lynets Fart for at tilfredsstille Efterspørgselen. Han havde fra sin Barndom haft en skjult Vattersot, havde efter sin Bedstefader arvet en stor Ansamling af Vand i Brystet, havde i de sidste atten Aar i sit Liv hver Morgen ladet sig operere, havde lidt af Aaresprængninger, der havde været noget i Vejen med Lungerne, der havde været noget i Vejen med Hjertet, der havde været noget i Vejen med Hjerne. Femhundrede Mennesker, som havde sat sig til deres Frokost uden at vide det mindste om Sagen, troede, førend de havde afspist, at de selv havde hørt Lægen sige til Merdle: „De maa vente, at De en Dag gaar ud som et Lys,“ og at de vidste, at Merdle havde sagt til Lægen: „Et Menneske kan kun dø en Gang.“ Omtrent Klokken elleve om Formiddagen var den mest yndede Teori, at der havde været noget i Vejen med hans Hjerne, og Klokken tolv vidste man med Bestemthed, at dette noget havde været en „Kongestion“.

Kongestion var en saa fuldstændig tilfredsstillende Forklaring og syntes at have beroliget alle i den Grad, at den vilde have holdt sig hele Dagen, hvis Advokaten ikke Klokken halv

et havde bragt Sagens rette Sammenhæng med i Retten; dette medførte, at man omtrent Klokken et overalt begyndte at mumle om, at Merdle havde taget Livet af sig. Men det var saa langt fra, at Kongestionen blev slaæet af Marken ved denne Opdagelse, at den tværtimod kom i endnu større Yndest. I alle Gader moraliseredes der over Kongestionen. Alle de Folk, som havde stræbt efter at samle Penge, men ikke havde været i Stand dertil, sagde: Der havde man det! Ikke saa snart begyndte man at trage efter Rigdom, førend man fik Kongestionen. De dovne tog sig Begivenheden til Indtægt paa en lignende Maade. Der kunde man se, sagde de, hvad Følgen blev af denne idelige Arbejden! Man vilde absolut arbejde, man overanstrengte sig, man fik Kongestion, og væk var man! Denne Betragtning vandt stor Tilslutning paa mange Steder, men intetsteds mere end blandt de unge Kontorister og Kompagnoner, som aldrig havde udsat sig for den mindste Overanstrengelse. De erklærede alle som en meget fromt, at de haabede aldrig at skulle glemme denne Advarsel, saa længe de levede, og at de maatte kunne indrette deres Levemaade saaledes, at de gik fri for Kongestionen og endnu i mange Aar blev bevarede til Glæde for deres Venner.

Men omtrent ved Børstid begyndte Kongestionen at tabe sig og en forfærdelig Hvisken at lyde i Øst, Vest, Nord og Syd. I Førstningen var den svag og ytrede sig som en Tvivl om, hvor vidt Merdles Formue vilde vise sig saa umaadelig, som man havde troet; hvor vidt det ikke foreløbig vilde være vanskeligt at „realisere“ den; hvor vidt ikke endog den vidunderlige Bank vilde se sig nødt til at standse sine Betalinger en Tid lang — en Maaned eller saa. — Alt som denne Hvisken blev lydeligere, hvilket den blev med hvert Minut, blev den ogsaa mere truende. Han havde svunget sig op fra intet, ingen kunde forklare hvorledes; der havde ikke været nogen naturlig Udvikling og Fremgang; naar alt kom til alt, havde han været en simpel, uvidende Karl; han havde stadig gaaet og skulet og aldrig kunnet se Folk lige i Øjnene; han var paa den uforklarligste Maade bleven tagen under Armene af alle Slags Mennesker; han havde aldrig selv haft Penge; hans Spekulationer havde været i højeste Grad letsindige og hans Udgifter urimelige. Alt som Dagen led, tiltog Rygterne i Styrke og Bestemthed. I Badeanstalten havde han efterladt et Brev til sin Læge, og hans Læge havde faaet Brevet, og Brevet vilde blive fremlagt i Morgen ved Ligskuet og ramme de mange, han havde

ført bag Lyset, som et Tordenslag. Utallige Mennesker af alle Klasser og Stillinger vilde blive ødelagte ved hans Insolvens; gamle Folk, som i alle deres Dage havde levet i gode Kaar, vilde ikke have noget andet Sted at angre deres Tillid til ham end Fattighuset; Tusinder af Kvinder og Børn vil se hele deres Fremtid tilintetgjort af denne storslaaede Kæltring. Enhver Deltager i hans pragtfulde Fester havde været delagtig i Udplyndringen af utallige Hjem, enhver af Rigdommens slaviske Tilbedere, som havde bidraget til at stille ham op paa hans Piedestal, havde gjort bedre i at tilbede Djævelen selv. Folkesnaken, der blev mere og mere højkrøstet efter hver ny Oplysning og hver ny Udgave af Aftenbladene, var saaledes ved Nattens Frembrud stegen til en brusende Larm, saa mægtig, at man skulde have troet, at en ensom Iagttager oppe paa Vægtergangen omkring St. Paulskirkens Kuppel maatte kunne have mærket, at Natte luften dirrede af Navnet Merdle, ledsaget af alle mulige Forbandelser.

Thi nu var det almindelig kendt, at det, der havde været i Vejen med den afdøde Merdle, havde været slet og ret Falsk og Tyveri. Han, den plumpe Genstand for en saa vidt udbredt Hyldest; han, der havde siddet til Bords ved fornemme Fester; været Rokægget i fornemme Damers Selskaber og faaet alle Døre til at aabne sig; han, der havde været Patronernes Patron, købslaaet med en Minister om en Deputeretpost i Omsvøbsdepartementet, og i ti eller højst femten Aar modtaget flere Anerkendelser, end der i England i det mindste i to Aarhundreder var blevet tildelt alle fredelige, offentlige Velgørere og alle Lederne i Kunstens og Videnskabens Verden — han, det skinnende Vidunder, det ny Stjernebillede, der fulgtes af de vise, som bragte Gaver, indtil det standsede over et Aadsel paa Bunden af et Badekar og forsvandt — var slet og ret den største Falskner og den største Tyv, som nogen Sinde havde snydt Galgen.

SEKS OG TYVENDE KAPITEL.

Som man reder, saa ligger man.

Pancks styrtede aandeløs ind i Clennams Kontor. Ligskuert var forbi, Brevet offentliggjort, Banken sprængt, de andre Mønsterbygninger af Straa gaaede i Brand og forvandlede til Røg. Det beundrede Sørøverskib var sprunget i Luften midt iblandt en uhyre Flaade af Skibe af alle Klasser og Baade af alle Størrelser, og ude paa Dybet saas kun Ødelæggelse, kun brændende Skrog, eksploderende Krudtkamre, Kanoner, som gik af af sig selv og sønderrev Venner og Naboer, druknende Mennesker, som klyngede sig fast til synkende Vragstumper og hver Minut gik til Bunds, udmattede Svømmere, flydende Lig og Hajer.

Den sædvanlige Orden og Nøjagtighed i Kontoret var borte. Uaabnede Breve og uordnede Papirer laa strøede omkring paa Pulten. Midt iblandt disse Tegn paa nedbrudt Kraft og opgivet Haab stod Kontorets Herre paa sin sædvanlige Plads med Armene over Kors paa Pulten og Hovedet hvilende paa dem.

Pancks styrtede ind, fik Øje paa ham og blev staaende. I den næste Minut laa Pancks's Arme paa Pulten og Pancks's Hoved oven paa dem, og i nogen Tid blev de begge staaende i samme Stilling uden at mæle et Ord.

Pancks var den første, der løftede Hovedet i Vejret og talte.

„Det var mig, der overtalte Dem til det, Mr. Clennam. Jeg ved det. Sig, hvad De vil; De kan ikke sige mig mere, end jeg selv siger mig. De kan ikke sige mig mere, end jeg fortjener.“

„Aa, Pancks, Pancks,“ svarede Clennam, „tal ikke om at fortjene! Hvad har jeg selv fortjent?“

„Bedre Lykke,“ svarede Pancks.

„Jeg,“ vedblev Clennam uden at agte paa ham, „som har ødelagt min Kompagnon! Pancks, Pancks, jeg har ødelagt Doyce! Den ærlige, selvstændige, utrættelige gamle Mand, der har stridt og stræbt hele sit Liv igennem; den Mand, der har kæmpet med saa mange Genvordigheder og dog bevaret en saa god og fortrøstningsfuld Natur; den Mand, for hvem jeg har nærret en saadan Deltagelse, og hvem jeg tænkte at

skulle være saa tro og nyttig, ham har jeg ødelagt — bragt Skam og Skændsel over ham — ødelagt ham, ødelagt ham!"

Det var saa pinligt at være Vidne til den Smerte, som disse Tanker vakte i hans Sjæl, at Pancks tog sig i Haaret og i sin Fortvivlelse gav sig til at slide i det.

„Skæld mig ud!“ raabte Pancks, „eller jeg gør en Ulykke paa mig selv. Sig: din Tosse, din Kæltring! Sig: dit Asen, hvor kunde du gøre det! Dit Bæst, hvad var din Mening! Tag fat paa mig. Sig mig nogle dygtige Grovheder!“ Og hele Tiden sled Pancks paa den ubarmhertigste og grusomste Maa-de i sit stride Haar.

„Havde De ikke givet efter for dette forfærdelige Vanvid,“ sagde Clennam snarere af Medlidenhed end for at gøre ham Bebrejdelser, „vilde det have været langt bedre for Dem og langt bedre for mig!“

„Gaa videre!“ raabte Pancks og skar Tænder af Fortvivlelse. „Bliv ved!“

„Havde de ikke indladt Dem paa de fordømte Beregninger og ikke fremsat Deres Resultater med en saa afskyelig Klarhed,“ sukkede Clennam, „vilde det have været langt bedre for Dem og langt bedre for mig!“

„Gaa videre!“ udbrød Pancks. „Bliv ved!“

Men Clennam havde nu, da han mærkede, at han begyndte at blive roligere, sagt alt, hvad han ønskede at sige, og mere til. Han trykkede hans Haand og sagde kun: „Blinde Førere af de blinde, Pancks! Men Doyce, Doyce, min stakkels forurettede Kompagnon!“ Dette bragte atter hans Hoved ned paa Pulten.

Pancks brød igen først Tavsheden.

„Jeg har ikke været i Seng, siden det begyndte at komme ud blandt Folk. Jeg har været rundt omkring for at se, om der ikke var Haab om at redde nogle Smuler. Alt forgæves. Alt borte, alt tabt.“

„Jeg ved det,“ svarede Clennam, „kun alt for godt.“

Pancks udfyldte Pavsens med en Stønnen, som kom fra hans Sjæls Inderste.

„Endnu i Gaar, Pancks,“ sagde Arthur, „var det min faste Beslutning at sælge, realisere og gøre en Ende paa det.“

„Det kan jeg ikke sige om mig selv,“ svarede Pancks, „skönt det er paafaldende, hvor mange Mennesker jeg har hørt sige, at de vilde have realiseret netop i Gaar, hvis det ikke havde været for sildigt!“

Hans hvæsende Aandedræt, der ellers var saa pudsigt, var mere tragisk end det dybeste Suk, medens han fra øverst til nederst befandt sig i en saa sølet og forpjusket Tilstand, at han godt kunde gaa for et originalt Billede af Ulykken, der var saa tilsmurt, at det næppe kunde genkendes.

Mr. Clennam, har De anbragt — alt?" Han kom med stor Møje over Tankestregen foran det sidste Ord og frembragte ogsaa kun med stor Møje dette.

„Alt.“

Pancks greb atter fat i sit stride Haar og gav det et saadant Ryk, at han rev hele Totter ud af det. Efter at have betragtet dem med et Udtryk af vildt Had, stak han dem i Lommen.

„Jeg maa straks,“ sagde Clennam, idet han aftørrede nogle Taarer, der havde sneget sig ned ad hans Kinder, „skride til Værket. Den usle Oprensning, jeg kan give min ulykkelige Kompagnon, maa jeg give ham. Jeg maa rense hans gode Navn og Rygte. Selv maa jeg intet beholde tilbage. Jeg maa overdrage vore Kreditorer den Fuldmagt, jeg saa højlig har misbrugt, og i Resten af min Levetid udsone min Fejl — eller Forbrydelse — saa vidt det lader sig gøre.“

„Er det umuligt at redde Situationen?“

„Det kan der ikke være Tale om. Der er intet at redde. Jo før Forretningen kan komme ud af mine Hænder, des bedre. Der er Fordringer, som maa dækkes i denne Uge, og som inden ret mange Dage vil hidføre Katastrofen, selv om jeg vil forhale den en eneste Dag ved at holde det gaaende saa længe, skønt jeg kender Sagernes Stilling. Hele Aftenen i Gaar overvejede jeg, hvad jeg vilde gøre; det eneste, der er tilbage, er at gøre det.“

„Men De maa ikke være ene om det,“ sagde Pancks, hvis Ansigt var saa fugtigt, som om hans Damp forvandlede til Vand, saa saare han lod den slippe ud. „De maa tage en Procurator til Hjælp.“

„Det var maaske lige saa klogt.“

„Tag Rugg.“

„Der er ikke synderligt at gøre. Han kan gøre det lige saa godt som en anden.“

„Skal jeg hente Rugg, Mr. Clennam?“

„Hvis De har Tid, skal De have Tak.“

Pancks satte øjeblikkelig Hatten paa Hovedet og dampede væk. Medens han var borte, løftede Arthur ikke en eneste

Gang sit Hoved op fra Pulten, men blev i en og samme Stilling. Pancks kom tilbage med sin Ven Rugg, der undervejs havde faaet saa mange Beviser paa, at Pancks for Tiden var i en abnorm Stemning, og begyndte sin juridiske Mægling med at forlange, at denne Herre skulde gaa sin Vej. Sønderknust og ydmyget adlød Pancks.

„Han er omtrent til Mode, som min Datter var det, da vi anlagde den Sag om Brud paa Ægteskabsløfte,“ sagde Rugg. „Han er alt for stærkt og direkte interesseret i Sagen. Hans Følelser løber af med ham. I vort Fag kommer man ingen Vej, naar man lader sine Følelser løbe af med sig.“

Medens han trak sine Handsker af, saa han, at der var foregaaet en stor Forandring med hans Klient.

„Det gør mig ondt at se, Sir,“ sagde han, „at De ogsaa har ladet Deres Følelser løbe af med Dem. Lad det være, lad det være. Saadanne Tab er meget beklagelige, men vi maa se dem lige i Øjnene.“

„Harve de Penge, jeg har opofret, allesammen været mine egne, Mr. Rugg,“ sukkede Clennam, „ville jeg have taget mig det langt mindre nær.“

„Virkelig?“ sagde Rugg, idet han med en oprømt Mine gned sig i Hænderne. „Det overrasker mig. Det er mærkeligt. I min Praksis har jeg i Almindelighed fundet, at det er deres egne Penge, som Folk er mest nøjeregnende med. Jeg har set Folk sætte en hel Del af andre Folks Penge over Styr og tage det med megen Ro, en storartet Ro.“

Med disse trøstende Bemærkninger satte Rugg sig ned og begyndte Forhandlingerne.

„Med Deres Tilladelse, Mr. Clennam, vil vi nu gaa til Sagen. Spørgsmaalet er det sædvanlige, ligefremme, dagligdags Spørgsmaal: hvad kan vi gøre for os selv?“

„Det er ikke Spørgsmaalet her, Mr. Rugg,“ sagde Arthur. „De misforstaar det fra Begyndelsen af. Det er, hvad kan jeg gøre for min Kompagnon, hvorledes kan jeg bedst skaffe ham Oprejsning?“

„Ved De,“ indvendte Rugg overtalende, „at jeg er bange for, at De endnu stadig lader Deres Følelser løbe af med Dem? Jeg lider ikke det Udtryk „Oprejsning“, undtagen som en Løftestang i Sagforerens Haand. Tillader De mig at sige, at jeg anser det for min Pligt at gøre Dem opmærksom paa, at De virkelig ikke maa lade Deres Følelser løbe af med Dem?“

„Mr. Rugg,“ sagde Clennam, idet han opmandede sig til

at gennemføre, hvad han havde besluttet, og overraskede sin Raadgiver ved, trods sin nedtrykte Stemning, at vise sig i Besiddelse af fast Vilje, „jeg har det Indtryk, at De ikke vil være synderlig tilbøjelig til at følge den Fremgangsmaade, hvortil jeg har bestemt mig. Skulde Deres Misbilligelse af den gøre Dem uvillig til at udføre de Forretninger, der vil være en nødvendig Følge af den, saa gør det mig ondt; men saa maa jeg søge anden Hjælp. Men jeg bør straks sige Dem, at Indvendinger vil være frugtesløse.“

„Godt,“ svarede Rugg og trak paa Skuldrene. „Da Forretningen dog skal udføres af nogen, kan jeg jo lige saa gerne paatage mig den.“

Clennam gik derpaa over til at meddele Rugg sin faste Beslutning. Han underrettede ham om, at hans Kompagnon var en overordentlig retskaffen, ligefrem Mand, og at han i alt, hvad han agtede at gøre, først og fremmest lod sig lede af sit Kendskab til sin Kompagnons Karakter og sin Agtelse for ham. Han forklarede, at hans Kompagnon for Tiden var fraværende paa Grund af et vigtigt Foretagende, og at det var særlig magtpaaliggende, at han selv offentlig paatog sig Skylden for sin egen Ubesindighed og offentlig fralagde sin Kompagnon al Delagtighed i Ansvarret derfor, for at hans Ære og Kredit ikke skulde lide derunder i det fremmede Land, hvorved det heldige Udfald af hans Foretagende kunde blive sat paa Spil. Han sagde Rugg, at den eneste virkelige Oprejsning, som det stod i hans Magt at give, var i videste Omfang at rense sin Kompagnon i moralsk Henseende og offentlig og uforbeholden at erklære, at han, Arthur Clennam, af egen fri Vilje og endog udtrykkelig imod sin Kompagnons Advarsel havde anbragt Firmaets Midler i Svindel-Foretagender, som nylig var gaaede i Stykker; og at dette var en bedre Oprejsning for den paa-gældende, end det vilde være for mange andre, og følgelig var den Oprejsning, han først havde at give. Derfor vilde han lade trykke en Erklæring af det anførte Indhold, som han allerede havde sat op, og, foruden at sende den til alle dem, der havde staaet i Forbindelse med Huset, vilde han indrykke den i de offentlige Blade. Samtidig med dette Skridt, som kostede Rugg utallige Ansigtfordrejelser og en voldsom Uro i alle Lemmer, vilde han udfærdige en Skrivelse til alle Kreditorerne for højtidelig at fralægge sin Kompagnon enhver Skyld, og hvori han underrettede dem om, at Huset vilde standse sin Virksomhed, indtil de havde tilkendegivet deres Vilje og hørt fra

hans Kompagnon, medens han selv overgav sig i deres Hænder. Hvis Kreditorerne af Hensyn til hans Kompagnons Uskyldighed vilde bidrage til, at Sagen ordnedes paa en saadan Maade, at Forretningen igen kunde sættes i Gang, skulde hans Part i den tilfalde hans Kompagnon som den eneste Pengeerstatning, han kunde byde ham for den Sorg og det Tab, han desværre havde paaført ham. Selv vilde han da arbejde med i Forretningen som simpel Kontorist uden at forlange en større Løn, end at han netop kunde leve af den.

Skønt Rugg klart indsaa, at det var umuligt at hindre Iværksættelsen heraf, kunde han dog ikke faa sit Ansigt lagt i de sædvanlige Folder og sine Lemmer beroligede, førend han havde nedlagt en Protest. „Jeg gør ingen Indvendinger,“ sagde han, „jeg vil ikke disputere med Dem. Jeg skal udføre Deres Planer, men under Protest.“ Rugg udviklede derpaa omstændelig Hovedpunkterne i sin Protest, der i Korthed gik ud paa, at hele Byen, ja hele Landet kunde han gerne sige, endnu var i Forbitrelsens første Hede i Anledning af Opdagelsen, og at Harmen mod Ofrene vilde være meget stor; de, der ikke var bleven ført bag Lyset, vilde navnlig sikkert blive yderst opbragt paa dem, fordi de ikke havde været saa kloge som de, og de, der var blevene skuffede, vilde ganske sikkert for deres eget Vedkommende finde paa Undskyldninger og Grunde, som de var lige saa sikre paa, at de andre ikke havde; ikke at tale om, at hver enkelt, der var bleven bedragen, sandsynligvis vilde have den ærgerlige Overbevisning, at naar alle de andre ikke havde givet ham et Eksempel, vilde han aldrig have udsat sig for at blive bedragen. Og dernæst vilde en Erklæring som Clennams, afgiven paa et saadant Tidspunkt, ganske sikkert rejse en Storm af Uvilje imod ham, der vilde gore det umuligt at stole paa Overbærenhed fra Kreditorernes Side eller paa Enighed iblandt dem, saa at han vilde blive stillet blot som en Skive for en levende Krydsild fra alle Sider.

Paa alt dette svarede Clennam kun, at selv om han indrømmede Protestens Rigtighed i dens Helhed, indeholdt den dog intet, som svækkede eller kunde svække Betydningen af, at han frivillig og offentlig fralagde sin Kompagnon enhver Skyld. Han opfordrede derfor en Gang for alle Rugg til at hjælpe med at faa Sagen ordnet snarest muligt. Derpaa tog Rugg fat paa Sagen, og Arthur, der ikke vilde beholde andet tilbage af sine Ejendele end sine Bøger og Klæder og nogle faa rede Penge, lagde sin lille private Bankafregning imellem Firmæts Papirer.

Da Offentligheden blev bekendt med Sagernes Stilling, fremkaldte det et frygteligt Uvejr. Tusinder af Mennesker saa sig vildt om efter et eller andet levende Væsen, som de kunde lade deres Harme gaa ud over, og denne opsigtsvækkende Fal-lit skaffede dem den Syndebuk, som de søgte efter. Naar Folk, der intet havde med Sagen at gøre, var saa oprørte over den, kunde man neppe vente, at Folk, som tabte Penge ved den, skulde bedømme den med Mildhed. Breve, fulde af Bebrej-delser og Grovheder, regnede ned fra alle Kreditorerne, og Rugg underrettede, inden otte Dage var omme, sin Klient om, at han var bange for, at der var udtaget Arrestordre imod ham.

„Jeg maa tage Følgerne af, hvad jeg har gjort,“ sagde Clennam. „Arrestorden skal finde mig her.“

Allerede den næste Formiddag, da han bøjede ind i det „Blødende Hjerter“, stod Mrs. Plornish og ventede paa ham uden for Døren og bad ham i en hemmelighedsfuld Tone at træde ind i Lykkens Hytte. Der fandt han Rugg

„Jeg fandt det raadeligst at vente paa Dem her. Jeg vilde ikke gaa til Kontoret i Dag, hvis jeg var i Deres Sted.“

„Hvorfor ikke, Mr. Rugg?“

„Saa vidt jeg ved, er der udtaget ikke mindre end fem Arrestorder.“

„Jo før det er overstaaet, des bedre,“ sagde Clennam; „lad dem kun arrestere mig straks.“

„Ja, men,“ sagde Rugg og stillede sig imellem ham og Døren, „tag imod Fornuft. De vil tidsnok blive arresteret, Mr. Clennam, det tvivler jeg ikke paa, men tag imod Fornuft. I saadanne Sager er det næsten altid Tilfældet, at en eller anden lille Kreditor trænger sig frem og gør et farligt Væsen af sin Smule Fordring. Nu ved jeg, at der er udtaget en Arrestordre — den er bare udstedt af Gældskommissionen — og jeg har Grund til at tro, at der kan gøres Indsigelse mod den. Efter den vilde jeg ikke lade mig arrestere.“

„Hvorfor ikke?“ spurgte Clennam.

„Jeg vilde ikke lade mig arrestere for saadan en Bagatel,“ sagde Rugg. „Det skader aldrig at bevare Skinnet. Som Deres juridiske Raadgiver vil jeg foretrække, at De lod Dem arrestere efter en Ordre fra en af de højere Retter. Det ser bedre ud.“

„Mr. Rugg,“ sagde Arthur modfalden, „jeg ønsker kun at faa det overstaaet. Jeg vil gaa op paa Kontoret og lade Skæb-nen raade.“

„Endnu et fornøftigt Ord!“ udbød Rugg. „Dette er For-

nuft, det andet maaske en Smagssag. Lader De Dem arrestere efter den lille Ordre, bliver De ført til Marshalsea Fængslet. Meget beklumret, yderst indskrænket, hvorimod der i King's Bench —.“ Her slog Rugg ud med Haanden ligesom for at antyde Overflødighed af Plads.

„Jeg vil hellere,“ sagde Clennam, „lade mig føre til Marshalsea end til hvilket som helst andet Fængsel.“

„Er det virkelig Deres Alvor?“ svarede Rugg. „Saa er det ogsaa en Smagssag, og saa kan vi gerne gaa.“

Han var lidt stødt, men det var snart forbi. De gik gennem Gaarden til den anden Ende af den. De Blødende Hjerter følte større Deltagelse for Arthur efter hans Uheld end før det, idet de nu betragtede ham, som om han hørte til Stedet og havde vundet Borgerret der. Mange af dem kom ud for at se efter ham og sagde med megen Salvelse, at „det havde taget paa ham“. Mrs. Plornish og hendes Fader stod meget nedslaaede og rystede paa Hovedet.

Da Arthur og Rugg kom til Kontoret, saa de ikke nogen vente, men et ældre Medlem af den mosaiske Trosbekendelse, der var gennemtrukken med Rom, fulgte dem lige i Hælene og tittede ind ad Ruden, førend Rugg havde faaet aabnet Brevene. „Ah,“ sagde Rugg, idet han saa op, „god Dag. Kom indenfor. — Det er nok den Herre, jeg talte om, Mr. Clennam.“

Samme Herre forklarede, at Øjemedet med hans Besøg var „en lille Forretningssag“, og udførte derpaa sit juridiske Hverv.

„Skal jeg følge med Dem, Mr. Clennam?“ spurgte Mr. Rugg høflig.

„Tak, jeg vil helst gaa alene. Vær saa god at sende mig mine Klæder.“ I en let og oprømt Tone svarede Rugg, at det skulde ske, og trykkede hans Haand. Clennam og hans Ledsager gik derpaa ned, satte sig i en Droske og kørte til den gamle Port.

„Vorherre tilgive mig, jeg havde mindst troet,“ tænkte Clennam, „at jeg nogen Sinde skulde komme her paa denne Maade!“

Chivery havde Vagt, og unge John opholdt sig i Arrestforvarerboligen, enten fordi han nylig var bleven afløst eller ventede paa at tage sin Vagt. Begge blev mere forbavsede over at se den ny Arrestant, end man skulde have troet, at Arrestforvarere kunde blive. Den ældre Chivery rakte ham ganske

skamfuld Haanden og sagde: „Jeg kan ikke huske, at jeg nogen Sinde er bleven mindre glad ved at se Dem, Sir.“ Den yngre Chivery, der holdt sig mere tilbage, rakte ham slet ikke Haanden, men stod og betragtede ham med en saa iøjnefaldende Tvivlraadighed, at endog Clennam trods sine tunge Øjne og sit tunge Hjerter maatte lægge Mærke til det. Straks efter gik unge John ind i Fængslet.

Da Clennam kendte Stedet godt nok til at vide, at han maatte blive nogen Tid i Arrestforvarerboligen, satte han sig i en Krog og lod, som om han læste nogle Breve, han havde med i Lommen; men de fængslede ikke hans Opmærksomhed saa meget, at han jo nok saa, at den ældre Chivery holdt Arrestanterne borte, gjorde Tegn til nogle med sine Nøgler, at de ikke maatte komme ind, puffede til andre, for at de skulde gaa ud, og søgte at bøde paa hans ulykkelige Stilling saa meget, som det stod til ham.

Medens Arthur sad med Øjnene fæstede paa Gulvet og grundede over Før og Nu, men uden at holde fast paa nogen af Delene, mærkede han, at nogen rørte ved hans Skulder. Det var unge John, der sagde: „Nu kan De komme.“

Han stod op og fulgte med unge John. Da de var komne et Par Skridt inden for den indre Jærnport, vendte unge John sig om og sagde til ham:

„De skal have et Værelse; jeg har skaffet Dem et.“

„Jeg takker Dem hjertelig.“

Unge John vendte sig atter om og førte ham ind ad den gamle Dør og op ad den gamle Trappe og ind i det gamle Værelse. Arthur udstrakte sin Haand. Unge John saa paa den, saa paa ham — blev alvorlig, var ved at bruse op, men tog sig i det — og sagde:

„Jeg ved ikke, om jeg kan. Nej, jeg mærker, at jeg ikke kan. Men jeg tænkte, at De gerne vilde have dette Værelse, og vær saa god, her er det.“

Overraskelsen over denne mærkelige Opførsel veg, da John var gaet, for de Følelser, som det tomme Værelse vakte i Clennams saarede Bryst, og for de mangfoldige Minder om det rene, ædle Væsen, der havde helliggjort det. Hendes Fraværelse under hans forandrede Skæbne gjorde det og ham selv saa forladt og lod ham saa dybt føle Savnet af et saadant kærligt og trofast Ansigt, at han vendte sig ind mod Væggen for at græde og, idet han gav sit Hjerter Luft, hulkede: „Aah, min lille Dorrit!“

SYV OG TYVENDE KAPITEL.

Marshalsca Fængslets Lærling.

Det var en solklar Dag, og der var usædvanlig stille i Fængslet i den hede Middagstid. Arthur Clennam satte sig i den eneste Lænestol, der var lige saa medtagen som nogen Skyldner i Fængslet, og hengav sig til sine Betragtninger. I den unaturlige Ro, der var opstaaet hos ham, efter at han havde overstaaet den frygtede Fængsling, og var kommen derhen — den første Forandring i Stemning, som Fængslet hyppigst frembragte, et farligt Hvilepunkt, hvorfra saa mange Mennesker ad saa mange forskellige Veje var glæde ned i Fornedrelsens og Skænselens Afgrund — kunde han genkalde sig nogle Tildragelser i sit Liv, næsten som om han var bleven hensat i en hel anden Tilværelse. Idet han tænkte paa, hvor han var, paa den Deltagelse, som først havde ført ham derhen, medens det havde staaet ham frit for at blive borte, og paa det blide Væsen, som var lige saa uadskilleligt fra Murene og Jærnstængerne, som fra Erindringerne fra hans senere Liv, som ingen Mure eller Jærnstænger kunde stænge inde, var det ikke saa paafaldende, at enhver Ting, som hans Hukommelse drejede sig om, atter bragte ham tilbage til lille Dorrit. Og dog var det paafaldende for ham, ikke paa Grund af Tingen selv, men fordi han derved mindedes om den Indflydelse, det kære lille Væsen havde haft paa hans bedre Beslutninger.

Ingen af os ved med Bestemthed, til hvem eller til hvad vi paa denne Maade staar i Gæld, førend en brat Standsning af Livets rullende Hjul bringer den rette Erkendelse med sig. Den kommer med Sygdom, den kommer med Sorg, den kommer med Tabet af vore kæreste, den er en af Modgangens hyppigste Frugter. Den viste sig for Clennam i hans Modgang, kraftig og inderlig. „Da jeg begyndte at samle mig sammen,“ tænkte han, „og stillede mig noget, der lignede et bestemt Maal, hvem saa jeg da for mig, arbejdende for en god Sag, uden Opmuntring og uden at ænses, mod uværdige Hindringer, som vilde have slaæet en Hær af anerkendte Helte og Heltinder paa Flugt? En svag Pige! Da jeg søgte at overvinde min ulykkelige Kærlighed og være højmodig mod den Mand, der var heldigere end jeg, hos hvem iagttog jeg da Taalmod, Selvfornægtelse, Selvbeherskelse, Mildhed, alle ædle Følelser? Hos den

samme fattige Pige! Hvis jeg, en Mand med en Mands Fortrin, Midler og Kræfter, havde ladet haant om den Stemme, der tilhviskede mig, at dersom min Fader havde fejlet, var det min første Pligt at skjule Fejlen og gøre den god igen, hvilken ungdommelig Skikkelse med spæde Fødder, som gik næsten blottede paa den fugtige Jord, med sine Hænder, som idelig arbejdede, med et spinkelt Legeme, som kun halvt beskyttedes mod det strenge Vejr, vilde da have stillet sig frem for mig for at gøre mig til Skamme? Lille Dorrit.“ Og saaledes gik det hele Tiden, medens han sad og tænkte i den falmede Lænestol. Hele Tiden lille Dorrit, indtil det forekom ham, som om han fik Løn som forskyldt, fordi han var vandret bort fra hende og havde ladet noget stille sig imellem ham og Mindet om hendes Dyder.

Hans Dør gik op, og den ældre Chivery stak sit Hoved et lille Stykke ind i Stuen.

„Jeg har fri, Mr. Clennam, og gaar ud. Er der noget, jeg kan besørge for Dem?“

„Nej, mange Tak, intet.“

„De maa undskylde, at jeg lukkede op,“ sagde Chivery, „men jeg kunde ikke faa Dem til at høre.“

„Bankede De paa?“

„En fem, seks Gange.“

Da Clennam var kommen rigtig til sig selv, bemærkede han, at Fængslet var vaagnet af sin Middagslur, at Beboerne drev om i den skyggefulde Gaard, og at det var langt ud paa Eftermiddagen. Han havde siddet og tænkt i flere Timer.

„Deres Sager er kommen,“ sagde Chivery, „og min Søn er i Færd med at bringe dem herop. Jeg havde sendt dem herop, naar han ikke havde absolut ønsket selv at bringe dem. Maa jeg sige Dem et Par Ord, Mr. Clennam?“

„Kom dog indenfor,“ sagde Arthur; thi Chiverys Hoved stak endnu stadig kun et ganske lille Stykke inden for Døren. Dette var en medfødt fin Følelse hos Chivery — ægte Belevenhed, uagtet hans Ydre havde saa meget af en Arrestforvarer og ikke det mindste af en Gentleman ved sig.

„Mange Tak, Sir,“ sagde Chivery uden at nærme sig, „det behøves ikke, Mr. Clennam. De maa ikke bryde Dem om min Søn, dersom De skulde finde ham noget kort for Hovedet eller noget sær. Min Søn har et Hjerte, og min Søns Hjerte er paa det rette Sted. Jeg og hans Moder ved, hvor vi skal finde det, og vi finder, at det sidder rigtigt.“

Med disse gaadefulde Ord tog Chivery sit Øre til sig og lukkede Døren. Da han havde været omtrent ti Minutter borte, indfandt hans Søn sig.

„Her er Deres Vadsæk,“ sagde han til Arthur, idet han satte den forsigtigt fra sig.

„Det er meget smukt af Dem. Jeg skammer mig over, at De har haft denne Ulejlighed.“

Han var borte, førend Clennam havde faaet talt ud, men kom kort efter igen, og sagde ligesom før: „Her er Deres Dokumentkasse,“ som han satte forsigtigt paa Gulvet.

„Jeg paaskønner meget denne Opmærksomhed og haaber, at vi nu kan give hinanden Haanden, Mr. John.“

Unge John trak sig imidlertid tilbage, idet han drejede sit højre Haanded imellem sin venstre Tommel- og Mellemfinger, og sagde, ligesom han før havde sagt: „Jeg ved ikke, om jeg kan. Nej, jeg mærker, at jeg ikke kan!“ Derpaa stod han og saa mørkt paa Fangen, medens hans Øjne dog samtidig antog et Udtryk, der lignede Medynk.

„Hvorfor er De vred paa mig og dog saa villig til at vise mig alle disse venlige Tjenester?“ sagde Clennam. „Der maa finde en Misforstaaelse Sted imellem os. Har jeg gjort noget, der er Skyld deri, gør det mig ondt.“

„Ingen Misforstaaelse, Sir,“ svarede John. „Ingen Misforstaaelse, Sir, med Hensyn til de Følelser, hvormed jeg ser paa Dem i dette Øjeblik! Havde jeg bare saa mange Kræfter som De, Mr. Clennam, og havde De ikke haft Modgang, og stred det ikke mod Fængslets Reglement, er disse Følelser af den Slags, at jeg kunde have den største Lyst til at faa mig en Omgang med Dem paa de bare Næver lige paa Stedet.“

Arthur betragtede ham et Øjeblik med en vis Forundring og halvt fornærmet. „Jeg siger Dem,“ sagde han, „der maa være en Misforstaaelse,“ og idet han vendte sig bort, satte han sig med et dybt Suk atter i den falmende Lænestol.

Unge John fulgte ham med Øjnene og udrød efter et kort Ophold: „Jeg beder Dem om Forladelse!“

„Alt forladt,“ svarede Clennam, idet han slog ud med Haanden uden at løfte sit Hoved i Vejret. „Sig ikke mere; jeg fortjener det ikke.“

„Disse Møbler,“ sagde unge John i en mild, forklarende Tone, „tilhører mig. Jeg plejer at leje dem ud til Folk uden Møbler, som faar dette Værelse. Der er ikke mange, men de staaar

til Deres Tjeneste, frit, mener jeg. Jeg kunde ikke tænke paa at overlade Dem dem paa andre Betingelser. De maa med Fornøjelse afbenytte dem for intet.“

Arthur løftede Hovedet i Vejret for at takke ham og sagde, at han ikke kunde tage imod Tilbudet. John drejede endnu stadig paa sit Haandled og kæmpede endnu stadig med sig selv paa sin tidligere, vankelmødige Maade.

„Hvad er der i Vejen mellem os?“ spurgte Arthur.

„Det siger jeg ikke,“ svarede unge John, der pludselig blev højroestet og skarp i sin Tone. „Der er ingenting i Vejen.“

Arthur betragtede ham atter forgæves for at finde en Forklaring paa hans Adfærd. Lidt efter vendte Arthur igen Hovedet bort. Straks derpaa sagde unge John nok saa mildt:

„Det lille runde Bord der tæt ved Dem, Sir, var — De ved nok hvis — jeg behøver ikke at nævne ham — han døde som en fornem Mand. Jeg købte det af en Person, som havde faaet det foræret af ham og boede her efter ham. Men denne Person kunde paa ingen Maade sammenlignes med ham. De fleste Personer vilde have ondt ved at naa op til ham.“

Arthur trak det lille Bord nærmere hen til sig og støttede sin Arm paa det.

„De ved maaske ikke, Sir,“ sagde unge John, „at jeg trængte mig ind paa ham, medens han var herovre i London. Han fandt i det hele taget, at det var en Paatrængenhed, skønt han var saa artig at bede mig sidde ned og spurgte til Fader og alle andre gamle Venner eller i det mindste gamle bekendte. Han forekom mig en hel Del forandret, og det sagde jeg, da jeg kom hjem. Jeg spurgte ham, om Miss Amy befandt sig vel —“

„Og det gjorde hun “

„Jeg havde troet, at De vilde have vidst det, uden at De behøvede at spørge et Menneske som mig derom,“ svarede unge John, efter at han tilsyneladende havde sunket en stor, usynlig Pille. Men da De spørger derom, gør det mig ondt, at jeg ikke kan svare Dem. Tingen er nemlig, at han betragtede Forespørgslen som en Næsvished og sagde: „Hvad det kom mig ved?“ Og saa indsaa jeg, at jeg havde været paatrængende, hvilket jeg rigtignok i Forvejen havde frygtet for. Men for Resten talte han overmaade pænt bagefter, overmaade pænt.“

De tav begge nogle Minutter med Undtagelse af, at unge John omtrent midt i Pavsens bemærkede: „Han baade talte og

opførte sig overmaade pænt.“ Det var atter unge John, der brød Tavsheden, idet han spurgte:

„Hvis det ikke er næsvist, hvor længe har De vel i Sinde, Sir, at lade være at spise og drikke?“

„Jeg har endnu ikke følt Trang til noget,“ svarede Clennam. „Jeg har ingen Appetit.“

„Saa meget mere skulde De tage Dem en Hjertestyrkning, Sir,“ indvendte unge John. „I Stedet for at sidde her den ene Time efter den anden uden at nyde noget, fordi De ingen Appetit har, saa skulde og burde De nyde noget, uagtet De ingen Appetit har. Jeg skal nu til at drikke Te i mit eget Værelse. Hvis det ikke er næsvist, saa vær saa god at komme og drikke en Kop med. Eller ogsaa kan jeg i to Minutter bringe en Bakke herind.“

Da Arthur indsaa, at unge John vilde gøre sig denne Ulejlighed, hvis han gav ham Afslag, og da det tillige var ham magtpaaliggende at vise, at han huskede paa den ældre Chiverys Anmodning og den yngre Chiverys Undskyldning, erklærede han sig villig til at drikke Te i Johns Værelse. Unge John lukkede hans Dør for ham, idet de gik ud, lod med stor Behændighed Nøglen glide ned i sin Lomme og viste Vej til sin egen Beboelseslejlighed.

Den var øverst oppe i det Hus, som laa nærmest ved Porten. Det var det Værelse, hvor Clennam havde skyndt sig hen den Dag, da Familien havde forladt Fængslet for stedse, og hvor han havde løftet hende bevidstløs op fra Gulvet. Saa snart de havde sat Foden paa Trappen, anede det ham, hvor de gik hen. Værelset var for saa vidt forandret, som det nu var tapetseret og var blevet malet og langt hyggeligere møbleret; men han kunde huske det, ganske som han havde set det i det flygtige Øjeblik, da han havde løftet hende op fra Gulvet og baaret hende hen til Rejsevoغن.

Unge John saa vist paa ham og bed sig i Fingrene.

„Jeg ser, at De husker Værelset, Mr. Clennam.“

„Jeg husker det godt, Gud velsigne hende!“

Uden at bryde sig om Teen vedblev unge John at bide sig i Fingrene og at se paa sin Gæst, saa længe denne vedblev at se sig om i Værelset. Omsider sprang han hen til Tepotten, rystede i en Fart noget Te i den og gik hen til det fælles Køkken for at skænke varmt Vand paa den.

Værelset var saa veltalende for Clennam under de forandrede Omstændigheder, hvorunder han var vendt tilbage til det

usle Marshalsea Fængsel; det talte saa bedrøvelig til ham om hende og hans Tab af hende, at det vilde være faldet ham vanskeligt at modstaa det, selv om han ikke havde været ene. Men da han var ene, forsøgte han ikke derpaa. Han lagde sin Haand paa den følesløse Væg, som om det havde været hende, han havde rørt ved, og udtalte med dæmpet Stemme hendes Navn. Han stillede sig ved Vinduet, saa ud over Fængselsmuren med dens truende Jærnpigge og udaandede en Velsignelse gennem Sommertaagen mod det Land, hvor hun levede rig og lykkelig.

Unge John blev en liden Stund borte og viste ved sin Tilbagekomst, at han havde været uden for Fængslet; thi han bragte frisk Smør i et Kaalblad, nogle tynde Skiver kogt Skinke i et andet Kaalblad og en lille Kurv med Brøndkarse og Salat. Da han havde faaet alt dette arrangeret paa Bordet efter Ønske, satte de sig ned for at drikke Te.

Clennam søgte at gøre Maaltidet Ære, men forgæves. Skinken smagte ham vammelt, Brødet syntes at blive til Sand i hans Mund. Han kunde ikke faa andet ned end en Kop Te.

„Prøv at spise en Smule grønt,“ sagde unge John.

Han tog et Par Stængler Brøndkarse og gjorde igen et Forsøg, men Brødet blev til endnu tungere Sand, og fra Skinken (der i og for sig var overmaade god) syntes der at opstige en svag, kvalmende Samum, der udbredte sig over hele Fængslet.

„Prøv at spise lidt grønt, Sir,“ sagde unge John og rakte ham Kurven.

Det mindede saa stærkt om at stikke grønt Foder ind i Buret til en fangen Fugl, der sad og hang med Næbbet, og John havde saa aabenbart tænkt, at det skulde være en rar, lille Forfriskning oven paa Fængslets hede Stenbro og Mursten, at Clennam med et Smil sagde: „Det var meget smukt at tænke paa at stikke dette ind mellem Staaltraadene; men jeg kan ikke engang faa dette ned i Dag.“

Som om Clennams Ildebefindende var smittende, skød John snart selv sin Tallerken fra sig og begyndte at lægge Kaalbladet sammen, som havde været viklet om Skinken. Da han havde lagt det i en Mængde Lag, det ene oven paa det andet, saa at det blev ganske lille, gav han sig til at trykke det fladt mellem sine Hænder, medens han saa opmærksomt paa Clennam.

„Selv om De ikke bryder Dem om at pleje deres Helbred for Deres egen Skyld,“ sagde han omsider, idet han trykkede

sin grønne Pakke temmelig stærkt, „undrer det mig, at De ikke bryder Dem om at gøre det for en andens Skyld.“

„Jeg ved virkelig ikke, for hvis Skyld det skulde være,“ svarede Arthur med et Suk og et Smil.

„Mr. Clennam,“ sagde John med Varme, „det overrasker mig, at en Mand, der er saa ærlig og ligefrem som De, kan være saa lav at give mig et saadant Svar. Det overrasker mig, at en Mand, der selv har et Hjerte, kan være saa hjerteløs at behandle mig saaledes. Det forbavser mig virkelig!“

Unge John, som var staaet op for at give sine Slutningsord Eftertryk, satte sig nu ned igen og begyndte at rulle sin grønne Pakke paa sit venstre Ben uden at vende Øjnene fra Clennam, idet han betragtede ham med et fast, fortørnet og bebrejdende Blik.

„Jeg var kommen ud over det, Sir,“ sagde John. „Jeg havde forvundet det, da jeg vidste, at det *maatte* forvindes, og var kommen til den Beslutning ikke at tænke mere derpaa. Og jeg tror heller ikke, at det oftere vilde have faaet Magt over mine Tanker, hvis til dette Fængsel De ikke var bleven bragt, og i en ulykkelig Time for mig i Dag!“ (I sin Sindsbevægelse efterlignede unge John sin Moders virkningsfulde Ordføjningsmaade). „Da jeg først fik Øje paa Dem i Arrestforvarerboligen, var det, ligesom jeg saa en giftig Slange og ikke én ganske almindelig Gældsfaenge, og saadan en Strøm af blandede Følelser brød atter løs inden i mig, at den i de første Minutter rev alting med sig, og jeg blev drejet rundt ligesom i en Malstrøm. Jeg kæmpede og slap ud af den. Jeg sagde til mig selv, at hvis jeg havde været grov, maatte jeg gøre Undskyldninger, og disse Undskyldninger gjorde jeg uden at holde mig for god dertil. Og nu, efter at jeg har gjort mig saa megen Umage for at vise, at der er een Tanke, som næsten er mig hellig, og som gaar forud for alle andre — nu, trods alt dette, smutter De fra mig, naar jeg bare lader det mindste Vink falde om den, og viser mig fra Dem. Thi vær ikke saa slet, Sir, at nægte, at smutte fra mig, gør De, og vist mig fra Dem, har De!“

Fuld af Forbavselse stirrede Arthur ganske forvirret paa ham og sagde kun: „Hvad er det? Hvad mener De, John?“ Men John, der var i den Sindstilstand, hvor intet synes at være umuligere end at give et Svar, gik blindt videre.

„Jeg havde ikke,“ erklærede John, „og har aldrig haft den Dumdristighed at tro, at alt ikke var tabt. Jeg havde ikke noget Haab om, at det var muligt at blive saa lykkelig, ikke

efter de Ord, der faldt, og selv om der ikke havde rejst sig uoverstigelig Skranker! Men er det en Grund, hvorfor jeg ingen Hukommelse skulde have, hvorfor jeg ingen Tanker skulde have, hvorfor jeg ikke skulde have noget, der var mig helligt eller noget som helst andet?"

„Men hvad mener De dog?“ udbød Arthur.

„Det er godt nok at trampe derpaa, Sir,“ vedblev John, „hvis nogen kan bære det over sit Hjerte. Det er godt nok at trampe paa det, men til Stede er det. Det kunde være, at der ikke lod sig trampe paa det, hvis det ikke var til Stede. Men det gør det ikke mere nobelt, det gør det ikke mere hæderligt, det gør det ikke berettiget at vise en Person fra sig, efter at han har stridt og kæmpet for at komme bort fra sig selv ligesom en Sommerfugl. Lad Verden kun gøre Nar ad en Arrestforvarer, han er dog en Mand — hvis han ikke er et Fruentimmer, saaledes som det jo forlanges, at han skal være, hvor der er kvindelige Fanger.“

Hvor latterlig end hans usammenhængende Tale var, saa var der dog en saadan Sanddrthed i hans ukunstlede, følsomme Karakter, samtidig med at hans glødende Kinder og stærkt bevægede Stemme og Væsen saa tydelig røbede, at han var saaret paa et ømt Punkt, at Arthur maatte have været grusom for ikke at føle Medlidenhed med ham. Han vendte i Tankerne tilbage til Udgangspunktet for denne ukendte Krænkelse, og imidlertid skar unge John sin grønne Pakke, som han havde rullet ganske rund, omhyggelig i tre Stykker og lagde disse paa en Tallerken, som om de var en eller anden sjælden Lækkerbidsken.

„Det ser næsten ud,“ sagde Arthur efter i Tankerne at have forfulgt Samtalen indtil Brøndkarsen og tilbage igen, „som om De har gjort en Hentydning til Miss Dorrit.“

„Det kan nok være,“ svarede John.

„Jeg forstaar den ikke. Jeg vil haabe, at jeg ikke er saa uheldig at bringe Dem til at tro, at jeg atter har i Sinde at fornærme Dem, naar jeg siger, at jeg ikke forstaar den.“

„Sir,“ sagde unge John, „kan De være saa falsk at nægte, at De ved og længe har vidst, at jeg nærede, kald det ikke formastelig Kærlighed, men Beundring og Hengivenhed for Miss Dorrit?“

„John, med min gode Vilje vil jeg sandelig aldrig vise mig falsk; hvorfor De mistænker mig derfor, kan jeg ikke forstaa.

Har Deres Moder aldrig fortalt Dem, at jeg en Gang besøgte hende?"

„Nej, Sir,“ svarede John kort, „det har jeg aldrig hørt.“

„Men det gjorde jeg. Kan De tænke Dem hvorfor?"

„Nej, Sir, jeg kan ikke.“

„Saa skal jeg sige Dem det. Det var mig magtpaaliggende at fremme Miss Dorrits Lykke, og kunde jeg have troet, at hun gengældte Deres Følelser —“

Stakkels John blev purpurrød lige til sine Øreflipper. „Det har Miss Dorrit aldrig gjort. Jeg ønsker at være saa ærlig og sanddru, som en saa simpel Mand som jeg kan være det, og det vilde være en Skam af mig at lade, som om hun har gjort det eller har forledet mig til at tro det; nej, naar man tænkte fornuftig over Sagen, var det ikke engang at vente, at hun kunde eller vilde det. Og det samme var ogsaa Tilfældet med hendes fornemme Familie.“

Trods hans spinkle Bygning, lidt tynde Ben, meget tynde Haar og poetiske Sind indgød hans ridderlige Følelse over for alt, hvad der hørte hende til, en saadan Agtelse, at en Goliath kunde have siddet paa hans Plads og haft mindre Krav paa Arthurs Agtelse. „De taler, John,“ sagde han med oprigtig Beundring, „som en Mand.“

„Nu vel,“ svarede John og fo'r med Haanden hen over sine Øjne, „saa vilde jeg ønske, at De vilde gøre det samme.“

Han kom hurtig med dette uventede Svar, som atter bragte Arthur til at se paa ham med et undrende Udtryk.

„Alligevel,“ sagde John, „er det for stærke Ord, tager jeg dem tilbage. Men hvorfor ikke, hvorfor ikke? Naar jeg siger til Dem, Mr. Clennam, plej Deres Helbred for en andens Skyld, hvorfor da ikke være aabenhjertig imod mig, skønt jeg kun er Arrestforvarer? Hvorfor lod jeg Dem faa det Værelse, som jeg vidste, De vilde synes bedst om? Hvorfor bar jeg Deres Sager op til Dem? Hvorfor har jeg passet Dem, som jeg har gjort, siden i Formiddags? Paa Grund af Deres egne Fortjenester? Nej. De er vist nok meget store, men det er ikke paa Grund af dem. En andens Fortjenester har vejjet langt mere i Vægtskaalen for mig. Hvorfor da ikke tale frit?"

„Oprigtig talt, John,“ sagde Clennam. „De er et saa godt Menneske, og jeg har en saadan Agtelse for Deres Karakter, at naar jeg har ladet, som om jeg var uvidende om, at det er, fordi Miss Dorrit betragtede mig som en Ven, at De har vist

mig saa megen Venlighed i Dag, — saa tilstaar jeg, at det er en Fejl af mig, og jeg beder Dem om Tilgivelse.“

„Men hvorfor da ikke,“ gentog John med tilbagevendende Haan, „hvorfor da ikke tale frit?“

„Jeg forsikrer Dem,“ svarede Arthur, „at jeg ikke forstaar Dem. Se paa mig. Tænk paa den Modgang, jeg har haft. Er det rimeligt, at jeg med frit Forsæt vilde betyngte min Samvittighed med endnu mere ved at være utaknemmelig eller lumsk imod Dem? Jeg forstaar Dem ikke.“

Den Vantro, der havde præget sig i Johns Mine, forvandlede sig lidt efter lidt til en svag Tvivl. Han stod op, gik baglængs hen til Vinduet, vinkede til Arthur, at han skulde komme derhen, og stod og saa tankefuldt paa ham.

„Mr. Clennam, er det Deres Alvor, at De ikke ved det?“

„Hvilket, John?“

„Du min Gud!“ sagde unge John, idet han med et Suk appellerede til Piggene paa Muren. „Han siger hvilket!“

Clennam saa snart paa Piggene og snart paa John.

„Han siger hvilket, og hvad mere er,“ udbrød unge John, og saa paa ham med et Udtryk, som om han var slaaet rent fra det, „det lader til at være hans Alvor! Ser De dette Vindue, Sir?“

„Ja, naturligvis ser jeg Vinduet.“

„Ser De dette Værelse?“

„Naturligvis ser jeg ogsaa Værelset.“

„Og Muren her lige overfor og Gaarden dernede? De har alle været Vidner dertil Dag og Nat i Uger og Maaneder. Thi hvor ofte har jeg ikke set Miss Dorrit her, uden at hun saa mig?“

„Vidner hvortil?“ sagde Clennam.

„Til Miss Dorrits Kærlighed.“

„Til hvem?“

„Til Dem!“ sagde John og berørte hans Bryst med Bagen af sin Haand, gik baglængs hen til sin Lænestol og satte sig med blegt Aasyn i den, idet han holdt sig fast ved dens Arme og rystede paa Hovedet ad ham.

Havde han givet Clennam et voldsomt Slag, i Stedet for at han kun rørte ham ganske let, kunde det ikke have gjort en mere rystende Virkning. Han blev staaende som lamslaaet, med Øjnene fæstede paa John og med aaben Mund, der nu og da syntes at ville forme Ordet: „Mig!“ uden at kunne frembringe det; hans Hænder sank ned; hele hans Ydre mindede

om et Menneske, der er blevet vækket op af sin Søvn og bedøvet af et Budskab, som han ikke ret kan fatte.

„Mig!“ sagde han endelig højt.

„Ja,“ stønnede unge John, „Dem!“

Han gjorde, hvad han kunde for at fremtvinge et Smil og svarede: „Indbildning! De tager aldeles fejl.“

„Jeg tager fejl, Sir!“ sagde unge John. „Jeg tager aldeles fejl i det Punkt! Nej, Mr. Clennam, det maa De ikke fortælle mig. I alt andet maaske, thi jeg giver mig ikke ud for at være skarpsindig og kender meget godt mine egne Mangler. Men at jeg skulde tage fejl i et Punkt, som har voldt mig mere Smerte i mit Bryst, end en Hagl af Vildmænds Pile vilde have kunnet! Jeg skulde tage fejl i et Punkt, som nær har lagt mig i Graven, hvilket jeg undertiden har ønsket, at det vilde, naar Graven bare havde kunnet lade sig forene med Tobakshandelen og Faders og Moders Følelser! Jeg tage fejl i et Punkt, som endog i dette Øjeblik faar mig til at tage mit Lommetørklæde frem ligesom en stor Pige, som Folk siger, skønt jeg rigtignok ikke ved, hvorfor en stor Pige skulde være et Skældsord, da ethvert rigtigt Mandfolk elsker dem, enten de saa er store eller smaa! Det maa De ikke fortælle mig!“

Trods den temmelig latterlige Skæl maatte man endnu stadig agte unge Johns Sjæls sunde Kærne, da han tog sit Lommetørklæde frem paa den naturlige og troskyldige Maade, som man kun ser en Mand, som der er meget godt i, gøre det. Efter at have tørret sig og tilladt sig den uskyldige Nydelse at sukke og snøfte et Par Gange, gemte han det igen.

Berøringen virkede endnu i den Grad som et Slag, at Arthur ikke kunde faa ret mange Ord samlede for at afslutte dette Emne. Han forsikrede John, at han i fuldeste Maade paaskønnede hans Uegennyttighed og Troskab mod Miss Dorrits Minde. Om den Formodning, han nylig havde udtalt, — her afbrød John ham og sagde: „Ingen Formodning! Vished!“ — kunde de maaske tale mere en anden Gang; men nu maatte det være nok. Da han følte sig træt og forstemt, vilde han med Johns Tilladelse vende tilbage til sit Værelse og ikke gaa mere ud den Aften. John samtykkede, og i Skyggen af Muren listede han sig tilbage til sin Bolig.

Paa Trappen uden for Arthurs Dør sad en smudsig, gammel Kone og ventede paa at komme til at rede hans Seng, og hun fortalte ham, at hun havde faaet sin Ordre af Mr. Chivery. „ikke den gamle, men den unge.“ Han følte endnu Slaget saa

stærkt, at han, saa snart hun var gaaet, satte sig i sin falmede Lænestol og trykkede sit Hoved mellem Hænderne, som om han var helt fortumlet. Lille Dorrit elske ham! Det gjorde et langt mere rystende Indtryk paa ham end hans Ulykke.

Hvor usandsynligt! Han havde plejet at kalde hende sit Barn, sit kære Barn og at opmuntre hende til Fortrolighed ved at fremhæve den Forskel, der var i deres Alder, og omtale sig selv som en Mand, der begyndte at blive gammel. Og dog havde hun maaske ikke fundet ham gammel. Der var noget, som mindede ham om, at han selv ikke havde fundet, at han var det, førend Roserne var bølgede bort med Floden.

Han havde hendes to Breve i sin Kasse, og han tog dem frem og læste dem. Der syntes at være en Klang i dem, der lignede Klangen af hendes yndige Stemme. Den lød i hans Øre med et ømt Tonefald, som ikke var uforenelig med den ny Fortolkning. Nu var det, at han kom til at tænke paa den stille Kummer i hendes Svar: „Nej, nej,“ som hun havde givet ham hin Aften i dette samme Værelse — hin Aften, da han havde faaet et Nys om den Forandring, der forestod i hendes Skæbne, og da der var blevet vekslet andre Ord imellem dem, som han havde været bestemt til at mindes i sin Ydmygelse og som Fange.

Hvor usandsynligt!

Mén ved nærmere Overvejelse blev denne Usandsynlighed stadig svagere. Der var en anden Prøvelse af hans eget Hjerte, som samtidig paatrængte sig med voksende Styrke. Havde der i hans Ulyst til at tro, at hun elskede nogen; i hans Ønske om at se dette Spørgsmaal afgjort; i hans dunkle Følelse af, at der vilde være noget vist ædelt i at fremme hendes Kærlighed til en eller anden, ikke været noget, som han havde undertrykt og bragt til at forstumme, saa snart det ytre sig? Havde han nogen Sinde hvisket til sig selv, at han ikke maatte tænke sig Muligheden af, at hun elskede ham, at han ikke maatte benytte sig af hendes Taknemmelighed; at han burde lade sig advare af sin Erfaring; at han maatte betragte saadanne ungdommelige Forhaabninger som døde, ligesom hans Vens tidlig bortgangne Datter; at han stadig maatte foreholde sig selv, at den Tid var forbi for ham, og at han var for alvorlig og for gammel?

Han havde kysset hende, da han havde løftet hende op fra Gulvet den Dag, da hun ligesom altid var bleven glemt af de

andre. Ganske som han vilde have kysset hende, hvis hun havde været ved sin Bevidsthed, uden mindste Forskel.

Mørket fandt ham rugende over disse Tanker. Mørket fandt ligeledes Mr. og Mrs. Plornish bankende paa hans Dør. De medbragte en Kurv med et rigt Udvalg af de Lækkerier, som Kunderne var saa flinke til at købe, men saa langsomme til at betale. Mrs. Plornish var rørt til Taarer. Plornish brummede venlig paa sin filosofiske, men ikke meget klare Maade, at det gik op og ned. Det kunde ikke nytte noget at spørge om, hvorfor det gik op eller ned, for det var nu Verdens Gang. Han havde hørt paastaa, at eftersom Verden gik rundt, for det kunde jo ikke nægtes, maatte selv den bedste Mand finde sig i undertiden at staa paa Hovedet, medens alt hans Haar fløj ud i, hvad han kunde kalde Rummet. Meget vel da. Hans Hoved vilde nok komme op igen, naar hans Tid kom, og hans Haar vilde nok blive saa glat igen, saa det var en Fornøjelse at se, og det vilde blive godt altsammen!

Det er allerede blevet sagt, at Mrs. Plornish, der ikke var filosofisk, græd. Endvidere hændte det sig, at hun var forstaaelig. Det hidrørte maaske fra hendes vemodige Stemning, fra hendes Køns Snille, fra Kvindens hurtige Tankeforbindelse, nok er det, at det endvidere hændte sig, at hun netop udbredte sig over Genstanden for Arthurs Betragtninger.

„De kan ikke tro, hvorledes Fader har talt om Dem, Mr. Clennam,“ sagde hun. „Det gjorde ham ganske daarlig, og han har helt mistet sin Stemme over denne Ulykke. De ved selv, hvor dejlig Fader synger, men han kunde ikke faa en Tone frem til Børnene ved Tebordet, nu kan De tro mig, om De vil.“

Medens Mrs. Plornish talte, rystede hun paa Hovedet, tørrede sine Øjne og saa sig tankefuldt om i Værelset.

„Og hvad Mr. Baptist vil tage sig for, naar han faar det at vide, det kan jeg slet ikke forestille mig. De kan være vis paa, at han allerede havde været her, naar han ikke havde været borte i et Ærinde for Dem. Den Udholdenhed, hvormed han røgter dette Ærinde uden at unde sig nogen Hvile, har virkelig,“ sluttede hun paa sin italienske Maade, „som jeg sagde til ham, stærko forbausato Padrona.“

Skønt langt fra at være forfængelig, fandt Mrs. Plornish, at hun havde afrundet denne toskanske Sætning med sjælden Elegance. Plornish kunde ikke skjule sin Stolthed over hendes sproglige Talenter.

„Men hvad jeg paastaar, Mr. Clennam, er,“ vedblev den brave Kone, „at der altid er noget at være taknemmelig for, hvilket De sikkert vil indrømme. Naar man taler i dette Værelse, er det ikke vanskeligt at tænke sig, hvad dette noget er. De har sandelig Grund til at være taknemmelig for, at Miss Dorrit ikke er her og ikke ved noget om det.“

Det forekom Arthur, som om hun betragtede ham med et ejendommeligt Udtryk.

„De har sandelig Grund til at haabe, at hun ikke saa let faar noget at vide derom,“ vedblev Mrs. Plornish. „Havde hun været her og set det, er der ingen Tvivl om, at Synet af Dem i Ulykke og Modgang næsten vilde have været for meget for hendes følsomme Hjerte. Jeg kan ikke tænke mig noget, som vilde være gaaet hende saa nær som dette.“

Hun saa nu ganske bestemt paa ham med et Slags dirrende Trods i sin venlige Deltagelse.

Plornish, der var mere lakonisk anlagt, benyttede Lejligheden til at foreslaa, at hun nu skulde overlade Mr. Clennam til sig selv. „For ser du,“ sagde han alvorlig, „jeg ved, hvad det er, min Tøs,“ og gentog denne værdifulde Bemærkning flere Gange, som om den indeholdt en meget dyb Moral. Endelig gik det værdige Par Arm i Arm hjem.

Lille Dorrit, lille Dorrit! Atter i flere Timer. Stadig lille Dorrit.

Havde det nogen Sinde været saa, var det nu heldigvis forbi. Sæt, at hun havde elsket ham, og at han havde vidst det og tilladt sig at elske hende, hvilken Vej vilde han da ikke have ført hende ind paa — den Vej, der vilde have bragt hende tilbage til dette elendige Sted! Det burde være ham en stor Trøst at tænke paa, at hun var bleven forskaanet for det for stedse; at hun var gift eller snart vilde blive det — dunkle Rygter om hendes Faders Planer i saa Henseende havde naaet det „Blodende Hjerte“ tillige med Efterretningen om hendes Søsters Giftermaal — og at Marshalsea Fængslets Port for stedse havde lukket sig for alle hine forviklede Muligheder fra en svunden Tid.

Kære lille Dorrit!

Saa han tilbage paa sin egen bedrøvelige Historie, koncentrerende alt sig om hendes uskyldige Skikkelse. Han havde rejst Tusinder af Mile hen mod den; den havde bragt hans tidligere urolige Forhaabninger og Tvivl til at forstumme. Den var Midtpunktet for hans Livs Interesser; den var Slutningen

paa alt, hvad hans Liv rummede af godt og smukt; paa den anden Side af den var der kun en Ørken og en mørk Himmel. Lige saa ilde tilpas som den første Nat, han havde lagt sig til at sove inden for disse skumle Mure, tilbragte han denne Nat med saadanne Tanker. Samtidig hvilede unge John i en fredelig Slummer efter at have forfattet og ordnet følgende Gravskrift paa sin Pande:

Fremmede!
 Nærm dig med Andagt
 den Grav, som gemmer Støvet af
John Chivery junior,
 der døde i en fremrykket Alder,
 som ikke behøver at betegnes nærmere.
 Han traf sin Medbejler i en ulykkelig Tilstand
 og fik Lyst til
at faa sig en Omgang med ham;
 men for den Elskedes Skyld
 overvandt han alle disse bitre Følelser
 og blev
højmodig.

OTTE OG TYVENDE KAPITEL.

En besøgende i Marshalsea Fængslet.

Alt som Tiden gik, tog den offentlige Mening blandt Samfundet uden for Fængselsporten haardt fat paa Clennam, og han skaffede sig ingen Venner blandt Samfundet indenfor. Han var for nedtrykt i sit Sind til at omgaas Hoben nede i Gaarden, som kom sammen for at glemme deres Sorger; for tilbageholden og ulykkelig til at deltage i den tarvelige Selskabelighed i Værtshuset og holdt sig derfor paa sit Værelse og blev betragtet med Uvilje. Nogle sagde, at han var stolt; andre bebrejdede ham, at han var indesluttet og sær, og atter andre foragtede ham, fordi han var en forknyt Pjalt, der følte sig trykket af sin Gæld. Hele Befolkningen skyede ham paa Grund af disse forskellige Klagepunkter, men især paa Grund

af det sidste, der indbefattede et Slags Landsforræderi, og han afsondrede sig snart i den Grad, at den eneste Tid, paa hvilken han tog sig Motion, var, naar Aftenklubben var forsamlet til sine Viser, Skaaler og Taler, og Gaarden saa godt som udelukkende overladt til Kvinderne og Børnene.

Fængselslivet begyndte at indvirke paa ham. Han følte, at han sløvedes og slappedes, og som en Følge af, hvad han havde set af Fængselslivets Indflydelse inden for de fire smaa trange Vægge i det selvsamme Værelse, han beboede, gjorde Bevidstheden herom ham bange for sig selv. Han skammede sig baade for andre og for sig selv og begyndte kendelig at forandres; enhver kunde se, at Skyggen af Muren rugede mørkt over ham.

En Dag, ti eller tolv Uger efter at han var bleven sat fast, og efter at han havde forsøgt paa at læse, uden engang at kunne udfri de opdigtede Personer i Bogen af Marshalsea Fængslet, standsede Fodtrin uden for hans Dør, og en Haand bankede paa den. Han lukkede op, og en venlig Stemme modtog ham med et: „Hvorledes har De det, Mr. Clennam? Jeg haaber, at De ikke har noget imod, at jeg kommer og ser til Dem?“

Det var den livlige unge Barnacle, Ferdinand. Han saa meget godmodig og forekommende ud, skønt hans Lystighed og Frejdighed stak stærkt af mod det smudsige Fængsel.

„Det overrasker Dem at se mig, Mr. Clennam,“ sagde han, idet han satte sig paa den Stol, som Clennam bød ham.

„Ja, jeg maa tilstaa, at jeg er meget overrasket.“

„Dog ikke ubehagelig, vil jeg haabe?“

„Paa ingen Maade.“

„Tak. Oprigtig talt,“ sagde den elskværdige unge Barnacle, „har det gjort mig særdeles ondt at erfare, at De har set Dem nødsaget til for en Tid at trække Dem tilbage hertil, og jeg haaber — naturligvis mellem os sagt — at vor Anstalt ikke har haft noget dermed at gøre?“

„Deres Departement?“

„Vor Omsvøbsanstalt.“

„Jeg kan ikke give dette mærkelige Institut Skylden for nogen af mine Genvordigheder.“

„Det glæder mig paa Ære hjertelig at høre. Det vilde være gaaet mig overordentlig nær, hvis vor Anstalt havde noget at gøre med Deres Forlegenheder.“

Clennam forsikrede ham atter, at han frikendte den for ethvert Ansvar.

„Det var godt,“ sagde Ferdinand. „Det glæder mig meget at høre det. I mit stille Sind var jeg lidt bange for, at vi havde bidraget til at bringe Dem paa Knæerne, for der er ingen Tvivl om, at vi nu og da har det Uheld at gøre den Slags Ting. Det sker ikke med vor gode Vilje, men naar Folk vil i Fedtefadet, ja — saa kan vi ikke forbyde det.“

„Uden ubetinget at indrømme det, De der siger,“ svarede Arthur mørkt, „takker jeg Dem for Deres Deltagelse.“

„Nej, men alvorlig talt,“ sagde Barnaclen, „vor Anstalt er virkelig den uskyldigste Anstalt, man kan tænke sig. De vil maaske sige, at det hele ikke er andet end Humbug, og jeg vil ikke modsige Dem, men det kan nu engang ikke være anderledes. Forstaar De ikke nok det?“

„Nej, jeg gør ikke,“ sagde Clennam.

„De betragter det ikke fra det rigtige Synspunkt. Det er Synspunktet det kommer an paa. Betragt vort Departement fra det Synspunkt, at vi kun forlanger at lades i Fred, og De finder ikke et mere fortræffeligt Departement nogetsteds.“

„Er det da Bestemmelsen med Deres Departement, at det skal lades i Fred?“ spurgte Clennam.

„Der traf De det,“ svarede Ferdinand. „Det er netop dets udtrykkelige Bestemmelse, at enhver Ting skal lades i Fred. Det er Meningen med det; det er, hvad det er til. Ganske vist gives der nogle Formaliteter, som maa iagttages, for at det kan se ud, som om det ogsaa havde en anden Bestemmelse, men det er kun Formaliteter. Du gode Gud, vi er jo ikke andet end Formaliteter! Husk paa, hvilken Masse Formaliteter De har gennemgaaet, og dog er De nok ikke kommen Enden nærmere?“

„Nej aldrig,“ sagde Clennam.

„Betragt os fra det rigtige Synspunkt, saa ser De os, som vi er — officielle og virksomme. Det er ligesom et begrænset Parti Kriket. En Mængde uvedkommende er altid rede til at kaste til Maals efter Statstjenesten, og vi stopper Boldene.“

Paa Clennams Spørgsmaal om, hvad der blev af Boldkasterne, svarede den vittige unge Barnacle, at de blev trætte, blev pryglede af, blev lemlæstede, fik Rygraden slaaget over, kreperede, opgav det, lagde sig efter andre Spil.

„Og dette,“ vedblev han, „bringer mig til atter at ønske mig til Lykke med, at vort Departement intet har haft at gøre med Deres midlertidige Ensomhed. Det kunde meget let have haft en Finger med i Spillet, for det kan ikke nægtes, at Folk, der

ikke vil lade os i Fred, undertiden kommer galt af Sted. Jeg er aldeles uforbeholden imod Dem, Mr. Clennam, og ved, at jeg kan være det. Jeg var det, da jeg første Gang saa Dem begaa den Fejltagelse ikke at lade os i Fred, fordi jeg saa, at De var uerfaren og sangvinsk og — jeg haaber, at De ikke tager mig ilde op, at jeg siger det? — temmelig enfoldig.“

„Paa ingen Maade.“

„Derfor gjorde det mig ondt for Dem, og jeg gik saa vidt, at jeg gav Dem et Vink om — hvilket rigtignok ikke var officielt, men jeg er aldrig officiel, naar jeg kan undgaa det — at hvis jeg var i Deres Sted, vilde jeg ikke plage mig selv. Imidlertid gjorde De det alligevel og har siden plaget Dem selv mange Gange, men det maa De ikke mere.“

„Det er ikke rimeligt, at jeg faar Lejlighed dertil.“

„Jo vist saa! De kommer nok ud igen. Alle kommer ud igen. Der gives tusinde Maader, hvorpaa man kan slippe bort herfra. Men kom saa ikke tilbage til os. Det er ogsaa for at bede Dem derom, at jeg er kommen. Det vil paa Ære ærgre mig frygtelig,“ sagde Ferdinand i en meget venskabelig og fortrolig Tone, „hvis De ikke er bleven klog af Skade og holder Dem borte fra os.“

„Og Opfindelsen?“ sagde Clennam.

„Kære Ven,“ svarede Ferdinand, „hvis De tillader, at jeg tiltaler Dem saa frit, der er ingen, der gider høre om Opfindelsen, og ingen, der bryder sig en sur Sild om den.“

„Det vil sige, ingen i Departementet?“

„Og heller ingen uden for det. Alle er rede til at misbillige og gøre Nar af enhver Opfindelse. De kan ikke tænke Dem, hvor mange Mennesker der helst vilde lades i Fred, hvor meget det ligger i Folkets Aand — De maa ikke lade Dem genere af denne parlamentariske Talemaade — at lades i Fred. Tro mig, Mr. Clennam, vort Departement er ikke nogen ondsksfuld Kæmpe, der skal angribes med fældet Lanse, men kun en Vejr-mølle, der, medens den maler en umaadelig Mængde Avner, viser, fra hvilken Kant Vinden i Landet blæser.“

„Kunde jeg tro det, vilde det være en sørgelig Udsigt for os alle,“ sagde Clennam.

„Aa, det maa De ikke sige,“ svarede Ferdinand. „Det er altsammen, som det skal være. Humbug maa der til; vi kan alle godt lide Humbug; vi kan ingen Vej komme uden Humbug. Med en Smule Humbug gaar alting fortræffelig i den gamle Skure, naar man bare lader det i Fred.“

Med denne haabefulde Trosbekendelse rejste Ferdinand sig. Intet kunde være behageligere end hans frimodige, belevne Holdning og den fine Takt, hvormed han forstod at læmpe sig efter Situationen.

„Er det tilladt at spørge,“ sagde han, idet Clennam med oprigtig Taknemmelighed for hans Aabenhjertighed og Venlighed rakte ham Haanden, „om det er sandt, at vor dybt savnede Merdle er Aarsag i denne forbigaaende Forlegenhed?“

„Jeg er en af de mange, som han har ødelagt. Ja.“

„Det maa have været en sjælden begavet Mand. Han var en topmaalt Skurk naturligvis, men mærkværdig begavet! Man kan ikke andet end beundre den Karl. Maa have været en Meister i Humbug. Kendte Folk saa godt — forstod at tage dem — kunde tumle med dem!“

Paa sin overfladiske Maade var han virkelig greben af sand Beundring.

„Jeg vil haabe,“ sagde Arthur, „at han og hans Ofre vil tjene Folk til en Advarsel, om ikke at lade sig tumle saa stærkt med en anden Gang.“

„Nærer De virkelig et saa skønt Haab, min kære Mr. Clennam?“ svarede Ferdinand leende. „Saa snart der kommer en anden, der har en lige saa stor Dygtighed og er en lige saa udlært Svindler, vil han have samme Held med sig. Undskyld, men jeg tror virkelig ikke, at De har nogen Forestilling om, hvorledes de menneskelige Bier giver sig til at sværme, naar der bliver banket paa den første den bedste gamle Blikkedel: deri ligger hele Kunsten ved at regere dem. Den Magt, som Mænd som vor dybtsavnede Ven besidder, bestaar kun i at faa dem til at tro, at Kedlen er af ædelt Metal. Ganske vist gives der hist og her Undtagelser, hvor Folk har ladet sig føre bag Lyset af Grunde, der har forekommet dem langt bedre, og jeg behøver ikke at gaa langt for at finde et saadant Tilfælde, men de svækker ikke Reglen. Far vel! Jeg haaber, at naar jeg næste Gang har den Fornøjelse at se Dem, vil denne forbigaaende Sky være vegen for Solskin. De maa endelig ikke ulejlige Dem udenfor. Jeg kender Vejen. Far vel!“

Med disse Ord gik den bedste og aandfuldeste af alle Barnaclerne ned ad Trapperne, fortsatte nynnende sin Vandring gennem Arrestforvarerboligen, satte sig paa sin Hest i Forgaarden og red bort for efter Aftale at begive sig til sin ædle Slægtning, der trængte til en Smule Vejledning, førend han

kunde affærdige nogle vantro, lave Sjæle, der havde i Sinde at interpellere de store Aander om deres Statsmandskab.

Paa Vejen ud maatte han være gaaet forbi Rugg; thi et Par Minutter efter skinnede denne rødhaarede Kavaler ind ad Døren ligesom en aldrende Føbus.

„Hvorledes har De det i Dag?“ sagde Rugg. „Er der ikke noget, jeg kan gøre for Dem?“

„Nej, mange Tak.“

Ruggs Glæde over en indviklet Sag lignede en Husholderskes Glæde ved at salte og sylte eller en Vaskerkones Glæde over en stor Vask eller en Skraldemands Glæde over en overstrømmende Skarnfjerdning eller enhver anden Fagmands Glæde over at sidde i Forretninger til op over Ørerne.

„En Gang imellem kommer jeg her,“ sagde Rugg oprømt, „for at se, om der skulde være indløbet nogle flere Arrestordrer. Det har regnet temmelig tæt med dem, saa tæt, som vi kunde vente det.“

Han talte derom, som om det var noget meget glædeligt, idet han gned sig rask i Hænderne og virrede lidt med Hovedet.

„Der har været et sandt Styrtebad af dem,“ vedblev Rugg. „Jeg ulejliger Dem ikke ret ofte, naar jeg ser herhen, da jeg ved, at De ikke er oplagt til Selskab, og at De, hvis De ønskede at tale med mig, vilde efterlade Besked til mig i Arrestforvarerboligen. Men jeg kommer her noget nær hver Dag. Vil det være Dem ubejligt i Dag, om jeg gjorde en Bemærkning?“

„Lige saa belejligt som til enhver anden Tid,“

„Hm! Den offentlige Mening,“ sagde Rugg, „har haft travlt med Dem.“

„Det tvivler jeg ikke paa.“

„Vilde det ikke være tilraadeligt,“ sagde Rugg indsmigrende, „nu endelig en Gang at gøre den offentlige Mening en lille Indrømmelse? Det gør vi alle enten paa den ene eller den anden Maade. Tingene er, at vi maa gøre det.“

„Jeg kan ikke stille den offentlige Mening tilfreds, og har ikke Grund til at tro, at jeg nogen Sinde vil kunne det.“

„Sig ikke det. Bekostningerne ved at blive flyttet til Kings Bench er næsten for intet at regne, og naar nu den almindelige Stemning er stærk for, at De burde være der, saa burde De virkelig —“

„Jeg troede, De var kommen paa det rene med,“ sagde Arthur, „at min Beslutning at blive her var en Smagssag.“

„Ja vel, ja; men er det en god Smag, er det en god Smag? Det er Spørgsmaalet.“ Rugg var saa ømt overtalende, at han blev helt rørende. „Jeg havde nær sagt, er det en nobel Tænkemaade? Det er ikke Smaasummer, det drejer sig om, og at De bliver her, hvor en Mand kan blive sat ind for et Par Pund, betragtes som upassende. Det er ogsaa upassende. Jeg kan ikke sige Dem, paa hvor mange Steder jeg hører tale derom. Jeg hørte, der blev gjort Bemærkninger derom i Aftes paa en Kafé, der besøges af, hvad jeg vil kalde det bedste juridiske Selskab — jeg hørte der Bemærkninger derom, som det gjorde mig ondt at høre. Og endnu i Morges hørte jeg tale derom ved Frokosten. Min Datter — kun en Kvinde, vil De sige, men hun har dog en vis Sans for saadanne Ting og endog en vis personlig Erfaring som Citantinde i Rugg-contra-Bawkins — hun ytrede sin store Forundring. Vilde da under disse Omstændigheder og i Betragtning af, at ingen af os helt kan sætte sig ud over den offentlige Mening, en ubetydelig Indrømmelse overfor denne Mening ikke være — naa, jeg vil udtrykke mig saa mildt som mulig og sige, elskværdig?“

Arthurs Tanker var atter vandrede hen til lille Dorrit, og Spørgsmaalet blev ubesvaret.

„Hvad mig selv angaar,“ sagde Rugg i det Haab, at hans Veltalenhed havde gjort Arthur vaklende, „saa hører det til mine Grundsætninger ikke at tage Hensyn til mig selv, hvor Talen er om en Klientes Tilbøjeligheder; men da jeg kender Deres velvillige Karakter og Lyst til at rette Dem efter andre, gentager jeg, at jeg vilde foretrække, at De var i Kings Bench. Deres Sag har gjort Opsigt; det er en Sag, man som Mand af Faget kan have Ære af at have at gøre med; jeg vilde staa paa en bedre Fod med mine Kunder, hvis De flyttede over til Kings Bench. Men det maa De ikke lade Dem paavirke af; jeg siger Dem kun, hvorledes Forholdet er.“

Saa sløvet var Fangens Opmærksomhed allerede bleven af Ensomhed og Forstemthed, og saa vant var den bleven til kun at syle med en eneste tavs Skikkelse inden for disse skumle Mure, at han maatte ryste et Slags Døs af sig, førend han kunde se paa Rugg, genkalde sig Traaden i hans Tale og skyndsomt sige: „Min Beslutning lader sig ikke forandre. Lad det blive, som det er!“ Uden at skjule, at han følte sig stødt og krænket, svarede Rugg:

„Aa, naturligvis! Jeg ved meget vel, at jeg har overskredet min Kompetence ved at forelægge Dem dette Punkt. Men da

jeg i flere Selskaber, og i meget godt Selskab, har hørt bemærke, at hvor passende det end kan være for en Udlænding, er det dog en Englænder uværdigt at forblive i Marshalsea Fængslet, naar hans stolte Øriges fri Forfatning tilsteder hans Forflyttelse til Kings Bench, tænkte jeg, at jeg vilde gøre et Brud paa de strenge Former og omtale det for Dem. For mit personlige Vedkommende, har jeg ingen Mening om den Ting."

„Det er godt,“ svarede Arthur.

„Nej, aldeles ingen Mening!“ sagde Rugg. „Hvis jeg havde, vilde det have været mig imod for nogle Minutter siden at se en af mine Klienter modtage Besøg her af en Mand af fornem Familie, som kom ridende paa sin egen Hest. Men det kom ikke mig ved. Havde jeg haft nogen Mening, kunde jeg have ønsket nu at have Bemyndigelse til at sige til en anden Herre, en Herre af et militært Udseende, som for Tiden venter nede i Arrestforvarerboligen, at min Klient aldrig havde tænkt paa at blive her, men vil flytte til et mere passende Opholdssted. Men mine rent maskinmæssige Pligter er tydelige nok; jeg har intet dermed at gøre. Behager De at tage imod denne Herre?“

„Som venter paa at faa mig i Tale, sagde De?“

„Ja, jeg tog mig den Frihed. Da han hørte, at jeg var Deres juridiske Raadgiver, vilde han ikke forstyrre Dem, førend jeg havde røgtet mit meget beskedne Hverv. Lykkeligvis,“ sagde Rugg spydig, „overskred jeg ikke min Kompetence i den Grad, at jeg spurgte ham om hans Navn.“

„Der er sagtens ikke andet for end at tage imod ham,“ sukkede Clennam mat.

„Det er altsaa Deres Vilje?“ spurgte Rugg. „Er jeg bæret med Deres Ordre til at sige dette til den omtalte Herre, naar jeg gaar ud? Er jeg? Mange Tak, Sir. Jeg anbefaler mig.“ Og dermed gik han fornærmet bort.

Den omtalte Herre med det militære Udseende havde vakt Clennams Nysgerrighed i saa ringe Grad, at han allerede var paa Vejen til at glemme, at Rugg havde talt om en saadan Herre, da tunge Fodtrin ude paa Trappen bragte ham til sig selv. De syntes at gaa op ad den, ikke synderlig rask eller frejdig, men dog med en paatagen, støjende Flothed, der skulde være fornærmelig. Medens Trinene standsede et Øjeblik paa Afsatsen uden for hans Dør, forekom det ham, at den ejendommelige Lyd mindede ham om noget, men han kunde ikke genkalde sig hvad. Han fik kun Tid til at betænke sig et Øjeblik; thi straks efter blev hans Dør stødt op med et Puf, og

paa Tærskelen stod den savnede Blandois, Aarsagen til saa mange Bekymringer.

„Vær hilset, Fængselskammerat!“ sagde han. „De har nok Lyst at tale med mig. Her er jeg.“

Førend Arthur i sin Harme og Forundring kunde faa talt, traadte Cavaletto ind i Stuen bag efter Blandois, og bag efter Cavaletto kom Pancks. Ingen af de to havde været der, siden Værelsets nuværende Beboer havde taget det i Besiddelse. Pancks, der trak sit Vejr dybt, arbejdede sig hen til Vinduet, satte sin Hat paa Gulvet, purrede med begge Hænder op i sit Haar og lagde Armene over Kors som et Menneske, der tager sig en Hvil efter et strengt Dagværk. Mr. Baptist, som ikke vendte Øjnene bort fra sin frygtede Stalbroder fra gamle Dage, satte sig stilfærdig ned paa Gulvet med Ryggen mod Døren og en af sine Ankler i hver Haand og indtog saaledes atter den Stilling — kun at den nu udtrykte Aarvaagenhed — hvori han en hed Formiddag i Marseille havde siddet foran den samme Mand i et andet mørkt Fængsel.

„Af disse to Daarekistelemmers Udsagn ved jeg,“ sagde Monsieur Blandois, ogsaa kaldet Lagnier eller Rigaud, „at De ønsker at tale med mig. Her er jeg!“

Med et haanligt Blik paa Sengestedet, som var slaaet sammen om Dagen, lænede han sin Ryg op til det, uden at tage Hatten af Hovedet og blev staaende i en trodsig, skødesløs Stilling med Hænderne i Lommen.

„Ildevarslen Skurk, som De er!“ sagde Arthur. „De har forsætlig kastet en skrækkelig Mistanke paa min Moders Hus. Hvorfor har De gjort det? Hvad tilskyndte Dem til dette djævelske Paafund?“

Efter et Øjeblik at have rynket Panden ad ham, gav Monsieur Rigaud sig til at le. „Hør denne ædle Sjel! Hør, hele Verden, paa dette Dydsmønster! Men vogt Dem, vogt Dem! Det kunde være muligt, min Ven, at Deres Ivrighed var en Smule farlig. Sacre bleu, det kunde være muligt!“

„Signore,“ tog Cavaletto til Orde, „hør først mig! Jeg fik jo Deres Befaling om at finde ham, Rigaud, ikke sandt?“

„Det er sandt.“

„Jeg gaar følgelig først til mine Landsmænd. Jeg spørger dem, hvad nyt i London om ankomne Udlændinge. Derpaa gaar jeg til Franskmændene. Saa gaar jeg til Tyskerne. De fortæller mig alle, hvad de ved. De fleste af os kendte godt hverandre, og de fortæller mig alle, hvad de ved. Men! —

Ingen kan sige mig noget om ham, Rigaud. Femten Gange," sagde Cavaletto, idet han tre Gange udstrakte sin højre Haand med udspilede Fingre saa hurtig, at det næsten var umuligt at følge Bevægelsen med Øjnene, „spørger jeg om ham paa et hvert Sted, hvor Udlændinge kommer, og femten Gange," her gentog han den samme hurtige Bevægelse, „ved de intet. Men! — efter at jeg i lang Tid ikke har kunnet opspore, at han er her i London, fortæller en mig om en Soldat med hvide Haar! ikke Haar som dem, han bærer — men hvide — som bor hemmelig paa et vist Sted. Men! — som undertiden om Eftermiddagen spadsérer og ryger. Det er nødvendigt, som De siger i Italien — og som de ved, de Stakler! — at have Taalmodighed. Jeg har Taalmodighed. Jeg spørger, hvor dette Sted er. Den ene tror, at det er her, den anden, at det er der. Nu vel, det er hverken her eller der. Jeg venter nok saa taalmodig. Til sidst finder jeg det. Derpaa holder jeg Vagt; derpaa skjuler jeg mig, indtil han gaar ud og ryger. Det er en Soldat med graa Haar. Men! — det er ogsaa den Mand, som De ser her."

Det var mærkeligt at se, hvorledes han i sin vante Underdanighed mod den, der havde ulejliget sig med at haandhæve sin Overlegenhed over ham, selv nu gjorde en forvirret Bøjning med Hovedet for Rigaud, efter saaledes at have udpeget ham.

„Nu vel, Signore," udbød han til Slutning, „jeg ventede paa en god Lejlighed. Jeg skrev nogle Ord til Signor Panco om at komme og hjælpe. Jeg viste ham, Rigaud, i hans Vindue til Signor Panco, som ofte spionerede om Dagen. Jeg sov om Natten i Nærheden af Døren til Huset. Først i Dag gik vi endelig ind, og nu ser De ham! Da han ikke vilde gaa herop i Nærværelse af den berømmelige Advokat" — dette var Mr. Baptists Hæderstitel for Rugg — „ventede vi sammen dernede, og Signor Panco holdt Øje med Gaden."

Ved Slutningen af denne Beretning vendte Arthur sine Øjne mod Rigauds frække og onde Ansigt. Monsieur Rigaud knipsede en halv Snes Gange lydelig med sine Fingre, idet han bøjede sig forover for at slynge Knipsene mod Arthur, som om det var haandgribelige Kastevaaben, han slyngede ham i Ansigtet.

„Naa, Filosof," sagde Rigaud, „hvad vil De mig saa?"

„Jeg vil vide," svarede Arthur uden at lægge Skjul paa sin Afsky, „hvor De har turdet vove at rette en Mistanke for Mord mod min Moders Hus?"

„Vove?" udbød Rigaud. „Ho, ho! Hør ham! Vove? Sag-

de De vove? Ved Himlen, min lille Dreng, De er lidt ufor-sigtig!"

„Jeg vil have, at denne Mistanke skal borttrydtes,“ sagde Arthur; „De skal føres derhen, saa at alle kan se Dem. Endvidere vil jeg vide, hvad De havde at gøre der, da jeg havde en saa brændende Lyst til at kaste Dem ned ad Trappen. Rynk ikke Panden ad mig, Menneske! Jeg har set nok af Dem til at vide, at De er en Pralhans og en Kryster. Skønt mit Livsmod er blevet knækket her paa dette elendige Sted, behøver jeg dog ikke at mande mig op for at sige Dem en saa simpel Ting, som De ved saa godt.“

Ligbleg lige til Læberne, strøg Rigaud sit Skæg, idet han mumlede: „Ved Himlen, min lille Ven, De kunde let kompromittere Deres agtværdige Fru Moder,“ og syntes et Minut at være tvivlrædig om, hvad han skulde gøre. Hans Tvivlrædighed var imidlertid snart forbi. Han satte sig ned med en truende Brovten og sagde:

„Skaf mig en Flaske Vin. Man kan faa Vin at købe her. Jeg vil ikke tale med Dem uden Vin. Naa, ja eller nej?“

„Hent ham, hvad han vil have, Cavaletto,“ sagde Arthur i en foragtelig Tone, idet han tog Penge frem.

„Dit Smuglerbæst,“ tilføjede Rigaud, „hent Portvin! Jeg drikker kun Porto-Porto.“

Da Smuglerbæstet imidlertid med sin udtrykfulde Pegefinger forsikrede, at han paa det bestemteste nægtede at forlade sin Post ved Døren, tilbød Signor Panco sin Tjeneste. Han kom kort efter tilbage med en Flaske Vin.

„Et stort Glas, Daarekistelem!“ sagde Rigaud.

Signor Panco satte et Ølglas for ham, idet han øjensynlig maatte beherske sig for ikke at kaste ham det i Hovedet.

„Ha, ha,“ pralede Rigaud, „en Gang Gentleman, altid Gentleman. Gentleman fra Begyndelsen og Gentleman til Enden. Hvad Fanden, en Gentleman skal dog vel vartes op, vil jeg haabe? Det hører til min Karakter at lade mig opvarte!“

Med disse Ord skænkede han Glasset halvt fuldt og tømte det.

„Ha,“ sagde han og smækkede med Læberne, „ingen gammel Arrestant den! Efter dens Udseende at dømme, min kække Ven, vil Fængslet tømme Deres Blod, længe førend det mildner denne hede Vin. De begynder allerede at blive blød og at miste baade Huld og Farve. Jeg hilser Dem!“

Han skyllede nok et halvt fuldt Glas ned og holdt det i

Vejret baade forinden og bagefter, saa at hans lille hvide Haand faldt i Øjnene.

„Til Sagen,“ vedblev han derpaa, lad os tale om Tingene. De har vist Dem mere fri i Munden, end De er i Deres Person.“

„Jeg har taget mig den Frihed at sige Dem, hvad De selv ved, at De er, og De ved selv lige saa godt som vi alle, at De er endnu langt værre.“

„Tilføj altid en Gentleman, saa har det intet at sige; det fraregnet, er vi alle lige. De for Eksempel kunde ikke, om det saa galdt Deres Liv, blive Gentleman, og jeg kunde ikke, om det saa galdt mit Liv, være andet. Det er en himmelvid Forskel! Lad os gaa videre. Ord gør hverken til eller fra i Kort eller Tærningspil. Ved De ikke nok det, hvad? Jeg spiller ogsaa et Spil, og Ord har ingen Magt over det.“

Nu, da han stod lige over for Cavaletto og vidste, at hans Historie var kendt, lagde han al Forstillelse til Side og saa sin Stilling lige i Øjnene med en lumpen Uslings hele Frækhed. „Nej, min Søn,“ vedblev han med et Knips med Fingrene, „jeg spiller mit Spil til Ende trods alle Ord, og mort de ma vie og mort de mon ame! jeg skal vinde det. De vil vide, hvorfor jeg spillede det lille Puds, som De har forstyrret? Vid da, at jeg havde og har en Vare at sælge Deres ærede Fru Moder. Jeg beskrev min kostbare Vare og fastsatte min Pris. Med Hensyn til Handelen var Deres fortræffelige Moder en Smule for rolig, for kold, for ubevægelig og billedstøtteagtig. Deres fortræffelige Moder ærgrede mig kort sagt. For en Afvekslings Skyld og for at adspredde mig — naa, en Gentleman maa adspredde sig paa en eller andens Bekostning! — fik jeg det heldige Indfald at forsvinde, et Indfald, som Deres sjældne Moder og min brave Flintwich hellere end gerne vilde have bragt til Udførelse. Ah! se ikke saa bister paa mig. Jeg gentager det: som de hellere end gerne vilde have bragt til Udførelse, som de vilde have været lykkelige, ude af sig selv af Henrykkelse ved at bringe til Udførelse. Hvor stærkt vil De have det?“

Han kastede Bundfaldet af Glasset paa Gulvet, saa at det nær havde overstænket Cavaletto. Dette syntes paany at henede hans Opmærksomhed paa ham. Han satte Glasset fra sig og sagde: „Jeg vil ikke skænke i det. Hvad? Jeg er født til at blive opartet. Kom her, Cavaletto, og skænk i.“

Den lille Mand saa paa Clennam, hvis Øjne var rettede paa Rigaud, og da han ikke læste noget Forbud i dem, rejste

han sig op og skænkede i Glasset. Idet han gjorde dette, gjorde det et ganske ejendommeligt Indtryk at se, hvorledes hans gamle Underdanighed blandedes med Følelsen af noget komisk; hvorledes han samtidig kæmpede med en vis slumrende Vildskab, som i næste Øjeblik kunde være blusset op — saaledes som den fødte Gentleman syntes at tro, for han holdt et vaagent Øje med ham —, og hvorledes alt dette hurtig veg for en fremherskende godmodig, sorgløs Lyst til at komme til at sidde paa Gulvet igen.

„Dette heldige Indfald, min kække Ven,“ vedblev Rigaud efter at have drukket, „var af flere Grunde et heldigt Indfald. Det adspredte mig, ærgrede Deres kære Moder og min brave Flintwich, pinte Dem — mit Honorar for en Lektion i Høflighed mod en Gentleman —, og bragte samtlige elskværdige paa-gældende paa den Tanke, at Deres aller ærbødigste Tjener er en Mand, som man maa frygte. Desuden kunde det have bragt Deres Fru Moder til Fornuft — kunde, paa Grund af den trykkende lille Mistanke, som De i Deres Visdom har opdaget, omsider tvunget hende til paa en forblømt Maade at bekendtgøre i Bladene, at Vanskelighederne ved en vis Kontrakt vilde blive hævede, naar en vis vigtig Part i den vilde melde sig. Det var jo altid muligt. Men det har De forstyrret. Naa, hvad har De nu at sige? Hvad er det, De vil?“

Aldrig havde det pint Clennam saa meget, at han var en lænkebunden Fange, som da han saa denne Mand for sig uden at kunne føre ham til sin Moders Hus. Alle de dunkle, faretruende Skyer, som han nogen Sinde havde frygtet for, var nu i Færd med at trække sig sammen, da han hverken kunde røre Haand eller Fod.

„Maaske, min Ven, Filosof, Dydsdragon, Taabe, hvad De vil,“ sagde Rigaud, idet han holdt op at drikke for med sit rødsomme Smil at se ud over sit Glas, „maaske havde De dog gjort bedst i at have ladet mig i Fred?“

„Nej,“ sagde Clennam. „I det mindste ved man nu, at De er levende og uskadt. I det mindste kan De ikke undslippe fra disse to Vidner, som kan fremstille Dem for en offentlig Autoritet eller for flere hundrede Mennesker.“

„Men de vil ikke fremstille mig for et eneste,“ sagde Rigaud, idet han med en truende, hoverende Mine atter knipsede med Fingrene. „Fanden i Vold med Deres Vidner! Fanden i Vold med Deres Fremstillen! Fanden i Vold med Dem selv! Hvad, er det derfor, at jeg ved, hvad jeg ved? Er det derfor,

at jeg falbyder min Vare? Bah, stakkels Gældsfanget! De har forstyrret min lille Plan. Lad gaa. Hvad saa? Hvad er der tilbage? For Dem intet, for mig alt. Fremstille mig? Er det det, De vil? Jeg skal selv fremstille mig, og det kun alt for snart. Smugler, skaf mig Pen, Blæk og Papir."

Cavaletto stod op ligesom før og lagde paa sin tidligere Maade det forlangte hen til ham. Efter at have tænkt sig lidt om med et skurkagtigt Smil skrev og læste Rigaud højt som følger:

"Til Mrs. Clennam.

„Svar imødeses.

„Marshalsea Fængslet i Deres
Søns Værelse.

„Kære Frue.

„Af vor Arrestant her (som har haft den Godhed at bruge Spioner for at finde mig, medens jeg af politiske Grunde levede i Ensomhed) har jeg til min store Fortvivlelse erfaret, at De har frygtet for min Sikkerhed.

„Berolige Dem, kære Frue. Jeg er i bedste Velgaaende.

„Med den største Utaalmodighed vilde jeg flyve til Deres Hus, naar jeg ikke saa Muligheden af, at De under de forhaandenværende Omstændigheder maaske ikke endnu har taget nogen endelig Beslutning om det lille Forslag, jeg har haft den Ære at forelægge Dem. Jeg fastsætter i Dag otte Dage til et sidste Besøg fra min Side, og De vil da have ubetinget at antage eller forkaste det og tage alt, hvad dermed følger.

„Jeg undertrykker min Længsel efter at omfavne Dem og tilendebringe denne interessante Forretning, for at De kan faa Tid til at ordne dens Enkeltheder til vor fuldkomne gensidige Tilfredshed.

„Indtil da er det ikke for meget forlangt (eftersom vor Arrestant har forstyrret mit Husvæsen), at mine Udgifter til Kost og Logis i et Hotel bliver betalt af Dem.

„Modtag, kære Frue, Forsikringen om min højeste og mest udmærkede Agtelse.

Rigaud Blandois."

Tusinde venlige Hilsener til den kære Flintwich.

„Ogsaa en ærbødig Hilsen til hans Kone."

Da Rigaud var færdig med denne Epistel, lagde han den sammen og slængte den med et flot Sving hen for Clennams

Fødder. „Hejda der! Lad en aflevere dette efter Adressen og bringe Svar her tilbage.“

„Cavaletto,“ sagde Arthur, „tag denne Mands Brev.“

Men Cavalettos udtryksfulde Fingre tilkendegav atter, at hans Post var ved Døren for at passe paa Rigaud, nu, da han med saa megen Besværlighed havde fundet ham, og at hans Pligt som Skildvagt bød ham at sidde paa Gulvet med Ryggen mod Døren og se paa Rigaud. Signor Panco tilbød derfor atter sin Tjeneste, og Cavaletto tillod at Døren blev aabnet saa meget, at han med Nød og Næppe kunde presse sig ud af den, og lukkede den øjeblikkelig efter ham.

Rør mig med en Finger, brug et eneste Skældsord, eller drag min Overlegenhed i Tvivl, medens jeg sidder her og drikker min Vin,“ sagde Rigaud, „og jeg følger bag efter Brevet og tilbagekalder mine otte Dages Udsættelse. De vilde jo have fat paa mig? Nu har De mig. Hvorledes synes De om mig?“

„De ved,“ svarede Clennam med en bitter Følelse af sin Hjælpeløshed, „at da jeg søgte Dem, var jeg ikke i Fængsel.“

„Fanden i Vold med Dem og Deres Fængsel,“ sagde Rigaud ligegyldigt, idet han tog en Æske med det fornødne til Forfærdigelsen af Cigaretter og med sine smidige Hænder rullede nogle; „jeg bryder mig ikke om nogen af Delene. Smugler, en Tændstik!“

Atter stod Cavaletto op og gav ham, hvad han forlangte. Der havde været noget uhyggeligt i hans kolde, hvide Hænders lydløse Færdighed, medens de smidige Fingre snoede sig omkring hverandre ligesom Slinger. Clennam kunde ikke bare sig for at gyse, som om han havde betragtet en Rede, fuld af saadanne Skabninger.

„Halløj, Svin!“ udbrød Rigaud med et larmende, æggende Raab, som om Cavaletto havde været en italiensk Hest eller Mule; „hvad, det fordømte gamle Fængsel var jo helt respektabelt i Sammenligning med dette! Der var noget værdigt ved Jernstængerne og Stenene der. Det var et Fængsel for Mænd. Men dette? Bah! Et Hospital for Idioter!“

Han røg sin Cigaret ud, medens hans stygge Smil sad saa fast paa hans Ansigt, at det snarere saa ud, som om han røg med sit lange Næb af en Næse end med sin Mund ligesom en fantastisk Karikatur. Da han havde tændt en anden Cigaret, sagde han til Clennam:

„Man maa forslaa Tiden i Daarekistelemmets Fraværelse. Man maa tale. Man kan ikke drikke stærk Vin hele Dagen

igennem, ellers vilde jeg have endnu en Flaske. Hun er smuk, Sir, om end ikke ganske efter mit Hoved! Men Død og Helvede! Smuk er hun alligevel. Jeg lykønsker Dem til Deres Smag.“

„Jeg hverken ved eller forlanger at vide, om hvem De taler,“ sagde Clennam.

„Della bella Gowana, Sir, som de siger i Italien. Om Mrs. Gowan, den smukke Mrs. Gowan.“

„Hvis Mands — Snyltegæst De nok var?“

„Hvad behager? Snyltegæst? De er uforskammet. Ven.“

„Sælger De alle Deres Venner?“

Rigaud tog Cigaretten ud af Munden og betragtede ham med et forbigaaende Udtryk af Overraskelse, men straks efter stak han den igen ind imellem Læberne og sagde koldblodig:

„Jeg sælger alt, naar jeg blot kan faa det betalt. Hvoraf lever vel Sagførerne, Politikerne, Spekulanterne, Børsmændene? Hvoraf lever De selv? Hvorledes er De kommen her? Har De ingen Ven solgt? Notre Dame! Jeg skulde mene jo.“

Clennam vendte sig fra ham om mod Vinduet og sad og saa ud paa Fængselsmuren.

„Egentlig talt, Sir,“ sagde Rigaud, „sælger Samfundet sig selv og mig med, og jeg sælger Samfundet. Jeg ved, at De ogsaa kender en anden Dame. Ogsaa smuk, stærk Karakter. Lad os en Gang se. Hvad er det nu, hun hedder? Wade.“

Han fik intet Svar, men kunde let se, at han havde truffet Maalet.

„Ja,“ vedblev han, „denne smukke Dame og stærke Karakter tiltaler mig paa Gaden, og jeg er ikke ufølsom. Jeg svarer. Hun gør mig den Ære i fuldkommen Fortrolighed at ytre: „Jeg er nysgerrig, og jeg har mine Ærgrelser. De er maaske ikke mere end almindelig retskaffen?“ Jeg erklærer: „Madame, Gentleman fra Fødslen og Gentleman til Døden, men ikke mere end almindelig retskaffen, Jeg foragter den Slags dumt Tøjeri.“ Det behager hende at sige mig en Artighed i den Anledning. „Forskellen mellem Dem og de andre,“ svarer hun, „er, at De siger det.“ Thi hun kender Samfundet. Jeg modtager hendes Lykønskninger med Galanteri og Høflighed. Høflighed og smaa Galanterier er uadskillelige fra min Karakter. Derpaa gør hun mig et Forslag, som gaar ud paa, at hun ofte har set os sammen; at det forekommer hende, at jeg for Tiden er Hanen i Kurven, Husvennen; at hendes Nysgerrighed og hendes Ærgrelser har vakt hendes Lyst til at

kende deres Bevægelser, til at erfare, hvorledes de lever, hvorledes den skønne Gowanna bliver elsket, hvorledes den skønne Gowanna bliver forgudet, og saa fremdeles. Hun er ikke rig, men tilbyder et lille Vederlag for den Ulejlighed, der er forbunden med et saadant Hverv, og med Anstand — at gøre alt med Anstand hører til min Karakter — samtykker jeg i at modtage det. Aa ja. Saaledes gaar det i Verden. Det er Moden.“

Skønt Clennam vendte Ryggen til, baade medens han talte og lige til Sammenkomstens Slutning, holdt Rigaud dog sine tindrende Øjne stift fæstede paa ham og saa aabenbart af selve Hovedets Holdning, medens han med sin brovtende Frækhed gik fra den ene Sætning over til den anden, at han ikke sagde andet, end hvad Clennam allerede vidste.

„Puh, den skønne Gowanna!“ sagde han, idet han tændte en tredie Cigaret med en Lyd, som om han kunde have blæst hende bort med et svagt Pust, „Fortryllende, men uforsigtig! Det var ikke klogt af den skønne Gowanna, at hun i sit Sovekammer oppe paa Bjærget gjorde en Hemmelighed af Breve fra fordums Elskere, for at hendes Mand ikke skulde faa dem at se. Det var ikke klogt. Puh! Der gjorde den skønne Gowanna en Fejl.“

„Jeg vil haabe,“ udbød Arthur højt, „at Paneks ikke bliver længe borte; thi dette Menneskes Nærværelse besmitter Værelset.“

„Ja, men han vil spille første Violin her, som overalt,“ sagde Rigaud med et hoverende Blik og Knips med Fingrene. „Det har han altid gjort, og vil han altid gøre!“ Idet han strakte sin Krop paa de eneste tre Stole i Værelset foruden den, hvorpaa Clennam sad, sang han, medens han slog sig for Bryttet, som om han var Helten i Visen:

„Hvem færdes saa sildig paa Vejen her?
Compagnon de la Majolaine,
Hvem færdes saa sildig paa Vejen her?
Altid glad!

Syng Omkvædet, Svin! En Gang kunde du synge det i et andet Fængsel. Syng det, eller ved alle de Helgener, der er blevne stenede ihjel, jeg bliver vred og ubehagelig, og saa maatte visse Folk, som endnu ikke er døde, hellere være blevne stenede ihjel tillige med dem!

Af alle de Hofmænd Blomsten han er,
Compagnon de la Majolaine,
Af alle de Hofmænd Blomsten han er,
Altid glad!"

Dels af gammel, vant Underdanighed, dels fordi han maa-
ske kunde skade sin Velgører ved ikke at gøre det, istemte
Cavaletto denne Gang Omkvædet. Rigaud lo og gav sig med
lukkede Øjne til at ryge.

Det varede maaske endnu et Kvarter, førend Pancks's Fod-
trin lod sig høre paa Trappen, men denne Tid forekom Clen-
nam utaalelig lang. Pancks's Skridt ledsagedes af andre
Skridt, og da Cavalletto havde aabnet Døren, traadte Pancks
og Flintwich ind. Ikke saa snart viste Flintwich sig, førend
Rigaud fo'r hen imod ham og omfavnede ham paa en voldsom,
støjende Maade.

„Hvorledes har De det, Sir?“ spurgte Flintwich, saa snart
han kunde slide sig løs, hvilket han gjorde uden videre Cere-
moni. „Nej Tak, det kan være nok!“ Hans genfundne Ven
truede nemlig med at faa et nyt Kærlighedsanfald. „Naa, Ar-
thur, De husker nok, hvad jeg sagde til Dem om sovende og
savnede Hunde. Det er gaaet i Opfyldelse, som De ser.“

Han var ligesaa rolig som altid og nikkede moraliserende,
idet han saa sig om i Værelset.

„Dette er altsaa Marshalsea Fængslet!“ sagde han. „Hm,
De har drevet Deres Svin til et daarligt Marked.“

Om ogsaa Arthur havde Taalmodighed, saa havde Rigaud
det ikke. Med en Voldsomhed, der skulde se ud som Spøg,
tog han lille Flintwich i Brystet og udbød: „Fanden i Vold
med Svinedriveren! Kom frem med Svaret paa mit Brev!“

„Hvis De vil slippe mig et Øjeblik,“ svarede Flintwich, „vil
jeg først levere Mr. Arthur en lille Billet, som jeg har til ham.“

Billetten var skrevet med hans Moders stive Haand paa en
Stump Papir og indeholdt kun følgende Ord:

„Jeg haaber, at det er nok med, at du har ødelagt dig selv.
Lad dig nøjes med den Ødelæggelse, du allerede har anrettet.
Jeremias Flintwich er mit Sendebud og min Befuldmægtigede.
Din hengivne M. C.“

Clennam læste Billetten to Gange igennem i Tavshed og
rev den derpaa i Stykker. Imidlertid var Rigaud staaet op
paa en Stol og havde sat sig paa dens Ryg med Fødderne paa
Sædet.

„Naa, gamle Laps,“ sagde han til Flintwich efter at have holdt Øje med Billetten, indtil den blev tilintetgjort. „Svaret paa mit Brev?“

„Mrs. Clennam har ikke skrevet det, Mr. Blandois, da hun havde Krampe i Hænderne og mente, at hun ligesaa godt kunde sende mundtlig Besked med mig. Hun lader Dem hilse og sige, at hun i det hele ikke finder, at De er urimelig, og at hun samtykker, dog uden at foregribe det Møde, som er fastsat til i Dag otte Dage.“

Efter at have slaaet en voldsom Latter op steg Rigaud ned fra sin Trone og sagde: „Godt, jeg gaaar for at opsøge mig et Hotel.“ Men i det samme mødte hans Øje Cavalletto, der endnu stadig var paa sin Post.

„Kom, Svin,“ tilføjede han. „Jeg har haft dig til Ledsager mod min Vilje, nu vil vi bytte Roller. Jeg siger jer, mine smaa Øgleunger, jeg er født til at opvartes. Jeg forlanger, at denne Smugler skal varte mig op som min Tjener til i Dag otte Dage.“

Til Svar paa Cavallettos spørgende Blik gav Clennam ham Tegn til, at han skulde gaa, men tilføjede højt: „Med mindre De er bange for ham.“ Med en udtryksfuld Fingerbenægtelse svarede Cavalletto: „Nej, Herre, jeg er ikke bange for ham nu, da jeg ikke behøver at holde det hemmeligt, at han engang har været min Kammerat.“ Rigaud ænsede ingen af disse Bemærkninger, førend han havde tændt sin sidste Cigaret og var færdig til at gaa.

„Bange for ham?“ sagde han, idet han vendte sig om mod dem alle. „Puh! Mine unge Venner, mine Puslinger, mine Dukkebørn. I er allesammen bange for ham. I giver ham Vin her, I giver ham Mad, Drikke og Logis her; I vover ikke at røre ham med en Finger eller at mukke. Nej. Det hører til hans Karakter at triumfere! Puh!“

Af alle de Hofmænd Blomsten han er,
Og han er altid glad!“

Med denne Anvendelse af Omkvædet paa sig selv spankulerede han ud af Stuen, fulgt i Hælene af Cavalletto, som han maaske havde tvunget til at tage Tjeneste hos sig, fordi han godt vidste, at det ikke vilde være saa let at blive ham kvit. Efter at have skrabet sig paa Hagen og set sig om med den dybeste Foragt for Svinemarkedet, nikkede Flintwich til Arthur og fulgte bagefter. Pancks, der endnu var bodfærdig og

forknyt, gik ligeledes efter først at have modtaget et Par hemmelige Ordre af Arthur og hvisket til Svar, at han vilde holde et vaagent Øje med denne Sag og se Enden paa den. Med en Følelse af at være mere foragtet, mere forhaaet og forstødt, mere hjælpeløs og mere ulykkelig end før, lodes Fangen alene.

NI OG TYVENDE KAPITEL.

En venskabelig Forhandling i Marshalsea Fængslet.

Anger og nagende Kummer er daarlige Stalbrødre at være indespærret med. Ved at gruble hele Dagen og kun hvile meget lidt om Natten hærdes en Mand ikke imod Ulykken. Næste Morgen mærkede Clennam, at hans Helbred begyndte at nedbrydes, ligesom hans Livsmod allerede var brudt, og at den Byrde, han bar paa, tyngede ham til Jorden. Den ene Nat efter den anden havde han ved Midnat rejst sig fra sit elendige Leje og siddet ved Vinduet, hvor han havde iagttaget de matre Lygter nede i Gaarden og set efter det første blege Dagskær, længe førend der var noget Spor deraf at se paa Himlen. Nu da Natten kom, kunde han ikke engang overtale sig til at klæde sig af.

Thi han følte nu en brændende Uro, en martrende Utaalmodighed over Fængslet og en Overbevisning om, at han vilde græmme sig til Døde der inde, som voldte ham ubeskrivelige Lidelser. Hans Væmmelse og Afsky for Stedet blev saa stærk, at han fandt det anstrengende at trække Vejret. Følelsen af, at han var ved at kvæles, overvældede ham undertiden i den Grad, at han kunde staa ved Vinduet og holde paa sin Strube og gispe. Paa samme Tid grebes han af en Længsel efter en anden Luft og en Higen efter at komme uden for den øde, skumle Mur, som om han skulde gaa fra Forstanden.

Mange andre Fanger havde før ham været i en lignende Tilstand, og dens Voldsomhed og Vedholdenhed havde tabt sig hos dem, ligesom Tilfældet blev med ham. Efter to Nætter og en Dag var det værste overstaet. Nu og da havde han enkelte

Anfald, men de blev svagere og sjældnere. Derefter fulgte en trøstesløs Ro, og Midten af Ugen fandt ham nedsunken i en langsom og snigende Febers Modløshed.

Under Cavallettos og Pancks's Fraværelse havde han ingen andre Gæster at frygte end Mr. og Mrs. Plornish. Det var ham meget om at gøre, at dette værdige Par ikke kom ham nær; thi under sin nervøse, pirrelige Tilstand søgte han at være ene og skaanes for, at nogen skulde se ham saa svag og nedtrykt. Han skrev derfor en Billet til Mrs. Plornish, hvori han foregav, at han var saa optagen af sine Sager, at han for en Tid ikke engang kunde unde sig den behagelige Adspredelse at se hendes venlige Ansigt. Med Hensyn til unge John, som daglig paa en bestemt Tid, naar Arrestforvarerne blev afløste, saa ind til ham for at spørge, om der var noget, han kunde gøre for ham, lod han altid, som om han havde travlt med at skrive, og svarede Nej. Genstanden for deres eneste længere Samtale var aldrig siden bleven bragt paa Bane imellem dem, hvorvel den aldrig under alle disse sørgelige Omskiftelser havde mistet sit Herredømme over Clennams Sind.

Den syvende Dag af de fastsatte otte var fugtig, hed og taaget. Det syntes, som om Fængslets Fattigdom, Lurvethed og Urenlighed tiltog i den lumre Atmosfære. Med værkende Hoved og mat Hjerte havde Clennam vaaget hele den kummerfulde Nat igennem, medens han lyttede efter Regnens Falden paa Brostenene nede i Gaarden og tænkte paa, hvorledes den faldt langt blødere paa Jorden ude paa Landet. En udvisket, taaget, gul Kugle var kommen frem paa Himlen i Stedet for Solen, og han havde iagttaget den Plet, den satte paa hans Væg som en Lap, der dækkede over Fængslets Elendighed. Han havde hørt Porten blive lukket op og de, der ventede uden for, sjokke ind med deres usle Fodtøj; havde hørt Fejningen, Pumpningen og Rumsteringen, hvormed Morgenen i Fængslet begyndte. Han var onsider krøben hen i sin Lænestol ved det aabne Vindue, saa syg og mat, at han havde været nødt til at hvile sig mange Gange, førend han havde faaet sig vadsket. Her sad han og døsede, medens den gamle Kone, som gjorde rent i Værelset, udførte sit Morgenarbejde.

Ør i Hovedet af Mangel paa Søvn og Føde — thi han havde hverken Smag eller Appetit for noget — havde han flere Gange om Natten mærket, at han fantaserede. I den lune Nattevind havde han hørt Brudstykker af Melodier og Sange, som han vidste ikke var til. Nu, da han begyndte at døse af Udmat-

telse, hørte han dem igen, og Stemmer syntes at tale til ham, og han svarede og fo'r sammen.

Medens han saaledes døsede og drømte, fik han lidt efter lidt et vedvarende Indtryk af en Have — en Have med Blomster, hvis Duft bares hen imod ham af en fugtig, lun Vind. Det kostede ham en saa pinlig Anstrengelse at løfte Hovedet i Vejret for at undersøge dette eller for i det hele taget at undersøge noget, at dette Indtryk allerede syntes at være blevet gammelt og at genere ham, da han saa sig om. Ved Siden af Tekoppen paa hans Bord saa han da en dejlig Buket, en Haandfuld af de mest udsøgte og yndige Blomster.

Aldrig var noget forekommet ham saa skønt. Han tog dem og indaandede deres Vellugt, løftede dem op til sit glødende Hoved og lagde dem fra sig igen og aabnede sine Hænder imod dem, ligesom naar man aabner sine kolde Hænder for at varme dem ved en velgørende Ild. Først efter at han i nogen Tid havde frydet sig ved dem, undrede han sig over, hvem der kunde have sendt dem, og lukkede Døren op for at spørge Konen, som maatte have lagt dem der, hvorledes hun havde faaet dem. Men hun var gaaet for længe siden; thi Teen, som hun havde sat paa Bordet til ham, var kold. Han prøvede paa at drikke noget deraf, men kunde ikke udholde Lugten af den, hvorfor han listede sig tilbage til sin Stol ved det aabne Vindue og lagde Blomsterne paa det lille, runde Bord fra gamle Dage.

Da den første Mathed efter Bevægelsen havde forladt ham, sank han tilbage i sin tidligere Tilstand. Medens en af Melodierne fra den foregaaende Nat tonede i Vinden, syntes Døren til hans Værelse at gaa op for et sagte Tryk, og et Øjeblik efter syntes en stille Skikkelse med en sort Kaabe paa at staa der. Den syntes at løsne Kaaben og lade den falde paa Gulvet, og derpaa syntes den at blive til hans lille Dorrit i hendes gamle, forslidte Kjole. Den syntes at skælve, at folde sine Hænder, at smile og at briste i Taarer.

Han vaagnede op af sin Døs og gav et Skrig fra sig, og da saa han i det kærlige, medlidende, sørgmodige, dyrebare Ansigt ligesom i et Spejl, hvor forandret han var bleven, og hun gik hen til ham og lagde sine Hænder paa hans Bryst, for at holde ham nede paa Stolen, knælede paa Gulvet ved hans Fødder og nærmede sine Læber til ham for at kysse ham, og idet hendes Taarer vædede ham, ligesom Regnen fra Himlen havde vædet Blomsterne, nævnede lille Dorrit ham ved Navn.

„Min bedste Ven! Kære Mr. Clennam, lad mig ikke se Dem

græde, medmindre De græder af Glæde over at se mig. Jeg haaber, det er derfor. Deres eget stakkels Barn er kommet tilbage!“

Saa trofast, øm og ufordærvet af Lykken! I Klangen af hendes Stemme, i Lyset fra hendes Øjne, i Berøringen af hendes Hænder laa der en himmelsk Trøst!

Idet han omfavnede hende, sagde hun til ham: „Ingen har underrettet mig om, at De var syg,“ og idet hun blidt slyngede en Arm om hans Hals, lagde hun hans Hoved til sit Bryst og en Haand paa hans Hoved, støttede sin Kind paa denne Haand og kælede for ham lige saa kærlig og, Gud skal vide, lige saa uskyldig, som hun havde kælet for sin Fader i dette Værelse, medens hun kun var et lille Barn og trængte til al den Omsorg af andre, som hun havde baaret for dem.

Da han kunde tale, sagde han: „Er det muligt, at De er kommen til mig, og i denne Dragt?“

„Jeg haabede, at De vilde synes bedre om mig i denne Dragt end i enhver anden. Jeg har altid haft den hos mig som en Paamindelse, skønt jeg ikke trængte til at paamindes. Jeg er ikke alene, som De ser, men har taget en gammel Veninde med.“

Ved at se sig om fik han Øje paa Maggy, der stod med sin store, for øvrigt aflagte Kappe paa Hovedet og en Kurv paa Armen, ligesom i gamle Dage, og skoggerlo af Henrykkelse.

„Først i Gaar Aftes kom jeg til London med min Broder, og straks efter vor Ankomst sendte jeg Bud til Mrs. Plornish for at spørge til Dem og lade Dem vide, at jeg var kommen, og da hørte jeg, at De var her. Tænkte De ikke paa mig i Nat? Jeg tror næsten, De maa have tænkt lidt paa mig. Jeg tænkte saa længselsfuldt paa Dem, og det forekom mig, at det varede saa længe, førend det blev Morgen.“

„Jeg har tænkt paa Dem —.“ Han betænkte sig paa, hvad han skulde kalde hende, og hun mærkede det straks.

„De har endnu ikke kaldt mig ved mit rigtige Navn, og De ved jo nok, hvad mit rigtige Navn er for Dem.“

„Jeg har tænkt paa Dem, lille Dorrit, hver Dag, hver Time, hvert Minut, saa længe jeg har været her.“

„Har De, har De?“

Med en Følelse af Skam saa han, den nedbrudte, ødelagte, syge, vanærede Gældsforfatter, den straalende Fryd i hendes Ansigt og den Rødme, hvoraf det blussede.

„Jeg var her, førend Porten blev lukket op, men var bange

for at gaa hen til Dem, hvilket ogsaa let kunde have gjort Dem mere Skade end Gavn; thi Fængslet var saa kendt og dog saa fremmed for mig og vakte saa mange Erindringer om min stakels Fader og om Dem med, at jeg i Begyndelsen blev ganske overvældet deraf. Men førend vi kom til Porten, gik vi hen til Mr. Chivery, og han tog os med og skaffede os Pohns Værelse — mit fattige, gamle Værelse, ved De nok — og der ventede vi lidt. Jeg bragte Blomsterne til Døren, men De hørte mig ikke.“

Hun saa noget mere voksen ud, end da hun rejste bort, og den italienske Sols modnende Indflydelse var synlig i hendes Ansigt, men ellers var hun aldeles uforandret. Han genfandt den samme dybe, frygtssomme Inderlighed, som han stadig og aldrig uden Bevægelse havde set hos hende. Hvis den havde faaet en ny Betydning, som skar ham i Hjertet, laa Forandringer i hans Opfattelse af den, ikke hos hende.

Hun tog sin gamle Hat af, hængte den paa dens gamle Plads og begyndte med Maggys Hjælp at gøre hans Værelse saa hyggeligt og pynteligt som muligt og at bestænke det med vellugtende Vand. Kurven, som var fuld af Druer og andre Frugter, blev pakket ud, og hele dens Indhold i Stilhed lagt til Side. Med en kort Hvisken blev Maggy derpaa sendt bort for at faa Kurven fyldt paa ny, og snart kom den tilbage igen med nyt Forraad, bestaaende af en kølende Drik og Gelé, samt stegte Kyllinger og Vin og Vand. Saa tog hun sin gamle Syæske frem for at sy et Gardin til hans Vindue, og medens der saaledes herskede en Stilhed i Værelset, der syntes at udbrede sig overalt i det ellers saa larmende Fængsel, saa han sig siddende i sin Lænestol og lille Dorrit arbejdende ved hans Side.

At se det bly Hoved atter bøjet over Sytøjet og de flittige Fingre i Færd med deres vante Arbejde — skønt hun ikke var saa fordybet i det, at hendes medlidende Øjne jo ofte løftedes op mod hans Ansigt og, naar de atter sænkede sig, var fyldte med Taarer — at blive saaledes trøstet og opmuntret og at tro, at denne store Natur tyede til ham i hans Modgang for at overøse ham med hele sit rige Hjertes udtømmelige Godhedsfylde, bidrog ikke til at gøre Clennams skælvende Stemme mere sikker eller til at styrke ham i hans Svaghed. Og dog skænkede det ham en indre Kraft, som voksede med hans Kærlighed, og hvilke Ord kunde vel skildre, hvor inderlig han nu elskede hende?

Medens de sad ved hinandens Side i Skyggen af Muren,

faldt Skyggen ligesom Lys paa ham. Hun tillod ikke, at han talte ret meget, og han laa tilbage i sin Lænestol og saa paa hende. En Gang imellem stod hun op og gav ham Glasset, for at han kunde drikke, eller glattede hans Hovedpude, og derpaa satte hun sig atter sagte ved Siden af ham og bøjede igen sit Hoved over sit Arbejde.

Skyggen bevægede sig med Solen; men hun rørte sig ikke fra hans Side undtagen for at pleje ham. Solen gik ned, og hun var der endnu. Hun var nu færdig med sit Arbejde, og hendes Haand, der siden den sidst havde vartet ham op, havde ligget og rystet paa Armen af hans Lænestol, tøvede der endnu. Han lagde sin Haand paa den, og den greb hans med en bøn-faldende Skælven.

„Kære Mr. Clennam, jeg maa sige Dem noget, førend jeg gaar. Jeg har udsat det fra den ene Time til den anden; men jeg maa sige det.“

„Jeg med, kære, lille Dorrit. Ogsaa jeg har udsat, hvad jeg maa sige.“

Hun gjorde en nervøs Bevægelse med Haanden hen imod hans Læber, ligesom for at standse ham, og lod den derpaa igen synke rystende ned paa dens tidligere Plads. „Jeg rejser ikke mere til Udlandet; min Broder rejser, men jeg ikke. Han har altid været mig meget hengiven og er mig nu saa taknemmelig — altfor taknemmelig; thi det er kun, fordi jeg tilfældigvis var hos ham under hans Sygdom — at han siger, at jeg skal have Lov til at opholde mig, hvor jeg helst vil, og gøre, hvad jeg har Lyst til. Han ønsker kun, at jeg maa være lykkelig, siger han.“

En enkelt klar Stjerne skinnede paa Himlen. Hun saa op paa den, medens hun talte, som om det var hendes eget Hjerter brændende Ønske, der skinnede oven over hende.

„De kan nok forstaa, uden at jeg behøver at fortælle Dem det, at min Broder er kommen hjem for at opsøge min elskede Faders Testamente og tage hans Formue i Besiddelse. Han siger, at hvis der er et Testamente, vil jeg blive rig, og er der intet, vil han gøre mig dertil.“

Han vilde have talt, men hun rakte atter sin skælvende Haand i Vejret, og han tav.

„Jeg har ingen Brug for Penge, jeg ønsker mig dem ikke. Kun for Deres Skyld kunde de have nogen Værd for mig. Jeg kunde ikke være rig og vide Dem her. Jeg maatte altid føle mig fattig, naar De led Nød. Maa jeg laane Dem alt, hvad jeg

ejer? Maa jeg give Dem det? Maa jeg vise Dem, at jeg ikke har glemt, at jeg aldrig kan glemme, at De tog Dem af mig, medens dette var mit Hjem? Kære Mr. Clennam, gør mig til det lykkeligste Menneske i Verden ved at sige ja! Gør mig saa lykkelig, som jeg kan være det, naar jeg skal lade Dem blive her, ved ikke at sige noget i Aften, men lade mig gaa med det Haab, at De vil tage det under venlig Overvejelse, og at De for min Skyld — ikke for Deres, for min, kun for min! — vil gøre mig den største Glæde, jeg kan opleve paa Jorden, den Glæde at vide, at jeg har været Dem til Nytte, og at jeg har afbetalt lidt paa min Kærligheds og Taknemmeligheds store Gæld. Jeg kan ikke sige, hvad jeg gerne vilde sige. Jeg kan ikke besøge Dem her, hvor jeg har levet saa længe, jeg kan ikke tænke mig Dem her, hvor jeg har set saa meget, og være saa rolig og opmuntrende, som jeg burde. Mine Taarer vil frem, jeg kan ikke holde dem tilbage, men, vend Dem nu i Deres Modgang ikke bort fra Deres lille Dorrit! Af hele mit sorgfulde Hjerter beder og bønfalder jeg Dem, min Ven, min dyrebare Ven, tag alt, hvad jeg ejer, og gør det til en Velsignelse for mig!“

Stjernen havde skinnet paa hendes Ansigt indtil nu, da det sank ned paa hans og hendes Haand. Det var blevet mørkere, da han løftede hende op i sin favnende Arm og blidt svarede hende:

„Nej, dyrebareste lille Dorrit, nej, mit Barn. Jeg tør ikke høre tale om et saadant Offer. Friheden og Haabet vilde være saa dyrt købte for en saadan Pris, at jeg ikke vilde kunne bære Byrden af dem, ikke vilde kunne udholde den Bebrejdelse at besidde dem. Men jeg tør kalde Himlen til Vidne paa, at jeg siger dette med den mest brændende Taknemmelighed og Kærlighed!“

„Og dog vil De ikke lade mig være trofast imod Dem i Deres Modgang?“

„Sig hellere, dyrebareste lille Dorrit: og dog vil jeg søge at være trofast imod Dem. Havde jeg i hine svundne Dage, da dette var Deres Hjem og dette Deres Dragt, bedre forstaaet mig selv og tydeligere læst mit eget Hjertes Hemmeligheder; havde jeg gennem min Tilbageholdenhed og min Mistillid til mig selv skelnet det Lys, som jeg ser saa klart nu, da det er flygtet saa langt bort, og mine svage Fjed ikke kan indhente det; havde jeg da vidst og sagt Dem, at jeg elskede og ærede Dem, ikke som en Kvinde, hvis trofaste Haand vilde hæve mig højt op over mig selv og gøre mig til et langt bedre og lykke-

ligere Menneske; havde jeg saaledes benyttet den Lejlighed, der ikke kan kaldes tilbage — og havde noget da adskilt os, medens jeg sad i taalelige Kaar, og De var fattig, da, dyrebareste Pige, kunde jeg maaske have besvaret Deres ædle Tilbud med andre Ord end disse, men vilde dog have rødmet ved at modtage det. Men som Forholdet nu er, tør jeg aldrig modtage det, aldrig!“

Mere rørende og indtrængende, end hun kunde have gjort det med Ord, besvor hun ham med sin lille, bønfoldende Haand.

„Jeg er vanæret nok, min lille Dorrit. Jeg tør ikke stige saa langt ned og drage Dem, dyrebare Pige, der er saa ædel og saa god, ned med mig. Gud velsigne og lønne Dem! Det er forbi!“

Han tog hende i sine Arme, som om hun havde været hans Datter.

„Da jeg altid har været saa meget ældre og staaet saa langt under Dem, maa vi begge glemme, hvad jeg engang var, og De maa kun se mig saaledes, som jeg er. Den Mand, som nu trykker dette Afskedskys paa Deres Kind, mit Barn, De, som maaske kunde have staaet mig nærmere, men som aldrig kunde have været mig dyrebare — det er en ødelagt Mand, der staaer saa langt fjernet fra Dem; der for stedse er skilt fra Dem; hvis Bane er udløben, medens Deres først er ved at begynde. Jeg har ikke Mod til at bede om at blive glemt af Dem i min Ydmygelse, men jeg beder om kun at blive mindet, som jeg er.“

Klokken begyndte nu at ringe. Han tog hendes Kaabe fra Væggen og svøbte den ømt om hende.

„Endnu et Ord, min lille Dorrit, et tungt Ord for mig, men det er nødvendigt. Den Tid, da De og dette Fængsel havde noget tilfælles, er svunden bort. Forstaar De mig?“

„De vil dog vel ikke sige mig,“ udbrød hun og græd bittert, idet hun rakte sine foldede Hænder bønfoldende i Vejret, „at jeg aldrig mere tør komme igen? De vil da ikke forstøde mig saaledes!“

„Jeg vilde sige det, hvis jeg kunde; men jeg har ikke Mod til ganske at udelukke dette dyrebare Ansigt og opgive ethvert Haab om at se det igen. Men kom ikke for snart, kom ikke for ofte! Dette Sted er nu besudlet, og jeg ved, at dets Pletter klæber ved mig. De har hjemme blandt langt lysere og bedre Omgivelser. De maa ikke se tilbage hertil, min lille Dorrit; De maa se fremad til andre og lykkeligere Veje. En Gang

endnu, Gud velsigne Dem, hvor De færdes! Gud lønne Dem!"

Maggy, der var bleven ganske forknytt, udbød her: „Aa, faa ham paa et Hospital, faa ham paa et Hospital, Moder! Han bliver ikke sig selv igen, hvis han ikke kommer paa et Hospital. Og saa kan den lille Kvinde, som altid spandt paa sin Rok, gaa hen til Hjørneskabet med Prinsessen og sige: „Hvorfor gemmer De Kyllingen der?“ Og saa kan de tage den frem og give ham den, og saa vil de alle blive glade!"

Denne Afbrydelse kom meget betimelig, da Klokkeren næsten havde afringet. Efter atter at have svøbt hendes Kaabe ømt om hende og givet hende sin Arm — skønt han, naar hun ikke var kommen, næsten vilde have været for mat til at gaa — fulgte Arthur lille Dorrit ned. Hun var den sidste Besøgende, der gik gennem Arrestforvarerboligen, og Porten faldt i efter hende med en skurrende og haabløs Lyd. Det gjorde et saa gribende Indtryk paa Arthur, at Matheden igen kom over ham. Det var en besværlig Rejse op ad Trappen igen til hans Værelse, og ubeskrivelig ulykkelig betraadte han atter dets mørke, ensomme Enemærker.

Henimod Midnat og, efter at det for længst var blevet stille i Fængslet, lød en forsigtig Knirken ude paa Trappen, og et forsigtigt Slag med en Nøgle paa Døren. Det var unge John. Han smuttede ind paa Hosesokker og holdt Døren lukket, medens han hviskede:

„Det er imod alle Regler; men det bryder jeg mig ikke om. Jeg havde besluttet at komme og kommer til Dem.“

„Hvad er der paa Færde?"

„Intet. Jeg ventede i Forgaarden paa Miss Dorrit, da hun gik ud. Jeg antog, at De gerne saa, at nogen sørgede for, at hun kom hjem i god Behold.“

„Tak, Tak! Fulgte De hende hjem, John?"

„Jeg fulgte hende til hendes Hotel, det samme, hvor Mr. Dorrit logerede. Hun gik hele Vejen og talte saa venlig til mig, at jeg blev ganske rørt derover. Hvorfor tror De, at hun gik i Stedet for at køre?"

„Det ved jeg ikke, John.“

„For at tale om Dem. Hun sagde til mig: „John, De har altid været saadan en brav Fyr, og hvis De vil love mig at drage Omsorg for Mr. Clennam og ikke lade ham savne Hjælp og Trøst, naar jeg ikke er til Stede, vil det altid være en Beroligelse for mig.“ Jeg lovede hende det, og jeg skal staa Dem bi i al Evighed!"

Inderlig bevæget rakte Clennam den ærlige Sjæl sin Haand.
 „Førend jeg tager den,“ sagde John og saa paa den uden at
 gaa fra Døren, „maa De gætte, hvilken Besked Miss Dorrit gav
 mig til Dem.“

Clennam rystede paa Hovedet.

„Sig ham,“ gentog John med tydelig, skønt dirrende Røst,
 „at hans lille Dorrit vil elske ham til sin sidste Stund. Nu er
 det besørget. Har jeg handlet som en brav Fyr?“

„Det har De.“

„Vil De sige hende, at jeg har handlet som en brav Fyr?“

„Det kan De stole paa.“

„Der er min Haand, Sir,“ sagde John, „og jeg skal staa
 Dem bi i al Evighed!“

Efter et hjerteligt Haandtryk forsvandt han med den sam-
 me forsigtige Knirken, sneg sig over Stenbroen i Gaarden og
 gik ud i Forgaarden, hvor han havde ladet sine Sko staa. Hvis
 den samme Vej havde været belagt med gloende Jærn, er det
 slet ikke usandsynligt, at John vilde have tilbagelagt den med
 den samme opofrende Troskab i samme Øjemed.

TREDIVTE KAPITEL.

Katastrofen nærmer sig.

Den sidste Dag af de fastsatte otte randt op over Marshalsea
 Fængslet. Hvor sort Porten end havde været hele Natten,
 efter at den var falden i efter lille Dorrit, forvandledes dog dens
 Jærnstriber af den tidlig glødende Sol til Striber af Guld. Langt
 paa skraa hen over Staden, over dens Virvar af Tage og gen-
 nem dens Kirketaarnes aabne Søjlerader strakte sig de lange,
 lyse Straaler, ligesom et Gitter, der stængede for det store Ver-
 densfængsel.

Hele Dagen igennem blev det gamle Hus inden for Indheg-
 ningen ikke forstyrret af Besøg; men da Solen var kommen
 langt ned paa Himlen, bøjede tre Mænd ind ad Porten og gik
 hen mod det forfaldne Hus.

Rigaud var den første og gik alene for sig selv og røg. Baptist var den anden og kom sjokkende tæt bag ved ham uden at se paa nogen anden Genstand. Pancks var den tredje og bar sin Hat under Armen til Lettelse for sit stride Haar, da det var meget varmt i Vejret. De naaede alle tre paa een og samme Tid Trappen.

„Gaa ikke endnu, I to Daarekistelekker!“ sagde Rigaud, idet han vendte sig om.

„Det har vi heller ikke i Sinde,“ sagde Pancks.

Efter at have tilkastet ham et mørkt Blik til Tegn paa, at han havde hørt hans Svar, bankede Rigaud haardt paa Døren. Han havde drukket stærkt for at spille sit Spil til Ende og var utaalmodig efter at begynde. Han var næppe bleven færdig med eet langt, dundrende Slag, førend han igen tog fat paa Dørhammeren og begyndte igen. Førend han var færdig, lukkede Flintwich Døren op, og derpaa skyndte de sig alle ind i Forstuen. Rigaud skød Flintwich til Side og gik lige op ad Trappen. Hans to Ledsagere gik bag efter ham, Mr. Flintwich bag efter dem, og de marcherede alle ind i Mrs. Clennams stille Værelse. Det var i den sædvanlige Tilstand, alene med Undtagelse af, at et af Vinduerne stod vidt aabent, og at Affery sad paa den gammeldags Vinduesbænk og stoppede en Strømpe. De sædvanlige Sager laa paa det lille Bord; den sædvanlige dæmpede Ild brændte i Kaminen; Sengen var tildækket med dens sædvanlige Ligklæde, og Ejerinden sad paa sin sorte, ligbaareliggende Sofa, understøttet af sin sorte, kantede Pude, der lignede en Skarpretterblok.

Og dog havde Værelset et navnløst Præg af Forberedelse, som om der var noget usædvanligt paa Færde. Da enhver af de faa Genstande, det indeholdt, var paa den Plads, den havde indtaget i en Række af Aar, kunde ingen have sagt, hvoraf dette kom, uden opmærksomt at have betragtet dets Herskerinde, og det endda kun, naar han tidligere havde kendt hendes Ansigt; thi uagtet hver eneste Fold i hendes uforanderlige sorte Kjole var ganske som ellers, og hendes uforanderlige Stilling var nøjagtig den samme, var dog hendes Træk en lille Smule strammere og Rynkerne i hendes mørke Pande en Ubetydelighed dybere end sædvanlig, og hvor ringe denne Forskel end var, var den dog saa iøjnefaldende, at den satte sit Stempel paa alt omkring hende.

„Hvem er det?“ spurgte hun forundret, idet de to Ledsagere traadte ind. „Hvad vil disse Mennesker her?“

„Hvem det er, spørger De, bedste Frue?“ svarede Rigaud. „Det er min Tro Venner af Deres Søn, Gældsfangen. Og hvad de vil her? Det ved jeg min Salighed ikke. De gør bedst i selv at spørge dem derom.“

„De ved selv, at De uden for Døren sagde til os, at vi ikke maatte gaa endnu,“ sagde Pancks.

„Og De ved selv, at De uden for Døren sagde til mig, at De ikke havde i Sinde at gaa,“ svarede Rigaud. „Nok sagt, tillad, at jeg forestiller to af Gældsfangens Spioner — Daarekistelemmer, men Spioner. Ønsker De, at de skal blive her under vor Samtale, saa sig til; mig er det ligegyldigt.“

„Hvorfor skulde jeg ønske, at de bliver her?“ sagde Mrs. Clennam. „Hvad har jeg med dem at gøre?“

„Saa gør De rettest i, bedste Frue,“ sagde Rigaud, idet han kastede sig saa tungt i en Lænestol, at det gamle Værelse rystede, „at sende dem bort. Det er Deres Sag. Det er ikke *mine* Spioner, ikke *mine* Slyngler.“

„Hør De, Pancks,“ sagde Mrs. Clennam og saa vredt paa ham, „De, Casbys Skriverskarl! Pas Deres Principals og Deres egne Sager. Gaa og tag den anden Mand med Dem.“

„Tak, Frue,“ svarede Pancks, „det er mig kært at kunne sige, at jeg ikke ser noget til Hinder for, at vi begge to trækker os tilbage. Vi har gjort alt, hvad vi paatog os at gøre for Mr. Clennam. Det har stadig været ham magtpaaliggende — og det har ligget ham endnu stærkere paa Sinde, siden han er bleven sat fast — at denne vakre Person skulde blive bragt tilbage hertil, til det Sted, hvor han forsvandt fra. Her er han nu. Og jeg vil sige ham lige i hans grimme Ansigt, at efter min Mening vilde Verden ikke tabe noget ved at miste ham helt og holdent.“

„Der er ingen, som spørger om Deres Mening,“ svarede Mrs. Clennam; „gaa!“

„Det gør mig ondt, at jeg ikke kan forlade Dem i bedre Selskab, Mrs. Clennam,“ sagde Pancks, „og lige saa ondt gør det mig, at Mr. Clennam ikke kan være til Stede. Det er min Skyld, er det.“

„De mener hans egen,“ svarede hun.

„Nej, jeg mener min,“ sagde Pancks, „thi jeg var saa uheldig at forlede ham til at anbringe sine Penge i daarlige Papirer. Skønt jeg kan godtgøre med Tal, at det burde have været en god Forretning. Lige siden den slog fejl, har jeg gaaet Regnestykket igennem hver eneste Dag, og det giver altid et glim-

rende Resultat. „Her,“ vedblev Pancks med et længselsfuldt Blik i sin Hat, hvor han gemte sine Beregninger, „er hverken Tiden eller Stedet til at gaa ind paa Tallene, men Tallene er der ikke noget at sige til. Mr. Clennam burde i dette Øjeblik have kørt i sin egen Ekvipage, og jeg været Ejer af mellem tre og femtusinde Pund.“

Pancks purrede op i sit Haar med en Mine, som næppe kunde have været mere sikker, om han havde haft Pengene i sin Lomme. De uigendrivelige Tal havde optaget hvert eneste Øjeblik i hans Fritid, efter at han havde mistet sine Penge, og var bestemte til at yde ham Trøst lige til hans Dages Ende.

„Dog nok herom,“ sagde han. „Altro, gamle Dreng, De har set Tallene og ved, hvorledes Regnestykket stiller sig.“ Baptist, der ikke havde den ringeste aritmetiske Evne til at holde sig skadesløs paa denne Maade, nikkede og fremviste sine smukke, blanke Tænder.

Flintwich havde imidlertid staaet og set paa ham og sagde nu:

„Aa, saa det er Dem? Det forekom mig nok, som om jeg skulde kende Deres Ansigt, men jeg var ikke vis derpaa, førend jeg saa Deres Tænder. Aah, ja; ganske rigtigt. Det var denne tjenstvirige Flygtning,“ sagde Jeremias til Mrs. Clennam, „som kom og bankede paa den Aften, da Arthur og Sladderhanken var her, og som holdt formelig Forhør over mig angaaende Mr. Blandois.“

„Det er sandt,“ indrømmede Baptist nok saa fornøjet. „Og der har De ham, Padrone! Jeg har heldigvis fundet ham.“

„Jeg skulde ikke have det mindste imod,“ svarede Flintwich, „om De heldigvis havde knækket Deres Hals.“

„Og nu,“ sagde Pancks, som flere Gange hemmelig havde skottet hen til Vinduesbænken og Strømpen, som blev stoppet der, „har jeg endnu kun et Ord at sige, førend jeg gaar. Var Mr. Clennam her — men, om han end for saavidt har faaet Bugt med denne smukke Person, at han mod hans Vilje har kunnet sende ham tilbage til dette Sted, saa er han desværre syg og i Fængsel — syg og i Fængsel, den Stakkel — var han her,“ sagde Pancks, idet han gjorde et Skridt til Siden hen mod Vinduesbænken og lagde sin højre Haand paa Strømpen, „ville han sige: „Affery, fortæl nu Deres Drømme!“

Med en højtidelig, advarende Mine holdt Pancks sin højre Pegefinger i Vejret, vendte sig om, dampede væk og bugserede Baptist ud. Man hørte Husdøren lukke sig efter dem og hørte

deres Fodtrin paa den dumpe Stenbro i den genlydende Gaard, og endnu havde ingen mælet et Ord. Mrs. Clennam og Jeremias havde vekslet et Blik og derpaa set hen paa Affery, der blev haardnakket siddende og stoppede sin Strømpe.

„Naa,“ sagde Flintwich omsider, „hvad der saa skal siges imellem os, saa er det bedst, at vi begynder derpaa uden mere Tidsspilde. — Altsaa ud med dig, Affery!“

Øjeblikkelig kastede Affery Strømpen fra sig, sprang op, greb med sin højre Haand fat i Vindueskarmen, lagde sit højre Knæ paa Vinduesbænken og slog ud med sin venstre Haand, som om hun vilde afværge et forventet Angreb.

„Nej, jeg vil ikke, Jeremias — nej, jeg vil ikke! Jeg vil ikke gaa, jeg vil blive her. Jeg vil høre alt, hvad jeg ikke ved, og sige alt, hvad jeg ved. Jeg vil have min Vilje for en Gangs Skyld, om jeg saa skal lade mit Liv. Jeg vil, jeg vil, jeg vil.“

Stivnende af Harme og Forbavselse, vædede Flintwich Fingrene paa sin højre Haand med sine Læber, beskrev langsomt en Kreds med dem i den indvendige Flade af den anden Haand og vedblev med et truende Grin at skruer sig hen mod sin Kone, medens han med hæst, forbitret Stemme fremgispede en Bemærkning, hvoraf man kun kunde høre Ordene: „Saa-dan en Dosis!“

„Ikke et Skridt nærmere, Jeremias!“ udbød Affery og vedblev at fægte i Luften. „Ikke et Skridt nærmere, eller jeg kalder paa Naboerne! Jeg springer ud af Vinduet! Jeg raaber Brand og Mord! Bliv, hvor du er, eller jeg skriger, saa at de døde vaagner derved!“

„Holdt!“ lød Mrs. Clennams bestemte Røst. Jeremias var allerede bleven staaende.

„Enden nærmer sig, Flintwich. Lad hende være. Vender du dig imod mig, Affery, efter disse mange Aars Forløb?“

„Hvis det at høre, hvad jeg ikke ved, og sige, hvad jeg ved, er at vende sig imod Dem, saa gør jeg det. Nu har jeg begyndt og kan ikke træde tilbage. Jeg er fast bestemt paa at gøre det. Jeg vil gøre det, jeg vil, jeg vil, jeg vil! Hvis det er at vende sig imod Dem, ja, saa vender jeg mig imod begge I to kloge Folk. Da Arthur kom hjem, raadede jeg ham til at rejse sig imod Dem. Jeg sagde ham, at fordi jeg var bange for, at De skulde tage Livet af mig, var det ingen Grund, hvorfor han skulde være det. Siden den Tid er alle Slags Ting gaaede for sig, og jeg vil ikke længer lade mig overfuse af Jeremias, og heller ikke vil jeg lade mig skræmme og kyse eller gøres del-

agtig i noget, som jeg ikke kender. Nej, jeg vil ikke, jeg vil ikke, jeg vil ikke! Jeg vil staa Arthur bi nu, da han intet har tilbage og er syg i Fængsel og ikke kan hjælpe sig selv. Jeg vil, jeg vil, jeg vil!”

„Hvoraf ved du, forfjamskede Menneske,“ spurgte Mrs. Clennam i en streng Tone, „om du ogsaa hjælper Arthur ved at gøre, hvad du nu gør?“

„Jeg forstaaer mig ikke rigtig paa noget,“ sagde Affery, „og har De nogen Sinde i Deres Liv sagt et sandt Ord, saa er det, naar De kalder mig et forfjamsket Menneske; thi I to kloge Folk har gjort eders bedste for at gøre mig dertil. De giftede mig bort, enten jeg vilde eller ikke, og næsten lige fra den Tid har De ladet mig føre et Liv saa fuldt af Drømme og Forskrækkelser, at man aldrig har kendt Mage, og hvad kan De da vente andet af mig, end at jeg skal være et forfjamsket Menneske? De vilde have, jeg skulde være det, og nu er jeg det, men nu vil jeg ikke længer finde mig deri nej, nej! Hun blev stadig ved at fægte med Armene i Luften, for at ingen skulde komme hende nær.

Efter stiltiende at have stirret paa hende henvendte Mrs. Clennam sig til Rigaud. „De ser og hører denne taabelige Kvinde. Har De noget imod, at dette vanvittige Menneske bliver, hvor hun er?“

„Jeg, Frue!“ svarede han. „Det bliver Deres Sag.“

„Jeg har intet derimod,“ sagde hun mørkt. „Der er nu ikke synderligt at vælge imellem. Enden nærmer sig, Flintwich.“

Flintwich svarede ved at sende sin Kone et hævngherrigt Blik, hvorpaa han, ligesom for med Magt at hindre sig selv fra at anfælde hende, skruede sine korslagte Arme ind i Brystet af sin Vest, saa at hans Hage næsten kom til at røre ved den ene Albu. I denne snurrige Stilling blev han staaende i en Krog og iagttog Rigaud, som rejste sig op fra sin Stol, satte sig paa Bordet og lod sine Ben dingle udenfor. I denne flotte Stilling mødte han Mrs. Clennams stive Ansigt, medens hans Skæg gik op, og hans Næse gik ned.

„Frue, jeg er en Mand —“

„Om hvem,“ afbrød hun ham i en rolig Tone, „jeg har hørt adskilligt ufordelagtigt i Forbindelse med et fransk Fængsel og en Anklage for Mord.“

Med sit forcerede Galanteri kyssede han paa Fingeren ad hende. „Meget rigtigt. Fuldkomment sandt. Og det oven i

Købet et Mord paa en Dame! Hvilken Dumhed! Hvor utroligt! Jeg havde den Gang den Ære at gøre megen Lykke, og jeg haaber ogsaa nu at skulle have den Ære at gøre megen Lykke. Jeg kysser Deres Hænder. Hvad jeg vilde have sagt, Frue, jeg er en Mand, der, naar han siger: „Jeg vil afgøre denne eller hin Sag her paa Stedet,“ ogsaa afgør den. Jeg vil lade Dem vide, at det er sidste Gang, vi taler om vor lille Forretning. Gør De mig den Ære at følge med og forstaa mig?“

Med rynket Pande holdt hun sine Øjne fæstede paa ham. „Ja.“

„Endvidere er jeg en Mand, som ikke giver sig af med almindelige, fedtede Handelstransaktioner, men hvem Penge altid er velkomne som et Middel til Adspredelser. Gør De mig den Ære at følge med og forstaa mig?“

„Man skulde tro, at det næppe var nødvendigt at spørge derom. Ja.“

„Jeg er fremdeles en Mand med den blideste og sagtmødigste Karakter, men som bliver rasende, naar der drives Gæk med ham. Ædle Naturer bliver under saadanne Omstændigheder rasende. Jeg har en ædel Natur. Naar Løven bliver vækket — det vil sige, naar jeg bliver rasende — er Tilfredsstillelsen af min Harme mig lige saa velkommen som Penge. Gør De mig endnu stadig den Ære at følge med og forstaa mig?“

„Ja,“ svarede hun noget højere end før.

„Lad mig ikke forstyrre Dem. Jeg beder Dem være rolig. Jeg har sagt, at dette er vor sidste Samtale. Tillad, at jeg opfrisker vore to foregaaende Samtaler i Deres Erindring.“

„Det behøves ikke.“

„Guds Død, Frue,“ buldrede han løs, „nu har jeg engang Lyst til det! Desuden klarer det Forholdet. Den første Samtale var kun kort. Jeg kom som en chevalier d'industrie, men ved mit polerede Væsen og Sprogtalent havde jeg gjort megen Lykke blandt Deres Landsmænd, der er lige saa stive som deres egen Stivelse mod hverandre indbyrdes, men altid rede til at vise sig forekommende mod en fremmed med et poleret Væsen. Jeg havde den Ære at gøre Deres Bekendskab — at overrække mit Brev og at gøre et Par smaa Opdagelser her i dette hæderlige Hus,“ her saa han sig om i Værelset og smilte, „som var nødvendige for at overtale mig om, at jeg havde den overordentlige Fornøjelse at gøre Bekendtskab med den Dame, jeg søgte. Dette opnaaede jeg. Jeg gav vor kære Flintwich mit

Æresord paa, at jeg skulde komme tilbage, og trak mig tilbage med Anstand.“

Hendes Ansigt hverken indrømmede eller benægtede noget. Hvad enten han tav eller talte, bevarede hun det samme opmærksomme og mørke Udtryk, med den tidligere omtalte dunkle Antydning af, at hun havde mandet sig op i Anledning af Sammenkomsten.

„Jeg siger: trak mig tilbage med Anstand, fordi det var taktfuldt at trække sig tilbage uden at forurolige en Dame. Anstand hører nu engang med til Rigaud Blandois's Karakter. Det var ogsaa diplomatisk, fordi det maatte sætte Dem lidt Uro i Blodet, naar De ikke vidste, hvad Dag De kunde vente at se ham igen. Men Deres Slave er diplomatisk. Det kan De stole paa, Frue! Dog lad os komme videre. Jeg har atter den Ære at indfinde mig i Deres Hus. Jeg lader mig forstaa med, at jeg har noget at sælge, som, hvis det ikke bliver købt, vil kompromittere Fruen, som jeg agter saa højt. Jeg forklarer mig i Almindelighed og forlanger — jeg tror, det var tusinde Pund. Var det ikke saa?“

Da hun saaledes blev nødt til at tale, svarede hun modstræbende: „De forlangte en Sum af tusinde Pund.“

„Nu forlanger jeg to; det er Følgerne af Opsættelse; dog det kommer vi siden til. Vi kunde ikke komme til Akkord, vi var uenige ved den Lejlighed. Jeg er spøgeful; Spøgefuldhed hører til min elskværdige Karakter. For Spøg lader jeg, som om jeg er myrdet og skaffet af Vejen; thi det vil alene være Halvdelen af Summen værd for Fruen at blive befriet for den Mistanke, som mit pudsige Indfald vækker. Tilfældet og Spioner sammensværges sig mod min Spøgefuldhed og fordærver Spillet, maaske — hvem ved det? Kun De og Flintwich — netop som jeg er i Færd med at vinde det. Saaledes gaar det til, Frue, at jeg er her for sidste Gang. Hører De? Bestemt for sidste Gang.“

Idet han slog sine dinglende Støvehæle mod Bordklappen og mødte hendes mørke Blik med en uforskammet Stirren, begyndte han at antage en heftigere Tone.

„Bah! Vent et Øjeblik! Lad os gaa frem Skridt for Skridt. Her er min Hotelregning, som efter Aftale skal betales. Om fem Minutter er vi maaske dødelige Fjender. Jeg vil ikke opsætte det saa længe, ellers snyder De mig maaske. Betal den! Frem med Pengene!“

„Tag den, Flintwich, og betal den,“ sagde Mrs. Clennam.

Han kastede den i Ansigtet paa Flintwich, da den gamle Mand nærmede sig for at tage den, og rakte Haanden ud, idet han støjende gentog: „Betal den! Frem med Pengene. Gode Penge!“ Jeremias tog Regningen op, eftersaa med blodskudte Øjne Beløbet, tog en lille Lærreds Pung op af sin Lomme og optalte Summen i hans Haand.

Rigaud klingrede med Pengene, vejede dem i sin Haand, kastede dem et lille Stykke op i Luften og klingrede atter med dem, idet han greb dem.

„Klangen af dem er for den kække Rigaud Blandois det samme, som Smagen af frisk Kød er for Tigeren. Lad os saa høre, Frue. Hvor meget?“

Han vendte sig pludselig om imod hende med en truende Bevægelse med den tunge Haand, der knyttede sig om Pengene, som om han vilde slaa hende med den.

„Jeg siger Dem atter, som jeg har sagt Dem før, at vi ikke er rige her, som De antager os for, og at Deres Fordring er overdreven. Jeg har ikke Evne til at opfylde en saadan Begæring, selv om jeg havde aldrig saa stor Lyst dertil.“

„Om!“ udbrodt Blandois. „Hør denne Dame med hendes Om! Vil De dermed sige, at De ikke har Lyst?“

„Jeg vil sige, hvad der falder mig ind, og ikke, hvad der falder Dem ind.“

„Saa sig det da. Hvad har De saa Lyst til. Hurtigt! Lad os høre, hvad De har Lyst til, saa ved jeg, hvad jeg har at gøre.“

„Det lader til, at De er kommen i Besiddelse af et Papir eller Papirer, som jeg unægtelig har Lyst til at faa tilbage.“

Med en høj Latter trommede Rigaud paa Bordet med sine Hæle og klingrede med sine Penge. „Det skulde jeg mene! Det vil jeg nok tro!“

„Papiret kan maaske være en Sum Penge værd for mig. Jeg kan ikke sige, hvor meget eller hvor lidt.“

„Hvad Fanden,“ spurgte han fnysende, „ikke efter otte Dages Betænkningsstid?“

„Nej. Jeg vil ikke af mine smaa Midler - thi jeg siger Dem atter, at vi er fattige og ikke rige - byde nogen Pris for en Magt, hvis fulde Omfang jeg ikke kender. Det er nu tredje Gang, at De lader falde Vink og Trusler. De maa tale tydelig, eller ogsaa kan De gaa, hvorhen De vil, og gøre, hvad De vil. Det er bedre at sønderrives i et Spring, end at lade sig lege med som en Mus af en saadan Kat.“

Han saa saa vist paa hende med disse Øjne, der sad saa tæt ved hinanden, at de, idet deres skæve Blikke krydsedes, syntes at gøre Ryggen af hans Høgenæse kroget. Efter en lang Stirren sagde han med sit djævelske Smil:

„De er en modig Kone!“

„Jeg er en bestemt Kone.“

„Det har De altid været. Hvad? Det har hun altid været; ikke sandt, lille Flintwich?“

„Svar ham ikke, Flintwich. Det er ham, der nu skal sige alt, hvad han kan. Det er jo vor faste Beslutning. Lad ham rette sig derefter.“

Hun gøs ikke tilbage for hans onde, skelende Blik og undgik det ikke. Han rettede det atter mod hende, men hun blev siddende ubevægelig paa den Plet, hvor hun en Gang sad. Han steg ned fra Bordet, stillede en Stol tæt ved Sofaen, satte sig paa den og lagde en Arm paa Sofaen tæt ved hendes, som han berørte med sin Haand. Hendes Ansigt var stadigt mørkt, opmærksomt og roligt.

„Det er altsaa Deres Ønske, at jeg skal fortælle en Stump Familiehistorie i denne lille Familierekreds,“ sagde Rigaud og lod sine smidige Fingre spille advarende paa hendes Arm. „Jeg er et Stykke af en Læge. Lad mig føle Deres Puls.“

Hun lod ham tage om sit Haandled med hans Haand. Medens han holdt paa det, vedblev han:

„En Historie om et sælsomt Ægteskab og en sælsom Moder og en Hævn og en Hemmelighed. — Aha! Det er en mærkelig Puls! Det forekommer mig, som om den pludselig begynder at slaa dobbelt saa hurtigt. Er det noget almindeligt ved Deres Sygdom, Frue?“

Der var en Kamp i hendes lamme Arm, idet hun snoede den ud af Haanden paa ham, men ingen i hendes Ansigt. Over hans Ansigt hvilede hans ejendommelige Smil.

„Jeg har levet et æventyrligt Liv; jeg er en æventyrlig Karakter. Jeg har kendt mange Æventyrere, interessante Aander, elskværdige Omgangsfæller! En af dem skylder jeg min Kundskab om og mine Beviser — jeg gentager det, højstærede Frue — Beviser for den fortryllende lille Familiehistorie, som jeg nu vil fortælle. De vil blive henrykt over den. Men stop, det er sandt. En Historie maa jo have et Navn. Skal jeg kalde den et Huses Historie? Men stop igen! Der gives saa mange Huse. Skal jeg kalde den dette Huses Historie?“

Raa, uforskammet, rovgerrig, grusom og overmodig fort-

satte han sin Fortælling, idet han bøjede sig over Sofaen og af og til slog let paa hendes Arm for at give sine Ord Eftertryk, medens han med sin højre Haand snart ordnede sit Haar, snart glattede sit Skæg og snart bankede sig paa Næsen, men stadig paa en truende og udfordrende Maade.

„Nu vel da, saa vil jeg kalde den dette Huses Historie. Lad os antage, at der her bor en Farbroder og en Brodersøn. Farbroderen en streng gammel Fyr med megen Karakterstyrke; Brodersønnen af Natur frygtsom, forknytt og forkuet.“

Affery, der sad med spændt Opmærksomhed paa Vinduesbænken og bed i den sammenrullede Ende af sit Forklæde, medens hun skælvede over hele sin Krop, udbrød her: „Bliv mig fra Livet, Jeremias! I mine Drømme har jeg hørt Arthurs Fader og hans Farbroder. Han taler om dem. Det var, førend jeg kom her i Huset, men i mine Drømme har jeg hørt, at Arthurs Fader var en stakkels raadsvild, forsagt Knøs, der i sin Ungdom havde ladet alting skræmme ud af sig undtagen sit forældreløse Liv, og ikke engang havde haft nogen Stemme med ved Valget af sin Kone, men at hans Farbroder havde valgt hende. Der sidder hun! Jeg har hørt det i mine Drømme, og du sagde det selv til hende!“

Medens Flintwich truede hende med sin knyttede Næve, og Mrs. Clennam stirrede paa hende, kyssede Rigaud paa Fingeren ad hende. „Fuldkomment rigtigt, bedste Madame Flintwich; De har Talent for at drømme.“

„Jeg frabeder mig Deres Lovtaler,“ svarede Affery. „Jeg ønsker slet ikke at tale med Dem. Men Jeremias sagde, at det var Drømme, og som saadanne fortæller jeg dem!“ Her stoppede hun atter Forklædet i Munden paa sig, som om hun vilde stoppe Munden paa en anden; maaske paa Jeremias, hvis Mund klappede af Forbitrelse, som om han frøs bitterlig.

„Vor højtelskede Madame Flintwich,“ sagde Rigaud, „der pludselig udvikler en sjælden Følsomhed og Aandrigthed, er forbavsende godt underrettet. Ja, saaledes lyder Historien. Monsieur, Farbroderen, befaler Brodersønnen at gifte sig. Monsieur siger til ham omtrent som saa: „Min Brodersøn, jeg forestiller dig en Dame med en stærk Karakter ligesom jeg selv; en bestemt Dame, der har en Vilje, som kan knuse den svage til Støv; en Dame uden Medlidenhed, uden Kærlighed, uforsonlig, hævngherrig, kold som Sten, mer rasende som Ild.“ Ah, hvilken Kraft! Ah, hvilken overlegen Aandsstyrke! En

stolt og ædel Karakter! Ha, ha, ha! Mort de ma vie, jeg tilbyder den yndige Dame!“

Mrs. Clennams Ansigt havde forandret sig. Det havde faaet en paaafaldende mørk Farve, og Øjenbrynene var mere sammentrukne. „Frue, Frue,“ sagde Rigaud og slog hende paa Armen, som om han anslog et musikalsk Instrument, „jeg mærker, at jeg interesserer Dem. Jeg mærker, at jeg vækker Deres Deltagelse. Lad os gaa videre.“

Med sin hvide Haand maatte han et Øjeblik skjule Næsen og Skægget, førend han kunde gaa videre, saa inderlig gottede han sig over det Indtryk, han gjorde.

„Brodersønnen, der, som den skarpsindige Mrs. Flintwich har bemærket, er en stakkels Djævel, der har ladet alting skræmme og sulte ud af sig undtagen sit forældreløse Liv — Brodersønnen bøjer sit Hoved og svarer: „Som De befaler, Farbroder. Gør, som De vil.“ Monsieur, Farbroderen, gør som han vil, som han altid gør. Det lykkelige Ægteskab bliver sluttet, det nygifte Par kommer hjem til den fortryllende Bolig. Den unge Kone bliver modtaget, skal vi sige, af Flintwich? Hvad, gamle Gavstriks?“

Jeremias, der holdt sine Øjne fæstede paa sin Frue, svarede ikke. Rigaud saa fra den ene hen paa den anden, bankede sig paa sin stygge Næse og smækkede med Tungen.

„Kort efter gør Damen en mærkelig og oprørende Opdagelse, hvorpaa hun fuld af Harme, fuld af Skinsyge, fuld af Hævngrænseløshed — hører De Frue? — lægger Planen til en snedig Hævn, som paa en Gang rammer hendes sønderknuste Mand og hendes Fjende. Hvilken overlegen Forstand!“

„Bliv mig fra Livet, Jeremias;“ udbød den bævende Affery, idet hun atter tog Forklædet af Munden. „Men det var en af mine Drømme, at du, medens du en Vinteraften i Tusmørket skændtes med hende, sagde til hende — der sidder hun, og du ser paa hende — at hun ikke burde have ladet Arthur, da han kom hjem, mistænke sin Fader; at hun altid havde haft Magten og Styrken, og at hun burde have taget Arthurs Fader mere i Forsvar. Det var i den samme Drøm, at du sagde til hende, at hun ikke var — noget, jeg ved ikke hvad; for hun tog frygtelig paa Vej og standsede dig. Du kender Drømmen lige saa godt som jeg. Det var den Gang, du kom ned i Køkkenet med Lyset i Haanden og rev Forklædet af Hovedet paa mig og sagde til mig, at jeg havde drømt, og at du ikke vilde tro paa Lydene.“ Efter dette Udbrud tog Affery atter Forklædet i Mun-

den, idet hun stadig holdt sin Haand paa Vinduesbænken, rede til at gøre Anskrig eller springe ud, hvis hendes Ægteherre nærmede sig hende.

Der var ikke undgaaet Rigaud et Ord af alt dette.

„Hoho!“ udbrod han, idet han trak Øjenbrynene i Vejret, lagde Armene over Kors og lænede sig tilbage i Stolen. „Madame Flintwich er i Sandhed et Orakel! Hvorledes skal vi fortolke Oraklet, De og jeg og den gamle Gavstriik? Han sagde, at De ikke var —? Og De tog paa Vej og standsede ham! Hvad var det, De ikke er? Sig frem, Frue!“

Under denne grusomme Spot sad hun og trak Vejret hurtigere, og hendes Mund var i en urolig Bevægelse. Hendes Læber dirrede og aabnede sig, uagtet hun af alle Kræfter stræbte at holde dem stille.

„Naa, Frue, saa tal! Vor gamle Gavstriik sagde, at De ikke var — og De standsede ham. Han vilde have sagt, at De ikke var — hvilket? Jeg ved det godt, men jeg ønsker en Smule Fortrolighed fra Deres Side. Naa, hvad er De ikke?“

Hun søgte atter at tvinge sig, men udbrod med Heftighed: „Ikke Arthurs Moder!“

„Godt,“ sagde Rigaud; „De er jo skikkelig.“

Idet hendes Lidenskab pludselig blussede op med en voldsom Styrke, forsvandt det rolige Udtryk i hendes Ansigt helt, og den saa længe dulgte, ulmende Ild flammede i ethvert af hendes Træk, hun vedblev:

„Jeg vil selv fortælle det. Jeg vil ikke høre det af Deres Mund og besmittet af Deres Lumpenhed. Siden det skal være, vil jeg, at det skal ses i sin rette Belysning. Ikke et Ord mere. Hør mig!“

„Hvis De ikke er mere halstarrig og egensindig, end jeg antager Dem for,“ afbrød Flintwich hende, „gjorde De bedre i at lade Mr. Rigaud, Mr. Blandois, Mr. Belzebub fortælle det paa sin Maade. Hvad gør det til Sagen, naar han kender det hele?“

„Han kender ikke det hele.“

„Han kender alt, hvad han bryder sig om at kende,“ snerrede Flintwich.

„Han kender ikke mig.“

„Hvad tror De, at han bryder sig om Dem, De indbildske Fruentimmer?“ sagde Flintwich.

„Jeg siger Dem, Flintwich, jeg vil tale. Jeg siger Dem, at naar jeg er kommet saa vidt, vil jeg fortælle det med mine

egne Læber og fra mit eget Synspunkt. Hvad, har jeg da intet lidt i dette Værelse, intet Savn, ingen Indespærring, at jeg til sidst skulde nedlade mig til at betragte mig selv i et saadant Spejl som dette? Kan De se ham? Kan De høre ham? Om Deres Kone saa var hundrede Gange saa taknemmelig, som hun er, og om jeg saa var tusinde Gange mere magtesløs, end jeg er, til at faa hende til at tie naar kun dette Menneske bringes til Tavshed, vil jeg dog hellere fortælle det selv end udholde den Pine at høre det af ham."

Rigaud skød sin Stol tilbage, strakte Benene ud fra sig og sad med Armene over Kors lige over for hende.

"De ved ikke, hvad det vil sige," vedblev hun til ham, „at blive strengt og haardt opdraget. Saaledes blev jeg opdraget. Jeg har ikke tilbragt nogen letsindig Ungdom med syndige Glæder og Adspredelser. Jeg levede under en gavnlig Tvang, Straf og Frygt. Vore Hjerters Fordærvelse, vore onde Veje, den Forbandelse, der hviler over os, de Rædsler, der omgiver os, det var, hvad der blev indpodet mig i min Barndom. De dannede min Karakter og opfyldte mig med Afsky for Syndere. Da den gamle Gilbert Clennam havde foreslaaet min Fader Ægteskabet mellem mig og sin Brodersøn, foreholdt min Fader mig, at han, ligesom jeg, havde faaet en streng Opdragelse. Han sagde til mig, at foruden den Tugt, som hans Aand var bleven underkastet, var han vokset op i et alvorligt Hjem, hvor Svir og Sværm havde været ukendt, og den ene Dag var gaaet som den anden med Slid og Slæb. Han sagde, at han havde været en voksen Mand, længe førend hans Farbroder havde behandlet ham som saadan, og at hans Farbroders Hus lige fra hans Skoledage og indtil denne Time havde været et Fristed for ham, hvor han ikke havde kunnet besmittes af Ugudelighed og Ryggesløshed. Da jeg et Aars Tid efter vort Bryllup opdagede, at min Mand paa den Tid, min Fader havde talt om ham, havde syndet mod Herren og krænket mig ved at have haft en brødefuld Skabning i mit Sted, kunde jeg da tvivle om, at jeg var udset til at gøre den Opdagelse og til at lægge Straffens Haand paa dette Syndens Barn? Skulde jeg paa en Gang glemme — ikke den Krænkelse, der var tilføjet mig; thi hvad var jeg vel? — men hele den Afsky for Synden og hele den Krig imod den, hvori jeg var bleven opfostret?"

Hun lagde sin forbitrede Haand paa Uret, som laa paa Bordet.

"Nej! Glem ikke!" Begyndelsesbogstaverne til disse Ord

staar herinde nu og stod herinde den Gang. Jeg var udset til at finde det gamle Brev, som omtalte dem og sagde mig deres Betydning, hvis Arbejde de var, og hvorfor de laa i hans hemmelige Skuffe tillige med dette Ur. Naar jeg ikke havde været udset til at gøre denne Opdagelse, saa vilde den heller ikke være bleven gjort. „Glem ikke.“ Det talte til mig ligesom en Røst fra en fortørnet Himmel. Glem ikke den dødelige Synd, glem ikke den forud bestemte Opdagelse, glem ikke den forud bestemte Lidelse. Jeg glemte ikke. Var det den Uret, jeg selv havde lidt, jeg tænkte paa? Nej! Jeg var kun en Tjenerinde og et Redskab. Hvilken Magt vilde jeg have haft over dem, hvis de ikke havde været bundne med deres Synders Lænker og var blevene overgivne til mig?“

Over fyrretyve Aar var svundne hen over denne ubøjelige Kvindes graa Hoved siden den Tid, hun kaldte tilbage i Erindringen, over fyrretyve Aar af Strid og Kamp med den Hvisken, at hvad hun end kaldte sin hævnerrige Stolthed og Harm, kunde intet i al Evighed forandre deres Natur. Men trods de fyrretyve Aar, og den Nemesis, der nu stirrede hende i Ansigtet, holdt hun dog endnu stadig fast paa sin gamle Forhærdelse, vendte hun endnu stadig op og ned paa Skabningens Orden og pustede sin egen Aande i et Lerbillede af sin Skaber. Rejsende har set mange vederstyggelige Afgudsbilleder i mange Lande; men intet menneskeligt Øje har nogen Sinde set mere dumdristige, plumpe og oprørende Billeder af den guddommelige Natur, end vi Støvets Børn skaber i vort eget Billede af vore egne slette Lidenskaber.

„Da jeg tvang ham til at overgive hende til mig og sige mig hendes Navn og Opholdssted,“ fortsatte hun sit Selvforsvar: „da jeg anklagede hende, og hun faldt paa Knæ for mig og skjulte sit Ansigt, var det da den Uret, jeg selv havde lidt, jeg paatalte, var det da mine Bebrejdelser, hvormed jeg overøste hende? De, som i gamle Dage blev udsete til at gaa til syndige Konger og anklage dem, var de ikke Tjenere og Redskaber? Og havde ikke jeg uværdige, der stod saa langt tilbage for dem, en Synd at paatale? Da hun paaberaabte sig sin Ungdom og hans ulykkelige og kummerlige Liv (saaledes kaldte hun den dydige Opdragelse, han havde gjort til Skamme) og den vanhellige Ægteskabsceremoni, der hemmelig havde fundet Sted imellem dem, og den Rædsel for Nød og Skam, der havde overvældet dem begge, den Gang jeg blev udset til at være et Tugtens Ris, og den Kærlighed — thi hun sagde dette Ord til

mig, medens hun laa for mine Fødder — hvormed hun havde givet Slip paa ham og overladt ham til mig, var det da min Fjende, som blev min Fodskammel, var det da min Vredes Ord, som bragte hende til at gyse og bæve? Det var ikke fra mig selv, jeg fik denne Kraft — ikke mig, der tvang hende til at gøre Bod!”

Mange Aar var komne og gaaede, siden hun havde haft Brugen af sine Fingre, men, mærkeligt nok, havde hun nu alle-rede mere end en Gang slaaget kraftig i Bordet med sin knyttede Haand, og da hun sagde disse Ord, løftede hun sin hele Arm i Vejret, som om det havde været en almindelig Bevægelse for hende.

„Og hvad var det for en Bod, der blev afpresset hendes forhærdede Hjerter og besmittede Sjæl? Jeg hævnnergig og uforsonlig? Det kan synes saaledes for saadanne Mennesker som Dem, der ingen Retfærdighed kender og ingen andre Bud end Satans. Le kun, men jeg vil kendes saaledes, som jeg selv og Flintwich kender mig, om det ogsaa kun er af Dem og dette halvt fjollede Fruentimmer.“

„Tilføj, af Dem selv, Frue,“ sagde Rigaud. „Jeg har en lille Mistanke om, at det er Fruen temmelig magtpaaliggende at retfærdiggøre sig for sig selv.“

„Det er usandt, det er ikke saa. Jeg behøver det ikke,“ sagde hun med Kraft og Harme.

„Virkelig?“ svarede Rigaud. „Hm!“

„Jeg spørger, hvilken var den Bod i Gerninger, som forlangtes af hende? „De har et Barn, jeg har intet. De elsker dette Barn. Giv mig det. Det skal tro, at det er min Søn, og skal af alle blive antaget for at være min Søn. For at fri Dem for Skam skal denne Søns Fader sværge aldrig mere at se eller have Samkvem med Dem, og baade for at fri ham for at blive forskudt af sin Farbroder og for at fri Deres Barn for at blive en Tigger, skal De sværge aldrig mere at se eller holde Samkvem med nogen af dem. Naar det er gjort, og De har frasagt Dem den Understøttelse, De hidtil har oppebaaret af min Mand, paatager jeg mig at sørge for Deres Underhold. Naar Deres Opholdssted er ubekendt, kan De da, hvis De vil, uimodsagt af mig, efterlade Dem den Løgn, at De fortjente et godt Navn, da De forsvandt for alle undtagen for mig.“ Det stod hende da frit for i Hemmelighed at bære sin Brødes Byrde og i Hemmelighed at lade sit Hjerter briste og ved sine Lidelser hærne at tilkøbe sig Forløsning fra evig Fortabelse, hvis hun

kunde. Om jeg ogsaa derved straffede hende der, aabnede jeg hende da ikke en Vej hisset? Om hun ogsaa vidste sig omringet af en umættelig Hævn og uslukkelig Ild, havde jeg da nogen Del deri? Om jeg ogsaa den Gang og senere truede hende med de Rædsler, der omgav hende, var det da mig, der svang Svøben?"

Hun vendte Uret om, aabnede det og betragtede med ufornøjet Aasyn de broderede Bogstaver inden i det.

„De glemte ikke. Det er Himlens Vilje, at saadanne Syndere ikke skal blive i Stand til at glemme. Var Arthurs Nærværelse en daglig Bebrejdelse for hans Fader, og var Arthurs Fraværelse en daglig Kvide for hans Moder, da var det Jehovas retfærdige Tilskikkelse. Lige saa godt kunde det bebrejdes mig, at hendes Samvittighed vaagnede og nagede hende saaledes, at hun blev afsindig, og at det var den Almægtiges Vilje, at hun skulde leve saaledes i mange Aar. Jeg besluttede at frelse Drengen, der var født til Skændsel og Fortabelse; at udslette den Skamplet, der klæbede ved hans Fødsel; at opdrage ham i Frygt og Skælven og i et Liv fuld af Anger og Bod for de Synder, der hvilede tungt paa hans Hoved, førend han traadte ind i denne domfældte Verden. Var det en Grusomhed? Led ikke ogsaa jeg under Følgerne af den Brøde, hvori jeg ikke var delagtig? Arthurs Fader og jeg levede ikke mere afsondrede fra hinanden med den halve Jordklode imellem os, end medens vi levede sammen i dette Hus. Han døde og sendte dette Ur tilbage til mig med dets „Glem! ikke.“ Jeg glemmer ikke, skønt jeg ikke læser det saaledes, som han læste det. Jeg læste deri, at jeg var udset til at handle, som jeg har gjort. Saaledes har jeg læst disse to Bogstaver, saa længe jeg har haft dem liggende paa dette Bord, og saaledes læste jeg dem, med den samme Tydelighed, medens de var flere tusinde Mil borte.“

Idet hun tog Urfutteralet og fæstede sine Øjne paa det, som om hun trodsede det, udrød Rigaud med et højt og haanligt Knips med sine Fingre: „Skynd Dem, Frue, Tiden iler! Skynd Dem, fromme Dame, det kan ikke være anderledes! De kan ikke fortælle noget, som jeg ikke ved. Kom til de stjaalne Penge, eller ogsaa vil jeg! Mort de mon ame, jeg har faaet nok af Deres Passiar. Kom straks til de stjaalne Penge!“

„Usling, som De er,“ og nu omfattede hendes Hænder hendes Hoved, „ved hvilken ulykkelig Fejltagelse af Flintwich, ved hvilken Ugætsomhed af ham, der var den eneste fremme-

de, som var indviet i disse Ting og behjælpelig med dem, De er kommen i Besiddelse af dette Kodiciel, som jeg troede brændt til Aske, ved jeg ikke mere, end jeg ved, hvorledes De har skaffet Dem den Magt, De har her —“

„Og dog,“ afbrød Rigaud hende, „er jeg mærkelig nok saa heldig paa et bekvemt Sted, som jeg kender, at have dette korte lille Tillæg til Monsieur Gilbert Clennams Testamente, skrevet af en Dame og attesteret af den samme Dame og vor gamle Gavstrik! Æh, bæh, gamle Gavstrik, krogede lille Abekat! Lad os gaa videre, Frue, Tiden iler. Vil De eller skal jeg slutte?“

„Jeg,“ svarede hun med om muligt endnu større Bestemthed, „jeg, da jeg ikke vil taale, at jeg bliver skildret paa Deres vederstyggelige, fordrejede Maade. De, med Deres Erfaring fra skændige udenlandske Fængsler og Galajer, vilde give det Udseende af, at jeg har ladet mig tilskynde af Pengene. Det var ikke Pengene.“

„Bah! Jeg tilsidesætter for et Øjeblik min Høflighed og siger: Løgn, Løgn. De ved godt, at De skjulte Dokumenterne og beholdt Pengene.“

„Ikke for Pengenes Skyld, Usling!“ Hun gjorde en Anstrengelse, som om hun vilde fare op; hun havde i sin Heftighed næsten rejst sig paa sine kraftsløse Fødder. „Gilbert Clennam, der næsten gik i Barndom, var paa sit Dødsleje forblindet af en indbildt Barmhjertighed mod den Pige, om hvem han havde hørt, at hans Brodersøn engang havde været forelsket i hende, en Forelskelse, som han havde drevet ud af ham, og at hun bagefter var hensygnnet i Tungsindighed og trak sig tilbage fra alle, som kendte hende. Naar han i denne Svaghedstilstand dikterede mig, hvis Liv hun havde formørket ved sin Synd, og som havde været bestemt til at erfare hendes Syndighed af hendes egen Haand og Mund, en testamentarisk Bestemmelse, der skulde give hende en Erstatning for formentlig ufortjente Lidelser, var der da ingen Forskel paa, at jeg afværgede denne Uretfærdighed eller kun tragtede efter Penge — noget, som De og deres Fængselskammerater kan stjæle, fra hvem det skal være?“

„Tiden iler, Frue. Vogt Dem!“

„Om ogsaa dette Hus stod i lys Lue fra Taget til Grunden,“ svarede hun, „vilde jeg dog blive her for at værgе mig imod, at mine retfærdige Bevæggrunde sættes i Klasse med Tyves og Snigmorderes.“

Rigaud knipsede haanlig med Fingrene lige for Næsen af hende. „Tusinde Guineer til den lille Skønhed, som de plagede Livet af. Tusinde Guineer til hendes Velynders yngste Datter, eller, hvis han ingen havde, til hans Broders yngste Datter, naar hun blev myndig, „som en Paaskønnelse af hans Velvilje mod en ung, venne- og forældreløs Pige.“ To tusinde Guineer. Hvad, vil De aldrig komme til Pengene?”

„Den Beskytter —“ vedblev hun med Heftighed, da han i det samme standsede hende.

„Nævn ham! Kald ham Frederik Dorrit. Ingen flere Udflugter!“

„Den Frederik Dorrit gav Anledning til det hele. Havde han ikke været Musikelsker og i sin Ungdoms og Velmagts Dage ført et ryggeløst Hus, hvor Sangere og Skuespillere og deslige Sydens Børn vendte Ryggen til Lyset og Ansigtet mod Mørket, vilde hun maaske være bleven i sin beskedne Stilling og ikke bleven hævet saa højt op over den for at synke saa dybt. Men nej. Satan fo'r i den Frederik Dorrit og indbildte ham, at han var en Mand med uskyldige og prisværdige Tilbøjeligheder og gjorde gode Gerninger, og at her var en fattig Pige med en god Sangstemme. Saa lader han hende undervise, hvorpaa Arthurs Fader, der hele Tiden paa Dydens besværlige Sti hemmelig havde higet efter hine fordømte Snarer, der kaldes de skønne Kunster, bliver kendt med hende. Og saaledes gaar det til, at en ugudelig, forældreløs Pige der oplæres til Sangerinde, ved denne Frederik Dorrits Bistand stikker mig ud, og at jeg ydmyges og bedrages! — Det vil sige ikke jeg,“ tilføjede hun hurtigt, idet Rødmen steg op i hendes Kinder, „men en større end jeg. Hvad er vel jeg?“

Flintwich, der lidt efter lidt havde skruet sig hen til hende, uden at hun vidste af det, protesterede ved at skære frygtelige Ansigter, da hun sagde disse Ord, og kløede samtidig sine Gamascher, som om disse Udflugter virkede ligesom smaa Torne i hans Ben.

„Til sidst,“ vedblev hun; „thi jeg kommer nu til Enden paa alt dette og vil ikke sige mere derom, og De skal heller ikke sige mere derom; alt, hvad der staar tilbage, er at faa afgjort, om det kan blive imellem os, som er her til Stede; til sidst, da jeg stak det Papir til Side med Arthurs Faders Vidende —“

„Men ikke med hans Samtykke,“ sagde Flintwich.

„Hvem sagde med hans Samtykke?“ Hun studsede ved at se Jeremias saa nær ved sig og trak Hovedet tilbage, idet hun

betragtede ham med en vaagnende Mistillid. „De var ofte nok til Stede, naar han vilde have mig til at komme frem med det og jeg afslog det, til at have kunnet modsige mig, hvis jeg havde sagt, med hans Samtykke. Jeg siger, at da jeg stak det Papir til Side, søgte jeg ikke at tilintetgøre det, men beholdt det hos mig i mange Aar her i dette Hus. Da Resten af Gilberts Formue var bleven testamenteret til Arthurs Fader, kunde jeg, uden at have givet Afkald paa andet end de to Summer, have foregivet, at jeg havde fundet det. Men foruden at jeg maatte have understøttet et saadant Foregivende ved en ligefrem Usandhed, og det var et stort Ansvar, har jeg i al den Tid, jeg er bleven prøvet her, ikke set nogen ny Grund til at bringe det for Lyset. Det var Belønning for en Synd; den usalige Følge af en Forbindelse. Jeg gjorde, hvad jeg var bestemt til at gøre, og har inden disse fire Vægge lidt, hvad jeg var bestemt til at lide. Da Papiret omsider — som jeg troede — blev tilintetgjort i min Nærværelse, var hun forlængst død, og hendes Velynder, Frederik Dorrit, havde forlængst faaet sin fortjente Straf og var en ødelagt Svækling. Han havde ingen Datter. Før den Tid havde jeg opdaget Broderdatteren, og hvad jeg gjorde for hende, var hende langt tjenligere end Pengene, af hvilke hun ingen Gavn vilde have haft.“ Et Øjeblik efter tilføjede hun, som om hun talte til Uret: „Hun var uskyldig, og jeg havde maaske ikke glemt at efterlade hende dem ved min Død,“ og sad og saa paa det.

„Skal jeg minde Dem om noget, ærede Frue?“ spurgte Rigaud. „Det lille Dokument var her i Huset den Aften, da vor Ven Arrestanten kom hjem fra Udlandet. Skal jeg minde Dem om noget mere? Den lille Sangfugl, som aldrig blev flyvefærdig, blev længe holdt i Bur af en Bevogter, som De havde sat til at passe paa hende, og som var godt nok kendt af den gamle Gavstriker her. Skal vi se, at faa ham til at sige os, naar han saa ham sidste Gang?“

„Det skal jeg sige Dem!“ udbød Affery og tog Forklædet ud af Munden. „Det var den første af alle mine Drømme. Kommer du mig nu nær, Jeremias, skriger jeg saa højt, at det kan høres ved St. Paulskirken! Den Person, som denne Mand har talt om, var Jeremias's egen Tvillingbroder, og han var her midt om Natten, som Arthur var kommen hjem om Aftenen, og Jeremias gav ham med sine egne Hænder Papiret, foruden noget mere, som jeg ikke ved, hvad var, og han tog det

altsammen med sig i et Jærnskrin. — Hjælp! Mord! Frels mig fra Jere-mi-as!“

Flintwich var faret løs paa hende, men Rigaud havde grebet ham i sine Arme paa Halvvejen. Efter en kort Brydning med ham gav Flintwich tabt og stak Hænderne i Lommen.

„Hvad?“ udrød Rigaud drillende, medens han puffede og skubbede ham tilbage med sine Albuer. „At anfalde en Dame med et saadant Talent til at drømme! Ha, ha, ha, De kunde jo fortjene en hel Formue ved at vise hende frem. Alt, hvad hun drømmer, gaar i Opfyldelse. Ha, ha, ha! De er ham saa lig, lille Flintwich, saa lig, saaledes som jeg saa ham i Værts-huset „De tre Billarder“ i den lille Gade med de høje Tage ved Havnen i Antwerpen! Det var en dygtig Gut til at drikke og ryge, og saa boede han i saadan en nydelig Ungkarlejlighed — møbleret, paa femte Sal oven over Brænde- og Kulhand-leren og Modehandlerinden og Stolemageren og Bødkeren — hvor jeg besøgte ham, og hvor han med sin Kognak og Tobak faldt tolv Gange i Søvn og fik eet Krampetilfælde om Dagen, indtil han til sidst fik et Krampetilfælde for meget og himlede. Ha, ha, ha! Hvad gør det til Sagen, hvorledes jeg kom i Besiddelse af Papirerne i hans Jærnskrin? Maaske betroede han mig det, for at jeg skulde tilstille Dem det, maaske var det aflaaaset, og min Nysgerrighed blev pirret, maaske stak jeg det til Side. Ha, ha, ha! Hvad gør det til Sagen, naar jeg kun har det i god Forvaring? Vi er ikke nøjeregnende her, vel, Flintwich? Vi er ikke nøjeregnende her, vel, Frue?“

Idet Flintwich trak sig tilbage for ham med arrige Kon-trastød med sine egne Albuer, var han kommen ind i sin Krøg igen, hvor han nu stod med Hænderne i Lommen og trak Vej-ret, idet han saa Mrs. Clennam stift i Øjnene. „Ha, ha, ha! Men hvad er dette? Det synes, som om De ikke kendte hin-anden. Tillad, Madame Clennam, som stikker til Side, at jeg forestiller Dem Monsieur Flintwich, som spinder Rænker.“

Flintwich tog en af sine Hænder op af Lommen for at skrabe sig paa Hagen, nærmede sig et Par Skridt i denne Stil-ling, idet han stadig saa Mrs. Clennam stift i Øjnene og til-talte hende saaledes:

„Jeg ved meget godt, hvad De mener med at glo saadan paa mig, men De behøver ikke at ulejlige Dem dermed, da jeg ikke bryder mig en Smule om det. Gud ved, i hvor mange Aar jeg har sagt Dem, at De er det egensindigste og halsstar-rigste Fruentimmer, der er til. Det er, hvad De er. De kal-

der Dem selv ydmyg og syndig, men De er den mest storsnude af Deres Køn. Det er, hvad De er. Tit og mange Gange, naar vi har været oppe at toppes, har jeg sagt Dem, at De vilde have alt til at bøje sig for Dem, men at jeg ikke vilde bøje mig for Dem — at De vilde sluge enhver levende, men at jeg ikke vilde lade mig sluge levende. Hvorfor tilintetgjorde De ikke Dokumentet straks, da De fik Fingre i det? Jeg raadede Dem dertil; men nej, De bruger ikke at tage imod Raad. De skulde endelig gemme det. Maaske vilde De en anden Gang komme frem med det. Jo pyt! Som om jeg ikke vidste bedre Besked! Det vilde nok ligne Deres Stolthed at komme frem med det, naar der var Fare for, at De kunde blive mistænkt for at have gemt det. Men saaledes er det, at De bedrager Dem selv, aldeles ligesom De bedrager Dem selv ved at foregive, at De ikke har gjort alt dette, fordi De var en haardhertet, ondskabsfuld, herskesyg Kvinde, uden Spor af Medlidenhed, men fordi De var en Tjenerinde og et Redskab og udset til at gøre det. Hvem er De, at De skulde være udset til at gøre det? Det er maaske Deres Religion, men for mig er det noget Vrøvl. Og for at sige Dem hele Sandheden, medens jeg er i Færd med det,“ sagde Flintwich, idet han lagde Armene over Kors og blev til det udtrykte Billede af arrig Trods, „saa er jeg bleven tirret — tirret i disse fyrretyve Aar — af at se Dem sætte Dem paa den høje Hest selv over for mig, der dog ved saa god Besked. Jeg beundrer Dem i høj Grad; De har en fast Vilje og et stort Talent, men den fasteste Vilje og det største Talent kan ikke tirre et Menneske i fyrretyve Aar, uden at han ærgrer sig derover. Derfor bryder jeg mig ikke om de Øjne, De nu sætter op. Nu kommer jeg til Dokumentet, og læg nu Mærke til, hvad jeg siger. De stak det til Side paa et Sted, som ingen andre kendte. Den Gang var De en rask Kone og kunde have taget Dokumentet, naar De havde villet, men ser De, saa kom der en Tid, da De blev lam, og da kunde De ikke tage Dokumentet, naar De vilde, hvorfor det blev liggende i sit Skjul i mange Aar. Til sidst, da vi hver Dag ventede Arthur hjem, og det var umuligt at sige, hvorledes han vilde rumstere her i Huset, raadede jeg Dem tusinde Gange, at hvis De ikke selv kunde tage det, da at lade mig tage det og kaste det paa Ilden. Men nej — ingen andre end De vidste, hvor det var, og det var Magt, og De maa nu give Dem selv alle de ydmyge Benævnelser De vil, saa kalder jeg Dem dog en kvindeligt Lucifer i Deres Begærlighed efter Magt! En Søndag Af-

ten kom Arthur hjem og havde ikke været fem Minutter her i Stuen, førend han taler om sin Faders Ur. De vidste meget godt, at dette „Glem ikke“, da hans Fader sendte Dem dette Ur, kun kunde betyde: „Glem ikke den Uret, der er sket; og den god igen.“ Arthurs Optræden havde skræmmet Dem lidt, og nu skulde Papiret alligevel brændes. Førend det kulrede gamle Øg der,“ her skar Flintwich Tænder ad sin Kone, „har bragt Dem til Sengs, fortæller De mig omsider, at De har gemt Dokumentet mellem de gamle Hovedbøger nede i Kælderen, hvor Arthur selv allerede næste Morgen gik og snusede. Men det maa ikke brændes en Søndag Aften, nej; De er striks, er De, vi maa vente, til Klokkeren er tolv, og det er blevet Mandag. Alt dette var nu ligesom at sluge mig levende og tirrede mig; og da jeg nu engang var bleven gal i Hovedet og ikke er saa striks som De, saa kiggede jeg lidt i Dokumentet før Klokkeren tolv for at opfriske dets Udseende i min Hukommelse, lagde et af de mange gamle, gule Papirer nede i Kælderen sammen som det, og bagefter, da det var blevet Mandag, og jeg ved Skinnet af Deres Lampe skulde gaa fra Dem, som laa paa Sengen, hen til Kaminen her, foretog jeg en lille Ombytning, ligesom en Taskenspiller, og brændte det urigtige Papir. Min Broder Efraim, ham, der gav sig af med at passe paa sindsyge, havde haft mange at passe, siden De havde benyttet ham, men havde ikke haft Lykken med sig. Hans Kone var død, han havde gjort nogle uheldige Spekulationer i sindssyge, var kommen i Forlegenhed, fordi han havde stegt en Patient for stærkt for at bringe ham til Fornuft, og kom i Gæld. Han var i Færd med at forlade Landet med det, han havde kunnet skrabe sammen, og en Ubetydelighed, han havde faaet af mig. Han var her tidlig den Mandag Morgen for at vente, til han kunde komme af Sted; han vilde, kort sagt, til Antwerpen, hvor han gjorde Bekendtskab med denne Herre — og — De bliver sagtens forarget, naar jeg siger: Gid Fanden havde ham for det! Han var kommen langvejs fra, og jeg troede den Gang, han kun var søvngig, men han har, som jeg nu antager, snarere været drukken. Medens Arthurs Moder havde været under hans og hans Kones Varetægt, havde hun skrevet uophørlig, for det meste Breve til Dem, fulde af Tilstaaelser og Bønner om Tilgivelse. Fra Tid til anden havde min Broder sendt mig flere Bunker af disse Breve, som jeg tænkte, at jeg lige saa gerne kunde beholde selv, som at de ogsaa skulde sluges levende, hvorfor jeg gemte dem i et Skrin og gennemsaa dem, naar jeg

fik Lyst. Overtydte om, at det var raadeligst at faa Dokumentet af Vejen, førend Arthur fik Fingre i det, lagde jeg det i det samme Skrin, som jeg satte to Laase for, hvorpaa jeg bad min Broder tage det med og gemme det, til jeg skrev til ham om det. Jeg skrev ogsaa til ham om det, men fik aldrig Svar og kunde ikke blive klog derpaa, førend denne Herre bærede os med sit første Besøg. Naturligvis begyndte jeg da at faa Mistanke om, hvorledes det forholdt sig, og jeg behøver nu ikke hans Forklaring for at forstaa, hvorledes han er kommen til sin Kurdskab ved Hjælp af mine Papirer, Deres Dokument og min Broders Kognaks- og Tobakssnak — gid han havde skullet kneble sig selv. Nu har jeg endnu kun een Ting at sige Dem, De halsstarrige Fruentimmer, og det er, at jeg ikke er ganske enig med mig selv, om jeg nogen Sinde vilde have generet Dem i Anledning af Kodicillet eller ikke; jeg tror det ikke, men snarere, at jeg vilde have ladet mig nøje med Bevidstheden om, at jeg havde faaet et Tag i Dem og havde Dem i min Vold. Saaledes som Forholdene nu er, har jeg ingen flere Forklaringer at give Dem førend i Morgen Aften ved denne Tid. De kan derfor lige saa gerne glo paa en anden; for det nytter ikke at glo paa mig.“

Hun tog langsomt Øjnene til sig, da han havde talt ud, og støttede sin Pande paa sin højre Haand. Hendes anden Haand var trykket haardt imod Bordet, og hun gjorde igen den paa-faldende Bevægelse, som om hun vilde staa op.

„Dette Skrin kan intet andet Sted indbringe Dem saa meget som her. Det, De ved, kan ikke skaffe Dem saa megen Fordel, naar De sælger det til en anden, som naar De sælger det til mig. Men for Tiden kan jeg ikke tilvejebringe den Sum, De har forlangt. Mine Omstændigheder er ikke gode. Hvor meget vil De tage imod nu, og hvor meget en anden Gang, og hvorledes skal jeg forvisses om Deres Tavshed?“

„Min Engel,“ svarede Rigaud, „jeg har sagt, hvor meget jeg vil have, og der er ingen Tid at spille. Førend jeg gik henh, tilstillede jeg en anden Person Genparten af de vigtigste Papirer. Tøver De, til Marshalsea Fængslets Port bliver lukket i Aften, vil det være for sildigt at underhandle. Gældsfangen vil da have læst dem.“

Hun holdt atter sine Hænder op til sit Hoved og sprang op med et højt Udraab. Et Øjeblik vaklede hun, som om hun skulde være falden, men derpaa stod hun fast.

„Sig, hvad De mener, Menneske!“

For hendes stive, spøgelseagtige Skikkelse, der saa længe havde været uvant til sin oprejste Stilling, veg Rigaud tilbage og dæmpede sin Stemme. For dem alle tre var det næsten, som om en død Kone var staaet op af Graven.

„Miss Dorrit,“ svarede Rigaud, „Monsieur Frederiks lille Broderdatter, som jeg har lært at kende i Udlandet, holder meget af Gældsfangen. Han er syg, og hun plejer ham i dette Øjeblik. Paa Vejen herhen afleverede jeg egenhændig en Pakke i Fængslet til hende tillige med et Brev, hvori jeg bad hende om „for hans Skyld“ — for hans Skyld gør hun, hvad det skal være — at gemme den uden at bryde Seglet, for det Tilfælde, at den blev krævet tilbage før Lukningstiden i Aften; men, hvis den ikke bliver krævet tilbage, førend der ringes med Fængselsklokken, da at give ham den. Den indeholder tillige en Genpart til hende selv. Ser De, nu da vi er komne saa vidt, vilde jeg ikke være saa uforsigtig at gaa hen til Dem uden at give min Hemmelighed i andre Hænder. Og hvad det angaar, at den skulde kunne indbringe mig saa meget noget andet Sted som her, saa sig mig, Frue, om De da har fastsat den Pris, som den lille Broderdatter vil give for hans Skyld for at faa den dysset ned? Endnu en Gang siger jeg, der er ingen Tid at spille. Naar Pakken ikke er afhentet, førend det ringer ud i Aften, kan De ikke købe den mere. Saa sælger jeg den til den lille Pige!“

Med en ny Kraftanstrengelse løb hun hen til et Skab, rev Døren op og tog en Hætte eller et Sjal, som hun svøbte om sit Hoved. Affery, der med Forfærdelse havde iagttaget hende, fo'r hen til hende midt i Værelset, greb fat i hendes Kjole og faldt paa Knæ for hende.

„Lad være! Hvad vil De gøre? Hvor vil De hen? De er en frygtelig Kone, men jeg bærer intet Nag til Dem. Jeg kan ingen Nytte gøre stakkels Arthur nu, det kan jeg se, og De behøver ikke at være bange for mig. Gaa ikke ud, De falder død om paa Gaden. Jeg skal tie med Deres Hemmelighed, men lov mig, at hvis det er den stakkels Skabning, som holdes hemmelig indespærret her, De da vil lade mig passe paa hende og pleje hende. Lov mig kun det, saa behøver De ikke at være bange for mig.“

Midt i sit Hastværk blev Mrs. Clennam et Øjeblik staaende stille og sagde med en streng og forbavset Mine:

„Indespærret her? Det er over en Snes Aar siden, hun

døde. Spørg Flintwich — spørg *ham*. De kan begge sige dig, at hun døde, da Arthur rejste udenlands.“

„Saa meget des værre,“ sagde Affery gysende, „for saa spørger hun her i Huset. Hvem er det ellers, som gaar og rumsterer og giver Tegn ved at drysse Støv omkring? Hvem er det ellers, som kommer og gaar og mærker Væggene med lange, krogede Streger, naar vi alle er i Seng? Hvem er det ellers, som undertiden holder paa Døren? Men gaa ikke ud, Frue, De dør paa Gaden!“

Hendes Frue rev sin Kjole ud af de bønfaldende Hænder og sagde til Rigaud: „Vent her, til jeg kommer tilbage!“ og fo'r ud af Værelset. Fra Vinduet saa de hende løbe vildt over Gaarden og ud gennem Porten.

De stod nogle Øjeblikke uden at røre sig af Stedet. Affery var den første, som rørte sig og løb, vridende sine Hænder, ud efter sin Frue. Derpaa gik Flintwich langsomt baglængs hen til Døren og skruede sig ud af den uden at sige et Ord. Da Rigaud var bleven ene, satte han sig paa Vinduesbænken i det aabne Vindue i den samme Stilling som i Fængslet i Marseille. Sine Cigaretter og sit Fyrtøj lagde han ved Siden af sig og begyndte at ryge.

„Puh! Næsten lige saa kedeligt som i det fordømte, gamle Fængsel. Varmere, men næsten lige saa uhyggeligt. Vente, til hun kommer tilbage? Ja, naturligvis, men hvor er hun gaaet hen, og hvor længe bliver hun borte? Lige meget! Rigaud Lagnier Blandois, min elskværdige Ven, du faar dine Penge. Du bliver rig. Du har levet som en Gentleman, og du vil dø som en Gentleman. Du triumferer, min lille Dreng, men det hører til din Karakter at triumfere. Puh!“

EN OG TREDIVTE KAPITEL.

Katastrofen.

Solen var gaaet ned, de støvede Gader laa indhyllede i Tusmørke, da den gamle Kvinde, der i saa lang Tid ikke havde sat sin Fod paa Gaden, skyndte sig af Sted. I den umiddelbare

Nærhed af det gamle Hus vakte hun kun liden Opsigt, da her kun fandtes nogle ganske faa Mennesker, men idet hun gik op fra Floden gennem de bugtede Stræder, som fører til London Broen, og kom ind i den store Hovedgade, stirrede Folk forbaavsedt paa hende.

Med higende og vilde Blikke, hurtig til Bens og dog svag og usikker, med sin afstikkende, sorte Dragt og sin skødesløse Hovedbedækning, mager og unaturlig bleg, arbejdede hun sig frem uden at ænse Trængslen mere end en Søvgænger. Mere iøjnefaldende ved at være saa forskellig fra den Menneskemasse, blandt hvilken den færdedes, end om den var bleven stillet op til Skue paa en Piedestal, tiltrak hendes Skikkelse sig alles Blikke. De spæderende anstrengte sig for at faa hende at se; travle Folk, der kom forbi, sagtnede deres Skridt og drejede Hovedet; andre standsede og traadte til Side, medens de hviskende opfordrede hverandre til at betragte det spøgelseagtige Fruentimmer, som nærmede sig, og idet hun strøg forbi, var det, ligesom hun frembragte en Hvirvel, der trak de ørkesløseste og nysgerrigste efter sig.

Hun blev helt svimmel af denne Mængde stirrende Ansigter, af den forvirrende Fornemmelse af at være i fri Luft og af den endnu mere forvirrende Følelse af at være til Fods, af de uventede Forandringer, der var foregaaede med Ting, hun dunkelt mindedes, og den store Forskel mellem det Billede, hendes Fantasi havde udmalet sig af det Liv, som hun var udelukket fra, og det virkelige Livs bedøvende Tummel. Hun gik sin Gang, snarere som om hun omgaves af sindsforvirrende Tanker end af levende, nysgerrige Mennesker. Men da hun var kommen over Broen og var gaaet et Stykke lige ud, huskede hun paa, at hun maatte spørge om Vej, og det var først, da hun standsede og saa sig om efter et Sted, hvor hun kunde faa Besked, at hun bemærkede, at hun var omgiven af ivrige, stirrende Ansigter.

„Hvorfor omringer De mig?“ spurgte hun skælvende.

Ingen af dem, som stod hende nærmest, svarede hende, men fra den yderste Kreds lød et skingrende Raab: „Fordi De er gal!“

„Jeg er lige saa klog som nogen her. Jeg ønsker at vide Vejen til Marshalsea Fængslet.“

Den skingrende Stemme svarede atter: „Det viser netop, at De er gal; Fængslet ligger jo her lige overfor.“

Under den Hujen og Hysten, hvormed dette Svar blev mod-

taget, banede en lille, venlig, stiltørdig udseende Mand sig Vej til hende og sagde: „Er det til Marshalsea Fængslet, De vil? Jeg skal paa Post der. Følg derover med mig.“

Hun lagde sin Haand paa hans Arm, og han førte hende over Gaden, medens Hoben, der følte sig krænket over den nære Udsigt til at miste hende, trængte paa fra alle Sider og gav hende Anvisning paa Galehuset. Efter en Tummel i den forreste Gaard blev Fængselsdøren aabnet og lukket efter dem. I Arrestforvarerboligen, der i Sammenligning med Larmerne uden for syntes at være et Frelsens og Fredens Hjem, kæmpede en gul Lampe allerede med Fængselskyggerne.

„Men John,“ sagde den Arrestforvarer, der havde lukket dem ind, „hvad er dog dette?“

„Ingenting, Fader; det er bare denne Dame, som ikke vidste Vej og blev forfulgt af Drengene. Hvem ønsker De at tale med, Frue?“

„Miss Dorrit. Er hun her?“

Den unge Mands Interesse vaagnede. „Ja hun er. Hvad er Deres Navn?“

„Mrs. Clennam.“

„Mr. Clennams Moder?“ spurgte den unge Mand.

Hun pressede Læberne sammen og tøvede med at svare. „Ja. Det er bedst, at De siger hende, at det er hans Moder.“

„Ser De,“ sagde den unge Mand, „da Inspektørens Familie for Øjeblikket er paa Landet, har han overladt Miss Dorrit et Værelse i sit Hus til Afbenyttelse. Tror De ikke, at det var bedst, at De gik derop og lod mig hente Miss Dorrit?“

Hun samtykkede, hvorpaa han aabnede Døren og førte hende ad en Sidetrappe til en Beboelseslejlighed ovenpaa, hvor han viste hende ind i et halvmørkt Værelse og forlod hende. Værelset vendte ud til den mørke Fængselsgaard, hvor Beboerne vankede om, lænede sig ud ad Vinduerne eller talte fortrolig med de Venner, der var i Færd med at gaa, og i det hele taget fordrev Tiden, saa godt de kunde paa denne Sommeraften. Luften var tung og hed, Stedet beklumret og trykkende, og udenfor hørtes en Susen af fri Lyde, ligesom den skurrende Erindring om saadanne Ting, naar man har Hovedpine og Hjerteondt. Medens hun stod ved Vinduet og saa for tumlet ned i dette Fængsel, ligesom det kunde være fra hendes eget Fængsel, der var saa vidt forskellig derfra, bragte et Par blide, overraskede Ord hende til at studse, og lille Dorrit stod foran hende.

„Er det muligt, Mrs. Clennam, at De saa lykkelig har genvundet Deres Sundhed, at —“

Lille Dorrit standsede; thi der var hverken Lykke eller Sundhed i det Ansigt, der vendte sig om imod hende.

„Det er ikke Sundhed; det er ikke Styrke; jeg ved ikke, hvad det er.“ Med en Bevægelse med sin rystende Haand slog hun alt dette hen. „De har faaet en Pakke, som De skulde give Arthur, hvis den ikke blev krævet tilbage, førend der blev lukket i Aften.“

„Ja.“

„Jeg kræver den tilbage.“

Lille Dorrit tog den op fra sit Bryst og lagde den i hendes Haand, som forblev udstrakt, efter at den havde modtaget den.

„Har De nogen Forestilling om dens Indhold?“

Forskrækket over at se hende der med denne ny Evne til at bevæge sig, der, som hun selv havde sagt, ikke var Styrke, og som der var noget overnaturligt ved, som om et Maleri eller en Billedstøtte havde faaet Liv, svarede lille Dorrit nej.

„Læs det.“

Lille Dorrit tog Pakken og brød Seglet. Derpaa gav Mrs. Clennam hende den inderste Pakke og beholdt den anden. Skyggen af Muren og Fængselsbygningerne, der gjorde Værelset skummelt selv ved Middagstid, gjorde det ogsaa for mørkt, til at man kunde læse der i det tiltagende Tusmørke, undtagen i Vinduet. I Vinduet stod lille Dorrit og læste. Efter et Par afbrudte Udraab af Forundring og Skræk læste hun stiltiende videre. Da hun var færdig, saa hun sig om, og den stolte Kvinde bøjede sig for hende.

„De ved nu, hvad jeg har gjort.“

„Jeg tror det; jeg er bange for det, skønt jeg er saa forvirret og bedrøvet og føler saa megen Medlidenhed, at jeg ikke rigtig har kunnet forstaa alt, hvad jeg har læst,“ sagde lille Dorrit bævende.

„Jeg vil give Dem alt, hvad jeg har berøvet Dem. Tilgiv mig. Kan De tilgive mig?“

„Ja, jeg kan, og Himlen er mit Vidne, at jeg gør det! De maa ikke kysse min Kjole og knæle for mig. De er for gammel til at knæle for mig; jeg tilgiver Dem af mit ganske Hjerte uden det.“

„Jeg har mere at bede Dem om.“

„Ikke i denne Stilling,“ sagde lille Dorrit. „Det er una-

turligt at se Dem med Deres graa Haar bøje sig for mig. Staa dog op; lad mig hjælpe Dem.“ Med disse Ord løftede hun hende op og veg derpaa ligesom tilbage for hende, idet hun samtidig saa alvorlig paa hende.

„Den store Bøn, jeg retter til Deres ædle, medlidende Hjerte, er, at De ikke vil aabenbare dette for Arthur, førend jeg er død. Hvis De finder, at det kan være ham til nogen Nytte, at erfare det, medens jeg lever, saa sig ham det. Men det vil De ikke finde, og vil De i saa Tilfælde love at skaane mig, til jeg er død?“

„Jeg er saa bedrøvet, og hvad jeg har læst, har i den Grad forvirret mine Tanker, at jeg næppe nok kan give Dem et roligt Svar. Overtydtes jeg om, at Mr. Clennam ingen Nytte kan have af at blive kendt dermed —“

„Jeg ved, at De er ham hengiven og altid først vil tage Hensyn til ham. Det er i sin Orden, at De først tænker paa ham. Andet forlanger jeg heller ikke. Men dersom De finder, at De samtidig med at tage Hensyn til ham kan skaane mig i den korte Tid, jeg har tilbage her paa Jorden, vil De da gøre det?“

„Ja, jeg vil.“

„Gud velsigne Dem!“

Hun stod i Skygge, saa at lille Dorrit, der selv stod i Lyset, ikke kunde se andet end en tilsløret Skikkelse; men idet hun sagde disse tre taknemmelige Ord, var Klangens af hendes Stemme paa een Gang inderlig og brudt, brudt af en Sindsbevægelse, der var lige saa uvant for hendes frosne Læber, som hendes frosne Læber var uvante med at røre sig.

„Det undrer Dem maaske,“ sagde hun med en fastere Stemme, „at jeg bedre kan udholde at kendes af Dem, som jeg har forrettet, end af Sønnen af min Fjende, som har gjort Uret mod mig. — Thi hun har gjort Uret mod mig! Hun syndede ikke alene haardt imod Herren, men hun forrettede ogsaa mig. Det var hendes Skyld, at Arthurs Fader var mod mig, som han var. Fra vor Bryllupsdag var jeg hans Skræk, og det var hendes Skyld. Jeg var begges Svøbe, og deri var hun Skyld. De elsker Arthur — jeg ser Rødmen paa Deres Kinder, og gid den maa være Morgengryet for lykkeligere Dage for dem begge! — og De vil tænke, at han er lige saa barmhjertig og god som De, og hvorfor jeg ikke lige saa gerne kan betro mig til ham som til Dem? Har det ikke været Deres Tanke?“

„Ingen Tanke,“ svarede lille Dorrit, „der udspringer af Be-

vidstheden om, at man altid kan stole paa Mr. Clennams Velvilje, Ædelmodighed og Godhed, kan være ganske fremmed for mit Hjerte.“

„Det tvivler jeg ikke paa. Og dog er Arthur den eneste i hele Verden, for hvem jeg ønsker at dette holdes skjult, saa længe jeg lever. Lige fra hans Barndom, saa langt han kan huske tilbage, har jeg holdt min tunge revsende Haand over ham. Jeg var streng imod ham, fordi jeg vidste, at Forældrenes Synder hjemses paa Børnene, og at der var et Vredens Tegn paa ham ved hans Fødsel. Jeg har set ham se forfærdet op paa mig fra sine smaa Bøger med sin Moders Ansigt og prøve paa at formilde mig med sin Moders Væsen, som forhædede mig.“ Hendes Tilhørerindes Gysen standsede et Øjeblik Strømmen af hendes Ord, som udtaltes med en dump, tung-sindig Røst.

Medens lille Dorrit i den dæmpede Belysning fra Skuepladsen for sine tidligere Prøvelser saa op paa den klare Himmels, var den Modsætning, hun dannede til den sorte Skikkelse i Skyggen, ikke stærkere end den, som det Liv og den Lære, hvortil hun støttede sig, dannede til hin Skikkelses Historie. Skikkelsen bøjede atter sit Hoved dybt uden at sige et Ord og blev staaende saaledes, indtil Klokken begyndte at ringe ud for første Gang.

„Tys!“ udbød Mrs. Clennam og fo'r sammen. „Jeg har endnu en Bøn, og den taaler ikke at opsættes. Den Mand, som bragte Dem denne Pakke og ejer disse Beviser, venter nu hjemme i mit Hus for at blive købt til at tie. Jeg kan kun skjule dette for Arthur ved at købe mig fri for ham. Han forlanger en stor Sum, mere end jeg kan tilvejebringe, naar der ikke gives mig Tid. Han vil ikke slaa noget af, fordi han truer med, at hvis det ikke vil lykkes ham med mig, vil han henvende sig til Dem. Vil De gaa hjem med mig og vise ham, at De allerede ved det? Vil De gaa hjem med mig og overtale ham? Vil De følge med og staa mig bi imod ham? Afslaa mig ikke, hvad jeg beder om i Arthurs Navn, skønt jeg ikke vover at bede derom for Arthurs Skyld.“

Lille Dorrit samtykkede beredvillig. De gik ned ad en Trappe for at undgaa Arrestforvarerboligen og gik fra den forreste Gaard, som nu var ganske stille og tom, ud paa Gaden.

Det var en af disse Sommeraftener, da Mørket kun er en lang Skumring. Man kunde tydelig se hele Gaden og Broen,

og Himlen var ren og smuk. Folk stod og sad i deres Døre, legede med Børnene og nød Aftenen; en stor Mængde Mennesker spadserede for at trække frisk Luft; Dagens Anstrengelser var næsten forbi, og der var kun faa andre end de selv, der havde Hastværk. Idet de gik over Broen, saa de mangfoldige Kirkespir med deres tydelige Omrids ud, som om de var traadte ud af det Mørke, der som oftest indhyllede dem, og komne langt nærmere. Røgen, som steg op mod Himlen, havde tabt sin smudsige Farve og antaget en vis Klarhed. Solnedgangen foryldte endnu de lange, lette Net af Skyer, som lejrede sig fredelig i Horisonten. Fra et straalende Midtpunkt strømmede store Lysstriber ud mellem de første Stjerner over hele det rolige Firmament, ligesom Tegn paa Fredens og Haabets velsignede ny Pagt, der forvandlede Tornekronen til en Glorie.

Mrs. Clennam, som saa mindre afstikkende ud nu, da hun ikke var alene, og det var blevet mørkere, ilede af Sted ved Siden af lille Dorrit. De forlod den store Hovedgade og fortsatte deres Gang gennem de tavse, tomme Tværgader. Idet de naaede Porten, hørte de pludselig et Bulder ligesom Torden.

„Hvad var det? Lad os skynde os ind,“ udbrød Mrs. Clennam.

De gik ind i Porten, men med et gennemtrængende Skrig holdt lille Dorrit hende tilbage.

I det næste Øjeblik saa de det gamle Hus for sig med Manden, der laa i Vinduet og røg; atter en tordnende Lyd, og det vaklede, hældede ud efter, revnede paa halvhundrede Steder, sank sammen og faldt. Bedøvede af Bulderet, kvalte og blændede af Støvet, skjulte de deres Ansigter og stod som naglede til Stedet. Den Støvsy, der stod mellem dem og den rolige Himmel, skilte sig et Øjeblik ad og viste dem Stjernerne. Idet de, raabende vildt om Hjælp, saa i Vejret, begyndte den store Skorsten, som nu stod alene tilbage, ligesom et Taarn i en Orkan, at rukke, sønderbrødes og styrtede ned paa Grushoben, som om hvert eneste nedrullende Brudstykke higede efter at begrave den sønderknuste Usling endnu dybere.

Sværtede af det omkringflyvende Støv, saa at de var ukendelige, løb de raabende og skrigende fra Porten ud paa Gaden, hvor Mrs. Clennam sank om paa Stenbroen, og fra dette Øjeblik rørte hun aldrig mere saa meget som en Finger eller kunde sige et eneste Ord. I over tre Aar laa hun i sin Rullestol, hvorfra hun holdt Øje med sine Omgivelser, idet hun syntes at for-

staa, hvad de sagde; men den strenge Tavshed, hun saa længe havde iagttaget, var hende nu for stedse paatvungen, og med Undtagelse af, at hun kunde bevæge sine Øjne og svagt udtrykke en Benægtelse eller Bekræftelse med sit Hoved, levede og døde hun som en Billedstøtte.

Affery havde søgt dem i Fængslet og faaet Øje paa dem et Stykke fra Broen. Hun kom til for at tage sin gamle Frue i sine Arme, hjalp at bære hende ind i et nærliggende Hus og viste sig trofast imod hende. Hemmeligheden med Lydene var nu bleven opklaret; ligesom større Aander havde Affery altid haft Ret med Hensyn til Fakta, men altid Uret i de Slutninger, hun havde udledet af dem.

Da Støvskyen var trukken bort og Sommeraftenen atter var bleven rolig, spærrede en Sværm af Mennesker alle Adgange til Huset, og der blev dannet Afløsningshold af Gravere, som skulde skiftes til at grave mellem Ruinerne. Der havde været hundrede Mennesker i Huset, da det faldt; der havde været halvhundrede, der havde været femten, der havde været to. Til sidst slog Rytget fast, at der havde været to: Udlændingen og Flintwich.

De gravede hele den korte Nat ved flimrende Gasrør, da Solen stod op, og da Solen gik ned. Den ufortrødne Graven og Skuffen og Føren bort i Vogne, Trillebøre og Kurve fortsattes uafbrudt Nat og Dag; men først da det anden Gang var blevet Nat, fandtes den Bunke Uhumskhed, som havde været Udlændingen, førend hans Hoved var blevet splintret i Smaa-stykker, som om det havde været af Glas, af den store Bjælke, der laa oven paa ham og havde knust ham.

Men endnu var man ikke kommen til Flintwich, hvorfor den ufortrødne Graven og Skuffen og Føren bort fortsattes uafbrudt Nat og Dag. Det hed sig, at der havde været en udmærket Kælderlejlighed under det gamle Hus — hvilket var sandt — og at Flintwich, da Ulykken skete, havde været i Kælderen, under hvis stærke Hvelving han nu var i Sikkerhed, ja, at man endog havde hørt ham raabe i en hul, underjordisk, kvalt Tone: „Her er jeg!“ I den modsatte Ende af Byen vidste man endog, at Graverne havde sat sig i Forbindelse med ham ved Hjælp af et Rør, gennem hvilket han havde faaet baade Suppe og Brændevin og med beundringsværdig Styrke havde sagt, at han var i god Behold med Undtagelse af, at han havde brækket Kravebenet. Men det ufortrødne Arbejde fortsattes uafbrudt,

indtil alle Ruinerne var blevne gravede ud og Kælderne komne for Dagen; men endnu var ingen Flintwich, enten levende eller død, med hele eller brudte Lemmer, skaffet frem af Hakke eller Spade.

Da begyndte det at hedde sig, at Flintwich ikke havde været der, da Huset var styrtet ned, ligesom det ogsaa begyndte at hedde sig, at han havde haft temmelig travlt andetsteds med at sælge Papirer, for hvad han havde kunnet faa for dem med saa kort en Frist, og at han havde benyttet sin Fuldmagt til at handle paa Firmaets Vegne udelukkende til sin egen Fordel. Affery, som huskede paa, at den kloge Mand havde sagt, at han vilde forklare sig nærmere om fire og tyve Timer, kom paa det rene med sig selv om, at hans Undvigelse i Løbet af dette Tidsrum med alt, hvad han havde kunnet bemægtige sig, var Hovedpunktet i den Forklaring, han havde lovet; men hun tav og var inderlig taknemmelig for at være bleven ham kvit. Da det syntes rimeligt at antage, at et Menneske, der ikke var blevet begravet, ikke kunde graves op igen, opgav Graverne ham og gravede ikke ned i Jordens Indvolde efter ham.

Dette vakte Mishag hos mange Folk, som fremturede i den Tro, at Flintwich laa et eller andet Sted mellem Londons geologiske Formationer. Og heller ikke rokkedes den Tro synderlig af de gentagne Efterretninger, som fra Tid til anden indløb om, at en gammel Mand, som havde sit Halstørklæde bundet under det ene Øre, og som var en Englænder, omgikkes med Hollænderne paa Kanalernes pyntelige Bredder i Haag eller i Kipperne i Amsterdam og lod sig kalde Mynheer van Flyntevynge.

TO OG TREDIVTE KAPITEL.

Videre.

Da Arthur vedblev at ligge meget syg i Marshalsea Fængslet, og Rugg ikke paa den juridiske Himmel saa nogen Aabning i Skyerne, som frembød et Haab om hans Løsladelse, led Pancks frygtelige Samvittighedskvaler. Havde det ikke været

for de ufejlbarlige Tal, som godtgjorde, at Arthur, i Stedet for at vansmægte i et Fængsel, burde have kørt i sin egen Ekvipage, og Pancks, i Stedet for at være indskrænket til sin Kontoristløn, haft mellem tre og fem tusinde Pund til fri Raadighed, vilde den ulykkelige Regnemester sandsynligvis være bleven kastet paa Sygelejet og der, ligesom mange andre ubetydelige Personer, have vendt sit Ansigt om med Væggen og været død som det sidste Offer for den hedengangne Merdles Storhed. Da Pancks ene og alene holdtes oppe af sine uomstødelige Beregninger, førte han et ulykkeligt og uroligt Liv, idet han stadig gik omkring med sine Tal i sin Hat og ikke alene selv gennemgik dem ved enhver mulig Lejlighed, men ogsaa opfordrede ethvert menneskeligt Væsen, han kunde faa fat paa, til at gennemgaa dem med sig og se, hvor klart og tydeligt det hele var. I det „Blødende Hjerte“ var der næppe en Beboer af nogen Anseelse, som Pancks ikke havde meddelt sin Bevisførelse, og da Tal er smitsomme, udbrod der et Slags Regnings-Mæslinger, som gjorde hele Gaarden tummelumsk i Hovedet.

Jo uroligere Pancks blev, des mere utaalelig blev Patriarken ham. Under deres sidste Samtaler havde hans Prusten antaget en pirrelig Lyd, som ikke varslede Patriarken noget godt, og ligeledes havde Pancks taget de patriarkalske Knuder nærmere i Øjesyn, end det egentlig lod sig forene med den Omstændighed, at han ikke var en Maler eller Parykmager, der søgte en levende Model.

Ikke des mindre var han dog dampet ind og ud af sin lille Bagdok, alt efter som han var bleven kaldt ind til Patriarken eller sendt bort igen, og Forretningerne var gaede deres sædvanlige Gang. Det „Blødende Hjerte“ var blevet harvet af Pancks og mejet af Casby paa de regelmæssige Aarstider; Pancks havde taget hele Slidet og Slæbet paa sin Kappe; Casby havde taget hele Fordelen, hele den æteriske Dunst og hele Ævlet paa sin, og ifølge den Talemaade, som denne velvillige Grinebider plejede at bruge Lørdag Aften, medens han drejede sine tykke Tommelfingre omkring hinanden, efter at han havde opgjort Ugeregnskabet, „havde alt været tilfredsstilende for alle Parter — alle Parter — tilfredsstillende, Sir, for alle Parter.“

Dampbugserbaaden Pancks's Dok havde et Blytag, og ved at være udsat for den stegende Solvarme havde det maaske op-hedet Fartøjet. Dette være nu, som det vil, nok er det, at Bugserbaaden en glødende Lørdag Aften, da den blev prajet af

det klodsede, flaskegrønne Skib, øjeblikkelig kom hvæsende ud af Dokken i en overordentlig ophedet Tilstand.

„Mr. Pancks,“ bemærkede Patriarken. „De har været forsømmelig, De har været forsømmelig, Sir.“

„Hvad mener De med det?“ lød det korte Svar.

Den patriarkalske Tilstand, der altid var en rolig og fattet Tilstand, var den Aften saa himmelsk rolig, at den blev tirrende. Enhver anden inden for Stadens Enemærker var varm, men Patriarken aldeles kold. Alle var tørstige, og Patriarken sad og drak. Han omgaves af en Duft af Citroner og havde lavet sig en Drik af Sherry, der funkledede i et stort Bæger, som om han drak Aftensolskinnet. Dette var allerede slemt nok; men det værste var dog, at han med sine store blaa Øjne, sit blanke Hoved, sit lange hvide Haar og sine langt udstrakte, flaskegrønne Ben med Fødderne magelig lagte over Kors i de magelige Tøfler havde et straalende Udseende af, at han i sin omfattende Velvilje havde lavet Drikken til Menneskeslægten i Almindelighed, medens han selv ikke behøvede andet end sin egen Menneskekærligheds Mælk.

Pancks sagde derfor: „Hvad mener De med det?“

„Jeg mener, Mr. Pancks, at De maa være skrapper mod Folkene, meget skrapper. De klemmer dem ikke. Deres Indkassationer lader meget tilbage at ønske. De maa klemme dem, eller ogsaa vil vor Forbindelse ikke vedblive at være saa tilfredsstillende, som jeg kunde ønske det for alle Parter.“

„Klemmer jeg dem ikke?“ svarede Pancks. „Hvortil er jeg da ellers skabt?“

„Ikke til andet, Mr. Pancks. De er skabt til at gøre Deres Pligt, men De gør ikke Deres Pligt. De bliver betalt for at klemme, og De maa klemme dem til at betale.“ Patriarken overraskede sig selv saa meget med denne glimrende Vending, som han ikke i mindste Maade havde ventet eller tilsigtet, at han lo højt og med stor Tilfredshed gentog, medens han drejede sine Tommelfingre omkring hinanden og nikkede ad sit ungdommelige Portræt: „Betalt for at klemme, og maa klemme til at betale.“

„Aa!“ sagde Pancks. „Er der mere?“

„Ja, Sir. Noget endnu. De har den Godhed at klemme Gaarden igen Mandag Morgen.“

„Aa,“ sagde Pancks, „er det ikke for tidligt? Jeg klemte den tør i Dag.“

„Snak! Ikke nær nok.“

„Aa!“ sagde Pancks og saa paa ham, medens han velvillig tog sig en dygtig Slurk af sin Blanding. „Er der mere?“

„Ja, Sir. Noget endnu. Jeg er aldeles ikke fornøjet med min Datter, aldeles ikke. Foruden at hun alt for tit gaar hen til Mrs. Clennam, der for Øjeblikket befinder sig i Omstændigheder, som ikke egner sig til -- til at være tilfredsstillende for alle Parter, gaar hun ogsaa, hvis jeg ikke tager meget fejl, hen og spørger til Mr. Clennam i Fængslet.“

„Han ligger syg, som De ved,“ sagde Pancks. „Det er dog smukt af hende.“

„Bah, Mr. Pancks. Det angaar ikke hende. Jeg kan ikke tillade det. Lad ham betale sin Gæld og komme ud.“

Skønt Pancks's Haar allerede struttede i Vejret ligesom Staaltraad, gav han det dog et yderligere Skub i perpendicular Retning og smilte paa den afskyeligste Maade ad sin Principal.

„De har den Godhed at sige min Datter, Mr. Pancks, at jeg ikke kan tillade det,“ sagde Patriarken huldslig.

„Aa,“ sagde Pancks, „kunde De ikke selv sige hende det?“

„Nej, Sir, nej, De bliver betalt for at sige det.“

„Aa,“ sagde Pancks, „er der mere?“

„Ja, Sir. Det forekommer mig, at De selv alt for ofte befinder Dem paa den Kant. Jeg raader Dem til ikke at tænke paa deres Tab, men at passe Deres Forretninger.“

Pancks besvarede dette Raad med en saa yderst afsnub-bende, kort og højroret Udtalelse af Enstavelsesordet „Aa!“, at den klodsede Patriark bevægede sine Øjne med en usædvanlig Hurtighed for at se paa ham. Med en Snøften af tilsvarende Styrke tilføjede Pancks derpaa: „Er der mere?“

„Ikke for Øjeblikket, Sir. Jeg har i Sinde,“ sagde Patriarken, idet han rejste sig op, „at tage mig en lille Spadsere-tur. Maaske træffer jeg Dem her, naar jeg kommer tilbage. Hvis ikke, Sir, Pligten, Pligten, klem, klem paa Mandag; klem paa Mandag!“

Efter at have givet sit Haar en ny Afstivning saa Pancks paa, at Patriarken tog den bredskyggede Hat, medens han et Øjeblik saa ud, som om han følte sig krænket, men ikke var enig med sig selv om, hvad han skulde gøre. Han var ogsaa varmere end i Førstningen og trak Vejret stærkere, men lod dog Casby gaa ud uden at gøre flere Bemærkninger og tittede derpaa efter ham oven over de smaa, grønne Vinduesjalusier. „Jeg tænkte det nok,“ sagde han. „Jeg vidste, hvor du vilde hen. Godt!“ Han dampede derpaa til sin Dok, gjorde den omhyggelig i Orden, tog sin Hat, saa sig om i Dokken, sagde:

„Får vel!“ og dampede væk for egen Regning. Han styrede lige til Mrs. Plornish.

Uden at lade sig friste af Mrs. Plornish's Opfordringer til at gaa indenfor og sidde hos Fader i Lykkens Hytte blev Pancks staaende paa det øverste af Trappen, indtil han saa Patriarken, der altid kom fra den modsatte Ende, nærme sig langsomt, straalende og omringet af Supplikanter. Da gik han ned og holdt hen imod ham med al sin Damp oppe.

Idet Patriarken nærmede sig, overraskedes han vel ved at se Pancks, men antog, at han havde følt sig ansporet til en øjeblikkelig Klemning i Stedet for at udsætte denne Operation til Mandagen. Gaardens Beboere forbavsedes over dette Møde, da de to Magter ikke, saa længe det ældste Blødende Hjerter kunde huske, var blevne sete sammen der. Men deres Forbavselse steg til Bestyrtelse, da Pancks, efter at være gaaet ganske tæt hen til den ærværdige Mand, blev staaende lige over for den flaskegrønne Vest, gjorde en Aftrækker af sin højre Tommel- og Pegefinger, anbragte denne paa Randen af den bredskyggede Hat og med en beundringsværdig Færdighed skød den af det blanke Hoved, som om den havde været en stor Papirskugle.

Efter at have taget sig denne lille Frihed med den patriarkalske Person, satte Pancks de Blødende Hjerter end yderligere i Forbavselse ved med hæs Stemme at sige: „Nu skal vi to plukke en Høne med hinanden, De sukkersøde Kæltring!“

Pancks og Patriarken blev øjeblikkelig Midtpunktet for en Trængsel, der var lutter Øjne og Øren; Vinduerne blev smækkede op, og Trapperne vrimlede af Mennesker.

„Hvad giver De Dem ud for?“ sagde Pancks. „Hvad er det for en dydig Rolle, De spiller? Hvad er det, De har lagt Dem efter? Menneskekærlighed, ikke sandt? De menneskekærlig!“ Her rettede Pancks, tilsyneladende uden at ville ramme ham, men alene for at lette sit Sind og bruge sine overflødige Kræfter til en gavnlig Legemsbevægelse, et Slag mod det knudrede Hoved, som det knudrede Hoved dukkede sig for at undgaa, og denne sælsomme Idræt gentoges ved hvert enkelt Afsnit af Pancks Foredrag til Tilskuernes stadig voksende Beundring.

„Jeg er traadt ud af Deres Tjeneste,“ sagde Pancks, „for at kunne sige Dem, hvad De er. De hører til den værste Klasse Bedragerer, der er til. Som en Mand, der taler af egen sørge-

lig Erfaring, ved jeg ikke, om jeg ikke lige saa gerne vilde have at gøre med Bedragerer af Merdles Klasse som af Deres Klasse. De er en forklædt Blodsuger, en Menneskeplager, der bruger andre til at sejpine og udsuge Folk. De er en filantropisk Kæltræng; De er en gemen Hykler!“

En Gentagelse af ovenbeskrevne Idræt blev modtagen med en Skoggerlatter.

„Spørg disse Godtfolk, hvem der er den mest haardhjertede af os to. De vil rimeligvis svare Pancks.“

Dette bekræftedes med Raabene: „Ja vell!“ og „Hør!“

„Men jeg siger jer, Godtfolk — det er Casby! Dette Bjerg af Blidhed, denne Klump af Kærlighed, denne flaskegrønne Grinebider, han er eders Plageaand! Har I Lyst til at se en Mand, der med Fornøjelse vilde faa eder levende, saa staar han der! Søg ham ikke i mig med mine tredive Shillings om Ugen, men søg ham i Casby med sin aarlige Indtægt af jeg ved ikke hvor meget.“

„Godt!“ udrød flere Stemmer. „Hør, Mr. Pancks!“

„Hør, Mr. Pancks?“ udrød denne efter at have gentaget den yndede Idræt. „Ja, det skulde jeg mene! Det er næsten paa Tide at høre Mr. Pancks. Mr. Pancks er udelukkende gaaet herud i Aften, for at I skal høre ham. Pancks er kun Maskinieren, men der staar Maskinmesteren!“

Havde de lange, graa, silkebløde Lokker og den bredskyggede Hat ikke været, var Tilhørerne alle som een, Mænd, Kvinder og Børn, gaaet over til Pancks.

„Der staar Registret,“ sagde Pancks, „der bestemmer Melodien, som skal afires. Og der gives kun een Melodi, og den hedder Pin, Pin, Pin! Der staar Principalen, og her staar hans Skrubbekost. Ja, Godtfolk, naar han kommer snurrende saa stiltfærdig gennem Gaarden i Aften ligesom en langsom, menneskekærlig Rumlepotte, og naar I kommer til ham med eders Klager over Skrubbekosten, ved I ikke, hvad Principalen er for en Humbugmager. Hvad synes I om, at han viser sig her i Aften, for at jeg kan faa hele Skylden paa Mandag? Hvad synes I om, at han endnu i Aften har givet mig en Overhaling, fordi jeg ikke klemmer eder nok? Hvad synes I om, at jeg i dette Øjeblik har den bestemteste Ordre til at klemme den sidste Skilling ud af eder paa Mandag?“

Svaret gaves med en Mumlen af: „Skammeligt!“ og „Lumpent!“

„Lumpent?“ hvædede Pancks. „Ja, det skulde jeg mene!

Eders Casby hører til de mest lumpne af alle Bedragere. Mod et jammerligt Vederlag tvinger de deres Haandlangere til at gøre, hvad de selv skammer sig ved og er bange for at gøre og lade, som de ikke gør, men som de vilde have gjort, ellers faar man ikke Ro for dem! De fører eder bag Lyset, for at deres Haandlangere kan faa hele Skylden og de selv hele Æren! Den værste Snyder i hele Byen, der gør sig skyldig i Bedrageri for at tilvende sig et Par Shillings, er ikke halvt saa slem en Snyder, som dette Skilt med det Casbyske Hoved, som staar der!"

Der blev raabt: „Det er sandt!“ og „De har Ret!“

„Og se saa, hvad I faar af disse Fyre,“ sagde Pancks. „Se, hvad mere I faar af disse herlige Rumlepotter, der snurrer sig saa behændigt rundt, at I ingen Forestilling har om, hvorledes de er malede, eller om det lille Hul, der er paa dem! Jeg vil gerne et Øjeblik henlede eders Opmærksomhed paa mig selv. Jeg ved meget godt, at jeg ikke er nogen behagelig Fyr.“

I dette Øjeblik var Auditoriet af delte Meninger, idet dets oprigtige Medlemmer udbrød: „Nej, De er ikke,“ og dets højfligere Bestanddele sagde: „Jo, De er.“

„I det hele taget,“ sagde Pancks, „er jeg et vindtørt, uhyggeligt, kedsommeligt Trældyr og Udgangsgø. Saaledes er Deres ydmyge Tjener. Der har De mit egenhændige Portræt i Legemsstørrelse, for hvis Lighed jeg indestaar! Men hvad skal et Menneske blive til, naar han har en saadan Mand til Principal? Hvad kan man vente sig af ham? Er der nogen, som har set sprængt Lammekød med Kaperssauce vokse i en Kokosnød?“

Det havde intet af de Blødende Hjerter, det var tydeligt nok at mærke paa deres hurtige Svar.

„Nu vel,“ sagde Pancks, „og lige saa lidt finder man behagelige Egenskaber hos Trældyr som mig under Principaler som denne. Fra Dreng af har jeg været et Trældyr. Hvorledes har mit Liv været? Slid og Sløb, Slid og Sløb, hæng i, hæng i! Jeg har ikke behaget mig selv og rimeligvis heller ikke andre. Hvis jeg efter ti Aars Forløb viste mig en Shilling mindre nyttig om Ugen, vilde denne Bedrager give mig en Shilling mindre om Ugen, og, hvis et brugbart Menneske var at faa for seks Pence billigere, vilde han antage ham i mit Sted. Køb og Salg, Gud bevares! Faste Grundsetninger! Det er et overmaade smukt Skilt, det Casbyske Hoved,

men Husets sande Navn er „Den falske Ræv“; dets Valgsprog er: Hold stadig Trældyret i Aande. Er der nogen af de tilstedeværende, som kender den engelske Grammatik?“

Det „Blødende Hjerter“ dristede sig ikke til at gøre Krav paa et saadant Kendskab.

„Det gør intet til Sagen,“ sagde Pancks. „Jeg vil kun gøre den Bemærkning, at den Opgave, som denne Principal har stillet mig, har været aldrig at undlade at konjugere Præsens Imperativ af Verbet: at holde stadig i Aande. Hold du stadig i Aande. Han, hun, den eller det holder, I holder stadig i Aande; de holder stadig i Aande. Der har I eders velvillige Patriark, Mr. Casby, og dette er hans lille Tabel. Han er ualmindelig forældende at se til, jeg derimod slet ikke. Han er saa sød som Honning, og jeg saa ram som harske Sild. Han leverer Beget, og jeg haandterer det, og det bliver klæbende ved mig. Og nu,“ sagde Pancks, idet han atter gik ind paa Livet af sin Principal, som han havde trukket sig et lille Stykke tilbage fra, for at Folkene i Gaarden saa meget des bedre kunde se ham, „vil jeg, da jeg ikke er vant til at tale offentlig og har holdt et efter Omstændighederne temmelig vidtløftigt Foredrag, slutte mine Bemærkninger med at opfordre Dem til at pille af.“

Den sidste af Patriarkerne var blevet saa overvældet og behøvede saa megen Plads til at undfange en Tanke og endnu mere Plads til at klæde den i Ord, at han ikke havde et Muk at sige til Svar. Han syntes at gruble over, hvorledes han paa en eller anden Maade skulde slippe ud af sin kildne Stilling, da Pancks atter pludselig anbragte Aftrækkeren paa hans Hat og skød den af med samme Behændighed som før. Forrige Gang havde et Par af de „Blødende Hjerter“ underdanigst taget den op og rakt dens Ejermænd den; men Pancks havde nu gjort et saadant Indtryk paa sine Tilhørere, at Patriarken selv maatte vende sig om og bukke sig efter den.

Med Lynets Fart tog Pancks en Saks frem af sin Kjolelomme, for løs paa Patriarken bagfra og afklippede i en Fart de hellige Lokker, der bølgede ned ad hans Skuldre. I et Anfald af Forbitrelse rev Pancks derpaa den bredskyggede Hat ud af Haanden paa den forbavsede Patriark, studsede den til som en Kasserolle og smækkede den igen paa Patriarkens Hoved.

Pancks selv gøs forskrækket tilbage for det frygtelige Resultat af denne fortvivlede Handling. En skallet, køjet, tyk-

hovedet, klodset Personage stod og stirrede paa ham, ikke i mindste Maade imponerende, ikke i mindste Maade ærværdig, og syntes at være sprungen op af Jorden for at spørge, hvad der var blevet af Casby. Efter med tavs Forfærdelse at have stirret tilbage paa dette Fantom, kastede Pancks sin Saks fra sig og flygtede hen til et Smuthul, hvor han kunde holde sig skjult for at undgaa Følgerne af sin Forbrydelse. Han fandt det klogest at skynde sig bort saa hurtig som muligt, uagtet han ikke blev forfulgt af andet end en skingrende Lattersalve, der skingrede gennem Luften, saa det rungede over hele Gaarden.

TRE OG TREDIVTE KAPITEL.

Videre.

Forandringerne i en febersygs Værelse er langsomme og ustadige, men Forandringerne i en febersygs Verden hurtige og uigenkaldelige.

Det faldt i Lille Dorrits Lod at blive Vidne til begge Slags Forandringer. Hver Dag omsluttede Fængslets Mure hende atter med deres Skygger som deres Barn, medens hun tænkte for Clennam, arbejdede for ham, plejede ham og kun forlod ham for fremdeles at hellige ham sin inderligste Kærlighed og Omsorg. Hendes Andel i Livet uden for Porten stillede ligeledes sine indtrængende Krav til hende, og hendes Taalmodighed gjorde dem utrættelig Fyldest. Her var den stolte, egensindige, lunefulde Fanny paa et endnu mere fremrykket Stadium af den Tilstand, der gjorde hende uskikket til at gaa i Selskab, og som hun havde ærgret sig saa meget over den Aften med Skildpaddes Kniven, fast besluttet paa altid at trænge til Trøst, fast besluttet paa ikke at ville lade sig trøste, fast besluttet paa at føle sig dybt forurettet og fast besluttet paa, at ingen skulde have den Dristighed at anse hende derfor. Her var hendes Broder, en svag, stolt, drikfældig ung Olding, der rystede over hele sin Krop, talte saa utydelig, som om nogle af de Penge, af hvilke han var saa hovmodig, var komne ind i Munden paa ham og ikke

kunde komme ud igen, som ikke kunde staa paa sine egne Ben i noget Forhold i Livet, og som protegerede den Søster, som han elskede af Egenkærlighed (han havde altid haft denne negative Fortjeneste, stakkels forkælede og forkludrede Tip!), fordi han taalte, at hun ledede ham. Her var Mrs. Merdle, som i sin Flors Sørge dragt førte Krig paa Kniven med Fanny og hver Time paa Dagen kroede sig over for hende med sin trøstesløse Barm. Her var den stakkels Sparkler, der ikke vidste, hvorledes han skulde holde Styr paa dem, men ydmygt hældede til den Mening, at de ikke kunde gøre bedre end at blive enige om, at de begge var to sjælden smukke Fruentimmer, og at der intet Vrøvl var ved nogen af dem, et beskedent Raad, der gav Anledning til, at de væltede sig frygtelig over ham. Og endelig var her Mrs. General, der var kommen hjem fra Udlandet og hver anden Dag sendte noget Pudder og Præken med Posten for at begære et nyt Vidnesbyrd som anbefaling til en ledig Plads. Om denne mærkelige Dame kan det forøvrigt sluttelig bemærkes, at der sikkert aldrig havde været en Dame, om hvis fortrinlige Kvalifikationer til en ledig Plads paa Jordens Overflade saa mange var saa fuldkommen overtydede, saaledes som hendes varme anbefalinger viste, — eller som var saa uheldig at have en vid Kreds af ivrige og højtstaaende Beundrere, der tilfældigvis aldrig selv havde Brug for hende.

Under den største Ophidselse efter den glimrende Merdles dødelige Afgang havde mange ansete Personer ikke set sig i Stand til at afgøre, om de skulde sky Mrs. Merdle eller trøste hende. Da det imidlertid syntes temmelig nødvendigt for deres egen Retfærdiggørelse at indrømme, at hun var bleven grusomt bedraget, gjorde de naadigst denne Indrømmelse og vedblev at kende hende. Heraf fulgte, at Mrs. Merdle som en dannet Verdensdame, der var blevet et Offer for en tølperagtig, rænkefuld Barbar — thi aldrig saa snart var man kommen paa det rene med Merdles finansielle Status, før man ogsaa var paa det rene med ham selv fra hans Isse til hans Fodsaaaler — blev tagen kraftig i Forsvar, hvad hun gengældte ved at lade sig forstaa med, at hun endog var endnu mere opbragt paa den afdødes forbryderiske Skygge end enhver anden, og slap saaledes heldig ud af Skærsilden og trivedes overordentlig godt.

Heldigvis var Sparklers Deputeretpost en af de Hylder, hvor en Mand maa anses for at være gemt hen for Livstid, med-

mindre der maatte vise sig Grunde til at hejse ham til Vejrs med Barnacle-Kranen. Denne patriotiske Statstjener blev folgelig sit Flag (Standarten med de fire Kvartalsfelter) tro og var en sand Nelson med Hensyn til at nagle det til Masten. For Udbyttet af hans Ihærdighed rustede Mrs. Sparkler og Mrs. Merdle, der beboede forskellige Etager i det lille, gentile Ubekvemmelighedens Tempel, hvortil Lugten af overgemt Suppe og af Karetheste var uadskillelig knyttede, til en Kamp paa Liv og Død om Sejrsprisen paa Selskabets Arena. Og lille Dorrit, der saa disse Ting, alt som de udviklede sig, kunde ikke andet end med Bekymring spørge sig selv, i hvilken Atkrog af det gentile Etablissement Fannys Børn efterhaanden vilde blive stukne ind, og hvem der skulde sørge for disse ufødte, smaa Ofre.

Da Arthur var alt for syg, til at der turde tales med ham om Ting, som kunde sætte ham i Bevægelse eller Bekymring, og da hans Helbredelse for en stor Del var afhængig af Ro, var Meagles den eneste, lille Dorrit havde at stole paa i denne tunge Tid. Han var endnu i Udlandet; men hun havde skrevet til ham gennem hans Datter, straks efter, at hun første Gang havde besøgt Arthur i Fængslet, og ligeledes senere og betroet ham sine Bekymringer med Hensyn til de Ting, der mest foruroligede hende, men navnlig med Hensyn til een Ting. Denne ene var Skyld i Meagles's vedvarende Fraværelse i Udlandet, i Stedet for hans trøstende Nærværelse i Fængslet.

Uden at aabenbare det nøjagtige Indhold af de Dokumenter, der var faldne i Hænderne paa Rigaud, havde lille Dorrit betroet Meagles Hovedtrækkene af denne Historie og underrettet ham om Rigauds Skæbne. De gamle, forsigtige Væner fra Vægtskaalens og Skuffens Dage viste straks Meagles Vigtigheden af at komme i Besiddelse af de originale Papirer, hvorfor han i sit Svar til lille Dorrit i høj Grad bestyrkede hende i den Bekymring, hun havde ytret, og tilføjede, at han ikke vilde vende tilbage til England „uden at have gjort et Forsøg paa at opspore dem.“

Imidlertid var Gowan bleven enig med sig selv om, at det vilde være ham behageligt ikke at kende Meagles'erne. Han var saa hensynsfuld ikke at paalægge sin Kone noget i saa Henseende, men udtalte for Meagles, at de ikke forekom ham at komme videre godt ud af det med hinanden, og at han fandt, at det vilde være heldigt, om de — i al Høflighed og uden Scener eller noget af det Slags — enedes om, at de var de bedste Venner af Verden, men tillige bedst

tjente med at være langt fra hinanden. Stakkels Meagles, der allerede havde mærket, at han ikke fremmede sin Datters Lykke ved idelig at lade sig haane i hendes Nærværelse, sagde: „Godt, Henry, De er min Datters Mand; efter Naturens Gang har De fortrængt mig; ønsker De det, godt!“ Denne Overenskomst medførte tillige den Fordel, som Henry Gowan maa- ske ikke havde forudset, at baade Mr. og Mrs. Meagles blev mere gavmilde mod deres Datter end før, nu da de kun stod i Forbindelse med hende og hendes lille Barn, og at han blev bedre forsynet med Penge uden at være i den nedværdigende Nødvendighed at vide, hvorfra de kom.

Under saadanne Forhold greb Meagles naturligtvis med megen Iver Lejligheden til at faa noget at sysselsætte sig med. Af sin Datter vidste han, i hvilke Byer Rigaud havde haft sit Tilhold, og i hvilke Hoteller han for nogen Tid siden havde opholdt sig. Den Opgave, som han nu kastede sig over, bestod i at besøge disse med al mulig Forsigtighed og Hurtighed og, naar han opdagede, at Rigaud et eller andet Sted ikke havde betalt en Regning eller ladet en Kasse eller Pakke blive tilbage, da at betale denne Regning og tage Kassen eller Pakken med.

Uden andre Ledsagere end Moder tiltraadte Meagles sin Pilgrimsfærd og oplevede mange Eventyr. Det var ikke en af hans mindste Forlegenheder, at han aldrig forstod, hvad der blev sagt til ham, og henvendte sig med sine Førespørgsler til Mennesker, der aldrig forstod, hvad han sagde til dem. Med en urokkelig Tro paa, at det engelske Sprog paa en Maade var hele Verdens Modersmaal, kun at Folk var for dumme til at forstaa det, underholdt Meagles sig ikke des mindre med største Tungefærdighed med Gæstgivere, indlod sig paa høj-røstede Forklaringer af den mest udviklede Natur og afviste haardnakket ethvert Svar i den tiltaltes Tungemaal paa Grund af, at det var „noget Vaas“. Undertiden tilkaldtes Tolke, til hvem Meagles henvendte sig med saadanne ejendommelige Vendinger og Talemaader, at de øjeblikkelig opgav Ævret. Men opgøres Regnskabet, er det dog tvivlsomt, om han tabte ret meget; thi uagtet han ingen Papirer forefandt, forefandt han saa mange Fordringer og ubehagelige Erindringer om Navnet, hvilket var det eneste Ord, han kunde gøre forstaaeligt, at han næsten overalt blev overøst med krænkende Beskyldninger. Ikke mindre end fire Gange blev Politiet hentet for at modtage Klager over Meagles som en Industriridder, en

Døgenigt og en Tyv. Disse Skældsord fandt han sig imidlertid i med den største Ro, da han ingen Forestilling havde om deres Betydning, og blev paa den mest vanværende Maade ført under Bedækning til Dampbaade og Diligencer, for at man kunde blive ham kvit, medens han hele Tiden snakkede op som en livsglad og oprømt Brite med Moder under Armen.

Men i sit eget Modersmaal var Meagles en klarsynet, kløgtig, ihærdig Mand. Da han havde undersøgt Terrænet, som han kaldte det, lige til Paris uden Spor af Udbytte, tabte han dog ikke Modet. „Jo nærmere til England jeg forfølger ham, Moder,“ ræsonnerede han, „des nærmere kommer jeg sandsynligvis ogsaa Papirerne, hvad enten jeg faar fat paa dem eller ikke, da er der al Grund, begriber du nok, til at antage, at han har givet dem i Forvaring paa et Sted, hvor de baade vilde være i Sikkerhed for Folk ovre i England og tillige tilgængelige for ham selv.“

I Paris forefandt Meagles et Brev fra lille Dorrit, der havde ligget og ventet paa ham, og hvori hun skrev, at hun havde været i Stand til at tale et Par Minutter med Clennam om den Mand, der ikke længer var blandt de levende; og da hun havde fortalt Mr. Clennam, at det var hans Ven Meagles om at gøre at erfare noget om Manden, hvis han kunde, havde han bedt hende sige Meagles, at Manden havde været kendt af Miss Wade, som da boede i den og den Gade i Calais. „Haahaa!“ sagde Meagles.

Da Meagles derpaa, saa snart det i hine Diligence-Dage lod sig gøre, ringede paa den sprukne Klokke ved den sprukne Port, gik denne pibende op, og Bondefruentimmeret viste sig i den mørke Dørkarm og sagde: „Hør! Sihre! Hvem?“ og til Svar paa denne Tiltale mumlede Meagles ved sig selv, at der dog var nogen Fornuft ved disse Calais-Folk, da de virkelig til Dels vidste, hvad man og de selv vilde, og sagde: „Miss Wade, lille Ven,“ hvorpaa han førtes ind til Miss Wade.

Uden at haabe, at han eller nogen anden havde befundet sig nogenlunde vel, spurgte Miss Wade, hvad hun skyldte Æren af at se ham igen. Meagles havde imidlertid set sig om i Værelset uden at have opdaget noget i Skikkelse af en Kasse.

„Tingen er, Miss Wade,“ sagde Meagles i en venlig, for ikke at sige indsmigrende Tone, „at De mulig er i Stand til at kaste Lys over en lille Sag, som for Tiden er dunkel.

Alle tidligere Ubehageligheder, som er forefaldne imellem os, er glemte, vil jeg haabe. De lader sig nu ikke ændre. De husker jo nok min Datter? Hvor Tiderne forandrer sig! Hun er nu Moder!“

I sin Uskyldighed kunde Meagles ikke have anslaaet en uheldigere Streng. Han standsede i Forventningen om en deltagende Ytring, men ventede forgæves.

„Det er dog vel ikke det Emne, De ønsker at tale om?“ sagde hun efter en kold Pavse.

„Nej, nej,“ svarede Meagles. „Jeg troede kun, at Deres Godmodighed maaske —“

„Jeg troede, De vidste,“ afbrød hun ham med et Smil, „at min Godmodighed ikke var til at stole paa.“

„Tal ikke saaledes,“ sagde Meagles, „De gør Dem selv Uret. Dog til Sagen.“ Thi han mærkede, at han ikke havde vundet noget ved at have villet nærme sig den ad en Omvej. „Jeg har hørt af min Ven, Mr. Clennam, der, som det vil gøre Dem ondt at høre, har været og endnu er meget syg —“

Han standsede atter, og atter tav hun.

„— at De kendte noget til en vis Blandois, der for nylig er kommen af Dage i London ved et sørgeligt Ulykkestilfælde. Misforstaa mig ikke! Jeg ved, at det kun var et overfladisk Bekendtskab,“ sagde Meagles, idet han behændigt standsede et Vredesuvejr, som han saa, var nær ved at bryde løs. „Det var kun et overfladisk Bekendtskab, ved jeg nok; men Spørgsmaalet er, om han paa sin sidste Rejse til England ikke gav Dem en Kasse med Papirer eller en Pakke med Papirer eller Papirer i et eller andet Gemme — kort sagt, Papirer — i Forvaring og udbad sig Tilladelse til at lade dem blive her en kort Tid, indtil han behøvede dem?“

„Spørgsmaalet er?“ gentog hun. „Hvis Spørgsmaal er det?“

„Mit,“ svarede Meagles. „Og ikke alene mit, men Clennams og tillige andres. Jeg er overbevist om,“ vedblev Meagles, hvis Hjerte var saa opfyldt af Pet, „at De ikke kan være nogen uvenlig Følelse mod min Datter. Spørgsmaalet er ogsaa hendes, fordi det meget nøje berører en god Veninde af hende. Her er jeg altsaa for uforbeholden at sige, at dette er Spørgsmaalet, og spørge: Forholder det sig saaledes?“

„Det synes virkelig,“ svarede hun, „som om jeg er en Skive, mod hvilken enhver, der har kendt det mindste til det

Menneske, som jeg een Gang i mit Liv har lejet, betalt og afskediget, retter sine Spørgsmaal.“

„Nej, nej, bliv nu ikke fornærmet,“ bad Meagles; „thi det er det simpleste Spørgsmaal af Verden og kunde blive rettet, til hvem det skulde være. De Dokumenter, jeg mener, var ikke hans, men var komne i hans Besiddelse paa en ulovlig Maade. De efterspores nu af de Personer, hvem de virkelig tilhører, og den, der gemmer dem kunde let engang komme i Forlegenhed derfor, selv om han eller hun er nok saa uskyldig. Paa sin Rejse til London kom han igennem Calais, og der var Grunde, hvorfor han da ikke vilde tage dem med, hvorfor han kunde ønske at have dem paa rede Haand, og hvorfor han kunde være utibøjelig til at betro dem til Folk af sit eget Slags. Lod han dem blive her? Jeg forsikrer, at naar jeg vidste, hvorledes jeg skulde undgaa at fornærme Dem, vilde jeg gøre mig al mulig Umage derfor. Lod han dem blive her?“

„Nej.“

„Saa ved De desværre altsaa intet om dem?“

„Jeg ved intet om dem. Jeg har nu besvaret Deres uforklarlige Spørgsmaal.“

„Naa!“ sagde Meagles og stod op. „Det gør mig ondt; nu er det forbi, og jeg haaber, at der ingen synderlig Skade er sket. — Tattycoram befinder sig vel, Miss Wade?“

„Om Harriet befinder sig vel? Jo, tak.“

„Der kom jeg igen galt af Sted,“ sagde Meagles efter saaledes at være bleven rettet. „Det lader til, at jeg altid skal komme galt af Sted her. Havde jeg tænkt to Gange derover, havde jeg maaske aldrig givet hende det klingende Navn; men naar man mener unge Mennesker det godt og vil spørge lidt med dem, tænker man ikke to Gange. Hendes gamle Ven efterlader en venlig Hilsen, Miss Wade, hvis De finder for godt at bringe hende den.“

Herpaa svarede hun ikke, og efter at have forladt det kolde Værelse, hvor hans ærlige Ansigt havde skinnet som en Sol, gik han hen til det Hotel, hvor han havde ladet Mrs. Meagles blive, og hvor han afgav den Melding: „Slaaet af Marken, Moder; ingen Papirer!“ Derpaa tog han med Londoner Damppaketten, som sejlede om Aftenen, og gik derefter til Marshalsea Gaarden.

Den trofaste John havde Vagt, da Fader og Moder Meagles henad Aften indfandt sig ved Porten. Miss Dorrit var

der ikke for Øjeblikket, sagde han, men hun havde været der om Formiddagen og kom ufravigelig hver Aften. Mr. Clennams Helbredelse skred langsomt fremad, og Maggy, Mrs. Plornisch og Baptist skiftedes til at pleje hende. Miss Dorrit kom ganske bestemt igen den Aften, førend det ringede ud. Der var det Værelse ovenpaa, som Inspektøren havde overladt hende, og der kunde de vente paa hende, hvis de vilde. Da Meagles frygtede for, at Arthur kunde have Skade af at se ham uden at være forberedt, modtog han Tilbudet, og de blev derpaa lukkede ind i Værelset, gennem hvis tilgitrede Vindue de saa ned i Gaarden.

Den trange Fængselsgaard gjorde et saadant Indtryk paa Mr. og Mrs. Meagles, at hun begyndte at græde og han at snappe efter Vejret. Medens han gispende gik op og ned ad Gulvet og gjorde sin Tilstand endnu værre ved at vifte sig voldsomt med sit Lommetørklæde, gik Døren op.

„Hvad? Du store Gud,“ udbrød Meagles, „det er jo ikke Miss Dorrit! Men se dog, Moder! Tattycoram!“

Ingen anden, og i Tattycorams Arme var et Jærnskrin, omtrent to Fod i Kvadrat. Et saadant Skrin havde Affery Flintwich i den første af sine Drømme set blive baaret ud af det gamle Hus under Dobbeltgængerens Arm midt om Natten. Tattycoram satte det paa Gulvet ved sin gamle Husbonds Fødder, faldt paa Knæ ved Siden af det og slog paa det med Hænderne, idet hun halvt jublende og halvt fortvivlet, halvt leende og halvt grædende udbrød: „Tilgiv mig, kære Herre; tag mig til Dem igen, kære Frue, her er det!“

„Tatty,“ udbrød Meagles.

„Hvad De søgte!“ sagde Tattycoram. „Her er det! Jeg var gemt i Værelset ved Siden af, for at jeg ikke skulde faa Dem at se. Jeg hørte Dem spørge hende om det; jeg hørte hende sige, at hun ikke havde det; jeg var til Stede, da han lod det blive der, og jeg tog det ved Sengetid og bragte det bort. Her er det!“

„Men Pigebarn!“ udbrød Meagles endnu mere aandeløs end før, „hvorledes kom du over?“

„Med den samme Paketbaad som De. Jeg sad indpakket i den anden Ende af den. Da De tog en Droske ved Landingsstedet, tog jeg ogsaa en Droske og kørte herhen bag efter Dem. Hun havde aldrig givet Slip paa det, efter at De havde sagt hende, at det var af Vigtighed; før havde hun kastet det i Havet eller brændt det. Men her er det!“

Hvor Pigen glødede af Henrykkelse, da hun sagde: „Her er det!“

„Kære Herre, kære Frue, tag mig til Dem igen og giv mig atter det kære, gamle Navn. Her er det; lad det gaa i Forbøn for mig!“

Fader og Moder Meagles havde aldrig bedre fortjent deres Navne, end da de atter tog det egensindige Hittebarn under deres Beskyttelse.

„Aa,“ sagde Tattycoram, der græd meget mere nu end før, „jeg har været saa ulykkelig, saa fortvivlet og saa angerfuld! Jeg var saa bange for hende lige fra den første Gang, jeg saa hende. Jeg vidste, at hun havde faaet Magt over mig, fordi hun havde et saa aabent Øje for alt det onde i mig. Det var et Slags Vanvid hos mig, og hun kunde vække det, naar hun vilde. Naar jeg kom i den Tilstand, forekom det mig i Almindelighed, at alle Mennesker havde noget imod mig paa Grund af min Oprindelse, og jo venligere de viste sig imod mig, des mindre kunde jeg udstaa dem. Jeg bildte mig ind, at de hoverede over mig og vilde have mig til at misunde dem, uagtet jeg ved — hvad jeg ogsaa vidste den Gang, men ikke vilde se — at de aldrig tænkte paa sligt. Og mit smukke unge Herskab er ikke saa lykkeligt, som hun burde have været, og jeg har forladt hende! Hvilket utaknemmeligt Dyr maa hun ikke anse mig for! Men De vil jo nok lægge et godt Ord ind hos hende for mig og bede hende være lige saa overbærende, som De er? For jeg er ikke saa slem, som jeg var,“ forsikrede Tattycoram, „jeg er slem nok, men virkelig ikke saa slem, som jeg var. I al denne Tid har jeg haft Miss Wade for mig, som om det var mig selv, der var bleven fuldt udviklet, og set, hvorledes hun saa enhver Ting fra den gale Side og udlagde alt godt til ondt. I al denne Tid har jeg set, hvorledes hun ikke fandt Fornøjelse i andet end i at gøre mig lige saa ulykkelig, mistroisk og utilfreds som hun selv. Ikke fordi det kostede hende nogen stor Møje at gøre mig dertil,“ hulkede Tattycoram under et sidste, voldsomt Udbrud af Sorg; „thi jeg var saa slem som vel muligt. Jeg vil kun sige, at efter hvad jeg har gaaet igennem, haaber jeg, at jeg aldrig skal blive saa slem igen, men lidt efter lidt blive bedre. Jeg skal gøre mig al Umage derfor. Jeg skal ikke standse ved tyve, Sir; jeg skal tælle til tyvehundrede, til tyvetusinde.“

Atter gik Døren op, Tattycoram trak sig tilbage, og lille Dorrit traadte ind. Med Stolthed og Glæde viste Meagles hende

Skrinet, og hendes blide Aasyn opklaredes af taknemmelig Fryd. Hemmeligheden var nu i Sikkerhed! Sin egen Andel i den kunde hun holde skjult for ham; han skulde aldrig erfare hendes Tab; i TidensLøb skulde han erfare alt, hvad der var af Vigtighed for ham selv, men aldrig, hvad der kun angik hende. Det var altsammen forbi, tilgivet og glemt.

„Hør nu, kære Miss Dorrit,“ sagde Meagles, „jeg er eller var i det mindste Forretningsmand, og jeg vil derfor ufortøvet tage mine Forholdsregler. Skulde jeg mon tale med Arthur i Aften?“

„Ikke i Aften, tror jeg. Jeg vil gaa ind i hans Værelse og høre, hvorledes han har det. Men jeg tror, at det vil være bedst ikke at tale med ham i Aften.“

„Jeg er noget nær af samme Mening som De, kære Barn,“ sagde Meagles, „hvorfor jeg heller ikke har været ham nærmere end i dette ubehagelige Værelse. Men i saa Tilfælde faar jeg ham ikke at se for det første; dog, det skal jeg forklare Dem, naar De kommer igen.“

Hun forlod Værelset. Idet Meagles saa ud ad det tilgitrede Vindu, saa han hende gaa fra Arrestforvarerboligen ud i Fængselsgaarden. Han sagde blidt: „Tattycoram, kom et Øjeblik hen til mig, min gode Pige.“

Hun gik hen til Vinduet.

„Ser du den unge Dame, som var her nylig — den lille, stille, spinkle Skikkelse, som gaar der, Tatty? Se paa hende. Folk gaar af Vejen for hende for at lade hende komme forbi. Mandfolkene — de stakkels lurvede Fyre — tager meget høfligt Hatten af for hende, og nu smutter hun ind ad den Dør. Ser du hende, Tattycoram?“

„Ja, Sir.“

„Jeg har hørt, Tatty, at hun i sin Tid almindelig blev kaldt dette Steds Barn. Hun er født her og har boet her i mange Aar. Jeg kan ikke trække Vejret her. Et sørgeligt Sted at være født og opdragen paa, Tattycoram?“

„Ja, De har Ret, Sir!“

„Havde hun nu stadig tænkt paa sig selv og bildt sig ind, at alle saa ned paa hende og ringeagtede hende af den Grund, vilde hun have ført en pinlig og sandsynligvis unyttig Tilværelse. Men jeg har hørt, Tattycoram, at hun har levet et virksomt, resigneret, kærligt og opofrende Liv. Skal jeg sige dig, hvad jeg tror, hendes Øjne altid har set paa for at faa det Udtryk?“

„Hvis De vil være saa god, Sir.“

„Paa Pligten, Tattycoram. Naar man begynder i Tide og kun opfylder sin Pligt, saa er der intet som helst i vor Oprindelse eller Stilling, som vil blive regnet os til Last hverken af den Almægtige eller af os selv.“

De blev staaende ved Vinduet, hvor Moder kom hen til dem og beklagede Fangerne, indtil de saa lille Dorrit komme tilbage. Snart var hun inde i Værelset og raadede til, at Arthur, hvem hun havde forladt rolig og fattet, ikke skulde forstyrres af Besøg den Aften.

„Godt!“ sagde Meagles oprømt. „Jeg tvivler ikke om, at det er det bedste, men jeg maa da overlade til hans kærlige Plejerske at bringe ham mine Hilsener, og jeg ved, at ingen er bedre skikket dertil. I Morgen tidlig tager jeg bort igen.“

Forundret spurgte lille Dorrit ham hvorhen.

„Jeg kan ikke leve uden at trække Vejret,“ svarede Meagles, „men dette Sted har taget Vejret fra mig, og jeg faar det ikke igen, førend Arthur er kommen ud herfra.“

„Men hvorledes kan det være en Grund til at rejse bort igen i Morgen tidlig?“

„Nu skal De høre,“ sagde Meagles. „For i Nat indlogerer vi tre os i et Hotel. I Morgen tidlig tager Moder og Tattycoram ned til Twickenham, hvor Mrs. Tiekitt vil anse dem for et Par Spøgelse, og jeg rejser atter udenlands efter Doyce. Vi maa have Dan her hjem. Det nytter nemlig ikke, bedste Veninde, at skrive og lægge Planer og spekulere over Dit og Dat, dertil er Afstanden for stor, og der gaar alt for megen Tid tabt; vi maa have Doyce her. Ved Daggry i Morgen giver jeg mig paa Vej for at hente Doyce. Det er en smal Sag for mig at finde ham. Jeg er en erfaren rejsende, og alle udenlandske Sprog og Skikke er mig lige gode — jeg forstaar mig ikke det mindste paa dem og kan derfor aldrig komme i Forlegenhed. Af Sted maa jeg straks, det er klart som Dagen, eftersom jeg ikke kan leve uden at trække Vejret frit, og jeg ikke kan trække Vejret frit, førend Arthur er kommen ud af dette Fængsel. Jeg er i dette Øjeblik nær ved at kvæles og har næppe Vejr nok til at sige saa meget og bære dette kostbare Skrin ned for Dem.“

Lige som Klokken begyndte at ringe, kom de ud paa Gaden, og Meagles bar Skrinet. Lille Dorrit havde ingen Vogn der, hvilket forundrede ham noget. Han hentede en Droske til hende, hun satte sig ind i den, og han lagde Skrinet ved Si-

den af hende, da hun havde taget Plads. I sin Glæde og Taknemmelighed kyssede hun ham paa Haanden.

„Det holder jeg ikke af,“ sagde Meagles. „Det strider mod min Følelse af, hvad der er Ret, at De viser *mig* Hyldest uden for Marshalsea Fængslets Port.“

Hun bøjede sig forover og kyssede ham paa Kinden.

„De minder mig om de Dage,“ sagde Meagles pludselig og vemodig — „dog hun holder meget af ham og skjuler hans Fejl og tror, at ingen kan se dem — og han er unægtelig af god Familie, af meget god Familie!“

„Det var det eneste, der trøstede for Tabet af hans Datter, og om han ogsaa lagde lidt vel stor Vægt paa denne Trøst, hvem vilde saa vel dadle ham derfor?“

FIRE OG TREDIVTE KAPITEL.

Slutning.

En styrkende Efteraarsdag sad Fangen i Fængslet, mat, men for øvrigt helbredet, og lyttede til en Stemme, som læste for ham, en styrkende Efteraarsdag, efter at de gyldne Marker var blevne mejede og pløjede paa ny, efter at Sommerfrugterne var modnede og forsvundne, efter at de grønne Humlealler var plyndrede af de travle Plukkere, og medens Æbleklyngerne i Abildgaardene var rødbrune og Rønnebærrerne skarlagensrøde mellem det gulnende Løv. Allerede kunde man i Skovene se Glimt af den forestaaende barske Vinter gennem uvante Aabninger mellem Grenene, hvor Udsigten viste sig klar og tydelig og fri for det søvnige Sommergejrs Dunster, der havde ligget over den ligesom et Slør. Fra Kysten saa man heller ikke længer Havet ligge og sove i Heden, men dets tusinde tindrende Øjne var aabne og hele dets Flade i glad Bevægelse, lige fra det kølige Sand paa Strandbredden til de smaa Sejl ude i Synskredsen, der drev bort ligesom høstfarvede Blade, der var drysede af Træerne.

Det uforanderlige og gølge Fængsel, som saa at sige var følelsesløst paa alle Aarstider, med sit stive, udtærede og sorg-

furede Aasyn, havde ikke et eneste Anstrøg af alle disse Skønheder. Der maatte blomstre, hvad der vilde, saa bar dets Mursten og Jærnstænger altid den samme døde Afgrøde; men medens Clennam lyttede til den Stemme, der læste for ham, hørte han i den alt, hvad der foregik i den store Natur, alle de trøstende Sange, den synger for Mennesket. Ved ingen anden Moders Knæ havde han i sin Ungdom dvælet ved lyse Forhaabninger, ved spøgefulde Forestillinger, ved den Høst af Æmhed og Ydmyghed, der ligger skjult i Fantasiens tidlig plejede Frøkorn, ved de Ege, som yder Ly mod de vilde Storme, og som bærer Spirerne til deres stærke Rødder i Barnestuens Agern. Men den Stemme, der havde læst for ham, vakte længst svundne Minder om saadanne Ting og Genlyd af enhver barmhjertig og kærlighedsfuld Hvisken, der nogen Sinde i hans Liv havde naaet hans Øre.

Da Stemmen standsede, holdt han Haanden for Øjnene og sagde, at Lyset var dem for stærkt. Lille Dorrit lagde Bogen til Side og stod straks sagte op for at dække Vinduet til. Maggy sad paa sin gamle Plads med sit Sytøj. Da Lyset var blevet dæmpet, flyttede lille Dorrit sin Stol tættere hen til ham.

„Nu er det snart overstaet, kære Mr. Clennam. Ikke alene er Doyces Breve til Dem saa fulde af Venskab og Opmuntring, men Rugg siger ogsaa, at hans Breve til ham er saa fortrøstningsfulde, og at alle nu, da den første Smule Vrede har lagt sig, er saa forekommende og taler saa godt om Dem, at det snart vil være overstaet.“

„Dyrebare Pige; dyrebare Skat; gode Engel!“

„De roser mig alt for meget, og dog er det mig en saa inderlig Glæde at høre Dem tale med saadan en Varme og at — at se, hvor oprigtig De mener det, at jeg ikke kan bede Dem lade det være.“

Han førte hendes Haand til sine Læber.

„De har nok været her mange, mange Gange, uden at jeg har set Dem, lille Dorrit?“

„Ja, jeg har undertiden været her uden at gaa ind i Stuen.“

„Meget ofte?“

„Tæmmelig ofte,“ sagde lille Dorrit undselig.

„Hver Dag?“

„Jeg tror,“ sagde lille Dorrit efter at have betænkt sig, „at jeg har været her i det mindste to Gange hver Dag.“

Han kunde have sluppet den lille Haand efter atter at have trykket et brændende Kys paa den, naar den ikke med et blidt

Tryk havde syntes at tilkendegive, at den ikke havde noget imod at blive holdt tilbage. Han tog den mellem begge sine og lagde den sagte paa sit Bryst.

„Kære lille Dorrit, det er ikke min Fængsling alene, som snart vil være overstaaet; ogsaa Deres Opofrelse maa høre op. Vi maa lære atter at skilles og at følge vore forskellige Veje, der ligger saa langt fra hinanden. De har dog vel ikke glemt, hvad vi talte om, da De kom tilbage?“

„Aa nej, det har jeg ikke glemt. Men der er sket noget — føler De Dem ogsaa fuldkommen stærk i Dag?“

„Fuldkommen stærk.“

„Føler De Dem stærk nok til at høre, at jeg har faaet en stor Formue?“

„Det vil glæde mig inderlig at høre. Ingen Formue eller Lykke kan være for stor til lille Dorrit.“

„Jeg har saa gerne villet fortælle Dem det. Jeg har længtes saa inderlig derefter. Men er det vist, at De ikke vil modtage den?“

„Aldrig.“

„Er det ganske vist, at De ikke vil modtage Halvdelen af den?“

„Aldrig, kære lille Dorrit!“

Medens hun saa paa ham uden at tale, vor der noget i hendes kærlige Ansigt, som han ikke ganske fattede — som om hun hvert Øjeblik kunde være bristet i Taarer, men dog var saa stolt og lykkelig.

„Det vil gøre Dem ondt at høre, hvad jeg har at fortælle Dem om Fanny. Stakkels Fanny har mistet alt. Hun har intet andet end sin Mands Indtægter tilbage. Alt, hvad Fader havde givet hende ved hendes Bryllup, er gaaet tabt paa samme Maade som Deres Penge. Det var i de samme Hænder og er aitsammen borte.“

Arthur blev mere oprørt end overrasket ved at høre det. „Jeg havde haabet, at det ikke vilde have været saa slemt,“ sagde han, „skønt jeg havde frygtet for et svært Tab der, da jeg kendte Forbindelsen mellem hendes Mand og Bedrageren.“

„Ja. Det er aitsammen borte. Det gør mig meget ondt for Fanny; ogsaa for min stakkels Broder!“

„Harve ogsaa han Penge paa de samme Hænder?“

„Ja, og de er allesammen borte. — hvor meget tror De nu, at min egen store Formue beløber sig til?“

Idet Arthur saa spørgende paa hende, medens en bange Anelse vaagnede hos ham, tog hun sin Haand til sig og lagde sit Ansigt paa det Sted, hvor den havde hvilet.

„Jeg har ikke det mindste i Verden. Jeg er lige saa fattig, som medens jeg opholdt mig her. Da Fader kom tilbage til England, betroede han alt, hvad han ejede, til de samme Hænder, og det er altsammen borte. Aa, min kæreste og bedste Ven, er det ogsaa nu ganske vist, at De ikke vil dele min Formue med mig?“

Indesluttet i hans Arme, trykket til hans Hjerte, med hans mandige Taarer paa sin Kind, omslyngede hun hans Hals med begge sine smaa Hænder.

„For aldrig at skilles, kæreste Arthur, aldrig mere, før vor sidste Stund! Jeg har aldrig før været rig, jeg har aldrig før været stolt, jeg har aldrig før været lykkelig. Jeg er rig ved at tilhøre Dem, jeg er stolt af, at De vilde give Afkald paa mig, jeg er lykkelig ved at være hos Dem i dette Fængsel, ligesom jeg vilde være lykkelig ved at vende tilbage til det med Dem, hvis det maatte være Guds Vilje, og trøste og støtte Dem med hele min Kærlighed og Trofasthed. Jeg er Deres, hvor jeg saa end færdes! Jeg elsker Dem inderlig! Jeg vilde hellere tilbringe mit Liv her med Dem og hver Dag gaa ud og arbejde for vort Brød, end jeg vilde eje den største Formue, der nogen Sinde er bleven samlet, og være den fornemste Dame, der nogen Sinde er bleven æret. Aa, hvis stakkels Fader nu kun kunde vide, hvor lyksaligt mit Hjerte til sidst er blevet i dette Værelse, hvor han led i saa mange Aar!“

Maggy havde naturligvis straks fra Begyndelsen gjort store Øjne og for længe siden grædt dem ud af Hovedet. Hun var saa overvældet af Glæde, at hun af alle Kræfter knugede sin lille Moder i sin Favn, og derpaa gik ned ad Trappen, som om hun dansede en Hornpipe med Træsko paa, for at opsøge nogen, hvem hun kunde meddele sin Glæde. Hvem andre skulde Maggy vel møde end Flora og Mr. F.'s Tante, som kom meget belejlig? Og hvem andre skulde lille Dorrit, som en Følge af dette Møde, finde ventende paa sig, da hun gode to, tre Timer senere gik ud?

Floras Øjne var lidt røde, og hun syntes at være noget forstemt. Mr. F.'s Tante var saa stiv, at hun saa ud, som om hun ikke mere lod sig bøje paa anden Maade end ved et stærkt, mekanisk Tryk. Hendes Hat strittede frygtelig til Vejrs i Naken, og hendes stenhaarde Strikkepose var saa haard, som om

den var bleven forstenet af Medusahovedet og for Øjeblikket indeholdt dette. Med disse imponerende Attributer havde Mr. F.'s Tante, medens hun sad paa Parade paa Trappen til Inspektørens Bolig, i de omtalte to, tre Timer tjent til stor Morskab for Southwarks yngre Indbyggere, hvis Vittigheder hun fra Tid til anden havde besvaret med Dupskoen af sin Paraply og derved ophedet sig i en betydelig Grad.

„Jeg er mig pinlig bevidst, Miss Dorrit, forsikrer jeg Dem,“ sagde Flora, „at en Anmodning om at gaa med mig hen til et andet Sted til en Person der staar saa højt og er saa søgt og fereret af det bedste Selskab altid maa synes paatrængende selv om det ikke var til en Konditor og en Bagstue, skønt en høflig Mand, men hvis jeg for Arthurs Skyld kunde ønske at gøre en sidste Bemærkning og give en sidste Forklaring vil De dog maaske være saa godmodig at undskylde det beskedne Sted til en Samtale under Paaskud af tre Postejere.“

Lille Dorrit, som fortolkede denne mørke Tale fuldkommen rigtig, svarede, at hun var ganske til Floras Tjeneste. Flora førte hende derfor over Gaden til den omtalte Konditor, medens Mr. F.'s Tante kom spankulerende bag efter dem, og med en Udholdenhed, der vilde have været en bedre Sag værdig, udsatte sig for at blive kørt over.

Da de tre Postejere, der skulde tjene til Skærmbrædt for Samtalen, var blevene satte frem for dem, hver prydet med et Hul oveni, hvori den høflige Mand hældte varm Sauce ud af en Tudekande, scm om det var tre Lamper han fyldte, tog Flora sit Lommetørklæde frem.

„Har Fantasiens skønne Drømme,“ begyndte hun, „nogen Sinde udmalet at naar Arthur fik sin Frihed igen vilde selv en Postej ikke være uvelkommen naar den bødes af et oprigtigt Hjerte selv om den var saa haard som denne, da er saadanne Drømme svundne for steds og alt er forbi, men da jeg ved at et ømmere Baand er i Færd med at knyttes, tillader jeg mig at sige at jeg ønsker begge hjertelig til Lykke og ikke finder det ringeste paa nogen af dem at udsætte, det kan være tungt nok at vide at førend Tidens Haand havde gjort mig langt mindre smækker end tidligere og skrækkelig rød ved den mindste Anstrengelse, især naar jeg har spist ved jeg godt at det ligner Udslet, kunde det være blevet til noget men blev det ikke formedelst Forældres Indblanding og aandelig Sløvhed paafulgte indtil Mr. F. løste den gordiske Knude alligevel vil jeg ikke

være uædelmodig mod nogen af dem og ønsker dem begge hjertelig til Lykke.“

Lille Dorrit tog hendes Haand og takkede hende for al hendes Godhed i fordums Dage.

Kald det ikke Godhed,“ svarede Flora og gav hende et oprigtigt Kys, „thi De har altid været det bedste og sødeste lille Væsen der nogen Sinde har været til hvis jeg tør tage mig den Frihed og selv fra et Pengesynspunkt var det en Besparelse, da De var Samvittigheden selv skønt jeg maa tilføje langt behageligere end min har været det for mig for uagtet jeg haaber den ikke er mere betyngtet end andre Folks har jeg dog altid fundet den langt villigere til at gøre en bedrøvet end til at gøre en glad men nu vrøvler jeg, eet Haab ønsker jeg at udtale førend Tæppet falder og det er at jeg stoler paa for gamle Dages og for gammelt Venskabs Skyld at Arthur vil faa at vide at jeg ikke svigtede ham i hans Ulykke men gik stadig frem og tilbage for at spørge om jeg kunde udrette noget for ham og at jeg sad hos Konditoren hvor de meget høflig hentede noget varmt og rigtig rart til mig fra Hotellet i et Øglas den ene Time efter den anden for at holde ham med Selskab paa den anden Side af Gaden uden at han vidste af det.“

Flora havde nu virkelig Taarer i Øjnene, og de klædte hende særdeles godt.

„Og fremfor alt,“ sagde Flora, „beder jeg Dem give Arthur at forstaa, at jeg ikke ved naar alt kommer til alt om det ikke var nogle tossede Barnestreger det hele, skønt behageligt i Øjeblikket og tungt nok og ganske vist tilvejebragte Mr. F. en Forandring, dog skal jeg ikke kunne sige om jeg naar Arthur havde villet det var gaaet i Orden paa en naturlig Maade ikke vilde være bleven meget glad derover da jeg af Naturen har et meget livligt Sind i Stedet for at sidde og maabe hjemme hvor Fader unægtelig er en kedelig en at trækkes med og han er ikke bleven bedre efter at han af Mordbrænderen er bleven klippet saa jeg aldrig har set Mage i hele mit Liv men Skinsyge hører ikke til min Karakter og heller ikke Nag skønt jeg har mange Fejl.“

Uden at have været i Stand til ganske at følge Mrs. Finching gennem denne Labyrinth fattede lille Dorrit dog Meningen og paatog sig beredvillig Hvervet.

„Den visnede Krans,“ sagde Flora med stort Velbehag, „er altsaa tilintetgjort Støtten er hensmuldret og Pyramiden er endevendt og staar paa sin hvad det nu hedder kald det ikke

Svaghed kald det ikke Ubestandighed kald det ikke Daarskab jeg maa nu trække mig tilbage i Enrum og ikke længer betragte de svundne Glæders Aske, men vil tage mig den yderligere Frihed at betale Postejerne der var det beskedne Paaskud for vor Samtale og sige Farvel for stedse!"

Mr. F.'s Tante, der med stor Højtidelighed havde fortæret sin Postej og, lige siden hun havde siddet paa Parade paa Inspektørens Trappe, havde udklækket en eller anden skrækkelig Plan, benyttede sig nu af Lejligheden til at henvende følgende sibylliske Ord til sin afdøde Nevøs efterlevende Enke.

„Kom frem med ham, og jeg skal kaste ham ud ad Vinduet!"

Forgæves søgte Flora at berolige den fortræffelige Dame ved at forklare, at de nu skulde gaa hjem for at spise til Middag. Mr. F.'s Tante vedtlev at svare: „Kom frem med ham, og jeg skal kaste ham ud ad Vinduet!" Efter at have gentaget dette Forlangende en umaadelig Mængde Gange med en ufravendt, udfordrende Stirren paa lille Dorrit, lagde Tanten Armene over Kors, satte sig i en Krog i Bagstuen i Konditoriet og vægrede sig standhaftig ved at røre sig af Pletten, førend de var „komne frem med ham" og Udsmidningsforretningen iværksat.

Imidlertid betroede Flora lille Dorrit, at hun ikke i flere Uger havde set Mr. F.'s Tante være saa livlig og karakterfast, hvorfor det vilde være nødvendigt at blive der „maaske i flere Timer", indtil den ubønhørlige, gamle Dame lod sig formilde, og at hun bedst kunde styre hende, naar hun var alene med hende. De skiltes derfor paa den venskabeligste Maade og med de venligste Følelser.

Da Mr. F.'s Tante holdt Stand som en haardnakket Fæstning, og Flora trængte til en Forfriskning, blev der sendt Bud til Hotellet efter det tidligere omtalte Ølglass, som blev fyldt endnu en Gang. Ved Hjælp af dets Indhold, en Avis og et Udvalg af de bedste Postejers forslog Flora Resten af Dagen i Perlehumør, om hun end undertiden blev sat i Forlegenhed som Følge af et dumt Rygte, som var kommet i Omløb blandt Nabolagets lettroende Børn og gik ud paa, at en gammel Dame havde solgt sig selv til Konditoren for at blive lavet til Farce, og nu sad i Bagstuen i Udsalget og vægrede sig ved at opfylde Kontrakten. Dette lokkede saa mange unge Personer af begge Køn til og afstedkom saa megen Forstyrrelse i Huset, at Konditoren paa det instændigste anmodede om, at Mr. F.'s Tante

maatte blive fjernet. Der blev derfor hentet en Droske, hvori Konditoren og Flora ved forenede Anstrengelser til sidst fik dette mærkelige Fruentimmer til at sætte sig ind; men selv da stak hun Hovedet ud ad Vinduet og forlangte, at de skulde komme frem med ham“ i det ovenfor angivne Øjemed. Da man bemærkede, at hun denne Gang rettede knusende Blikke mod Marshalsea Fængslet, har man antaget, at dette beundringsværdig konsekvente Fruentimmer ved „ham“ forstod Arthur Clennam. Dette er imidlertid kun en løs Formodning, og hvem den Person var, som de til Beroligelse for Mr. F.'s Tante skulde komme frem med, men aldrig kom frem med, vil aldrig blive bragt til Vished.

Efteraaret nærmede sig, og lille Dorrit kom nu aldrig til Fængslet og gik aldrig bort igen uden at se ham.

En Morgen, medens Arthur laa og lyttede efter de lette Fjed, som hver Morgen steg bevingede op til hans Hjerte, medbringende en ny Kærligheds himmelske Klarhed til det Værelse, hvor den gamle Kærlighed var bleven prøvet saa haardt og havde vist sig saa trofast; en Morgen, medens han laa og lyttede, hørte han hende komme, men ikke alene.

„Kære Arthur,“ lød hendes glade Stemme uden for Døren, „jeg har en med mig; maa jeg lade ham komme ind?“

Efter Fodtrinene at dømme havde han troet, at der var to med hende. Han svarede „Ja,“ og hun traadte ind med Meagles. Solbrændt og gemytlig saa han ud, og han aabnede sine Arme og omfavnede Arthur med dem som en solbrændt og gemytlig Fader.

„Saa, nu er jeg rolig,“ sagde Meagles efter et Par Minutters Forløb. „Nu er det overstaaet. Arthur, kære Ven, tilstaa lige saa godt straks, at De ventede mig før.“

„Det gjorde jeg,“ svarede Arthur, „men Amy sagde mig —“

„Lille Dorrit. Aldrig noget andet Navn.“ — Det var hende, som hviskede det.

„— Men min lille Dorrit sagde mig, at jeg, uden at forlange nogen videre Forklaring, ikke maatte vente Dem, førend jeg saa Dem.“

„Og nu ser De mig, min Gut,“ sagde Meagles med et kraftigt Haandtryk, „og nu skal De faa alle de Forklaringer, De vil have. Tingen er, at jeg har været her — jeg tog lige hen til Dem fra disse Allong'er og Marchong'er — men De var for Øjeblikket ikke i Selskabshumør, og jeg maatte af Sted igen for at faa fat paa Doyce.“

„Stakkels Doyce!“ sukkede Arthur.

„Kald ham ikke med Navne, som han ikke tortjener,“ sagde Meagles. „Han er ikke at beklage; han sidder godt nok i det. Doyce er en stor Mand derovre. Han er kommen i sit rette Element, den gode Dan. Hvor man ikke bryder sig om at faa noget gjort og at finde en Mand, som kan gøre det, der er han slaæet fra det; men hvor man vil have noget gjort og finde en Mand, som kan gøre det, der er han i sit rette Element. De vil ikke faa Anledning til oftere at ulejlige Omsvøbsdepartementet. Jeg kan fortælle Dem, at Dan er kommen ud af det uden det!“

„De letter en Sten fra mit Hjerte!“ udbød Arthur. „De gør mig lykkelig!“

„Lykkelig?“ svarede Meagles. „Tal ikke om Lykke, førend De ser Dan. Jeg forsikrer Dem, at Dan forestaar Anlæg og udfører Arbejder derovre, hvorved Haarene vilde rejse sig paa Deres Hoved, hvis De fik dem at se. Nu er han ingen Forbryder mod det offentlige. Gud bevares! Han har faaet Medaljer og Baand og Kors og Stjerner og jeg ved ikke hvad, saa godt som nogen født Adelsmand. Men det maa vi ikke tale om herovre.“

„Hvorfor ikke?“

„Aa, sagde Meagles og rystede ganske alvorlig paa Hovedet, „alle disse Ting maa han gemme under Laas og Lukke, naar han kommer herover. Det gaar ikke an at vise dem frem her. I den Henseende er Britannia karrig og misundelig — vil ikke selv give sine Børn saadanne Udmærkelsestegn og heller ikke tillade, at de bliver viste frem, naar de gives af andre Lande. Nej, nej, Dan!“ sagde Meagles og rystede atter paa Hovedet. „Det gaar ikke her.“

„Om De saa havde bragt mig dobbelt saa meget, som jeg har mistet,“ udbød Arthur, „vilde De ikke have gjort mig saa glad, som De har gjort ved denne Efterretning.“

„Det ved jeg naturligvis, gode Ven,“ sagde Meagles, „og derfor kommer jeg ogsaa straks frem med det. Men nu tilbage til, hvorledes jeg fik fat paa Doyce. Jeg løb imod ham mellem en Flok af disse skidne, brune Krabater med Fruentimmernatklapper, der er alt for store til dem, som kalder sig Arabere og alle Slags grinagtige Racer. De kender dem jo nok. Naa, han kom mig i Møde, og jeg gik ham i Møde, og saa fulgtes vi ad hjem.“

„Doyce i England?“ udbød Arthur.

„Saa!“ sagde Meagles og slog ud med Armene. „Jeg er en daarlig Makker til den Slags Ting. Gud ved, hvorledes jeg vilde have baaret mig ad, hvis jeg var kommen ind i det diplomatiske Fag — godt, maaske! Enden paa Historien er, Arthur, at vi begge har været fjorten Dage i England. Og vil De nu spørge, hvor Doyce er i dette Øjeblik, svarer jeg simpelt hen — her er han! og nu kan jeg endelig igen trække mit Vejr.“

Doyce, der havde staaet skjult bag Døren, fo'r ind, greb begge Arthurs Hænder og sagde selv Resten.

„Jeg har kun tre Ting at sige Dem, min kære Clennam,“ sagde Doyce, idet han begyndte at forme dem hver for sig med sin Tommelfinger i den indvendige Flade af sin Haand, „og de er snart sagte. For det første, ikke et Ord mere af Dem om, hvad der er sket. Der var en Fejl i Deres Beregninger. Jeg ved, hvad det vil sige. Det forstyrrer hele Maskineriet, og det ender galt. De vil føre Dem dette Uheld til Nytte og undgaa det en anden Gang. Jeg har selv gjort mig skyldig i noget lignende ved mine Konstruktioner. Ethvert Uheld lærer en Mand noget, naar han kun vil tage mod Belæring, og De er en alt for fornuftig Mand til ikke at lade Dem belære af dette Uheld. Det var det første. For det andet har det gjort mig ondt, at De har taget Dem det saa nær til Hjerte og gjort Dem selv saa haarde Bebrejdelser; jeg er rejst her hjem Dag og Nat for at bringe Tingene i Orden ved Hjælp af vor Ven. For det tredje blev vi to derpaa enige om, at det efter det, De havde gennemgaaet, efter Deres Bekymringer og Deres Sygdom vilde være en behagelig Overraskelse, hvis vi kunde holde os skjulte for Dem, indtil vi uden Deres Vidende havde bragt alting paa det rene, og saa komme og sige, at det hele var jævnet og alt i Orden, at Forretningen trængte endnu mere til Dem, end den før havde gjort, og at en ny og smuk Løbebane havde aabnet sig for Dem og mig som Kompagnoner. Det var det tredje. Men De ved jo nok, at man altid beregner et vist Spillerum for Friktionens Skyld, og derfor har jeg ogsaa forbeholdt mig Plads til at slutte i. Min kære Clennam, jeg stoler ubetinget paa Dem; De har det i Deres Magt at blive fuldkommen saa nyttig for mig, som jeg har eller har haft det i min Magt at vise mig nyttig for Dem. Deres gamle Plads venter paa Dem og trænger højligen til Dem; der er intet, som kan opholde Dem her en halv Time længer.“

Der opstod en Stilhed, som ikke blev afbrudt, førend Ar-

thur havde staaet nogen Tid ved Vinduet med Ryggen til dem, og førend hans lille tilkommende Hustru var gaaet derhen og havde staaet lidt hos ham.

„For lidt siden,“ sagde da Doyce, „gjorde jeg en Bemærkning, som jeg er tilbøjelig til at anse for urigtig. Jeg sagde, at der intet var, som kunde opholde Dem en halv Time længer. Tager jeg fejl, naar jeg tror, at De ikke gerne vil tage herfra førend i Morgen Formiddag? Ved jeg, uden at være saa særdeles klog, hvor De helst vil tage hen fra disse Mure og fra dette Værelse?“

„Ja,“ svarede Arthur. „Det har været vort inderligste Ønske.“

„Meget vel,“ sagde Doyce, „Hvis altsaa denne unge Dame vil gøre mig den Ære i fire og tyve Timer at betragte mig som Fader og nu køre med mig til Registreringskontoret, ved jeg nok, hvad vi ønsker at hente der.“

Kort efter fulgtes han og lille Dorrit ud sammen, og Meagles blev tilbage for at sige sin Ven et Ord.

„De vil vist ikke savne mig og Moder i Morgen, og vi vil derfor blive borte. Det kunde bringe Moder til at tænke paa Pet; hun er saa blødhjertet, stakkels Kone. Hun har det bedst paa Landstedet, og jeg vil blive derude og holde hende med Selskab.“

Dermed skiltes de for den Gang. Og Dagen fik Ende, og Natten gik, og Morgenen kom, og simpelt klædt som altid og kun ledsaget af Maggy, indfandt lille Dorrit sig med Solskinnet i Fængslet. Den Morgen var det fattige Værelse et lykkeligt Værelse. Hvor i den hele Verden var der et Værelse saa fuldt af stille Fryd?

„Men hvorfor,“ sagde Arthur, „gør Maggy Ild paa, kæreste Ven? Vi skal jo straks bort?“

„Jeg har bedet derom. Jeg har faaet en saadan underlig Lyst. Jeg vilde gerne have dig til at brænde noget for mig.“

„Hvilket?“

„Kun dette sammenlagte Papir. Naar du vil lægge det paa Ilden med din egen Haand, netop saaledes som det er, vil min Lyst være tilfredsstillet.“

„Overtroisk, min søde, lille Dorrit? Er det et Tryllemiddel?“

„Det er, hvad du helst vil, min egen Ven,“ svarede hun smilende med tindrende Øjne og løftede sig paa Taaspidserne

for at kysse ham, „hvis du bare vil føje mig, naar Ilden blusser op.“

De stod og ventede foran Kaminen, Clennam med sin Arm om hendes Liv, medens Ilden skinnede i lille Dorrits Øjne, saaledes som den saa ofte havde gjort paa det samme Sted. „Brænder det nu stærkt nok?“ spurgte Arthur. „Mere end stærk nok,“ svarede lille Dorrit. „Skal der siges nogle Ord over Tryllemidlet?“ spurgte han atter, medens han holdt Papiret over Luen. „Du kan sige, hvis du ikke har noget derimod: „jeg elsker dig!“ svarede lille Dorrit. Det sagde han da, og Papiret brændte op.

De gik aldeles uforstyrrede gennem Gaarden; thi der var ingen der, skønt mange Hoveder hemmelig tittede ud ad Vinduene. I Arrestforvarerboligen var der kun eet fra gamle Dage velkendt Ansigt. Da de begge havde hilst paa det og sagt mange venlige Ord, vendte lille Dorrit sig for sidste Gang om med udstrakt Haand og sagde: „Far vel, gode John! Jeg haaber, at De maa blive rigtig lykkelig, min kære Ven!“

Derpaa gik de op ad Trappen til den nærliggende St. Georgekirke og hen til Alteret, hvor Doyce ventede i sin faderlige Egenskab. Og der stod ogsaa lille Dorrits gamle Ven, der havde givet hende Begravelsesprotokollen til Hovedpude, fuld af Forundring over, at hun dog til sidst skulde komme til dem for: at blive viet.

Og viede blev de, medens Solen skinnede paa dem igennem det malede Billede af vor Frelser paa Kirkevinduet. Og de gik ind i det selvsamme Værelse, hvor lille Dorrit havde slumret efter sit Selskab, for at underskrive Vielsesprotokollen. Og holdende Flora galant under sin ene og Maggy under sin anden Arm, stod den fra en Mordbrænder til en fredelig Ven forvandlede Pancks — bestemt til at være første Kontorist hos Doyce & Clennam og senere Kompagnon af Firmaet — og saa ind ad Døren for at se det gjort. I Baggrunden stod John Chivery og hans Fader og flere andre Arrestforvarere, der var løbne et Øjeblik derhen og havde svigtet det faderlige Marshalsea Fængsel for at følge dets lykkelige Barn. Heller ikke røbede Flora, trods sin nylig afgivne Erklæring, mindste Spor af Ensomhed, men var tværtimod i høj Grad pyntet og glædede sig voldsomt over Ceremonien.

Lille Dorrits gamle Ven holdt Skrivetøjet, medens hun skrev sit Navn under, og Kløkkeren tøvede med at tage Messeskjorten af den gode Præst, og alle Vidnerne saa til med stor

Interesse. „Thi De maa vide,“ sagde lille Dørrits gamle Ven, „at denne unge Dame er en af vore Mærkværdigheder og er nu kommen til tredje Bind af vore Protokoller. Hendes Fødselsdag staar i, hvad jeg kalder det første Bind; hun laa og sov paa dette Gulv med sit smukke Hoved paa, hvad jeg kalder det andet Bind, og hun skriver nu sit lille Navn som Brud i, hvad jeg kalder det tredje Bind.“

Da der var skrevet under, gjorde alle Plads, og lille Dorrit og hendes Mand gik alene ud af Kirken. Et Øjeblik blev de staaende paa Trappen og betragtede den friske Udsigt til Gaden i Efteraarssolens klare Morgenstraaler, og derpaa gik de ned.

Gik ned til et beskedent Liv, fuldt af Virksomhed og Lykke. Gik ned for i Tidens Løb at vise Fannys forsømte Børn, ikke mindre end deres egne, en Moders Omhu og lade denne Dame gaa i Selskab hver eneste Dag. Gik ned for i nogle faa Aar at skænke Tip en øm Plejerske og Veninde, der aldrig trættedes af de store Fordringer, han stillede til hende til Gengæld for de Rigdomme, han vilde have givet hende, hvis han havde haft dem, og som kærlig lukkede hans Øjne for Marshalsea Fængslet og alle dets ormstukne Frugter. De gik stille ned i de larmende Gader, uadskillelige og lykkelige, og skred videre i Solskin og Skygge, medens de støjende og de begærlige, de hovmodige, de gnavne og de forfængelige knurrede og rasede og gjorde deres sædvanlige Støj.

